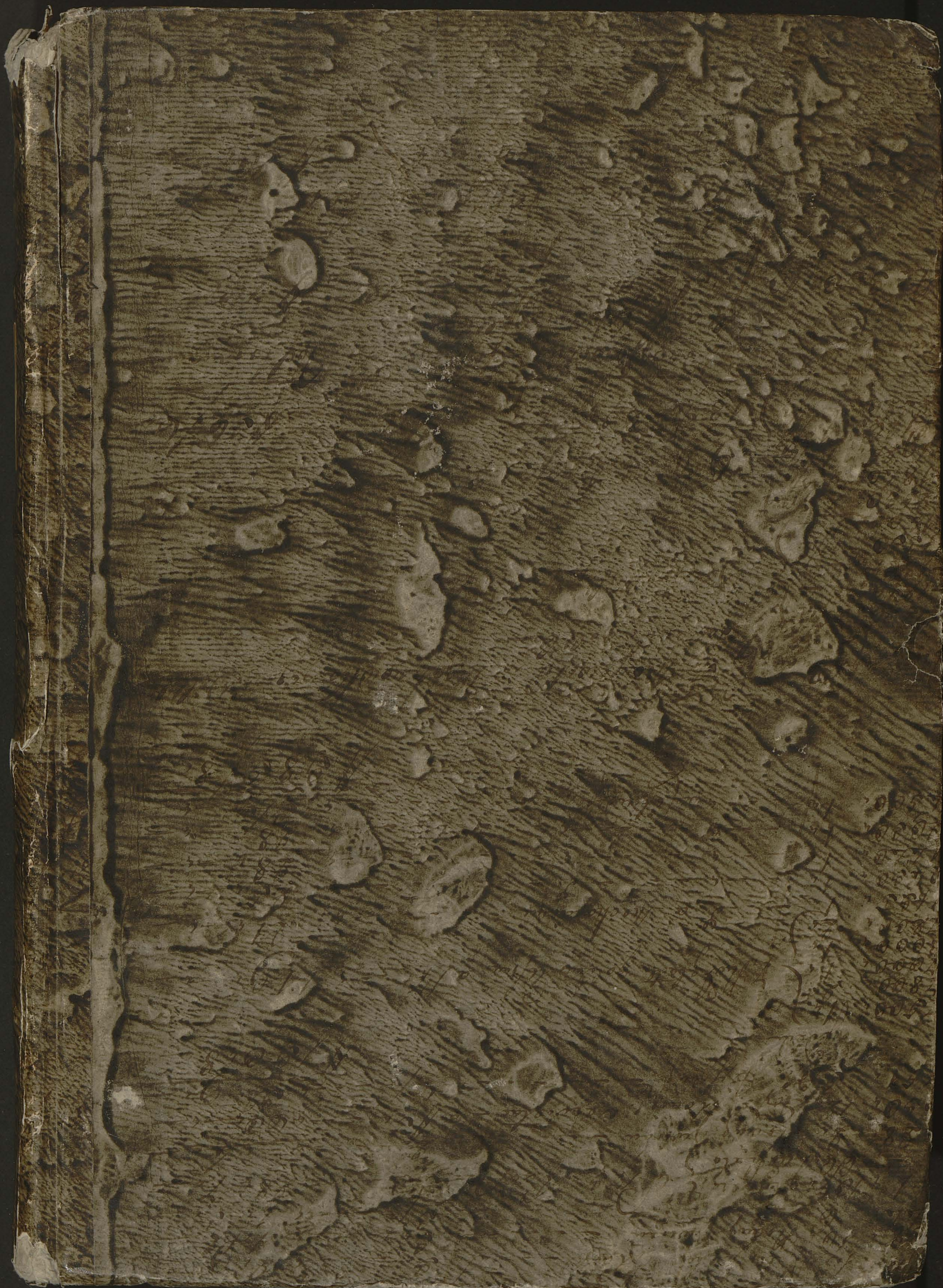

N. Inv. 397

397

Aaa. I 15.

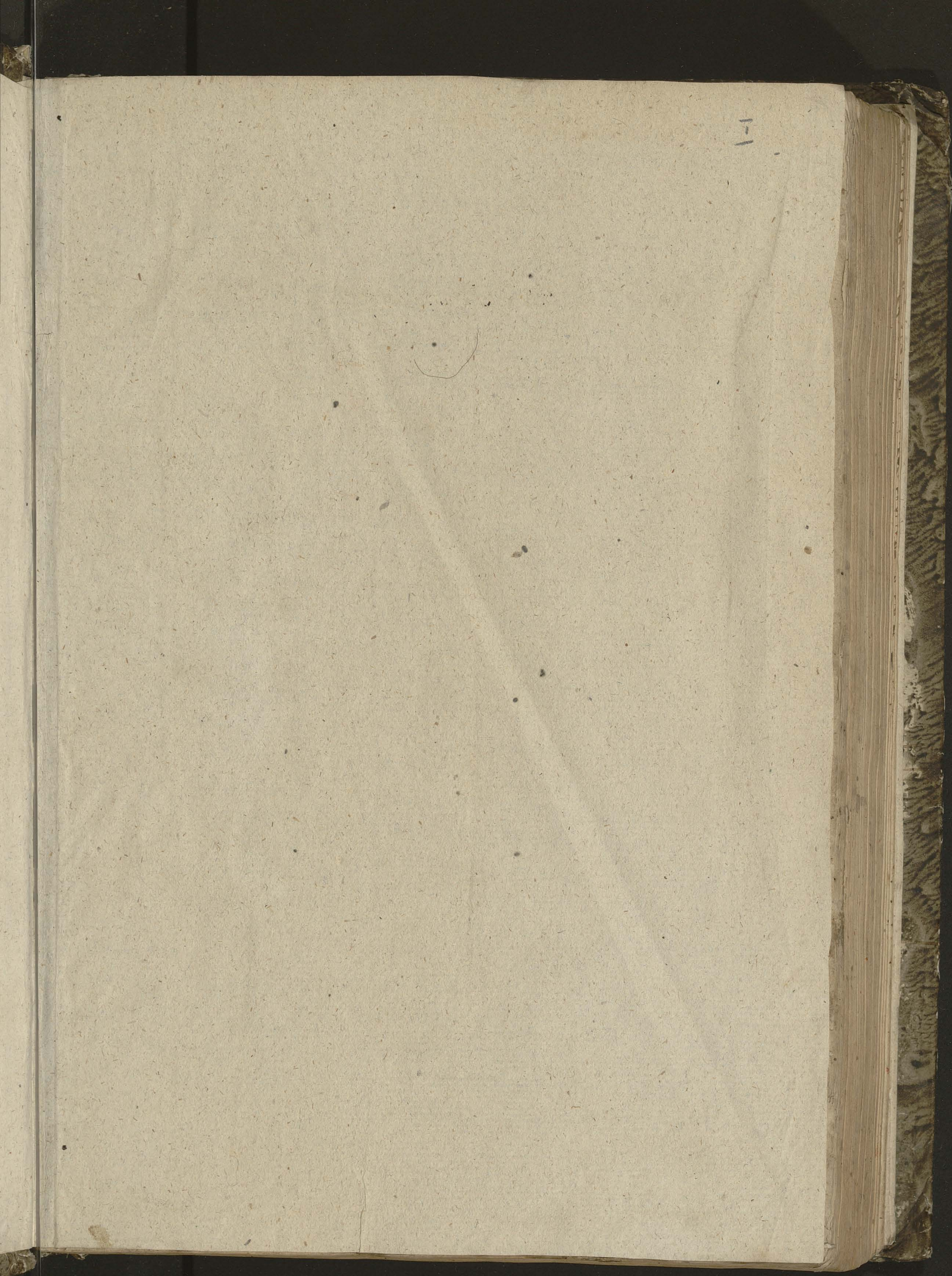

שנאנס בסוף בענין הנפילה הרי הוא חי׳
חייב. פשעבה ויצאתה לאגם ומתה כדר׳
כדרכה פטור שאין יציאתה גרמה לה ש׳
שתבוא לידי אונס זה הואיל וכדרכה
מתה מה לי בבית שומר מה לי באגם אבל
אם גנבה גנב מאגם ומתה כדרכה בבית
גנב הרי השומר חייב אע״פ שהוא שוג׳
אנס שמפני שמתה הרי היא אבודה
ביד הגנב ויציאתה גרמה לה להגנב וכן
כל כיוצא בזה

פרק ד

השוכר את
החמור להוליכה בהר והוליכה בבקעה
אם הוחלקה פטור אע״פ שעבר על דעת
בעלים ואם הוחמה חייב שכרה להוליכה
בבקעה והוליכה בהר אם הוחלקה חייב
שהחלקות בהר יותר מן הבקעה ואם הוח׳
הוחמה פטור החמימות בבקעה יותר מן
ההר מפני שהרוח שם מנשבת שם
בראשי ההרים ואם הוחמה מחמת המעלה
חייב וכן כל כיוצא בזה וכן השוכר את
הפרה לחרוש בהר וחרש בבקעה ונשבר
הקנקן והוא הכלי החורש בו הרי השוכר
פטור ודין בעל הפרה עם האומנין שתק׳
שחרשו וכן אם לא שנה על דעת הבעלים
ונשבר הקנקן דין בעל הפרה עם האומ׳
האומנין שכרה לחרוש בבקעה וחרש ב׳
בהר ונשבר הקנקן השוכר חייב ודין שו׳
שוכר עם האומנין ומהו דין האומנין
ששכרו בעת חרישה משלמין משום
זה האומן את הכלי בעת החרישה
ואם היתה השדה מעלות מעלות שניהן
חייבין בדמי הקנקן המגיע אותה
במלאכה והאוחז את הכלי שכרה לדוש
בקטנית ודש בתבואה והוחלקה פטור

בתבואה ודש בקטנית חייב ש׳
מחלקת. מעשה באחד שהשכ׳
לחבירו ואמ׳ לו לא תלך בן בנהר
שהמים מצויין שם אלא בדרך
שאין בה מים והלך בדרך נהר
ומת בדרך עד פקוד החמו׳
שם עדים שמעידין באיזה דר׳
אלא הוא מעידין אומר בנהר
הלכתי ולא היו שם מים ומחמ׳
מת ואמרו חכמ׳ הואיל ויש ש׳
שמעידין שהמים בנהר פקוד
חייב לשלם שהרי שינה על
ואין אומ׳ מה לי לשקר במקו׳
השוכר את הבהמה להביא
מאתים ליטרין של חיטין וה׳
ליטרין של שעורין ומתה ח׳
שהנמה קשה למשוי והשע׳
עמה וכן אם שכרה להביא
והביא כמשקלה תבן אבל
להביא עליה שעורין והביא
חיטין ומתה פטור וכן כל כ׳
שכר את הבהמה לרכוב ע׳
לא ירכיב עליה אשה לרכו׳
אשה לא ירכיב עליה איש
לרכוב עליה אשה ירכיב
בין קטנה מן גדולה ואפ׳
שהיא מניקה השוכר את ה׳
ונשאת עליה משקל ידו׳
על משאו ואם הוסיף חוץ
על השיעור שפסק עמו
מחות מיכן פטור אבל ע׳
התוספת שכר סתם א׳
במשקל הידוע במדינ׳
ואם הוסיף חוץ מש׳

א"ל ונטעה עליה לא ומתה או נש
ברה חייב. וכן ספינה שהוסיף בה
ד' משלשים שלמשיוה וטבעה ח'
כ' שלש דמיה הכתף שהוסיף על
אחת והוזק כמשנא זה חייב בכ'
קין שרוע"פ שהוא בן דעת והוא
נ"ש בכובד משוי יעלה על לבו
לא מחמת חוק הוא זה הכובד
כר את החמור לרכוב עליה
ו והניח עליה כסותו ולגינו ומזו
עתו של אותה הדרך לפי שאין
השוכר לחזר בכל מלון ומלון
ת מזונותיו יותר על זה הדרך
כ עליו כבעל החמור וכן יש לו
החמור להניח שעדין ותבן ג'
עת של אותו היום יותר על זה
ר מעכב עליו מפני שראוי
בכל מלון ומלון לפיכך אם אין
נעי מאין יקנה מניח עליה ג'
ין ומחושבת כהמיתן של כל הל'
וכל אילו הדברים בשוכר סתם
ה שאין מנהג ידוע אבל בז'
ה שאין מנהג ידוע הכל לפי ה'

פרק ה השוכר

הריה וחלתה או נשפט או נ'
לעבודת המלך והוא אע"פ שאין
חזור עליו אם נלקחה דרך הליכתו
שכיר אחר לשוכר הרי שלך
חייב ליתן שכרו משלם כר'
כששכרה לשאת עליה מש'
ואיפשר להשאילן בלא הקפ'
שכרה לרכוב עליה או לש'
עליה כלי זכוכית וכיוצא בהן

חייב להעמיד לו חמור אם שכר
ממנו חמור ואם לא העמיד יחזיר
שכרו ויחשב עמו על שכר מה ש'
שהלך בה ומתה הבהמה או נשברה
בין ששכרה לשאת בין ששכרה לר'
לרכוב אם אמר לו חמור סתם אני
משכיר לך חייב להעמיד לו ולהקים
חמור אחר מכל מקום ואם לא הע' ומכור
העמיד יש לשוכר הבהמה לוקח
בה בהמה אחרת או שוכר בדמיה
אם אין בדמיה ליקח עד שיגיע ל'
למקום שיפסיק עמו אמ' לו חמור
זה אני משכיר לך אם שכרה לרכוב
או לכלי זכוכית ומתה בחצי הדרך
אם יש בדמיה ליקח בהמה אחרת
יקח ואם אין בדמיה ליקח שוכר
אפילו כבולו עד שיגיע למקום שיפסיק
עמו ואם אין בדמים לא יקח ולא
ישכור נותן לו שכרו של חצי הדרך
והסואין שלו אלא ברשות שכרה
ולמשאוי ואמ' לו חמור זה מת
בחצי הדרך ואם אינו חייב להע'
להעמיד לו אחר אלא נותן לו של עד
חצי הדרך ומית או נטלתו השוכר
את הספינה וטבעה בחצי הדרך
אם אמ' לו ספינה זו אני משכיר לך
ושכרה השוכר להוליך בה יין סתם
אע"פ שנתן לו השכר יחזיר לו השוכר
שהרי זה אומ' לו הבא לי הספינה
עצמה ששכרתי שהקפדה גדולה
יש בספינה זו ואני מוכין לך יין מכל
מקום ואוליך בה אמ' לו ספינה סתם
אני משכיר לך ושכרה השוכר לה'
להוליך בה יין אע"פ שלא נתן לו ...

[illegible]

Sed ecce superioribus gemina nisi eloquencia valere potest et audire
dicit auctoritas quam recte intelligunt quando illa legerint. Sunt
et intelligunt cum eis alias legere debuissent [illegible] eloquencie
[illegible]

~~Primo nomine invocato~~ ad materiam huius libri accedo [illegible] qui dicitur de pe-
de [illegible] quae, a minoribus [illegible] incipit, ut ad magna perveniat, quia
nemo repente fit summus, ut [illegible]. Hic autem [illegible] sunt propria [illegible]
quae secundum [illegible] medium sexti accipiantur [illegible] quae [illegible]
utilitas titulus intentio [illegible] causa materialis et causas [illegible]
[illegible] sexti libri [illegible] utilitas [illegible] sexti
[illegible] causa finalis sexti huius libri [illegible] quae [illegible]. Titulus
[illegible] liber decretalium domini Bonifacii pape VIII [illegible] in
titulo quia titulus [illegible] aliud nisi [illegible] libri [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] libri decretalium. Intentio vero domini Bonifacii fuit in isto libro determinare
de sponsalibus et matrimonio et impedimentis eorundem, [illegible] quo [illegible]
et [illegible] et quae [illegible]. Supponitur autem sexto huius libri
[illegible] in prima glossa huius libri [illegible] [illegible] sexti
[illegible] et alii libri [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] patriarchas et principes [illegible] filius
[illegible] [illegible] officium canonice
facultatis [illegible] mores [illegible] et [illegible] de [illegible]
de [illegible] et [illegible] officium [illegible] ad facultatem [illegible]
[illegible] ad legistram [illegible] legibus [illegible]
[illegible] de [illegible] quae sunt
et [illegible] quae [illegible] sunt scilicet utilitas intentio [illegible]
et [illegible] subordinatur quod [illegible]
sub [illegible] scilicet sub [illegible] causa [illegible] de quadruplici causa
sexti libri scilicet materiali formali efficiente et finali. Alii autem ponunt duplicem
[illegible] causam scilicet [illegible] et [illegible], primam dividunt in materialem et for-
malem, secundam in efficientem et finalem. Ad primas duas allegant
[illegible] de [illegible] et [illegible]. Ad secundas duas
allegant [illegible] et [illegible] nisi [illegible] primus
[illegible] dividendo causam in [illegible] membra scilicet secundum [illegible] media-
tam et immediatam divisionem. Adveniendum [illegible] quod causa efficiens
[illegible] et principalissima huius sexti [illegible] est [illegible] glossa [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] causa efficiens [illegible] [illegible] huius sexti [illegible]
Sed veniamus ad causam materialem quae alio nomine dicitur subiectum
sexti. Dicunt quod [illegible] quod [illegible] in [illegible] [illegible]
est [illegible] subiectum huius sexti [illegible] in [illegible]
de [illegible] et [illegible] et [illegible] de
[illegible] et [illegible] et [illegible] subiectum huius sexti. [illegible]
de [illegible] subiectum huius sexti [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] opinio [illegible]
et [illegible] a doctoribus. Alii autem dicunt et [illegible] plures quod
subiectum sexti [illegible] allegant
ad hoc [illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de quibus [illegible]. // Causa formalis est [illegible] modus
agendi in [illegible] sexto [illegible] statuendo
[illegible] [illegible] [illegible] narrativus
[illegible] et sunt [illegible]
et alios [illegible] quales [illegible] in processu huius libri [illegible]
finalis [illegible] huius sexti [illegible]
[illegible] alia [illegible] Causa finalis [illegible]
est [illegible] libri et utilitates quae in hoc libro [illegible] et [illegible]

sexti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subiectum in [illegible] sexti [illegible]
in [illegible] sexti [illegible] [illegible] in sexto [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut in [illegible] huius [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia sexti subalternans a subalternata [illegible] subiectum [illegible] subalternata [illegible] subiectum
[illegible] [illegible] subiectum sexti [illegible] [illegible] [illegible]
sexti [illegible] [illegible] [illegible]

Utilitas

titulus

Intentio

Supp[illegible]

[illegible]

causa efficiens

causa materialis sive subiectum

causa formalis

causa finalis

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opinio [illegible] subiectum [illegible] [illegible] [illegible] sexti subiectum [illegible] [illegible] subiectum sexti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subiectum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opinio [illegible] [illegible] subiectum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subiectum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subiectum

[illegible] opinio [illegible]

Consequendo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subiectum

[illegible] per [illegible] dicitur [illegible] plures [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

in hoc volumine sponsaliorum [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] et que ad [illegible] [illegible] [illegible] sponsaliorum [illegible]
[illegible] quod [illegible] est et in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Causa [illegible] finalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
in se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] gradiantur ut de hac [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in et
[illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

Antequam ad summam libri [illegible] ad libros precedentes accedam
primo quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duorum membrorum [illegible] [illegible] et quia
[illegible] de sponsalibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
tractabo quam [illegible] [illegible] questiones [illegible] primo [illegible]
quod quid sunt sponsalia et [illegible] [illegible] [illegible] quare sponsalia sunt
introducta et inventa et quis [illegible] sunt [illegible] [illegible] in
[illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] an [illegible] [illegible] a [illegible] et [illegible]
[illegible] et in [illegible] Quarto an [illegible] sponsalium et sponsalium sit [illegible]
et si non an sit [illegible] aliquid aliud [illegible] et [illegible] auctoritate
[illegible] possit [illegible] a sponsalibus [illegible] [illegible] quot et qualibus [illegible]
[illegible] et quot sunt [illegible] sponsalium [illegible] [illegible] effectus et de
[illegible] [illegible] [illegible] in qua etate [illegible] Ad primum
dico quod sponsalia sunt futurarum nuptiarum promissio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] doctores [illegible]
in summa et in [illegible] [illegible] in summa [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] de [illegible] Et dicuntur sponsalia a spondendo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] promittendo [illegible] [illegible] [illegible] quia sponsus
dat fidem sponse de futuris nuptiis contrahendis et [illegible] [illegible]
[illegible] promittunt [illegible] [illegible] erat antiquitus [illegible] et
spondere [illegible] [illegible] futuras [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] dicuntur
sponsus et sponsa [illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible] in summa
in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] possit ad [illegible] [illegible] pena [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicit quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] sponsalibus [illegible] [illegible] pena
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] pena [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Ad secundum [illegible] [illegible] quare fuerunt
sponsalia introducta [illegible] quod introducta sunt [illegible] quedam
[illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible] quod est [illegible]
[illegible] quia est magnum ad [illegible] [illegible] [illegible] magnum est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] de [illegible] [illegible] et [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] de [illegible] de [illegible] [illegible] sponsalia sunt
de [illegible] matrimonii quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] futurarum [illegible] [illegible] effectu
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Circa quod [illegible] [illegible] [illegible] illud
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquas [illegible] [illegible]
Et [illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] antiquitus [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] erat [illegible] [illegible] adhuc in aliquibus [illegible] [illegible]

ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
quam [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

quid sit sponsalia

et dicuntur sponsalia

[illegible]

quare sponsalia fuerunt introducta

[illegible] tam sponsalia de futuro in multis casibus ... religiosus quod [illegible]
... in sponsalibus de presenti ... de ... consensu [illegible]
... in sponsalibus de presenti ... [illegible] ... in dispensatione [illegible]
et ... de ... et ... [illegible] ... in ... [illegible]

Ut a die desponsationis usque ad tempus [illegible] sponsi [illegible]
[illegible] sponsi et illis dicuntur paranimphi et dicuntur [illegible]
puelle desponsate vel desponsande ei assistentibus et eam ducentibus
quia ... a sponso innupta et nimphe puelle [illegible]
[illegible] vel. Ad tertium an sponsalia dicantur a [illegible]

an sponsalia dicantur a nubi[?]

et quod ... quod dicitur ... quia ... importat pluralem [illegible]
vel aliquid quod habetur loco ... de presenti vel carnali
[illegible] sponsalia aut importat promissionem de futuro
[illegible] quia ... ut diximus
[illegible] sponsalia que sunt solum promissio futurarum nuptiarum [illegible]
[illegible] de futuro et de presenti ... aliquem facit [illegible]
sponsalia de futuro et de presenti [illegible] illa de futuro que
... futuro tempore ... et illa de presenti que pro ... presenti tempore
[illegible] distractio quia ... loquendo [illegible]
dicuntur sponsalia [illegible] ita [illegible]

an inter sponsum et sponsam sit aliquod vinculum

Ad quintum quod ... ad primum dicunt quod non
sponsum et sponsam est ... [illegible] aliquid
aut dicimus quod non ... [illegible] futurum [illegible]
[illegible] quod non ... [illegible] vocabulo quia
sponsus ... a sponsalibus qui sunt promissio futurarum nuptiarum
[illegible] aut [illegible] consensum [illegible]
et ita [illegible] ad sextum cum querit an ... sit
aliquod vinculum seu ligamen [illegible] quod ... est ligamen
consistens in solo [illegible] pactum seu promissio que [illegible]
[illegible] quod ... ad [illegible] sponsalium
[illegible] de [illegible]

an a sponsalibus possit recedi

Ad septimum cum querit an auctoritate propria possit quis a sponsalibus
recedere [illegible] in sponsalibus de futuro promissio
[illegible]
[illegible] in foro [illegible]
in foro [illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] a sponsalibus recedere [illegible]
[illegible] Ad octavum quot modis [illegible]

quot modis contrahuntur sponsalia

sponsalia et quot sunt [illegible] ad primum quot modis contrahuntur
sponsalia de futuro que ... sponsalia dicuntur [illegible]
[illegible] de futuro [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] arra sponsalitia [illegible] quod in contractu
[illegible] sponsalia [illegible] contractus
[illegible] arra [illegible]
[illegible] de sponsalibus [illegible] arra [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de sponsalibus [illegible]
Et ... quot modis contrahuntur [illegible] aliquo
[illegible]
[illegible] sponsalia et [illegible]
[illegible] promissio [illegible]
[illegible] Ad nonum cum

quot sunt species sponsalium

querit quot sunt species sponsaliorum vel de [illegible]

[illegible]

Sed et in septimo dicit [illegible] quod non fuerunt et sunt [illegible]
quod dicitur quod fuerunt et omnia sunt [illegible] et certa
Unde nulla sunt que celebrant ab illis qui [illegible]
[illegible] possunt [illegible] a [illegible]
[illegible] sunt [illegible] constant [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt [illegible]
et [illegible] sunt [illegible] ad [illegible] de [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] contingit [illegible]
ad [illegible] de [illegible] specialem [illegible] effectus specialem [illegible] [illegible]
[illegible] qui specialia [illegible] et ad [illegible]
[illegible] in quibus
[illegible] et [illegible] in specialibus [illegible]
[illegible] effectus [illegible] publice [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] sunt [illegible] et [illegible] nullo [illegible]
sequitur effectus quia [illegible] nulla [illegible] et de [illegible]
[illegible] in qua [illegible] specialia [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
valent ut de [illegible] et [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] de [illegible]
[illegible] quia [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] quod sit materia et [illegible] sunt [illegible] a qua [illegible]
et [illegible] et quod [illegible]
[illegible] quod sunt [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] quot sunt [illegible] et [illegible] sunt [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] et de [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
et in [illegible]
et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
et [illegible] est [illegible] quia [illegible]
et [illegible] in [illegible]
quia et [illegible] est [illegible] in [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible] de [illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] a [illegible] quia [illegible] est [illegible]
[illegible] a [illegible] quia [illegible] ab [illegible]
[illegible] ut [illegible] a [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] est [illegible] et [illegible]
non [illegible] et [illegible] et [illegible] quia [illegible]

ut plures uxores nec plures viros [illegible] simul [illegible]
[illegible] legum [illegible]
[illegible]

[illegible]

ad quartum dicitur quod sunt instituta duo propter duas causas primo pro
hoc propter subolis susceptionem seu generationem educandam ad cultum
dei Gen. / Prima habetur ex dicto dei Crescite et multiplicamini
xxxii q. ii d. / et de hoc dicit Thomas super iiii° sec. fuit institutum propter
evitandam fornicationem et ista causa solum respicit statum post
peccatum 1° Cor. vii apostolus / ad evitandam autem fornicationem unusquisque
habeat uxorem et unaquaeque virum suum xxxii q. ii [illegible]
vel causa aut secunda pars [illegible] ad placitum [illegible]
xxxii q. i / Reparatio propter reformationem pacis etiam ad sopiendum
scandalum [illegible] ad hoc [illegible] q. [illegible]
xxxii q. [illegible] de [illegible] ad quintum
an quilibet de iure naturali teneatur contrahere matrimonium [illegible]
de iure naturali aliquibus [illegible] matrimonium contrahere quia
deus praecepit primis parentibus ut crescerent et multiplicarentur
Gen. i et hoc praeceptum ad [illegible] non potest ordinate [illegible]
nisi contracto matrimonio quia [illegible] [illegible] forma
[illegible] multiplicationem [illegible] nullus
obligatur ad contrahendum quia [illegible] sunt [illegible] voluntarie contrahentes
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in lege [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] xxxii q. [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] sunt
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible]
non [illegible] xxxii q. [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] quod hoc
non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] quod in lege [illegible]
[illegible] ad statum [illegible] [illegible] et [illegible]
ex quo [illegible] ad statum [illegible] in lege [illegible]
[illegible] [illegible] ad statum [illegible] et
[illegible] [illegible] ad statum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Et post
[illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] ut de [illegible]
[illegible] / ad [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] ut de [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
quia nullus accepit [illegible] in corpus alterius / [illegible]
[illegible] [illegible] petit [illegible] corpus [illegible] alterius a
qua [illegible] Corpus [illegible] quod [illegible]
est [illegible] in [illegible] alterius [illegible] Et [illegible]
[illegible] sui corporis non [illegible] xxxii q. ii [illegible]

[illegible] quod [illegible] [illegible]

an [illegible] de iure naturali [illegible]

an [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] quod [illegible] alterius [illegible] acceperit [illegible]

et intellectus ad derogandum delectationi quia in hoc [illegible]
dicitur non dicit ut dicit apostolus et [illegible] ad alterum
[illegible]

[illegible]

[illegible] concupiscentia [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Continuatur autem iste liber ad precedentes [illegible] ... de [illegible] que pertinent ad clericos ad ea que pertinent ad [illegible] ... [illegible]

[illegible]

~~[illegible]~~

[illegible]

De francia [illegible] matrimonium [illegible] consanguinitatis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] saxonum legi ducta et [illegible] [illegible] legis [illegible]
et alia [illegible] secundum [illegible] [illegible] [illegible]
reducenda et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nobilis de francia
duxit quandam nobilem mulierem de saxonia lege saxonum [illegible]
tandem videns quod [illegible] non sua lege duxit sed saxonum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliam [illegible] questionem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] lege [illegible] nullus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] francia
[illegible] de saxonia [illegible] [illegible] francia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] saxonum [illegible] francia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] consanguinitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] francia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] et de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]

Marginalia: [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] 10 — [illegible] — [illegible] 3 [illegible] — [illegible] — [illegible]

[illegible] di [illegible] ... attend[illegible] ... et [illegible] ...
[illegible] applicata et [illegible] ...
[illegible] ... accidentis ... [illegible]
abilitat[illegible] ... inhabilis ... [illegible] ...
[illegible] ... habilitat[illegible] ...
[illegible] ... quam[illegible] ...
[illegible] ... et [illegible] ... ad [illegible] ...
[illegible]

[illegible]

opp[onitur] — Sz opponitur c. [illegible] de ca[illegible] xxxii q. i dixit dominus et c. i. e. ext[ra]
[illegible] [illegible] q[uod] pro quibus dimittit uxorem ipse autem [illegible] [illegible]
non faciat peccatum et q[uod] patronus [illegible] de adulterio c. in
[illegible] [illegible] in fornicatione q[uod] [illegible] quo ad [illegible] [illegible] quo ad
alia [illegible] quo ad [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
in quibus non [illegible] dimittit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut not[atur] de adul[terio] c. [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] adultera
[illegible] et debitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
no — pro dimittit [illegible] [illegible] debitum [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] [illegible]
[illegible] peccat [illegible] [illegible] [illegible] et quod de facto [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ad [illegible] compelletur
q[uo]d — i. e. ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qua pena puniri [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinguendo aut [illegible]
de iure [illegible] aut de iure [illegible] [illegible] de iure [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adulterium
punit[ur] [illegible] capitali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in monasterium [illegible] [illegible] de adul[terio] aut [illegible] [illegible] [illegible]
q. i [illegible] aut [illegible] de iure [illegible] [illegible] aut [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad satisfactionem [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ordinarie [illegible] [illegible] [illegible] et de [illegible]
et iste pena [illegible] in adulterio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] xxxii q. i de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] adulterio [illegible] [illegible] quo ad [illegible] [illegible] xxxii q. i dixit
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pena [illegible] [illegible]
xxxii q. vii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quo ad [illegible]
glo[ssa] in [illegible] non [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] adulterium quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
p[illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] xxx q. v alii [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habent
et ab [illegible] a quibus [illegible] [illegible] et [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] alii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] que in [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] alii [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legalis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] quo et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quo non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] alii [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q. i et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~et intelligitur~~ et [illegible] de [illegible]
[illegible] de [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legalis et [illegible]

intelligit lex sic consuetudo videlicet ut eius tamen plenitudinis illi
probate non sunt similiter et hoc habetur eadem lege ubi dicitur
ratio si gratuita similiter non sunt delata nec sunt ducta ad hoc
digestum et ideo veniunt sibi ordinibus aliter intelligitur esse tamen
Respondeo primo dico quod lex plenitudinis non sunt de stricto materia
sunt tamen servanda et si non servantur [illegible] lex [illegible] contra quam
stringit glossa quero quid si dicatur sic consuetudo contrarium ut contra
valeamus ut in tali casu ubi [illegible] consuetudo similiter dico secundum
Vercellensem quod specialis consuetudo alicuius loci in quo [illegible] contrarie
[illegible] de dicta lege quod est verum si dispensat contra plenitudinis materia
si autem dispensat contra dotem ut donationem loquendo ut non
ut contra quatenus ut contra ipsa restitutionis tamen specialis consuetudo
[illegible] in [illegible] Rolandus de summa [illegible] eadem l. de lege [illegible]
quero quid si consuetudo in loco inter vel nulla est consuetudo aliquam
dicunt ut sic quod specialem consuetudinem [illegible] quia [illegible] est
[illegible] de [illegible] et non est [illegible] l. de lege et [illegible]
[illegible] in [illegible] casu specialis [illegible] quia [illegible] cum quia specialis
consuetudo [illegible] loci non ligat [illegible] in alio [illegible] de esse ut
[illegible] [illegible] [illegible] dico ipse quod consuetudo loci de quo
est [illegible] [illegible] dispensat contra [illegible]
in loco [illegible] nulla est consuetudo et [illegible] [illegible] contra
[illegible] quero an consuetudo contra [illegible] sit servanda et possit aliquid
operari [illegible] aut [illegible] consuetudo non est [illegible]
approbata [illegible] [illegible] dicit est [illegible] approbata
[illegible] [illegible] aut [illegible] an sit servanda aut possit
aliquid statuere ut operari contra [illegible] [illegible] et dico quod [illegible]
quo ad impediendum [illegible] quo ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sufficiat ad [illegible] [illegible] apud [illegible] [illegible]
[illegible] est quia [illegible] legis [illegible] [illegible] consuetudo [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
lex in [illegible] aut [illegible] an consuetudo [illegible] [illegible] contra
[illegible] ut plenitudinis [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
quod [illegible] consuetudo sit [illegible] et [illegible] est [illegible] ac [illegible] de
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] consuetudo est [illegible] approbata [illegible] sunt et
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] de [illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Preterea in [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] addita [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] dedit [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] in
[illegible] quod [illegible] sunt [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] sunt [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

an consuetudo contra [illegible] sit servanda

[illegible] consuetudo [illegible] [illegible] consuetudinem

an consuetudo contra [illegible] [illegible] aliquid

[illegible]

Nota primo quod sponsalia de futuro contracta [illegible]
[illegible] sponsalia
de futuro [illegible] absolute [illegible] aliud
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Marginal notes: no i; no ii; no[ta] [illegible]; [illegible]; op[inio]; opp[ositum]; [illegible]; Sponsalia [illegible] [illegible]

tur dicit compelli [illegible] matrimonium facere [illegible] in quo [illegible] dicit papa
Sed aut puer non [illegible] ad domum [illegible] matrimonii contraxisse [illegible]
vendit ut [illegible] [illegible] remitti ab [illegible] ut [illegible] de [illegible]
in [illegible] dispensacione [illegible] [illegible] questio que [illegible] [illegible] peccat
qui [illegible] votum [illegible] sponsalibus [illegible]
[illegible] in q[uestione] [illegible] [illegible] est quod [illegible] peccat mortaliter et [illegible]
[illegible] hic [illegible] in sponsalibus [illegible] promissum peccat
mortaliter hic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] [illegible] foro [illegible] in foro [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hic [illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impuberes et [illegible] [illegible]
et ad etatem [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] que hic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] erat
puberes ut [illegible] erat puberes [illegible] [illegible] [illegible] etate debita
non reclamaverit [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible] peccat mortaliter nisi alia [illegible]
causa cum [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aliquid fieri ut non fieri possent [illegible] ut [illegible] cum invalidis [illegible] [illegible] aliquid fieri posse [illegible] invalidi remitti
[illegible] [illegible] remitti distinguere ut [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] religionis ut [illegible] aut [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
non possent [illegible] remitti [illegible] ut [illegible] ad statum [illegible]
et [illegible] [illegible] deo ut religionem ingredi [illegible] [illegible] Et
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in quo [illegible] dicit papa [illegible]
distinguere aut [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] plurimis ad spiritualem
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] distinguere
[illegible] aut non [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
aut [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] ut fieri [illegible] [illegible]
remitti et [illegible] [illegible] [illegible] hic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] aliqua [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] ut deus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible] remitti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dispensacionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] presumens
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deo [illegible] ingredi religionem [illegible]
possent [illegible] remitti [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] in quo [illegible] dicit papa [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] glossa
[illegible] ut [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] ut quod [illegible] [illegible] aut de [illegible]
[illegible] ut quod [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
glossa in [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] glossa allegat
quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut hic et de [illegible] in [illegible]

in
[illegible]

d[e] [illegible] in [illegible] multum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tollerari

non obstat quod [illegible] requirunt in glo[ssa] alle[gata] [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible]
possunt [illegible] [illegible] i[n] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q[uod] stat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitate et condicione [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] dicere q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] possunt [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in glo[ssa] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] possit [illegible] [illegible] [illegible] tollerare [illegible] [illegible] [illegible] tollerari
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] requirunt [illegible] [illegible] possunt [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] ultimo [illegible] dicta[m] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] volunt q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] volunt q[uod] [illegible] dispensatione [illegible] [illegible] intendit q[uod] [illegible]
[illegible] data de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adiunior [illegible]
[illegible] dispensant [illegible] [illegible] in [illegible] tollerari et [illegible] [illegible] [illegible] glo[ssa]
est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntate [illegible] [illegible] possit [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] voluntate [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] q[uod] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tollerat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possunt [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] glo[ssa] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] dispensatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possit in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] glo[ssa] [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dispensat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contraxit de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dispensare [illegible] [illegible] dispensationem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible] defendi possit [illegible] [illegible] [illegible] possit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] tantum [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] voluntate [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] volunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] copulam et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tacite condicionis dependet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] voluntate [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et de [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ~~[illegible] [illegible] [illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] professione
deo et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] professi[one] deo [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

quod nemo intendit placere magis deo sicut sit in faciendo ali-
quid quod est contrarium sive in abstinendo ab aliquo licito de-
bito eorum potest quod aliquis intendit ipso [illegible] religionem [illegible]
[illegible] ultra [illegible] aliud est [illegible] [illegible] sed deo. de hoc quod intendit
ipso non scandalum [illegible] ut [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
adulterium de eo qui dei in sua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et quod iste sic intendendo non solum obligat se [illegible] [illegible]
[illegible] vult deo magis placere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] facere [illegible] [illegible] vult esse [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] non vult deo magis pla-
cere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] tamen [illegible] [illegible] [illegible] obligationem sed non [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] obligationem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
Inventus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod est [illegible] [illegible] et de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] non [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod est [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] quod [illegible]
quod [illegible] et quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad id quod [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] in gradu [illegible] ab isto Iohanne qua [illegible]
[illegible] in dubiis [illegible] pro matrimonio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] puella [illegible] matrimonium [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] puelle
[illegible] puelle [illegible]
[illegible] publice honestatis [illegible]
[illegible]
[illegible] puella [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] que puella [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] iustitie publice honestatis [illegible]
[illegible]
[illegible] impedimentum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] iustitie publice honestatis [illegible]
[illegible] consanguinitatis [illegible]
[illegible]
[illegible] iustitie publice honestatis [illegible] consanguinitatis [illegible]
[illegible] iustitie publice honestatis [illegible]
[illegible] consanguinitatis [illegible]
[illegible] honestatem [illegible] impedimentum [illegible]
[illegible]
[illegible] honestatis [illegible] ad [illegible] iustitie publice honestatis [illegible]
[illegible]
[illegible] consanguinei [illegible]
[illegible]
[illegible] honestatis [illegible] consanguinitatis [illegible]
[illegible] impedimentum [illegible]
[illegible]
[illegible] consanguinitatis [illegible]
[illegible] ad [illegible] impedimentum [illegible]
[illegible] publice honestatis [illegible] publice honestatis
[illegible]
[illegible] consanguinitatis [illegible]
[illegible]
[illegible] impedimentum [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] publice honestatis [illegible] impedit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] consanguinitatis [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]

et assentatis ita esse licet [illegible] quod [illegible] et
dicit de [illegible] [illegible]
spiritualia sunt nulla [illegible] detentis effectui et justicia
publice [illegible] spiritualia sunt pure [illegible]
et sicut ita ut si [illegible]
ut si [illegible]
nulla [illegible]
vel aliud simile impedimentum [illegible] pure temporalis
[illegible]
[illegible]

[illegible]

(margin: spiritualia … nulla … pure temporalis; … dubia; … dubia)

Glo. ultima allegat et similiter videtur hoc ipsum [illegible] [illegible]
[illegible] puella [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pollutio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pollutio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] puella [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad audientiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] allegat pro sponsalibus [illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sponsalia nulla impedimentum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sponsalia nulla [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Sed nunquid si [illegible] subarr[illegible] non apparuerit de consensu quia est tacitus [illegible] non apparuerit [illegible] manet puerus et inducunt [illegible] sponsalia publice honestatis [illegible] de [illegible] Sed quid [illegible] sponsalia cum aliqua [illegible] aliquo de [illegible] [illegible] cum illa [illegible] non [illegible] [illegible] dispensare [illegible] de [illegible] et ita [illegible] quia aliud est pro regula [illegible] [illegible] sponsalia non sunt nulla [illegible] defectum [illegible] inducunt publice honestatis [illegible] et [illegible] sunt [illegible] de [illegible] sunt nulla [illegible] defectum [illegible] sunt [illegible] inducunt [illegible] publice honestatis [illegible] [illegible] sponsalia [illegible] allegat [illegible] [illegible] sponsalia sub [illegible] publice honestatis [illegible] [illegible] [illegible] publice honestatis [illegible] sponsalia [illegible] [illegible] publice honestatis [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

de spon.

sed tamen sponsalibus careret quamvis similiter sed tamen sponsalia licet
sed dum [illegible] de leg. hic [illegible] in sup(ra) [illegible] non potest obstare alleg.
pro eo et [illegible] et petunt [illegible] in [illegible] quod [illegible] sponsalia
[illegible] [illegible] cum [illegible] nulla sunt — glo(ssa) ma(gistri)
sponsalia [illegible] igitur non petunt ista puella dicit sponsa [illegible] — oppo(situm)
allegatur hic [illegible] dicentem sponsum [illegible] impubes non est — oppo(situm)
obligatus sed cum sponsalia ista [illegible] — oppo(situm)
[illegible] impubes [illegible] fuerat [illegible] quod [illegible]
[illegible] non est obligatus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nulla petunt [illegible] sponsalia [illegible] nulla sponsa
futurum [illegible] sponsalia sunt [illegible] [illegible]
[illegible] igitur nulla sunt igitur illa petet [illegible]
[illegible] attendit consideratis [illegible] — op(positum)
[illegible] de [illegible] hic de facto sponsalia contraxerunt [illegible]
de [illegible] non petunt et [illegible] sufficit [illegible] puella ista non [illegible]
[illegible] dicit [illegible] publice honestatis [illegible] hic [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] quia
[illegible] sponsalibus nullis [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] publice honestatis [illegible] non [illegible] nullo [illegible]
sed [illegible] [illegible] hic [illegible] hic [illegible]
[illegible] [illegible] sunt hic [illegible] et in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliud et [illegible] hic
sponsalia nulla [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
publice honestatis et de [illegible] [illegible]

[illegible] De sponsalibus de futuro [illegible] [illegible] [illegible] longum
tempus [illegible] sponsa [illegible] alio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
alia vota [illegible] [illegible] [illegible] de presenti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hic [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sponsalia de [illegible] — [illegible] in [illegible]
[illegible] quod [illegible] sponsalia de futuro [illegible]
[illegible] sponsalia [illegible] longum [illegible]
[illegible] [illegible] annos [illegible] [illegible] hic
[illegible] ad alia vota [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
sponsalia de presenti [illegible] [illegible] de presenti
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] doctores
sponsalia de futuro [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de presenti [illegible] — de presenti
de presenti [illegible] quod hic [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] sponsalia de futuro longum tempus
[illegible] ad alia vota [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] quia [illegible] longum tempus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] et de [illegible]
[illegible] hic [illegible] de [illegible] [illegible] de [illegible]
sponsa longum tempus [illegible] sponsalia [illegible] [illegible]
sponsalia [illegible] ad hic [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] non hic [illegible] in [illegible] sponsalia de futuro [illegible] — no(ta)
[illegible] longum tempus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sponsalia de futuro [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] sponsalia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] hic [illegible] [illegible] sponsalia
[illegible] et [illegible] non de [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

Blasph

[illegible]

istum tamen casum in quo dequo de sponsa non cogitat vel dic quod sacra-
mentalis [illegible] tractus in alia provincia fugit uxor eius sive
cum istam voluit contrahere vir deponit prius [illegible] [illegible] scilicet
ille tamen non de sponsa sed de uxore cogitavit intellige dictum alias
abstraret [illegible] Glo. ubi [illegible] respondent [illegible] audiendo per glo. ubi
quorum ipsius utrius poterunt ad alia vota se transferre [illegible]
[illegible] dicit [illegible] sponsi [illegible] [illegible] [illegible] per longum tempus se ab-
sentavit utrius poterunt ad alia vota transire [illegible] per quorum ipsius
utrius poterunt ad alia vota transire Glo. dicit quod [illegible] [illegible] post
[illegible] annos [illegible] [illegible] de sponsa de futuro [illegible] de [illegible] [illegible] in prima
[illegible] in [illegible] quod glo. dicit [illegible] legis [illegible] est quia [illegible] tamen
[illegible] [illegible] dicit [illegible] quod sponsa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tenet [illegible] [illegible] [illegible] prima de fide [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible] ipsius [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] per quem dicit [illegible] post [illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] [illegible] Glo. ultima ponit [illegible] ad [illegible]
abierit et [illegible] ponit casus tres casus in quibus [illegible]
sponsalia [illegible] quod [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] ad alia
vota transire [illegible] glo. dicit [illegible] [illegible] [illegible] quamvis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] prima [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] glo. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] glo. [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] glo. ponit tres [illegible] [illegible] glo. [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
de sponsalia [illegible] [illegible] non [illegible] prima [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicit quod [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] sponsalia de futuro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] glo. ponit tres casus in quibus sponsalia
de futuro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] separatis

De muliere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in dubio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] et de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et quia de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia alia est [illegible] alia et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] alia est [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] non [illegible] [illegible] ut in [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de eo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Glo. [illegible]

Glo. ultima

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible] dicitur [illegible] consensus [illegible] ex [illegible] quod [illegible] et
[illegible] non inferitur [illegible] simpliciter
[illegible] quia [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] questionem [illegible]
[illegible] non est [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] Sed [illegible]
non [illegible] sicut de [illegible]
[illegible] coactionis [illegible] et [illegible] distinguendo
ut [illegible] sicut [illegible] debebat [illegible] et
[illegible] quibus [illegible]
[illegible] requirunt [illegible]
[illegible] qui non [illegible]
[illegible] questionem [illegible] non [illegible]
[illegible] ad [illegible] alia [illegible] questionem ut [illegible]
[illegible]
[illegible] coactio [illegible]
[illegible] alia [illegible] conditionalis absoluta
est [illegible] aliquid fieri vel a
tanta violentia [illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible] non [illegible] coactionem [illegible]
[illegible]
[illegible] conditionalis [illegible] compellitur
ad aliquid faciendum ut [illegible] non [illegible]
ut flagellatur et [illegible] coactionem ut [illegible]
[illegible] non impedit [illegible]
[illegible] in constantem virum [illegible]
[illegible] quod [illegible] violenta
coactionem [illegible]
[illegible] aliud [illegible] violentiam [illegible]
[illegible] ad aliquid faciendum [illegible] ut compellitur [illegible]
contra suam voluntatem [illegible] est quod [illegible]
[illegible] non [illegible] ut [illegible]
[illegible] malum ut [illegible] metus [illegible] pena [illegible]
[illegible] distinctionem [illegible] et [illegible]
[illegible] quia coactionem [illegible]
[illegible] et [illegible] et quod [illegible]
[illegible] conditionalem [illegible] metum [illegible]
quod [illegible] metus [illegible] cadens in constantem virum [illegible]
[illegible] si non [illegible]
[illegible] si non [illegible]
[illegible] pena [illegible] si non [illegible] ad [illegible]
[illegible] metus [illegible]
[illegible] metus est qui non cadit in constantem [illegible]
[illegible] qui non [illegible]
[illegible] si [illegible] non [illegible]
ad [illegible] non [illegible] est [illegible]
[illegible] coactio [illegible] non impedit [illegible]
[illegible] coactio [illegible] non impedit [illegible] et coactio [illegible]
[illegible] metum cadentem in virum constantem [illegible]

Margin notes (left): Nota; Nota; Nota; [illegible]; conditionalis et [illegible]; [illegible]; conditionalis; [illegible] violenta coactionem; metus [illegible]

contractionem concessit rogatur ut dicatur forte quod cum lumen [illegible]
lumen non [illegible] quia [illegible] similis [illegible] quia declarat [illegible]
quare ipsa non potest [illegible] unde quia [illegible] que ipsi [illegible]
de [illegible] et alia et [illegible] quia [illegible] eadem in [illegible]
[illegible] et [illegible] quod non et ipsa non [illegible] quod [illegible]
[illegible] ut [illegible] ut [illegible] possit [illegible]
[illegible] parte [illegible] de [illegible] ad [illegible]
et alteri [illegible] per intellectum [illegible] quod [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] alia [illegible]
[illegible] alia [illegible] cum [illegible] comparatur [illegible]
[illegible] voluntate [illegible] et [illegible] intellectus
[illegible] sed [illegible] ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] ut cum [illegible] ut [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] ut [illegible] ut [illegible] ad [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] difficultate [illegible] cardinalis [illegible] cum
[illegible] et [illegible] sed [illegible]
et ab [illegible] in [illegible] et [illegible] ut [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible] ut [illegible] ut [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] aliquid [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible] quod [illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] intellectus [illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] intellectus [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad [illegible] intellectus [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible] intelligentiam
[illegible] ut [illegible] apparet
[illegible] intellectum [illegible]
[illegible]

[illegible] (right margin notes)
cardinalis
casus
[illegible]

[illegible]

no

no

que sunt non delectabilia

adverbia

prima litera

2a

3a

4ta litera

amphibologia

accipiat te verbo ... te dimitta donec sta ponat super oculos meos

+ [illegible]

[illegible]

In dubiis quo ... et quo ... placitis sit facienda.

[illegible] ... sit facienda ...

[illegible]

[illegible] ... effectu.

et pro eo quibus legatum [illegible] relictum nisi [illegible] a lege
ff. de ve[rborum] sig[nificatione] [illegible]
in [illegible] distinguere [illegible]
[illegible] in verbo prefixit [illegible] distinguere
[illegible] a [illegible] allegat
[illegible] intelligere
[illegible] intelligere [illegible]
[illegible] quod [illegible] prefixit [illegible]
[illegible] intelligere [illegible] distinguere [illegible]
[illegible]
intelligere [illegible]
[illegible] intelligere [illegible]
[illegible] verborum [illegible]
[illegible] ff. de lega. [illegible]
[illegible]
[illegible] verborum
[illegible] lege [illegible] lege
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] intelligere [illegible]
[illegible]
[illegible] verborum [illegible]
verborum [illegible] distinguere [illegible] verborum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] verborum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Sponsam etc. [illegible]
[illegible] sponsam [illegible] distinguere
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Glosa in verbo prefixit

Glosa verbo

casus

sponsa

nullus contrahentium [illegible] vsque ad [illegible] gradum de consan[guinitate] et affin[itate] [illegible]

[illegible] contrahere alicui [illegible] nullus contrahentium [illegible] vsque

ad [illegible] gradum de consan[guinitate] et aff[initate] [illegible] et [illegible] publicam

honestatem de qua [illegible]

[illegible]

[illegible] matrimonium [illegible] dispensare [illegible]

[illegible] publice honestatis [illegible]

[illegible] contrahere [illegible] vsque ad [illegible] gradum

de consan[guinitate] et aff[initate] [illegible]

[illegible]

[illegible] publice honestatis [illegible]

[illegible] dispensare [illegible]

Ex parte [illegible]

[illegible]

[illegible] matrimonium [illegible]

tenet quia non [illegible] alia [illegible] confecta accepi [illegible] penitentiam
et de sponsa dicis [illegible] quia [illegible]
de [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] fornicatores [illegible] specialiter Paulus
[illegible]
[illegible] fornicarius
[illegible]

[illegible]

tenebit ut magistra et forte tenebunt. Sed primo quod aliquis dicat
permitto quod accipiam te in uxorem a magistra ut dicitis [illegible] forma
[illegible] vel uxorem [illegible] quia est [illegible] forma illud quod est
accipiam quod [illegible] Sed quod si vir dicat [illegible]
[illegible] quod [illegible] in [illegible] te in uxorem. Si mulier
dicat et ego accipiam te in maritum dico quod sunt sponsalia propter
verba mulieris de futuro [illegible] Sed quod si vir dicat permitto
quod [illegible] te in uxorem [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] allegat ad [illegible] tacite [illegible] de [illegible] demittenda [illegible] de spons[alibus]
[illegible]
[illegible]

istum questionem dixit [illegible] et [illegible] quod si [illegible] ut [illegible]
et [illegible] alia vice Philip. et Bald. [illegible] et [illegible] et
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ex lib. [illegible] Cum inutant [illegible] si non subest impedimentum
per consensum [illegible] compellitur et [illegible]
[illegible] Casus [illegible]
[illegible] filius et filia impuberes
[illegible]
[illegible] filius et filia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] impubescentes [illegible]
[illegible]
impedimentum [illegible] contradicunt [illegible]
[illegible] filius et filia [illegible]
[illegible] consentientes [illegible]
[illegible] jurant
[illegible] adimpleret [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] argumentum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Margin notes: casus; impubescentes; contradicunt; per [illegible]; consentientes; jurant; adimpleret; [illegible]; [illegible]; argumentum; [illegible]; [illegible]; [illegible]; [illegible]

[illegible] emptoribus aut licentiam qualiter [illegible]
[illegible] in [illegible] et qua [illegible] aut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sunt quadam [illegible] dedit [illegible] a [illegible]
[illegible] de [illegible] aut [illegible] dare [illegible]
[illegible] et [illegible] et ad hoc [illegible] bona
fide quod [illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] aut [illegible] dare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] alium [illegible]
[illegible] alium dare [illegible] de qua [illegible]
quod [illegible] qua [illegible] non [illegible] modum [illegible]
[illegible] aut [illegible] et [illegible] de qua [illegible] et [illegible]
non sunt [illegible] sunt [illegible] aut sunt [illegible]
[illegible] aut [illegible] qua [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] aut [illegible] ad [illegible] aut [illegible]
[illegible] qua [illegible] aut [illegible] et alius non
[illegible] et [illegible] aut non [illegible] alium
[illegible] ut [illegible] vel [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] alicui [illegible]
[illegible] aut [illegible] ad [illegible]
[illegible] qua [illegible] non sunt [illegible]
[illegible] aut [illegible] ad hoc [illegible] aut ad
[illegible] et [illegible] aut [illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible] de [illegible] vel non de [illegible] de [illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible] aut [illegible] dare [illegible]
[illegible] aut [illegible] [illegible] alia dare
[illegible] alium
[illegible] de non [illegible] et [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] non [illegible]
[illegible] qua [illegible] non [illegible]
[illegible] in [illegible] non [illegible] ad [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] dare ad [illegible]
[illegible] sunt [illegible] aut
[illegible] aut [illegible] data [illegible]
[illegible] et [illegible] qua [illegible] ut [illegible]
[illegible] sunt [illegible] quod [illegible]
[illegible] alicui [illegible] qua [illegible]
[illegible] de [illegible] quod de
[illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] alius [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] qua [illegible]
[illegible] et [illegible] qua [illegible]
[illegible] qua [illegible] non [illegible]
[illegible] Quod [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] alicui [illegible] dare [illegible] alicui [illegible]

[illegible] [illegible] dare [illegible] [illegible]

[illegible] de [illegible] et [illegible] dare

[illegible]

pre[illegible]

puelle cuius parentes [illegible] ad filium [illegible] dedit quod [illegible] quod
[illegible] unde quod [illegible] ipse omnes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod illa quam elegerit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
illa se [illegible] et [illegible] quod [illegible] puellis [illegible] [illegible]
de [illegible] ad [illegible] de [illegible] quod [illegible] [illegible] puelle [illegible]
[illegible] [illegible] quia cum [illegible] [illegible] sunt sponsalia [illegible] spo[nsa]
scilicet illa quam elegerit [illegible] ipse elegit et cum [illegible] et ipse
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod si mortuus [illegible] filiis duobus [illegible] — [illegible] si quis [illegible] [illegible] puella et [illegible] [illegible] filio duorum
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] sunt
sponsalia de [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Glo[ssa] prima dat
Glo[ssa] prima — unum [illegible] [illegible] et [illegible] videlicet [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] de filio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible]
op — alicui filium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alicui filium [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] quod filium [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Glo[ssa]
Glo[ssa] ij^a — ij^a [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] allegat [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] videlicet quod [illegible]
filium qui [illegible] [illegible] impuberes [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible]
aut [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] glo[ssa] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non posset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod ipse [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qui [illegible] erat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] sponsalia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
op^e — [illegible] de [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] in glo[ssa] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia
op — [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
quia aut [illegible] [illegible] sponsalia ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sponsalia quia nullus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] unde de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Secundum glo. quod iste non compellitur [illegible] generali [illegible]
sed ipse [illegible] compelli [illegible] contra [illegible]
[illegible] non compellatur apponit argumentum et dicit [illegible]
[illegible] et in [illegible] possunt [illegible] [illegible]
videlicet quod hic [illegible] compelli ad [illegible]
[illegible] in [illegible] quod possunt [illegible]
[illegible] compelli. Sed illud loquitur de [illegible] de [illegible]
alia [illegible] secundum glo. quod [illegible]
[illegible]
[illegible] argumentum [illegible] possunt [illegible]
[illegible] compelli [illegible]
Et hic est quod compellantur [illegible]
[illegible] compellantur [illegible]
[illegible] possunt [illegible]
[illegible]
[illegible]
De [illegible] glo. [illegible] ad [illegible]
[illegible] non possit compelli ad [illegible]
[illegible]
[illegible] possunt [illegible]
[illegible]
[illegible]
et hic [illegible] possunt [illegible]
[illegible]
[illegible] possunt [illegible]
[illegible]
Non est [illegible] compellitur per [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] regem anglie [illegible]
[illegible] regis anglie [illegible]
ad [illegible] non valebant [illegible]
hic [illegible] archiepiscopis episcopis et aliis prelatis
[illegible] anglie [illegible] regem [illegible]
[illegible]
in [illegible]
nulla [illegible] celebrent [illegible] celebrari
preter baptisma [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] possessionibus [illegible]
[illegible] archiepiscopis [illegible]
[illegible]
[illegible] appellationibus [illegible]
[illegible]
[illegible] archiepiscopis [illegible]
[illegible]
[illegible] baptisma [illegible]
[illegible] possunt [illegible]
[illegible]

ad petendum. Verum est tamen hic est [illegible] casus in quo sollemnis votum [illegible]
preter sedem apostolicam [illegible] quod [illegible] delictum [illegible] [illegible] posset [illegible] eo
intellecto de [illegible] [illegible] [illegible] debet [illegible] [illegible] quod [illegible] de-
lictum est per [illegible] [illegible] a quibus intellectum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipse est
[illegible] ut de [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] ipse est [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] possit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in quo [illegible] aliquis at [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] quia vir et uxor sunt ad [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible] de [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nulla [illegible] de [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] et [illegible] nulla est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] possit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] de [illegible] quia [illegible] que [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et de hoc [illegible] glo[ssa] [illegible] de [illegible] antiqua et est [illegible]
[illegible] [illegible] que sunt [illegible] [illegible] [illegible] quod potest esse [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] nulla quia est [illegible] [illegible] nulla [illegible]
esse [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] aliqua [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
quod [illegible] non possit [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nulla
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unquam ipse [illegible] posset uxorem
unquam ipse in|dote posset uxorem|[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] ipse [illegible] quia [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a quo [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] de [illegible] [illegible] est [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] posset [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
ait [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ipse [illegible] hic [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] non [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] possit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non quia [illegible] delictum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] delictum est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia non [illegible] [illegible] [illegible]
ut in [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] quod sunt [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut est [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]

et c. le. glo. in c. [illegible] de [illegible] de off. or. [illegible] et [illegible]
[illegible] et c. Sed quid est respondeo generaliter tunc celebrantis [illegible]
[illegible] hic [illegible] quod generaliter [illegible] et infidelium [illegible]
[illegible] plus [illegible] ipse generaliter [illegible] que [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] generalem [illegible]
in dicto c. Sed [illegible] glo. Sed [illegible] infidelis terra quod notat
aliorum principum [illegible] infidelis terra quod ipse [illegible] in feudum [illegible]
vel [illegible] et [illegible] non valet [illegible] infidelium
terra aliorum [illegible] terra [illegible] ipse [illegible]
dicta. Unde si infidelis terra aliorum et ipse [illegible]
[illegible] alia non infidelium. Et vendit infidelium aliquid empta [illegible]
infidelis et vendita liberatur [illegible] Dico si emit [illegible] in [illegible]
dominium [illegible] terre infidelis [illegible] infidelis [illegible]
[illegible] hic [illegible] quod non [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] Sed si vendit [illegible] infidelium [illegible]
[illegible] dominium [illegible] debet [illegible]
[illegible] et [illegible] petro Sed [illegible] infidelis
[illegible] dominium [illegible] in [illegible] quod [illegible]
[illegible] infidelis [illegible] dominium sub infidelibus [illegible]
[illegible] tunc [illegible] si [illegible] principis vel
[illegible] infidelis [illegible] sub principe. Sed quid [illegible]
[illegible] principibus [illegible] sub [illegible]
infidelis et [illegible] quod [illegible]
quod quia [illegible] petunt [illegible] et dicit quod [illegible]
de [illegible] et [illegible] debet [illegible] de [illegible]
[illegible] Sed quid [illegible] debet tunc [illegible] et [illegible]
et de [illegible] debet non [illegible] de [illegible]
[illegible] cum [illegible] per [illegible]
[illegible] glo. [illegible] non est [illegible] de [illegible] quia [illegible]
[illegible] debet [illegible] de [illegible]
[illegible] quia [illegible] in dicto c. Sed
[illegible] posse [illegible] de [illegible]
[illegible] Sed [illegible] tunc [illegible]
[illegible] in [illegible] nulla [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quod ad [illegible] quod ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] in [illegible] quod [illegible]
[illegible] Sed [illegible] hic [illegible] quod [illegible]
[illegible] et de [illegible] quod de [illegible] quod hic [illegible]
[illegible] quod [illegible] Sed [illegible]
[illegible] et [illegible]
hic [illegible] et [illegible] in [illegible]
ad [illegible] tunc [illegible] et tunc [illegible] in [illegible]
de [illegible] et [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible] de [illegible] Sed tunc [illegible]
glo. [illegible] infidelis [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] Sed [illegible] glo. [illegible] quod
[illegible] et [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] ut [illegible] et [illegible]

Si aliquid infidelis [illegible] [illegible] et feudi

[illegible]

glo. [illegible]

[illegible]

Precatur ad dictum unum contractus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
de futuro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de futuro [illegible] [illegible] et [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] publice de [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Marginalia (left): [illegible] — a [illegible] impedit — [illegible] publice — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — [illegible] — quod [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible]

intravit sive non, ipsi mortua erat [illegible] per [illegible] mortuis, quamvis esse
[illegible] quelibet secreta sunt confessus, et [illegible] ipsa viventis consanguineis [illegible]
[illegible]

[illegible]

Clemens [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] subsit aliqua [illegible] quia [illegible] ad illud [illegible] et [illegible] de [illegible] in libro [illegible] alia [illegible] pro [illegible] libris [illegible] religiosorum [illegible] pro [illegible] impedire [illegible] [illegible] in [illegible] quod
in [illegible] quia [illegible] intelligere [illegible] ad [illegible] de [illegible] aliquis [illegible] qui valet [illegible] ad [illegible] pro [illegible] ut [illegible] pro [illegible] sed [illegible] [illegible] d
[illegible] quia [illegible] tractu in [illegible] pro [illegible] quia [illegible] pro [illegible] tractu [illegible] alia [illegible] quia [illegible] tractu aliquis [illegible] pro [illegible] tractu [illegible] pro [illegible] de [illegible] et [illegible]

Cum casus [illegible] puelle de [illegible] in [illegible] et [illegible] casus
[illegible] puellam in [illegible] puella in [illegible] ad [illegible] puella [illegible] de [illegible] et [illegible] quia [illegible] de [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] de [illegible] ad [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] in [illegible] ad [illegible] tractus
[illegible] et [illegible] et [illegible] ad [illegible] et [illegible]

Illud est verum quod in [illegible] confessor [illegible] esse liber confessor [illegible]
[illegible]

[illegible]

p[ro]p[ter] [illegible] non [illegible] [illegible] tradenda est [illegible] ut [illegible] [illegible]

[illegible] quia [illegible] non mutat [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]

[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

impedit [illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — quia [illegible] impedit [illegible]

[illegible] qui non [illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] non impedit

[illegible] ar [illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] impedit

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut est [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible]

[illegible] impedit [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] aut non [illegible]

aut non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Clem[en]t[ina] [illegible]

[illegible]

que p[er] puelle [illegible] vt cum p[er] vi[rum] de pube dispensata / p[er] dub[ita]t[ur]
tum circa d[ic]ta rem[anet] [illegible] sp[onsa]lia [illegible]
[illegible] cum [illegible] p[er] fidem [illegible] cum [illegible]
[illegible] p[er] fidem [illegible] [illegible]
cum [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] que [illegible] [illegible]
[illegible] de adul[terio] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] in [illegible] in [illegible]
[illegible] de adult[erio] [illegible]
[illegible] et [illegible] que [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] p[er] puelle que [illegible]
[illegible] de adult[erio] [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] de adult[erio] [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] p[er] vt [illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
que [illegible] de [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] p[er] fidem [illegible] [illegible]
cum [illegible] vt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible]
cum [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] p[er] vi[rum] de pube [illegible]
[illegible] vt [illegible] de [illegible] que p[er] [illegible]
[illegible] vt [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] cum [illegible] que [illegible] p[er] vi[rum] de pube [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible]
que [illegible] p[er] vi[rum] de pube [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] de pube [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] cum [illegible] p[er] vi[rum] de pube [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
de pube vt [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]

Marginalia (left): [illegible] [illegible] / [illegible] / [illegible] / [illegible] / [illegible] / [illegible] / vt [illegible] / [illegible] / [illegible] / [illegible] / [illegible] / [illegible] / [illegible]

et [illegible] in [illegible]
[illegible] collecta [illegible]
debita ut aliam [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in speciali legittima plenum [illegible] de leg. [illegible] — in speciali legittima plenum
[illegible] aliquam [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] adultero
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

quod [illegible] in [illegible] … sponsalia

[illegible] in [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] et [illegible] dispensacio [illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sponsalia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] in [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sponsalia [illegible] non [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod apponit et non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] quia [illegible]
de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut in [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] et illa [illegible] [illegible] [illegible]
illam que [illegible] pupilla [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] culpa [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible] et illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid per
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] quia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] quia in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Non [illegible] [illegible] aliqua [illegible] [illegible] [illegible]

Committitur religiosis ingredi ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] religiosis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] religiosis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de non [illegible] [illegible] [illegible] aliquem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vita contemplativa [illegible] [illegible] vita activa [illegible] activa [illegible]
[illegible] [illegible] de regula [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] quia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] religiosis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]

et publice / et licet nullum habeant [illegible] consuetudinem / sed de pre-
senti illud / licet ad [illegible] [illegible] pro [illegible] apostolica [illegible] / [illegible]
nisi aliter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dubitando [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illud quod [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] ipse non [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia utrumque [illegible] pro [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] de [illegible] [illegible] quia [illegible] de [illegible] [illegible] ad religiosos
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] debent [illegible] [illegible] [illegible] / et de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] religiose [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] / [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] missam celebrantis [illegible] quod [illegible] vellet ipse [illegible] [illegible]
ipse [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad missam celebrandam [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
celebrat missam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non debent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] debent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a [illegible] abstinere / quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non est [illegible] [illegible] / [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquis
[illegible] est [illegible] non [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] de [illegible] et [illegible] / et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / et [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] / et de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] / quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible]
/ [illegible] [illegible] in [illegible] de [illegible] [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] / quod [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] / [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] quod [illegible] [illegible] / et quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
/ aut [illegible] est [illegible] / aut non / [illegible] [illegible] est [illegible] aut
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] / et [illegible] non est ad [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] de non [illegible] [illegible] / et [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] est [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

religionem aut [illegible] revocare [illegible]
[illegible] vel [illegible] / [illegible] / Glo. [illegible] et [illegible]
glo. ya [illegible] et [illegible]
[illegible]
cp [illegible]
[illegible]
[illegible]
cp dicendo religionis / Item ipse ingrediendo religionem [illegible]
cp [illegible]
[illegible]
Item [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
d a [illegible]
[illegible] / Glo. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad religionem [illegible]
[illegible]
[illegible] religionem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Regulariter autem qui intrant [illegible] aliquam ad
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
tag [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
religiosi ingressu libera dispensatio — Religiosi [illegible] regula [illegible]
[illegible] ad [illegible] / libera [illegible] dispensatio [illegible]
[illegible]
no [illegible]
[illegible]
[illegible]
no [illegible]
[illegible]
cp [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
cp [illegible]
[illegible]

nullus est appellandum / vo. hic vnde secundum leges prius secundum canones
secundum lo. de leg. / tamen secundum leges recedendo a sponsalibus potest arceri [illegible]
de sponsa l. alio [illegible] vel sponsus vel sponsa [illegible] potest ad eum
plenum sponsalia seu ad matrimonium consumandum [illegible] adhuc aut ambo dissentiunt
et sunt sponsalia valent / et tunc non cogendi / [illegible] ita
ta s. c. ex parte [illegible] / aut solus vnus dissentiat altero volente dissentire quod
petente sponsalia adimpleri, tunc aut subest iusta et rationabilis causa
quare non vult adimplere et non est [illegible] appellando / de [illegible] quo
modo aut non subest iusta causa et aut timetur scandalum ex ipsius
compulsione tunc non appellatur vt hic [illegible] permittit [illegible] et [illegible]
[illegible] permittit adulterium [illegible] homicidium [illegible]
[illegible] quod [illegible] / vt permittitur [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] / et [illegible] compulsio [illegible] et [illegible] appellatur
tolerantia [illegible] / et secundum [illegible] de [illegible]
que [illegible] non [illegible] / [illegible] et [illegible]
[illegible] de [illegible] dum [illegible] tolerantia [illegible] in [illegible] de
[illegible] / ita [illegible] in [illegible] de [illegible]
[illegible] quod [illegible] / aut non timetur et tunc appellatur [illegible]
[illegible] quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad [illegible] homicidium [illegible] tunc [illegible]
appellat [illegible] secundum [illegible] in hoc casu [illegible]
[illegible] non [illegible] pro [illegible] ad [illegible]
quod ad destructionem / quod [illegible] non [illegible] in [illegible] in hoc
[illegible] / et [illegible] vnus [illegible] in [illegible] in pro [illegible]
[illegible] non [illegible] / [illegible] quod [illegible]
[illegible] per [illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible] ad [illegible] de [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] / [illegible] pena [illegible]
[illegible] pena [illegible] non [illegible]
et in [illegible] casu [illegible] et [illegible] hic [illegible]
/ [illegible] allegat [illegible] / [illegible] et [illegible]
[illegible] et super hic [illegible] et [illegible] nulla [illegible]
est [illegible] nulla appellatio [illegible]
[illegible] non [illegible] in [illegible]
[illegible] quia [illegible] ad [illegible]
[illegible] non [illegible]
et quia [illegible] / [illegible] in aliud [illegible] non [illegible]
voluntarium [illegible] ad [illegible] / [illegible]
[illegible] appellat ad [illegible] de eo [illegible]
[illegible] in [illegible] / [illegible] appellatio [illegible]
[illegible] est [illegible] gloria [illegible]
[illegible] in [illegible] de hic [illegible]
[illegible] et [illegible] gloria [illegible] appellari nisi
rationabilis causa [illegible] et [illegible]
[illegible] quod nullus est appellandum / si scandalum timetur [illegible]
[illegible] qualitate et [illegible] aut
[illegible] non [illegible] et vnus [illegible] vult [illegible] alio [illegible] appellatur
[illegible] in [illegible]
Cum in [illegible] de [illegible] nullus valet secundum [illegible]
[illegible] / [illegible] non [illegible] / et [illegible]
in [illegible] in [illegible] / [illegible]
[illegible] in [illegible] / [illegible]
[illegible] et [illegible] nota [illegible]
[illegible] / [illegible] super [illegible] ad [illegible]

litere sunt pendentes, et cum per eam testes villicus a iudice, ad domum [illegible] publice dixit in villa [illegible] et [illegible] suam [illegible]
sua [illegible] publicatam, et [illegible] quandam aliam
[illegible] testamentum [illegible] sepulturi, et [illegible] sententiam [illegible] pars [illegible]
[illegible] ad alios iudices impetravit, delegati vero iudices [illegible]
[illegible] alios iudices [illegible] [illegible]
[illegible] Wilhelmi
[illegible] pendentes lite [illegible]
[illegible] dubitant ordinarius [illegible]
[illegible] validum [illegible]
[illegible]
[illegible] non
[illegible] iudicem, villicus
villicus [illegible] villa [illegible]
[illegible] villicus per villam [illegible]
[illegible]
[illegible] adultum [illegible]
[illegible] littera [illegible] adhuc non [illegible] littera
[illegible] et [illegible] alias [illegible]
[illegible] a villico [illegible] appellando
vel [illegible] appellacionem faciendo [illegible]
[illegible] iudicis [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] Camale [illegible]
[illegible] a [illegible]
[illegible] a iudice [illegible] Remanet [illegible]
[illegible] et [illegible] suspensivus [illegible]
[illegible] ad religionem [illegible] ad
ad quod [illegible] abba [illegible] matrimonium [illegible]
impedimentum [illegible] et ita patet quod [illegible]
[illegible] impedire [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible] littere
pendentes [illegible] ~~[illegible] impedimentum~~
[illegible] et ita
[illegible] aqua [illegible] vel [illegible]
spiritualis [illegible] in [illegible] representant [illegible] spiritualis
[illegible] nullum [illegible]
[illegible] superioris [illegible]
non [illegible] Dubium [illegible] in [illegible]
quod [illegible]
Uxor [illegible] quatuor [illegible]
de [illegible] quod [illegible] lege [illegible] divina [illegible] et [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] ad [illegible] de [illegible]
[illegible] ad spiritualem [illegible] divini [illegible]
[illegible] Primus [illegible]
[illegible] In quibus sunt [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] sed in spirituali
[illegible] quia [illegible] et [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] Compaternitas [illegible] quatuor [illegible]
[illegible] ad spiritualem [illegible]
[illegible] Impedimenta [illegible] per ab
[illegible] appetitus

Margin notes (left): villicus; [illegible]; [illegible] littera impetrat; [illegible]; [illegible]; [illegible]; [illegible]; [illegible]; [illegible]; [illegible]; [illegible]; spirituale [illegible]

Margin note (right): [illegible] et spiritualis [illegible] de [illegible]

et impositione [illegible] / Secundo ab [illegible] in spirituali dicitur
unicus [illegible] nisi in [illegible] / Tercia
quarta dicta in spirituali [illegible] dicitur [illegible] in carnali patet
de [illegible] de [illegible] / Quarta [illegible] dicta carnalis
admittit [illegible] in spirituali [illegible]
in [illegible] / Quinta [illegible] dicta carnalis dicitur [illegible]
[illegible] in spirituali [illegible] / quia patet in [illegible]
ad alium [illegible] / Sexta [illegible]
dicta quia carnalis [illegible]
patet ut dictum [illegible] in spirituali [illegible]
[illegible] / Tercio quia [illegible]
[illegible] no^a
[illegible] quod
[illegible]
[illegible] quid
[illegible]
[illegible] nota
[illegible]
[illegible] nota
[illegible]
[illegible] no^a
[illegible]

et publice honestatis iustitia sufficit [illegible] sicut [illegible] effectu [illegible] alias ut ipsi
indicant in [illegible] ut hic [illegible] [illegible] vel ad audiendum sponsalia sunt
nulla propter impedimentum [illegible] sicut aliquo iure [illegible] [illegible] quibus
inducitur publice honestatis iustitia de sponsalibus [illegible] [illegible] vel
[illegible] vel ad audiendum [illegible] impedimentum publice honestatis
iustitia [illegible] [illegible] [illegible] vel ad audiendum sponsalia sunt
valide [illegible] [illegible] nulla [illegible] [illegible] inducunt publice
honestatis iustitiam ad [illegible] de sponsalibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est. Nota [illegible] [illegible] de morte [illegible] [illegible]
Pro prestinaa [illegible] quod [illegible] de [illegible] quam longe [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliquo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut in [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] ut morte [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] adhibeant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tamen [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de morte [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] publice
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] scandalum de [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] de adulterio [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de morte [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] de morte [illegible]
[illegible] [illegible] et de [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
sufficit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de morte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de morte [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] instrumento [illegible] [illegible] [illegible] et de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] de morte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] adulterio [illegible] de [illegible] [illegible]
de adulterio [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] et [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] publicari [illegible] [illegible] in [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] scandalum [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible]

casus

licet sep. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

item

[illegible] q publicam [illegible] mulieri de [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] non sufficit [illegible] ut [illegible]
[illegible] aut de [illegible] inquid sufficit — *inquid sufficit / pub. fama*
[illegible] publicam famam ut [illegible] ad [illegible]
[illegible] mortis [illegible]
[illegible] appareat [illegible] sufficit sola fama [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] forma [illegible]
[illegible] sufficit [illegible]
[illegible] quid — *quid*
[illegible]
[illegible]
[illegible] q [illegible] adulterium [illegible]
[illegible]
[illegible] — *glo. sua*
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] — *glo. ya*
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] mortis [illegible]
[illegible] — *glo. ult.*
[illegible]
[illegible]
[illegible] mortis [illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible]

Inter opera [illegible] — *casus*
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] — *no*
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] — *no*
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

beneficij

beneficium / sed [illegible] renunciationem [illegible] vel per [illegible] clericum [illegible]
vel aliud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / quia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
quia ad ordines [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] est in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Tercium [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / quia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]

[illegible]

zanorum

pelicem [illegible] licet in satisfactionem [illegible]
[illegible] glo. [illegible] clementine [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] clementina nulla
valet ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] aliqua [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] clementina
[illegible]
[illegible] clementine [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] clementine [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ad id [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sentencia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Marginalia (right): glo. [illegible] — glo. [illegible] clementina — [illegible] — sentencia — [illegible]

[illegible]

[illegible] andrea [illegible] aliud [illegible] et hic [illegible] ya [illegible] [illegible] glo. ya
[illegible] parentia [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] admitti [illegible]
[illegible] quia et [illegible] de hic [illegible] quia ipsa non possit [illegible]
[illegible] [illegible] sunt [illegible] ut de [illegible] in [illegible]
ad [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] hic ad [illegible]
de [illegible] quia ipsa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] hic et tamen glo. sic [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquem [illegible] [illegible] nam si
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible] quia non [illegible]
[illegible] de [illegible] hic de quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]

Sicut ex litteris [illegible] sponsalia de futuro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sponsalia de presenti [illegible] non [illegible] sponsalia de futuro et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod in hic [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de futuro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ad hic [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de futuro [illegible] sponsalia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et de [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] de [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] sponsalia [illegible]
[illegible] de futuro et [illegible] de [illegible] [illegible] de futuro [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no
[illegible] sponsalia [illegible] [illegible] et non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sponsalia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] sponsalia de futuro non [illegible] [illegible] hic et [illegible]
[illegible] hic [illegible] [illegible] quia sponsalia de [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hic
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no
de [illegible] [illegible] [illegible] in quo [illegible] sponsalia de futuro no
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] sponsalia
[illegible] [illegible] hic [illegible] [illegible] [illegible] hic [illegible] [illegible] no
et [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] et [illegible] de hic [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no
[illegible] [illegible] [illegible] que sunt [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] sponsalia sunt [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] sponsalia de futuro [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sunt sponsalia de futuro [illegible] [illegible] [illegible] quod sponsalia non sunt [illegible] de presenti de futuro
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] non sunt [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] non [illegible] ut hic [illegible] [illegible]

Sed pone quod aliquis elegit cum aliquo [illegible] sepultura[m] [illegible]
[illegible] de [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] religiosis
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] quod ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] de in [illegible] et de [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] non [illegible] de [illegible]
[illegible] sed pone quod [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] nullius [illegible]
[illegible] [illegible] dic quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] in
nullum [illegible] [illegible] ut in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] intrare religiosis et aliquis [illegible] [illegible] [illegible] intra [illegible]
[illegible] [illegible] intrare [illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible] forsan in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] in glo[ssa] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sepeliri
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] glo[ssa] quod [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] glo[ssa] quod non [illegible]
[illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] et de [illegible] [illegible] [illegible] dic quod [illegible]
[illegible] [illegible] aliquis [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] et de
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] glo[ssa] dic [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] ut in [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dic quod [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible]
Cum apud eos qui non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]

Margin notes:
quod [illegible] in [illegible] de [illegible] [illegible] religiosis
quod [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] nullius
quod [illegible] [illegible] intrare religionem et non [illegible] [illegible]
glo[ssa] [illegible]
[illegible]
glo[ssa] [illegible]
[illegible]
glo[ssa] [illegible]
glo[ssa] ad [illegible]
[illegible]

[illegible] ad quod [illegible] que tria sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sufficit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intelligat [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] sufficit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quia forma [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] sufficit [illegible] [illegible] [illegible]
forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] quia de [illegible] nulla
[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] de [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

petit sponsa [illegible] ... [illegible]

An mulieres possint baptizare aliquem — [illegible] ... baptizare ... [illegible]

Si unquam mulieres possint [illegible] — [illegible] ... unquam mulieres ... [illegible]

An possint audire confessiones — [illegible] ... unquam mulieres possint confessiones audire ... [illegible]

Unquam scandere ... mulieres testes ... — [illegible] ... unquam mulieres ... testes ... [illegible]

An scandere ... testamenta ... — [illegible] ... testamenta ... [illegible]

[illegible]

Dilectus [illegible] ... [illegible]

[illegible]

[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] / et quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] ipse [illegible] [illegible] [illegible] / et non [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] / [illegible] quod [illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible] nu
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] usp.
[illegible] publice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod et [illegible]
[illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] abbas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] non
[illegible] publice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] p
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de non [illegible] / de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] vel
[illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] quod [illegible] numquid ebriosus ipse ebrietatis [illegible] [illegible] numquid ebriosus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] ebriosus [illegible] [illegible] ipse ebrietatis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ebrietatem [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ebrietatem ipse [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] voluntate
[illegible] / et [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] / aut non [illegible] [illegible] ebriosus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] numquid ebrius numquid ebriosus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ipse [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] numquid [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
numquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] quia [illegible] o
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ipse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] numquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] puta
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et de [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] numquid [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regularis [illegible]
de [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] et quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] numquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aut ipse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / aut [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] p
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] ipse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] cum illo contractu aut desinunt, et in voluntate sunt [illegible]
[illegible] sunt [illegible] in [illegible] quia [illegible] in talibus
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] sunt [illegible]
[illegible] quia [illegible] aliquam [illegible]
[illegible]
[illegible] in illa [illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] de [illegible]

Tercio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] quia [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] aliquod [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible] de [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible]
[illegible] in alia [illegible]
[illegible]
[illegible] quia ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] in alia [illegible]

de [illegible] [illegible] aliis personam alterius non sentit sed requirit
[illegible] [illegible] [illegible] questio [illegible] quia
[illegible] quod [illegible] [illegible] apta [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] quia ad certam [illegible] [illegible]
certe [illegible] de [illegible] certe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quia [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible],
[illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] sufficit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
aut de [illegible] [illegible] aut [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sufficientiam [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] puta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et sufficit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] apud aut de [illegible] [illegible] et de [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] alterius [illegible] aliquas [illegible] [illegible] et hoc [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], aut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] alterius [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] ad hoc [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia de [illegible] [illegible]
quia [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut in [illegible]
[illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible] [illegible] ut aliquid [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] et hoc [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in [illegible]
[illegible] sufficit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] sufficit de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apud [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]

[illegible] aut [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] de [illegible] de [illegible] [illegible]

quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Quarto [illegible]

Sed contra conclusionem est quod licet aliquis cum aliqua contraheret per verba de
presenti vult tamen quod ad forum iudiciale spectet quod ad penitentiale [illegible]
[illegible] consensus et loquitur in iudicio anime in quo non re-
quiritur testes sed de auribus [illegible] constituit fideles [illegible]
[illegible] est responsio [illegible]
19 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
inj [illegible]
[illegible]

[illegible]

an aliquis constitutus in extremo tempore [illegible]

[illegible] iudicio penitenciali [illegible]

indicandi nisi in foro penitentiali [illegible] commutationem [illegible] in foro
[illegible] ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] in foro [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]

[illegible]

Cum in ... ad denunciacionem [illegible] qui [illegible]
[illegible] ad [illegible] fama et scandalo [illegible] inpediri [illegible]
[illegible]
[illegible] Contra aliquem [illegible] valeat [illegible]
[illegible] in certa [illegible] et fama [illegible] quia nullus [illegible]
publice apparet [illegible] fama [illegible] valeat [illegible]
[illegible] quia fama [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
fama et de scandalo [illegible]
[illegible]

[illegible]

Consultationi [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

/ pro petita, cum quia causa sponsalia sibi pena apposita / videlicet penam
appositam alteri sponso contrahenti [illegible], ideo quilibet eorum posset ut iam
dicitur quod ipsa [illegible] considerat quod matrimonia debent esse libera et in l. [illegible] stipu
latio pro pene appositione non est et nulla est reprobanda, quia ipsa vincula
[illegible] delegari [illegible] / ita / [illegible] ut alter contrahens penam dare
[illegible] et ad [illegible] eum contra [illegible] compellat, [illegible]
[illegible] et [illegible] tamquam [illegible] pena [illegible] de pena sed
[illegible] de [illegible] nulla in [illegible], [illegible] pena sponsalibus apposita [illegible]
[illegible] particularium [illegible] [illegible] [illegible] quod sponsalia et matrimonia debent
esse libera [illegible] et [illegible] tam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] contrahendo et sponsalia [illegible]
sponsalia [illegible] [illegible] [illegible] contrahendo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] ad [illegible] pena
matrimonio apposita quia [illegible] ad [illegible] et [illegible] / de dona
[illegible] / de prudentia / [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] et de
[illegible] quod pena posset apponi sponsalibus [illegible] [illegible] [illegible]
in arris [illegible] possunt [illegible] de sponsalibus pene [illegible]
et de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debent
esse libera [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] libertas [illegible] [illegible] pena [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod nulla
[illegible] [illegible] [illegible] et ista libertas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] libertas [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libertas
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] esse libera
[illegible] libertate [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] arra et pena
et [illegible] possit in matrimonio apponi, et [illegible] arra
pro [illegible] quod [illegible] arra quia [illegible] arra [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
et [illegible] in pecunia [illegible] in aliis rebus, [illegible] arra sponsalitia
[illegible] data [illegible] sponsum et sponsam in signum matrimonii
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] pena non est [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] pena [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] sponsalia
[illegible] [illegible] arra est [illegible] pena [illegible]
[illegible] arra est signum [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] pena ad signum [illegible] et pena
[illegible] [illegible] pena
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pena et [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] / ad [illegible]
[illegible] possit in matrimonio [illegible] quod non est arra [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
ista quia [illegible] arras [illegible] pecunias [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sed in pena est [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et ita [illegible] in pena [illegible]
[illegible] [illegible] quia arra [illegible]
[illegible] in pena [illegible] pena [illegible]
et [illegible] in pene [illegible] esse [illegible]
[illegible] [illegible] pene / [illegible] arras
[illegible] [illegible] [illegible] de arra [illegible] de pena

[illegible] de loc. [illegible] / q[uod] in [illegible] dicit [illegible] pena[m]
[illegible]
[illegible] / q[uod] [illegible] pena[m]
sepulture [illegible] / [illegible] quero
[illegible] pene [illegible] quero — [illegible]
[illegible] / [illegible] aut
[illegible] aut [illegible]
[illegible] pene [illegible]
[illegible] / [illegible] in [illegible]
[illegible] aut [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] / [illegible] / et [illegible]
[illegible]
[illegible] pene sepulture [illegible] a pena [illegible]
[illegible]
[illegible] libere [illegible] / [illegible]
[illegible] aut [illegible] / [illegible] aut [illegible]
[illegible] aut [illegible] / aut [illegible] / aut
pene / aut [illegible] aut [illegible] / [illegible]
[illegible] a reatu [illegible]
[illegible]
[illegible] a reatu [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ab [illegible]
[illegible]
[illegible] / [illegible] a pena [illegible]
[illegible] pene sepulture [illegible] et
[illegible] / [illegible] pena
[illegible] / aut [illegible]
[illegible]
[illegible] pena [illegible]
[illegible] / et [illegible]
[illegible]
[illegible] / [illegible] et [illegible] / et
[illegible] aut [illegible]
[illegible] / aut [illegible] et [illegible]
[illegible] pena
aut [illegible] / [illegible] pene [illegible]
[illegible] / aut [illegible]
[illegible] / et [illegible]
[illegible] / [illegible]
de [illegible]
[illegible] / et [illegible]
[illegible] / et [illegible]
et [illegible] / aut [illegible]

Marginal notes: quero; [illegible] libere; a reatu; a iure; ab [illegible]; a pena

aut alteri (con)ficienti / et partem aut partes alicuius (con)ficienti / et tradi-
per unum p[ro]ximum precedentem [illegible] / possit
vendicionem aut alteri (con)ficienti et partem aut partes alicuius contra
[illegible] / et [illegible] aut alt[er]
[illegible] partes [illegible] alicuius [illegible]
[illegible] / et [illegible] per [illegible] / [illegible]
/ aut [illegible] alteri (con)ficienti et [illegible]
[illegible]

[illegible] in dubio ... [illegible] in dissoluendo [illegible]

[illegible] ... pena ... [illegible]

et hec [illegible] in dicta l. pena ... [illegible]

[illegible] quod in arra ... [illegible] ... ad penam [illegible]

[illegible] in pena arre et [illegible] ... in dicta l. [illegible]

[illegible] ... arra vel pena [illegible]

[illegible] ... quod est [illegible] ... pene [illegible] pene [illegible]

[illegible] ... in dicta l. ... ff. de verborum obligationibus [illegible]

[illegible] ... arre et [illegible] pena [illegible]

[illegible] ... pena [illegible]

[illegible]

Hec [illegible] sic facit de pena conventionali [illegible] libellum
[illegible] et [illegible] actoris [illegible] possunt [illegible] — glo.
[illegible] pena apposita in [illegible] contractibus [illegible]
[illegible] intellectum [illegible] [illegible] fuit
pena [illegible] [illegible] et de pena apposita [illegible] quam
[illegible] fuit [illegible] intellectum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] valeat [illegible]
pena [illegible] quam [illegible] liber [illegible] ultima — ultra glo.
[illegible] et [illegible] apparet [illegible] in arra [illegible] pena
[illegible] [illegible] in [illegible] arra [illegible] et
[illegible] argumentum [illegible] ad penam et de [illegible] glo.
[illegible] in [illegible] glo. [illegible] in arra
[illegible] et pena [illegible] arra [illegible]
[illegible] pena [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] arra [illegible] in [illegible] pena
in [illegible] possunt [illegible] [illegible]
[illegible] arra [illegible] pena [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] arra [illegible] et de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] de [illegible] in [illegible] — dic
[illegible] [illegible]
[illegible] arra [illegible] arra [illegible] pena [illegible]
[illegible] in [illegible] arra [illegible]
[illegible] arra [illegible] [illegible]
et [illegible] glo. [illegible] pena [illegible]
[illegible] glo. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] in pena [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] in [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] — [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] — [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Et intelligi de carnali ex hoc sequente sponsalia et non ipsa precedentia [illegible]

[illegible]

[illegible]

p[er] intellectu[m] [illegible] [illegible] de facto p[ro]cedens [illegible]
[illegible] de p[ar]te [illegible] distinguendo [illegible] [illegible] aut [illegible]
impetrans [illegible] petit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] contractu [illegible] [illegible] similiter [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] quia impetrans [illegible] parte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] impedimentum [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] aut
[illegible] [illegible] impetrans [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] ut quia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] alterius [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] aut [illegible] in foro [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aut [illegible] in foro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] in [illegible] [illegible] ut [illegible] de p[ar]te [illegible] [illegible]
[illegible] in foro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] de p[ar]te [illegible] est [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] in [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in foro aut judicialis judicialiter [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] doctores [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] intelligere [illegible] [illegible] in [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] distinguendo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alia [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] alia est [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] alia est violenta
[illegible] [illegible] ad [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

iuris et de iure

iuris et in glo(sa), prima est iuris et de iure, quia [illegible]
quod est iuris et indubitata ac contra [illegible] presumptio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] presumptio [illegible]
[illegible] presumptio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] presumptio iuris et de iure [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] presumptio [illegible]
[illegible]
[illegible] presumptio iuris et de iure [illegible]
[illegible] presumptio [illegible]
[illegible]
[illegible] presumptio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] presumptio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] presumptio [illegible]
[illegible] presumptio iuris tantum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

(margin notes, left:) iuris et de iure; [illegible]; [illegible]; [illegible]; [illegible]; presumptio [illegible]; [illegible]; iuris tantum

(margin note, right:) [illegible]

[illegible] quod [illegible] presumpcionis [illegible] de leg[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] presumpcio forma[illegible] [illegible]
intelligencie a qua [illegible] [illegible] vel [illegible] a qua [illegible]
[illegible] a qua [illegible] [illegible]
de [illegible] presumpcio [illegible] a quo [illegible] quam [illegible]
[illegible]
[illegible] obediunt [illegible]
[illegible]
[illegible] a [illegible] quam
[illegible] vel [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] quam [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] presumpcio [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] presumpcio [illegible]
[illegible] quam [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] vel [illegible]

Si inter [illegible] de preterito [illegible]
[illegible] de futuro [illegible]
[illegible] de preterito [illegible]
[illegible]
de preterito [illegible]
[illegible] vel [illegible]
de preterito [illegible] ad alia [illegible]
[illegible] de preterito [illegible]
ad alia [illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible] de preterito [illegible]
ad alia [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] de preterito [illegible]
[illegible] de futuro [illegible]
[illegible]
[illegible] de preterito [illegible]
[illegible] de preterito [illegible]
[illegible]
[illegible] de preterito [illegible]
[illegible] de futuro [illegible]
[illegible]
[illegible] quam [illegible]
[illegible]
[illegible] quam [illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] de futuro [illegible] de preterito [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de preterito [illegible]
[illegible] quod [illegible]

[illegible]

[illegible] ... non potuerunt ... [illegible]
[illegible]

adolescens [illegible]

[illegible] ... quod adolescens ... [illegible]

[illegible]

Dec[illegible] ... [illegible]

[illegible]

De desponsatione impuberum

[illegible]

Utrum pater pro filio suo adulto sine eius consensu sponsalia contrahere possit [illegible]
et filius [illegible] pervenit ad legitimam etatem [illegible] adimplere [illegible]
[illegible] filio sponsalia [illegible] [illegible]
[illegible] voluntas [illegible] libera in [illegible] [illegible]
[illegible] filius [illegible] ratificare [illegible] consensum [illegible]
[illegible] sponsalia [illegible] sufficit
[illegible] filius [illegible] impuberibus
pupillis [illegible] adolescentibus et adultis [illegible]
[illegible] in summa [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] qui [illegible]
[illegible] pro filio [illegible] administrare
[illegible]
[illegible] filius [illegible] adultus [illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible]
[illegible] filius [illegible] filia [illegible] de iure [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
quod pater pro filio [illegible] sponsalia [illegible] sponsalia [illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible]
[illegible] pater pro filio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pupillaris [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] filius [illegible] filia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

De filio quia illa c[on]dic[i]o [illegible] ... [illegible]

Ex lege? [illegible]

[illegible]

Ubi non [illegible] ... de impuberibus [illegible]

[illegible]

nota [illegible]

nota [illegible]

nota [illegible]

gl[osa] ut in d[ict]a [glosa]? [illegible]

[illegible]

[illegible] specialis [illegible] generaliter [illegible]
[illegible] speciale et generali [illegible]
[illegible]
[illegible] pubertatem [illegible]
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Pubertas [illegible] puberes sunt qui [illegible] corporis [illegible] ut tempore [illegible]
[illegible] puberes [illegible]
[illegible] pubertatem [illegible]
[illegible]
[illegible] puberes [illegible] quod qui
[illegible] puberes et [illegible]
[illegible] puberes [illegible] puberes [illegible]
[illegible] pubertatem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pubertatem [illegible]
[illegible]
[illegible] pubertatem [illegible]
[illegible]
[illegible] puberes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] puberes [illegible]
[illegible] pubertatem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] tempore [illegible] puberes [illegible] quod
[illegible]
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] puberes [illegible]
[illegible]
[illegible] puberes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
quod [illegible]

[illegible]

consultacionem ca[illegible] [illegible] [illegible] consultacionem [illegible] cum [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] distinctionis [illegible] [illegible] de leg[illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] sancte [illegible] dispensat[illegible]
[illegible] quando [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] puelle [illegible]
[illegible] distinguendo
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] puelle
[illegible] ipsa puella [illegible]
[illegible] nulla [illegible] que [illegible]
[illegible] predicta puella [illegible]
[illegible] [illegible] particular[illegible]
[illegible] filia [illegible]
[illegible]

[illegible]

ad hoc dicit quod si adveniente etate legitima intelligunt quod actum est

[illegible]

p[ro] ebrietate archiepiscopus fuit absolutus [illegible] puelle
[illegible] et [illegible] gravaminis [illegible] dubitaverunt [illegible] archiepiscopus
an [illegible] et an [illegible]
[illegible] puelle [illegible] dispensationem [illegible]
[illegible]
[illegible] puelle [illegible]
[illegible]
[illegible] nulla [illegible] puella
an dispensationem [illegible]
a [illegible] fuit absolutus [illegible] puelle [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
in [illegible] equalis in [illegible]
[illegible] in puella [illegible] ut dicit
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] puelle [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] puelle [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Ecclesie [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 2 2 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Continebat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ex quo levius [illegible] sponsa [illegible] copulata [illegible] dicitur [illegible] pubes [illegible]
[illegible] quod dicitur sub illa [illegible] cum [illegible] vir et cum [illegible]
[illegible] etatis [illegible] possit et cum [illegible] [illegible] dare possunt
[illegible] de [illegible] consultatum [illegible] questionis [illegible]
[illegible] casus in [illegible] quesivit a
domino papa [illegible] aliqua puella impubes desponsata fuit [illegible] in
[illegible] ab eo in domum suam traducta [illegible] puella [illegible] annos
nubiles [illegible] postulavit [illegible] dare [illegible] nubendi [illegible]
[illegible] in [illegible] consensisse licet vir dicat [illegible] carnaliter
cognovisse quod cum sit [illegible] credendum [illegible] dictus
[illegible] in decretis [illegible] dicit [illegible] cognovit et mulier
negat [illegible] credendum sit [illegible] sacramento [illegible]
[illegible] aliqua puella impubes [illegible] pubertati [illegible] annum
desponsata fuit [illegible] et ab eo cognita [illegible] etatis
[illegible] et sine [illegible] [illegible]
[illegible] etatis [illegible] quod [illegible] puella [illegible] nubiles annos
[illegible] alium fuit desponsata [illegible] alium [illegible]
[illegible] desponsata [illegible] in [illegible]
[illegible] copulata [illegible]
[illegible] dicat [illegible] cognovisse [illegible]
[illegible] caput [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] credit [illegible] talem [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] actione [illegible]
[illegible] etatis in [illegible]
[illegible] etas et [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] allegatur [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] caput [illegible]
[illegible] pubertas [illegible] in [illegible]
[illegible] etatis [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] carnaliter [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] copulam [illegible]
[illegible] sufficere [illegible]
[illegible] carnalis [illegible]
[illegible] pubertati [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] etatis [illegible]
[illegible] desponsatio [illegible] carnalis
[illegible] aliquem [illegible] corporis [illegible]
[illegible] possit [illegible] ad [illegible]
[illegible] sufficit [illegible] pubertas [illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]

[illegible]

pubertatem venire de facto addunt ad hoc legem in fine ff. de [illegible]
aliud quod est de facto quia dicit quod si impubes sit proximus etati legitime
[illegible] fuerit [illegible] committere [illegible] facto [illegible] pr. et intelligitur
[illegible] proximus pubertati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] talem
[illegible] [illegible] allegat [illegible] pubes [illegible] de [illegible] [illegible] pro
[illegible] pubertati que [illegible] anno [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pubertatis tempus [illegible] [illegible] [illegible]
tempus [illegible] de [illegible] pubertati [illegible] [illegible] est [illegible] pupillaris
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] de [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] Si [illegible] impuberes [illegible] [illegible]
De illis [illegible] [illegible] [illegible] pubertatem [illegible] [illegible] per [illegible]
[illegible] intelligere [illegible] ad pubertatem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] pubes [illegible] [illegible]
[illegible] pubes [illegible] [illegible] factus pubes [illegible] [illegible]
[illegible] pubes [illegible] pubertatem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impuberes [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad etatem legitimam
[illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] reclamat [illegible] [illegible] quandoque
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impuberes qui sunt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad etatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad pubertatem [illegible] que [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] reclamant [illegible] [illegible] [illegible] valent [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliqua [illegible] pubes et annos
legitimos [illegible] [illegible] [illegible] impuberem [illegible] [illegible] [illegible]
impuberem [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad etatem legitimam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impuberes [illegible] pubertatem et impu-
beres [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pubertatem [illegible] [illegible]
annos [illegible] pubertatis et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] matrimonium [illegible] [illegible] [illegible] pubertatem
[illegible] pupillaris fuere impuberes [illegible] [illegible] pubertatem [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] reclamare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] matrimonium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad etatem legitimam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de pubertatibus [illegible] de impuberibus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Circa intellectum dicti secundum doctores intelligitur de impuberibus qui a pubertate distantibus ut puta quia ... [illegible]
... [illegible] ... impuberes ... distabat a pubertate ut puta ... annos ... [illegible]
... [illegible] ... ad etatem ... [illegible]
... [illegible] ... intelligentes
... [illegible] ... sponsalibus ... distinguere ... sponsalia ... [illegible]

[illegible]

non vero sit [illegible] publice possit reclamare et dicere [illegible] in g[illegible]
reclamant. S[ed] n[on] publice cum publ[ice] [illegible] statim tenet[ur] [illegible] publice vel private
ad [illegible] et statim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
obsistat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] reclamac[i]o[n]e[m] [illegible] [illegible] reclamare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod s[i]
[illegible] [illegible] reclamare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] reclamare [illegible]
[illegible] [illegible] impubes [illegible] publice [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] reclamare
[illegible] reclamare [illegible] publice [illegible] [illegible]
[illegible] reclamare [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] glo. sedere
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel tunc
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] glo. ultra [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] plenius
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 2a ad
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] plenius
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ad etatem legitimam pervenit quia [illegible]
[illegible]
[illegible]

Nobis [illegible]

[illegible]

nec ipsa vir de pnt contrahere de futuro et postea hic ad matrimonium [illegible] ipse
voluit ad matrimonium non potest sponsalia nulla quia [illegible] voluntate et plene
consentire [illegible] ipse [illegible] voluit matrimonium voluit [illegible] quia
puerum ad matrimonium [illegible] interpretacionem [illegible] voluit sponsalia
[illegible] non [illegible] glo dic aut intendunt [illegible] matrimonium [illegible] et sponsalia
et [illegible] agunt [illegible] glo aut intendunt [illegible]
[illegible] sponsalia de futuro ut [illegible]

De illis qui [illegible] ad matrimonium [illegible] obligantur [illegible]
[illegible] de [illegible] de vale
[illegible] et [illegible] talis [illegible] pro [illegible]
[illegible] puberes in quibus [illegible] malicia supplet etatem
[illegible] ab alio
[illegible]
[illegible] sponsalia [illegible]
[illegible]
[illegible] ad matrimonium [illegible] quia
malicia supplet etatem [illegible] obligarent [illegible]
[illegible] quia [illegible] allegacio [illegible]
[illegible] etatis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad matrimonium [illegible]
[illegible] malicia supplet etatem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible]
[illegible] ad matrimonium [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] malicia [illegible] supplet etatem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quia [illegible] malicia supplet
etatem [illegible] ad matrimonium [illegible]
[illegible]
[illegible] etatem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Attestationes [illegible]

[illegible]

quod displicet ut ei propter meliorem credatur [illegible] in hoc casu ut [illegible]
gignimus non ambulantes sed credentes quia ambo possunt [illegible]
[illegible] veluti secundum glossam et l. ff. de leg. / quod in [illegible] confessionem
confessionem / sed videtur videri stante ad [illegible] / et eo [illegible] arbitrio iudicis
sunt [illegible] quia sed iudex [illegible] sed / quod [illegible] ut ambo
sunt [illegible] post consilium ad confitendum [illegible] / [illegible] ad alios [illegible]
liberis [illegible] / et [illegible] [illegible] / de [illegible]
debitum non de facili [illegible] celebrari / sed [illegible] facere [illegible]
de [illegible] secundum glossam / [illegible] hoc causa [illegible]
[illegible] publicatur [illegible] non [illegible] testes [illegible] de teste
[illegible] [illegible] valent [illegible] / quod hic admittuntur testes [illegible]
[illegible] non [illegible] et [illegible] de [illegible] / et glossa [illegible]
hic producuntur testes ad aliud [illegible] probandum [illegible]
[illegible] ad [illegible] aliud confessionem [illegible] probandum [illegible] confessionem hic [illegible]
[illegible] confessionem [illegible] / et dic [illegible] hic
[illegible] publicatur testes in causa in libellis
et de hoc [illegible] quia [illegible] non [illegible] in [illegible]
[illegible] de [illegible] secundum glossam et [illegible] / sed [illegible]
[illegible] libellum [illegible] confessionem [illegible]
[illegible] confessionem non [illegible] non [illegible]
in libello [illegible] de [illegible] glossam quod in causa [illegible]
[illegible] publicatis [illegible] quia hic [illegible] libelli [illegible]
ut in [illegible] de iud. / sed [illegible] dubitandi [illegible]
[illegible] quia [illegible] publicatis et [illegible] testes [illegible]
[illegible] confessionem [illegible] de [illegible] quod [illegible]
sufficit [illegible] testes [illegible] non [illegible] / [illegible] adelegatis
[illegible] l. de leg. / sed quod [illegible] glossam quod [illegible] confessionem
[illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible] de glossam [illegible]
[illegible] et [illegible] confessionem testes ad [illegible] allegare [illegible]
[illegible] de confessionem [illegible] / sed quod
[illegible] l. de leg. [illegible] quod [illegible]
[illegible] confessio de [illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] de [illegible] nulla [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] l. de leg. distinguere / aut quod de [illegible]
[illegible] confessionem aut iudicialem / de [illegible] confessionem
[illegible] sufficit [illegible] / et [illegible] quia in [illegible]
[illegible] probabilis ignorantia de [illegible] / sed [illegible]
[illegible] / aut agitur de damno vitando [illegible] sufficit [illegible]
ff. de [illegible] et [illegible] l. [illegible] / [illegible] sufficit
de [illegible] / sed [illegible] confessionem iudicialem [illegible] / [illegible]
aut [illegible] [illegible] et sufficit probare [illegible]
[illegible] in l. de [illegible] ff. de [illegible] aut [illegible]
in [illegible] quod confessionem in [illegible] / [illegible]
distinguere aut [illegible] ut [illegible] distinguere / et [illegible]
[illegible] in l. [illegible] ff. de [illegible]
[illegible] confessionem in [illegible] sufficit probare
[illegible] / sed [illegible] confessionem [illegible]
ut [illegible] et [illegible] ut [illegible] confessionem
[illegible] confessionem [illegible] / de glossam [illegible] quod [illegible] in tali
casu et [illegible] facere [illegible] probationes [illegible]
et in tali casu [illegible] / [illegible] quod [illegible] mandat [illegible] ab
[illegible] / [illegible] quod non [illegible] [illegible] quod [illegible]
non [illegible] glossam ad [illegible] de [illegible] tal[illegible]
[illegible] et ac a [illegible] testibus / sed quod [illegible] ad [illegible]

cum alia [illegible] contraxisset [illegible] per verba de presenti ad [illegible]
[illegible] et tunc [illegible] quod [illegible]
[illegible] contraxit cum alia [illegible]
ut [illegible] sed non valet [illegible] quod in [illegible] contraxisset
[illegible] anni [illegible] consulendum [illegible]
[illegible] quod [illegible] obligationem [illegible]
[illegible] obligatio
et [illegible]
[illegible] alias [illegible]
[illegible] que [illegible] hic [illegible]
[illegible] annum [illegible] contraxisset ut [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] religionem ut [illegible]
[illegible] in religione [illegible] talis [illegible]
[illegible] ille [illegible]
[illegible] malicia [illegible] etatem que [illegible] etatem
[illegible] etatem [illegible]
[illegible] ut [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] hic [illegible] et [illegible] ut [illegible]
ad [illegible] in [illegible] in [illegible]
[illegible] ut [illegible] in tali [illegible]
[illegible] in religione ut [illegible]
[illegible] ut [illegible] et de [illegible]
[illegible] hic [illegible] ab ipso [illegible]
[illegible] ad [illegible] etatem [illegible] in
[illegible] hic [illegible] in [illegible]
et [illegible]
[illegible] ad [illegible] in [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] aut [illegible] aut [illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] hic [illegible]
[illegible] ut [illegible] et [illegible]
[illegible] annum [illegible] in [illegible]

Item [illegible] ad etatem [illegible]
[illegible]
[illegible] annos [illegible] annos
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] puella ad [illegible]
[illegible] cum alio [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] puella [illegible]
[illegible] ut [illegible]

Aliud verum accipiendum [illegible] quod maior [illegible] in allegato [illegible]

[illegible]

Duo pueri [illegible]

[illegible]

impediente publice honestatis / nec eos [illegible] [illegible] non potuit / Secundo quero utrum Wilhelmus dilectus a Wilhelmina que cum Martino contraxerat aliud [illegible] ducere potuit / et dicit quod sic / Tertio utrum [illegible] cum Stephana [illegible] potuit, et dicit quod non propter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Wilhelmus cum Stephana contraxerat / utrum aliquo modo possit remanere / et dicit quod non propter causam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possit, nec [illegible] possit [illegible] et dicit quod non / quare [illegible] sunt Martinus [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] quod Wilhelmus [illegible] non potuit Stephanam [illegible] possit cum [illegible] / et similiter Stephana cum alio et dicit quod sic / tamen post [illegible] pro vitando [illegible] scandalo [illegible] est [illegible] / Septimo [illegible] quod Wilhelmus Stephanam [illegible] utrum sit eis danda licentia [illegible] [illegible] vota [illegible] / et dicit quod non / Octavo utrum [illegible] [illegible] Martinum et Wilhelmina [illegible] [illegible] dicit quod sic quia sunt [illegible] / Nono utrum [illegible] sit aliqua pena [illegible] et [illegible] quod sic quia Wilhelmus [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] non [illegible] in [illegible] ut [illegible] in [illegible] in [illegible] / [illegible] dicit quod [illegible] Wilhelmus [illegible] a [illegible] [illegible] Martinus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Stephana [illegible] [illegible] [illegible] / et ad Wilhelmina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] / Sed quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt / [illegible] [illegible] [illegible] / Sed quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut aliquis [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] dicit quod non [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] violenta / ut [illegible] et [illegible] de presumptionibus [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] / Sed quero quia potuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habuit / sed in annis [illegible] [illegible] erant / [illegible] aliquis quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] quia de [illegible] [illegible] [illegible] nec [illegible] nec sponsalia sunt [illegible] [illegible] [illegible] / quod [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] / et [illegible] [illegible] [illegible] impediente [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sponsalia [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] dicit quod [illegible] [illegible] [illegible] cum Stephana [illegible] [illegible] publice honestatis / quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia aut [illegible] [illegible] aliquem [illegible] [illegible] [illegible] / et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] ad quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] publice honestatis [illegible] [illegible] publice honestatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] dicit quod [illegible] Wilhelmus et Wilhelmina publice honestatis impedimentum non [illegible] / Sed quia [illegible] [illegible] [illegible] sponsalia sunt de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] non [illegible] ut [illegible] valeat [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] sponsalia [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] in [illegible] publice honestatis [illegible]

Preterea glo. [illegible] arguit [illegible] intendebat [illegible] ... quod in [illegible] allegare [illegible] intendebant [illegible] allegare — apud

pluribus ff. de acto. [illegible] alleganda [illegible] allegare [illegible] glo. in — solucio

[illegible] quod [illegible] intendebant [illegible] allegare [illegible]

der [illegible] intende-

bant allegare [illegible] intendebant

bant allegacionibus [illegible] allegare ff. de [illegible]

[illegible] intendebant [illegible]

[illegible] allegare [illegible] intendebat [illegible] allegare

ad [illegible] ad [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] publice — glo. pre[illegible] instrumento

instrumento [illegible]

[illegible]

[illegible] — der

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] — glo. lectiue

[illegible]

[illegible] — der

[illegible]

[illegible]

[illegible] — glo. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] — glo. [illegible] debitum

[illegible]

[illegible] — der

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] — glo. ubi

[illegible] — distingue

[illegible]

[illegible]

ad [illegible]

Ad dissoluendum [illegible]

[illegible]

[illegible] — casus

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

non accusationi et denunciationi. Sed contra per glossam quam hic inducit denunciari [illegible]
[illegible] que sit dicta non denunciationi. [illegible]

[illegible]

glo ya

[illegible]

glo nya

glo nyta

glo penult

[illegible]

glo ulti

[illegible]

Tue nobis [illegible]

[illegible]

sufficit quod nulla sit etas proxima sit incapaces [illegible] et dicitur etas proxima
vel pura quia hic sunt anni circa decem vel decimus annus circa [illegible]
etatem in ipsis vel quasi dicitur quod sint iuvenes [illegible] proxima
sed quasi dicitur complevisse etatem et ita licet glossa in [illegible]
/ hic iste volumus [illegible] questio de ratione dubitandi quod quidam [illegible] ro
dubitandi dico quod ro dubitandi quia nulla est proxima pubertati. Idem
videbatur iudicandum pro minori vel alia ro dubitandi sunt quia a iure
non est recedendum [illegible] sponsalia
sed nunc [illegible] sunt de presenti [illegible] ro decidendi [illegible] non sufficit
nisi malicia suppleat etatem ut hic in textu vel alia ro decidendi
quia ad [illegible] dubitandi quia [illegible] valet ut agitur vel [illegible]
vel valere [illegible] a iudice / Sed ad [illegible] a iure non est
recedendum [illegible] sed hic [illegible] non patitur
[illegible] de presenti [illegible] etatis / [illegible] a iure [illegible]
[illegible] potest recedi / Sed [illegible] hic [illegible]
[illegible] de [illegible] / [illegible] volentibus [illegible]
[illegible] quia est de [illegible] de presenti valent [illegible]
/ et si vellent [illegible] sponsalia [illegible] non possunt / quia non sunt apta
sponsalibus [illegible] / Solutio [illegible] quia isti [illegible]
sunt [illegible] volunt sponsalia / [illegible] ad [illegible] sponsalia [illegible]
ad [illegible] quia sunt [illegible]
sponsalia [illegible] glossa [illegible] / Sed quero numquid [illegible] subarrationis
annulorum videtur [illegible] de hoc glossa [illegible]
[illegible] sed per sponsalibus [illegible] ut hic [illegible]
/ Sed aut [illegible] subarrationibus [illegible] et subarratio fit
publice [illegible] coram [illegible]
/ et [illegible] a [illegible] subarratio [illegible] parentibus et [illegible]
[illegible] ad [illegible]
videtur [illegible] quibus [illegible]
Sed quare vel quando fit subarratio per annulum [illegible] glossa
[illegible] ad [illegible]
[illegible] in quarto digito qui [illegible] annulus [illegible]
[illegible] vena [illegible] ad cor [illegible] / Sed
numquid subarratio [illegible] aliquid [illegible] ad [illegible] de [illegible] quod [illegible]
sed [illegible] que [illegible] ut de futuro vel de presenti [illegible]
quod si [illegible] subarratio [illegible] quod [illegible]
[illegible] glossa quod [illegible] sponsalia
[illegible] consultationem [illegible]
subarratio [illegible] glossa [illegible] de [illegible]
Sed [illegible] iudicabit [illegible] / quia [illegible]
vel [illegible] de [illegible] / Sed [illegible] subarratione [illegible]
numquid [illegible] de [illegible]
ad [illegible] videtur quod [illegible]
[illegible] de presenti [illegible] malicia
[illegible] est [illegible] sponsalia [illegible] contrahere
Sed quero numquid [illegible] spirituali [illegible]
[illegible] in [illegible] formalitas [illegible] valere
vel valere [illegible] vel postulatio [illegible] valet ut electio
[illegible] ad hoc [illegible] similitudo [illegible] temporali et spirituali [illegible]
[illegible] quia [illegible] plures [illegible] forma
[illegible] in spirituali [illegible]
et [illegible] forma tradita [illegible] et ita [illegible]
[illegible] de [illegible] acceptis Sed [illegible] glossa [illegible]
Sed [illegible] suppleat [illegible] dicitur quod [illegible]

[illegible]

De clandestina desponsatione

Consuetudo [illegible] alicuius puelle [illegible] clandestina desponsatione [illegible]

Si quis [illegible] clandestinum [illegible]

Unde quia circumstantie [illegible] licentia ab ecclesia [illegible] sic [illegible]
et denunciationibus [illegible] quod [illegible] in [illegible] matrimonio vel quia [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] capellanus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per testium [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] nisi aliud [illegible] impedimentum [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] clandestinum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quia [illegible] [illegible] [illegible] testium [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testes et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nulla [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] testes [illegible] non [illegible] [illegible] nisi per iuramentum [illegible]
quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testes [illegible] [illegible] [illegible] quia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] et de [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in matrimonio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] latens
et clandestinum [illegible] [illegible] latens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] latens [illegible] non [illegible]
[illegible] clandestinum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] latens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
clandestinum [illegible] et [illegible] [illegible] testium in [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] et in facie ecclesie [illegible] quod [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] quia
[illegible] [illegible] aliud [illegible] [illegible] et [illegible] aliud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clandestinum [illegible] publicum [illegible]
[illegible] [illegible] publicum [illegible] aut clandestinum. [illegible] [illegible] publicum
[illegible] clandestinum et [illegible] [illegible] aliud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut clandestinum [illegible]
publicum et [illegible] aut [illegible] clandestinum [illegible] [illegible] nullum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] publicum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] nullum [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] publicum [illegible] ad impediendum [illegible] [illegible] [illegible] publicum [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in facie ecclesie a [illegible] [illegible] testium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] clandestinum [illegible] latens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nisi in [illegible] [illegible] aut quia ad impediendum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] publicum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] clandestinum ab ecclesia [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in

Dicitur uno modo clandestinum et latens

Item alio modo clandestinum [illegible] publicum

[illegible]

Quod nobis [illegible]

Prima dicti dubii conclusio. in scdo distinguendum [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] quesitum a dno papa de illo questione presenti [illegible] aliqualiter
sunt contrahentes matrimonium ita occulte quod super hoc nulla probatio apparere posset propter
[illegible] quod alter vel ambo contrahentes velint sunt [illegible] quia licet
sunt ad eam compellendi ad mutuo cohabitandum unde [illegible]
quod non sed pro [illegible] ut [illegible] [illegible] et [illegible] sunt contrahentes [illegible]
occulte non [illegible] [illegible] [illegible] publicare contrahentes [illegible] [illegible]
[illegible] sic occulte contracta dicit ad ecclesiam [illegible] et [illegible] [illegible]
de quo [illegible] in [illegible] in [illegible] ecclesie facere [illegible] hoc [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] impediat [illegible] quod in ista clandestina [illegible]
ecclesia contrahentes [illegible] ea publicare ut hoc [illegible] abbas [illegible]
quod clandestine contrahentes non sunt ad [illegible] [illegible] [illegible] est quia ecclesia
non iudicat de occultis [illegible] de [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] quod ab [illegible] qui ad [illegible] non valent [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] quod in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] hoc abbas de [illegible] [illegible] [illegible] clandestine [illegible] [illegible]
et hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] sunt [illegible] [illegible]
pro [illegible] iudicandi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iudicandi [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] abbas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] et ideo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia hoc [illegible] [illegible] [illegible] in ista clandestina
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] de [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] ecclesie [illegible] [illegible] in facie ecclesie contrahentes [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] contraxerunt et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] clandestine contrahentes non
sunt compellendi ad hoc ut sunt [illegible] et ut [illegible] [illegible]
de [illegible] de [illegible] quod hoc ideo quia ecclesia non iudicat de occultis [illegible]
de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] quod non [illegible] quia [illegible]
est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clandestina [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mortali peccato [illegible] aut [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible]
[illegible] in mortali peccato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] ecclesie et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et hoc [illegible] est in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliquo [illegible] [illegible] de [illegible] occulte [illegible] [illegible] [illegible]
in facie ecclesie [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] occulte
[illegible] [illegible] ut [illegible] in [illegible] [illegible] ut in ea [illegible]

[illegible] solempnitatem adhibitam ad [illegible] [illegible]

[illegible] clandestinum [illegible]

Cum inhibitio [illegible]

[illegible]

casus

[illegible]

legitimo quia illegitima reputatur. Sed per hoc [illegible]

[illegible] offerre subsidium [illegible] suscepto [illegible]

[illegible] contractibus [illegible] videantur. Similiter [illegible] illegitima reputetur

[illegible] impedimentum et in [illegible]

[illegible] Sanc [illegible]

[illegible] suscepta quia illegitima reputatur [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... in p[ra]xi[illegible] — pene
quod ... [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] — pene
[illegible]
[illegible]
[illegible] — quod
[illegible]
[illegible]
[illegible] — quod
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] — quo
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] — dic
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] — pene
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] — quo
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] Glo. [illegible]

[illegible]

Sequitur rubrica de sponsa duorum

Visum est sup. de clandestina desponsatione, sed quia [illegible] contingebat quod aliqua cum uno contraheret clam et cum alio in facie ecclesie [illegible] ideo sequitur rubrica de sponsa duorum [illegible] vel sic: sup. [illegible] de simplici desponsatione, hic dicitur de duplici desponsatione [illegible]

Duobus

[illegible]

spem dei vel non est [illegible] differre quia illa que illa prima hic con-
[illegible], deo per deum quia hic additur [illegible] illum, et declaratur quod sit fides
[illegible] et [illegible], et in quo deum et illa que illa [illegible] hic
[illegible] [illegible] exemplo; item prima hic [illegible] [illegible] que [illegible]
spem [illegible] predicta ubi dicit [illegible] [illegible] [illegible], qui illa non primo differt
etiam ista dicere a [illegible], quia illa additur de [illegible] [illegible] et
de [illegible] ipse, dicit autem a [illegible] quia illa additur de [illegible] [illegible] de [illegible]
que [illegible] non [illegible]. [illegible] hic [illegible] de [illegible]; Sed quod dicat aliquis
[illegible] [illegible] in [illegible] dicere, si [illegible] in [illegible] et [illegible]
et in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] consulat eum, dicit
[illegible]

[illegible]

poene

[illegible]

glo[sa] [illegible]

[illegible]

Et qualiter intelligatur [illegible] ... ad [illegible] ... quantitas ... aliquem ... [illegible] ... de penitentia

et in plurali [illegible] testimonium dicit ... de littera intelligitur ... ut ... subsequenter ... glosa ... quantitas ... quia ... dicit ... ad ... dicit ... quantum ... penitentia ... intelligitur ...

Accepisti [illegible] ... de ... et ... de ... aliud ... penitentia ... Casus ... quemlibet ... et quamvis ... de penitentia ... absolutionis ... de penitentia in ... debere ... quod ... quadraginta diebus in pane et aqua ... septem annis ... penitentia ... de penitentia ... intelligitur de ... et intelligitur ... de penitentia ... de ... in ... ad ... absolutionem a ... in pane et aqua ... septem annis ... et dicit ... absolutionem a ... in ... a ... in ... et aqua ... penitentia ... de ... quod ... septem annis ... quod ... penitentia ... quod ... aliquid ... de ... et ... quod ... aqua ... de penitentia ... de ... quia ... et ... de ... quod ... de ... aliquod ... et ... de ... intelligitur de ... quod ... aliquid ... ad ... [illegible]

Licet 27 [illegible]

[illegible]

rag [illegible]

[illegible]

quid [illegible]

[illegible]

Tua 28 [illegible]

rasura [illegible]

et si h(ab)et(ur) [illegible] notorium [illegible] publicum [illegible] presumpserunt [illegible] ita
presumptione [illegible] potest [illegible] in [illegible] causa de
notorio [illegible] regnum [illegible] an [illegible] ut [illegible] et ita [illegible]
[illegible] appellationis pendente [illegible] de app(ellationibus) [illegible]
[illegible] dicitur [illegible] aliquid de [illegible] appellatione pendente
aliud [illegible] et [illegible] publicam [illegible] de app(ellationibus) [illegible]
[illegible] causa [illegible]
[illegible] de [illegible] causa [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] appellationibus in causa
[illegible] dicitur [illegible] appellatione pendente aliud [illegible]
[illegible] pendentia appellationis [illegible]
[illegible] pendente appellatione [illegible] pendentia [illegible]
causa [illegible] quia [illegible]
[illegible] ad [illegible] dicitur [illegible] — quaerit
[illegible] intellectum [illegible]
[illegible] in fama [illegible] ita [illegible]
[illegible] aut [illegible] de futuro, aut [illegible] de preterito, aut [illegible] de
preterito, [illegible] de futuro, aut [illegible] de futuro [illegible] de preterito, [illegible] de futuro
[illegible] preterito [illegible] et [illegible] in utroque [illegible]
[illegible] in fama de [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] causa [illegible]
[illegible] de [illegible] de preterito [illegible]
[illegible] preterito [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] de [illegible] de preterito [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] de [illegible] de futuro
[illegible] de preterito [illegible]
[illegible]
presumptionem [illegible]
in fama [illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] publicam famam [illegible]
[illegible] anno [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] ab [illegible] — plura
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible]
[illegible] de [illegible]
ad [illegible] ad [illegible]
de impedimento [illegible] — ypocalis
[illegible] causa [illegible]
[illegible]
[illegible] quae ad [illegible]

duor[um] ut supra de [illegible] Capellanus et ita intelligo quod dicit
hic glo[sa]. [illegible] causis spiritualibus [illegible] spiritualis [illegible]
ut dicit glo[sa] [illegible] de [illegible] cum glo[sa] [illegible] causis spiritualibus
spiritualis [illegible] cum alia de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] imperii [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mandatum iudicis
[illegible] valeant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] causis spiritualibus [illegible]
[illegible] [illegible] mandatum iudicis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] spiritualia [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] ad [illegible]
intelligo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causis spiritualibus
[illegible] [illegible] [illegible] imperii [illegible] causis [illegible] spiritualia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Aut [illegible] causis
temporalibus aut spiritualibus [illegible] temporalibus [illegible] ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod ad [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] spiritualia
[illegible] iudicis [illegible] ad [illegible] [illegible] causis [illegible]
que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] de [illegible] /// Item [illegible] de [illegible] de sponsalibus [illegible]

Item quia de sponsalibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] valet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] de sponsalibus
[illegible] [illegible] valeat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mandat
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que de
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] celebrata. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia quod [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] de sponsalibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] quod
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]

[illegible] ex [illegible] et [illegible] qui [illegible]
[illegible] alia quae ad [illegible] temporalia [illegible]
[illegible] quae sunt [illegible] deliberandi, dico quod ipsa quia [illegible]
[illegible] est [illegible] Ex quo cum [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible] quia [illegible]
[illegible] de [illegible] est [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] aut [illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible] aut [illegible]
et [illegible] ad [illegible]
[illegible] aut [illegible] aut [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] aut [illegible]

vim p[re]cii alius putavi n[on] p[otes]t. Venire in glo[ssa] ... C. de [illegible] cre-
[illegible] ... ad [illegible] in [illegible] contractu [illegible] dispensa-
re et [illegible] regula admirabilis [illegible] quia
[illegible] alternatis [illegible] ad [illegible] fuerit alternatis [illegible]
[illegible] tempore [illegible] et [illegible] quia [illegible]
[illegible] nec alternata nec alternata sunt [illegible]
[illegible] alternatis. [illegible] est in [illegible]
[illegible] est [illegible]
et est dispensatio [illegible] de [illegible] dispen-
satio et [illegible] delicto [illegible] generaliter [illegible]
de emptione [illegible] est [illegible]
[illegible] alio [illegible] de [illegible] tempore [illegible]
[illegible] de [illegible] emp[tione] et vend[itione] [illegible]
[illegible] empcionem [illegible]
[illegible]
tempore [illegible] de [illegible] emp[tione] [illegible]
[illegible] ad [illegible]
rei vendite [illegible] et ad [illegible]
[illegible] est [illegible] in [illegible] equivalentes [illegible]
[illegible] equivalentes [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] quod est equivalens [illegible] de [illegible] obligationes
[illegible] rei vendite [illegible]
[illegible] ab emptore [illegible]
[illegible] equivalentes [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] in [illegible] publice
quia [illegible] ad religiosos [illegible] et alii
[illegible] ad alia [illegible] est [illegible]
et [illegible] publice de [illegible] de [illegible]

De condicionibus appositis in desponsacione et

vsu de sponsalibus que prius contrahuntur in aliis contractibus
videndum est de hiis que sub condicione contrahuntur, et ex quo de con-
dicionibus appositis sponsalibus et matrimonio dicturus erat, ne mul-
tiplicaret rubricas subiunxit etiam de condicionibus aliorum contrac-
tuum secundum fran[ciscum] Zaz. de ma[trimonio] prime partis rubrice, habetur xxxii q ii bonet
/ et c. fe. ca. q vltima libri ii c. vltimus / et ad vltima partem faciunt
ii c. ii et iiii Et de [con]strendiro psbt i c viii

Summa Breue est et non firmat nec dum secundum Jo. an. pt. enzit.
Summari Turpis vel impossibilis condicio non viciat matrimonium de presenti
casus / Casus quidam desponsauit quandam mulierem per verba de presenti con-
dicionalit(er) ita quod condicio adiecta fuit turpis vel impossibilis
quia forte dixit contraho tecum, si furtum feceris vel homicidium, querit an
tale matrimonium teneat vel condicio seruanda sit / dicit papa quod talis
no condicio est remouenda et desponsacio indissolubiliter obseruari, nota quod
turpis vel impossibilis condicio matrimonium non viciat, Idem dico in sponsa-
libus de futuro contractis, secundum Inno[centium] et host[iensem] hic, et hoc est pro fauo-
op rem vtriusque matrimonii et sponsalium, et intelligas quando condiciones
tales non apponuntur contra substanciam matrimonii, ut infra c. vltimo, et ita so-
lum turpis non viciat matrimonium vel sponsalia, sed condicio turpis et contra
s sustanciam matrimonii viciat secundum Jo. de lig. Sed contra mentem istius c.
oppono de c. in electionibus de elec. li. vi, et de c. quesito i q. i, Solucio
Que fatentur in matrimonio spirituali secus in carnali, ut hic, quia
~~ut hic~~ prius eligatur ad prelaturam vel ad religionem symoniace, si tamen se de-
oppone derat electio non tenet nec recepcio ad claustrum, igitur in spirituali ma-
trimonio turpis condicio et maxime simoniaca matrimonium spirituale viciat
ut in dictis capitulis. Sed contra xxviii q. i § ydolatria ibi dicit quod
talis turpis condicio dissoluit matrimonium, Solucio quod ille c. loquitur de
dissolucione que fit ad thorum, non de dissolucione vinculi coniugalis. Sed op-
pono vi quod in matrimonio nulla possit apponi condicio, quia condicio
restringit consensum de presenti, sed matrimonium debet esse liberum, ut de spon-
salium liberum, quia si dico contraho tecum si rectum de libris contictus
matrimonium suspenditur et restringitur quousque eventum dederit, ut infra
c. super eo, immo si interim cum alia contrahat tenet matrimonium. Solucio secundum
Jo. de ligano matrimonium debet esse liberum ab omni coactione, non autem
quod ab omni condicione, nec est verum quod per omnem condicionem restringatur liber-
tas voluntatis, quia condicionaliter contrahentes matrimonium eque liberi sunt
sicut simpliciter contrahentes, quamvis apponant condiciones quasi pro bona
matrimonii sustentanda, et cum honesta, vel propter alias honestates et legiti-
mas causas. Pro intellectu huius c. queritur an condicio apposita spon-
salibus vel matrimonio viciat contractum in sponsalibus vel in matrimoniis,
Aduertendum aliqui sponsalia contrahunt sub condicione turpi et
inhonesta, que tamen condicio non est contra naturam seu substanciam matrimonii
vel contra naturam sponsalium, ut si dicat contraho tecum si furtum feceris
tunc tenet sponsalia non obstante tali condicione et etiam matrimonium, ut hic
c. et fi. Idem si sub condicione impossibili contrahatur, ut contraho tecum si celum
tetigeris, secus si esset turpis inhonesta vel impossibilis et contra naturam ma-
trimonii, ut infra c. fi. Immo aliqui contrahunt sponsalia sub condicione
necessaria vel matrimonium sub condicione voluntaria possibili vel honesta ut
si x dederis, infra c. de illis et tunc vz condicio, nec ante condicionem adim-
pletam vel ad copulam carnalem induci aliquod vinculum, ut infra de spon.
c. vno. li. vi, aliqui contrahunt sponsalia sub condicione necessaria siue etiam
matrimonium possibili et honesta, ut si x annis durat Judee contraho tecum si christiana facta fueris, quia condicio est necessaria, quia sine ea vel eius implecione
non est matrimonium, xxviii q. i Judei, nisi infidelis ad fidem conuertatur. xx

vbi in spirituali non contra / sed quid infra ps. et appella

q. ij. non oportet aliquem sub modo, ut in dicitur accipio te in meam ut des in re-
tum nomine dotis, tunc statim est uxor modo non impleto ff. de spon. dnor.
i eij. c. viij, ff. Immo et ho de leg. Glo. exponit textum dans intellectum
tr. de qua condicione debet intelligi. Servus manumissus ea condicione ut
Cum sit fiat monachus et monasterio serviat si non fecerit in manumittentis
servitutem redigatur, si hoc acceptaverit et monachus factus fuerit manu-
mittentes compellitur exequi voluntatem, Et facit hec decre. ad hoc ampte
rubrica scilicet de condicionibus aliis contractibus appositis, Et dicit, quia primo ponit
quela hic premisse ibi Cum ergo, Casus quidam diaconus habuit duo man- casus
cipia, que ambo manumisit sub hac condicione, ut ambo monachi fierent in
quodam monasterio et ibidem permanerent, adiciens quod si quis ipsorum con-
tra veniret, iterum in servitutem redigetur, et huic condicioni ambo con-
senserunt, tandem unus ex illis despecta hac condicione monasterium dese-
ruit et se illuc secularibus sociavit, propter quod quidam presbiter mo-
nasterii predicti monachus professus, vel executor ipsius testamenti diaconi, dominum
papam accessit et querelam de isto mancipato seu mancipio quod de
claustro exierat deposuit, petens ipsum vel ad professionem compelli
vel in servitutem ipsius redigi, Quare papa mandat episcopo Spoletano, ut
illud mancipium sic puniat, ut ei amodo non sit facultas defendi monasterium
per professionem, si autem professi noluit redigatur in pristinam servitutem monaste-
rii, ut ita voluntas manumittentis impleatur. Nota quod aliquis potest manu- nota
mitti sub ea condicione ut fiat monachus, et hac condicione semel acceptata
amplius recedere non potest similiter, Nota quod religiosus agit pro rebus monasterii, nam
iste presbiter erat monachus istius monasterii, in quo isti manumissi monachari
debebant, et eius interest si immo deberet de rebus ecclesie et non aliis. Si quis
vel forte executor testamenti illius diaconi, ut h. de testa. c. permittho
Nota quod delinquens ita puniendus est quod delicto simile non attemptet, sim-
simo. c. xx. i. de sen. exco. cum, et ab isto posset recipi cautio quod tale
quid postea non attemptet et hoc est verum quod non erat professus, quia si fuis-
set professus cautione magis sufficientem prestare non potest quia et quod
erat monachus pignora vel fideiussores non habet fa. xij. q. i. nolo, nisi
velles intelligere de iuramento seu de iuratoria cautione, Nota quod in
tradicione rei sue potest quis apponere condicionem quam vult, quia etiam in tradi-
cione rei sue potest apponere pactum legibus non improbatum, ff. de pactis
l. in tradicionibus C. de contrahen. emp. l. in rem, Et no. hostiensis insi-
ma per intellectum istius capituli, quod hec condicio vel illud, quod si servo
relinquatur libertas ut monasterio serviat adiuncto quod si contra venerit re-
digatur in servitutem, si ante professionem vel post sacrum ordinem receptum
exierit post officium iudicis cogatur ad monasterium ingredi et ut monachus
in eo deserviret, et ita debet intelligendum istud e. per quod allegat. C.
de epis. et cle. aut. Si servus, Sed quero an propter obsequium li-
berto impositum et non prestitum debeat libertus in pristinam servitutem
redigi, dico quod non. C. de libe. et eorum l. Si servus Solo ubi esset minus ne-
cessarium obsequium, puta quia negaverit alimenta patrono de pau-
tate, ff. de libe. et eorum l. alimenta, tunc enim revocabitur in servitutem, et hoc
est verum de peronis laicis et libertis laicis, quia liberti clerici non revocantur
in servitutem laicorum patronorum, immo nec debent ordinari aliquid nisi
directe et sine obsequio sint manumissi l. eius de quibus, Et debes scire
quod simile est in libertis ecclesie, quod propter obsequium impositum et non prestitum
reliquintur in servitutem, et intelligi xij. q. ij. diaconi Item est aliud
speciale in libertis ecclesie quia filij eorum astricti sunt ecclesie, xij. q. ij. de li-
bertis, Et ibi dicit glo. quod licet filij geniti post manumissionem libe-
rorum ecclesie sint ingenui, tamen sunt obnoxij ecclesie, quo ad quasdam
operas que consistunt in honore ut in surgendo et salutando Item
quod in vocatiunt etiam in ius aliquas redigentur in servitutem

Iltim[?] de hor vide summo de ser no ord. de famulis. Sed qn servos redimat de zestitui dno, et in quibus casibus de hor nat summo de ser no ord c. de servorum ppe finem. Ergo queo quas opas patrinus pt retine in liberto, dico quod triplices sunt ope, quedam sunt ope fabriles ut carpentarie seu edificatorie. Alie sunt artificiales, ut arare fodere et silua. Alie obsequiales. Opas fabriles et artificiales dns in liberto retine no pt, de ser non ord. c. i. Sed de obsequialibus distinguo, qa quedam consistunt in no faciendo, ut no testificari cont patronum no accusare seu no adinvicem vocare, quas quilz dns pt in suo liberto retine. ut e ti. in c. de famulis, quedam consistunt in faciendo, ut in assurgendo et reverentiis exhibendis, et illas eciā retinet dns in liberto ut de ser no ord. unilibus ubi ita not abet.

Glo prima obicit et solvit, iste diaconus dno ma. ibi vide ncpia sub hac condicione manumisit ut fierent monachi, no gle obicit sic, nullum spuale sub condicione vel pacto ghi no pt, i q ii Cumpro ubi dicitur q inquid legimus dni discipulos vel eorum ministerio commissos, suscepiam ad dei cultum aliquo munere intercedente ptorasse, et sub unitet in talibus omnis absit pactio, cis cesset quero Bo prima glo. sm quod libertas est quid spuale, et io p alio spualem commutatam retine pt. et alle. c. unilibus de ser no ord Ex glo dm liber tas est spualis si data sit in elemosinam, alias no, qz vendi potes et emi de simo. Quelam si hoste. Secunda Solutio sm hostl vel dic quod no con dicit i q ii Cumpro, quia hic no datur monachatus sub condicione sz libertas da si volunt esse monachi, alias no erunt isti liberi nec pnt ad hoc compelli ut sint monachi, xxxii q i. Integritas q tamen sit inquit integritatis corporis a nobis expetenda quod ego consilio suadeo no imperio precipio, Sola enim virginitas est q suadeo pt imperari no pt, vel magis est vere qua precepti zeene monachatus, quia zel est vere no precept no pt imperari sz suaderi qa magis est libe voluntatis qm ceterae, ar. lxx in. di. c. ii. et xx q iii pns clericus, et ita sentit Innocentius dt liberto omnis spuale adiuntur sz monachatus, qd bn pt esse. S de ser no ord Colibentius. Glo ii ponit duas litteras, videlicet iste diaconus manumisit duo mancipia ista condicione, ut fierent monachi in monasterio in quo ipse fuerat Direct. a. iste diaconus fuit in monasterio tunc velle no timet, et manumitte no potuit Glo sentit primo, qz ibi fuit clericus vel prepositus vel Sco quod in ingressu infra annum p baronis de proba. In prima Tercio quod illud dictum ubi ipse fuerat ad sz psbiterl et no addiarium et sic planum Glo si videt p questione, an hec va sunt efficatia ad libertatem renovandam ponit duas opiones, et sbdit suam videlicet qualit iste diaconus manumisit sub ea condicione ut monachi fierent et si contra facerent servituti iterum subderentur et vi ras. Ex ista glo concludo dico quod ista va sic sub condicione plata do tibi libertatem si fias monachus, alias si contra feceris subderis servituti ut prius, sunt sufficientia ad servitutem reducenda prima opio glose sz q p. c. nullus de ser no ord. ubi nolens tunc haras rationabilis dno suo in servitutem reducetur, laur. et tan tenet contra quia accipiendo contra condicionem et sic amplius no pt no esse monachus, imo nec ppa cum eo dispensare posse, de stu monachorum. Cum ad monasterium Eegla. dt. Si no est pfessus vel pfiteri vult redigetur in perpetua servitutem Sed si est pfessus monasterio vel vult pfiteri ut monachus monasterio sunt regetur, ut reducetur in servitutem et sic intelligitur opinio Tan. et laur. et ita planabit Dec. Talis enim presumitur voluntas testatoris, na si voluisset quod pfessus redisset in servitutem no vz, qz testator facere no pt ut leges in suo testamento locum no habeant. C. de testa. reqsisti ubi dicitur

Spernata dispositio testatoris no pt generalem gestionem canonicis immutare et ff de leg. i. neco q lex sic dicit Neo fare pt in testa° suo legibus locum na heant vt ff de pact. Inter debitorem et l. Iusiurandum ff ad l. fal. nota de ced. de bonis i. Re C de condi inserta l. cum, de foro compe e dilectus. i. desen. extro contingit

De illis. Cum inciant significaui quidam in vxorem si certum daret ea no dante eam tempore no statuto nisi ipsa prius consenserit uel eam cognouit. Et dicitur quia primo poni decisa consultatio ibi verso ibi si vero uel aliter pt diuidi. Quia primo poni dictum ibi tempore ibi nisi consensus Et dicit. Io de leg. quod ista decretalis sit p illius de spo de ill et de fide illius decisa sunt vt per insantiq. Casus. p s aliquis vir sub iuramento promisit aliqua mulieri se ducturum in vxorem si sibi certa daret, mo in li no dat ei certa vnquam iste primus consentit si eam no recepit in vxo rem ipsa vult quod no. Et hoc est verum nisi consensus presens de presenti superuenit aut carnalis copula inter eos postea sit secuta. Nota quod valent sponsalia sub possibili et honesta conditione, contra definitio conditio honesta in matrimonio inducitur invenire pt i. e. supra eos. Nota quod no est cogendus sponsus qui sub tali conditione contraxit ad matrimonium quousque conditio promissionis sint ad impleta, s. hostiensis hic. Nota quod a conditione apposita sponsalibus duobus modis receditur, uno° p verba de presenti prius placata, s° p carnalem copulam spontaneam subsecutam ut hic, s. hostiensis et i. e. p tractatus per s. Sed contra mete r oppono matrimonium spirituale no recepit conditionem, ergo nec carnale, quia matrimonium spirituale et carnale equiparantur de iure spiritualia incorporalia, s. quod spirituale no recepit conditionem probatur p. r. in electionibus de ele. li. vi ubi textus dicit, quod vota conditionalia in postulationibus et electionibus penitus reprobari. Hoc etiam genus sub s. c. r. i. debetis sic quod vir hec tenuit quod si quis dicat contraho tecum si certum dederis statim est matrimonium et idem placet hostiensis et sperm. e. t. in propositio con et hoc est verum, facit r de spon. cum li vi Bo no est simile quo ad hoc inter matrimonium spirituale et carnale quia in spirituali sponsus magne ydoneitatis requiritur ut de ele. p inquisitione in carnali aut sponsus minus ydoneus admittitur de consuet. r excepte. de mag. leg. i. i. sic etiam in multis differunt matrimonium spirituale et carnale, de quibus dixi de despon. Cum in aplica. s. hostiensis Sed queo quod si contraho cum vna sub conditione honesta

cum alia postea prius p verba de presenti demum an carnalis copulam extat conditio que

ipsa cuius erit vxor. Et dicunt aliqui quod prima p t. porior ff qui potio in pig. habeantur. i. de sig. seruitatis. hostiensis dicit quod secunda est vxor, quia videtur recessisse a conditione p verba prius placata et hoc not. hostiensis in summa. et sub. p que conditio. v. quid si contrahio, et idem Bn i. e. p tractatus in magna glo. Sed quod formabitur petitio coram iudice in ca. huius. r. domine iudex propono quod cum tali contraxi sponsalia seu matrimonium si in certum daret in dote Vn peto p vos eam cogi ut det dictam certum et ut matrimonium consumet, alio quin peto mihi dari licentiam cum alia contrahendi facit ff de me dom l. r. de hoc sperm. e. t. in prin. Sed queo hic, quid si contrahat cum aliqua sic contraho tecum si in primo contractu mihi placuerit. Dicit primo quod tales conditio et similes sunt inhoneste, igitur sunt reiiciende cum credo quod sub tali conditione matrimonium contractum teneat, quia si est turpis tunc pro no adiecta de. hui. si no turpis cum equiparatur, quia in honesta et sic idem in ea quod in turpis. Vl. dic in clam. int turpe conditione et in honestam et mutato dictum et idem hostiensis i. e. r. fine, et dicit ista conditionem esse turpe et plenius dicit ibi. Glose sunt textuales

Glo. Certum distinguit de conditione de tali et de conditionalis pe- nali. Videtis quod ista conditio de dote danda scilicet accipio te in meam si certum mihi dederis est licita. Sed dicit archi. in. i. q. in c. quis. Idem quod p matrimonio no datur dos scilicet p onere matrimonium sustentando

consequens

ad

quod

quod

Et sic etiam intelligitur . r quicquid . i q i in prima glo. et ff de dona
inter virum et uxorem l. ij ubi dicitur quod matrimonia debent esse libera
Glo. ultima notat quod per carnalem copulam recedit quis a
condicione Ex. glo. in fine Si post sponsalia supervenit affinitas non
permittit de iure esse matrimonium inter eos, ex copula non invenit spon-
salia que firmiter tamen iam sunt rupta post affinitatem supervenientem
secundum p tract. secundum Jo an. Bene est et ecciperit secundam partem rubrice

Verum hostien. vero primam partem intellexerat de condicione impo-
sibili secundam de possibili et honesta. Casus . p . si aliquis donaverit alicui ecclesie
possessionem aliquam sub tali modo, videlicet dono talem possessionem ecclesie ut
singulis annis missa beate marie decantetur nunquid tale donum
postea a donatore possit revocari ipsa credit quod non, nisi forte tali con-
dicione possessio fuisset donata quod condicione non extante donatio pos-
set revocari illo quod datum sub modo non revocatur, secus si sub
condicione donetur et intellexit primam de donatione facta sub modo, secundam
sub condicione, et ita etiam intelligit Inno. et dicit quod licet que dicit
inter positam condicione, magis proprie dixisset modi, et sic vult quod
talis donatio statim tenet, sicut quando imponitur omnis donatoris scilicet
dono talem possessionem ut celebretur missam de beata virgine, alias
aut bene licet ecclesie donare sub condicione sicut aliis et nisi extante
condicio non donatio non tenebit quia tunc donatio capit vires ex
condicione secundum Inno. hic. Hostien. autem intelligit primam de condicione impossi-
bili et fine de possibili et honesta. Henri. bohic aliter hic intelligit et secundum
intellectum ponit talem summarium, resolvitur contractus pendens in eve-
ntum condicionis resolventis. Tamen secundum intellectum qui est Inno.
et glose patet . r . sic summari, datum sub modo non revocatur secus si aliquid
sub condicione donetur. Pro intellectu huius decretalis Jo. de lig. ponit
diversas opiniones et lecturas quarum prima est primus hostiensis valens quod
prima pars decretalis loquatur de condicione impossibili secunda que incipit ubi
nisi forte loquatur de possibili. Sed dicit Jo. de lig. quod hec lectura non aptatur
litere quia hec dictio nisi regulariter est exceptiva ut in rea. primum de
reg. iur. li. vi. quod non esset si iste intellectus procederet Secundus in-
tellectus est glose huius r . super verbo condicione volentis dicere quod prima pars
tali loquatur de donatione sub modo vel pacto facta ecclesie secunda pars de donatione
facta sub condicione. Tertius intellectus est quod hic sunt facta donatio
sub condicione adimente Pro quo sciendum est quod quod duplex
est condicio, condicio adimentem et constituentem. Adimens condicio est
quando sic dicitur do tibi fundum si servum manumiseris, si non manumi-
seris donum sit revocatum et hec donatio statim valet sed adimitur eo non ma-
numittente servum, ff de condi. et de mon. ff . r . cum sub hac condicione
et sic talis donatio est pura sed resolubilis per condicione ff de g. pig.
Item nos. Condicio constituens dicitur quando sic profertur do tibi fundum
si mihi dederis decem, nam quando decem dederis primo constituitur
et vero donatio secundum hostiensem hic. Sed dicit hic Jo de lig. quod nec iste intelle-
ctus nec precedens convenit litere, quia dicit textus ea cessante quod
non diceret si isti intellectus starent. Quartus intellectus est Abbatis
quod prima pars r . loquatur de condicione constituente, secunda de adimente secundum
istis intellectibus et pluribus aliis dimissis, teneo intellectum glose huius
r . quod hic sunt facta condicio sub modo et quando fit sub modo statim fit
donatio nec potest revocari, nisi adiciatur in pacto quod possit revocari
si modus non servetur, et hec est specialis in donatione facta ecclesie, facit
de dona. cum dilectus. Jo. de lig. dat novum intellectum huius capituli
et dicit contra communem litere, videlicet quod donatur pro divino cultu ecclesie sub condicione con-
stituente sed quod donatio sortiatur effectum in eventum condicionis
et revocetur ea cessante. Exemplum istius ponatur quod aliquis dedit possessiones

Margin notes (left):

casus

no.

Prima lectura q. h.

Secunda lectura glo.

Tercius intelleg.

adimens condicio

Constituens

Quartus intellectus

intellectus glo. [illegible]

Margin note (right):

ki. b. dario [illegible] sub [illegible] statim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in pactum [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] alleget

aliquam tamen certe sub ista condicione si fiat collegiata, modo efficitur
collegiata et sic extat condicio et acquirit possessionem et manet condi-
cio irrevocabilis supposito etiam quod desinat esse collegiata, sed si adi-
ciatur per donatorem quod cessante condicione donatum possit revocari
et iste intellectus fuit Jo. de Lig. probatur per textum dicentem Et ideo
ipse sic legit textum istum. Et tamen certe possessio quelibet interposita
condicione sive constituente donatur semper dicta et condicio purificata
sit, non potest revocari sub intelligere nisi adiectum sit, quod condicione cessante
possit revocari, quia tunc posset alias non posset cum iam purificata sit
condicio. Tamen videtur ista littera posset stare cum littera quam supra dixi
tenendam et quod habetur ex glossa que est contra, scilicet quod primo casu loquitur
de donatione facta sub modo, secundo autem de donatione facta sub condicio-
ne, et istam litteram etiam Ab. dicit esse veram et ratio quod littera Jo. de
Lig. non sit nova sed sit eadem cum littera secunda abbatis hic supra que est
talis, Et ubi sub condicione constituente aliquid datum est ea cessante non
dicitur propter ipsam sub ipsa factum revocari, ut dicendo do tibi centum si fece- istud
ris, quo facto donatum revocari non poterit. Loquitur primo casu hic, ubi autem
sub condicione dimicte datum est aliquid: ut do tibi centum si istud feceris
quod si non feceris donum tibi sit irritum et irrevocabile, tunc si con-
dicio servata non fuit donatum poterit revocari, et de tali condicione
intelligitur secunde hic casu. Circa materiam hic queritur primo de duabus que-
stionibus, primo quid sit condicio, secundo quot duplex sit condicio. Tamen dicit quid sit conditio
hic Jo. de Lig. primo quid sit condicio. Et dicit quod glossa ff. de condicionibus et de-
monstrationibus super rubrica. dicit quod est suspensio legati, cuius effectus vel confir-
matio dependet a futuro. Sed ista descriptio reprehenditur, probat desex
fere in pluribus, primo ex eo quod dicit legati, quia etiam alii actus
suspenduntur, item ex eo quod dicitur suspensio, quia condicio non
est suspensio, sed effectus suspensionis, et ideo Bar. dicit, quod con- quid dicitur
dicio est futurus eventus in quo pendet dispositio, sed hec descriptio
non placet Jo. de Lig. Et ideo dicit ipse quod condicio est suspensio prima Jo. de Lig.
constitutive vel dissolutive dispositionis futura que suspendit, et ista de-
scriptio sic eam comprehendit utrosque affirmativas et negativas, quas tamen
non comprehendit descriptio Bar., quia negativas non sic Jo. de Lig. Host. in su-
ma hic .t. in principio dicit quod condicio impossibile est quedam sponsalium ma-
trimonii vel cuiuscumque alterius contractus suspensiva promissio, cuius effe- Hostiensis
ctus et confirmatio pendet ex futuro, et ista descriptio satis declarato-
ria est et stat sic. Secundo queritur quotuplex est condicio. Pro quo sciendum quot sunt conditiones
est quod multe sunt divisiones condicionis, et diverse condicionum species
sunt diversas litteras declarari, quia alia est condicio tacita, alia ex-
pressa, item alia est de presenti tempore, alia de preterito, alia de futuro, item
alia divisio, quod alia est possibilis, alia impossibilis, alia necessaria
alia contingens, alia turpis, alia honesta de quibus et pluribus
aliis vide Host. in summa et c. quot species quibus omnibus non obstan-
tibus, dico sic Henricus Bohic, quod multiplex est condicio quedam est Henricus Bohic
possibilis que habet se ad utrumque scilicet ad esse et ad non esse. Alia necessaria
que habet certam causam et infallibilem ut si sol oriatur cras. alia
est impossibilis. Condicio possibilis sub dividitur quedam est potestativa quedam
casualis quedam mixta. Condicio potestativa est illa que pendet ex potestativa
voluntate illius qui ea impleta beneficium est habiturus, ut si tibi
lego vel te instituo, si scolas exercueris, in potestate enim tua est scolas
exire, nec obstat si dicas quod non sit in potestate tua, cum totus
status humanus fortune dependet, et in perpetuo motu consistat, sed
aut de non alio dicitur ... certe in rebus l. si. Sed quia nulla alia est
est condicio potestativa que licet possit casu impediri tamen non est

Verisimile quod impediatur, nec probabile, immo contra verum debemus nos referre ad communem intellectum, ut ff. de hered. instit. l. finali § pen. Potestativa quoque condicio est que in voluntate eius est qui ea completa lucrum est habiturus. Si autem non consistit in eius voluntate, sed alterius, utputa instituo te si Titius scolas exierit, non erit potestativa sed casualis, ~~sed vera~~ sed potius dicitur mixta, ut infra dicetur. C. de insti. et subst. sub condicione fact. l. i. Condicio casualis est que pendet ex insidiis fortune, ut instituo te liberum si navis ex Asia venerit. Condicio mixta duobus modis accipitur. Uno modo dicitur mixta que pendet ex facto meo et casu vel insidiis fortune, ut Titium exeuntem vel mare si ad partes Galli[illegible]nas redierit heredem instituo, et in ista idem servatur quod in casuali, ut lex et no. ff. de condi. et demonst. in rubro. Alio modo dicitur mixta condicio que pendet ex facto meo et alterius, et declarat lex C. de insti. et substi. sub condi. factis l. i. Condicio necessaria dicitur quedam est necessaria cum certitudine, ut si sol cras oriatur, quedam vero non est necessaria cum certitudine, quia licet certum sit eam extituram, tamen nescitur quando extitit, ut si Titius morietur. Item impossibilis dicitur, quia quedam est impossibilis impossibilitate nature, ut ista si celum tetigeris digito, Instit. de inuti. stip. § si impossibilis. Quedam est impossibilis impossibilitate facti, ut si montem aureum dederis, ff. de sta. libe. l. in heb. § i. Quedam est impossibilis de iure, sicut ista que non congruit bonis moribus, ff. de ver. sig. l. nepos. Quedam est impossibilis perplexitate, ut ista Titius heres esto si Seius heres erit et Seius heres esto si Titius heres erit, ff. de condi. insti. l. si Titius. Cuius visis quando dicatur vero et quando condicio vel modus habeatur pro completa et quando non, Henricus sic distinguit in c. ex litteris de sponsa. Aut queritur utrum modus vel condicio habeatur pro incompleta ad ipsum intentum quod deducitur in modum vel intentionem, hoc est ut id quod ad ipsum modum vel condicionem seu in vim ipsius erat faciendum vel dandum sit re vera datum vel factum, et dicit quod non, nisi quod requiritur ~~vel~~ forma impleatur. Et ubi et in predicto contraxerunt ita quod [illegible] infra certum implea[illegible] contraheretur, certum est nisi postea contraxerunt de presenti vel expresse vel tacite per carnalem copulam vel aliud equipollens quod modus non est impletus quo ad [illegible] prout deducebatur in modum, et idem si [illegible] deducitur in condicionem prout ita quia contraxerunt et iuraverunt sponsalia sub condicione si [illegible] infra certum tempus compleatur, [illegible] lapso non [illegible] a [illegible] [illegible] non stetit sed per ipsam, id est quo minus in certum [illegible] sit contractum [illegible] alia [illegible] quod non posset si hoc per ipsum steterit. Ad hoc enim quod [illegible] in modum deducebatur vel condicionem habetur pro completo formaliter [illegible] modus vel condicio adimpleri, et hoc dicit lex expresse si heres iussus sit facere monumentum habeat cogendus est centum dare, quia heres facere [illegible] ut ego centum habeam nisi mihi dederit, ff. de [illegible] heres iussus et l. qui heredi [illegible]. Aut queritur utrum habetur pro impleta quantum ad ex[illegible] modus vel condicio describebatur, et quod [illegible] impletione [illegible] debeat, et tunc aut queret de modo qui regulariter assi[illegible] ff. de l. iii. l. [illegible] ubi legata ubi de hoc. Item facit l. de [illegible] et l. [illegible] et insti[illegible] l. libertas § i et de condi. et demo. § [illegible] C. de [illegible] que sub modo relinq. l. in legatis ubi de hoc. Item facit ff. de condi. et demo. l. quibus diebus § [illegible] et tunc habetur pro completo, ut [illegible] et in iuribus allegatis. Aut non stat per eum quod [illegible] ad implere sed [illegible] et per casum contingentem personam [illegible] per alterius in quo forte modus ad impleri et tunc habetur pro impleto, ut in iuribus allegatis. Hic agitur [illegible]

potestativa condi.

casualis

mixta

condicio necessaria

impossibilis

quando condicio habeatur pro completa

quantum

El uer p(er) q(uo)d non stetit quo minus modum ad implevisse quod d(icit) hos(tiensis), ut plenius
no(tatur) in tractat(u), ar(gumentum) e(xtra) de reg. iur. Imputari l. vi et C. e. de inst(itutionibus) et sub-
sti(tutionibus) sub condi(tione) fac(tis) l. i, dixit se audivisse dominum in kathedra sua super
dicta l. Si fundo p(er) fidei commissum ff. in l(ibro) ... dixit quod quia aut
modus fuit causa finalis legandi aut impulsiva aut dubium est. Primo
casu si legatarius impediatur imple(re) modum p(er) casum contingentem in
sua p(er)sona p(er)sona vel alterius, in cuius p(er)sona debet impleri, non habetur pro imple-
to, sic loquitur ff. de condi. et de(mon). l. Titio centum. § Titio v. aut impeditur alio mor-
tuo ex his ex quarum ... quia ibi non erat conditio sed modus, et p(er) hoc petit ut restitui
pene ... tu in ... ut i(n) ... in(ter)ia(m) alio
mortuo ex his ex quorum facto pendebat modus extinguatur lega-
tum, q(uia) ibi modus ... contrahendi fuit causa finalis legati, et ideo
eius spe sublata legatum tollitur ar(gumentum) ff. de ad. leg. l. ... § ab hered(e)
alius ... sita libertate ff. de dona. et hos(tiensis) p(rimo) l. i § ... Si fuerit
impulsiva tunc si impeditur per casum habetur pro impleto ut in § alleg(a)to
... Si dubium ... recurrendum ad ... quod no(tatur) in d(ict)a
l. ii in fi(ne) ff. de dona. et hos(tiensis) probatur teneri p(ro)pt(er) addito membro qui p(er)cu-
stat ... aut quia de conditione que refertur ascribi potest et eius
ut ff. de ver. sig. l. ... et no. glo. ff. de condi. et de(mon). l. i et
C. de his que sub mo. l. ... Item ... ut ff. de l. ii l. ... ascriptum
§ si ... Item per ... quem et quibus relatum ad unum futurum
tempus, ut ff. de l. ... et de l. ii l. Si ita legatum § i ... re-
rant ad unum ... faciunt de ... et no(n) conditionem
ut est textus de utroque ff. de l. i l. ... Item ascribit ... ut ff.
de ... et de l. ... Item p(er) ablativum absolutum relatum
ad tempus ... prestationem legati non dico ante conditionem
testatoris, ut rogo heredem meum ut det Titio fundum accepto ... ab eo
... accepto ... importat conditionem, ut ff. de condi. et de(mon). l. ...
a testatore non aut ... relatum ad futurum tempus ut rogo here-
dem ut det Titio fundum ... ab eo accipiendum ff. de l. ... l. ... le-
gavit, et tunc conditio erit adimplenda ab eo cuius interest eam
ad imple(re), aut ab eo qui ea adimpleta futurus est obligatus ...
agrum vendit in ... suas ... obligatas ... sub
... si eas reddiderit i(n) pascha vel ... centum si
... capitalem vel si ... ut si ...
... vel testator legat in ... capita-
lem et tunc ... quominus ... impleat non habetur pro impleta
ut ff. de ... emp. et vend. l. ... ab eo ii ... si ... et ...
quia ... sibi ... sive ... pro quod obligetur, C.
de ac. et oblig. l. ... Aut est adimplenda ab alio, et tunc refert
et tunc expresse agitur aut tacite subintelligitur eam posse impedi-
ri aut per alium seu alios, in ... non habetur pro impleta. Exemplum
de ... et de mixta ... tibi ... sub conditione si
... ego vel ... tendentis ad ...
si ... ad ... vel saltando vel ... faciendo
de ... de ... promisso ... regi anglie q(uod)
... ad villam de ... vel ... tibi mille si ipse rex ...
dictam villam vel si ... venit ad villam parisius et ea re-
reperit et si regnum francie occupavit violenter quod magis ...
... fortune ... et pluribus casibus vel ex-
presse agitur vel tacite ... conditionem posse impedi(ri) p(er) alium ...
... est de ... casibus, de ... l. Si ... § Si quis ...
alias est sub lege Si ... tibi, et hos(tiensis) no(tat) glo. ff. de ver. oblig. l. ...
exceptionibus § ... et ... de reg. iur. ... l. vi. q(ui)dem

Tacite intellig(itu)r non deest sed per expresso habetur ff. si cer. pe. vel etiam quam
defraudatis l. Si unum de ver. oblig. quod de iur. do. l. Si res in dote p(ro)
seruando causa quod palam vel alio impedito impeditur refert aut
per dolum aut per fraudem illius cuius interat ipsam conditionem non
adimpleri, et tunc habetur pro impleta in eius preiudicium, utputa sponsione
facta inter me et te de currendo stancs vel lapides sub pedibus
meis ne possum currere vel porta vel intra consultatione inter me et
me et te, tu facis lapidem vel trabem descendere super me vel aliquam
terram in consultando assumis per quod impedior te de currere
a ff. de do. l. elegant. § fi. et l. se iu. l. arbitro. § dolor per totum. C. soluto
matrimonio l. Si ab hostibus § Si vir. et ubi casus. et in l. Si filie mee ema-
cipare, et de demon. l. filia. C. de re pub. l. Si dubium non est ex grauam
legum zone facta est illa de re i. de rerum Si pote vir fraus eius et dolus
habet alium prouinciam sed abesse, C. de of. deleg. Cum olim, de rescrip. de-
deb. ff. de re vend. l. in fraude, et ita potes intelligere ff. de condi. et de-
mo. cum illi de reg. iur. l. iure ciuili et l. de reg. iur. Cum constat. si
vi aut non impeditur per dolum vel fraudem illius cuius interat causa
non adimpleri, et tunc sub distinguere ut in membro sequenti si vero expres-
se agitur vero tacite submittitur impletum conditionis posse quod impleri
tunc aut erat conditio potestativa aut mixta aut casualis si potestativa
aut mixta aut ille qui debet conditionem implere et in cuius persona est
ascripta non impeditur eam implere sed per eum stat quominus eam imple-
at et tunc non habetur pro impleta sed potius pro deserta sive dependeat
ex facto ipsius tantum, ut l. de insti. et subst. con. far. § i. C. de condi.
inser. l. fi. ff. de condi. et de. l. hec conditio si capitolium et l. Cum heredi
§ ult. de condi. insti. l. qui sub condi. § quominus, in quibus ibi loquitur
de conditionibus faciendis sive dependeat ex facto ipsius et alterius ut
in casibus ubi mandatum pro impleto quo ad ipsum heredem per quem stetit
et in § alleto quenis, qui loquitur de conditione dandi de condi. et de-
mon. § ubi sed si vtrum celibi stichi aut precium erit et l. Si tirius agro
stud fallit in libertate relicta sub conditione con ascripta
ad implendam infra certum tempus ratione refert utrum conditione in dando
et heres non potest per tempus statutum adimplere, ut ff. de sta. li. l. Cum heres § i.
vel ubi meliius in l. si vir quam potestatiuo C. si iunius in heredi et l. stichum
§ doma et de li ca l. gaius et sic est aliud in libertate et aliud in
matrimonio ubi res ipsa non capit tota dilatione per fortunam
ar. C. de vt. li. non qtes. quam § i. et non habet hoc in glo. sed in. c. de hoste l. per eum
aut ille in cuius persona conditio est ascripta et impeditur eam implere
et tunc aut conditio erat potestativa aut casualis aut mixta Si
potestativa tunc a pendet ex facto meo tantum cum est ascripta et quam
heredi debeo adimplere, aut ex facto meo et alterius Si ex facto meo tantum
tunc aut impedior per eum cuius interat ipsam non impleri aut per casum
aut per quondam tertium, primo casu dicunt indistincte glo. et doc. ff. de
condi. et de. l. in teste § i. et C. de insti. et subst. l. i. et C. de di. l. i. de reg. et di-
cunt imputari et sic tamen constat quod debet habere pro impleta ff. de condi.
et de. l. iure ciuili de reg. iur. Cum constat l. ui. Ego vero credo sit di-
cendum, aut ille cuius interest impleri non impleri conditionis ca sen
animo impediendi emolumentum seu comodum ex cuius emolumento
preuentum, aut alia de ca. In primo casum refert utrum talis conditio
q possit emolumento adimpleri et requirit conditionem dandi, ut si testa-
tor legat fundum titio, si x heredi dederit vel sticho servo libertate
Si x dederit heredi, tunc verum est quod dicunt vel est talis quod debet adimpleri
per successione temporis, ut si testator legauit fundum titio vel libertatem
sticho si heredi servierit per quinquennium, et tunc a conditio est faciendum et
non erit impleta nisi tempore tanto temporis fluxerit certo posset adim-
pleri.

Si impeditus non esset ff de testa lib. l. in heb. § fine. Aut est in
dando heredi seruus, verbi gratia testator legat libertatem sticho si non
suo sub conditione si annuatim p̄ttrium duos aureos hedi de-
derit sticus offert hedi statim vel in primo anno vel post mor-
tem testatoris triginta et sic x p quolibet anno heb recipe recusat
p hac erit statim liber, ff de manumiss. test. l. Si ita sunt. § i et
ff de sta. lib. l. in § stichus anna Et ro est quia summam seu opera
tum vel quatuor annorum non pt prestare vno die vel momento, sed
in prestationibus periculis tum vel plurium anorum vt ibi in ro casu qm
impedit non causa sed animo impediendi comodum exhibito est pue-
turam non hetur p impleta, vt est ca. ff de sta. lib. l. non esse vbi dr
non esse ab hede psona videns impedimentum statu libed p expleta
conditione redit quod id duntaxat quod impediendi libertatem causa
fitum sit. c. li l. in in pno. Et est ro quia ad hoc quod ille qui dat
conditionem potestatiuam ad imple, ipam adimplemisse censeat
oportet q faciat et animo implendi qd factum est in conditione asscri-
ptum faciat nec sufficiat facto implemisse ff de condi: l. in qd tn
impletum saltem in vltis voluntatibus est fauorabile, quo ad hoc
vt impediens impletum temus quod est odiosum reddat reputatam
conditionem impletam oportet quod ea et animo impediendi comodu
faciat non enim plenus dz hec impletum conditionis reputatam qui vim
et reale, ff de condi. et de l. intra et quia gratiorem dz esse causa discipli
na iusti de hijs qui sunt. sui vel alienis iure l. Oo tam qui impedior
p casum vt quia seruus que in vim conditionis implendi manumitte
debebam mortuus est dz haec p impleta, ff de condi. insti. l. que sub con-
ditione § quotiens si glo in dicta l. in textu ij qd vim si glo in dicta
l. vlti suo in animo manumittendi tu seruus vt ff de condi. et demo.
l. pertinentia Tercio tam qui impedior p terminum tui dicit Cynus in dicta
l. et dominus in re. imputari aut impedire iuste et tunc hetur p imple-
ta, vt ff de obli. empt. l. labeo scripsit et de condi. l. Si tutius tum
quor alle Aut iniuste puta iustificando seruum que in vim conditionem
implende manumitte debebam et dicit glo et Cy ibi aut ille
tamen impediens est soluendo et tunc conditio hetur p defecta sed
agitur contra impedientem vt ff ad le. aquil. l. ita in variis § 7 dez
iuliani et condi. et demo. l. quibus diebus in pno, aut non est
soluendo tunc reputatur impleta. vt ff de eo p quem sitm est l. vlt
in pno Si conditio dependet ex facto meo q ipam debeo implere
tunc aut impedior p me et tunc hetur p impleta, sine vt
sit sua non imple, vt qa testator legat fundum ticio sub conditione
si hedi decem dederit vt in l. allta ff de condi. et de. l. in te. muli
qui dicens legatore ros si p9 die §9. Item si qua conditio de re ge iur
l. inter cunti i de reg. iur. et imputari et r. Cum constat Omnes nos
potius forte vt sit sua saltem accesso et consentire ad ad impleri
vt si testator legauit fundum ticio sub conditione vt Seijo x dederit
et ita sua interest saltem expresse qd impleatur ff de condi. insti
l. in, nisi aliud appareat ad voluntatem testatoris Aut impedior
p casum et tunc sic erit conditio adiecta in fauorem meam cum tre-
tinguitur aut in fauorem illius in cuius persona contingit casus
aut vtriusque aut dubitatur In primo tam qui in fauorem meum het
p impleta, et ita dt dominus in re. imputari et in r. Cum con-
stat, et pe d b par l. i C de insti et substi sub condi fac Alij
distinguunt inter legatum alimenta et tunc hetur p impleta ff de
alim leg l. annua Ita not Bos in dicta l. i et l. allta in textu
ij, et alia lecta et tunc hetur p defecta C de ga. et de l. legatum
In tam scio qui in fauorem illius in cuius persona contingit casus

Et tunc videtur defice et io no habetur pro impleta, ut in l. si sic no pt de
cond. et ff. de condi et demo l. cu ita dicatur. Intrie casu quo in fauo
rem utriusque et tunc si dicunt et Cynus sit impedior ex casu in persona
alterius quitem no habetur pro impleta. Certo tam quo dubitatur dicit et Cyn.
quod pertinet in fauore legatarii seu eius cuius erat conditionalis quod
sub conditione relictum et io casu in persona alterius contingens non noceret
et legatum indistincte debetur. C. de condi et sub. sti sub condi fac. l. i
Et no quod conditio mixta duobus modis accipitur. Uno pro ea que est
potestatiua sed dependet ex facto meo et alterius et de hac intellige quod dictum
est de mixta. Alio modo accipitur pro eo que dependet ex facto meo et
alterius fortune incidiis et de ista intellige id quod de casuali sequitur
ut not. glo. ff. de condi et demo in prin. rubrice. Si vero casualis vel mix
ta sint etc. no dicit in c. alle. to. Impuntat in fine et C. in l. i de insti
et substi. Sequitur de conditione necessaria et tunc aut loquimur in
contractibus aut in ultimis voluntatibus. Si in contractibus aut dies
est adiecta, aut tempus est adiectum conditioni et tunc per ea est obligatio.
Sed exactio insertur usque in diem euenientem ff. de ver. obl. l. in
illa stipulatione aut tempus seu dies no est adiectus conditioni et
tunc est pura et quo ad obligationem et quo ad exactionem ut in
dicta l. in illa stipulatione. Si in ultimis voluntatibus aut in here
dibus institutis aut in legatis. Si in heredibus institutis tunc aut conditio
no est tempus seu diem annexum ut ista si sol oritur si celum digitto no
tetigeris, et tunc habetur pro pura detracta adiectione temporis ff. de hedi insti
l. hereditas aut in certum ut si sol oriatur in die natiuitatis anti Xpi et tunc
comparatur conditioni et expectatur ff. de condi et demo. l. dies incertus
et est io dicitur inter certum diem et in certum quia sit quis no pt pro parte
pro parte bonorum decedere testatus et pro parte intestatus ff. de hedi
insti l. i § Si ex fundo ita nec ex parte temporis tum in eodem tam sit
attinendum de patribus certis ad parem temporis ff. de testi milit l. miles ita
quod licet si ad certum uel in certum diem posset fieri institutio ita quod an
diem no esset heres, seruus in die in certo qui habetur pro conditione, quoniam
dies incertus seu conditio ex rubro ut t. hetur, et inspecto ut tantum ff.
censetur heres fuisse. de test. mil. l. quod ad. Si quid in legatis tunc
dici pt idem quod in stipulationibus nisi diligenti studio se aliud de
istis videatur. Sequitur de conditione impossibili et refert aut contractibus
et ultimis voluntatibus. In contractibus habetur pro adiecta et vitiat co
tractum siue sit impossibilis per naturam siue de facto. Insti de in. uti. stip. § si
impossibilis siue de iure puta quia tempus ff. de ver. oblig. si plagium su
perexiterit ff. de ver. obli. si titius sed fallit in matrimonio ut e. c. In ultimis
ultimis voluntatibus refert a conditio apponitur ei a quo relinquitur a rei
nihil betur dedando uel restituendo alterius, et tunc no vz legatum
Insti de l. § ut Azo in summa ti de insti et substi. sub condi fac §
quod dixi. gof. S e c i Clericus xxxiii q ii faltem in glo penultima
aut imponitur ei cui instituitur tum relinquitur et tunc habetur pro impleta
nec vitiat institutionem uel legatum siue sit impossibilis per naturam siue
de facto siue de iure, ff. de condi insti. l. i. C. de imp. l. Si quis fallit
in perplexitate, ff. de hedi, de hac ma vide quod not. in c.
extras. Et de ex descriptione conditionis supra data io dicitur ob
sit aquas etc. ab de in conditionali pro ma e quod conditio q desin
na pt suspendere aquam actum nec dispositionem aqua adiectam
pntis temporis uel preteriti et nunquam suspendit, et io dicebatur in descriptione
conditionis tunc effectus uel confirmatio dependet a futuro ut ff.
de ver. oblig. l. ad prin. Alia ratio dies etia no suspendit conditionatam
seu conditionatum ut si promitto aliquid tibi dare in kalendis Maii quod
no est conditionata suspensio, sed tantum suspenditur petitio ut an

llum tum pete non possis, ff de condi et demo. l. j et . l. heres meus decem
pet uno alia re(gul)a quod dictio condicionalis adiecta actui de futuro
necessario eveniente non suspendit condicionalitatem ut promitto
x si sol cras orietur. Alia regula quod impossibilis condicio non
suspendit, probatur quia illud quod suspenditur et suspendit hoc
suspenditur et suspendit quod ad futurum exceptum ut patet ex de scrip-
tione condicionibus, sed illud quod est impossibile, hoc non est futurum nec
potest esse futurum, igitur condicio ipsum suspendere non potest, ut ff de condi
et de lim. hec littera j o de leg. etiam de quibus dictionibus modifica-
tibus et condicionantibus de quo vide eum hic. Item quod modus dicatur
condicio tanta etiam, hec littera quod ea brevitatis causa obmitto. Sed quero
quid sit modus dico quod modus est quedam moderacio dispo-
sitioni adiecta qua oneratur et gravatur iste in quem dispositio confertur in
temporibus dispositionis perfecte, dico primo quod est modus moderacio quoad
differentiam demonstrationis que potius ad hibetur ad demonstrandum et li-
mitandum rem legatam, ut dico lego tibi servum meum nomi-
ne Mathiam, quod modus aut limitat ipsum actum dispositionis non
rem legatam, dixi qua oneratur seu gravatur ad differentiam modi quo solent scripti
quo omnibus qualitatibus dispositionum adiecta dicitur modus, ff de actio et ob.
lig. l. obligationum substantia modus, dixi in temporibus dispositionibus perfecte ad differentiam
condicionis que debet impleri antequam dispositio sortiatur effectum modus
autem debet impleri postea, ex isto patet differentia inter condicionem modum et demonstra-
tionem. Sed quid si testator dicat lego tibi centum ea condicione ut
tale quid facias est ibi modus vel condicio, dico quod est modus
ff de dona. l. j in fine quamvis de condicione postquam dicit jo de lig. quod
illa facit modus seu condicio, ut est casus ff. seu in l. cum talia ff de verborum oblig.
Quando de condicione nec de dicit quod facit modum Jo de lig. distin-
guendo aut illud quod additur venit adimplendum antequam dispo-
sitio sortiatur effectum tunc facit condicionem, aut postquam dispositio sortitur
effectum tunc facit modum. Sed quid est dicendum de nominibus ut
cum lego aliquid nomine dotis vel redemptione captivorum
in genere et tunc quia semper inveniuntur pauperes puelle et captivi
dico aut relinquitur aliquid nomine dotis vel redemptioni capti-
vorum in genere et tunc quia semper inveniuntur pauperes puelle et
captivi ideo non dicitur hoc pendere ex futuro eventum et tunc facit
modum C. de episcopis et cle. l. nulli, aut relinquitur aliquid nomine
dotis certe puelle vel certorum captivorum quod forte non dum sunt ca-
pti, et tunc quia pendet a fortuna aut illa moriatur cum aliquid nomine
dotis relictum est an illi rapiatur, et ideo tunc facit condicionem secundum Jo de
lig. Item quero quemquid indistincte debeat caveri de modo im-
plendo dico aut modus respicit favorem solius heredis vel alterius
et tunc aut modus adicitur libertati legate, et tunc non debet caveri
ut l. libertas ff de manu. intest. aut loquitur de aliis legatis
et tunc aut fuit legatario, et tunc tenetur cavere ff de l. in l. si tibi,
aut fuit ~~[illegible]~~ adiectus ministerio et non tenetur cavere secundum Jo de lig. Sed
pone comitem libertatem talem in . . donatum sub modo non potest revocari da-
tum aut sub condicione sit, dicerem que sit eo dimissa hostiensis hostiensis
in t. vito C. ut certa Bononia . . . . . supra non secundum modo, et idem Bar.
ibi in glo. or. dicit, quod fortior est obligatio per modum inducta quam per
condicionem quia relictum sub modo statim possum exigere dum tamen de-
caucionem quod velim adimplere modum ff de fidei commiss. liber. cum
intestato si sub condicione relictum nequeo petere, nisi condicione
extante, ff de con. et de quoniam heredi immo dico quod hoc impeditur ratione et
significatione temporibus modi ut res data sub modo statim sit illius cui
datur si sufficient tibi cavet de impletione temporibus modi ut si

modus

adiectus

dico quod do tibi istos centum florenos ut filius meus instruatur in
moralibus et doctrinis statim sunt mei no sit aut est de conditio-
ne quia ista continent futurum eventum. Igitur datum sub conditione
suspensiva quia ipa est conditio et de qua hic loquor an implens
conditionibus no est illius cui sub tali conditione datum est. Item pz
hoc ex alio quia ista data est int conditionem et modum quia conditio
dz impleri antequam dispositio sortiatur effectum, modus aut post quam iam
sortit effectum ut supra dixi et sic ego intelligo hoc talium. Glo pa
exponit istum textum quantum ad particulam, quia degebis. Gloza ij po
ponit intellectum legis que reprobat pria ca ponit aliam que veritate rep
bat, item pria ca ponit dictum inter modum et conditionem et dt ultima
te textum esse intelligendum de donatione facta sub modo, et exempli-
ficat qualiter fit donatio sub modo, et qualiter ibi licz possit pro con-
ditione resolvi, Ex glo vii est pro conditionem adveniente sim Jo an
etc in iiii glo quod donatum statim tenet. Sed contra intellectum ob-
stat simi talis ubi dicitur quod conditione no extante dz revocari
Conclusive ex glo dico quod donatio facta sub conditione no tz nisi
adveniente conditione, sz facta sub modo statim tz quamdiu modus servatur
Extra glo dic duplex est conditio sz constituens et adimens, Condi-
tio constituens qn sic perfertur do tibi fundum si x in decretis va
si decretis decem tunc primo constituit, et valet donatio, ff de condi et
demo l qui hered. § fi, Adimens est qn dicitur do tibi fundum si ma-
numiseris servum, et tunc donatio statim tenet et valet, sz adimit
te servum no manumittente, ut ff de condi et demo l sub hac con-
ditione, sim host, Item dixi in glo qn donatio sub modo fit
statim tenet ut do tibi tales possessiones ut alimenta prestes et
no revocatur quamdiu modus servatur, dicit hic vin. Sed contra resp
a prestatione no dz ce per donationem, si vult supple no ob
ff de fidei commissaria libertate l cohor, quia illud est in favorem lib
ertatis, dixit etiam quod si moriatur ille cui dabantur alimenta no
dabuntur heredi, quia finiuntur cum vita ff de transac l cum hi, § modus
Quid si res donata pereat an ecclesia teneatur ad alimenta
Barth brixien in gene dantali in distinguit an tota res
donata perit et no tenetur, an pars tm et tenetur. Sed si est pactum
no alienandi, an liceat donationes revocare. Et solus prelatus
alienat no nocet ecclesie. Et ro quia delictum persone in dampnum ecclesie
redundare non dz. In de reg. iur. delictum l vi. Ubi aut a tota ecclesia
alienatur posset revocari quia potuit ecclesia sibi preiudicium facere
Gloza sequens Sz debeat revocari. Not allegat quoque ma
In contrarium una et solvit, prefert contrarium argumentum com et solvit videtur
dicit lex nisi forte sit tali conditione donatum quod ea cessante
debeat revocari. Ex isto not glo ut ps in ca. Ubi aut sz ponit quit
et videtur per l. In antiquis de alieno emphiteotis et aliis contractibus
§ v de prescriptione captivorum alienatur res ecclesie, nisi sit data sunt
ut nullo modo alienetur. Ibi [illegible] et alii quidam hugo. x q i quidam
et Jo. et lau. et x q ij. hoc ius dama sub hos phil et primo
Barth brixien in gene sua tm q incipit, quidam laici. dicunt
quod in tali casu necessitatis res tali modo sine conditione donata bene
pt allienari et exitus in glo ubi alii dicunt sicut unum qui pro
ca se mutavit in suo apparatu dicens standum esse c ancz Extra ibi
Hoc verius videtur mihi non verius quia res no de facili veniunt
ad suum exordium, xx v. di ab exordio, necessitas cum no subiacet
legi In de reg iur. Sed no est licitum. Conclusive dico ex glo
quod lex in donatione facta servari dt, alias revocabitur donatio
et sic videtur quod res donata ne alienetur alienari no possit

Quod verum dico nisi necessitas immineat secundum opinionem Tancre et
sequarum, Et ista est verior, quia considerato inicio nostre fidei omnia
bona nostra sunt communia xij q ij dilectissimis, vel saltem tempore necessitatis
dicemus venturem ad sua naturam, vt xxxv di ab exordio, necessitas enim
non subiacet legi de obser ieiun Consilium, Et quod alias non est licitum
in lege necessitas licitum facit vt j de reg iur Quod non est, et
ita talibus rebus potest licite alienari in casu premisso de hoc in glo x q ij
sed hec illis, vbi ponit duos modos et subdit hoc non est verum non enim
videtur hec particulariter sit contra legem xij q ij arcer. Circa istum princi-
pium si res donet ecclesie ea lege ne alienentur, et etiam alienat vtrumque
venerabilis alienacio, et etiam donacio, Et refert vtrum veneretur
ipso iure, Et dicit quod non secundum necessaria est venditio, vt not Inno hic in
fine, pro quo C de pactis l. traditionibus Et ideo si alienentur res in
casu iure permisso vt xij q ij arcer secundum contra, puta pro redempcione
captiuorum, et si non sunt alie res, que alienari possent tenet alienacio
donario et etiam seu collacio venerabilis quia alienacio legitime facta
pena non incurrit, xxiij q iiij Quia peccat, Aut est alienacio in
casu non concesso a iure, vel in casu concesso secundum extant alie res
ecclesie que alienari possunt, et tunc si solus prelatus alienat non nota
ecclesie alienacio de reg iur delictum li vj Sed aut tota ecclesia venerabili
potest donacio vt hic in fine dicunt quidam legiste quod in re prima
ca non potest poni condicio ne aliene ff de pactis l pecunia Sed in
rebus datis ecclesie sic vt in dicto c sciscitantibus in glo allego fuit Jo an
dicit verum est nisi tempore necessitatis, tunc alienari potest vt supra dixi

Super eo Quoniam per verba de presenti cum muliere contraxit ea con-
dicione, si pater consentiret nisi pater consenserit ad matrimonium non te-
nebatur contrahendo Jo an et Jo de lig primo facti narracio In secunda versio
ibi videmus Tercio antipophorisat vel obstaculum tollit ibi non
licet Casus per B quidam filiusfamilias consensit in quandam muli-
erem per verba de presenti si pater eius suum prestet assensum, queritur vtrum
cogendus est ad matrimonium consummandum si pater eius consentire
noluit, Super quo papa consultus videtur, quod non, quia matrimonia debent
esse libera secundum consensus huiusmodi liber esse non potest, qui in alieno arbitrio
ponitur preterea condicionem ipsam canonica non improbant
instituta et ideo nisi voluntas patris postea accedat nequaquam
cogendus est ad matrimonium contrahendum Tunc ibi non licet, prestabat
pater sic re vi in quod papa Allexander predecessor meus ad hanc questionem
aliter videtur, videlicet quod sponsalia contracta sub condicione etiam ea non
impleta non debent dissolui et maxime cum consensus de presenti vel
carnalis copula intercessit, cum ergo dicat hic quod per verba de presenti con-
traxerint debent teneri sponsalia sicut si carnalis copula interuenisset ad
quod obstaculum videtur papa diffinitione illius sic diffinitionem non esse generalem
quia ipse pretendit dicere, quod consensus huiusmodi sub condicione prestitus
non est proprie consensus de presenti contrahendus secundum de futuro, ex quo in alieno arbitrio non
est sed contrahendo consistit Hostiensis sic summat hoc capitulum Sponsalia de presenti con-
tracta sunt, et pater consentit non tenet matrimonium nisi consensus patris intercedat
Nota etiam condicionem in matrimonio contrahendo posse apponi, que non repro-
batur a iure et sic matrimonium contrahitur sub condicione sicut emptio vel
vendicio et de hoc in glo j Nota quod consensus non dicitur liber qui alieno
arbitrio conseruatur vel confert, de hoc in glo ij in prima sic etiam dicitur
professus non habet velle vel nolle quia eius voluntas pendet ab abbate
vt xij q j nolo et c non dicatis, de cler Et religiosus li vj Nota quod carna-
lis copula etiam sponsalia condicionalia transfundit in matrimonium Idem
de consensu patris de presenti accedente, Nota si aliquis hic casum in
quo verba de presenti temporibus habent vim verborum futurorum, non quod contrahens

Sub condicione matrimonium an condicionibus eventu interlateng obliga, vnde non rogetur condicio, ut hic et nec dicitur consensus interveniens de illis, et si exprio, Sed oppono de illis et ti eodem, quia finis illius ut condicio hunt. Solutio dico quod illud non obstat, quia ibi appo condicio non ad finale quod est consensus sed ad accessorium, sed ad tertium hic autem apponitur ad consensum, quae non valet nisi condicione extante et hoc not. hic abssimo tit. et jo an in dicto cap. de illis tenet idem, et ibi dixi post eos. Sed quero que sunt ro dubitacionibus circa tali. dico quod sunt ista quia contrahens sub condicione tali vel quantum in eo est consentire, non quibus consensus fiat matrimonium non alterius, igitur videbatur validum matrimonium sive pater consentiret sive non, Ro decidendi est quia consensus talis committi alieno arbitrio, igitur alio non consentiente in cuius arbitrio est consentire non tenet matrimonium, et ista ro est pro decisione. Sed imagino idem est si ponatur condicio in arbitrium suum vel alterius, rogatur dico quod sic quia ita bene suspenditur matrimonium si dicat contrahens tenens si sibi placuit, sic dicendo contrahens tenens si patri placuit. Item de alibi rel, sanguineis qui de honestate requirende sunt .xxxii. q. ii. honorantur et ita sed spe in spe e ti v quod si dixerit. Sed quid si dixerit contrahens tenens si extraneo placuit qui non est consanguineus vel affinis, dico quod est idem. ar. hic et tit. dicit alieno arbitrio et de gener. emp. c. fi. et de tenet hoc in spe e ti v item quid si dicit. Alii ut vim et pater dicunt quod non sit idem, quia extranei non solent de honestate requirendi, igitur qui vim sed eos tenet matrimonium quamvis extranei non consenserint. Sed primo apud, verum est per textum hunc, quia iste consensus non est de presenti simpliciter quia in alieno arbitrio non dicto sed huiusmodi consistit. Sed quid si aliquis vel aliqua dicat consentio tibi si patri meo placuit et in veritate patrem non habet, hoc in spe tera pre alle to. v quod si aliquis dicit contrahere quod non sit matrimonium, Ro est quia qui non est consentire non potest igitur. Dicatis hoc vim si talem condicionem apponens ipse apponiet ignorabat patrem mortuum, secus si sciebat, quia tunc condicio est impossibilis et fatetur esse impossibilibus ab illo qui eam apponit, igitur pro adiecta de hec exquo non est con. sub. matrimonium, ut si c. ti. ultimo, salvo eo quod habetur de sponsa. Sed quid si aliquis consensit in aliquam, sed ipsa velit desponsare quia forte sunt coniuncti in gradibus prohibitis ipse sciret se exceptum per eos et ut videtis quod hic dicitur quod huius consensus non sit de presenti licet fiat per verba de presenti exquo pendet in alterius arbitrio. Sed quero utrum ad veniente condicione sed patre consentiente statim sit matrimonium vim hostiensis et spec. et ti in prin. volunt, quod si condicio non pendet in alieno arbitrio sed contrahentium tunc impleta condicione statim est matrimonium, ut de de illis. Si vero in alieno ut hic advenie condicione non statim est matrimonium sed sponsalia. Alii dicunt matrimonium esse adveniente consensu patris sine consensum non requirat et hoc tenens hic pro et jo de li. hoc approbat. Item certo quod dicit hic lex quod condicio quod non implebat canonica instituta est servanda hostiensis dicit vim hoc quod leges sunt servande nisi canonibus impediunt, ut x. di. c. pd. leges namque sacros canones non dedignantur imitari de iud. ii. in. de mora capitulo et i de nova op. nunc. c. i. de ser. imp. c. ultimo et leges volunt quod matrimonium non valeat nisi parentes consentiant et canones approbat hoc de honestate et usu de ut. ec. quia honestum est, ut parentes requirantur non autem necessario quia filii etiam invitis parentibus contrahere possunt, ut not. de despon. impub. c. i. sub hoste hic **Gloza prima** notat quod matrimonium potest contrahi sicut emptio et venditio et alii contractus objicit et solvitur, objicit sed con. ff. de reg. iur. actus, quia ibi vide quod actus et contractus legitimi non recipiunt condicionem neque diem. Sed non obstat, quia illa lex loquitur de actibus legittimis qui non sunt contractus sed quasi

[illegible marginal notes]

a dicunt aliqui quod sit matrimonium, quia ista non est turpis neque impossibilis condicio. Sed primo hic tenens idem et verius sit in jo de li. ex quo sic sit contrahentes sunt inhabiles ipse habebat hoc plane jo an ge tech sit pur contrahe dent licet sub condicione ut turpes condiciones sit expectande et de verbis de ut stipulatis ... in gradibus prohibitis

Contractus, ut est acceptilacio emancipacio hereditatis adicio executoris dacio et sine plano, de hoc habetur in reg. actus legitimi de reg. iuris li. vi. p. dicunt, et Jo. an. in mercurialibus quaestionibus, vel dic aliter quod legittimi non recipiunt condiciones resolutoria, sed bene suspensiva suspensiva, item iniciacio est actus legittimus sed quando interim quod appono condicio non est inicium

Glosa secunda

Allegat dando similia demum quaerit arguit ad partem affirmativam quaestionis et solvit, allegat glo. pri. ex lra. quod ubi solum concitatus confert arbitrio expresse persone non videtur concitatus nisi ille arbitretur, Sic testatori alterius voluntati commissum non videtur, ff. de here. insti. Si quis Sempronium Sic nec ut legatum expresse alterius voluntati commissum videtur arbitrari, patet ff. de leg. ii. l. i. Ex glo. de isto puncto dic ut not. glo. ij. in c. cum tibi de regulis de testa. Sed quia ubi glo. pono quod ille talem condicionem apposuit iniciavit hoc patri absenti, sed antequam pater consensit mutavit voluntatem, pater ignorante isto consensit postea, numquid est inicium videtur quod sic. C. de rescis. vendi. l. Si quis dedit et tamen in similibus, Glo. dicit quod exquo pater consensit compelle[ndus] ei quod illam recipiat in uxorem non tamen est inicium inter eos, unde si iste filius contrahat cum alia tenebit inicium Ex glo. dic hoc hodie ut in de spon. c. unico li. vi. Et quod non sit inicium patet quia deficit legittimus consensus sine quo non est inicium Et de ista quaestionis dic ut de spon. c. si li. vi. et facit quod notat Archi. ibidem in glo. finali.

Pecuniarias Cum sub honesta condicione sponsalia finaliter contraxit, et ante condicionis eventum sic desponsatam cognovit, a condicione recedit Communis dimissio Ista ibi consultatorum secundum Jo. an. et ja. de lig. Quidam desponsavit sibi quandam mulierem sub hac condicione si pater eius et patruus sponsalibus consentirent, et post huiusmodi sponsalia ipsam mulierem carnaliter cognovit, et antequam pater eius et patruus sponsalibus consensissent post huiusmodi carnalem copulam praefata mulier praefatum postulavit in virum, ipse vero dixit se non hoc teneri propter quod ipsa iudicialiter coram ordinario loci eum in virum vendicabat, asserens inter se et ipsum mutuum consensum de presenti et carnalem copulam accessisse, vir autem excipiendo proposuit, quamvis inter eos contracta fuissent sponsalia et carnalis copula subsecuta nichilominus dicebat se illam de iure non teneri, ex eo quia condicionalia sponsalia inter eos fuerunt, puta si pater eius et patruus sponsalibus consentiret quidem pater et patruus expresse recusaverunt sponsalia, tacite sponso et sponse contradixerunt, altera vero ex adverso surrexit et proposuit replicando, quod licet fides fuit praestita huiusmodi sub condicione praedicta, non tamen sibi fuerat a patre viri et a patruno aliquam condicionem carnalem copulam subsecuta, licet ei postea contradixerunt, Ordinarius vero loci auditis huiusmodi allegationibus dubitavit quid esset faciendum, et ideo consuluit dominum [illegible] qui consultus videt quod exquo clare constat quod post contracta sponsalia carnalis copula fuit subsecuta praesumendo est praesumendum quod videtur a condicione praedicta recessisse, quia licet probatum sit quod post condicionem patris et patrui idem vir illam mulierem carnaliter cognovisset non est tamen aeque [illegible] probatum quod antequam ipse cognovisset ea pater eius et patruus sponsalibus contradixissent, Noto quod [illegible] sic contrahens, contra hoc tamen si pater meo placuerit, si licet ante patris assensum sponsam cognoscit a condicione recedit ut ff. ab absente non quod vicinia patet contrahi sub condicione honesta de c. ij. et c. per tuas, non tamen apponi[tur] condicionem illicitum quod dicunt quod condicionem poterit apponi solum dependens ex arbitrio eorum qui sunt patres contrahentes, quia hic fuit condicio apposita pendens in voluntate patrui de eius dicto de quibuslibet extreo ut dixi supra

quer

Glo. [illegible] apparet [illegible] placet [illegible]

in uxorem

Et sic conditio pl oppom etiam in potestate eius contingat extitit et
vz apposita quod sponsalia conditionalia purificantur
per carnalem copulam/ Item no. hic quod dubia pecatio
non relevat pecante Jo. de lig. et de hos in glo. ultima q
hic applica/ Sed oppono de c. de illis et d. c. pexo ubi ma-
trimonium sub honesta conditione contractum non sortitur effectum
nisi extante conditione/ Ergo hic nec venit copula carna-
lis purificans conditiones et totum suppleris et hos vin. nisi
constaret conditio precessisse ro. ad/ quod tamen copula
nec oparet ergo sponsalia sunt conditionalia/ Sed
queritur que sint hic ro. dubitandi/ dicit ab. ista sunt q
in c. pexo supra dictum fuit/ quod non tenet matrimonium an qui
consentiret/ sed ibi non erat dictum an si pendente conditione
medio tempore iste cognosceret sponsam/ utrum tamen esset matrimonium
/ quia volens istud determinare statuit/ quod sic ut hic per sic Jo
de lig. pq. ab. Sed ro. decidendi/ quia lex constaret de spo-
salibus conditionalibus tamen quedam purificata erat per carnalem
copulam/ sic etiam carnalis copula sequens sponsalia de futuro
/ statim temporibus conficit ad prius/ ut s. de spon. hic qui clerici
hic Jo de lig. pone quod aliquis contrahat tamen sub conditione
impossibili/ et tamen alia sub possibili tamen qua cognoverit/ dico quod
tamen prima quia impossibilis conditio pro non adiecta habetur et ista
et ista est plana quod Item quid pone quod aliquis dicat dabo
tibi x vel tenet matrimonium contractum si promiserit me certam
/ ad quod cetera iste tenebitur an ad x vel ad matrimonium contrahendum
/ Aliqui dicunt quod sufficit ei dare x ultima in in alternatiuis
debitoris est electio et sufficit alterum ad implere de reg. iur
in alternatiuis li vi/ Alii distinguunt an promissor offert talia pro
motu aut ad instantiam mulieris/ primo casu in optione mulieris
erat non promissoris/ In secundo casu est in optione promissoris ut nota di.
prebendis de preben. li vi. dicit Jo de lig. quod impossibile ~~conditio~~
conditio ista quo ad istam partem si promiseris me ve teneri
facere al hic dabo x est impossibilis quia copula fornicaria inducit
hic alternativa ista habetur pro non adiecta legi remanebit ista
alternativa scilicet teneri matrimonium contrahendum/ illud quod solum remanet
in obligatione et ideo copula supreveniens transfundit ista sponsalia
in matrimonium/ facit regula utile non viciatur per inutile de reg. iur. li vi
Glosa Sup illo ro. presumitur obicit quadruplicit et sol-
vit/ Item quid de quibusdam contrahentibus quasi solent/ Licet textus vel
quod fornicatio non est presumenda ex quo constat sponsalia con-
ditionalia carnalem copulam secuta/ Sed oppono tamen glo. vi
quod non sit fornicatio presumenda per recessum a conditione
quia non est presumendum aliquem recedere a contrahentibus a iure suo de renunt.
super hoc/ Item ex eo quod iste in primo etiam sine contradixit presumitur
medio tempore non consensisse xxviii di. ultima sunt caspe Item si
pendente conditione res tradatur et postea non extat conditio res
tradita repetitur ff de condi. indebiti l. sub conditione igitur pen-
dente conditione et interim cognita si postea non extat conditio
matrimonium separatur/ Item conditionalis consensus nullus est ante conditionem
extantem ff de ver. sig. l. dicem. et de spon. c. uno li vi igitur
carnalis copula nec inveniens veraqua sponsalia non potest aliquid
transfundere in matrimonium et ista est fortis ro. Ego secundum glo. quod hic
precesserat consensus de futuro quamvis expressisset verba de presenti
adiecta conditione ut d. c. pexo igitur carnalis copula indu-
cit matrimonium presumptum de spon. Jo qui et quod est favore matrimonii quod

c. ut sunt de sp.
prohibentibus q
c. s. 47.

presumitur q h de sp.
sed si pe b. de li...
...

Per carnalem copulam vi[delicet] recedere a conditione deinde querit glo[ssa]
de quibusdam dominis prima est ponens quod an contra talibus protestetur se p[er] h[oc]
nolle recedere a conditione dicit glo[ssa] quod illud non prodest quia p[ro]-
testatio contraria facto ut de consti[tutione]. Cum m[arito] de ap[pellationibus] sollicitudine et fac[ta]
p[ro]testo quod not[at] de p[ro]p[ositione] t[er]tia et t[ertio] veniens. Secundo querit glo[ssa] Secundo si quis
ita dicat contraho tecum si te virginem i[n]venero et vi[detur] quod sit
matrimonium de c[onditionibus] c[apitulo] i. Et io[annes] tenet glo[ssa] quod talibus conditio non impedit ma-
trimonium. Ex glo[ssa] dicit hoste[nsis] eo ti[tulo]. fi. dicit quod in isto casu etiam si inveniret
eam corruptam in foro contentioso iudicabit pro matrimonio, quia
error qualitatis non impedit matrimonium. Item quia ista conditio est tur-
pis quia facit p[ro]ni ad actum fornicarium, et p[ro]pterea debet haberi pro non adiecta
ut de c[onditionibus] c[apitulo] i et s[upra] e[odem] t[itulo]. fi. p[ro] idem dico de ista conditione si in p[ro]po[si]to actum in
placuerit sibi hoste[nsis] quoniam vult tamen ipse hoste[nsis] per ea videtur sentire contra
dicentibus quod licet actus sit in honestus conditio tamen est honesta et
apponenti utilis quia forte vult esse clericus et vitare bigamiam
secundum primum casum tenet et est verius et hoc approbat Io[annes] an[dreae]. Tertio
querit glo[ssa] quid si contraho cum una sub conditione postea cum alia
pure tunc qua est matrimonium vult glo[ssa] quod cum secunda etiam si sit consang[ui]-
nea prime. Et glo[ssa] dicit et hoc est verum cum prima conditio fuit
honesta et de futuro, alias secus, ut de c[onditionibus] c[apitulo] i. et nota[tur] de v[erborum] sig[nificatione]
Quarto querit glo[ssa] ponens quod in casu precedente quando postea extitit
conditio vi[detur] quod teneat primum ac si a primo pure contraxisset quia qui prior
in p[ro]ge habet l[ocum] potior. Sed non est verum in matrimonio quod conditio retro
trahatur quia si matrimonium ab initio fuit nullum postea non efficitur
aliquod nisi p[er] consensum novum de sponsa. Tamen dicit glo[ssa] quod quo
ad filios legittimandos actus precedens retro trahitur quia filii
s[e]c[un]d[u]m matrimonium contracti genitos postea cum parentes legittime coniungantur cen-
sentur legittimi et qui filii sunt leg[ittimi] tanta. Quinto querit glo[ssa] Quinto
si aliquis contrahit matrimonium sub conditione que omnino extrinseca est ex-
contraho tecum si cras oriatur sol vi[detur] quod sit matrimonium ac si pure con-
traxisset tamen glo[ssa] tenet quod non sit matrimonium sed adveniente con-
ditione erit, et si medio tempore contraheret cum alio tenet secundum matrimonium.
Ex glo[ssa] idem tenet Spe[culator] et Io[annes] Quinto si contraxi p[ro] hoc facit de
elec[tione] Si compromissarius li[bro] vi, ubi an ad electionem alicuius non dici certa
parare liceat ante fuisse necessarius eveniat. Utilis de usu et
Si conditiones: principalis in titulo et hoc dicit. Si in con-
tractu matrimonii apponitur conditio contra substantiam veniat matrimonium secus si alias
turpis vel impossibilis, quia habetur pro non adiecta. Et dominus cardinalis
plenissime ponit quid iuris de conditionalibus impossibilibus
vel turpibus matrimonio appositis. Et ibi ipse facit licet casus ego
consulem dominum papam Gregorium ix de tali dubio p[er] quendam
contrahat cum quadam pura de sponsa sub tali conditione, coniugatem
cum si graviores p[ro]libus emites vel contraho tecum quousque invenias
alia honestiorem vel ditiorem te, vel contraho tecum si p[ro]pria
adulterio te tradas. Querens a sanctitate vestra, utrum nisi talibus sit matrimonium
et dicit papa quod non quia ille conditiones sunt contra bona et substantiam ma-
trimonii. Sed postea quid si conditiones adiecte matrimonio sunt turpes
ut contraho tecum si furtum feceris vel impossibilis pro non adiectis
habentur ut in sua pr[o]testatio quod matrimonium est favorabilis res, et ideo
per eius favorem p[ro] et tur ad constituendum in matrimonium ad-
mittuntur, que in aliis contractibus regulariter repellentur, sicut
quando matrimonium aliis pos[sit] videtur, et dicta in mo[do] xiiii casus inquire, sic et talibus
conditionibus favor eius attenditur. In isto casu tria p[ri]or sunt vide, conditiones p[ro]-
da continentia ma[~~trimonia~~]trimonii istius causa p[er] debemus matrimonii
pro adiectis haberi. Secundo quod conditio apposita matrimonio contra substantiam
matrimonium nullum ut p[atet] in expressis p[ro]pe p[ro]t[er]e quinque e[odem] t[itulo]. Sed licet sub conditiones turpes et impossibilis

Sed quid si decretum glo[ssa] ... dicit ... [illegible]

Si non tamen contra substantiam ut si celum digitto tetigeris unquam tenet matrimonium dicit papa quod talibus conditionibus p[ro]p[ter] favorem matrimonii debet reddit...

An debeant esse aliqua bona matrimonii et que sint et quare ita
ita vocantur seu vocentur, et in quibus consistunt, et an predicta
tria bona matrimonii carnalis copule sufficienter excusent a peccato
et utrum predictis tribus deficientibus actus carnalis copule sit
semper demeritorius, et utrum dicta tria bona matrimonii sint de
de necessitate eius. Utrum [non] debeat esse aliqua bona matrimonii videtur
quod sic. Nam recta ratio dictat aliquid faciendum ab homine in quo
dampnum sustineat nisi per recompensationem boni equalis vel
maioris. Sed in matrimonio obligat se homo ~~sal...~~ [saltem] implicite ad
carnalem copulam scilicet saltem si alter coniux exegerit in qua
vero patitur dampnum. Prima probatur: impeditur usus rationis
Unde vii° Ethicorum dicit philosophus de venere quod furatur con-
silium sapientis, et facit xxxii q. ii connubia, ubi dicitur quod illo
tempore quo coniugales actus geruntur presentia spiritus sancti non datur
etiam si propheta sit qui generationi intendit. Ergo propter ista dampna
debent esse aliqua bona predicta recompensantia hoc etiam. Secundo
principaliter est videndum in quibus et quod casibus attendatur favor
matrimonii. Tercio que conditio matrimonio apposita valeat, et que non.
Ad primum dico quod bona matrimonii sunt tria, scilicet fides, proles et
sacramentum xxvii q. ii omne itaque, et unumquodque istorum dicitur bonum.
Sed quare ita vocantur debetis scire quod philosophus viii Ethicorum
dicit quod triplex est bonum, bonum honestum, bonum utile, et bonum
delectabile. Modo fides de qua hic, reducitur ad bonum honestum
quia ad magnam honestatem spectat, quod coniuges sibi mutuo
fidem servant. Proles reducitur ad bonum utile quia utile est generare
[illegible]

[illegible] alia [illegible]

[illegible] aliquam partem ut [illegible]

[illegible] aliquam [illegible]

[illegible] aliquem [illegible]

[illegible] ad judicium [illegible]

[illegible] in [illegible] intelligendum, quia [illegible]

[illegible]

ad [illegible]

[illegible] Ad aliud [illegible]

[illegible] Ad aliud [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

intendebat [illegible] [illegible] [illegible] allegari ultra [illegible] [illegible]

et [illegible] [illegible] intendebat [illegible] allegare ad [illegible] [illegible]

quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et [illegible] non intendebat allegari ad [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de regula

quod [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quia [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Cui electi vel volentes matrimonium contrahere possunt

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] impedimentis [illegible]

Et quia [illegible] [illegible] et [illegible] impedimentum [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impedimentum [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impedimentum [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] de [illegible] [illegible] de

[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diaconus et subdiaconus [illegible]

De diacono [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Casus [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] diaconus in [illegible] [illegible] alia diaconum [illegible]

et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et [illegible] [illegible] ad [illegible] ordinem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] ordinum [illegible]

[illegible] [illegible] et laudabiles [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

subdiaconus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

in [illegible] diaconatus vel [illegible] ad [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] de

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subdiaconum [illegible] de diacono [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod de [illegible]

[illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] diaconum [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]

[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

quod [illegible] [illegible] in [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ordine [illegible] [illegible] [illegible]

Ii. de lib. dicit quod non est quia ad [illegible] abbreviat
[illegible] quia in veritate non sunt [illegible]
[illegible] quod si aliquis [illegible]
est ad [illegible] non [illegible] ordinem [illegible]
[illegible] non possit [illegible] de lib. quod non [illegible]
[illegible] quia [illegible]
quod [illegible]
[illegible] Concludendum [illegible]
[illegible] ordinibus [illegible]
[illegible] aliud [illegible]
[illegible]

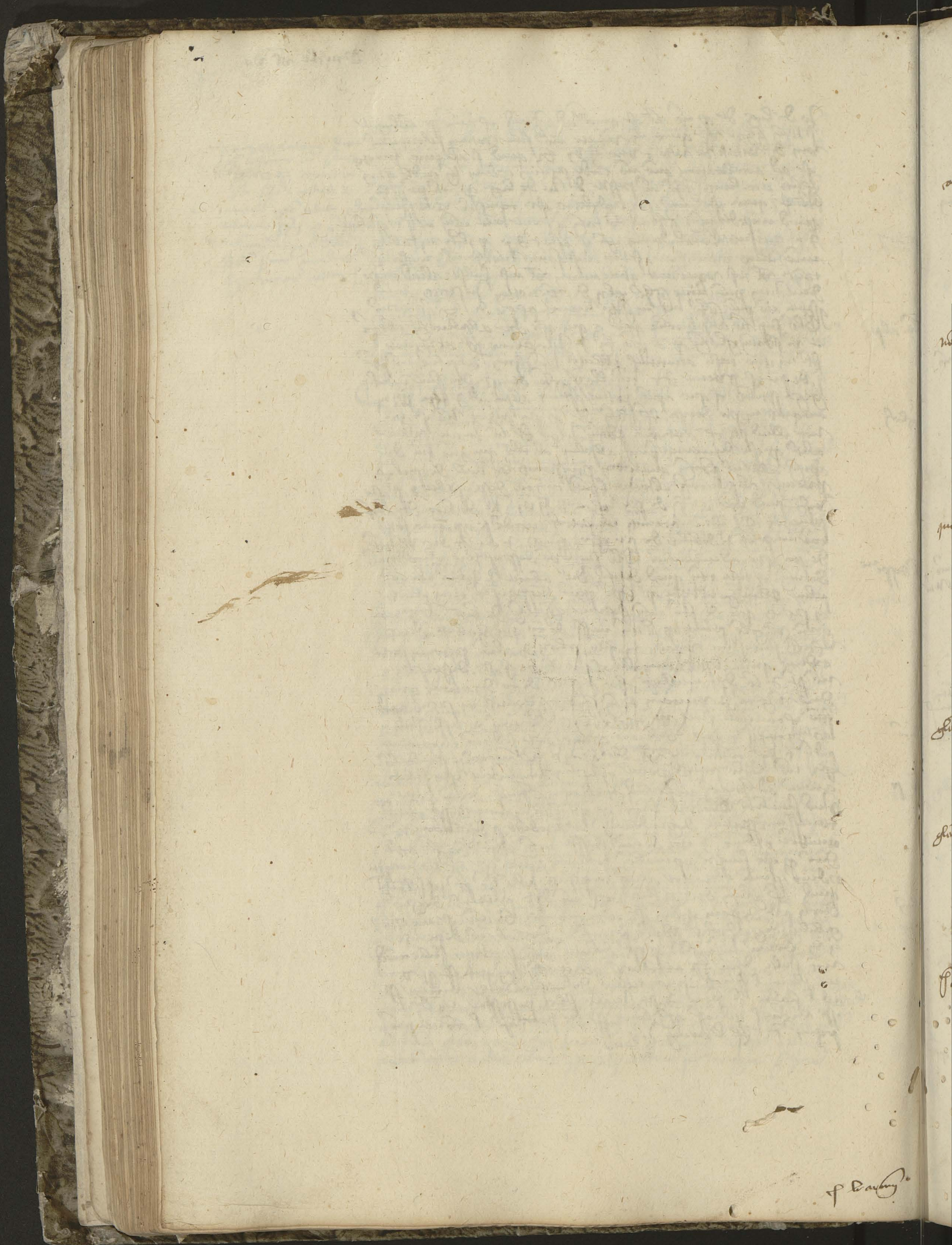

ꝑ Laybing

Ex tractatu [illegible] alibi aut si [illegible] sub-
diaconus qui habet uxorem [illegible] dispensari
nisi religionem intret / [illegible] casus [illegible]
[illegible] subdiaconus [illegible]
[illegible]
[illegible] subdiaconum [illegible] subdiaconum
[illegible] in suo ordine remanere et ad alteriores promoveri [illegible]
[illegible] ad religionem intrare [illegible]
[illegible] ad [illegible] ordines [illegible] promoveri [illegible] ad religionem
[illegible] in subdiaconatu ministrare [illegible] ad alteriores
[illegible] promoveri [illegible] in [illegible] ordinibus [illegible]
[illegible] ministrare [illegible]
[illegible]
[illegible] subdiaconus
[illegible] dispensari [illegible] religionem
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] religionem [illegible]
[illegible]
[illegible] dispensari [illegible]
[illegible]
[illegible] ordines [illegible]
[illegible] ordinari [illegible] ordines [illegible]
[illegible] ordines [illegible] caracter [illegible]
[illegible] ordinis [illegible]
[illegible] ordinis [illegible]
[illegible]
[illegible] ordinem [illegible]
[illegible] ordinis [illegible]
[illegible]
[illegible] ordinis [illegible]
[illegible]
[illegible] subdiaconum [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dispensari [illegible]
[illegible] dispensare [illegible]
[illegible] voluntatis
[illegible] voluntariis [illegible]
[illegible]
[illegible] religionem [illegible]
[illegible]
[illegible] dispensare [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] apostoli [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dispensari [illegible] papa

Memminius [illegible]

[illegible] votum simplex [illegible] religionem [illegible] professionem [illegible]

[illegible] aliquis simplex votum [illegible] religionem [illegible] professionem [illegible] ad religionem [illegible]

[illegible] votum simplex [illegible] votum solemne [illegible] professionem [illegible]

[illegible] quod [illegible] votum simplex [illegible] religionem [illegible]

[illegible]

[illegible] votum [illegible] cere [illegible]

[illegible] votum [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] cere [illegible]

[illegible] votum [illegible]

[illegible] cere [illegible]

[illegible]

[illegible] votum simplex [illegible] votum solemne

[illegible] simplex [illegible]

[illegible] solemnitatem [illegible]

[illegible]

[illegible] votum [illegible]

[illegible]

[illegible] votum solemne [illegible]

[illegible] simplex votum [illegible]

[illegible]

[illegible] votum [illegible]

[illegible] votum simplex [illegible]

[illegible]

[illegible] votum [illegible]

[illegible] votum solemne [illegible]

[illegible] votum solemne [illegible]

[illegible] votum [illegible] solemnitate [illegible]

[illegible] cere [illegible]

[illegible]

[illegible] votum [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] votum [illegible]

[illegible]

[illegible] votum [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Consuluit [illegible]

[illegible]

[illegible] votum simplex [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] simplex [illegible]

[illegible]

Clemens [illegible]

[illegible]

[illegible] accepit [illegible] et [illegible] quod quia [illegible] ab
[illegible] dedit [illegible] et ei [illegible] ab
[illegible] cum [illegible] et [illegible] ei [illegible]
[illegible] ab [illegible] in [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] quam ad [illegible]
[illegible] alia [illegible] et [illegible] ad
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ultra [illegible] ad
[illegible] et de [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
quod [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
quod [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

quiqs vel alius sequestrare. Unde si vir vovet continentiam sine licentia uxoris petentis debitum ex quo ratio vult ut sine culpa [illegible] q n
[illegible] Et si hoc arguit a [illegible] quod si velit [illegible] vota
[illegible] ruptura peccati. Unde si ille qui emisit votum
simplex consulit super votum possit. Dico quod ille tenetur reddere
quod [illegible] Sed quid si ille [illegible] si [illegible] vult [illegible] dico quod
tenetur consulere quia si dicit non [illegible] dat illi occasionem
peccandi mortaliter [illegible] [illegible] quod [illegible] Sed quid si iste
velit de qua hic dicit qui emisit votum continentie post [illegible]
vel in anno non [illegible] sed potius ad [illegible] debitum votum
vel votum [illegible] Dicit [illegible] quod [illegible] ad debitum non obligatur sed
quia sic sibi [illegible] ut [illegible] ut de [illegible]
et [illegible] sic [illegible] non [illegible] sed [illegible]
non [illegible] sunt [illegible] dando [illegible] licentia [illegible]
[illegible] adhuc [illegible] opinionem [illegible] et [illegible]
continuum quod et [illegible] publicationem [illegible]
[illegible] ad [illegible] quia [illegible] ad [illegible] Et
dicit [illegible] quod [illegible] intellectum [illegible] aliqua
[illegible] aliquid [illegible] Sed [illegible] quod [illegible] intelligatur
dispensatione [illegible] intelligit [illegible] et [illegible] et [illegible] doctoribus quod
[illegible] hic fecit [illegible] dispensationem de [illegible] quod [illegible]
[illegible] ante [illegible] quia iste nec in [illegible] ante [illegible]
[illegible] emisit. Ut [illegible] in [illegible] quia votum [illegible]
[illegible] [illegible] votum quia [illegible]
[illegible] et [illegible] Et [illegible]
[illegible] quod [illegible] ut [illegible]
[illegible] de [illegible] Tertio [illegible]
[illegible] et [illegible] licentiam [illegible]
[illegible] ut hic et [illegible]
[illegible] de [illegible] quod et [illegible]
[illegible] quod [illegible] votum emisit
Sed quid [illegible] impedit [illegible] quod [illegible]
[illegible] si ille [illegible]
[illegible] ad [illegible] cum ille [illegible]
de [illegible] de [illegible]
[illegible] hic quod [illegible] licentia [illegible]
quia [illegible] licentia [illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
quia [illegible] dispensat [illegible]
[illegible] quod [illegible] hic [illegible]
de [illegible] relaxare [illegible]
relaxare [illegible] relaxare [illegible] quia [illegible]
[illegible] licentiam [illegible]
de [illegible] Unde [illegible] quia [illegible]
licentiam [illegible] votum [illegible]

Rursus [illegible] simplex votum impedit [illegible] Sed non [illegible]
[illegible] Et [illegible] questio [illegible] distinguendum [illegible]
Et [illegible] in [illegible] si [illegible] Unde [illegible]
[illegible] post
illud [illegible] in [illegible] quia [illegible] debitum [illegible]
[illegible] votum [illegible] dico [illegible]
[illegible] quod simplex votum [illegible] apud
deum obligat [illegible] quod [illegible]
[illegible] votum quod [illegible]

quare
Obligat
Relaxatio
Item vel
Rursus

[illegible] ad imperatorem [illegible] quaestio [illegible]
[illegible] quia [illegible] simpliciter [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible]
in qua [illegible] quaestio [illegible]
[illegible] gregorius [illegible] quod homines [illegible]
[illegible] simpliciter [illegible] quod [illegible] augustinus [illegible]
[illegible] simpliciter
[illegible] quia [illegible] simpliciter [illegible]
[illegible] gregorius [illegible] quod simpliciter
[illegible] apud deum [illegible] allegant [illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

lw

quod

[illegible]

[illegible] quod [illegible] simplex [illegible] plenum [illegible]

[illegible]

[illegible] votum [illegible] simplex [illegible] solemne [illegible]

[illegible] ordinem [illegible] professionem [illegible]

[illegible] et quod communiter ad declarationem [illegible]

Insinuante [illegible] votum castitatis [illegible] [illegible] Casus [illegible] [illegible] supplicantis quia forte [illegible] pauperem [illegible] ad supplicationem [illegible] [illegible] sub regula [illegible] [illegible] Augustinum [illegible] [illegible] votum [illegible] religionem [illegible]

[illegible]

De eo qui duxit in matrimonium quam polluit per adulterium

[illegible]

Propositum 21. [illegible]

[illegible]

ignorabat [illegible] ... [illegible] delictum [illegible]

[illegible] quia [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] allegantes

[illegible] ... [illegible] casum in [illegible]

dicat [illegible] quia [illegible] propter [illegible] propter [illegible]

[illegible] ... [illegible] que sunt

[illegible] ... [illegible]

quia [illegible] ... [illegible] quia

[illegible] ... [illegible]

[illegible] quia [illegible] ... [illegible] per adulterium

[illegible] ... [illegible] quia [illegible]

[illegible] ... [illegible]

in casu [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

quia [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] de adulterio [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] aliud [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] in [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] licentia [illegible]

[illegible] ... [illegible] ignorantiam [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] quod [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] licentia [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] quia [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] quod [illegible] ... [illegible] ad [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] allegare

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] adulterio [illegible] ... [illegible]

ignorantia quia [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] ad [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] allegat [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

Significavit [illegible] ... [illegible] licentia [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] licentia [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible] casum [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

[illegible] allegare [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... [illegible]

contraxit cum alia quam non ignorabat primum matrimonium fore contractum [illegible] et
ipsam secundam carnaliter cognovit. Postea prima mulier coram archiepiscopo [illegible]
eum fecit eum in causam, qui ipsum ordinarium compulit redire ad
primam, donec ipsum iudicio [illegible] [illegible] eum et [illegible] autem
pendente lite [illegible] fuit prima. Ideo dubitatur iste adulterus an debeat
redire ad secundam, quam [illegible] duxerat in uxorem, quae consuluit dominum
[illegible] quid esset faciendum, [illegible] aut mandat delegato de quo in [illegible]
[illegible] quod si constiterit quod ille o tanta [illegible] elata fuit quod [illegible] et [illegible]
voluntatis in prima [illegible] per [illegible] matrimonium eum cognovit
ad aliam postea ductam [illegible] [illegible]. Si autem constiterit quod in prima [illegible]
[illegible] [illegible] sed eam postea voluntarie cognovit, [illegible] sub prima
[illegible] ei [illegible] ad secundam [illegible], [illegible] et [illegible] alia
duxerit in uxorem, [illegible] qui vivente sponsa de presenti cognovit secundam
quod [illegible] desponsavit, [illegible] [illegible] tam [illegible] non potest
[illegible] secundam [illegible], et [illegible] secundam eum [illegible] in prima
[illegible], [illegible] eam [illegible] cognovit, alias si [illegible] desponsasset primam
[illegible] aliud impedimentum [illegible] et [illegible] non impediret secundum
matrimonium, quia non potest impedimentum quod de iure non potest [illegible] de re
[illegible] non potest [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] secundum [illegible]
sufficiunt [illegible] de presenti [illegible] sive [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et cognovit [illegible] sponsam de presenti, [illegible] aut [illegible]
quia quod [illegible] dicit de [illegible] prima [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] pro [illegible] consensum [illegible] in [illegible]
et [illegible] quod [illegible] [illegible] fuerit [illegible] voluntarie que [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] matrimonium, [illegible] quod [illegible] quod [illegible] si impediret
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] prima [illegible]
[illegible] [illegible] postea cognovit [illegible] compelli eum [illegible] [illegible]
[illegible] prima sufficit cognita per [illegible] [illegible] [illegible] ad secundam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] impedimentum [illegible] [illegible]
[illegible] eam [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] fuit [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] impediunt matrimonium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in eo
qui [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] q. [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] q. [illegible] de eo [illegible] qui [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible]
[illegible] [illegible] q. [illegible] de [illegible] [illegible] in eo qui [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] q. [illegible] qui [illegible] aliquam [illegible]
in eo qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] et de [illegible] [illegible] impediat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] impediat matrimonium [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] impedimenta et [illegible], [illegible] si [illegible] adultera [illegible] aliqua
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] fuit [illegible] in [illegible] [illegible] ut in [illegible]
[illegible] [illegible] adulter cum [illegible] ut [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] eum [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adulter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eum [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] eum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible] adulter [illegible] [illegible] [illegible] eum [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et eum [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

quandoque impediunt matrimonium contractum

ipsa dicit quod puella [illegible] ad [illegible] et in signum [illegible] aliud [illegible]
[illegible] fuit [illegible] xv [illegible]
[illegible] arguit [illegible]
[illegible] regnum [illegible]
[illegible]
et [illegible]
[illegible]

Super [illegible] marchionissa fuit in [illegible] uxoris [illegible]
[illegible] defuncta uxore [illegible]
[illegible] talem [illegible]
[illegible] aliquis [illegible] uxore [illegible] legitima [illegible]
et [illegible] regnum [illegible]
[illegible] adultera fuit aliquando marchionissa in [illegible]
[illegible] defuncta [illegible]
[illegible]
[illegible] adultera [illegible]
[illegible] marchionissa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] adultera [illegible] marchio[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] marchionissa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] regnum [illegible]
[illegible] adultera [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] marchionissa [illegible]
[illegible] regnum [illegible]
[illegible]
[illegible] marchionissa [illegible] legitima
[illegible] marchionissa [illegible]
[illegible]
[illegible] adulterium [illegible] marchionissa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] marchionissa in [illegible] uxoris legitime [illegible] adulterium
[illegible]

[illegible]

Ex litteris [illegible]

[illegible]

Cum habere [illegible]

[illegible]

[illegible] vel filius extra suscepit. [illegible] [illegible] Et alia
[illegible] adulterio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] adulterinus fuit et [illegible] [illegible] [illegible]
adulterium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
alia adultera [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ex filios suscepit [illegible] fuit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] extra [illegible] fuit [illegible] et [illegible]
[illegible] in adulterio et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut nullus [illegible] in [illegible] quo [illegible] per adulterium [illegible]
fuit [illegible] quod [illegible] filios [illegible] suscepit adulterio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] adultera [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] et [illegible] [illegible] ideo ut eius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] suscepto filiorum [illegible] [illegible] [illegible] suscepit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] filios [illegible] suscepit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] facultates
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adulterium [illegible] adultera [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
adulterio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad alimenta [illegible]
[illegible] facultates [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] emancipavit [illegible] filium [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad inopia [illegible] alimenta [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] quia [illegible] filius est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] emancipatio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quia [illegible] ad alimenta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] filio [illegible] filius [illegible] quia filius [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad alendum filium
[illegible] ad [illegible] etatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filius [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et ita [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] filios alendos
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filii [illegible] [illegible]
[illegible] filii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Emancipator et [illegible] [illegible] [illegible] filius [illegible] [illegible] emancipatus [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

pt non obstante eius pt [illegible] ut l. de [illegible] arche in novella c. dicunt
de [illegible] et [illegible] alma [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] an
[illegible] sine ordine eius recepit ordines [illegible] vt [illegible] dicit in illo
c. de [illegible] [illegible] Sed [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] quod [illegible] quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vincula [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sed [illegible] aliquis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] adulterium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] non [illegible] alterum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] carnalis [illegible] [illegible] ambo [illegible]
[illegible] vt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mathematicus [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] adulterium [illegible] [illegible] [illegible]
mathematicus est in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quibus [illegible] [illegible] [illegible] mathematicus est in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in novella // Et quibus vincula [illegible] [illegible]

Vemens, [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Casus in summa [illegible]
6 [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] matrimonialiter copulavit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], in qua [illegible] [illegible] Margaretham [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
copulavit. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vt ad litteram [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] vellet in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ideo iste
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] Margaretha [illegible] [illegible] litteram
[illegible]. Sed quia dubitabat [illegible] [illegible] vel capitulum [illegible] [illegible]
[illegible], an [illegible] [illegible] [illegible] Margaretham vel litteram [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vincula [illegible] litteram
[illegible] [illegible] [illegible] Margaretha [illegible] copulare [illegible] [illegible]. quia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] Marga-
retham [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] copulare [illegible]
[illegible] adulterium [illegible] Margaretha [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mathematicus [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
quare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Margaretha [illegible] [illegible]
litteram [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et mathema-
tice in [illegible] [illegible] [illegible] impedimentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quibus [illegible]
quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] vincula [illegible] [illegible]
quia [illegible] nullum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nulla [illegible]
[illegible] [illegible] et intelligo de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia
non requirit [illegible] [illegible] sufficit [illegible]. Sed quero [illegible] [illegible] [illegible]
de ista ignorantia [illegible] [illegible], dicit [illegible] de [illegible] quod in isto [illegible]
[illegible] ignorantia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et quod [illegible] super
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] litteram [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sed quid si [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] litteram [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] defendat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]. [illegible] quia ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] articulus pt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] ordinarius vel [illegible] alios [illegible] [illegible]

sive desiderata tamen talis delectatio quam habet circa [illegible] et delectacionem quam in
consensu [illegible] carnali [illegible] in [illegible] non potest esse [illegible]
[illegible] quod [illegible] sive [illegible] parvus [illegible] dicit [illegible]
[illegible] delectacionem [illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] quam [illegible] est [illegible] sive [illegible] dicit [illegible]
[illegible] non [illegible] quod [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] Sed quod [illegible] [illegible] in [illegible]
et [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] putare [illegible]
quam [illegible] et [illegible] in [illegible] et quam [illegible]
[illegible] non est [illegible] et [illegible] non [illegible]
quamvis [illegible] delectacionem [illegible]
habeat [illegible] [illegible]
Sed quod [illegible] in [illegible] Ut putare quam [illegible]
non est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] delectacionem [illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible]
Sed quod [illegible] [illegible] alia [illegible]
[illegible] non [illegible] est [illegible]
[illegible] dicit [illegible]
[illegible] Sed [illegible] non est [illegible] [illegible]
et [illegible] non [illegible] quam [illegible]
[illegible] est [illegible] carnali [illegible]
[illegible] et [illegible] non
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]

De quibus in [illegible] [illegible] non [illegible] ad
[illegible] [illegible]
carnalis [illegible] quam [illegible] non [illegible] Casus
quod [illegible] sua [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
aut [illegible] non [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] non est [illegible] delectacionem [illegible]
[illegible] Sed [illegible] [illegible]
[illegible] carnali [illegible] adulterium [illegible]
non est [illegible] [illegible]
in [illegible] Si aliquis [illegible] cum alia [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] Sed [illegible] carnalis [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] carnalis
[illegible] [illegible]
quam [illegible] [illegible]
[illegible] carnali [illegible] quamvis [illegible]
[illegible] quam [illegible]
[illegible] non [illegible] cum [illegible] non
[illegible] Sed [illegible] delectabilis [illegible]
quam [illegible] quam [illegible] [illegible]
[illegible] carnali [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Hic non est verum quia ad impediendum matrimonium cum ista sedem in ambabus
capellanie requirit talis carnalitas. Sed quod hic additur de illa questione
patet in casu decretalis quod aliquis contrahat per verba de presenti cum aliqua
et non cognoscit eam, [illegible] prius [illegible] ad ingrediendum religionem
et illam [illegible] alia contrahit [illegible] ut ingrediatur religionem
cum alia contrahit et dat ei fidem et eam cognoscit, [illegible]
[illegible] cum illa [illegible] dico quod si in [illegible]
questione [illegible] per de [illegible] patet quod [illegible] ad [illegible]
impediendum [illegible] quod [illegible] carnalitas [illegible]
[illegible] ut [illegible] sed [illegible] adultera [illegible] vivente [illegible]
ad impediendum matrimonium [illegible] requiritur fidei datio et verba de presenti cum
carnali [illegible] licet [illegible] patet [illegible] directe quod in dicto
casu cum [illegible] non est matrimonium et [illegible] licet [illegible] et illud [illegible]
et [illegible] et [illegible] Si autem [illegible] non [illegible]
[illegible] sed non requirit [illegible] impediendum matrimonium cum ea. Ad intelligentiam
[illegible] dicte [illegible] quod [illegible] an [illegible] vivente [illegible] contrahit cum [illegible]
[illegible] fidei adhesionem [illegible] aut [illegible] cum [illegible] et tunc [illegible]
non impeditur aut matrimonium cum [illegible] tunc [illegible]
[illegible] contrahit cum [illegible] per verba de presenti et tunc aut [illegible] cum
qua contrahit [illegible] [illegible] nostra [illegible] post [illegible] vel. Ut [illegible]
ut ut ei [illegible] aut [illegible] non [illegible] separacionem [illegible]
[illegible] cum [illegible] Si aut [illegible] contrahit [illegible]
[illegible] Si aut [illegible] sunt de [illegible] tunc aut carnaliter
[illegible] cum [illegible] vivente et non [illegible]
[illegible] matrimonium cum ea contrahit [illegible] et ita [illegible]
[illegible] dicte, [illegible] quod ad [illegible] Si non
[illegible] non [illegible] sunt [illegible] in [illegible]
[illegible] vivente [illegible] et tunc [illegible] contrahit cum [illegible] Si [illegible]
[illegible] patet quod [illegible] vivente [illegible] dat fidem [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] per verba de presenti contrahit [illegible]
quod [illegible] in [illegible] tunc aut [illegible] non [illegible]
[illegible] aut [illegible] ~~[illegible]~~ non impedit
~~[illegible]~~ [illegible] quod alio [illegible] in
[illegible] non impedit nisi [illegible]
[illegible] et cum [illegible] vivente [illegible] Si [illegible]
[illegible] impedit [illegible] aut [illegible] quod [illegible] ad pollucionem
[illegible] impediat matrimonium contrahendum vivente [illegible]
[illegible] aut [illegible] de pollucione aut [illegible] Si de
pollucione aut [illegible] de [illegible] aut de [illegible] et de [illegible] Si
[illegible] ut quia [illegible] impedimentum [illegible] tunc [illegible]
[illegible] Si de [illegible] et [illegible] aut [illegible] et tunc [illegible]
[illegible] aut [illegible] et tunc aut [illegible]
aut [illegible] Si [illegible] aut [illegible] et
[illegible] cum ~~[illegible]~~ [illegible] aut [illegible]
[illegible] est in [illegible] cum [illegible] tunc [illegible] Si [illegible]
[illegible] quod sunt [illegible] ~~[illegible]~~ aut sunt [illegible] pollucionem
[illegible] ut [illegible] et tunc [illegible] aut [illegible]
pollucionem et tunc [illegible] aut ~~[illegible]~~ [illegible] et tunc aut
[illegible] sunt [illegible] et tunc non [illegible] ut hic [illegible] Si [illegible]
non sunt [illegible] ut quia [illegible] post religionem ingressum
Hic dicunt quidam quod post [illegible] quia [illegible]
pollucionem [illegible] et tunc [illegible] quam [illegible]
[illegible] pollucionem Si de [illegible]
aut [illegible] et illa non impedit
[illegible] aut [illegible] [illegible]

de eo quod dicit in m[illegible]

[illegible] non [illegible] ad [illegible] [illegible] putat [illegible] pro solum [illegible]
non sufficit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] impedimentum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] non sufficit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
impedit aut utrosque inducunt [illegible] et [illegible] et [illegible] alteris
subdistinguo: aut cum eo cum [illegible] [illegible] est [illegible]
et [illegible], aut cum eo cum [illegible] [illegible] sed [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impedit [illegible] [illegible] pollucio inducunt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible] [illegible] pro solum [illegible]
[illegible] pollucionem non sufficiat [illegible] valet pro solo [illegible]
sufficiat, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible]

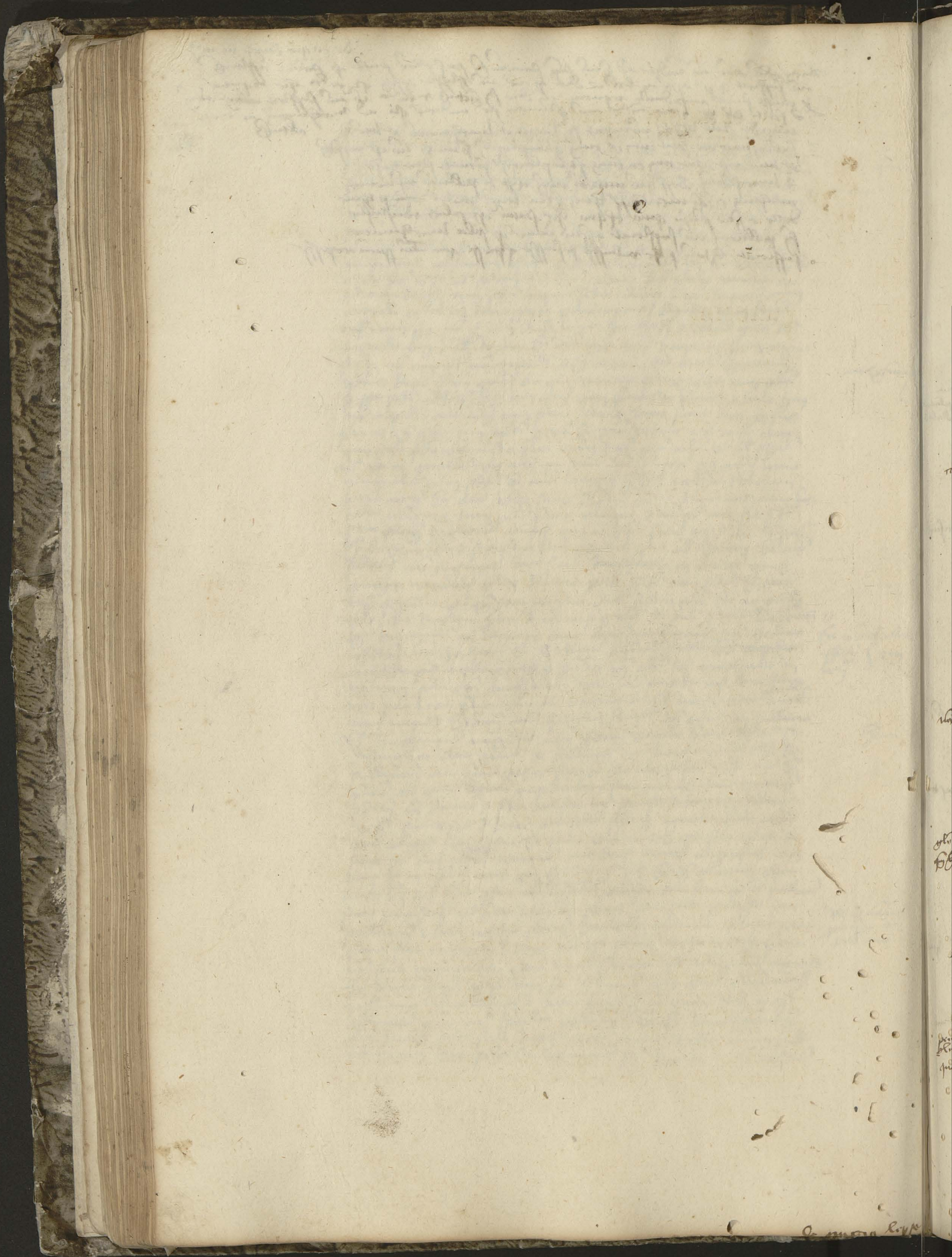

De coniugio leprosorum

De coniugio leprosorum. Visis de quibusdam impedimentis matrimonii de impedimento morbi lepre est videndum, quod licet impediat matrimonium contrahendum sponsalia dissolvit, tamen matrimonium non dirimit ut probatur in summa Hostiensis et Jo. an. in no. de ma. lepros. rubrice. xxxii q. v. Si vxor xxxiii q. ii hoc ipsum. Convenit rubrice de preiure. Quemadmodum v. quod si. et tota plena materia de leprosis sequitur, sed non faciunt ad titulum. Sic de corpore viciatis extra. De clerico egrotante de rectoribus et c. sequenti de coniugio sing(ula) extra no. de cer. cedi c. ii facit quod filii sunt legittimi per ven. lex. ad hoc. De eum de quibus lepre mo. infectis. Et glo. de pe. di. i. § ex his Hostiensis magistri quoque Jo. an. in no.

Pervenit. Tota rubrica in summa hoc intendit leprosus matrimonium contrahere potest, et lepra superveniens non dirimit matrimonium vero sanus infirmo tenetur reddere debitum, nisi ad continentiam [iste fuerit continenciam] possit induci. Solvit tamen sponsalia de frigidis. Host. an. Et dicit istud capitulum in duas partes. In prima narrat factum, in secunda factum diffiniendum committit. Ibi quoniam. Hostiensis sic summat de consuetudine leprosi ex eorum habitatorum hominum ponuntur, nec ipsum vxor sequitur ad sequestrationem, si non potest induci et utique vult continentia promittere recipitur. Si continentiam autem promissam violat excommunicatur. Casus archiepiscopus Cantuariensis consuluit dominum papam pro eo quod contingit quod per matrimonium contractum inter virum et mulierem alter ipsorum morbo lepre inficitur, propter quod secundum consuetudinem generalem sic infectus a conversatione hominum separatur, ut alter coniugum qui sanus est sequitur alterum, cui debitum coniugale reddendus. Quid est in hoc casu faciendum. Et papa sibi considerat, quod vir et vxor sunt una caro, propter quod unus non debet esse alter sine altero diu. Et hac papa mandat quatenus vxores viros et viri vxores morbum lepre patientes omnino sequantur, et eis coniugali affectione ministrent ad quod sunt sollicite exortationibus monendi. Si vero ad hoc induci non possunt eis est artius iniungendum, ut utique alteri vincte continencia fuerit, quod si mandatum episcopi sui contempserit, tunc vincula excommunicationis sunt astringendi. Nota quod lepre de generalibus et maxime que nunc appellata est suadentia quod leprosi non cohabitant sanis, ut de ecclesie edifi. cum dilectus. et hoc propter timoris infectionis, et idem preceptum erat in veteri testamento, quod soror Aaron prophetissa Maria morbo lepre percussa extra castra septem diebus erat expulsa xxxiii q. i hoc leg. ubi textus. Sed consuetudo quod unus coniugum non sequatur mala est, et non servanda ut hic in textu et per istud ratio est expedita summa glosa. Item nota ex quo vir et vxor sunt una caro i. ad unam carnem procreandam coniuncti non debet unus sine alio remanere. Ratio huius est propter periculum fornicationis, quoniam si ambo vellent castitatem et continentiam promittere, nec essent de incontinentia suspecti possent absque vinculum morari separatim xxxiii q. v. quod deo pari. Et facit textus in fine. Item nota quod ubi vxor ex necessitate recedit tenetur vir ipsam sequi, ut hic apte probatur et contrario sensu si ex voluntate, nam tunc maritus potest manere domi et maritali potestate ipsam retinere. xxxiii q. v. Cum caput secundum Hostiensem hic. et tangit glo. penultima. Et nota quod matrimonium tenet per difformem contractum. Sed quero utrum matrimonium contractum cum pulchra propter eius pulchritudinem tenet vel propter divitias, placuit est quod sic xxxii q. ii Solet queri. Et licet

Causa sit inhonesta cum ex qua coniuge coniungunt et hoc consentiunt
tenet / xxxii q. ii Solet / videns patet Gen. xxix ubi legitur quod
iacob videns quod rachel esset decora facie et venusta as-
pectu ait ad laban / serviam tibi septem annis pro rachel et
sic concordat quod legitur de utroque xxi / Sed numquid est peccatum
coniuge causa capere propter pulcritudinem dicunt doctores si libido
pulcritudinis est principalis causa ducendi aliquam / tunc esset
peccatum mortale / maxime si esset intensa libido sed si
sit causa secundaria tunc potest fieri sine peccato vel cum peccato
veniali / Glo. iiii videtur per questionem videlicet quod textus dicit quod
unquam quinquennio non debet sine alio diuturnis manere sed ad quantum
tempus extenderetur istud diuturnis / Vult glo. dicere quod
istud committitur arbitrio boni viri i. iudicis facit de officio
delegati de causis / Cum quis mariti proficiscuntur ab uxoribus re-
cedere et abesse per multa tempora in favore rei publice de re militari
/ Cum quis istud quod dicit diuturnis extenditur ad biennium ff. locati
... ubi dicit / si domini i. per biennium conductor horreum
apperuit vel solvit censum licite poterat dominus illud aperire
et personas publicatas illa que sunt intus describi

[illegible] propter lepram unionem coniugum non separatur
summarius hostiensis / leprosi possunt coniungere unionem quia non prohibetur
/ solvendum est debitum leproso excepto apostoli / contra quod occasione le-
pre non datur exceptio secundum hostiensem et dicit in tribus plebis scilicet in...
ita secundum ibi leprosi / 2m ibi quod si per casum ... numquid vir potest
uxorem leprosam a se repellere vel separationem unionum petere
Super quo ipsa consulens cum omnia capitula dicat quod nemini licet dimittere
uxorem suam / excepta causa fornicationis / et ideo videtur sine
libera lepra preterita fuit sine alia quasi in infirmitate detenta
/ non est propter hoc abs separanda Et per hoc numquid leprosi possunt
unionem coniungere papa respondendo dicit quod sic si inveniri aliqua
possit quibus cum nubere velit Sed pro ... numquid sanguine
coniugi leprose carnale debitum reddere, videtur quod sic, quod probat per
generale preceptum apostoli dicentis, quod exigenti est solvendum, cum preceptio
nova in hoc casu exceptio invenitur / Nota quod nemini licet uxorem suam
excepta causa fornicationis dimittere de hoc infra de divor. Si-
gnificasti secundum hostiensem / Item nota exinde quod propter nullas infirmitates
uxor est a viro dimittenda Item leprosus contrahere potest Item quod
infirmo exigenti debitum est reddendum sine exceptione et ad hoc re-
... quia dicit apostolus nolite fraudare invicem et dicit hostiensis si potest
solvere debitum et non solvit peccat mortaliter Et quia in hoc casu
nulla exceptio invenitur / ut textus dicit intellige causa venientis
occasione lepre / posset enim alia esse iusta causa puta si remordeat
eum conscientia quia sciat impedimentum vel opinaretur de sen-
tentia extra de inquisitionem / vel quia etiam ex causa hoc inhibet de mandato
tamen ut dicit Extra ... et c. ... et ex causa fornicationis carnalis
... et c. ... vel spiritualibus ... de divortiis quesivit et c. quanto secundum
Jo. an. ... Et nota istam materiam ... quod ... propter unionem ...
... tenetur quibus ex ... statim reddere debitum dico quod non
tenetur statim reddere, sed datur ei tempus duorum mensium propter tria primo
ut ... possit deliberare de transeundo ad religionem Secundo ut prepa-
rentur necessaria ad nuptiarum sollempnitatem / Tertio ne ... va-
leat maritus dotem quam non suspiravit dilatam / hostiensis de con-
versatione coniugatorum. ex publico, videtur dicere quod istud tempus de
intrando religionem iudex arbitrabitur ita quod statuat eum infra
quod ingrediatur vel adhereat coniugi / et in hoc ... c. ...

Glo. plurima ... est ... de ... textu ...

Ex publico. Utrum peccat qui se facit impotentem ad reddendum
debitum. pro quo est sciendum quod si vir factus est impotens propter
redditionem precedentem vel non est ibi petendi vel impotens
aut factus est impotens ex alia causa aut illa sunt licita ut
per ieiunium mandatum vel simile et tunc non peccat, aut ex causa
illicita tunc peccat. Et tunc si uxor propter hoc labitur in peccatum
fornicationis peccatum uxoris sibi imputatur et ideo dicitur
in xxvii q. ii. Si abstineas sine uxoris licentia tribuis ei for-
nicandi licentiam, et peccatum illius tue abstinentie imputa-
bitur. Utrum vir teneatur reddere debitum uxori non petenti. Thomas
de aquino et alii dicunt quod non solum, quando uxor expresse petit
debitum vir tenetur reddere, sed etiam quando per signa apparet eam hoc velle
non tamen est idem modum de petitione viri, quia magis solent
verecundari mulieres in petendo debitum quam viri. Summa confessorum.
Sed utrum vir debeat mulierem avertere ne petat debitum. dico
quod non nisi subsit causa rationabilis sed tunc etiam non debet cum
magna instantia avertere propter pericula imminentia. Sed utrum pec-
cent coniuges exigendo vel reddendo debitum in solemnitatibus
festivitatum et diebus ieiuniorum. dico quod exactus semper debet
reddere nisi caute et sine periculo adulterii possit deferre. Exige-
re autem quis non debet in predicto tempore et ideo dicit apostolus ad cor. vii
nolite fraudare invicem nisi forte ex consensu ad tempus
ut vacetis orationi et iterum revertimini ne temptet vos sathanas
de hoc in c. xpianis xxxiii. q. iiii. et c. quotienscumque. dico ergo
qui reddit illis temporibus debitum exactus non peccat, sed qui
exigit sine contemptu ecclesie et festivitatum sed ex sua fragilitate
non peccat mortaliter, sed venialiter. Si autem causa satisfaciende libi-
dinis exigit peccat mortaliter et plus sanctis diebus. Sed utrum
liceat debitum reddere vel exigere in sacro loco. Respondeo quod quamvis
debitum reddendum sit omni tempore non tamen omni loco, quia locus
potest pollui non potest tempus, et locus sanctus potest violari quam tempus, et
ideo dico si aliquis locus sanctus potest, non debet reddi in sacro loco si
non reddat sibi sufficit de loco alias peccat, et petens in hoc causa
debet in ducere ad abstinendum, si tamen omnino insistat reddatur ut
hic in notabili, facit xxxii q. ii. c. sanctis ita et xxxiii q. iiii et v
quasi per totum. Utrum tempore impregnationis debet reddi vel exigi
dico aut sine periculo abortus potest debitum agravanda exigi
vel reddi, aut non, si sic potest peti si non, nec peti nec reddi quia
institutio matrimonii principalis est in officium sed ad curationem quam
in remedium, ut in decreto c. sanctis ita videtur xxxii q. ii. Sed
quid si vir cognoscit uxorem post partum ante purificationem mulieris
peccat mortaliter. dico quod non et ideo ab. v. di. ad eius xxxiii q. iiii
virgo et q. vii non solum, quia ista loquuntur de consilio et de
honestate. Sed utrum tempore menstruorum liceat debitum exigere vel reddere
pro quo debes scire quod qui exigere est in voluntate coniugis reddere est
de necessitate iuris, primum prohibetur tempore menstruorum levitici xxiii
sed secundum non prohibetur, et prohibetur quia tunc concipiunt corpora
fetus membris dampnati lepra et inutiles. Unde queso an vir
cognoscens uxorem sua modo non consueto peccet mortaliter
pro quo nota quod debitus modus coeundi quem docet natura est
ut mulier iaceat in dorso vir autem in ventre incumbat. et si sic fa-
cilius concipiunt mulieres minor autem domino ab illo est lateralis
concubitus, et maior sedendo, et adhuc maior stando
et horum maximus est qui retrorsum more brutorum. Non
dicunt doctores quando modus consuetus mutatur propter corpus

[illegible]

dispositionem et post grossiciem ventris alicuius vel propter aliquam
infirmitatem vel post impregnationem tunc est sine peccato
dummodo fiat in vase debito. Si autem propter voluptatem quod
modo inefficacem, peccat mortaliter. nec est contra xxxii q vii adulterii
quia intelligitur de cognoscentibus se contra naturam aut extraordinarie
pollentibus, et causa saturande libidinis hec omnia in
venies in summa confessorum

Litteras lepra solvit sponsalia de futuro nisi transierint in
matrimonium presumptum. Et est communis divisio 2a ibi Unde in q.
Casus in textu et patet. Episcopus florentinus quesivit de tali casu sic
Dicente inter quendam virum et mulierem contracta sunt sponsalia
de futuro postea tempore contractum antequam carnalis copula inter-
venit alter eorum morbum lepre incurrit quero an alius sponsus
teneatur ista sponsalia consummare et an ad hoc debeat compelli
Respondet papa quod non ex quo inter eos matrimonium non fuit consumma-
tum. Nota lepra superveniens contractis sponsalibus de futuro
solvit sponsalia. Et dico superveniens secus si precedens ut
hic quia si quis fecerit contractum sponsalia cum leprosa compel-
leretur ea consummare supra de sponsalibus ex litteris et c. requisivit ad
hoc facit infra titulo proximo capitulo i. hostiensis et Jo. an. Item nota
quod hoc c. non est locum in sponsalibus de futuro que sequuntur
vel secuta est carnalis copula. sic nec potest hoc locum in
matrimonio consummato per verba de presenti contracto, quia si sponsus spon-
sam cognoscit carnaliter sive ipsa vel ipse sit leprosus transeunt
sponsalia in matrimonium aliquo per ea recedere non possunt. de spon. ibi
cum. Item sicut verum et consummatum matrimonium indissolubiles
sunt, ita quod papa non posset contra id dispensare. de conversio coniugatorum
ex publico. S. Dante. Item est hic unus casus in quo sponsalia
de futuro solvunt et est casus exceptis in quibus solvuntur per
sententiam non ipso iure. sicut nota de sponsalibus de illis, ubi ponuntur per casus
quod materie. Sed numquid ex cautione mulieris in domum viri
et habitatione confirmatur matrimonium. Respondet hostiensis quod ex traductione con-
firmatur matrimonium et inducitur presumptum ut hic per extra et c. de
de restitutione spoliatorum ex parte. et nota supra de sponsalibus adole-
scens quod intelligi potest quando mulier corrupta est indistincte. Item si
maritus dicat se illam cognovisse vel si tempore traductionis in
domum viri puella erat impubes, et ibi tamen morata sunt quo-
usque facta sunt pubes. ff. de ritu nuptiarum lex minores, et hoc est verum
nisi puella convincat virum per corporis aspectum et ita probet se vir-
ginem evasisse. prout nota de despon. impubes. continebatur hostiensis
et Jo. an. hic. Glosa infert extra una dicam inter sponsalia et matrimonium
quo ad ipsorum dissolutionem per lepram vel aliam infirmitatem tales
argumentum dande concordancias

De coniugio servorum Rubrica

Viso de matrimonio coniugio de coniugio servorum subditur in spe-
cie similiter vel aliter. Viso de impedimento lepre videndum est de alte-
re conditionis que impedit matrimonium et dirimit, nisi ex ista sua fuit
ratificatum. de re. et si. fi. secundum hostiensis et hostiensis de matrimonio
hec habetur xxix q ii per totum et convenit rubrice de presumptione

Dignum Servus contradicente domino matrimonium contrahere potest
Per hoc non minus domino servire teneatur. Et dividitur in duas partes primo ponit
dictum et eius rationem 2o quandam dubitationem solvit, ibi debita
Casus in textu per S. numquid servus contra emptionibus potest
matrimonium contrahere et papa videndo consideratur, quod sunt in
Christo Ihesu nec servus neque liber est a sacramentis ecclesie removendus

Non enim servus est ... cum non exepit ... cum ex ... dominis ... (marginal note, largely illegible)

ad gal. iii

Ita nec inter servos debent matrimonia prohiberi, et si contradicentibus dominis sint contracta, tamen propter hoc non sunt dissolvenda. Sed pone si talia matrimonia non debent dissolvi, certe domini istorum servorum in servitiis consuetis exhibendis defraudabuntur. Videtur ipsa quod isto non obstante tales servi debent dominis suis consueta servitia exhibere. Nota quod servi inter se possunt contrahere secundum Ber. Item noto quod apud deum non est acceptio personarum xxix q. i. Sic quibus ingenuis. Item nota quod propter ordinationem ecclesie mulieris pena servo inire de reg. iur. l. vi. sine culpa. Item quod propter contractum matrimonium dominus non perdit ius quod habebat in servo.

(ul) prima servus propter ea non eximitur ab ostatione serviciorum ut hic et per istud ff. corrigitur l. C. de incestis nup. l. cum anuli que vetat commixtiones servorum et vocat eas contubernia, secundum in hiis statur est canonibus et ideo dicit Hostien quod istud capitulum est contra multos principes modernos qui etiam liberos sine licentia ipsorum non permittunt matrimonialiter copulari, et contra consuetudinem illorum qui nec viduas permittunt contrahere nisi prius redimant.

Sed in quo servus potest capi in vito domino dicit Hostien quod sic quia in hiis omnibus servus renuntiant ut nota de re iud. c. ij idem est de confirmatione, in unctione, eucharistia et penitentia. Sed numquid servo iniungenda est penitentia elemosine faciende, dicit Hostien quod non, quia ipso facto transit per quos personas vel dat propterea item per penitentiam ieiuniorum nec vigiliarum nec aliorum maceracionibus nec aliqua alia penitentia, per qua domino suo inutilis reddere, quia non debet dominus privari iure suo sine culpa secundum Hostien hic. Sed quid debet sibi iniungi istis exclusis. Dicit quod iniunga sibi quod vadat ad ecclesiam quando bona modo potest, vel ut dicat orationes quas perficere potest laborando et per via eundo, potest etiam ei iniungi penitentia labor quem sustinet domino serviendo, et quod ei bona fide serviat nec aliquid subtrahat secundum Hostien et Io. an. Glo. super verbo a sacramentis que est

(Ste a pe s) ha, obiectionem solvit distinguendo, videlicet hic dicit quod neque liber neque servus est a sacramentis excipiendus ratione dignitatis. Sed contra super de servus non ordi. prohibitum. Item illegitime nati non admittuntur ad sacramentum ordinis de filiis presb. prohibetur. Solutio secundum Glo. quod nullus fidelis debet excludi a sacramentis que conferunt causa suscipiente et sine salute ymo tenetur ea recipere, ut in c. omnis de pe. et re. Sed secus de sacramentis que dant ratione aliorum ut est ordo et ita loquitur contraria. Glo. ultima videtur pro contrarietate

(Ste ultima) pot opi. allegat in contrarium, sic quod potest opinio alia et apparet contrariam vide quod textus dicit quod servi contrahunt matrimonium debita servitia eque bene debent dominis impendere. Sed pone quod eodem tempore dominus exigat a servo servitium et uxor debitum cui est obediendum. Dicunt quidam quod potius obediendum est domino nisi periculum fornicationis timetur, vel aliquas magnum preiudicium fiet uxori, tamen Glo. dicit quod potius vir quod prius uxor reddat debitum quia in hoc nullum vel modicum preiudicium fit domino propter temporis brevitatem nisi quando vellet periculosus domino et ipse servus vocaret in auxilium quia tunc periculum est.

Proposuit. Separatur matrimonium quod liber ignorans mora vanter cum ancilla contraxit, nisi postquam ea hoc sciens illa cognoverit. Et sunt due partes. In prima proponitur facti in secunda diffinitio commissio 2a ibi mandamus que postea distinguuntur et secundum mentionem est ibi Ex vo. Et dicit Hostien liber cum ancilla contrahens dummodo cum ea contraxit causa conditionis errorem obierit, non auditur si de errore certificatus eam cognovit secundum Ant. et contingat matrimonium separari velle debet pertinax quia occasione dotis a mulier recepit casus in tex.

(right margin, against "est de confirmatione … penitentia") Item nota de qua [illegible] … [illegible]

(right margin, against "ad sacramentum ordinis") [illegible] … [illegible]

(right margin, against "quidam quod potius obediendum") de ultimam [illegible] … [illegible]

Quedam mulier que accessit ad sedem apostolicam et proposuit quod
vir eius postquam diu cum ea mansisset nota et similiter abierit
asserens eam esse servam, cum tamen tempore contractus crederet eam esse li-
beram, propter quod volebat eam a se repellere. Unde querebatur an hoc
facere posset. Super quo papa consilium mandat preposito et priori mor-
tarien. quatenus si constaret quod predictus vir dictam mulierem postquam sciverit
eam esse servam carnaliter cognovit, eum monitione premissa compellendum
est ut eam sicut uxorem maritali affectione pertractet. Si vero postquam rescivit
eam servam esse eam carnaliter non cognovit sententia divortii est inter eos facienda.
Sed pone quod post sententiam divortii tenetur vir restituere dotem ipsi mulieri
ipsa credet quod sic. Nota quod non tenet matrimonium quod liber cum ancilla contrahit igno-
rante nisi consentiat postquam noverit et i. e. c. ultimo. Ab hoc nota quod error impe-
dit matrimonium contrahendum et dirimit contractum xxix q. i. per totum. Item nota quod vinculo
astu perdit ius quibus suum: facit quod notatur de consti. Cum accessissent super
jo. an. hic est principium generale. Nota quid sit error et quotuplex — *Quid sit error et quotuplex*
sit error et quis impediat matrimonium et quis non. Ad primum dico quod
errare est aliquid pro alio putare, et sic error est putatio vel credu-
litas unius rei pro alia ut xxii q. ii in quibus et ibi textus. Sed
quotuplex est error dico quod generaliter dicitur quadruplex. Error
persone, error conditionis, error fortune, error qualitatis. Error persone — *error persone*
est ut si credens contrahere cum petro contrahit cum paulo. Error conditionis
est de quo hic tractatur ut si erratur in conditione persone quia credens
contrahere cum libera contrahit cum ancilla. Error fortune, ut si credens
contrahere cum divite et invenitur pauper. Error qualitatis est ut si
credens illum cum quo contraho bonum et tamen est malus, vel si illam cum qua
contraho credam virginem que tamen est corrupta vel sanam que est leprosa.
Sed quis istorum errorum impedit vel dirimit matrimonium dicebas sic quod
primi duo errores s. persone et conditionis solvunt matrimonium et im-
pediunt ipsum contrahendum nisi supervenerit novus consensus non erro-
neus verbo vel facto. Sed secundi duo errores s. fortune et qualitatis non
dirimunt nec impediunt et hoc probatur xxix q. i. § error fortune
et vide ibi per totum quod in toto respirat illam materiam. Et quod dixi
quod error conditionis impedit de hoc sunt tres casus, quia aut
error deterioris conditionis et iste impedit et dirimit ut si liber contrahit
cum ancilla ignorant ut hic in c. Aut est error paris conditionis
et iste non impedit, ut si contrahit servus cum serva quia isti sunt in
pari turpitudine xxxii q. vi c. i et ii. Aut est error melioris con-
ditionis ut si servus contrahit cum libera quam credebat ancillam, quia
tale tenet matrimonium, et est presumptio quia libentius contraxisset cum
ea si scivisset eam liberam et hoc impedimentum inductum est in favorem
libertatis secundum innocentium et hostiensem et vincentium et hostiensem in c. ultimo et est hic
casus in quo inducitur pro... ff de libe. cau. l. i et in si. jo. an. Sed di-
cet aliquis tu dixisti quod error qualitatis non impedit igitur si intendo
contrahere cum christiana et ipsa est pagana iudea vel heretica contrahendo cum
ea tenet matrimonium. Dico quod iste exceptus est si contrahitur assciente non
tenet matrimonium nisi ad hoc quod converteretur ad fidem xxviii q. i per totum.
Sed circa errorem conditionis queso quid si aliquis contrahit ascriptitiam
credens eam esse liberam numquid tenet matrimonium et videtur quod non C. de agri.
et censi. l. nec cuiusquam ubi dicitur quod inter ascriptitios et servos nulla est differentia.
jo. an. dicit post vinc. quod tale matrimonium tenet quia ascriptitii liberi sunt
et per ascriptionem permanent in possessione. Magna est preter voluntatem
domini C. de epis. et cler. l. invenimus de hoc habetur xxix q. ii in summa.

Licet. Si consuetudo est in loco quod partus conditionem patris
sequatur natus ex libero et ancilla liber est, et ut liber matrimonium
contrahat. Et habet duas partes. Primo narrat factum secundum utriusque partis
propositionem.

Secunda quod sit diffiniendum videt ibi videtur dicebat hoste
sponsus mulieris servus monasterii esse proponitur, quod pro libero se gessit
pro decem annis post mortem patris cuius conditionem sequi debet, oppo.
pro matrimonio indicatur. Casus ut. Quedam mulier contraxit cum quodam quem
credidit liberum fore qui tamen servus cuiusdam monasterii dicebatur
ut puta de ancilla monasterii natus, et ideo mulier petebat ab eo se
separari ex quo ignara sue conditionis cum eo contraxerat, vir autem
excipiendo proposuit, quod secundum consuetudinem provincie Lombardie
liber erat, et quod secundum illam consuetudinem partus sequitur conditionem
patris, qui pro tempore mortis se gessit pro libero, et post mortem patris tamen
per decennium nec nomine patris nec nomine suo fuit aliqua servitute
impeditus, et ideo petebat mulieri silentium imponi. Super quo papa
consultus videt quod in hoc casu videtur sibi tamen ratione temporis tamen ratione
libertatis pro parte viri iudicandum, et non esse divortium celebrandum.
Nota quod ad statum et conditionem nature quem proles sequitur vide quod not.
in titulo proximo c. i. consuetudo tamen quelibet inducit contrarium ut hic.
Item nota si secundum consuetudinem filius patris conditionem sequitur
quo ad matrimonium contrahendum tamen liberam, sufficit quod prius per de-
cennium fuit in possessione libertatis immo sufficeret quinquennium et
sic ad hoc est deguendus quod propter consuetudinem aliquid matrimonium
secus quod alias diceretur de hoc. Et de cognatione spirituali super eo.
Hic papa indicat ratione temporis pro matrimonio secundum con. de c. proximo. Solutio
ibi certum erat de conditione servitutis et ideo non obstat tempus
hic non erat dubium, et ideo pro dicto. Item papa non solum hic atten-
dit tempus sed etiam favorem libertatis et sic obstat licet sufficiat quinque-
nnium ad prescriptionem libertatis. xii q. ii. longinquitatis. Tamen papa hic
dicit de decennio, quia hoc ita contingebat hic, et ideo solum narrat
sicut de media temporis. r. fals. dicere infra de natis ex libero
ventre c. uno. Quid si statim data est libertas ad certum tempus
vel sub conditione si navis venerit de Flandria, et aqua con-
hic tamen tali sub statu libero, ut credens ipsum simpliciter, unquid tale
error impedit matrimonium contrahendum. Et videtur quod non, quia talis
non habetur pro servo sed pro libero, dicunt quod impeditur quia talis ante
conditionem existentem servus est, et tempore lapsa libertate redigitur
in servitutem. Quid de liberto, libertus est qui ex servitute
manumissus est, unquid mulier tamen tali contrahens ipsum pu-
tat ingenuum et liberum natum et post ea cognita illius conditione
potest petere separationem, dicunt quod non quia talis in rei veritate liber
est quia manumissio libertatis est datio, ut Instit. de liber-
tinis in principio glo. ii. videt pro obiectionem solvendo contrarium.
Ad audientiam. Si liber contrahat cum ancilla hoc ignorans
et cum sciuit non consensit in eam separatur matrimonium et cum alia con-
trahere potest, et sunt due partes hic ibi ideo. Casus in terminis proposi.
Quidam miles contraxit matrimonium cum quadam muliere quam crede-
bat liberam, sed propter errorem conditionis ab ea separatus per quendam
predecessorem tuum, te apud sedem legem, modo ille cupit libenter
ad alia vota transire, unquid potest. Super quo papa consultus videt
quod sic si predictus miles ignorans cum dicta muliere contraxit
et postquam rescivit eam servam, nec verbo, nec facto consensit in eandem.
Nota separatus ab uxore propter servitutem potest cum alia libere contrahere
secundum Io. hic. et quod dicit libere intellige premissa denuntia-
tione in ecclesia alias non de clan. despon. c. in nostra. Item no-
ta quod error conditionis impedit matrimonium, sed non error fortune
xxix q. ii proterea et quod dixi de errore conditionis debet
respecti contrahentis secundum Goffre. qui hoc not. in summa eodem titulo. S.

Item quod si sinob[?] Et ideo si sinob contraxit cum ancilla credens contrahere cum libera tenet matrimonium quia re[ver] sue conditionis non est deceptus et de hoc vide quod no. xxix q. ii in summa. Sed quero si aliquis contrahens non erret in conditione sed in qualitate conditionis exemplum quia credebat liber contrahens cum ancilla illa esse ancillam ecclesie sed non erat ecclesie sed priuati, dico quod non impediet iste error matrimonium secundum Jo. an. et ideo nec error qualitatis persone quando de persona constat dirimit matrimonium nec error qualitatis sustinentis de qua constat facit xxix q. i. per totum secundum Jo. an. Item hic dicitur consistit quod nullus ignoranter contraxit cum ancilla contrahendi cum alia ei licentia conceditur. Sed quero qualiter constabit quod ignoranter contraxit dico quod eo ipso constabit quod contrarium non probatur sicut de hiis que fiunt a prelato ita nosscitur ubi de hoc, quod non cogitur quis probare ignorantiam ex quo quilibet presumitur ignorans ut de re iud. presumitur li. vi. in deficiente probatione de hiis que sciuntur stabitur suo iuramento facit de despon. impube. a testationibus secundum hostien. et Jo. an. Sed glo. not. ipso facto matrimonium contractum et ratificatum ad id obicit et soluit ponit de tribus questionibus et soluit ad ultimam ponit solutionem Jo. quam approbat, notat glo. quod matrimonium contrahitur de facto, postquam aliquis scit illam esse ancillam, cum qua contraxit ignorans eius conditionem et postea cam cognoscit facit de eadem proposuit et sic patet, quod matrimonium quod nullum est tantum temporibus confirmatur ut de despon. impu. evab. et c. accessit. Sed contra xx q. ii. ea sunt necessaria impotentibus loqui de despon. etc. de con. di. in c. cum proli. Item probatur ratione quantumque prior consensus nullus est requiritur nouus de eo qui duxit in matrimonium verbis et antiquus intelligitur per durare usque nouus expressus ut patet in simili de bapti. in maiores. Solutio secundum glo. quod cum aqua ea precesserunt sponsalia vel matrimonium, tunc ipso facto contrahitur ut in c. accessit allecto et ideo dicit Jo. an. quod vbi nulla ea vel nullus contractus precessit carnalis copula non probat consensum ~~facit de re iud. c. nuptias~~. Secundum quod glo. aliquis contraxit cum ancilla ignoranter quam postea dominus manumittit vero ignorante, numquid est matrimonium dicit glo. quod non. Ex glo. dicit quod idem tenet Goffre. et eadem que ponitur in glo. ordinaria xxix q. ii. Si quis ingenuus, et illud tenet glo. Ro. est ista, quia adhuc committere ei ex priori consensu, quam nullus fuit et ad vere legitime quinus. Sed quero in glo. quid si dominus ancille tradat ancillam suam tanquam liberam alicui libero in vxorem, dicit glo. quod per hoc intelligitur ei dedisse libertatem in auth. de nup. § si vero admittio. Sed extra glo. contra istud dictum vide quod matrimonium non remittit quo ut libertas competit que vere matrimonium contingit. Solutio potest dici quod cum ipsi nupserint contrahere amittit dominus ancille dominium et sic contraxit cum libera, et ideo tenet matrimonium secundum Goffre. et facit quod not. in qui in prima glo. Tertio queo in glosa pone quod liber contraxit seu contraxit cum eo quem credebat liberum et postea cognoscit illum esse seruum et uxor eius vult manere cum eo sed ille non vult cum ea remanere numquid tenet matrimonium secundum Jo. dicit quod non, tunc ille debet compelli ad istud, facit sup. de eo qui duxit in matrimonium c. i. et istud glo. credit, et extra glo. idem tenet Goffre. vincentius[?] tamen dicebant quod illa viro condicente posset matrimonium confirmare.

De natis ex libero ventre

Vidimus supra de coniugatorum conditione nunc est videndum de conditione natorum et ideo sequitur rubrica de natis ex libero

Ventre/ Hostien sic continuabat ex quo servilis venter de quo
supra non parit nisi similem partum/ sic nec liber nisi libe-
rum/ quia non inspicitur cuius semen iaciat imperator vel rusticus
Sed terra in qua seminatur et illius erit bladum cuius est terra
nec pater vero naturalis alterius esse arborem que illius in cuius
terra radicem fecit Instit de rerum divisione § cum ergo sufficit autem
ad libertatem partus matrem fuisse liberam tempore quo partus erat
in ventre Instit de ingenuis § sufficit i & ad ma[tris] fa[cit]
xxxii q iiii liberi et convet de ser non ordi capitulo ultimo
Liberis Natus ex libera vel liberta liber est s. Jo an et dicit
Ab. hic liberta est que fuit ancilla sed iam est manumissa
et dividitur istud c in tres partes prima ponit generale dictum nisi
ex quo Due diffiniri mandat/ 2o quandam specialem asteri-
tatem retorquet in actorem/ sed ibi per ca/ 3a ibi durum
casus in textu p. B. Ethia fuit servi vel ancilla que post
sua servitia liberavit post cuius libertatem liberationem nascun-
tur aliqui filii ex liberta vel liberto quos Ethia vult in servitu-
tem redigere queritur an possit/ super quo papa consultus ante omnia
considerat indecens esse natos vel liberos ex libera vel liber-
ta ad servitutem redigi et ideo mandat quod si tales libere
vel liberti habent aliqua instrumenta super manumissione con-
fecta quibus instrui Ethie non obsistet/ cum etiam vel alia que
vis persona arrestatione libertatis est compescenda/ nam durum
est/ ut si servilis de quibus mihi videtur primo anime libera-
tes tribuunt quod etiam aliqua libertates tueri debent/ revocent
Nota ex primo c. quod inspiciendum est quid deceat i. quid sit hone-
stum de voto magne et fat de cler Cum non deceat in vi ste
nota quod partus sequitur ventrem in tantum quod sufficit matrem
fuisse liberam tempore quo concepit vel peperit quia calamitas
matris partum obesse non debet aliquando tamen de consuetudine partus
sequitur conditionem patris ut C. titulo preallegato c. licet/ Item nota hic
conditiones hominum/ quidam enim dicuntur ingenui/ et sunt isti qui
dum nascuntur sunt liberi Alii sunt servi qui dum nascuntur sunt servi
Alii liberti qui sunt manumissi/ et tenentur ad operas/ eis impositas
causa manumissionis/ ff de ope liber per totum Alii sunt ascripticii
qui aliter dicuntur liberi sed ascripti glebe secundum Jo de lig Sed contra
illud quod dixi in secundo notabili oppono/ quia omne agens
agentis predicari debet suo passivo naturaliter igitur vir mulieri
quia est eius caput xxx iii q v mulierem Item semen viri dignius
et magis operatur in generatione/ quia semen mulieris/ ergo nati po-
tius debent patris sequi conditionem tanquam digniorem quam matris
Solutio licet semen patris sit magis activum/ et dignius tamen partus
ante partum est matri onerosior in partu dolorosior post partum
laboriosior/ et ideo communio masculi et femine melioris potius
quia patrimonium appellatur de gnsi. insiste ex his et licet semine
patris sit magis activum/ tamen ipsum in ventre matris magis nutritur
et vivificatur/ Et vero naturalis non pater alterius esse arborem que istius
in cuius fundo radicem fecit. Instit de rerum divisione § si tamen
Et intellige istud c. de natis a liberta post manumissionem/ secus si
ante, ut C. de servis non ordinandis c. libenter Sed ingenui
in honoribus ~~militaribus~~ et ~~imperii~~ municipiis partus sequitur
patrem/ et non matrem. C. de decurionibus l. cos. et C. ex in Rurius
de consuetudine aliquarum terrarum servus fit Secundum dictum
fuit origine et manumissio dicta a iure gentium Nam omnes
homines iure naturali liberi nascebantur sed iure gentium tamen quia

Nam esse ceperunt / s liberi et servi et liberti, qui desierant esse servi
x di ius nale, et c ingenuum et xii q ii Cum redemptor Alii dicunt
quod servitus presumpsit exordium ab ebrietate noe, et ita videtur
processisse a iure nali secundum cos xxxv di sexta die sed primum quibus
Sed queo in quibus casibus nati ex libero ventre redigantur
in servitutem dico quod in pluribus primus est si sacerdos copulat
sibi ingenuam de facto, filii erunt servi ecclesie, ut innuit innuitur in
hoc fecit xv q viii Cum multe Cr ecclesia quamquam p dit ius illud si
eo non utitur Secundus qui saracenis ministrat arma si capi-
antur, efficiuntur servi capientium de iudeis et sara. Ita quorum-
dam tertius est qui eisdem vendunt galeas et naves de iu-
deis ad liberandam Quartus si liber homo maior xxv annis per-
mittat se vendi ad participandum precium iustit de iure perso. quod vide
de hoc vide quod notat Host. in summa de servis non ordinandis quod et
qualiter addunt aliqui unum casum scilicet ingratitudinis quia
ex ingratitudine liber in servitutem redigitur xii q ii liberti
et c Longinquitate, et duobus de tribus casibus tangit prima glosa
Glosa ultima argumentum obicit et solvit circa hemy quod dicit
textus, durum enim est etc ut patet in ca et est formalis

De cognatione spirituali Sexdecime rubrica

Post quam dictum est de aliis impedimentis matrimonii legalis
de impedimento cognationis dicatur, Est autem triplex cognatio
spiritualis legalis et carnalis, inter quas spiritualis est dignior ideo
de ea primo dicendum, Ad hanc materiam facit de maio et obe-
dientia / xii q i precipimus, C de sac. sanc et sanximus de materia
tractatur xxx q i et in per totum, et facit xxxiii q ii Si quis tamen in uxore
et repetitur ista rubrica in sexto / Sed queo quid sit cognatio cognatio spiritualis
spiritualis et dico quod est quedam propinquitas proveniens ex sacrament-
datione vel ad eo detentione ut puta ut sacerdos baptisat puerum
vel episcopus confirmat, et tamen cum suscipiens vel tenens dum bapti-
satur, utrique enim est pater et spiritualis Et ita describit Hostiensis in
summa huius tituli in principio Idem pe in summa et Jo an Sed
quod sunt species cognationis spiritualis dico quod communiter assignan-
tur tres prima est compaternitas que attenditur inter spiritualem patrem
et carnalem, nam unus compater proprie est spiritualis et alter car- ssis
nalis Sed unus semper erit compater spiritualis, alter car-
nalis nec fallit regula talis / Secunda dicitur paternitas
que attenditur inter illum qui suscipit, et eum qui suscipitur et
inter baptisatum et baptisantem sive sit masculus sive femina
Tertia dicitur fraternitas que attenditur inter susceptum et filios suscipi-
entis vel baptisantis, et hec probantur per eodem nedum li vi et iste
species impediunt matrimonium contrahendum et dirimunt contractum iam ut predi-
cam Et dicit Joh an in novella quod compaternitas dicitur respectu levantis
et patrum levati, paternitas et filiatio respectu levantis et ipsius levati
Et de isto plenius dicitur primum in c martinus, Et dixit Innocentius hanc cogna-
tionem non transire ad nepotes et ulteriores filia enim mea spiritualis
contrahere potest cum filio filii mei sed non cum ipso filio et sufficit quod
non sit prohibitum ad hoc facit xxx q iii c i et addit Innocentius quod filia
spiritualis non potest copulari filio legittimo sed adoptivo bene

Si duo simul Capitulum et Capitulum Sequens similiter
sic filii duorum compatrum per quorum uterque deventum est ad compa-
ternitatem licite matrimonium contrahant nisi consuetudo repugnet
Separabant autem si pro eorum alter vel utraque compaternitas est contracta, Et
ibidem in quatuor partes ponitur dubitabilis questio ex canonum

Contrariorum indutiis per posterioris approbatio ~~et~~ de appellationibus exceptio. Ita ibi et licet ita ibi unde nos ita ibi nisi consue-
tudo. Casus In tempore Salernitanus archiepiscopus consuluit dominum
papam de tali questione. Si duo contraxerint com- (casus)
paternitatem ad invicem queritur utrum filii istorum nati ante
compaternitatem vel post possint ad invicem copulari matrimo-
nialiter. papa videndo dicit quod canones sunt diversorum consue-
tudinem circa hoc varii inveniuntur. primus canon prohibet natos
post compaternitatem ad invicem copulari. alter tamen post ea
editus primum videtur corrigere in quo dicitur quod sive ante compaterni-
tatem sive post filii duorum compatrum sint geniti possunt ad in-
vicem copulari excepta tamen illa persona suscepta de fonte inter
quam compaternitas contracta fuit. et ideo papa vult quod secundum
posteriorem canonem debeat observari. et hoc est verum nisi consue-
tudo ecclesie que scandalum generaret aliter se haberet. nota quod (nota)
filii duorum compatrum possunt matrimonialiter copulari exce-
pta illa persona per quam compaternitas est contracta. et intellige de
persona suscepta et non suscipiente. de quo vide quod notatur in c. 1.
libro vi. 1 verso. et hoc est etiam verum. nisi consuetudo repugnaret
et eius transgressio scandalum generaret ut infra eodem super eo.
Item nota quod posterior canon corrigit primum licet de ipso non
faciat mentionem secundum ab. et Io. an. et de hoc notatur in c. de constit. c.
1. li. vi. Queritur utrum vir compater potest contrahere cum (Queritur)
filia commatris sue nuptiali. cum filia sua spirituali, cum sorore
carnali sue filie spiritualis. Eadem est questio in contrario. an possit
contrahere cum filio compatris sui. cum filio spirituali. et dicebat michi
quod non est sed contrarium secundum abbatem nec obstat ista littera
que dicit excepta illa persona etc. quia loquitur in filiis susce-
ptis et non in suscipiente ut dico. cuius filius suscipitur. et hoc
dicit contrarium. ut xxx. q. iii. c. ultimo. et ita potest quis contrahere cum sorore
filii spiritualis et idem tenet Io. an. Queritur etc. Quot sunt species compaternitatis. dico quod due una est direc- (Compaternitas duplex)
ta. scilicet quando suscipio filium vestrum mulieris de sacro fonte vel
ipsa meum vel in ?? baptisavit et tunc istam mulierem nunquam
potero habere uxorem et si eam accepero separandi sunt ambo
xxx q. i. c. i. nisi. et quamvis non plures quam unus vir vel una
mulier, accedere debeat ad suscipiendum puerum. de baptismo vel
confirmatione. ut de conse. di. iiii. non plures. si tamen accesserint cognatio
spiritualis cognatio impediens matrimonium contrahendum et dirimens iam
contractum. i. c. Quamvis li. vi. et hoc verum quantum ad suscipientes et
susceptum et parentes suscepti. in c. eodem, quia illi duo vel
tres qui simul tenuerunt eundem puerum de sacro fonte secundum
Innocentium contrahere non prohibentur. tum maritus et uxor non prohibentur
simul tenere puerum. xxx q. iiii. c. ultimo. quod incipit quod autem. alia
est compaternitas indirecta quando unus coniugum per quam sunt una (Indirecta)
caro effecti filium aliorum suscipit de sacro fonte. et in hoc casu
ambo parentes carnales ipsius infantis compatres efficiuntur, ut
in c. Martinus. Sed quero si quis tenuerit filium suum vel bap- (Queritur)
tisavit, utrum propterea ab uxore debet separari. dico sive ex igno-
rantia sive ex malitia fecit non sunt separandi ab invicem. ut
alter alteri debitum subtrahere debet nisi ad continentiam servandam
possint induci. quia si ex ignorantia hoc fecerint eos excusat
ignorantia si ex malitia non debent ex ea commodum reportare.
Et quamvis predictus in summa ponat istam questionem pro speciali. tamen est directe

Casus capituli statim proximi et de hoc eciam dicitur xxx q i dictum
ubi similiter dicitur de confirmatione et eadem causa et q ad limina

+ Si vir q **Compaternitas** Ueniens vel ignorant vel quoquo
superveniens cognatio spiritualis coniugium non dissolvit Et sic
dividitur in partes in prima ponit consultatio in secunda unsio sub-
dicitur ibi quia/ primo ponit dirsitatem (?) causarum ignorantium cano-
num secundo alteram partem comprobat, rationem inducens ibi ideo quod
/ Hostiensis autem dividit in quatuor in prima ponitur facti questio
in secunda divisa unsio in tertia unius approbatio in quarta appro-
bationis ratio secunda est ibi consultationi tertia ibi ideo quod quarta
ibi quia sit et ista videtur esse bona divisio/ Casus in textus
Salernitanus Episcopus consuluit a domino papa de tali questione
pr. Quante aquibus vel aqua filium suum sicient vel ignorant
de sacro fonte suscepit/ Queritur an propter hoc debeant ab invi-
cem separari papa videndo dicit quod in quibus dam canonibus
generaliter statutum est/ ut debeat separari Alii aliter et melius statu-
erunt/ unde dicit allexander sive ex ignorantia sive ex malitia hoc
fecerint, non sunt separandi quia si ex ignorantia tunc ignorantia eos excusat
si autem ex malitia id fecerint eis fraus et malitia patrocinari non debet
nota non separatur maritus ab uxore si filium utique suscipiat de sacro
fonte suum ab/ nota quod ~~ubi sunt~~ quod ubi sunt divise opiniones et divisa
maior pars tenet maior est preferenda, et intellige tenet maior et rationabilior ad
quod facit quod non est de prebendis vero vel pro ex parte tenet maior et equior Sed
ubi utique tenet est ~~pro~~ maiori standum est et saniori/ immo quoque consulendum
est papa, ut extra de rescriptis super literis sum hostiensis/ ex quibus hostiensis
elicit notabilem regulam, quod ubi cumque doctores pro glossis sua
dissolvunt matrimonium in ius expressum inducunt/ sed si invenies aliquem
contra scribentem illi adherebis/ ar. extra de testamento licet ex quadam in fine
et id quod habetur Jo an in no Sed queret aquibus que sunt ex dubitandi
dicto/ quod vero dubitandi sunt ista quia nulla ante precellunt ut
quibus commatri sue carnaliter copulare ~~non poterunt~~/ sed ille qui tenet
suum filium de sacro fonte facit uxorem suam eius commatrem/ vel si ille
tenet facit ~~ipsum~~ compatrem eius/ quod illi ulterius carnaliter copulari
non poterunt et ista est ratio canonibus, xxx q i ratio decidendi habetur
extra suum Jo an de leg Sed quod quod ignorantia pro eueniente in
ili facto quod quibus ignoranter tenet ipsum filium de sacro fonte
dicto quod ignorantia pro in facto eueniente ut quia in sabato sancto
cum multi baptisarent concurrens accedens credens tenere filium
martini tenuit ipsum sic Jo an in novella et maior tenet tali
pleno hoc xxx q i c i et c ii et c dictum et c ad limina

Super eo Summatur sub c i Sed dicebat hostiensis filium compatris
per quod preventum est ad compaternitatem coniugium non potest et sic coniuncti
sunt nulla obstante consuetudine contraria separantur In aliis
vero metropolitane ecclesie/ et variarum ecclesiarum/ ~~ab~~ ab ~~illa~~ ipsa suffra-
ganea que non habet ita consuetudinem servari iubere, Quod si
ecclesia aliqua provincie aliquam consuetudinem habeat alterius provin-
cie consuetudinem contrariam sub dissimulatione fiunt/ Hostiensis Jo
de leg dividit c in consultatorum et unsiorum secunda ibi videmus/ qui-
vis hostiensis dividit in tres secunda ibi ceterum tertia ibi vero Casus
in textus et Episcopus vigiliensis consulendo dominum papam dicit pr. Q
aquibus sunt compatres quoniam nunquid filii istorum ad invicem
contrahere possunt papa videt si talis sint per quorum alterum vel utique
~~adventum~~ ventum est ad compaternitatem coniugi non potest et si coniunctio sit
debet separari/ Si vero ~~ventris~~ filiorum illorum compaternitas contracta sunt
de qua consuetudo in ecclesia metropolitana/ vel si ecclesia metropolitana habet quod non

pro sequendo

debent coniungi et coniuncti separantur ut aut filios compatrum
per quos ad paternitatem non est perventum geniti, non tamen post
paternitatem non permittat coniungi nec coniunctum tollere. Tunc iste
ille episcopus in sua ecclesia idem observet. Secundum quod talia matrimonia
non admittat et impetum separet. Si autem in ecclesia sua sit consue-
tudo ut talia matrimonia contracta inter personas per quas non est de-
ventum ad compaternitatem tollerentur et in vicinis ecclesiis sit contraria, tunc
dissimulare debet, ita quod nec debet contradicere nec consentire ne scan-
dalisentur vicini contrarium servantes. Sic grave est vel esse debet super-
ioribus contempnere consuetudinem vicinarum ecclesiarum, ita grave est propter
Ro consuetudinem vicinarum ecclesiarum talibus matrimoniis consentire. Nota
filii duorum compatrum per quorum alterum vel utrumque compaternitas
est contracta coniungi non possunt. Et si coniunxerint separantur. In aliis valet
consuetudo impediens et dirimens nisi ecclesia sua habeat consuetudinem
specialem secundum Hostiensem, et quod dixi si coniunxerint separantur hoc est verum
nisi dispensatum eis, ut de cons. et affi. extrema [illegible]. Item nota quod
consuetudo personas legitimas ad contrahendum facit illegitimas hoc est verum
de consuetudine [illegible] ut dixi supra c. i. Item nota quod
consuetudo metropolitane ecclesie est servanda etiam aliarum ecclesiarum
comprovincialium, si in ecclesia metropolitana non sit ita consuetudo, ut i. c.
[illegible] primo, ergo ex his quod si apparet de consuetudine cuius loci illa est serva-
da. xii di. illa. Si vero non apparet tenenda est consuetudo ecclesie metropo-
litane, ut hic et supra de postu. pre. c. i. Deficiente autem consuetudine ecclesie metro-
politane recurrendum est ad vicinas ecclesias xii di. novit et supra de testi.
cum ex eo. De qua si dubitetur est ad sedem apostolicam recurrendum ff de legi.
et de quibus. Sed in sacramentis omnino servanda est consuetudo Romane
ecclesie ut de hereticis ad abolendam, nisi papa extra sua aliud manda-
ret ut hic secundum Hostiensem, et tangit aliqua contraria glo. Item nota
quod scandalum quantumcumque fieri potest est vitandum, de quo de novi operis
nunciatione ex innotuit. Item nota quod consuetudo separat matrimonia contracta
licite secundum Hostiensem. Sed quero generaliter per [illegible] utrum filii duo-
quero rum compatrum possint ad invicem coniungi. Dicas distinguendo: aliqui
filii duorum compatrum volunt coniungi de iure communi et post [illegible] non
possunt et si coniunxerint debent separari si per alterum vel utrumque deventum
ad compaternitatem, ut supra c. i. et secundum hanc literam nulla consuetudine
obstante tale matrimonium potest sustineri, ut in prima parte c. Sed quando
per neutrum perventum est ad compaternitatem tunc distinguitur an ante
vel post compaternitatem sunt geniti, tunc de iure communi cessante contraria
consuetudine tales ad invicem possunt coniungi et si coniunxerint non debent
separari supra c. i. Sed si est contraria consuetudo tunc habet locum [illegible]
et glo. [illegible] quia si in ecclesia episcopi consuetudo sit contraria, tunc
episcopus non debet talia matrimonia permittere sed contracta separare. Unde quod
hic dicitur quod si metropolitana ecclesia habet unam consuetudinem contra-
riam debet episcopus dissimulare. Sed quero qualiter fiet hec dissimulatio
cum matrimonia non debent contrahi sine ecclesia ut hodie sunt banni de
clan. despon. cum inhibitio. Dicit Jo. an. quod istud potuit non
esse bene. Sed tamen potest dici secundum eum quod si impetum fecerit coram episcopo
dicere potest [illegible] videtur quod vicini talia matrimonia non sustinent [illegible]
[illegible] a scandalo tamen apostolica auctoritate in [illegible]
[illegible] concessa vobis [illegible] dispenso. Et sic non contradicet [illegible]
de iure [illegible] consentire [illegible] auctoritate apostolica dispenso nec [illegible]
[illegible] sibi [illegible] potestate [illegible] et hec est
[illegible] est de ver. sig. [illegible] secundum Jo. an. [illegible] minor
est pene quod in ecclesia propria [illegible] episcopi non sit aliqua consuetudo
[illegible] tali [illegible] sed in metropolitana ecclesia sit consuetudo

Concludendo [illegible] filios duorum compatrum per quorum alterum vel utrumque [illegible] compaternitas [illegible] [illegible] ... consuetudo [illegible] ... abstrahit [illegible] ... consuetudo [illegible] ... [illegible]

Et filii duorum compatrum non contrahunt per quorum neutrum deventum est
ad compaternitatem et si contraxerint se ~~non contrahant~~ separantur unquam ista
consuetudo potest tollerari et contingit isti separentur et videtur quod non quia ex
quo isti sunt coniuncti legaliter et legittime et secundum ius igitur separari non debent
per aliquam consuetudinem ut patet Hostiensis quia quos deus coniunxit ho-
mo non separet Mathei eius contrarium fuerunt varie littere in prima retinuit que
tamen Goffredus Vincencius et abbas intelligentes quod istud de illis per quorum
neutrum deventum est ad compaternitatem. Alii intelligunt quod de illis per
quorum alterum deventum est ad compaternitatem vel per ambos ad hoc ut
separet matrimonium inter tales, et isti restringunt decisionem ut si quos et ad
primum casum, Hostiensis vero intelligebat decisionem ut si quos de illis per
quorum neutrum deventum est ad compaternitatem quia videtur quod consuetudo .
operetur, quod legittime coniuncti separantur et hoc dicit venit de consuetudine consuetudine
approbata canonice ut est ista quod nullus clericus debet admittari
de isto sed tamen, quod tunc consuetudo est tamen, Henricus Boyk circa ista materia
sit distinguit aut loquimur in hiis per quorum neutrum deventum est ad
compaternitatem et tunc aut talis est consuetudo que si non servetur
scandalum generaret et tunc ~~quo~~ est servanda quo ad impedimentum
et dirimendum matrimonium Bernhardus et Hostiensis hic licet Goffredus in summa
et Bernhardus extra quo ad dirimendum tenet ~~matrimonium~~ contrarium, secundum primum verius
tamen distinctionem ~~tamen~~ que sequitur, quia aut loquimur aut de hiis
contrahentibus habent certam et specialem consuetudinem, et ista est servanda sive
per ius sive non, et sive metropolitana ecclesia habeat consuetudinem
dine contrariam sive non ut hic in prima parte vero aut non habent specialem con-
suetudinem, et tunc consuetudo ecclesie metropolitane si aliquam habet, est ser-
vanda sive sit in contrahendo sive separando, et ita intelligitur secunda
et sic secundum tamen decisionis ~~ita quod si decretalis ista~~ loquitur de illis per quorum
neutrum et tamen concordat pe. dec. Iohannes et Abbas et Iohannes Henricus credit verum
Martinus inter patrem baptisati et uxorem levantis puerum a sacro
fonte non contrahitur compaternitas efficax ad matrimonium dirimendum
et habet duas partes in quarum prima ponit factum una et in secunda eius so-
lutionem ibi nos autem/ Lotharius et Theberga coniuges Martinus et Ber-
ta coniuges filium horum sorcies que Lotharius de sacro fonte suscepit
pit moritur Lotharius et Berta Martini uxor, queritur utrum Mar-
tinus contrahere possit cum Theberga relicta Lotharii, et dicit quod non
casus iste. Quidam ordinarius loci consulunt dominum papam de tali
dubio dicentes pater Sancte quidam Martinus coniunxit matrimonium cum
Berta, et quidam Lotharius nomine coniunxit cum quadam muliere Theberga
qua cognomine deinde iste Lotharius filium Berthe et Martini de sacro
fonte suscepit, tandem mortuo Lotario et Bertha uxore Martini
idem Martinus cum uxore Lotharii cum Theberga matrimonium contraxit
Queritur utrum hoc matrimonium stare possit papa primo considerat quod
cum secundum verbum domini Mathei xix et erunt duo in carne una et ideo ex quo
vir et mulier per commixtionem corporum unum corpus efficiuntur una caro ma-
nifeste patet quod Theberga non potest esse uxor Martini quia Martinus
fuit compater cum quo Lothario una caro Theberga tempore compat- Lotharii
ternitatis contracte noscitur extitisse nota compaternitas contracta per maritum
transit ad eius uxorem et econverso, facit Bernhardus ... Math. xix et xxx q. iiii
sufficit. vide quod hic dicit, quod Lotharius filium Berthe et Mar-
tini de sacro fonte suscepit ex hoc notat aliqui doctores quod tamen
dicit esse unius sexus spiritualis et alterius carnalis, tamen si plures sint
contrahere inter spirituales cognatos, ut in c. titulo libro vi impedientis matrimonium
contrahendum et dirimentis iam contractum ut ibi. Item nota accessum corporalem
requiri ad hoc quod compaternitas ~~requirit~~ contrahatur i. c. c. i li vi et hoc
per uxorem per virum susceptum erit positum in littera. Nota quod vir et mulier per

commixtionem corporum efficiuntur una caro ut dicitur / spiritualiter intellectu
sumitur [illegible] sumitur tamen in tali generico primo, Quid sit cognatio spiritualis
/ Secundo unde sumit originem 3o ex quibus sacramentis inducitur et
ex quibus actibus 4to quod et que sunt persone inter quas oritur impedimentum
spiritualis cognationis spiritualis ad matrimonium impediendum et dirimendum
Quinto quid sit spiritualiter de pluribus questionibus in quibus probabit que
persone a cognatione spirituali sunt prohibite vel que eam possunt efficere et
que non / Ad primum dixi supra in rubrica quod cognatio spiritualis est
attinentia vel cognatio proveniens ex sacramenti datione vel ad id de-
tentione, et dico sacramenti per quod impedito impeditur et dirimitur
matrimonium contractum, quia non ex cuiuslibet sacramenti datione vel ad id deten-
tione surgit spiritualis cognatio ut infra probabit, et ita diffinit archi-
[illegible] c. i. lxvi et ideo si sacerdos baptizat puerum tamen non eum suscipi-
at de fonte utique eius pater spiritualis est xxx q. i omnes Et tunc eo qui
baptizatur [illegible] i q. i detestabile et interveniente qui est eunde et pa-
tri et baptizato / De quo dicitur in parvuli [illegible] quod sacerdos ipse [illegible]
non videat sed aniat [illegible] volunt aquam dicere quod non sufflat sim-
plex vox [illegible] ita quod sit emissa per [illegible] igitur de [illegible] videtur
/ Et si [illegible] non potest baptizare [illegible] puerum tenere, [illegible] dixit quod
non esset [illegible] vobis [illegible], sed solum est de solempnitate sacramenti et
[illegible] tenere [illegible] c. i. lxvi, Et vide quod [illegible] et non in dicto [illegible]
[illegible] igitur de [illegible] iiii Ad secundum dico quod cognatio
spiritualis ortum sumit a cognatione carnali et quo ad prohibitionem
personarum [illegible] volentium [illegible] quandam similitudinem cum consanguinitate
vel cognatione carnali, quia sicut in nativitate carnali et carnali con-
sanguinitate unus nascitur et dimanat ab alio carnaliter, ita per dationem
sacramentorum scilicet baptismi et confirmationis quibus renascitur spiritualiter
et dimanat a se personas per lineas spirituales cognationibus, et ideo sicut prohibitio
surgit inter coniunctos sanguine, ita debet surgere inter coniunctos spiritualiter
qui etiam mutuo se diligant ut [illegible] mutuo se diligere [illegible]
[illegible] de [illegible] / Ad tertium quod quaeritur, ex quibus sacramentis cognatio spiritua-
lis inducitur dico quod ex duobus scilicet baptismo et confirmatione
per alia non inducitur, salvo eo quod dicitur de cathecismo [illegible] per cathecismum
[illegible] vi et de isto plenius dicam [illegible] Sed per quos actus inducitur
probatis ex isto iam dicto, quod [illegible] baptizandi et confirmandi et per
actum tenendi baptizatum vel confirmatum ad ista Ad quartum que
et quod sunt persone inter quas oritur impedimentum dico quod sunt xx
casus seu xx combinationes personarum in quibus cognatio spiritualis
impedit et dirimit matrimonium / inter baptizatum et levantem / baptizatum et filios
levantis / baptizatum et coniugem levantis prius cognitam / patrem levati
et coniugem levantis prius cognitam / levantem et patrem levati — patrem baptisati 2 / coniugem baptizantis prius cognitam / baptizati
Item inter baptizatum et baptizantem, baptizatum et filios baptizantis
/ baptizatum et coniugem baptizantis prius cognitam / baptizantem et patrem
baptizati Item inter confirmatum et levantem / confirmatum et filios
et filios levantis / confirmatum et coniugem levantis prius cognitam / patrem
confirmati et coniugem levantis prius cognitam / levantem et patrem con-
firmati Item inter confirmatum et confirmantem / inter confirmatum
et filios confirmantis / confirmatum et coniugem confirmantis prius cognitam / inter patrem confirmati et coniugem confirmantis prius cognitam
/ confirmantem et patrem confirmati Et sic habes xx combinationes
personarum, quinque ex actu baptizandi et quinque ex actu tenendi in baptis-
mo, quinque ex actu confirmandi et quinque ex actu confirmationem
tenendi, et per patres supradictis dictos intelligas patrem et matrem et
de istis personis vide quod notatur [illegible] in summa [illegible] libri [illegible]
dixi supra quod licet unus solus debeat levare de baptismo et
tenere in confirmatione tamen si plures id faciunt contrahitur cognatio

Spiritualis quo ad omnes, et c. vltimo li. vi. non tamen vel leuantes possunt ibi
non Jo. mo. Sed quero vtrum quis tangens est compater. dico si quero
in actu baptizandi tenet, quod sic, c. ii. qui vis li. vi. secundum Jo. de lig.
Sed quid si baptizandus est inuolutus lintheo vtrum tangens
linthem tempore quo immergitur et eleuatur contrahit compaternitatem. dic quod sic
facit ff. de re. li. et si fi. [illegible] religiosi ad quos exeunt religiosa sunt [illegible]
Sed vtrum iudeus vel paganus baptizando contrahit compaternitatem. dico
quod non, de quo vide quod not. in regula exco. quod de re. iur. li. vi. et alia
ratio istius quia infidelis non potest esse patrinus est, quia patrinus est fide-
iussor pro filiolo, et pro eo obligatur quia debet eum docere simbolum et
orationem dominicam, et que alia pertinentia ad fidem et ad salutem
de con. di. iiii. vos ante. Infidelis autem non potest esse quo ad deum fideiussor
pro fideli nec potest docere fidem quia eam non habet etc. pro isto facit facit quod
not. arch. de re. c. i. li. vi. super vo. contrahere, et sic dicas de baptizante iu-
deo vel pagano. Idem est de tenente in baptismo vel confirmatione
quia tenens supplet imbecillitatem etatis; cum isti non possunt reputare ex
quo ei non sit incorporati et ideo licet prius ca. iudeus conuersus vel paganus
hic potest contrahere cum parentibus baptizati vel confirmati, quia istud impedimentum
tamen prouenit a constitutionibus ecclesie quibus isti tunc non erant subiec-
ti. Sed quid de cathecizato vel exorcizato vtrum isti contrahunt compa-
ternitatem. dico quod sic xxx q. iiii. Ipsa et per Joan. de re. iur. exco.
li. vi. Sed quid in mutuo vtrum tenendo solum contrahit com-
paternitatem dico quod sic nam textus in c. i. et ii. li. vi. ponit
[illegible] tenendi et ideo tene vt ibi archid. Sed quid dicis de
monachis vel abbate qui sunt prohibiti baptizare vel tenere vt xvi
q. i. placuit ii. et de con. di. iiii. monachi, dico quod si teneret oritur
cognatio spiritualis vel si baptizent propterea tamen est sciendum quod non
est licitum facere monachis commatres leuando pueros vel tenendo sed
baptizando sit vbi periculum est vt non in dicto c. placuit. Sed an per pro-
curatorem contrahatur compaternitas et videtur primo quod sic, quia edictum
de procuratoribus est prohibitorum de procura. c. i. li. vi. ergo quicumque potest consti-
tui per eum qui non prohibetur et ad quelibet actus qui non prohibetur. Sed arch.
dicit quod non potest contrahi per alterum ratio est quia in eo requiritur presentia et
actus corporalis scilicet leuatio, et hoc probatur ex descriptione cognationis spiri-
tualis in qua dicitur quod attinentia proueniens ex sacramenti datione vel ad
id detentione et ideo qui sacramentum non dat nec ad id dandum detinet
non est compater. Et ideo aliqui tenentes dicuntur susceptores suscipit autem
potest tenere leuatus xxx q. i. c. i. ibi textus exponit verbum tenere [illegible]
Sed vtrum leuatus per me potest cum filia mea illegittima contrahere aliqui
dicunt quod sic alii contra et verius, quia textus illi qui loquuntur de filiis
tenendis vel filiabus non distinguunt an sit legittima vel illegittima
legittima vel illegittima secundum Jo. de lig. Sed vtrum leuatus per me potest
contrahere mecum tamen ad opinionem meam dico quod sic, quia cognatio spiritualis
oritur hic a carnali non a legali secundum Jo. de lig. Sed vtrum compa-
ternitatem quam contraho leuando filium concubine [illegible] glo. in c. si quis
xxx q. iiii. tenet quod sic, quia qui adheret concubine vnum corpus cum ea
efficitur, quia per coitum fornicarium affinitas contrahitur xxxv q. ii.
de incestis arch. ibidem dicit contrarium et illam opinionem tenet hic Jo.
de lig. quia licet concubina efficiatur vna caro per commixtionem cum
concubinario, non tamen legittime ad introducendum effectus qui di-
cunt ex commixtione legittima viri et vxoris. Glo. super vo. tamen quo suppletur
tamen quo scilicet [illegible] distinguit an intra tamen carnalem copulam [illegible]
est an contractam compaternitatem, in vno genere vel per [illegible] martinus

Continuatio Compaternitas per cathecismum contracta impedit
matrimonium contrahendum sed non dirimit iam contractum hostiensis [illegible]

petrus agatham duxit in uxorem que filium cuiusdam bine ipsius petri
in primo sacrati salis pabulo tenuit, pro quo hoc matrimonium accusatum
fuit, dicitur quod talis spiritualis proximitas inter matrimonio contrahendo impedimentum
tamen prestare potuit, et contractum ullo solvit, debet tamen penitentia agathe si
hoc in scandalum fecit, Et dividitur in quatuor partes prima ponit contra
matrimonium contractum obiectionem, in 2a obiectionis reprobatio, in 3a processus in
quarta, "dum cum casus in terminis quidam ad examinis loci consu-
luit de tali specie pr. Quidam petrus nomine contraxit matrimonium
cum agatha mulier tandem consanguinei ipsius, contra matrimonium obicerunt
quod illa non poterat esse uxor illius petri pro eo quod tenuit filium
cuiusdam ipsius petri in primo pabulo sacrati salis, nunc queritur
quid iuris in hoc casu sedis apostolice consultus videt, quod si constaret pre-
dicta esse vera, matrimonium tamen contractum dissolvi non debet, que res vix prestat
impedimentum matrimonio contrahendo, unde mandat papa quibus prefato
petro penitentiam iudex iniungat quod dicta agatha sicut uxorem per
tractet, sive hoc fuit ante contractum matrimonium sive post, sed si hoc fraudu-
lenter fecit causa matrimonii separandi penitentiam iudex accipiat matrimonio in sua
firmitate permanente sive perdurante, nota quod per cathecismum contra-
hitur cognatio spiritualis impediens matrimonium contrahendum, sed non dirimens iam
contractum Et dicitur a cathecizo quod est instruo quia cathecismus est
instructio in fide ante baptismum facta, et inde dicitur cathecuminus id est
in fide instructus non dum baptizatus, unde si per istam instructionem
contrahitur compaternitas, illa tamen est debilis quod matrimonium non dirimit
etiam vix impedit contrahendum, facit quod not. archi. de de c. ii iiii
cathecum. et quod no. de eadem ma. xxx q. i pervenit in glo penultima
et ultima, Ex hoc no. sum. ab. quod in hiis que precedunt baptismum non
contrahitur compaternitas ad dirimendum matrimonium efficax de hoc dicta com-
glo. Sed que sunt pro dubitationibus dico quod sunt ista quia videbatur
quod eque locus accedente precedente baptismum oriretur cognatio spiritualis ut
ut xxx q. i pervenit, et xxx q. iiii Si quis vel unus vel videtur textus Sed
vero dicendum est quod baptismus est ianua omnium sacramentorum et igitur ante
ipsum non contrahitur efficax spiritualis cognatio Sed pone quod agnoscere
putabatur uxor cuiusdam qui tenuit filium suum meum et tamen in veritate
non erat uniquid facto divorcio possunt cum ista uxore contrahere, et dico quod
sic quia vitas prefertur opinioni, quia si sunt legitimi pervenientes
tamen contractum dicta favore prolis, quia filii sunt legitimi extenore ut
in odium contrahentium, quia in istis casibus causa opinio prefertur veri-
tati, facit de bigamis debitum, Sed quare dicitur hic quod iniunctio
dicitur imponi penitentia ex qua impetrandi non attendit, Dico quod hoc est ideo
quia in penitentia partibus attenditur affectus. x. q. iii c. in fine. xxxii q. v.
qui penitere Et ideo quia hec mulier cum fraudendi sunt ideo ei est
penitentia iniungenda secundum jo. an. hic in no. Sed unde sumit ortum ca-
thecismus adultorum baptizandorum dico quod ab exemplo traxit ab exemplo
cristi quia cristi actio nostra debet esse instructio, unde xb oculos ceci
nati primo sputo linivit, et postea eum ad aquas siloe ut ibi lavaret
misit, et ideo dicitur baptizandi prius debent apperiri per fidem incarnationis
cristi et in illa instrui et postea ad baptismum recedenti mitti, si est
adultus, quia pueri statim possunt baptizari non instructi, de summa
trinitate et fide catholica firmiter sacrorum vero, et vide quod no. de baptis-
mo maiores sequitur glo. Illa glo ponit unam litteram quam
reprobat quidam dicebant ut hugo. et boss. quod ille filius tantum
erat filius cuiusdam ipsius petri de alio, dicentes vero quod
compaternitas contrahitur per sacramentum sacri salis, et sic illa non fuisset petro
commater Contra hoc videtur dicere sum. eodem titulo c. vi Glo
ultima videt per quem an per cathecismum contrahitur compaternitas
et primo arguit quod non, plura ad istam partem allegando deinde arguit

Ad aliam partem questionis dicit ponit tres opiniones et unam reprobat, sunt
decretalis videlicet in fine tamen venitur ad 3am opinionem quam approbat. Quod
primo tamen glossa utrum per cathecismum contrahatur compaternitas et videtur quod nec per
cathecismum nec per alia baptismum precedentia, quia baptismus est ianua
omnium sacramentorum xxii di. § viii in fine. Item quia per cathecismum
non fit aliquis aptus ad matrimonium contrahendum xxvii q. i. Cave, et hoc in lege de
sponsalibus rato. Item per cathecismum quis non salvatur sine baptismo de consecratione di. iiii
firmissime, immo cathecuminus non baptisatus adhuc est membrum diaboli
ergo non potest esse filius spiritualis. Contra con. vi. xxx q. i c. i ubi dicitur quod a primo
pabulo sacrati salis usque ad confirmationem contrahitur compaternitas
Circa hoc sunt principaliter tres opiniones, prima est Hugonis et sequacium eius
Quod sicut septem sunt dona spiritus sancti, sic septem dona baptismi
per quorum quodlibet contrahitur compaternitas impediens et non dirimens matrimonium, primum
est collatio sacrati salis. Et debet fieri ex quod baptisando et ante baptismum
datur sal benedictum in os, ut per sal sapiencie sale sapientie condito fetore careat
iniquitatis nec a vermibus peccatorum ultra putrefiat sed magis illesus sive
ad maiorem percipiendam graciam in futurum, et ita dicitur de consecratione iiii c. [illegible]
Secundum est aurium et narium linitio cum sputo eadem di. per ea et [illegible] ad si-
gnificandum, ut baptisando aperiantur nares ad capiendum odorem noticie
dei, et aures ad audiendum mandata dei, et ut aperiantur illi sensus in
intimo corde ad credendum. Tercium in fronte et pectore crucis signatio
ut ab eo tempore diabolus apostata in vase suo pristino sine interceptionis
cognoscens signaculum Christi sibi deinceps sciat esse alienum. Quartum
olei sacrati perunctio, ut baptisandus undique muniatur, et ad bona opera
facienda per dei graciam roboretur e. di. Item a sacerdote. Quintum est baptismi
ablucio ut eadem di. venit sacerdos. Sextum in vertice crismatis perunctio
ut regni Christi particeps fiat et a Christo christianus possit vocari, eadem di. per hanc
apprehendit. Septimum confirmatio crismatis in fronte cum de presbiteris, et sequitur
Secunda opinio est, quod per tria sacramenta tantum contrahitur compaternitas scilicet per
cathecismum baptismum et confirmationem, ut de consecratione iiii in cathecismo
Tercia opinio quod in duobus sacramentis tantum contrahitur valida paternitas. In
cathecismo autem si contrahitur non tamen est efficax ad dirimendum matrimonium et in ista
opinione sunt Laurentius Goffredus Tancredus et quasi omnes moderni, et ista hodie
approbatur per c. ii e. titulo libro vi et hanc teneas, glossa tamen intendit reprobare
istam opinionem per c. Si quis ex uno xxx q. iii et per c. in cathecismo de consecratione
iiii ubi equiparantur ista tria, cathecismus et confirmatio. Sed extra glossa
dicit quod verum est quod ista equiparantur ad impediendum matrimonium non autem quo ad
dirimendum et ideo glossa dicit quod si quis aliquem teneat in toto cathecis-
mo iste efficitur compater parentibus ipsius infantis sed hec mulier agatha non
tenuit illum filium ad totum cathecismum, sed tamen salis in impositione demum
glossa in fine venitur ad opinionem 3am et dicit quod posset tollerari sed tenendum est ut [illegible]:
Veniens Si post baptismatis per ea contrahit matrimonium, sicut libro vi
cum tenente [illegible] separari debent et est quasi dimissio, quia primo ponitur
decisa consultatio, ea [illegible] ibi cum casibus in [illegible] post Sancte [illegible]
Anglicus contraxit matrimonium cum quadam muliere H. nomine, iste [illegible] sic
consulto dicebat, quod dicta mulier H. dicti viri filium de sacro fonte tenuisset
ante quam eam desponsasset in uxorem, querebatur quid [illegible] super hoc videlicet
quod si constiterit predictam H. filium suum viri ante contractum matrimonium tenuisse
ipse solam, sunt tamen [illegible], quod esse potest, ut in c. ii. c. Si libro vi de sacro fonte
tenuisset omnino separentur [illegible] esset. Nota quod separatur
matrimonium cum commatre, et dicitur quod separatur de facto, aliter quod matrimonium est separari
non potest [illegible] ad dissolvendum et in lege cum commatre cuius filium suscipit
[illegible], ut quia filium suscepit [illegible]. Nam si vir et mulier, que non est uxor
suscipiat filium alterius, tunc matrimonium non impeditur, cum non sit [illegible]
[illegible] libro vi [illegible] quod istud [illegible]
facit pro opinione, que tenet quod compaternitas potest contrahi, [illegible]
[illegible] xxx q. i et de hoc in [illegible]
[illegible] libro vi in matrimonialibus, et de hoc dixi [illegible]
[illegible] an suscipiens puerum de fonte tantum et non videns

Ad interrogationes concernentes compaternitatem de hoc dixi vobis supra eod.
c. martinus. Et est una opinio, quod nunc hic unde aliam nihil agit de
con. de. iiii. Alii dicunt contra, quod confusio patrimonii non sit de substantia rei, quo
ad compaternitatem contrahendam, secundum dicit prima opinio, videtur intelligere aut
suscipiente valente loqui, et suscipiente loqui vel suscipiente adulto
qui loqui potest, quia ille per se ipso videtur teneri. Et quid dices qui non
suscipit vel tangit puerum sed solum videt ad interrogata respondens,
initiatus contrahitur. Dicit ipse quod non et ita non arguit de con. di. iiii. pluribus
et facit textus hic qui dicit tenuisse. Prima glo. videtur pro quibus, de qua kernit
tit. Secunda glo. videtur pro quoniam quia solum in fine. Ultima glo. confutat
etiam sponsalia non reputantur per compaternitatem supervenientem sicut
nec per affinitatem. in c. ex litteris, et idem de adoptione superveniente
ut in titulo proximo c. uno secundum Jo. an. in novella.

Tua nos. Si filii duorum compatrum per quos vel eorum alterum de
ventum est ad compaternitatem matrimonium contraxerunt separantur. Et fructus
impedimenti huius contractus illud denuntiare tenentur. Et dividitur in duas
partes principales in prima ponit emendam consultationis, in secunda responsum. Et
contra hic sub prima quo dicebat hic Hostiensis 2a una littera continet
tria ubi quis potest filiam suam spiritualem ducere in uxorem. Secundam aliam
quaeritur hic de sorore spirituali et dicit quod non. Secundo quaeritur si contraxerint
an debeant separari et videtur quod sic. Casus in tribus partibus ego hic
filium per carnem teneo filiam alicuius vel mulieris, vel uxor mea tenuit filium
alicuius mulieris, numquid iste filius meus ante compaternitatem ge-
nitus potest istam filiam compatris mei vel commatris uxoris meae ducere
in uxorem et numquid si contraxerint debeant separari. Tertio an scientes
illud matrimonium debeant ipsum publice accusare. Papa consulens videt
quod huiusmodi personae non possunt contrahere et si contraxerint debent ab invicem
separari. Similiter qui sciunt matrimonium contractum denuntiare debent. Conclusio.
Nota quod filius carnalis ante compaternitatem genitus filiam
spiritualem patris sui in uxorem ducere non potest, et intellige filiam spiritua-
lem ratione baptismi vel confirmationis, secus de filia spirituali cate-
chismo, quia licet per istam cognationem impediatur matrimonium contrahendum
non tamen dirimit iam contractum supra c. vendo, et c. per catechismum eodem li-
bro. Item non hic tres conclusiones. Quarta prima est an filius
meus carnalis possit contrahere cum sorore sua spirituali et dicit quod non.
Secundo si tales contraxerint an debeant separari et dicit quod sic. Tertio an
conscii teneantur illud revelare, et dicit quod sic. Et ex isto quod textus
dicit, contra arguit hic Hostiensis quod textus loquitur de personis turpibus
et principibus in auctoritate de leno col. ii. Sed quae fuit hic ratio dubita-
di, in primis duobus casibus, quia quaesitum erat de natis ante compaternita-
tem et ideo videbatur de isto quod sequens factum eorum non inquietaret, sed idem est
de natis ante et post, sed ideo fit quaestio de prius nato, quia nati post
compaternitatem facilius prohibentur, secundum ab. et Jo. an. hic. Sed
tertio una littera tangit hic de filia spirituali. Clerico de ea
utrum uxorem et filiam spiritualem quam suscepit de fonte sacro posset
sibi esse matrimonium et dico quod numquam videtur legibus posse esse matrimonium, et si con-
iungantur fuit sed separandi xxx q. i dices quod interrogasti et c. numquid
de quibus commatrem, et idem tenet Thomas de Aquino super quarto sententiarum.
Sed quaero si quis non tamen illa filia compatris mei quia compatres
sunt effecti contracti, sed tamen alia, quia compater potest per nesciens filias. Cardinalis
in summa dicit quod honestius esset a tali matrimonio abstinere, si tamen contraxerint
tenet matrimonium c. quoniam, et idem ubi dicitur quod si quis filiam commatris
sue duxerit in uxorem habeat eam vel septimo dicto contrarium dat.
de hoc dixi c. i et c. super eo. Glo. ultima arguit signanter contra
et ibidem remittit, arguit glosa, quod denuntiatio crimen spectat ad eccl.

no tm ad prelatos Item arguit quod ille pne sciverunt matrim contra
non ad mittunt pq ea ad ad accusandum con matrim aut testificandum
con ipm, tm no repellentur a denunciatione extra glo dicit fit
esse tm de denunciatione, que sit ad pena p agendum, quia in ista
p[illegible] no d[illegible] de capitulis suis litigare, nec libellum petere nec
correctione differre, sed si faret audiendus no esset [illegible] delibe
ratione & hoc de despon impuberum attestationibus Sed nec pt
talis pena nisi mulierem illam abiurat de despon duorum [illegible] Joan
et in isto casu ide consequitur quis p denunciationem qd p accusationem
sic remouens uxorem Item est ar quod quis in una via ab a quo
[illegible] ad que tn alia via admittitur quod una de reg[illegible] [illegible]
lib vi sim, jo an vbi de hoc glo ultima oppo[illegible] dec[illegible] de [illegible]
et remittit. Sed si quis prohibetur tendo pn[illegible] recta ad [illegible]
sen ad rem no ad via nec modum quo prohibetur tur sufficit [illegible]
bet una via uel duo unde si invenies nova [illegible] uel via [illegible]
no dels si aut prohibito pn[illegible] est se ad ad viam et modum no ad rem
servus unde si quis una via eligere no pt potest tn postulare simile
qui intrat no accusare bene intimat de hoc in rea[illegible] in qd [illegible]

Extra Separari [illegible] matrim de facto contractum int baptizatum et filiam baptizatam
commissio [illegible] ibi mandamus [illegible] intimus p [illegible] int quandam
mulierem [illegible] ex una pte et quendam alium ex pte altera, erat mota quo
[illegible] in [illegible] coram officiali [illegible] in qua quidem questione
[illegible] petebat alium in maritum probans p testes ydoneos quod dictus
alanus cum ea contraxat et cam carnaliter cognovit quare petebat sibi eum
in virum adiudicari et iste al exceptioe proposuit quod ista mulier
in uxorem [illegible] no poterat quia pt producere mulieres [illegible] extiterat
ipm baptizat et io iste al petebat mulierem a [illegible] impetitione
compesci et ei silentium imponi officialis no exceptione ipius no ad
missa causam ipm sententia diffinitivam tulit, a qua idem al ad sedem
aplicam appellavit et dum [illegible] de pdictis [illegible] plene instrueret
[illegible] ipa mandat quatenus [illegible] delegatis quibus si negotium
ita se [illegible] alanus exposuit ipm ab impetitione mulieris absolvat
ei [illegible] silentium imponendo Noto [illegible] no [illegible] matrim int filiam
carnalem et eum qui pt [illegible] filie baptizat et dicto filia carnale
[illegible] illegittima si [illegible] de quo dixi [illegible] marchia
Ite no quod exceptio peremptoria pt in causa [illegible] probari et
[illegible] opponi ante sententiam et in causa [illegible] pt sententiam pt oppo
ni, de quo de re iudicata [illegible] et [illegible] Ite no [illegible] subest
[illegible] impedimentum matrio [illegible] contrahi prohibetur int separari [illegible]
[illegible] in contrarium [illegible] silentium impom Et int [illegible] quia
[illegible] impetitis erat et io [illegible] silentium
imponi et [illegible] nisi obstaret consuetudo contraria que [illegible]
[illegible] ut [illegible] est [illegible] supra, Item [illegible] quod officialis
istius exceptionem no admissa tulit sententiam, tn [illegible] istam
sententiam [illegible] diffinivit [illegible] iste offi [illegible]
fecit, no admittendo istam exceptionem quia [illegible]
tem et [illegible] sunt p testes [illegible] no debuit Item quia pro
[illegible] erat testes [illegible] in causis [illegible] quod [illegible]
de [illegible] omnes [illegible] et [illegible] vigor cessat nec in hoc casu
sententia transit in rem iudicatam de re iudicata [illegible] et jo an
[illegible] et jo [illegible] p[illegible] eos [illegible] quod pt mulieres
[illegible] istum alanum baptizavit [illegible] ab ista mulier
margaretha, Sed quero [illegible] int [illegible] in [illegible] ordi
[illegible] possit matrim contrahere cum illa [illegible] baptizat, dico quod no [illegible] filia sua spiritualis [illegible] illa quam
suscepit [illegible] Sed si contractum fuit matrim int eos an deat

Separari Ray. et antiqui doctores dixerunt illud esse novum casum
et quod in hoc casu ipsa esset consulenda Ergo non est novum quia et
casu tali mulier per gratiam debent separari / et idem vide tenere
Hostiensem in summa eodem titulo § ultimo versu dico Sed quid si filius
carnalis sacerdotis qui baptisat puellam contrahit cum puella numquid
tenet matrimonium Tancredus dicit quod sic Ro. sua, quamdam ecclesiam
de iure esse prohibitorum / et ideo omnes admittere et tollerantur
qui non prohibentur Et ideo dixit Tancredus quod officiales tractinenses qui
in tali casu errant sententiando / Sed Hostiensis in summa et
in c. iuxta et versu sequenti versu precedentem dicit, Tancredus in hoc male dixisse
et hoc apparet per istud c. / Et quid si filius sacerdotis contrahit cum
muliere quam pater eius duxit ad primam / et vide quod matrimonium non debeat
tollerari, quia presbiter qui tali commisit si publicum fuit pu-
niretur / ac si spiritualem filiam suam spiritualem cognovisset, quia omnes
quos in primam accipiunt ita sunt filii et filie sicut ut in baptismo
suscepti xxx q. i. omnes / Sed quamvis canon ita dicat, tamen non con-
stituit tantam affinitatem inter filios per primam sicut per baptismum
et ideo dico tenere matrimonium, quia nullibi reperitur prohibendum
nec res sua est quia prohiberi debent ar. c. de sponsa duorum cap. de
et ita notat Hostiensis in summa c. ti. § et filiam inter / Sed quid de filio
carnali episcopi cum quod iste filius potuit eam ducere in uxorem quia
pater suus confirmavit dico quod non ar. hic (?) et tali quia eadem ratio
utrobique igitur idem ius quia vos alii dixerunt in hoc casu papam
esse consulendum, quia novus casus fuit ecclesiam sed non est verum secundum illud
tamen casus de quo dixi c. de presbitero hoc fortificat textum Sed
quid movebat ipsum officialem ad sinendum de iure dico quod hoc
editum de iure est prohibitorum sed non invenitur prohibitum quod bapti-
sati cum filia baptisantis contrahere possent Extra glo. dicit quod forte
istud movebat, quia sacerdos hoc clericatus officium funebat xxx
q. i. ad limina istud non obstat, quia propter hoc puniretur, facit quod
non de filiis presbiterorum Et ideo puniretur ut ipse et similes a peccatis
abstraherentur et sic respondit eorum commodum xxi q. i. propinquus secundum
Jo. an. Sed dictum officialis non obstat quia licet non sit expresse pro-
hibitum, est implicite, quia in eo quod matrimonium prohibetur et magis ... quia per lineam
contraxit filio magis baptisans

De cognacione legali Rubrica

Visa de spirituali cognacione de legali nunc est videndum
secundum Jo. an. et Goff. et Jo. an. hic / de materia habetur xxx q. iii c. i. / Capitulum
si qua per adopcionem / Istud capitulum qualiter sic summa ut dicit Abbas
sic summatur Inter carnales et legales filios non potest esse matrimonium ad-
opcione durante / Casus in terminis patet c. per mei ad optant sibi
agnatam filiam per quod ipsa adoptata soror mea lega-
lis est effecta, unde ego liberi contrahere matrimonium cum ea numquid
possum papa respondens dicit quod durante adopcione ipse et
ipsum matrimonium esse non potest / Nota casum Abbatis in quo notanter
dixit quod inter filios carnales et legales servatur, si inter legales
cum negatur in glo. / et licet tales filii legales large dicantur
secundum xi q. iii ad mensam, non tamen proprie, quoniam contrahere possunt
Sed si unus est carnalis et alter legalis non contrahunt / vel quia duo
vincula concurrunt sic unus / c. ante et nisi extra c. de legiti-
matis / ante hoc diffinicio pro materia huius rubrice, quero primo
quid sit legalis cognacio et quid ad optio Secundo quod
sunt species cognacionis legalis sive adopcionis et qualiter
dicunt Tercio qui possunt adoptare Quarto et qualiter impediat matrimonium
contrahendum et dirimat contractum / Quinto de quibusdam spiritualibus

Questionibus materiam istam concernentibus. Ad primum dico quod cognatio — cognatio legalis
legalis est quedam proximitas ex voluntaria adoptione proveniens.
Est autem adoptio quedam civilis proximitas legaliter facta per quam
quis filius vel nepos, et sic deinceps, licet naturaliter non sit, representatur
et fidem mutans. Alii diffiniunt sic, quod adoptio est legalis actio ad
solacium eorum facta qui liberos non habent, per extraneam [illegible], sed ista
diffinitio non valet, quia liberos habentes etiam adoptare possunt ut infra patebit.
Et ad primam diffinitionem facit glo. Instit. de adoptione super verbo adoptio.
Romani enim antiqui legum doctores et alii sollicitabant ne
quis decederet sine herede, et sic fuit in iniuria defuncto Instit. ex qui-
bus causis maiores, et sic instituerunt si quis non habet filium natu-
ralem habeat saltem legalem. Ad secundum quando queritur, quod
sunt species cognationis legalis, dicit Hostiensis quod sunt due: una — quot species
consistit in nomine speciali et vocatur arrogatio. Alia manet in generali
nomine et vocatur adoptio. ~~de hoc in generali~~ Arrogatio est que fit — arrogatio
auctoritate principis et fit de eo qui est sui iuris, id est de eo qui non habet patrem
vel habet sed emancipatus, et iste transit in potestatem arrogantis, et iste
agnit quasi omnia iura que habet filius naturalis et legitimus. Adoptio — adoptio
est que fit imperio magistratus, id est auctoritate iudicis ordinarii, et fit de eo
qui est in potestate patris, et non transit in potestatem adoptantis ff. de adop-
tione l. ii. Unde dant hic doctores versus: Arrogo qui sui iuris est, et habet
meus esse [illegible], patris adopto sum nec patris desinit esse. Et
iste adoptivus tamen ab intestato succedit pro legitimo filio, et hoc est verum — Nota
nisi ab avo paterno vel materno fiat adoptio, nam tunc transit in pote-
statem adoptantis, quia tunc iura sanguinis et amicitie trahunt etc. Ita
Jo. An. hic in novella super rubrica, et ex hoc patet quomodo iste species — Dicit
~~diffiniunt~~ Ad tertium cum queritur quis potest alium adoptare, dico quod — quis potest alium adoptare
masculus tamen et sui iuris adoptare potest sive filios habet sive non, dum-
modo illum quem adoptat in decem et octo annis precedat etate, ita ut sit
omnino tantum [illegible] potuisse ~~alium~~ illum generare, quia natura est quod
talis sit qui generare possit alium sibi natum, quia adoptio naturam imi-
tatur, ut supra dixi, et monstruosum esset quod maioris etatis vel equalis
esset filius quam pater, et ideo adoptans plena libertate [illegible] xviii
annorum debet precedere adoptatum. Similiter de arrogato. Instit. de adoptione
§ minorem. ~~Similiter potest adoptare~~ patet etiam ex supradictis. Mulier
adoptare non potest nisi a principe sibi concedatur, et in solacium amissorum
filiorum ff. eodem l. vi. Sed quis adoptari potest, dico quod quilibet tam ma-
sculus quam femina, pubes et impubes, dummodo sit minoris etatis — quis adoptari potest
quam adoptans, ita quod filius eius naturalis esse possit, ff. de adop. l. ad-
optio. Sed numquid si quis plures adoptat debet pluribus [illegible]
precedere de tanto tempore in quanto dictum est in xviii annis. Videtur
quod non oportet quia in uno anno ex diversis mulieribus potest quis ~~quis~~
habere plures filios et in hoc adoptio imitatur naturam, et videtur in
dicto § minorem Instit. de adop. in glo. super verbo xviii annis. Ad
quartum principale cum queritur an adoptio impediat vel dirimat ma- — an adoptio
trimonium, pro quo primo est sciendum quod ad hoc ut ista legalis cognatio — impediat
et eius effectus insurgat quo ad matrimonium impediendum et dirimendum — matrimonium
oportet quod adhibeantur legales sollempnitates in cognatione pre-
missa, quia primo agnosci debet an causa adoptantis vel arrogantis
sit honesta [illegible] an expediat pupillo ut arrogetur, et de hoc
utrumque debet requiri, et etiam tutores arrogandorum debent prestare cautionem — vel ad plenitudinem
persone publice seu tabellioni de restituendis bonis sibi parro- — et hic requiritur
gatum oblatis. Si enim emancipaverit sine causa et si infra puberta- — arrogatio
tem decesserit restituat bona ipsius pupilli, aliis ad quos si
eum non adoptasset vel arrogasset fuissent devoluta. Secundo debent

tur, et istis non finalibus non oritur ista cognatio sed eis finalibus orit
ex per emancipationem cessat et extinguit istud vinculum et potest in
filio vel filia arrogando contrahere matrimonium / ut hic in textu quod lege
Finaliter cognatio legalis dissolvitur, dico quod quatuor modis — Quot modis cognatio legalis dissolvitur
primo per emancipationem, item per mortem naturalem vel civilem, item per
dignitatem superveniente, que habeat naturalem a condicione et naturalem
Item si sera sua con[...] petentem filium vel nolens in potestate
remanet, quamvis per emancipato habeatur, ff. de gdi in decl. lyn-
biang de hoc per hostiensem in summa e. ti. § et qualiter. Sunt de hec quod
pa — ex adoptione oritur triplex cognatio una est superior sive inter vesse
adoptantem filii ad patrem adoptante et ego et hec ff. p[...]
2a — matrimonium contrahi et durat contractum ff. de ritu nupt. l. adoptivus. Se-
cunda est inter adoptante et uxorem adoptati et inter adoptatum et
uxorem adoptantis, qui etiam finita adoptione contrahere non possunt
3a — instit. de nup. § n. et iii. Tercia est inter adoptatos et filios adoptantis
et hec dissolvitur per emancipationem vel per mortem, tamen ea durante
impedit matrimonium ut hic in isto c. et quibus aliqui dixerunt esse
secus in arrogatum et filios arrogantis per emancipationem tamen
istud non videtur per ista decre. que indistincte loquuntur de adoptione
numquid — non distinguendo inter arrogatum et adoptatum Sed numquid si-
militer arrogatus possit contrahere cum filia naturali tantum vel emancipata
glo. dicit quod sic, et idem innocentius quamvis alii dicant contrarium, ut dicit
quid si — pe. can. post hec vinc. et hostiensis et hoc sunt approbant Sed quid si adopti-
vus durante adoptione contrahit cum legittima. Dicunt quod aliqui
quod non dissolvit matrimonium et fuit etiam opinio speculatoris isto ti.
in princi. Innocentius dicat contrarium nec obstat, quia est temporale impedimentum
quia vincule marito vivus non possumus contrahere licet ipso marito post
sum, et idem tangit hic in fine quod glo. habet xxx q. iii. in summa
quare — sum. jo. an. Sed quare statutum est quod legalis impediat matrimonium Re-
des quod sicut consanguinei et affines ita et adoptivi in eadem fa-
milia solent simul cohabitare, lex autem illas personas precipue exclu-
dit a coniugio quibus nunc est cohabitac. et ideo sicut consanguineos et affines
ita parentes et adoptivos coniugio excludit, et ita nota in summa con-
quid — fessorum eo. ti. q. finali Sed an adoptatus debeat habere aliquid de bonis
patris adoptantis seu arrogantis Responsio preter illa bona que in
patrem adoptantem seu arrogantem transtulit tenetur dare ei quartam
partem bonorum relinquere post mortem suam jo. an. Et licet arrogatus
non sit stipulatus ab arrogatore fingit tamen lex arrogatum fuisse
stipulatum quartam partem arrogatoris quam parte tenetur sibi dimittere
ut ff. si arrogator ff. e. ti. et hoc habetur in glo. ordinaria super verbo
sicut — presumptionem de spon. § quia in pri. Sed quid si adoptans habet filios
naturales legittimos unum vel plures, numquid iste adoptatus habebit integram
quartam partem bonorum adoptantis Et videtur quod non quia sicut tunc ille filius
adoptivus habet plures quam isti naturales legittimi. Canonista dicunt quod
sicut quam in potestate debeat sibi iste quarta adoptandi [...] dicit glo. [...]
instit. e. ti. § Sed et si decedens suus non [...] dicunt quod habebit quar-
tam partem bonorum arrogantis hoc est deducta legittima filiorum ff. e.
e. si arrogator Sed an arrogator possit substituere in illa quarta arro-
Nota — gato dico quod arrogato impuberi in quarta illa substituere possit
in aliis bonis non ff. de colla. bono. l. i. § sed impuberi non potest
glo. contrarie — in ea quarta quam naturali arrogatus glo. arguit a contrario [...] nota distin-
guendo de cognatione finali et legali et quibus arrogatur et
quibus adoptatur et que effectus quo ad matrimonium habet cognatio [...]
et quid de ascendentibus et quod desinit hic impedimentum item numquid
filii adoptati inter se contrahere possunt item quod glo. dicit quod illegittimus

possit copulari filie adoptive. Franc. tn Car tenz contrarium in hac parte
quod leges contrahe no pnt et hoc verius

de cognacione spu Clemen

De mente inter patrem baptisati et levantem seu tenentem baptisatum contrahitur cognacio spiritualis valida ad impediendum et dirimendum matrimonium post contractum Ita quod matrimonium non pot consistere inter compatre et commatrem et si de facto fuit contractum debz separi. hec go cognacio spiritualis non solum impedit sed eciam dirimit matrimonium post contractum seu contrahendum Secundo no mulierem posse effici matrem spiritualem. et ex hoc habes vna dram inter cognacione spiritualem et legalem na mulier non pot adoptare ut in § fene insti de adop. tn pot in baptismo puerum tenere et acquirere filiacionem spiritualem Ro diversitatis pot esse quia per istam cognacionem spiritualem filius no transit in ptatem patris spiritualis sed per arrogacionem filius transit in ptatem arrogatoris sed quia femina no pt habere filium in ptate ideo arrogare no pt que ro cessat in precedenti casu Et hec faciunt ad q quotidiana et satis utilem numquid per procuratorem possit contrahi ista cognacio spiritualis vi q no na quemadmodum no pt contrahi legal nec carnal per procuratorem. l neq et. l post morte § finali ff de adop ita nec ista spiritualis Tres enim sunt cognaciones vna carnalis alia legalis et alia spiritualis et iste due vltime imitantur carnalem inquntu pnt ut in dicto § finali sicut go due prime no pnt contrahi per procuratorem ita nec ista vltima contraria opinionem disputando tenuit Marsi. doc. Io an quia regulariter quilibet actus pot explicari per procuratorem nisi expresse sit prohibitus a iure in l i § cuius ff de procur 2 in re pot qb per alium de reg iur li vi sed nullibi spaciale hoc prohibet et Io and plene hanc questionem disputat in d. rla pot qb ubi veritatis opi concludit oppositum et fundamentum suum principale est sup c d ebus et c ad limina xxx q i ubi videtur requiri actus corporalis Idem tz Archi in c i eodem li vi per c i et c omnes xxx q i et inde pfre consil. xv procurator mens duobus car sequitur opi do Marsi. et ad inva all per Io an et ar Rudet q loquuntur vn qb pse vult contrahere istam cognacionem spiritualem qua tam no sufficit sola presencia nisi puerum pse suscepit seu eum tangat tpe sacramenti do Anto hic inquit eligitur an sequenda est opi Io an ut no admittatur qb per procuratorem sed pg seqr placz in opi contraria na iura solum requirunt levantem ut videat pro puero et obliget se apud deum in constitutum fidemissor pro eo apud deum de quo indebo textum in c nos aut de cse di iii hec aut obligacio dz posse contrahi per procuratorem cum no exigatur industria persone nec agitur de magno facto hic Item quia multa fieri per procuratores prohibentur facta tn tenent ut sentit glo no in l vnius § et de pci lib off e et in c i de iudi li vi fac qb qd no Bar in d. l pg mortem in § fi licet ipe indeatur sequi opi Io an in l gallus in § forsan ff de lib et pos Scdo est eciam alia questio no minus difficilis presupposito quod per procuratorem non possit contrahi numquid saltem de facto contrahatur per procuratorem qui de facto tenuit baptisatum Io an in d. regula pot tenet qb sic quia re ipsa procurator interuenit et licz no intenderet obligari tn sepe extra id qd agitur nascitur obligacio ut in l ib qui in fi ff como contraria opi tenuit fre in d consil. xv et illa credo veriorem quia ubi no est consensus alicuius no nascitur obligacio ut in l in omibus et nil consensui ff de ac et obli Alia questio quotidiana est numquid vniversitas possit contrahere istam compaternitatem. na sepe ciuitates constituunt sindicos ad hunc actum fre ind consil xv respondit q no quia nemo qui no sit baptisatus pot alium tenere in baptismo ut i c inbaptisimate de conse di iiii sed vniversitas no hz animam go no est capax huius cognacionis spiritualis pro hoc c romana in § vniversitatem

De eo qui cognovit consanguineam uxoris sue

Vidimus de cognatione spirituali et legali, de carnali est videndum. Sed quia est copula consanguinee uxoris contracta affinitatis cognatio de qua possit dubitari an matrimonium dissolvat, ideo sequitur [illegible]

[illegible]

Si quis [illegible]

[illegible]

irregularis ista [illegible] impedit [illegible] et durat [illegible] temporalis [illegible]
[illegible] specialis [illegible] impedit [illegible] temporalis [illegible]
[illegible] Sed [illegible] aliquis [illegible] est [illegible]
illum irregularis [illegible] dispensari a papa [illegible]
irregularitate [illegible] gradu [illegible] dispensari [illegible]
[illegible] de [illegible] irregularis [illegible] impedita
irregularitatibus specialis et temporalis [illegible] est [illegible]
[illegible] Sed [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]

Demens [illegible] dispensari [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] irregularis [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] ... quia ... adulterio ... [illegible]

De illo 27 [illegible] ... ad debitum ... [illegible]

[illegible]

Transumpte 29 [illegible] ... [illegible]

cessant quod quia pena sit puniendus et cum non valeat sua licentia
posse. Et ideo quod licet dicit [illegible] repetere restitutum et ei valet nocere non
[illegible] regulariter eum nisi ab eo sunt requisitus, et licet [illegible]
[illegible] et non dubitat [illegible] eum accedat. Sed [illegible] Innocentius [illegible]
[illegible] per [illegible] impedimentum, ipse videndus [illegible] quod sit et [illegible]
[illegible] arbitrium ordinarii [illegible]. Sed Innocentius [illegible] valeat
[illegible] alia [illegible] dicit quod [illegible] et ad [illegible]
[illegible] quod [illegible] subsequens [illegible] dispensatione [illegible]
[illegible] debet [illegible] in [illegible]
[illegible] dispensatione [illegible] in [illegible] extra [illegible] et [illegible]
[illegible] de [illegible] dicit quod [illegible] spiritualis [illegible]
[illegible] ut [illegible] de [illegible]
[illegible] delictum [illegible] extra [illegible] licet [illegible]
[illegible] ut [illegible] delictum [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] Sed Innocentius [illegible] de [illegible]
[illegible] debitum [illegible] de [illegible]
[illegible] quia [illegible] ut [illegible] de [illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible] ut [illegible]
[illegible] dispensatione debitum [illegible] dicit [illegible]
[illegible] de [illegible] ut [illegible] extra [illegible]
[illegible] quod [illegible] de [illegible] debitum [illegible]
[illegible] alias [illegible] quia [illegible]
[illegible] de [illegible] Sed [illegible]
[illegible] dispensatione [illegible]
[illegible] ut quia [illegible] de [illegible]
[illegible] dispensatione extra [illegible] et [illegible]
[illegible] ut quia [illegible] et licet [illegible]
[illegible] dispensatione [illegible] in [illegible]
[illegible] Sed [illegible] in [illegible] ad [illegible]
[illegible] de [illegible] in [illegible] aut
[illegible] quod [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible] delictum [illegible]
[illegible] quod [illegible] debitum [illegible]
[illegible] et licet [illegible] aut [illegible] requisitus [illegible]
[illegible] non [illegible] debitum [illegible] quia non est debitum
[illegible] aut [illegible] et licet aut [illegible]
[illegible] et [illegible] quod [illegible] nisi
ab eo sunt requisitus, aut [illegible] et licet aut
[illegible] et licet [illegible] debitum [illegible]
[illegible] et [illegible] extra [illegible]
[illegible] debitum [illegible] dicit [illegible]
[illegible] debitum [illegible]
[illegible] et non [illegible] quod [illegible] de adulterio [illegible]
[illegible] debitum [illegible] licet [illegible] debitum
[illegible] non [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] intelligi [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

q; nec sentencia an impedimento ... sequitur sit lrum licz q hic non
constat ... et de vno simpliciter ... et adulterio ...
et ... in ...

Super eo ... spectat me ad confessionem coniugum, que de coniuge
tempore ... rumore vicinie confirmatur. Et sunt due partes
huius ... questiones ... plurimas ibi hic. Casus in ... pro ...
vir ... cum vxore sua coniugium ...
carnali ... et hic tamen ipse ... filia ... et ...
rei partes vicinie ... attestante. ... ad ...
... que pre... ... coniugum et rumoris ...
tunc ... ab vxore sua iudicio ecclesie separari ... quos ...
consuluerit ... quod per eorum confessionem tantum vel rumorem vicinie ...
... separari non debent. ... est ista, quia posset contingere quod ipsi contra
... et ad confitendum ... defacili ...
... confessionem et voluntatem ... ecclesia mediaret ... sancte
... est hic in distincte ... quod per rumorem vicinie ... non
... separari. ... regula ... sit, ... nisi ... et ... digne
... supervenerit ... separari ... Nota quod non cre-
dit ... et rumori vicinie ... affinitas precessit ...
ab hic et ... si non crederetur confessioni coniugum, quando
confitentur ... se, quia ... et ... quia non credi
confessioni aliquorum in alterius preiudicium ... interrogati ...
... defensionem ... ne fiat preiudicium ecclesie et ad
... in ... quod publicatis attestationibus producuntur alii
testes in causa ... ... et ... Item quod
rumor ... operatur effectum ... quia ad vim probationis
et quod dixi non credi coniugibus confitentibus, hic est ... nisi assint
alie probationes ... et sit non obstat ... de testibus preterea ...
que sunt ... dubitandi ... quod sunt ista quia confessio
in iudicio ... sententia ... est ... unde
... quod generaliter ... confessioni con-
iugum ... dico distinguendo, aut confessio
emanat ... aut ... Si ... aut emanat
in foro penitenciali, et statur in preiudicium confidentis ... de ... lex
... vbi de hoc. Aut emanat in foro iudicii, aut
emanat in preiudicium vinculi coniugalis, et non statur ... si fama
sit super impedimento confessato ... legittime probari ... proba-
... de testibus ... aut agitur ad separacionem thori, et sta-
tur confessioni ... et ... et ... carnalis ...
in ... vbi non statur confessioni ... ita non in ...
... Sed ... confessio coniugum
in causa ... facit fidem ... aut
publica fama vicinie concordat confessioni coniugum, aut ...
rumor ... si fama, tunc facit plenam fidem ...
... est fama orta est ante litem motam ...
... que sequuntur et ... de testibus ... et ...
... Si tamen rumor ... confessione coniugum non
facit plenam fidem ut hic. Et nota quod fama est vehemens ...
seu maiorum ... opinio rei de qua ... sicut ...
speculator in specula que de notoriis ... fama. Sed
rumor est ... assercio quorundam ... et sola
... vt ... de noto... in ... post ...
et ibi vide de rumore ... confessio emanat ... et tunc
aut non preiudicat alteri ... statur confessioni ... si alteri
... preiudicat de quo ... constat ... de testibus ... xxx q ultima ...
... ita

casus

no

defe de

ad

quod

si ...

quod

fama

rumor

...

c.

Et not hostien de testibus cum sumo de fugi c. j. Et host de
cap. Cum tam pro qual regula treb casus circa hanc mam q
alt coniugum confitet con virum carnalem vel spuale religionis
vinculum aut constat quod omnio intendit ad separacionem viri con
q confite et sic no statur confessioni sue, ut est in c. vndo aut
constat quod nullo vellet virum separi con quod confitetur, ut
sup de presump. c. iiio et sic statur confessioni sue, ut de rapto c.
cum. Et sup de despon impuber. attestacionis v. de hoc Et vo am-
biguum casum est, quia tunc conse confitenti credi idem cum
confitetur con id quod intendit, xxxiii q. v. c. j. sunt dubitatur et
tunc si fama vel suspa admincla adiuvat ei statur xxxv. q. v. c. Videns
de presump. c. iiio. hijs aut desicientibus, tunc in dubio vi pcarnalem vel
con spuale religionis vinculum indicandum ad dicti c. Cum tam et
indurat host ibi plures rones quas vide. prima glo obicit et solvit
distinguendo triplicem gfessionis speciem. item obicit et solvit
vide quod in textu dici quod per confessionem coniugum tum no dz
separi Sed con vi q confessioni standum sit, quia confessus pro iudi-
cato habetur de gfess. olim dicit glo quod in isto casu no statur
confessioni coniugum ex quo con virum confitentis tem confitetur
pse de mre qm no potest confessio. Et cum confite con se sta cuius
confessioni de mre qm Solutio quod illud est spale quod non
credit eis in preiudicium viri ut dixi G Sed si preiudicio confitetur bene
statur confessioni coniugum vnius ipsorum, ut si peto aliquam
in vxorem et ipa confite virum et ei sit preiudicium fsm confessionem
que sit in thori separacionem per adulterium tibi statur confessioni in dedinor
ex libris Et vo dubitatur est, quia qm agitur defende viri lata sina
divorcij divorciati conube possunt xxxv. q. vi. Et dno in fine et c.
ab isto die Secundo aut agitur de separacione thori per adulterium separati
manent coniuges xxxii q. i. c. dixit fsm Goff et Jo an. Idemum glo opst
con textum quia in mensa casu hust c. no ste confessioni et
rumori viri, sed cont cum glo xxxv q. vi c. dno, ubi coniuges
confiten gsanguineitate int se et fama eorum confessioni consentiat et
eis statur. Solutio hic erat rumor tm pticularis ibi fama glo
glo alia Solutio, q hic sunt turpitudine ibi rem licitam confi-
tebantur fsm Tan. et Jo an. Et dt Ab quod obhoc quod fama
in hoc casu pbet, debet pcessisse litem motam, arg cuius gd dz de test. S
de test. licet ex quadam Et dt Jo an q no esset ille qui separet
virum per consanguinitatem de qua no constaret, nisi per confessionem
coniugum et fama, et c. si duo loquitur fsm antiqua tpa fsm que
mre erat viris validas pbacionis recipe, quia in tm extendebat
phibicio, quod via pbacionis hec no poterat, que vo hoc cessat fsm Jo an
Ubi glo vlt obicit de presump c. illud Et dic ex glo, q ibi no tm erat
rumor, sed adderant alie sca violente presumpcionis, et dabat hic casus
conuium per rumore no dissolvere sanitatem sociatos

Discretionem Affinitas sup verb no solvit sponsalia de pnti
et sunt due ptes, in prima pone consulta pisa casus fsm ibi nos
igitur Secunda pincipalis subdivi in treb in quarum prima dt
mulierem ad contrahenda inducenda, 2a dt quod mrs si ad hoc in-
duci potest 3a obstacula solvit, 2a ibi q si, 3a ibi cum adulterium et
ibi primum obstaculum Scdm ibi sz nec affinitas, 3m ibi quicquam
Casus intrius et pe. S. Quidam vir contraxit matrimonium cum quadam
mulie p vba de pnti, et antequam eam cognosceret carnaliter quidam
consanguineo suo, ea in vila et remitterem tradidit in vxorem
cum qua ipe consanguineus pdicti viri nuptias celebravit, et ea carnaliter

Cognot, sz mlr qm rito fuit libera reddita a sanguineo sui viri
affuit et vro suo restitui postulat, nō queba quod iur in hoc
casu, an in hac pte uiliter petito sit admittenda, vel quid alid
sit agend papa rndendo dt q ipo vro qui eam tradidit in uxo-
rem consanguinee ea remitente p tam turpi facinore gnis est pe-
nitentia imponenda, et mlr pro publice honestatis instiricon
diligenter est monenda ut ille primum qm repetat ut redeat ad
sum cosanguineu poenit ui sui lectum, quia illa ppr reatu ad
ulterius conquiescere nō pt, sed poenis grauiter urnat donec ui eius
lectum debitum uat p solvat, Sz pone q pr Sancte quod mlr
ad tormenta induci nō pt, quid sit faciendum in hoc casu, ppa
rndendo dt q tunc vir cogi dz redire ad ipam, et ea maritali
affectione p tractet, Sz dices nō ungiendum prior vir potuit ea adulterium
admittere, ex ipso adulterata fuit cu consanguineo ui, rndet q nō
quia ipe meth ipam adulterandam tradidit, ut obstat qm
eius obiectu q ppe fornicatorem cosanguineum pt vir dimitte uxorem, dic
vnu est nisi amo, nisi amo fornicandus pt lectum recept
claudi, ut est in ca tali nra, Sz pr Sancte unique affinitas
contracta p commixtionem carnalem cu consanguineo viri pcedere
ulterius aut ei restitutio primi viri nege, ppa rndendo dt q qma
affinitas supveniens pq iuxta lectum contractum, ipm rumpe
nō pt, u ipa mlr pecam sz sine culpa vid, cum sibi iniquitate
perceps nō existat, Allexa tu in hoc casu dixit distinguendo
utrum incestus sive adulterium sit manifestum vel occultum. Alij aut
distinguebat inter gradum pximum remotum, nos tu illas di-
stinctiones removentes volumus hanc nram constitutionem robur
hre, Nota q affinitas sequens matrim de pnti nō dissoluit eu
si copula carnalis nō dum sit secuta sm ab hic, Item q mulier
qz peccavi inte suo sine culpa, nō tu sine causa, de qt
nota depend antiqua ipsa glo, Item nō quod lex gnalis lo-
quens recipit distinctionem ab alijs legibus ff de testa l quesitum et
sic est hec lex dicta que dicit uxor ppe fornicationem dimitti pt
vnu est tu distinctione si nō potest lectum se exceptione tueri
Item nota quod lectum factum nō iuris licet veniat ad eu
casu a quolibet potuit hic iurim, et de hoc dt vna glo et de hec
vide in ma ro fctum lectum, de re unl li vi Item nō quod
vir nō pt obicere adulterium uxori quam tradidit fornicandam Ex
isto qui ab de tali que que de flo cotigit Quidam hebat quan-
dam uxorem pulcerrima et cum ipe uidisset quadam infirmi
quam iussit p medicos rogans ut eu curaret medicus, noluit
nisi daret uxorem suam ad cognoscendum, tandem uxor ad instantiam
mariti medico se subierit, quo facto medicus pcurando virum
curavit, viro qualescente uxorem volt ptextu adulterij dimitte
Quritur vtru possit et dicit quod nō, Et hic pba protinu hic po-
situm tradidit adulterandam sm ab et Jo an et Jo de lig et
facit q nō xxxii q vii quoniam istis et bar hic in gene eum
quidam quinteri cyptatet et est go dimitatis xxx ij in ordine
Sz unique in isto casu mlr tenebatur obedire viro dico q nō
quia in malis nō tenet obedire vro que sunt con Arms facit
de v sig ad aures, Et io ista in parto peccat con Ku et ho con
virum sm Jo an, Sed unique fornicatorum contractu conficitur
affinitas, dt Jo de lig hic p istum textum pbari q sic de quo
remittit ad arborem affinitatis in prpo, Sed quae affinitas con-
tra ex illicito coitu et nō cognato spualis, sm una opinionem de hoc
vide q nō aut de cognatione spu li, li vi sup vo cognatam

Et ista est opinio archi(diaconi), quia licet alia persona coitu non acqui-
ritur et coitus fornicarius non est causa acquirende affinitatis
quibus Hugo dixit contrarium de hoc dixi sup(ra) de cog(natione) spirituali. Martinus
item facit hec decre(talis) ad quem que inserta contingerat que tale
est duo iuvenes coniuxerunt tandem tempore nupciarum paranymphi
cum eos ad dormiendum ducerent sponsas ignorantes mutarunt, et unus
sponsus sponsam alterius cognovit, sponsi autem videntes se delusos
nullus eorum alterius corruptam voluit. Hic in extremis super hoc
consulti sunt Jo. an. Clem. consuluit quod licet debeat ingredi religionem
quod possent facere sup(ra) de conversione coniugatorum verum et c ex publico
Sed si nollet ingredi sunt opiniones, nam quidam dicunt quod unus
quisque debet cogi ad sponsam suam redire, credo hanc fore verum
et forte non peccavit ut est eius in hoc casu ad imputandum, que
proxime adulterii non potest eos ad repellere, ex quo ignoranter commissum
fuit. Nam ignoranter adulterium non committit xxxiiii q. ii In lectum
Ubi primo distinguit an vir tradidit vel occasionem dedit et ad finem
sequentem Item, Unde ex quo vir sua uxorem tradidit adulterandam
crimen ei postea adulterium apponere non potest, xxxii q. v. c. i. Secundum autem
esset si dedisset ei occasionem adulterandi, ut quia nimium abstinuis-
set a copula carnali, quia si tunc adulteraretur, uxor posset ei
opponere, tamen videlicet viro imputare, quia peccavisset nimium ab-
stinendo, vel nolendo reddere debitum xxvii q. ii. Si tu abstines
sed contra istud videtur per c. iam allegatum Si tu abstines ubi dicitur viro
Si tu abstines sine voluntate uxoris tribuis ei fornicandi licentiam
et peccatum tuum imputabitur abstinentie, Si imputabitur ergo ei postea
adulterium apponere non potest, Solutio illud quod ibi dicitur tue imputabitur
abstinentie, id est tali abstinenti peccatum imputabitur, quia peccatum committit
debitum ei denegando, et ita solvunt ibi glo. et Jo. dicit hic glo., quod
vir debet esse melior auctor colendi bonos mores ff de adul. Si uxor
quod si non facit detrahenda esset a viri potestate [illegible] de [illegible] auditu [illegible]
nonea Extra glo. dicit Jo. an., [illegible] a potestate patris et domini etc.

Fraternitati. Si sponsus coniugat cum consanguinea sponse non
tenet sponsalia. Et dicit Jo. an. in novella quod parum facit hec
decretalis [illegible], quia non tunc ponderatur pollucio de qua decretalis
loquitur, quam publica honestas orta ex sponsalibus et sunt Jo.
an. Si vero iungitur hic ex ordinaria pollucio per ea que sit in natura-
libus [illegible] ex ordinarium et consuetum [illegible] publicatis tunc hic
esset affinitas et facit ad titulum, presumitur tamen talia dicit quedam
[illegible] ista vero potuisse, sup(ra) [illegible] circa [illegible] depositi
est, sed ne contra [illegible] quod nichil est. Et dividitur in duas
partes, primo ponitur [illegible] Casus
Quidam [illegible] contraxit sponsalia cum quadam puella septem[illegible]
que propter fragilitatem et defectum etatis debito modo cognoscere non
potuit sed ea ex ordinaria libidine polluit postea ea dimissa
illa sororem suam sibi copulare presumpsit quod audiens
archiepiscopus [illegible] divorcium [illegible] appellaverunt a qua
forte ad sedem apostolicam appellarunt, sed quia ista sua divortii per
archiepiscopum lata fuit, ideo papa eam approbavit, non quod publice
honestatis iusticia ex sponsalibus orta est set propter ex ordinaria
pollucione secuta debuit uxorem cum sponse consanguinea postea
tenere, et sic dixi ex sponsalibus orta [illegible] sponsalia non
sunt nulla, [illegible] consensus [illegible] de sponsalibus [illegible] Sed quid
hic an ex ordinaria pollucio sed [illegible] extra [illegible]
vigeant [illegible] affinitatem dicit Jo. an. [illegible] et hoc vim etiam
[illegible] claustra pudoris et [illegible] tale [illegible] non [illegible]

Nota (right margin)
quod (right margin)
Glo. prima (right margin)
op (right margin)
Ex ordinaria pollucione [illegible] (right margin)
casus (right margin)
aut (right margin)
vero (right margin)

[illegible] (left margin notes)

xxxv q. iii c. ex ordinaria Et ideo ad hoc ut contrahatur affinitas, necesse
est seminis utriusque commixtionem fieri xxxv q. x fraternitas. Et ideo licet
mulier semen emittat non contrahitur affinitas secundum Innocentium de quo dixi supra
eodem de sponsalibus impuberum attestationes, et de sponsalibus c. ultimo, et vide quod
ibi notat Jo. an. Et huius ratio est de frigidis, quia frigidus palpando
potest provocare mulierem ad seminis effusionem ut ex., tamen non est matrimonium
ideo consummatum, et ideo nec affinitas ibi contrahitur. Sed numquid

quest.

si vir emittat semen in membrum alterius vel neuter emittit
sed extra ordinarie unus alium polluit, sponsalia prius contracta rati-
ficantur. Respondetur sive emittat sive non, et etiam neutro emittente
sponsalia prius facta credit Innocentius ratificari, unde idem Innocentius
dicit hic quod ad affinitatem contrahendam requiritur seminum commixtio
[illegible] [illegible] et alter. Dicit Jo. an. quod sponsalia ratificantur propter
consensum maritalem qui ibi est vel saltem presumitur esse, ar. predicto
c. ex ordinaria xxxv q. iii. Et hoc est verum dummodo fuit ipse animo
apti vel proximi, ar. c. de sponsalibus impuberum continebatur. Sed hec opinio
de commixtione seminum Hostiensis quo ad primum contrarium [illegible] pluribus
doctoribus non placet, quia de commixtione utriusque seminis non potest certa
facile fieri fides, ideo dico de facili quia probata suspectione plus
que non generatur sine commixtione seminum commixtio censetur esse
probata. Suspectio autem pluribus differentiis quod probari potest plenum esse hominis
[illegible] et huius mulieris et non aliorum secundum Jo. an. Sed numquid copula
sine effectu inducat publicam honestatem dicit Hostiensis et Jo. an. ubi
minor est septem annis et reperitur virgo et de hoc constat tunc solus
conatus non generat publice honestatis iustitiam, ut in c. finali de sponsalibus
Si vero mortua sit vel vivit et reperitur corrupta, tunc est secus
quia tunc inducit publicam honestatem ut hic et ibi de sponsalibus
impuberum, si autem corrupta sit maior septem annis, tunc aut temp-
tatur maritali affectu et oritur publica honestas, si non mari-
tali affectu non, ut in dicto c. extra ordinaria. Card. vinc. [illegible]
c. fi. dixit, quod si infra legitimam etatem vir cognoscat mulierem
et ipsa semen non effundit, non est matrimonium, ut videtur presumptio. Et unde
si aliquis solutus aliquam solutam deflorarent ac sorores eius appareret
non tamen in illa defloratione intervenerit commixtio amborum seminum
et de hoc constare posset numquid aliquis consanguineus defloratoris
impeditur cum illa matrimonium contrahere Innocentius supra de sponsalibus c. ultimo videtur
dicere, quod non impeditur. Sed cum hoc est dubium an sit facta commixtio
vel fuit effectus vera caro, hoc semper presumitur. Facit nota Host. l. xxxiii
in c. i. Vinc. autem dicit quod si infra etatem vir mulierem cognoscat
et ipsa semen non effundit non est matrimonium vir vel presumptum, quod
non videtur, presumptio quia deficit etas legittima, quod non presumptio potest quantum ad
[illegible] non convenit ex utraque parte. Dicit tamen quod vir non potest esse eadem [illegible] eta-
te adveniente, si illa velit cum eo remanere. Et sic intelligitur de spo.
impuberum de illis ut [illegible] etiam ante si mulier est cognoscibilis, ut
infra c. c. finali. Item notat quod esse istud factum est quedam
presumptio, quam [illegible] [illegible] ut quicumque maiore [illegible] mulierem cognoscat
cum, credet cum utrumque semen effundere et idem credit in viro si videt
factum tempore cum furiosa si sponsalia precesserunt furorem. Sed tamen in
hoc presumptio recipit probationem in contrarium dixit tamen quod talis
contractus infra etatem vel furorem post sponsalia non facit plenum matrimonium
presumptum de quo loquitur c. is qui de sponsalibus. Sed quero post Innocentium
Sed quid si in coitu severarum utraque effunderit nunquid dicetur matrimonium
presumptum, dicit quod non, quia non fit cognitio secundo effusio seminum infra
vas et contractat potest eadem mulier probare in contrarium per inspectionem matronarum
et probatorum integritatis, ut xxvii q. i ut aqua [illegible] et solent contrarium

Nota pro [illegible] [illegible] [illegible] differentiis

Verius

[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] utriusque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] affinitatem [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] emittat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Extra glo dicit quod illud coniugium est solutum in c. Iuvenis
supra de spon in ultima glosa, et vide quod ibi no. et xxxv q. iii
Extra ordinaria in glo super verbo matrimonialem, et in glo sequenti Et
an extraordinaria pollutio impediat ducere consanguineam de hoc
vide glo ibidem / affinitas superveniens rumpit sponsalia de fu-

Extitetis turo / Et primo pon. consultacio 2a rubrice Casus in
terminis / Clericus contraxit sponsalia cum quadam
puella infra nubiles annos constituta, postmodum medio tempore
matrem puelle sepe carnaliter cognovit, postmodum puella factam
adultam, etiam carnaliter cognovit / Queritur quid est in hoc casu
faciendum, et papa fecit predicto viro imponi penitenciam mandans
Epo, ut si res se ita habet, illos debeat ab invicem separare, et mulier alii
viro non nubat, si postquam fecerit delictum mulier et viri, ei non erubu-
erint committere, vix et nec illius mulieris unquam debet ad alia
vota convolare sed continenciam perpetuo observare teneretur et enorme
delictum deflere, quod tam nephanda libidine contraxerunt
presertim cum ita prius sunt delapsi in carnis minime timeat
nota affinitas superveniens tollit sponsalia de futuro secundum Ioan. hic
Item nota penam incestuosi, quia virum conthoralem non pot, et sic tame-
atur de incontinencia datur ei licencia contrahendi Sed
contra hoc nole oppono de regula omnis res per quas causas nascitur per
quascunque causas nascitur per easdem in contrarium
agentes dissolvitur Sed sponsalia nascuntur per consensum, et
ergo hic dissolvuntur per coitum cum consanguinea sponse, et sic non dissol-
vuntur per easdem causas. Solutio dicit quod istud est regula iuris
quod dicit regula quod per easdem causas dissolvuntur Sed non enim per easdem
ut patet in verbali obligatione, que solutione tollitur iustitia qua debetur obligatio
tollitur in primo. Sed queritur quid si non dum nubiles desponsata
per verba de presenti, postquam cum sponso suo complet etatem, ita quod per lapsum
temporis firmatur matrimonium secundum decretum unam de despon impu li vi. deinde iste
sponsus prius cognoscat matrem sponse quam sponsam, an isto non obstante
possit manere cum sponsa et dicit Io. an. quod sic, facit Io. de lig. vide quod iste
istam puellam desponsaverat in uxorem, et supplet hoc ma glo futurum
et ita glosant Jac. et Can. per verba de futuro, sed non est mirandum per que verba
puella in nubilibus desponsata fuisset quia subintelligentur sponsalia
de futuro de despon impu c. li. vi et io dicebat minor quod cum ista
puella fuit tantum spon de futuro si Io an. hic in no. glo 2a not
maior pena debet imponi incestui quam adulterio quia incestus
adulterium in malicia vincit de hoc dictum est supra c. veniens

Veniens idem dicit quod presens capitulum quod ad tit. tenet / in glo
et dividitur in duas partes prima parte narrat factum, secunda vincit ibi cum igitur
Casus in terminis quidam laicus tempore infancie sue quandam puel-
lam se ducturum iuravit in uxorem cum tito ad legitimam etatem perveniret
et solempnis promissio hinc inde fuit posita super inito contrahendo
postquam pater puelle dictum et in domo propria tenuit et simul cum puella
nutriebant et quia in eadem domo erat soror ipsius puelle cuiusquam
tempore et utrique conversabatur, et de quisatam dominica sorore sponse cognovit
et postea victus amicorum instancia illam quam mancebat duxit uxo-
rem / et nupcias celebrans quantumque comode potuit cum cognosceret
utramque; verum quia accusatus tormentis iudicialibus non potuit nec
suum delictum volebat confiteri postea reversus ad cor petit sibi salubre con-
silium impendi et quia ordinarius erat dubitat quid esset faciendum in
hoc casu io consulebat dominus papam / Item consultus an omnia consi-
deravit quod apostolus non solum a malo sed ab omni specie mali precipit

Abstineat, ideo mandat ipsi archiepiscopo Magdeburgensi ut ipsi viro penitentiam
competentem pro tali excessu iniungat et eum moneat et inducere debeat
ut abstineat ab utraque. Nota affinitas post sponsalia de futuro
contracta de qua in prima tantum constat, nos compulsionem sed inductionem
separationis causat. Et dixi compulsionem nisi esse, sed vide in glossa de offi. ordi.
Ut sacerdos. Item nota quod alio coniugum mortuo, quo ad superstitem du-
rat affinitas, quantum ad iterum contrahendum xxxv q. x c. i et ibi de hoc
sed vide quo ad alia xxvii q. ii § ea. Item nota quod alio coniugum vel agnus
sororem sponse cognoscerit antequam sponsa de futuro, neutram habebit
in uxorem, s. c. proxi., sed vide si prius cognovisset sponsam, tunc affinitas non
dirimit matrimonium, s. e. discretionem, et in c. proxi., secundum innocentium. Item nota textum quod
non tantum a malo sed ab omni specie mali est abstinendum, pro quo debes scire
quod quedam de se sunt bona, que nulla intentione possunt fieri mala ut deum
diligere et similia. Alia e contrario sunt mala secundum se, que nulla intentione
possunt fieri bona, ut fornicari et similia. Quedam sunt de genere bonorum
ut dare elemosinam et similia que ex circumstantia possunt fieri mala ut
si fiat ad pompam. Quedam sunt indifferentia ut levare festucam
de terra, quod potest esse bonum ut in usum alterius posset, et malum ut ex ipsa alii
noceam, de hiis loquitur versus. Quodque agunt homines etc. Hoc ergo
intendit quod non solum ab eo quod est malum secundum se, sed etiam quod est mali
occasionale, vel mali speciem est abstinendum, et ita notat Jo. an. in c. cum ab
omni de vita et ho. cleri. et ab ibid. Et habetur ista auctoritas i. ad Thessalo-
nicenses c. ubi dicit apostolus: Omnia probate quod bonum est tenete, ab omni specie mali
abstinete, et est ipse finis c. Item ex isto textu qui dicit de conversatione notat
Hostiensis quod non est tutum diu cohabitare mulieri et ideo fugienda est prava mulier
... et mulier et de hoc potest versus: Si fugias tactus vix castus eris? actus, hebigi?
vita nec monachus eris, et ideo ait beatus Jeronimus contra Jovinianum qui sibi
... statum ad uxorem ita viri tactus et femine sentit naturam suam et
diversitatem sexus intelligit, et idem Jeronimus in c. xxxii de hospitalitate eorum
dicit hospitiolum tuum pedes non atterat mulierum, unquam de foris earum
disputatione eam tuum mulieres nesciant et salomon prior ?? dixit non teneri
pertranseat pulchritudinem mulierum cor tuum, ne capiaris nutibus illarum. Et post pauca
unquam homo potest abscondere ignem in sinu suo ut vestimenta illius non ardeant
aut ambulare super prunas et non comburerentur plante eius sic qui ingre-
ditur ad mulierem proximi sui non erit mundus cum tetigerit eam. Item notat hic
Jo. an. vulgare proverbium quod opportunitas facit latronem et ideo dicit quod multi
abstinent quia non habent opportunitatem, alii ut videtur in famula alii ex
timore dei, alii quia penitus abhorrent alii ut filii et imitatores dei sunt
et hoc est perfectorum. Vadeas textus hic dicit quod iste laicus qui oportet
habuit cognoscebat utramque tam uxorem quam sororem sue uxoris, sed quero
cum qua plus peccat. Dicit Jo. an. quod cum ea que non erat lecto uxoris plus peccat
quo ad ecclesiam, sed que ad deum plus peccat, quia cognoscendo maritalis consensus
interveniret, et ita notat hic Jo. an. Vadeas textus hic dicit de fide ante obser-
vatio facta. Sed unquam vis hec fide iussio et unquam potest agi ad penam
ex ista fide iussione. Dico quod non imo ut pignora haec occasione
retineri possunt, de hoc satis dixi de spon. gemina, et ita etiam notat Jo. an.
hic in novella. Prima glossa declarat quid sit etas infantie deinde vadet
per questionem, dicit glossa quod infantia dicitur ante septimum annum. Sed quero
in glossa unquam tales debent iurare et si iuraverint teneret eorum iura-
mentum, dicit glossa quod non, quia illo tempore furtum non cadit in infantem
quia furti non tenetur ff. de furtis l. impuberem, secundo per glossam infan-
tia si sit doli capax et dicit Jo. an. ex glossa quod infans dicitur ab in quod est
non et for faris, quia ante septimum annum tales non possunt bene loqui secundum Boet.
Glossa sequens vadet per questionem et idem per unam questionem quero in glossa

[illegible]

[illegible]

c.

an obligatio que init venit in iudicio recipiat penitentie adiectionem et dico
quod non, ut supra de spon. gemma et i. si sed ad quid tenetur promittens alie-
num factum in iudicio, respondeo quod filii sui conveniant dico quod non promittit aliud nisi
ut det operam quantum potest ut fiat quod in eo est de verborum oblig. stipulatio ista
de hoc not. in de spon. ex lit. in prima glo. ultima glo. primo exponit
textum, deinde signa contrarium et solvit unde quod hic textus dicit, quod
consulendum sit huic, quod ad nulla accedat glo. dicit hoc intelligendum in
iudicio anime, unde potius sententiam excommunicationis sustineat de sexto
inquisitione, sed in iudicio ecclesie, et aliud in iudicio anime de off. ordi.
si sacerdos et de jo. an. extra glo. quod idem prelatus in secreto dicet non reddas
debitum, in publico dicet redde, fac quod non de spon. contra. Sed contrarium
glo. dicit sed c. proximo solutio non est contra quia ibi queritur quid de iure
est faciendum, et videtur quod sequentur si est ita, hic non consulatur
si est ita quid sit faciendum in iudicio anime, in factum est occultum
Tue fraternitatis Affinitas supra vocatur non dissolvit, uxorem et
est contrarius divisio 2a pars ibi nec igitur, et dicit jo. an. quod ista decretalis est
olim c. xx titu. de consanguinitate et affinitate. Casus est pro sancta ali-
quis contraxit uxorem cum quadam postea fornicatus est cum sorore uxoris
pg ca sue, cognoscendo eam, uxor petit carnaliter et exigit debitum et solvere requisitus
papa respondendo dicit, quod uxor monenda est ut a commixtione viri abstineat
per publicam honestatem, donec vir debitum ratione persolvat, quod si
hortatibus facere noluit, et talis sunt, ut delapsu carnis timeatur, pro-
pterea vir eius cum timore dei potest et debebit solvere debitum coniugale
quia affinitas post matrimonium huiusmodi contracta illi nullum nocere non debet, que
iniquitatis particeps non extitit, nota si vir cognoscat sororem uxoris
sue, non ideo matrimonium separatur, et dicto uxoris, secus si sponse non dum
cognite, c. de spon. c. finali. Item quod dixi matrimonium non separatur ante
contractum, secus si post supra c. ex lit. Item nota quod clementia sanctorum
inpari vel nimie xxxii q. i integritas, hoc verum nisi aliquando fecerint sibi
preiudicium vovendo vel ordine sacrum assumendo ut ibi no. glo. Item
iniquitas illi nocere non debet, qui eius particeps non fuit, c. c. discretionem, unde
quod hic dicitur in textu, quia in casu tali mei uxor a commixtione viri
per publicam honestatem, et exponit glo. honestatem i. affinitatem
Et ideo not. hic hostiensis quod honestas que per sponsalia contrahitur
inter sponsa et consanguinea sponsi, iniquitas precedentia sponsalia
que contrahitur, quia illud esse non potest, ff. de ritu nupt. lege quidam
reserunt, et ideo ipsa sponsalia precedentia non dissolvunt sequentia
aut impedit et dirimit, et dicendum quod etiam si vir consanguineam contraxisset
cognoscendo coniugem, tamen ex hoc non surget impedimentum efficax ad dissolvendum
matrimonium precedens ut infra de spon. c. unico libro vi de illa non affinitate que
per coitum contrahitur dicit hostiensis quod per ipsam solvuntur precedentia spon-
salia et intellige de futuro, et sequens matrimonium impeditur et dirimitur
unde de ipsa constare potest ut hic et supra c. discretionem
Iordane Continuatum est c. proximo et dividitur in duas partes prima
ponitur narratio petito prima causa commissio ibi ea propter. Casus cum
quidam jo. laicus contraxit sponsalia de futuro cum quadam Iordana que
tunc non dum decimum annum compleverat, et cum infra [illegible] annum decimum
spatium cognata carnaliter, et post modum matrimonium ipsius Iordane matrimonialiter
sibi copulavit, ad dampnabilem commixtionem complexus predictus, quare prefata
fata Iordana, videns quod huiusmodi carnis resistere non potuit, hec omnia domino
pape narrat, petens sibi salubriter providere, ne viro suo sine culpa fragili
[illegible]
trandatur et papa mandat diocesano ut si ita est utrique sponsam
residencam penitentia contumelia inducat, si autem ad hoc induci nequit
iniuncta ei penitentia previnite prima competentie penitentia commisso
appellat eum per censuram ecclesiasticam ut eam Iordane cognitis et [illegible]

glo. ultima

t[ex]t[us] ei p[re]p[osi]t[us] in redde ... aliud in iudicio ecclesie

coniugali debitum reddat. Nota si quis post sponsalia de futuro sponse
cognoverit affinitatis causa cum ea, matrimonium post ea subsequens non dissolvitur
ut est, quia tamen valent verba de futuro cum carnali copula, quantum
verba de presenti sine [illegible] de presenti, s. de spon. c. is qui. Et ideo sic contractum
matrimonium de presenti sequens affinitas non dissolvit, ut s. c. ex discretione,
ita ut sponsalia de futuro cum carnali copula, secundum Abbatem. Item nota
quod non debet quis cognoscere uxorem suam privari sine culpa, ut de re iur. Sine
culpa li. vi et tangit glossa ii. Item continentia est consilium non precepti
quia sanari potest [illegible] xxxiii q. i Integritas. Item nota de
[illegible] vindicta de sen. exco. sacris cum si. Item nota hic, quod per ecclesiasticam
censuram compellitur vir debitum reddere uxori, ut hic in fine et per Innocentium quod
si non potest reddere dicit quod tunc non cogitur, sat quod notat hostiensis de coniug.
lepr. c. i, quia nemo obligatur ad impossibile. Item nota hic unum casum
in quo tollitur alteri coniugum ius exigendi debitum, sic xxxii q. i de
eo; aliquando tamen ius exigendi suspenditur de frigidis et malef. [illegible] Item eo
delicto. Item notat Vincentius quod ubi non est [illegible] nec ad quis reddere nec exigere
debitum, ubi vero tenetur sed propter venit delictum, delinquens non debet exigere
sed reddere exactus, et intelligitur exactus verbo vel signo, quia signum loquitur ut
de spon. cum apud. Vide quod textus dicit quod hic [illegible] istam iordana
infra decennium annum cognovit. Et ideo supplet prima glossa quod expresse
eam cognovit, tunc statim fuit matrimonium, quia ibi malicia supplevit
etatem. Sed quero numquid si puella multum distet a pubertate s. a
xii annis, per copulam carnalem coniungitur. Et dicit glossa Goffredus quod sic
de spon. impub. continebatur, et hoc maxime in tali ubi puella, cuius
vas patens et dilatatum est ad coitum, quia huius puella [illegible]
[illegible] ita aptum sic unde multorum annorum. Et ideo dicit hostiensis
quod vulgariter solet dici quod tam magnum vas [illegible] parvula sic picta
[illegible] etas et coitus tanto tempore prevenire posse, secundum Goff.
Salvo eo quod Gregorius narrat in dyalogo de puero novem annorum
qui impregnat matrem suam, et nota xx q. i in summa. Et dicit Jeronimus
ad vitalem de puero decennii. Et hostiensis dicit quod ipse reperit in
puero x vel xii annorum in castro sancti Archangeli Cesariensis diocesis.
Et ego legi de Salamone qui in undecimo anno genuit filium suum
primogenitum, hec etas prevenit in vero seu masculo [illegible] et de hoc
vide hostiensem de spon. impub. c. ii [illegible] an, et sic querens tunc constet
de vera potentia ad invicem coniungendum non curatur de annorum numero
s. de spon. impub. c. pubes. Glossa ii allegat tres concordancias et tamen
in genere et solent videlicet quod ex textu elicitur quod nullus sine culpa iure
suo privari debet, s. c. ex discretione cum aliis duobus similibus. Sed
contra s. ut lite non contest. quia frequenter [illegible] Item contra de pub.
antiqua. Item contra xxii q. [illegible] Colinto [illegible] quis
privatur sine culpa sua [illegible], tamen per culpam alienam quia consistit
in una [illegible] sepe quis privatur etiam sine causa, ut patet in glossa
de re iudicata et similibus, dicit vide glossam [illegible] in dicto c. i de pub.
sup. ba alexandrina alie glosse sunt textuales

De consanguinitate et affinitate

dictum est supra de cognacione spirituali et legali, de carnali nunc est videndum, que in consan-
guinitate et affinitate consistit [illegible] Goff. [illegible] quod necessitas
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] de p[ro]le [illegible] aut [illegible] m[od]o [illegible]
[illegible] littera [illegible] que [illegible] sep[arati]m [illegible]
Ex litteris [illegible] separatur [illegible] aut affinitatis primi generis
[illegible] gradus [illegible] sunt [illegible] prima [illegible]
[illegible] quarta [illegible] instructo / [illegible] rag
[illegible]
[illegible] carnali [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] supplet
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] affinitatis sed
[illegible] gen[er]is
p[ro]p[ter] surget ex consanguinitate / et prima carnis commixtione, de istis [illegible]
affinitate [illegible] infra eand[em] [illegible] / et ita [illegible] consan
guinitate est affinitate [illegible] referunt regule / prima regula [illegible]
p[er]sona addita p[ro]ut p[er] carnis copulam mutat genus attinentie
[illegible] gradum / Alia regula [illegible] consanguineos mulieris et viri
[illegible] consanguineos viri et mulieris [illegible] affinitatis primi generis
[illegible] eisdem gradibus cum est consanguinitatis / Et sic iste qui volunt

Ut dicam duae fuit fratres vel sorores praepositi igitur uterque et vidua fuit contracta affinitas primi fratris [illegible] hodie tamen prohibetur quarto gradu. Nota canonice dicunt eque abstinendum esse a consanguineis uxoris sue et a[illegible] xxx q iii [illegible] et c. nullus. Nota canonice [illegible] dicit tractari per iudices qui statuta canonum non ignorant xx di. [illegible] ut euidenter xi q iii et c. ad eius xxiiii q iii. De quibus dicit [illegible] quibus de pe di v Confido et de pe di vi [illegible] Et eo quia tenentur scire leges in ante de iudicibus coll. vi. [illegible] quia vo et de delegi. leges. Et hoc dicit textus discretos viros in theologia nec minus canonibus quam est non theologus vel legista sed canonista. Ideo dicit hostiensis ista videtur esse apte contra theologos qui dicunt se claues dei posse [illegible] et solos theologos sed forte id posset esse verum de solo theologo quia ille non esset ignarus canonum cum sacri canones ex auctoritate novi et veteris testamenti processerunt. De cuius qualiter et [illegible] ii sed quis est [illegible] et laudabiliter quod [illegible] aliquis vel raro invenitur [illegible] faciunt nota de electione [illegible] iii [illegible] solus cum dei [illegible] [illegible] et [illegible] notoria omni aliorum in tempore [illegible] [illegible] xii [illegible] et de summa trinitate [illegible] Nota si hostiensis in iudice duo requirunt scilicet iudicandi potestas et scientia. Et istis habitis habebit utrumque [illegible] si potestas deficit [illegible] quod agitur de off. delega. causam. Unde scientia [illegible] vel [illegible] ferret sententiam [illegible] est [illegible] non habet de iudiciis [illegible] et si [illegible] sed non [illegible] delegat [illegible] vel exercitatio xi q iii c. finali. Aut [illegible] de confess. [illegible] ii. De his que fiunt a prelato sine consensu capituli [illegible] et [illegible] et [illegible] esset [illegible] maxime [illegible] et alios [illegible] de [illegible] [illegible] Episcopus [illegible] rationem [illegible] sententiam [illegible] quia [illegible] hostiensis et Io. an. [illegible] hostiensis. Sed quid si episcopus committet causam [illegible] valebit sententia ab eo lata [illegible] lata fuit Episcopus [illegible] qui commisit [illegible] est [illegible] de custo. dia eorum [illegible] finali. Conclusio [illegible] in aliquibus [illegible] aut [illegible] et potestatem bene procedit. Aut neutrum [illegible] duobus modis sententia deficit aut [illegible] sententiam sed non potestatem et [illegible] sententia [illegible] iudice lata non tenet aut [illegible] potestatem sed non scientiam et [illegible] ut dictum est preter ista duo requirit in iudice [illegible] alium corrigente quod sit sine peccato [illegible] se ipsum condempnat [illegible] [illegible] in q[illegible] iudicet [illegible] hostiensis et Io. an. Item [illegible] hostiensis et alii doctores [illegible] dictam. [illegible] sit melius an [illegible] de [illegible] theologo vel canoniste et dicit quod ponderanda et considerenda est natura [illegible] seu qualitas [illegible] ubi [illegible] est [illegible] [illegible] est ibi predicatores et sic [illegible] theologo de elec[tione] in causis in fine extravagante [illegible] quibus [illegible] canoniste ut [illegible] est in [illegible] [illegible] vel causas ventilare seu decidere in omni tamen casu [illegible] theologus et canonista [illegible] de hoc de electione [illegible] extra de elec[tione] [illegible] et [illegible] de summa trinitate [illegible] Convenit [illegible] assumere [illegible] [illegible] quia [illegible] est [illegible] x di [illegible] [illegible] et [illegible] et in fine [illegible] papa mandat abbati [illegible] ut utramque partem [illegible] coram se comparere et faciat coram se iurare. Sed quid [illegible] testes [illegible] publicati sunt [illegible] testes [illegible] in [illegible] testes [illegible] sunt testes [illegible] in ante [illegible] Glosa [illegible] [illegible] quod separent se sunt in quarto gradu [illegible] et [illegible] est de quarto et sexto gradu et solent [illegible] quod [illegible] habebat in quarto et sexto. Sed [illegible] considerans [illegible] hodie [illegible] non [illegible] illa reservant [illegible] in quarto [illegible] [illegible] [illegible] apud [illegible] est

xxx q iii [illegible]

[illegible]

Glo. [illegible]

Glo. [illegible]

[illegible] gradu [illegible] quarto [illegible] [illegible] matrimonium [illegible]

Glose consanguineis uxoris exponit textum / glo. finalis notat duo, requiri
ad iudicandum et tollitur actus et exco quod textus dicit quod cause matrimoniales non
sunt tractande per quoslibet sed per iudices discretos / Adiunt eciam
Unde cause iudiciales non remittuntur in arbitros seu in arbitrium

Super eo affinitas super veniens et qua constat solutum premam
solvit sponsalia de futuro, et est causus divisio consultatur et [?] ibi ma-
terium casus per S. Quidam iuvenis desponsavit sibi quandam puellam infra nubiles
annos constitutam fide interposita, que puella ad annos nubiles veniens cepit re-
petere dictum iuvenem in virum, ille iuvenis ex adverso dicebat, quod non debebat eam ducere in
uxorem pro eo quod priusquam eam desponsaret propinquam ipsius cognoverat carnaliter, non quesitum
quid iuris / Et papa rescribendo dicit, si est hoc manifestum vel si non est manifestum
fama tamen loci hoc habet / Cum ista tamen esset eius sponsa de futuro, ille iuvenis debet
ab impeticione eius absolvi / nota affinitas in quarto gradu solvunt sponsalia
de futuro / Nota quod solvuntur sponsalia de futuro si vir consanguineam sponse cognoverat
et hoc innuit textus tamen dicit propinquam ipsius, et hoc intelligitur scilicet citra quartum gradum
infra eorum non debet / Sic notat Goff. et Henricus Bouhic in [?] consang. et affi. non debet
in fi. / quod si quis cognoscat consanguineam uxoris sue infra quartum gradum
inclusive separantur / quia incestus committitur qui impedit et dirimit matrimonium contrahendum
Si autem cognoscat consanguineam quarti gradus vel ultra non impedit matrimonium
nec privatur talis iure exigendi debitum / Nam ibi non committitur incestus dicit
secundum Goff. quia licet in quarto gradu consanguinitas maneat non tamen incestus
committitur, quia commissio incestus non procedit extra coitum sed constitucionem ecclesie
que statuit incestum fore maxime precavendum que astringit sibi usque ad quartum
gradum / Intelligendum de eo qui cognovit aliquam fornicarie ad quam vt
affinitas et publice honestatis iusticia quarti gradus se non extendit
nota hostiensis circa in fine de eo qui cognovit consanguineam uxoris, in summa
Si quis / et Io. in summa confessionis titulo de impedimento affinitatis vel vide hostiensis ibi
nota quod in matrimoniis attenditur honestas ex hoc enim surgit impedimentum publice
honestatis, ut in c. Iuvenis / S. de spon. et c. sponsam, et c. licet, et c. accessit
et c. Duo pueri de spon. impub. / Est autem publice honestatis iusticia
propinquitas que ex sponsalibus provenit robur trahens ab ecclesie institu-
cione propter eius honestatem, secundum Thomam / Nota affinitas de qua plene
non constat impedit matrimonium contrahendum et sic in dubio tucius est eligendum
ut in c. Iuvenis de spon. / de pe. di. vii c. ii ubi dicitur Tene certum et
dimitte incertum / Nota ad hoc ut solvant sponsalia de futuro sola
fama facit plenariam probationem secundum ab. hic et hoc verum est quando
sponsa non dum est cognita alias contraria esset plena probatio ut S. titulo
proximo secundum Io. an. / Nota notoria non indigent probatione ut q. i
de manifestat. secundum Io. de lig. et sic notat glo. vel quod sola fama impedit
matrimonium contrahendum S. de spon. c. ultima / et sic quo ad hoc est
differencia inter famam et dictum unius sine fama, quia fama plus facit quam
dictum unius, ubi matrimonium venit S. de spon. prout in c. alias si intra
metum non intervenit / dictum unius sine fama, sic et fama impedit
matrimonium contrahendum S. de testi. super eo. / Nota quia dicit textus nominetur
[?] ut posita / unde hic colligitur causa quare soli dicto sponsi
non creditur et tamen dicto unius statur ad matrimonium impediendum,
et ideo non credebatur sine fama, alias ei crederetur, S. de sponsa duorum
in summa minor et hostiensis / Oppono contra textum dicitur in fine
[?] ab eius impeticione debet absolvi, videtur quod non debeat ab-
solvi sed moneri et induci ut dicto abstineat [?] S. titulo
proximo c. ex litteris Solucio illud loquitur de matrimonio consummato
istud tamen de iniciato. Oppono

[illegible] ... quia ... absolute ... [illegible]

[illegible]

Quod dilectio ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

ne est ad sensum [illegible] in uno puncto [illegible] et aliud [illegible] [illegible]
superficies [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] superficies
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] continuitas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] linee [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] puncta [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] linee non [illegible] puncta [illegible] et
[illegible] linee [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] linee [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] in linea [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] gradualiter [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] gradus [illegible] [illegible] puncta in linea [illegible]
[illegible] in linea [illegible] [illegible] puncta [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] linee [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] puncta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] continuitas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in linea continuitas
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
assentitur [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] continuitas
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] continuitas
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
continuitas [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

superficies
linee
[illegible]
gradus
assentio
regula
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

dem p(er) illam interpretationem aliquid ap(er)t(e) ... [illegible]

... [illegible] ... p(er) illam interpretationem ... [illegible]

... ad ... [illegible] ... inter(pre)tatio ... [illegible]

[illegible]

De infidelibus

8

Infideles contrahentes in gradu prohibito tamen lege canonica post baptismum non separantur, et est casus dimissio. s. consultatio et rescriptum. Casus fuit quando aliqui infideles contraxerunt matrimonium in gradu prohibito tamen lege canonica postea illi infideles conversi sunt ad fidem. Queritur utrum post baptismum debeant separari, ipsa videtur quod non, vero quia inter eos est matrimonium et hoc probat dicendo inter; ante legem scriptam, Item requisitus a iudeis utrum liceat uxorem dimittere ex quacumque causa, videtur dicens quod non, et tamen subdit, quia quos deus coniunxit homo non separet, per hoc innuens matrimonium esse inter infideles. Nota matrimonium in duo sensus, ut uetus testamentum contrahitur puta in 2o gradu vel quarto, si coniuges conversi sunt non est separandum, ut de divor. gaudemus secundum abbatem. Et vero illud matrimonium est verum ergo non est separandum, tamen aliter patet, quia apud infideles est lex nature, ergo apud ipsos est verum matrimonium, et quia, quia matrimonium est de lege nature, ut in j di. ius nature, Nota quod inter infideles est matrimonium, et illud potest probari ratione, scilicet quod infidelis cum infideli possit contrahere verum matrimonium, ~~scilicet lex nature potest esse apud infideles~~ Quia illi apud quos potest esse lex seu ius nature illi possunt verum matrimonium contrahere, sed lex nature potest esse apud infideles, ergo matrimonium potest esse inter eos, secunda pars probatur, quia matrimonium est a quo de lege nature, ubi dicit ius nature est commune omnium nationum, predicit cum ex instinctu nature quod maris et femine non ex aliqua constitutione. Unde ante legem scriptam homines coniungebant ex instinctu nature quod est omnibus commune. Et quamvis inter infideles sit matrimonium verum, non tamen est ratum. xxx q. 1 c. 1 et de divor. gaudemus. Unde aliud est matrimonium legitimum non ratum, aliud ratum et non legitimum, aliud ratum et legitimum. Legitimum et non ratum est quod legali constitutione et provincie moribus contrahitur ut inter non baptisatos, seu infideles contrahitur ut dicit augustinus xxviii q. 1 c. ultimo, non est ratum coniugium quod sine deo est. Ratum et non legitimum est, quod est inter fideles et legitimas personas sed sine legitima sollempnitate contrahitur, xxx q. v aliter, et istud est quod clandestine contrahitur ut de clan. despon. c. finali. Legitimum et ratum est, quod inter fideles cum legitima sollempnitate contrahitur, et de hoc xxxii q. 1 c. ultimo. Nota triplex matrimonium, scilicet initiatum per sponsalia de futuro, contractum per verba de presenti, et consummatum per carnalem copulam, de quo sponsa ex pub. et ibi de hoc. Sed dices baptismus est fundamentum et ianua omnium sacramentorum xxv di. c. viii, et ideo ante baptismum nullum est sacramentum, vii q. 1 factus. Solutio hoc fallit in matrimonio, de presbitero non baptisato c. finali, ubi sic aliud verum est in matrimonio rato, nec obstat quod hic venit in eum casum a quo incipere non potuisset ff de iudi. l. Si a me et lege iuliana, quia in matrimonio speciale est de sponsa quam placet. Sed dices quare christiani sic contrahentes separantur et non infideles. Solutio secundum hostiensem ex quo christiani sunt coniuncti contra deum quia contra eius voluntatem et eius constitutionem, et ideo separantur et hoc facit ipsa non ut homo, sed ut deus cum deus suam contulerit potestatem. Et de re spirituali sicut corporalia in infidelibus autem secus est cum infideles per constitutionem ecclesie non ligentur, de divor. quanto et c. gaudemus ex quo legitime secundum legem suam sunt coniuncti, ipsa illos separare non potest, ut patet in hiis que notavit de ; divortiorum [in margin] despon. liceat. Sed si tamen infideles separantur in casu c. gaudemus et c. quanto dicit hostiensis et ioannes an., quod hoc facit deus et non homo quia contrahentes sunt sic revelatum. Sed si possunt ne iudei christianos dicit io. de lig., quod hodie ex ~~[illegible]~~ dispositione nove legis catholice sunt prohibiti cum infidelibus contrahere infideles aut inter se non; de hoc xxviii q. 1 iudei, et c. sequenti. Quid si aliquis dicat contraho tecum secundum ritum iudeorum numquid tenet matrimonium. Dicit hostiensis et idem io. de lig. et ceteri quod stricta ista dictione tenet matrimonium. Sicut si dicat in simili do servo meo latinam libertatem ex libertas illa de lat. liber. tollitur. c. illud prorsus dubio, Querere per intellectum

Neq(ue) p(er) intellectu(m) [illegible] co(n)sanguinitas [illegible] impedimentum
[illegible] / aliqua co(n)sanguinitas impedit
m(atrimoniu)m (et) dictamine legis diuine (et) quia prohibent(ur) [illegible]
[illegible] ut [illegible] filius suus cum filia [illegible]
[illegible] / aliqua co(n)sanguinitas impedit m(atrimoniu)m (et) dictatur
iuris naturalis [illegible] / quia ius
naturale dictat [illegible]
[illegible] / aliqua p(er) statutum
[illegible]
[illegible] infideles contrahentes m(atrimoniu)m
in gradibus co(n)sanguinitatis (et) affinitatis prohibitis a lege n(atur)e uel a lege diuina
[illegible] ad fidem [illegible]
[illegible] infidelitatis in gradibus prohibitis [illegible] lege [illegible]
[illegible]
infideles [illegible]
[illegible]

Quod super gradus in consanguinitate [illegible] cum consanguineis
[illegible] in gradibus prohibitis [illegible]
[illegible]
[illegible] / Casus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] affinitatis [illegible]
co(n)sanguinei [illegible] co(n)sanguineos [illegible]
[illegible] affinitas [illegible]
[illegible] / in aliquibus [illegible]
[illegible] affinitas
[illegible]
[illegible]
[illegible] co(n)sanguineos [illegible]
nulla [illegible] affinitas [illegible]
[illegible]
[illegible] affinitas [illegible]
[illegible]
[illegible] affinitas [illegible]
[illegible] affinitas [illegible]
[illegible] affinitas [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] affinitas [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] consanguineum [illegible] affinem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ... quod ... [illegible]

[illegible]

Circa tertiam [illegible] utrum valeat dispensatio obtenta a papa super [illegible]

[illegible] ... dispensatio ... [illegible] ... dispensare ... [illegible]

[illegible]

[illegible] facti [illegible]
[illegible] dissimulatio [illegible] dispensatio
[illegible] dissimulatio [illegible]
[illegible] dispensatione allegata [illegible]
[illegible] dispensationem [illegible]
[illegible] dissimulatio [illegible]
[illegible]
[illegible] dissimulatio dispensatio [illegible]
[illegible] dissimulatio [illegible] dispensatio [illegible]
[illegible] dispensatio [illegible]
[illegible] dissimulatio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dissimulatio [illegible]
[illegible] dispensatio [illegible] dissimulatio [illegible]
[illegible] dispensatio [illegible] dissimulatio [illegible]
[illegible]
[illegible] dispensatio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dispensatio [illegible]
[illegible] dissimulatio [illegible]
[illegible] dispensatio [illegible]
[illegible] dissimulatio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dispensatio [illegible]
[illegible]
[illegible] dispensatio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] (marginal notes, right and left margins)

legatus de latere in genere [illegible] in provincia [illegible] legatus
ut in dicta [illegible] vel [illegible] aliquid [illegible] aliud ali-
quid [illegible] demandavit per se illa
[illegible] legatum [illegible]
in [illegible] de [illegible] demandavit [illegible]
illa demandavit [illegible] de [illegible]

Tua nos [illegible] testes qui super consanguinitate [illegible]
[illegible] a septimo [illegible] a [illegible] gradu [illegible]
[illegible]
[illegible] acceptum [illegible]
[illegible] in gradibus [illegible] ad quod [illegible]
[illegible] testes qui [illegible] computat [illegible]
[illegible] testes
[illegible] ad [illegible] de [illegible] testes
[illegible] testes qui [illegible] sunt ad [illegible] consanguinitatem
[illegible]
[illegible]
[illegible] testes [illegible] quod [illegible] testes [illegible]
[illegible] testes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] testes qui ad [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] testes [illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] testes [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
ad [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Richardus

Margin: [illegible]; [illegible]

[illegible]

Non debet prohibitio coniugii non extenditur ultra quartum gradum
consanguinitatis et affinitatis hoc primo iusso et tertio genere affinitatis hinc
tollitur hoc secundo potest etiam spiritualis ex hiis nuptiis suscepta consanguine-
is prioris viri coniugii. Et habet quatuor partes in prima parte ponitur ex
cusatio, correctionis et patrocinantis triplex ratio in 2a ibi prohibitio
ponitur gradum affinitatis et consanguinitatis restrictio Iuxta in 3a generalis
marius ponitur restrictionis ratio, in quarta ibi cum quo ponitur restricte prohibitionis
copule coniugalis conclusio. Casus congregato concilio generali cum pre-
sidebat Innocentius tertius, fuit propositum, quod computatio graduum
consanguinitatis et affinitatis esset nimium difficilis et prohibitio copule
coniugalis, que erat in 5. 6. et 7 gradibus ~~inducebat~~ ad difficultatem
multociens inducebat, et aliquando etiam peccata generaret, quare supplicatum est
fuit ut ipsam tolli hoc digne provideret. Papa hoc audito adiecit, quod
non est reprehensibile nec contemptibile iudicandum, si secundum varietatem
temporum aliquando etiam statuta varientur humana. Et hoc probat rationibus
maxime quando urgens necessitas vel evidens utilitas illud exposcat
Secundo probat alia ratione scilicet exemplo divini dei, qui ex hiis que in veteri testamento
statuerat nonnulla mutavit in novo ut cerimonialia. Cum igitur
prohibitio in secundo et tertio genere affinitatis minime cohibendo, et de sobole
suscepta ex hiis nuptiis non copulando prioris viri consanguineis
difficultatem induceret, ideo illas prohibitiones revocat ante capitula
concedens ut contrahere volentes in predictis gradibus, deinceps libere copu-
lentur. Statuit etiam quod prohibitio copule coniugalis quartum consang-
uinitatis et affinitatis gradum deinceps non excedat, et ratio constitutionis est
quia in ulterioribus gradibus, iam scilicet v vi et vii non potest absque gravi dis-
pendio huiusmodi generalis inhibitio ita observari, et hoc propter difficultatem
huiusmodi graduum observanda. Sed posset dicere quare quando placet vobis
prohibitionem copule coniugalis tunc ad quartum gradum restringere, et non
ad quintum vel sextum vel septimum, papa dicit quod ideo facere, quia quatuor
sunt humores principales in toto corpore hominis ex quibus corpus
est constitutum, et sunt similiter quatuor elementa et ideo prohibitio copu-
le coniugalis ~~ad~~ ad quartum gradum restricta. Sed posset dicere, Nunquid alie
prohibitiones copule coniugalis ubi erat prohibitum in quinto vi et septimo
gradibus consanguinitatis, et secundo et tertio genere affinitatis et ubi etiam erat prohibi-
tum ex sobole suscepta in secundis nuptiis quod non possent coniungi consan-
guineis prioris viri, nunquid omnes iste sunt revocate, et ista constitutio
debet cum observari, papa dicit quod sic. Sed posset dicere, ponamus quod longeva consuetu-
do sit in aliqua patria quod contrahant in tertio vel quarto gradu consang-
uinitatis et affinitatis, nunquid ibi pretextu longeve consuetudinis ex-
cusentur, quod possent contrahere in tertio vel quarto gradu consanguinitatis vel affi-
nitatis papa videtur dicere quod non, et ratio, quia diuturnitas temporis peccatum
non minuit sed auget, tanto enim graviora sunt peccata quanto diutius in-
felicem animam detinent diutius alligatam. Nota licet papa plenam
et plenariam habeat potestatem in terris. ii. q. vi capitulo decreto et c. si in q.
vi multum, de usu pallii ad honorem, de re iudicata ad apostolice xxvi
Cum gerat vicem dei et sit vicarius christi de transla. c. quanto, et
c. inter corporalia, non habeat quod supra se superiorem, de elect. licet, attamen timet
reprehendi, de auctoritate et usu pallii c. nisi, reprehenditur tamen de facto
sed non sine peccato, de maledicis c. i. secundum Io. an. Nota non debet reprehen-
sibile dici si secundum varietatem temporis statuta varientur humana, ideo
quia lex debet tempori et loco convenire. iiii. di. Erit autem lex, nam sicut exalta
dispensatione in veteri testamento non tunc placuit deo coniugium quam nunc
virginitas, cum abraham placuit deo in coniugio, sic et virgines in castitate
servivit enim ille legi et tempori suo, servivimus nos legi et tempori nostro
xxx ii q iiii quibus ignorat, quia qui in veteri testamento non genuit maledictus
fuit

Jam vero non, et sic non est mirum quod statuta varientur humana, que
mutari possunt tanto citius, ut alia lege data justit. de iure natu. § ult.
Et maxime si subest necessitas urgens vel evidens utilitas, vii q. i. scias
§ non ergo, et i q. v et si illa. § aliquando. v. di. Aliquando pro necessitate vel utilitate
ecclesie mutilantur et laxantur instituta canonica, et lxiii di. quia sancta
§ verum, fat. de sen. excom. alma et vi, unde et sanctitatis veneranda cum
tendit ad nova, de decimis suggestum ideo si papa mutat statuta
corrigit vel renovat antiqua, inde non est reprehendendus. Sed dicitur omnis va-
riatio est suspecta et reprehensibilis, et precipue variatio in clericis est dete-
stabilis, de renun. c. unus in ele. Solutio verum est, omnis variatio sine
causa est reprehensibilis. Secus autem si cum causa, ut hic, scilicet causa necessitatis
et causa utilitatis. In omnibus enim quantumcumque districte preceptis, hec duo
excluduntur scilicet necessitas et utilitas vii q. i. scias, i q. vii, et si illa, i q. vii
requirit, et c. se., xxxii q. v. § hiis itaque nichil itaque est stabile, quod
mutetur de consti. di. v c. Ne tales, nichil quod in humana perfectione est
perfectum, C. de veteri iure enucle. l. ii, et idem in prohemio libro in Rot.
poloque. Nota deus licet sit immutabilis, mutat tamen sua sicut xxii q. iiii
sit immutabilis, unde et non nulla in veteri testamento statuerat, que mu-
tavit in novo ut cerimonialia. C. de purga. ca. per vos, et vi di.
§ hiis quomodo ita, de celebra. missarum cum marthe, § ceterum, ii q. vii
nos si incompetenter, § daniel. De fra. Ecce quod unus eciam cumque in ipso
veteri Exodi xxxiiii et lxiii di. § verum, multa erant, sicut in veteri testamento precedebant
que nunc penitus reprobantur. Nam vetus testamentum sanguine vitulorum et
hircorum fuit dedicatum, et id promittebat temporalia, scilicet terram lac et mel manentem.
Novum autem testamentum christi sanguine est confirmatum conservatum, et promittit
eterna, quia quis manducat meam carnem vivet in eternum. Nota
detestanda nuptiorum perversitas abstinere nescientibus a vetitis, ut debito
debito modo gaudeant confessis digne plenum quod aperium extat presidentis
adea que justa fiunt consideratione confessa, tum in abusum ea vergere
conspexerit discretione prima venerandia, de presb. li. vi c. detestanda
Concordat xlvii di. vim baptismatum, ubi dicitur mens avida potentie nec
abstinere novit a vetitis, nec gaudet concessis, nec adhibet pietati consensum. Nam
dicit canon mens cupiditati alligata cito dedecat, lxxxiii di. bonorum
Nota secundum et tercium genus affinitatis non impedit matrimonium contrahendum, ut dicitur
contrahi in sum. io de lig., et ista quia sublata sunt propter eorum ...
que quidem quia ingebant difficultatem computandi et impediebant
paris reformationem, que pax sit et memoria per ... C. de spon. impu.
c. volt., quin vis olim, xxx v q. vi. de consanguinitatibus secundum genus affinitatis usque
ad septimum gradum erat prohibitum, et tertium genus affinitatis usque ad quartum gradum
xxx v q. iii c. porro, xxx v q. iii c. gradiatim, Tamen hodie ista quia per
papam sunt sublata quia inferebant difficultatem in computatione gra-
duum et impedimentum paris faciende. Scias quod uxor filii mei facit primum
genus affinitatis, et fratre meo mortuo, si illa nubat alii ille fac. secundum genus
affinitatis et extra prolem suscepta non cohebat antiquitus, aquis de q.
sanguineis prioris mariti. Itemque ex quo ista hodie sunt revocata et
sublata esse, secundum quod justicia publice honestatis que insurrexit ex eo quod hodie
sit revocata, xxx v q. iii. de consanguineis, quia antiquitus duxerat publice
honestatis justicia. Quare quamvis hodie possit quis uxorem duorum fratrum
mortuis fratribus, sicut sobolem susceptam ex sinis nuptiis erat prohibita cum
quod consanguineis sui viri, sed hodie non. Unde si mater mea mortuo patre meo
contrahat cum socio viro, et ex eo suscitabit filium ille frater meus est quia eadem
matre natus sed si mortua matre mea vitricus meus contrahit cum alia
uxore et suscipit ex ea filiam illa filia est soror carnalis fratris mei que
de ex eadem fratre cum fratre meo, cum quod est suscepta ex sinis nuptiis ego possum re-
cipere in uxorem sororem carnalem fratris mei, et in alio exemplo frater et filius

Contrahunt enim mater et filia si ex primo marito pater procreat filium iste erit frater meus ex parte patris, et erit frater uxoris mee ex parte matris et sic habet hebo sororem fratris mei carnalis et hoc fieri non poterat quia proles suscepta ex secundis nuptiis erat prohibita. Item olim erat prohibitio copule carnalis coniugalis inter consanguineos et affines secundum genus usque ad septimum gradum, hanc papa hodie restringit, prout hic usque ad quartum gradum. Et nota quod ista restrictio inviolabiliter observetur non obstantibus constitutionibus super hoc editis ab aliis vel ab ipso. Unde pro intellectu istius littere que dicit non obstantibus constitutionibus super hoc dudum editis vel ab aliis vel a nobis. Alexander fecerat constitutionem que incipiebat consuluit, quam hodie non habemus, quod si aliqui in quarto gradu contrahant in facie ecclesie, manet sic ad decem vel octo annos, valet matrimonium. Unde fecerat alteram decretalem in sua compilatione que erat prima de his qui in alia non possunt et ab aliis vel a nobis, ne aliquis crederet quod hodie posset hoc in quinto gradu quod hodie vel quarto gradu consanguinitatis et affinitatis prohibitio coniugalis non excedatur, quia cessante causa cessat et effectus ut hic. Et nota quod sic consequitur genus affinitatis quod persona addita per carnis copulam mutat genus sed non mutat gradum, quia mutat nupta genus sed gravata gradu, toto enim gradu est in affinibus mulier quoto gradu mecum consanguinea qui eam cognoscat. Unde pone sic exemplum ut in arbore habes soror mea est in primo gradu consanguinitatis. Vir secundo qui est affinis non potest cum aliqua harum de consanguineis eius usque ad quartum gradum, et est ipse in primo genere primi gradus affinitatis, post ea filia ipsius erit in secundo gradu, et neptis in tertio gradu et proneptis in quarto gradu, sed in primo genere et secundo vero causa mutat nupta genus sed gravata gradum. Nota continuitas in gradibus prohibitis nulla spes prescriptionis defendendi potest, ideo quia hic vitiosa non currit prescriptio xxxvi q. ii Et ergo. In prescriptione enim requiritur bona fides in principio, in medio et in fine xxiiii q. i Crisma xxxii q. vii flagicia de Ex. non satis, et c. sequenti, de consue. c. finali. Nota diuturnitas temporis peccatum non minuit sed auget, tanto enim sunt graviora peccata quanto infelicem animam detinent diutius alligata facit de consue. c. vel. Cum tanto de simo non satis et c. se. oppono quod non debeant constitutiones antiquorum canonum mutari. xii di. videntes. Solutio sine causa hoc fieri non debet, ut ibi, sed cum causa potest ut hic. Glossa in verbo inducit, quid sit primum et secundum et tertium genus affinitatis et quare sic dicantur, secundo querit arguit pro et contra et solvit. Cum secundo prohibitionis ex coniugio secundo et tertio generis affinitatis [illegible] Extra glossa quod persona addita per carnis copula mutat genus sed attinentie sed non gradum. Item quod affinitas secundi et tertii generis sublata est. Item quod ista iustitia publice honestatis proveniens ex secundo genere affinitatis et secundo sublata est. Ideo quia ex illa habet se ut ex principali, non sublato principali, etiam publica honestas sublata est, ut accessorium, quia accessorium sequitur naturam sui principalis de re. iur. Accessorium li. vi. Item prohibito est soboles ex secundis nuptiis suscepta non coniungitur consanguineis prioris viri sublata est, et per genus publica honestas ex illo proveniens sublata est, quotiens enim unum ex una radice nascitur genus est ut una lege tollatur, de nupti. l. vel. Item publica honestas ex sponsalibus de futuro orta manet in suo vigore, ut de despon. c. sponsa, quam [illegible] nullus consanguineorum sibi copulare potest de sponsalibus, unico duo pueri li. vi. Glossa super verbo ex secundis nuptiis declarat et narrat quod prohibitio de sobole suscepta ex secundis nuptiis de non copulanda consanguineis prioris mariti revocata est. Extra glossa dicit opinio [illegible] est vera. Glossa revocatis obicit et solvit. Glossa sequens inducit extra quid de una questione et solvit in fine. Glossa dicit et hec c. viii p. t. [illegible] de spon.

Vergam distans a stipite quarto gradu vel remotiori cum distante quinto vel ulteriori contrahere potest hoc dicit cum glossa. Casus pone quod aliquis vir distat a stipite quarto gradu et mulier ex alio latere distat quinto gradu quero an

Marginal note (right):

[illegible] et in [illegible] affinitas [illegible] publica honestas [illegible] affinitas [illegible] quarto [illegible] publice honestatis [illegible] secundum [illegible] prohibitio [illegible]

Marginal note (foot of page):

[illegible] alia persona [illegible] persona addita [illegible] affinitatis [illegible] impedimentum affinitatis [illegible] publice honestatis [illegible] sed hodie sublata

ttes inter conIuge put ipa videndo dt qsit et pbat ptem regularem que
est approbata s quoto gdu remotior distat a stipite toto distat a quolz
alio p alia linea descendentium Nota quod vnq qhentem distat qnto
gdu ab vno late a stipite et alius ab alio late distat qnto libe licite
matrimonialit possunt copulari sm abba hic Et hoc intellige vbi nisi con-
suetudo et scandalum inducat oppositum alias com sup eod c dilecto Et
dicis hoc equalitas est suanda in matrio tam ex pte mulieris quam
ex pte viri ut i de dona int virum et vxorem c si Solutio hic est equali-
tas quo ad extremum quatuor graduum que hic sufficit Et quo em remo
tior scz qui est in qnto gradu ab vno late excedit go etia et alius distat
per ipm pistam regulam hic poitam Quoto gradu remotior distat
a stipite toto distat a quolz alio ab alio late descendens Nota rega
inequalis p iure suari dz qd intelligo si approbata fuit et hoc est
dictu rega inequalis admus redacta p iure suari dz dum aut rega iuris
constituat nouum ius vide in pro sup re iur p Jo an li o vi in glosa
no est nouum Sed ponam quod vir distet in vno late a stipite primo ut
2o gradu et mulier ab alio late qnto tunc non possunt conIuge licite
hoc dixit S eod c dilecto et c tria qm no et hoc pbant tali rone pr
et filius censent vna psona C de impu et alijs substitutionibus l vlti
Ergo no conIungit pr tu stipite sic ut etia cum filio stipitis sunt S eod
c tua ubi fres videntur poni stipite Sed hoc hic colligit ex isto c
qm etia pbant ra istius regule hic poite s quoto gradu remotior distat
a stipite tanto distat a quolz alio ab alio late descendente Item Jo an
et plures tn co Jo quia dt rega descenden Et assignatur ista ratio
quia qlz ab alio late attinet sibi rone qlis pntis go no pt sibi esse
magis pinquus tn per quem pntem sibi attineat Ad rem contrariam dt
vbi est pr et filius censentur vna psona in aliquibus casibus ut in quibus
no tn sunt vna psona ut hic no obstante c tua quia no dicit ibi fres
sunt stipites sz dicit qm ab eis ut a stipite pt inchoari computatio graduum
consanguinitatis si stipes no habetur in memoria Hen boyk dicit hoc sm est
verius vitate canonica sz pm est tucius sz ista distinctio no vz quia alias
ipa posuisset aliquas in pntis Queo an int ascendentes et descenden
phibitio copule coniugalis excedat quartum gradum Et dt Hoff in summa
eod titu qm no p c no dz S c ti quod gnat loquitur Et idem dt alias Et
~~hoc est verum~~ Nam ista decretalis no dz ibi locum in omnibus lineis sz
ascenden et descenden et collaterali sic qm phibitio extendi vsqz ad quartum
gradum inclusiue et no obstant antiqua iura decretorum que i
allegantur qz capitulum istum est modernum et renouat illa et si pa
voluisset qm ita debet suari hoc expressisset et quia no expressit
censentur renouata facit de cstitu c l li vi Alij aut quam qrum
dicunt s qm int ascenden et descenden no hz locum phibitio c no dicit
S c titu Item subligitur de collateralibus xxxv q iii inpgeniem
et duo c sz in quibus dicit qm no solum vsqz ad septimum gdum sz etiam
in quantum lat notitia pntele extendi phibitio facit institu de nuptijs
§ 1 et ff de ritu nup l nuptie quia oes ascenden et descenden sunt
pres vel matres et omnes descendens sunt filij et filie et idem dicatur
in affinibus descendens et ascenden ut si habeam vxorem no possem ca
matrimonium dicere aliquam de suis consanguineis in ascendendo vel descendendo
quia in eis est phibitio pcetua dicit em textus eque abstine dem
a consanguineis vxoris ut supius S c c 1 xxxv q iii de propinquis Erit
go int consanguineos ascenden et descenden extenditur phibitio in
infinitum sic etia int affines ascendentes et descendentes ad idem
Institut de nup § affinitatis Nam dt lex qm tales affines ascenden
et descenden habentur loco parentum et liberorum ff de gradibus
cognatorum l no facile § vlt in fine Intelligo go p ista nota c S pro

Ubi dicitur quod copula carnalis inter consanguineos et affines restricta est usque ad quartum gradum inclusive, verum est quo ad gradus consanguinitatis et affinitatis collateralium, secus quo ad gradum ascendentium et descendentium, quia in his prohibicio est infinita ut patet per iura predicta, ideo si adhuc adam viveret cum nulla muliere contrahere posset cum constat omnes ab eo descendisse directe. Extra iiii. de con. di. ii c. in primo, et eadem di. per adam ex quibus eliciuntur tres regule in consanguinitate computanda. Prima ascendentium et descendentium tot sunt gradus quod sunt persone una dempta. Secunda collateralium linee equalis quoto gradu distant a stipite, i. communi parente, toto distant inter se. Tercia collateralium linee inequalis et est ista posita quoto gradu remocior distat a communi stipite toto gradu distat a quolibet alio per aliam lineam descendentem. Glossa super remociori docet nos computare gradus. Unde sic ubi stirpe, et in talibus sit. Eorum vero collateralium in linea equali scilicet quoto gradu distat quilibet et cetera. Tunc ibi unde una persona. Glossa dicit se ad linea inequalem prius enim fecit de linea equali ibi scilicet distant gradu etc., et ista dicitur in linea inequali. Tunc dicit summa Gof. quod in istis eorum est regula et con-cludit ergo unde descendendo a stipite ambe persone equaliter occurrunt tunc non distant gradu scilicet sunt in eodem gradu. Unde aut una persona plus accurrit descendendo per aliam lineam et descendendo per rectam gradum in quo occurrit illa persona prima usque ad eam personam, quot quos gradus de-scendendo ad eam adde pro iure computando, ibi exivit statim consan-guinitatem scilicet quo ad matrimonium contrahendum.
Pro concordia nota aliud est dicere unionem sanguinis extingui simpliciter aliud vero prestare impedimentum usque ad quartum gradum unde illa vere non dicitur est locum in linea ascendente et descendente et quamvis ibi sit unitas sanguinis quia consanguinitas semper durat, cum illa unitas sanguinis non constat impedimentum coniugali copule seu matrimonio contrahendo.

De frigidis et maleficiatis rubrica

Supra tractatum est de impedimentis matrimonium, sed quia impotencia coeundi etiam impedit matrimonium et contractum dirimit, ideo de ea submittitur secundum Goff. Hostiensis sic continuat, viso de impedimento consanguinitatis videndum est de impedimento impotencie naturalis de qua dicitur infra c. i et c. laudabilem et c. fraternitatis. Et etiam accidentalis de qua in c. finali, de ma. habetur xxxiii q. i per totum. Conveniunt autem rubrice, de probationibus posuisti. Et habet ista rubrica tres partes, prima de frigidis, secunda de maleficiatis, tercia de impotentibus coeundi. Prima pars intelligitur de hominibus frigidis naturaliter qui propter frigiditatem coire non possunt, et non propter defectum etatis. Secunda pars intelligitur de maleficiatis per sortiarias, quandoque enim agitur per mulieres incan-tatrices occulto dei iudicio permittente, et dyabolo operante maleficiatur ita quod coire non potest, quandoque cum nulla muliere, quandoque autem cum sua tantum, de quo dicitur xxxiii q. i. unde per sortiarias. Tercium membrum huius rubrice est impotentes coeundi. Sed quid est impotencia coeundi, dicit Host. in summa et in principio quod est vicium sive defectus naturalis vel accidentalis quo quis non impeditur alteri carnaliter commisceri. Ex ista descripcione patent due species impotencie coe-undi, quia una naturalis alia accidentalis, naturalis contingit aliquando propter defectum etatis tam in masculo quam in femina, aliquando propter nimiam frigiditatem et hec est impotencia in masculo tantum, aliquando propter nimiam artitudinem mem-bri et hec est femine tantum, accidentalis autem alia violenta et manifesta ut castracio, alia occulta ut maleficium, de quibus patet in principio.
Accepisti istud capitulum secundum Joh. an. non sumatur Joh. de lig. dicit quod secundum formam intellectum sic summe. Unde marito probante ad uxorem et se impo-tentem asserente, iussit thorum sibi fatetur si nata sollempniter canonica matrimonium consistente dimittitur. Sed si decipiatur ecclesia prima matrimonium re-petitur, si vero mulier agente vir asserat se potentem et uxorem secum

cognouisse, nisi per apertionem corporis, vel alio certo modo et indubitato con-
vincatur, mulier petens divorcium non audietur. Si autem muliere agente vir hoc
idem quod mulier asserit confitetur vel alias evidenter convincitur, nichilominus
separatur et mulieri cum alio contrahendi licencia datur. Ita eciam summa hostiensis.
Et dividitur in tres partes. In prima parte ponitur casus in quo fit canonica
separatio. In secunda muliere petente divorcium et viro carnalem copulam con-
fitente mulieris repulsio ibi Illo. autem. In tercia muliere agente et testibus viri
frigiditatem probantibus, ipsius a viro separatio ibi Si autem. Casus. Quidam casus
vir contraxit matrimonium cum quadam muliere cum qua habitavit per mensem aut
per duos aut per tres, aut per annum, et ille vir videns quod nec eam nec aliam cogno-
scere posset per frigiditatem nature petiit fieri divorcium inter se et eam re-
ferens Reverendum ergo, in quantum ille vir esset audiendus. Super quo papa
consultus, mandat quod si mulier que sua vxor esse debuit eadem confiteretur que
vir, vel alias per iudicium ecclesie de hoc constare potest, tunc separari debent.
Si tamen post ea oppositum probatur ut si vir ille accipiat aliam in vxorem et
eam carnaliter cognoscat, talis vir periurus censetur, et pacta prima conna-
gubia reparabuntur. Tunc ibi Illa autem. Pone. aliqua mulier
contraxit matrimonium cum viro, et post ea post annum aut post dimidium accessit mulier ad episcopum
vel eius vicarium et in iudicio proclamavit id quod vir suus eam cognoscere non
posset. vir autem contrarium affirmat. dicens se eam carnaliter cognouisse. quid est
in hoc casu faciendum. papa dicit. quod in hoc casu est viro credendum, et ratio
quia vir est caput mulieris. Item ex alio, quia ista mulier si voluit procla-
mare et petere divorcium propter viri frigiditatem, non debuit spectare tanto
tempore, quia minori et prioris tempore sic voluisset potuisset, an vir eam propter
frigiditatem sua cognoscere non potuisset. Tunc ibi Si autem. Pone
ponamus quod mulier sapiens fuit et voluit sua dampna pati ita diu non
tacuit, sed statim post mensem vel duos ad episcopum vel eius vicarium pro-
clamavit. dicens volo esse mater filiorum, sed vir meus est frigidus non potens
illa exercere, propter que eum accepi. quid tunc erit in hoc casu et faciendum
papa mandat si probare potest per iudicium ecclesie quod ille sit frigidus sed per
confessionem suam, vel alias, divorcium celebrari potest, et illa si voluit nubat
in domino. Contra tamen illa quia vir mulieri ad continentiam vel filios carnis
Christi et sic est castratus quasi caste natus. Sed Johannes Esse debent
et sic non erat vxor propter impotenciam naturalem, affirmat sed confitendo. Item autem
Secunda pars in qua ponitur muliere petente divorcium et viro carnalem copu-
lam confitenti mulieris repulsio, si postea tollere proclamavit. Item
diu tacuit maxime vero post multos annos audiret proclamantes
i. e. c. fi. sed ex quo est corrupta non de facili creditur. Si autem tercia
pars muliere agente et viro idem confitente agitur ponitur eorum di-
structio, et est casus contrarius primo casui perfectum iudicium sed per
confessionem viri vel alias testimonialis probationis, et dicit glossa hoc hic dicit. Nota
qui per frigiditatem separatus est ab vxore cum alia contrahere non potest secundum
abbatem hic. Item quia hoc capitulum non habebat auctorem et ex inscriptione
hoc hic abbas per generali allegatione, et idem Johannes Andree in novella, quia
dicitur in inscriptione in Bucardo. li. xx. quia sufficit dicere ita dicit lex
vel ita dicit canon, licet non dicatur vbi sit canon. Idem facit i. q. i. evidenter
et de hoc nota de cohabitatione clericorum et mulierum vltima. Et ex hoc item
arguit abbas quod scriptura recipitur cuius autor ignoratur. Nota
vicarius episcopi sine eius officialis sine commissione speciali potest cognoscere
de causa matrimoniali secundum Innocentium hic. Oppono contra primum notabile
i. c. ex litteris, et i. c. e. vltimo vbi propter impotenciam coeundi fit separatio
et tamen viro datur licencia cum alia contrahendi. et hic licencia ei denegatur
quia dicitur quod si iste vir aliam acceperit reus erit periurio. Solutio illa hec
illa loquuntur in specialibus casibus. Prima c. ex litteris loquitur in casu
arctationis ipsius mulieris. c. finale loquitur in casu maleficii

Et sic non obstant/ vide quod textus dicit/ quod si vir dicit se frigidum nec
mulierem quam uxorem accepit cognoscere non potest/ et si mulier idem fatetur tunc
sic hoc probari potest per veram iudicium separari possunt/ Sed quero Quare iste vir
auditur dicens se frigidum petens matrimonium separari/ cum tamen nullus eum
manifestat. Dicit abbas hoc est ideo/ quia talis inutiliter sustinet onera
matrimonii/ et ideo petere potest ut ab honeribus matrimonii absolvatur/ facit quod nota
xxxiii q. i c. ii et vide quod hic dicit abbas/ Et quid si mulier contra dicat dico
quod standum est ei ex quo stat pro matrimonio/ ar. de cland. despon. c. i et hinc est quod
est contra/ prima est favor matrimonii de sua et re iudi. c. fi. Secunda quia mulieres
concupiscunt similes corporis complexionem/ de eo qui cognovit consanguineam c. Jordane
Et ideo non est verisimile ut prima facie presumitur quod velit manere cum
eunucho/ qui non posset ei debitum reddere Tercia ex quo mulier est rea
igitur si vir velut actor ex suis nichil probavit ut probavit est absolvenda
ut contrarium beneficia c. finali Et istud est verum nisi vir comprehendat/
que possit per aspectum demonstrari/ sic nota in casu Christo i. q. pxiu
Sed quero Quomodo in proposito sit verum iustum vel rectum iudicium/ dico quod
consistit in eo quod simul morabuntur ad preceptum iudicis in isto casu/ ex
quo pubertatem plenam habent/ Et illa mora est ad tempus arbitrarium
et invabunt quod totis viribus operam dabunt copule carnali vir agen-
do et mulier patiendo non se subtrahendo sed amplexando et mutuo attin-
gendo facta confessione de omnibus peccatis et penitenciam agendo/ et sic forte
si placet deo qui fuit matrimonii auctor et institutor/ opus matrimonii con-
summaret et ut si/ et veniente termino citabuntur ad iudicem dicentes quod
hec omnia consummaverunt ut una caro effici potuit/ Tunc iurabit ma-
ritus se naturaliter frigidum et ad mandatum episcopi toto posse adimplevisse
cum ut motum carnis sentire potuit et mulier idem/ et iurabunt ambo
quod non potuerunt effici una caro/ deinde adducet utraque septem propinquos
et si desunt propinqui septem vicinos fame bone qui iurabunt se
credere ipsos verum iurasse/ tunc partis virum dirimatur ut hic et est lau-
dabilem glosa in summa hostiensis io an et ho de elig/ Sed dicet aliquis Tu dixisti
supra in prima parte quod in isto casu coniuges debent commanere ad tempus arbitra-
rium iudicis/ Sed contra est laudabilem glosa nostram/ ubi per trienium habitare
tenentur/ Solutio hic ambo fatebantur frigiditatem et impoten-
tiam coeundi/ ibi vero tantum/ vel hic erat in plena pubertate/ ibi non
vel hic minori tempore potuit constare de frigiditate/ quam ibi quia forte
pauciora signa frigiditatis hic apparebant quam ibi/ in c. laudabilem
Ex isto primo casu dicto/ quando quod vir in proposito petebat matrimonium
separari/ quia dicebat se impotentem et idem dicebat mulier/ quod nec cum
ea nec cum alia aqua posset coire si hoc probari potest per verum iudicium se-
parabuntur Sed si facto iudicio vir coniugat cum alia iudicabit primus
et restituet mulieri et in isto casu primo hostiensis non ponderat tempus ut
mensem/ de quo dicit innocentius quod solum ponderat confessionem amborum
quia si ambo confitentur per iudicium ecclesie separantur ad habita proba-
tione de qua dixi/ Secundum dictum est/ mulier petit matrimonium
separari asserens virum frigidum et impotentem/ et vir negat se im-
potentem si per sex menses simul steterunt et mulier nichil dixit non est
audiri secundum innocentium/ sed imputet sibi quod tanto tempore tacuit/ et hoc verum
nisi mulier probet se virginem et dicit io de elig quod in isto secundo casu potest audiri
si probet/ Tamen innocentius videbatur primo tenere contrarium scilicet quod non audiatur
etiam volens se probare virginem/ Et ratio sua est ista/ quia ex quo cognovit
impotentiam viri et tacuit videtur virum elegisse si non virum/ cum ut fratrem
Tamen innocentius se postea correxit/ quod etiam postea tunc auditur et istud acce-
dit ad electionem hostiensis/ Tertium dictum est quod si mulier infra sex menses
reclamat quamvis vir negat mulier auditur/ et si probat per iuramentum
frigiditatem viri et etiam per alia indicia/ vel aspectum corporis separabitur

a viro nec expectabitur triennium ex quo ita cito reclamat. Nota etiam quod
arta ad probandam frigiditatem secundum Innocentium primum est aspectus corporis
secundum instantiam partis et propinquorum, tertium triennii experientia. Sed discre-
tus iudex providebit, quod personis suspectis habundet probationibus cum deficiant
cum hec sit causa periculosa, et ideo si cui videtur quod duo argumenta non sufficiunt
faciat probari per tertium. Et hoc dictum Innocentii probat Hostiensis, salvo spa-
tio temporis secundum C. notata. Sed numquid dicitur vir posset tunc improbari per
aspectum corporis. Dic quod sic, quia in spiritu aut fit sectus aut habeat
membrum ad modum femine vel aut sit ermofroditus. Caveant tamen de ermo-
frodito ne assistentes in iudicio decipiant, quia tales consueverunt membrum
retrahere, et sanguinem emittere ad modum animalis bruti. Et illud dicit
Hostiensis expertum fuisse in civitate Ebrensi, et hoc patet infra eodem c.
laudabilem. Notandum quod ubi de frigiditate queritur fama parum vel
nichil operatur, secus cum queritur de consanguinitate tunc multum operatur
fama faciunt non de presumptione, tertio loco. Sed quid si mulier, exclusis cor-
poris aspectu cum septima manu voluerit se probare potentem, numquid est
audienda. Innocentius dicit quod sic, arg. C. de spon. Cum in tua, et quod hic
dicitur quod triennium, cum vir tamen et simpliciter dicit, quod mulierem cognovit, mulier
aut iurat cum sua manu septima propinquorum aqua presumptione vel
accidit vel alia procedente. Sed quid si vir asserit se mulierem cognovisse,
iniecit, et mulier per duos menses tacuit, neque fuit protestata de impotentia
viri, post ea conqueritur utrum sit audienda. Dicit Innocentius quod non etiam
si per aspectum velit probare se virginem, quia sepe falluntur manus et
oculi obstetricum xxvii q. i Nec aliquid. Licet auditur si vellet probare
illum maleficiatum [illegible]. Sed Hostiensi non placet istud, quia si
mulier velit probare virum impotentem per aspectum corporis mariti, vel
maritus velit probare mulierem ~~impotentem per aspectum corporis~~ arctam
per aspectum mulieris, bene est probatio admittenda, quia ista prompte
et de facili cognoscuntur, et idem Jo. an. et Jo. de lig. hic. Queritur
hic Henricus Boyk cum allegatur de impotentia coeundi ex parte utriusque vel
alterius coniugum, quantum temporis debent hic ad dandam operam carnali
copule. Et distingue. Aut proponitur impotentia proveniens ex malefi-
cio, tunc habebit triennium et per iudicem non poterit abbreviari, ut in c. eodem
laudabilem, ubi de hoc notant quasi omnes doctores, et est textus in c.
c. si. Aut proponitur impotentia proveniens ex frigiditate in viro vel arctitu-
dine in muliere, vel alias, et tunc, aut non potest constare de impotentia
seu impedimento ante triennium, et tunc triennium debet hic et debe-
bis dari computando a tempore a quo ceperunt primam, et hoc fuit per
iudicem assignatum in c. laudabilem, ubi indulgendum sit ubi sufficit
a iudice et hoc notat hic Host. Boff. Jo. an. et Jo. in summa confessionum
c. ti. q. xvi, que incipit [illegible]. Aut potest constare de impotentia sine
inspecto ante triennium, et tunc aut per confessionem ambarum partium
et tunc erit temporis arbitrarium, ut hic in i° viso, et fallit in minoribus
xviii annis, ubi expectanda est plena pubertas xviii anni completi et
idem tenet Host. in c. laudabilem super verbo pubes. Aut potest constare
aliis quam per confessionem, ut quia uxor proponit et allegat impoten-
tiam viri et vir negat, et tunc aut est impotentia notoria, puta
quia vir et mulier caret instrumento, ut legitur ff. [illegible] in utile et tunc
in continenti potest fieri separatio nullo tempore dato in c. laudabilem ubi si
frigiditas a [illegible] et hoc tenet hic Innocentius in sua glossa in principio
et idem Host. et Jo. an. Aut impotentia non est notoria et tunc
aut vir petit separationem aut mulier. Si vir dabitur triennium. Si mulier
aut est corrupta, et tunc si non reperiatur defectus ex parte viri nullo
tempore mulier viro contradicente separationem petere potest ut hic in § fi.
secundum Henricum Boyk, et quo ad istud fine [illegible] Jo. an. in c. laudabilem

vel iterum iudicatur

sup vo una raro Glo sup vo reparare not ponit distinctionem circa frang
inulier quam no approbat In fine signat gener et soluit Not go glo q
sina cum mrim no transit Glo penultima sup vo tamen infert
quod mulier p[er] annum Sed con extra ibi et no tz quod hic dicitur de
tenebant salarium et canre s. istud talium no tenetur maxime
in testimoniis p[ro]pter incrementum idem dicit vivit abb. ff ad le. Cornelia
de sic lib. libris vel Cz hic no disputat de hic ex quo insita est in tha com-
pilatione Et idem tz p[er] prohemium huius compilationis quia constitutio-
nibus hic inserte dantur uti in scolis et in iudiciis et ideo dicit q
istud c hic tenimus cum a principio manifesta signa frigiditatis et indi-
tia apparent et tunc dabitur arbitrarium tempus a iudice in q[u]o examina-
bunt se Si talium laudabilem sequitur quod illa signa manife-
sta et etiam inditia no apparent et tunc statuunt p[er]ficiendum simul se
examinando ut dicunt glia Non simulatur p[er] breuitatem p[ro]ter h[ui]us

Quod sedem sic simari Sicut hiis qui p[ro]sumitur impotens
Sic ibi cum ~~euidentia~~ impotentia euident constat contrahere no p[otes]t
Casus p[ro]t[er] Sancte uxorem impotentes reputantur idonei ad matrimonium
contrahendum Et ipsa videt quod no na sit pueri qui no p[ossun]t coire
no sunt apti ad matrimonium contrahendum ~~Et papa videt q no~~ Sic etiam
impotentes apti ad matrimonia contrahenda no reputantur Sic pueri
inde multo magis quia sic spatialis impotentia nature ad tempus tm im-
pedit ut s. de spon. Una et de spon. impuberum de illis et forcius p[er]pe-
tua de qua sequitur impedit matrimonium contrahendum ut s. c. i. Et sum-
mior nota ar. extra quod ante annos nubiles ~~nubiles~~ complectos no
p[otes]t quis nisi p[er]ficerent matrimoniali consentire, si p[ro]ma facie presumit
impotens, ro dicitur puer no p[otes]t reddere debitum p[re]sumit no posse q[uo]d
d[icitu]r ut no s. de spon. impu. pubes, hec tn presumptio malitia suppleri
potest eligit ut ibi nota, vel exponas hic puer i. infans qui nullo
cognoscere p[otes]t in de delictis puerorum c. i. hostiensis Nota ille de cuius
impotentia euidenter constat contrahere no p[otes]t Et intellige de impotentia
perpetua alias con in c. fraternitatis Notant hic abb et vinc q carens
utroque testiculo no p[otes]t contrahere matrimonium, quia matrimonium contrahit p[er] duas
causas, sz p[er] susceptionem p[ro]lis et p[er] vitationem fornicationis, p[er]fecto
ante utraque causa deficit sz qui caret utroque testiculo, go cu eo
no est matrimonium Et no obstat lex Si spadoni de ~~[illegible]~~ de Jure
quia illa loquitur de ea qui caret alio testiculo tm qui p[otes]t generare
de hoc etiam spadone i qui hic vim testiculum, no xxxii q vii habet
quis Et dic q ille contrahere p[otes]t quia adhuc ibi remanet causa
p[ro]pter q[ua]m est matrimonium, sum unde et alia Sed quid si aliquis tam sene
senex q[uo]d ita fit q nunquam posset coire Et hostiensis idem q in se
~~[illegible]~~ eo ex quo sentiens est impotens tempore quo contrahit quia ubi est ead
ro ibi est idem ius de q[ui]b[us]d[am] tirlato dicit tn hostiensis Si tales senes nullo
iungi p[oss]unt, p[er]missum est ut contrahant viuendo ut frater et soror sz
no ut vir et uxor in c consultationi Glo ultima opponit et soluit

Ex litteris p[er] artium membrum mulieris separatur matrimonium nisi ope
medicorum posset adiuvari Et sunt due p[ar]tes, 2a ibi videmus Casus
p[ro]t[er] Sancte Quidam iuvenis xvi annorum contraxit matrimonium cu quadam
puella xiii annorum cui cum debitum reddere no posset dicta puella ta
gravem infirmitatem incurrit q[uod] ei omnino erat inutilis ad cognoscendum
quid go erit in hoc casu faciendum ipsa dicit Si mulier illud vitium qua contraxit
ut ope medicorum iuvari p[otes]t, tunc non potest alia ducere in uxorem xiii
Et sic utrique pubes erat et ultra sum hostiensis Duxit uxorem p[ro] hoc p[ro]z
q[ui] contraxit post duo ~~[illegible]~~ ~~deputi~~ 20 an Redde ideo posset subaudiri vellet
cum sz no potuit interrogatum aut quare no p[otes]t, quia mulier no posset
Sz p[er] infirmitatem et impedimentum mulieris Ita s. ~~[illegible]~~ vir iste vel alius

Et dicit hostien. quod hec nigra potest appellari naturalis impotentia feminas *forte*
que etiam mulierem redhibent ff. de redhibitoria actione l. quintum. Et mulieres videre
invenimus quod tu vendidisti mihi ancillam viciosam vel morbosam et non fuit largum
est redhibitorium, et quod debes eam mihi reddere pecuniam et recipies eam. Ancilla sic
vult hostiensis et sic hic fiet in uxore etc. Nota per arctam potentiam separatur *mi*
mulier a viro et auditur mulier nisi expressisset. Ex quo alter petit separationem
alias matrimonium est inseparabile, xxxii q. ii sponsalia preteritum in capitulo
et glo. not. io. de lig. quod si ante matrimonium contractum fuit mulier arctam
impedimentum quod videtur non esse matrimonium quod contractum est nullum, quia deficit bonum
prolis que est una causa principalis matrimonii contrahendi. Et de hoc dicit apparet
et ostendit. Sed si post matrimonium contractum supervenit impedimentum non dissolvit precedens
matrimonium. Sed viro mortuo inhabilis est ad contrahendum cum alio quocumque *vir*
/ Nota quod matrimonium dicitur nullum per impotentiam frigiditatis arctationis vel aliarum
causarum per quam dirimitur. Ista nullitas non est nullitas simplex dicta
sed venit ex constitutione ecclesie, quia solus consensus facit matrimonium. de spon. ex. c. xxvii
q. ii sufficit. Unde si iste cause scilicet quod in procreatione aut vitandi fornicationem
solum fuit in intentionibus contrahentium, quamvis nullus sequatur effectus
vel actus corporis, verum est matrimonium. Sed pone quod impedimentum supervenit in
primo gradu copule, numquid dissolvet matrimonium, prima vult glo. dicere quod non
et ideo exponit contraxit et contraxisse apparuit et idem dicit vinc. post goff.
et innoc. Sed quid si post sponsalia efficitur inhabilis ad matrimonium, numquid
potest dissolvi. Respondeo quod sic, si fuit sponsalia de futuro etiam contracta,
Ex quo non est ventum ad aliquam sacramentalitatem secundum io. de lig. Sed
quid si mulier appareat corrupta et dicit eum virum impotentem. Dicit io. de lig. *Circa hoc quod*
Quod si dicit se corruptam ab alio marito audietur et probabitur per
aspectum viri et alia adminicula. Secus si non dixit se ab alio corruptam. *7*
Circa ista hoc iudex debet esse cautus, quia quedam mulieres ut magis pla-
ceret viro suo, fecit sibi itaque arcta portam, quod fuit reddita incognosci-
bilis quia forte vir fuit membri gracilis et de hoc etiam not. hic hostiensis
et sic patet quod per arctitudinem separatur matrimonium. Sed numquid si mulier esset
minus amplexam debet separari a viro io. de lig. dicit quod sic idem sicut mar-
tirione. Et hoc verum dummodo latitudo eum impediat sicut arctatio, quia utrum-
cumque impotens fieri censetur ita quod per eam debitum reddi non possit
matrimonium impedit. Et sic dat arctor delectat. Ergo opponit et non solvit *7*
Consultationi Clausam vel arctam mulierem potest quis tenere ut soro-
rem si non ut uxorem. Hostiensis dicitur an mulier clausa et omnino impotens
possit contrahere dicitur si quis cum ea scienter contrahit et matrimonium pro tenuerit, potest
7 C eam ut sororem tenere. Casus potest esse aliquis vir fecerit contraxit matrimonium *casus*
cum muliere arcta vel clausa qua nullo modo cognoscere potest. Quaeritur an tale ma-
trimonium debeat separari. Ergo quo ipsa videtur, quia licet non est verisimile quod
aliquis cum tali muliere contrahat si tamen cum ea contrahit habeat eam ut sororem
7 licet non ut uxorem. Impotens non distinguit igitur qualitercumque impotentes *an prepositi*
sunt matrimonium contrahere. Et quod sedem, possunt cum eis scientibus conditionem *possunt*
earum et tunc bene convenit versio, secundum petrum et hostiensem. Respondeo *respondeo*
tale matrimonium incredibile igitur debet quis contrahere ut uxorem cognoscat et filios
suscipiat nisi deus aliter illis revelet, ut no. de spon. Consensum cum
talibus scilicet clausis et impotentibus tamen si sciens contraxit ut quesitum fuit, licet non
sit matrimonium cum deficiat bonum prolis et potentia reddendi debitum. Et de
hoc dicit appo. et si cogitur eam arctam tenere et alere secundum host. et innoc. non potest *an prepositi*
Nota cum non sit matrimonium ut sorores quasi caste vivant secundum host. Nota *vel perpetuo*
quia clausa et impotens omnino matrimonium contrahere non potest, cum si cum tali quis *vir*
contraxit sciens, eam ut sororem debet tenere. Alias con. xxxii di. hospitiolum
Item hic dicitur femine arcte et impotentes possunt retineri ut sorores. Sed
quaeritur de qua impotentia. Goff. dicit quod loquitur de impotentia arctarum
Sed dicitur ex quo loquitur generaliter idem erit ex quacumque impotentia idem si ex quacumque

latenti infirmitate incognoscibilis reddatur. Item dicit Hostiensis de quadam
femina puellarum Carrotosa nomine in Tredomonte Chiriensis dyocesis que appe-
tens plane vidi ita artavit instrumentum suum medicaminibus quod per col
nec maritus nec alius eam cognoscere poterat. Et dicit Innocentius quod hoc capitulum
loquitur de illo qui sciens contraxit cum impotente, et tunc talis secundum alia cogitur
eam tenere debet ut sororem, sed si ignorans contraxit tunc non cogitur eam tenere ut
sororem licet posset si vellet, infra eodem titulo c. proximo. Item iste qui sciens contraxerat
cum tali ex quo potens est, si cum alia contraxit matrimonium, tenet matrimonium contractum cum alia
cum vero arctam cogitur tenere ut sororem et alias secundum Innocentium hic, alii dicunt
quod hec decretalis est consilii, alii dicunt quod non tenet, Hostiensis dicit. Ego
dico quod est periculosissima quando tam caste vivunt quod certe in senibus impotentibus
qui illo ~~red~~ remedio uniari sunt contenti consortio, et si non vivunt ut vir et
uxor, vivent tamen ut soror et frater. Nota quod potius est verbis interpretanda ut va-
leat quam ut pereat. Nota quod idem quando debet matrimonium contrahere ut uxorem cognoscat
et filios ex ea suscipiat nisi dum eis alias veneret, ut no. c. de spon.
coniugum tales enim vocantur per preb. ff. de verborum signi. l. liberorum
Et idem dicit lex quod nulla est utilius hominibus in supremis nequeuntibus secundum
genere licentia, a quo confessionem non possumus denegare, xxvi q. vi c.
his. Sed quid si stante dissolutione tali viri ambo vel alter vivant
inhoneste s. luxuriando volentes cum sua luxuria palliare. Dicit Jo. an.
quod ordinarius providebit. de offi. c. i. Sed quid si maritus qui potens
est cum alia contrahat et illam cognoscat. Dicit Jo. an. quod prima cognoverat
secundum matrimonium, si non ~~teget~~ tenet secundum de spon. c. Si inter et c. is qui. Et hoc per
in simili, quia si quis est alligatus impuberi ita quod impubere contrahat
matrimonium licet contrahere non debet, ad ~~viles amplexus et ad copulam carnalem~~
cum alia, si sic contraxit tenet.

Laudabilem. Si de impotentia coeundi constat separatur matrimonium alias
cohabitabunt coniuges simul per triennium, et tunc si sit septima manu propinquorum
iurant quod dederint operam carnali copule et non potuerint coniungi separantur
Et est huius divisio, ca. ibi nos vero in prin. et pars secunda de consilio in fine
c. laudabilem. Casus. per Sancte aliqui contraxerunt matrimonium dicit quod maritus
est frigide nature nec habet potentiam coeundi, quod quantum tempus dabit
et ad experientiam copule coniugalis. Et ipsa videndo dixit, quod ante celebrati
coniugii dent per triennium cohabitare dando operam copule carnali. Hoc dicit
Si frigiditas prius ante illud tempus evidenter probari non potest, trienno tamen
elapso, si eidem non potuerit effici una caro per impotentiam, et mulier pri-
stinum iudicium hoc probavit, alium potest accipere in maritum, hoc dicit nisi
ambo consentiant simul habitare, et si non tanquam vir et uxor saltem tanquam
frater et soror. Si ambo fatentur quod nequiva se ad invicem cognoscere
iurabunt septima manu propinquorum, et deficientibus propinquis
iurabunt septima manu vicinorum, quod nunquam sunt effecti una caro, et tunc
potest mulier ad secunda vota convolare. Sed si vir aliam superduxit in ut cog-
noverit eam, tunc qui iuraverant periuri habentur, et prima per ecclesiam cogitur
ad prima coniugia redire. Natura frigidis ergo non loquitur de maleficiatis
secundum Host. prius puta quia vir est membrum scissum vel accidium vel
mulier apparet arta et inepta supra c. i. vel potest prius probari quia ambo
confitentur impedimentum, et iuxta signa apparent frigiditatis et in supra
pravant mariti prius secundum Innocentium. Cohabitare voluerit et ambo confitentur
quod una caro facti non sunt nec fieri potuerunt, et hoc est quod exponit ...
Si autem accipiat alium dote recuperata et donatione propter nuptias re-
cepta, secundum Goff. Si autem quod nequiva hic exposito ~~enim~~ illius quod
dixi c. de hosario quo elapso ut ibi notatur secundum ~~Goff~~ Host. vel aliter potest
dici secundum enim quod hic ponit alium casum, in quo expectari triennium
et tale coniunctione fit. Sed autem si vir sit maior xiiii annis et mulier xiii et
quod numquam se cognoverunt ambo fatentur et tunc non solum est triennium

casus

Natura frigidis prius

casus

/Sed infra duos menses vel arbitrarium tempus proprio iudicio ecclesie sepa-
rantur et sic pot(est) casum c. primo. S. eodem t(itulo) ... in magno pronunciat
duras ... duplicitas, ut sunt septem in quolibet, et sic xiiii hoc
probant, quod de vicinis sequuntur vicinorum. Nota quod deficiente puella
admittitur vicinus bone fame. Nota propter artationem mulieris separatur a viro
et hoc de artatione perpetua, alias contra in textu hic. Item hoc verum nisi fuerit
vir expertus cum ea mulier arta, alias contra S. c. consultationi. Nota paria
esse iurare ad sancta dei evangelia, vel sub fide sua, vel sub pacto anime sue
fuerit quod not(at) Jo. an. de sepult(uris) c. i. li. vi. Nota mulier separata a viro propter
artationem, si postea per alium virum facta est apta, ad reddenda est primo viro
/ Nota deficiente puella admittitur vicinus bone fame ad iurandum
Et sup(ra) de testi(bus) Quotiens. Nota deficientibus compurgatoribus eiusdem ordinis
recurritur ad inferiores, de hoc infra de purgatione canonica. Cum in iuven-
tute, secundum Jo. an. hic. Et vicini inducti ad impediendum probationem non iurant
de veritate sed de sola credulitate. C. de iurep. char. contra. Nota hic
abbas tria argumenta inventa ad purgationem frigiditatis de quibus S. c. i.
/ Notat hic abbas per que cognoscitur et apparet, quod quis non sit frigidus.
Primum est cum pollutio vigilando vel dormiendo non est frigidus. Secundum
cum quis ad coitum erigit lanceam. Queritur hic premittendum ... aliquis
frigidus coniunctus mulier petit separari iudicium, dicens quod vir nequit eam
cognoscere, ipse vero contrarium affirmat, quid erit faciendum. Respondeo aut mulier tempore
contractus matrimonii dicebat se virginem, et modo dicit se corruptam ab alio, quod
a viro non audietur, quia allegaret suam turpitudinem, S. de eo qui cognovit ...
Cum sup(ra), de donationibus inter virum et uxorem, inter dilectos. Si autem tempore
contractus gerebat se pro corrupta, quia erat vidua vel ab alio, ante matrimonium
corrupta, et de hoc constabat in hoc casu consuetudinis est viri si per
ipsius aspectum statim pt de defectu ipsius constare, ut quia non habet
lanceam vel habet sed nimis siccam seu aridam, secundum petrum de sampsona
tunc potest statim matrimonium separari, servata sollempnitate legali. S. c. ii. Quod
vis hoc aperi dicit quod per virgam desiccata vel palitiam pt quibus urina
emittere sic et semen, quod petrus de sampsona et abbas non credunt nisi
naturales con(tra) docent quorum iudicio potius est credendum. Et si non apparet
per aspectum de impotentia, tunc recurrendum est ad hanc decretalem, et in- | tunc eius debent cohabitare per triennium
7 telligitur de illis qui post contractum matrimonium frigidi effecti sunt. Una ratio per
aliquod accidens supervenit aliis coniugium. Et prima pars secundum innocentium illis
dicere hic locum quod in vim coniugium dicit se cognovisse et alter diffitetur
tunc dicitur de iure et iuramentum septima manu propinquorum alterius
coniugis. Sed negantis copula. Et secunda pars ibi Si autem loquitur quando
utrisque consentientibus impedimentum, et dicit Jo. an. multa signa frigiditatis apparent
puta quia vir habet membrum siccum et aridum vel mulier est arta. Et intelligitur
secundum hostiensem quod vivit mulier fuit plene pubertatis s. vir xviii annorum
et mulier xiiii. Iuncta de imp(uberibus) et pro occasione. Et tunc non est necesse dare
terminum sed sufficit septima manu probatum utriusque ita dicit innocentius hic, et hoc
verum, nisi vir vellet iurare quod eam cognovit. Tunc sibi stabitur cum
sit caput mulieris, S. c. i. Et dicit petrus de sampsona. Cogitur sub-
stinere ut mulier inspiciatur tempore copule carnis. Certa enim sunt signa
in mulieribus que sunt cognite, et si tunc matrone iurate dicent quod
mulier fuit cognita sunt separari. Sed inquiunt si naturalia viri appareant in-
tegra et sana et ~~aptavit~~ ad matrimonium ~~consumandum~~ consumandum, dicit
innocentius, quod tunc debet iurare cum septima manu propinquorum quod per eum cognita
non fuit, et tunc separari sunt xxx in quod eis. Sed illud intelligit quando
utrique hoc fatentur, si idem vir cum alterum, quia qua ratione creditur
eis in illo casu eadem et in isto capitulo. Sed pone quod in isto casu
vir iurat contra dictas probationes quod cognovit mulierem, dicit abbas quod creditur ei
et iuratur pro iure eius sit caput mulieris, et ex quo ipse stat pro iure

supra capitulo primo Et dicit petrus de Sampsona quod vir astringitur
per iuramentum dicere veritatem an possit eam cognoscere et cogetur iusti-
ciere quod mulier hoc inspiciant contra Certa enim sunt signa
in mulieribus quando sunt cognite Et si bone matrone iurate dicunt quod
mulier fecit separari virum et ita notat hostiensis ab. Jo an et vincit per cum
Fraternitatis propter artacionem mulieris que absque corporali periculo habi-
lis reddi non potest separatur virum redintegratur tamen si postea appareret eandem
fuisse deceptam Et est huius divisio, scilicet consultacio et decisio, ibi consuluit
nos et dividitur in xi partes, Nam in prima parte ponit vir petricio qui
ad divorcium in secunda ibi circa ponit diligens inquisicio in tercia ibi
unde mulier ipsam ponitur fuit probatio in quarta ibi quia vir positi indiscrete
consulatoris reprehensio, in sexta ibi nos tamen ponit ex virum hoc mulieris
separacio in septima ibi Et si ponit sed virum iusto casu confirmatio et in octava
veritates in octava ibi Nam si ponit mulieris excusacio in nona ibi pro hac
ante ponit nove questionis adiunctio in decima ibi Similiter ponitur
alterius coniugis subiunctio in xi ibi de talibus ponit instructio Casus inter
quandam mulierem Osanna et quendam virum fuit mota questio super federe
matrimonii coram Altissiodorensi Episcopo et quodam archipresbitero predictus vir petit
fieri divorcium inter se et dictam mulierem celebrari, eo quod multos annos
cum ipsa Osanna mora traxit, et cum ipsa commisceri non potest Et predictus
archipresbiter inquisita veritate invenit quod ipsi per plures annos cohabitaverunt
et se cognoscere non potuerunt, ideo istam questionem retulit ad episcopum, Cui
quidem Episcopus licet per illum archipresbiterum, fuit de causa instructus, tamen
ad maiorem instructionem quasdam matronas discretas illius parochie
ad sua presencia vocavit, districte eis iniungens ut sub periculo anime
ipsam inspicerent et inquirerent, utrum esset ydonea ad viles amplexus
Que quidem matrone diligenti inquisicione prestita sub fide prestita instanter
asserebant, quod predicta mulier quo ad procreacionem prolis, et quo ad consumacionem
matrimonii numquam poterat esse mater nec genitrix, ut quasi tanquam illa
cui deesset naturale instrumentum, Quod audiens Episcopus sentenciam divorcii
protulit et mulierem monuit, ut ad aliqua religionem se transferret perpetuam
continenciam servatura, et viro licencia tribuit ut iuxta formam peticionis
sue uxorem aliam duceret, quia iste vir pater filiorum fieri cupiebat Tandem
contigit quod illa mulier invenit quendam, qui seras suas reseravit propter
quod abiciens continenciam quam assumpsit, eundem virum nupsit, qui
eam cognovit Quod audiens Episcopus, et dubitabat, an illa mulier cum
isto secundo viro debeat remanere, vel ad primum redire esset cogenda, ut con-
tinencia servare Et ideo consuluit super istis omnibus dominum papam qui con-
sulentis primo reprehendit, quod plene non expressit utrum predicta
mulier promisit continenciam voto simplici, vel voto sollempni Item non expres-
sit utrum ad religionem transiret, vel utrum cum permissione suam in
propria domo sua remanserit, Item generaliter dixit quod invenit quendam
qui suas seras reseravit et non expressit qualiter, scilicet utrum artificio
medicine, vel contra vim seu alio quovis modo Et licet iste Episcopus
ita minus quesivit, nichilominus tamen papa advertit quod illud impedimentum
illius mulieris quo dicebatur arta non erat perpetuum impedimentum, ex quo sine
divino miraculo per opus humanum absque corporali periculo potuit removeri
et ideo sentenciam divorcii latam per errorem ab ipso episcopo, licet per bassilem
papa revocat decernens inter ipsam mulierem et primum virum matrimonium
extitisse, ex quo ipsa postea facto cognoscibilis erat et decrevit
inter ipsum virum mulierem fuisse et suum maritum Et quia aliquis
posset dubitare cum qua istarum iste primus vir debet remanere
ideo papa videlicet distinguendo, quod aut predicta mulier ad religionem
transivit et tunc primus ex quo ea non cognovit solutus erat ab ea Et
ideo cum secunda debet remanere, quia per ingressum religionis ante

copulam carnalem soluuntur sponsalia etiam de presenti. Aut mulier religionem
non intrauit, et tunc primus vir dimissa secunda debet ad primam redire, ut
per hoc mitigatur eius predicto ut fornicata fuisse, nisi ad continentiam
perpetuam predicta mulier se voto sollempni astrinxisset, vel nisi vir primus
per fornicationem quam eius predicto vir commisit, eam vellet vel possit declinare.
Tamen ibi non sic. Instabat consulens, per B. d. predicta mulier post simplex
votum emissum, sed quia simplici verbo promisit continentiam, contraxit cum
secundo, an nullo casu a fornicatione excusatur. Videtur quod sic, quia olim
ille articulus erat dubitabilis, ideo excusaba a fornicatione, nunc vero cum sit
determinatus non excusaretur. Ex istis infert ipsa salutem consulens duarum
questionum et primo illius questionis, que queri posset, scilicet utrum mulier que in tantum
est arta ut nulli posset carnaliter commisceri, nisi per incisionem vel alio
quo nisi modo sibi violentia inferatur, non solum non leuis, sed forte vero
grauis, ut ex ea t[illegible] mortis periculum immineat, utrum debeat ydonea re-
putari ad matrimonium contrahendum, et dicit quod non. Secundo ex premissis infertur
solutio secunde questionis, si mulier adeo arta est, ut non valeat a viro cognosci
et per hoc per iudicium ecclesie a viro separetur et alii nubat, cui non est arta et per
frequentem usum illius secundi fiat habilis primo viro, utrum ad primum
debeat redire cum quo habuit primus fedus coniugale. Et ipsa ad hanc questionem
videtur videre quod sic, quia ex quo sine diuino miraculo humani impetu est re-
motum et etiam sine impetu corporali, ideo non fuit peccatum. Item quia
presumitur quod impetum fuit spirituale et non peccatum, ideo quia ut apparet mathias
testimonium fuisse plenum mulier que dicebatur arta et sic incognoscibilis, sed
post ea apparuit contrarium secundum hostiensem. Cognosci unde petebat hic vir ma-
trimonium separari et sibi licentia dari cum alia contrahendi. Licet autem
... post inquisitionem diligentem inquisito per archipresbyterum ex delegatione
episcopi volens hic certitudine et bene quia etiam maiora maius est
periculum xvi di questionem. Sine processu Tales enim quo ad famam
presumitur hic maiorem rei notitiam quam ex fide, extra de ... electionis
post quam et e scripturam inspicerent quod necessarius est oculos per viri inspi-
cere, et magis per viri inquirerent, extra de presbyteris Tamen infide que
fides tanto mirandi ... Quod metus causa ad annos nec per hoc
excludit quin debeant iurare iste matrone secundum hostiensem. Aut quia quod
nulli homini naturalis competens unde intripam, ideo pars in qua
potius sine proprio indicens non dicit perpiciens, quia castitas suade
potest imparari vero minime, xxxii q. i. integritas ad religionem approbat, extra de
religiosis domibus secundo vero ad hesis Cumulis igitur certa pars
indistincte consultationis reprehensio semiplene Et unde non tenetur
extra de spon. de ... Compleri vero quod impedit si non dimitti i de voto
e uno li vi, ad religionem pertendo tacite vel expresse ad seculum redire
non potuit de qua quinque, ex probato secundum hostiensem an conueniant viri constat
enim quod conueniunt, secundum hostiensem aliis modo puta per balnea vel alia
medicamenta ... subtilit et sic ... dans bene mulier,
... approbat, extra de feriis capellanis aliud concilium extra de medicis dilecti.
... inuentum hoc innuit quod si lazarus resuscitatus repeteret uxorem
petitam non tenet eam recipere xxxiiii q. i Cod. unde et de hoc xxxii q. vii
c. ii probabilem quo ad conscientiam episcopi non tamen esset probabilis secundum
hostiensem si episcopus aqua de illis obmissis de quibus ideo animaduertat super c. i. s.
per inspectionem viri et mulieris, et sacramentum utriusque et sacramentum
parentum vel vicinorum et per omnem alium modum, quia indicantem optime
tanta rumari xxxiii q. i c. quia indicantem, cuius sibi ... forte
primus non dedit causa operam copule carnali, quidam secundus
vel angustia sustinere noluit vel noluit expectare aliquantulum
tempus ut crescente etate crescet et membrum, que omnino fecit hic
secundum iuncta voto sollempni fornicario modo quod non solum potuit

con[tra] uxorem excepto de voto sollempni p[ro]fessione tacita vel expressa
s[ed] etiam de fornicatione ut sequitur. Alii vel precedente, vel secundo viro
et sic viro coniunxit et alius reservavit et sic obstat ei fornicatio prima
a qua vel ante etiam nec sine excusatur s[ecundu]m Jo. an. Nam si d[ictis] p[er] uxores
excusatio accidit iste virum potuit primo carnali copule commisceri
vel utrum sit uxor primi, cum illo v[e]l s[ecundu]m secundo an ignorantia se coniunxit per
hoc autem nona pars questionis none adiecta. Similiter illa decima
pars alterius questionis subiecto tenebitur redire q. d. non propter simeon in talibus
ha quasi tempore morientis in aqua matrimonii p[er]agimus l. ei pondet xlv di.
Circumstantias adeo redire. Nam p[er] hoc quod dicit d. s. nos tu s. c. n. appa-
ret, quod non tenetur redire si primo cognoscibilis non erat, nisi [struck]
magno periculo corporis. Timet enim ut eos non sint mariti coniunctis p[ro]fic-
ientem usum secundi reddita sit apta priori, s[ecundu]m vin. d[ici]t p[er] ea quest.
dicta mdco. Sed nos autem ibi in operis q[uar]tam et ibi non ut ipsum et primo
virum divino miraculo conversisse. Solvenda est questio in terminis s[ecundu]m textu[m]
s[ed] qu[od] talis de restitui primo quia si sunt cognoscibilis s[ed] ergo et primo. Nota per
attitudinem separatur mulier a viro. Et dico per aptitudinem scilicet pectoralem
alias com[mun]iter ut in glosa c. Item quod dixi quod per aptitudinem separatur mulier
a viro, hoc verum nisi vir sicut coniunxit eum ea volens [struck] et si
non ut cum uxore saltem ut cum sorore [struck] alias com[muni]ter Consul-
tacionem s[ecundu]m Innoc. Item colligi hic paria esse iurare ad sancta
dei evangelia vel sub fide sua vel sub periculo anime sue, facit quod not.
Jo. an. de depu. c. i. li. vi. Nota quod iste matrone non iurant hic de
veritate, sed de sola credulitate. Et de his imp. l. hac edicta l. ff. de
verbo inspiciendo l. i. Nota quia hic dicit quod impedimentum illud non
erat perpetuum. Quia preter divinum miraculum p[er] opus humanum absque corporali
periculo potuit amoveri. Dicit vincl. p[er] hunc textum, quod mortuus
et divino miraculo resuscitatus, non potest repetere uxorem suam nam
vinculum solutum est per mortem de secundis nup. c. fi. et mors om[n]ia
solvit in autentica de nup. s[ed] de incertis coll. iiii. non obstat cessa-
te causa cessat effectus. xl. di. s[ed]. ex his omnibus ut certa illud obstat
non vi[detur] exclusus quia p[re]tor restituit. ff. de integrum resti. l. nemo, quo
multo potius quia princeps principum restituit, qui certe restituendo
ad vitam, ad uxorem et ad cetera bona restituisse videtur, et sic p[re]-
missa sit restituto, et q[uia] in s[ecundu]m nondum. Item ex alio rediens ab hostibus
iure postliminii omnia in vita recuperat p[ro]ut certum est p[er] captivum tem
ducitur in servitute comparatur mortuo. ff. de re. iu. l. in p[re]c[e]pto. Et
iusta absente causam tunc vocatur adeo s. de re iudi. Item ber-
toldus, hugo dixit dignitates et uxorem petere non potest de iure, de eq-
tate tamen si [struck] est ei subveniendus. Bandulphus dixit non esse
morte ideo vinculum dissolvi ut bona admitteret ubi restitutio est
secuta, sed potius quandam divina vocatione. Quod autem dicitur vinculum
morte extinguitur, intelligi de morte naturali non miraculosa Christi qui-
buite. Et illa r[ati]o Bandulphi nichil vel modicum concludit, quia
ex isto sequitur quod nullus homo moveretur, quia omnes scilicet homines
post mortem resuscitatio est secutura scilicet in die iudicii. Et ideo dic
vinculum dissolvi ut in dicto c. d[e] s[ecundis]. Cum sit quedam sacietas que
morte dissolvitur ff. pro socio l. cum duobus vonde dic. quod sunt quedam ob-
ligaciones p[er] quas caracter imprimitur in anima ut est baptismus
ordo, confirmacio. Et iste obligaciones post morte non tolluntur
quia caracteres impressi in anima et post morte durant. Et ideo
homine resuscitato non [struck] Alie autem sunt obligaciones per
quas caracter non imprimitur in anima, et iste obligaciones per mor-
tem tolluntur iustit[ia] mandante s. morte. Et ideo si resuscita-
sacerdos non oportet eum reordinari, vel certe oportet christianum resuscitatum

[Rebaptizari]

que sunt p[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

rebaptisari vel confirmari, Secus aut in sacramento matrimonii per quod
nullus caracter anime imprimitur, et ideo talis obligacio per mortem
solvitur, modo si resuscitare non tenetur ad uxorem redire aut uxorem
accipere, Eadem questio formatur de religioso resuscitato an sit solutus a pro-
fessione ipsius abbatis, et prout in c. n. xxiii q. vii in fine, facit q.
no. quia deus unquam mori cui obligatus est quesita Querere unquam
anima contrahit originale peccatum cum de novo carni applicatur, Responso quod
ut in c. c. n. Circa istam decretalem advertendum aliquando allegatur fri-

aliqui tenebantur v[illegible] allegant [illegible] [illegible]

giditas vel, debet adhibere opus medicorum, et utatur incitantibus et
calidis cibis et dabunt operam copule carnali et expectabuntur
ad tres annos, et hoc verum si non sunt perfectissime et plenissime
pubertatem, de c. c. laudabilem, immo Innocentius dicit non est vis de tercio
sed tamen debet ponderari quantum distant a plena pubertate, hoc est
in masculo xviii annis, in femina a xvii annis, ut sit hoc datur
maius vel minus tempus, Alias aut daba[tur] tempus arbitrarium, ut de c. i.
Et post illud tempus preficiunt in tanta prima et propinquiorem de recedu-
bitate, de c. proximo, Sed et qualiter omnis quod constet etiam deceptam
reintegrabitur matrimonium ut hic unquam etiam sima cum eorum constit
in re sed indurata, de re indurata latet, Si allegatur maleficium viri
quia vir potest esse impeditus maleficio tunc advertendum quod si maleficia
sunt temporalia xxxiii q. i. Si per sortiarias, et tunc non dirimitur matrimonium
~~scilicet sicut tenuit glossa in pre capitulo~~, Sed est aliquid perpetuum et tunc elap-
so tercio dirimitur matrimonium, Sed ut tenuit glossa in c. Si per sortiarias
quod nullum impedimentum est perpetuum, et certe Innocentius hic, et ideo tale ma-
leficium tunc sit temporale sint per dictos matrimonium non dirimit, Sed in pratica contra
constantini, patet quod sunt aliqua maleficia perpetua maxime que fiunt
in cibo et potu et maxime in cibo fabarum unde archidiaconus in c. dicto
Si per sortiarias, dicit quod fuit quedam una iuvencula que fuit
cum viro vii annis, et erat tandem una vetula que fecerat istud
impedimentum, confessa fuit et portavit una imagine plena acubus
et dixit ut extraheret sigillatim, et iuvencula cum extraheret sensit
dolorem in corpore, Et post ea acubus omnibus remotis habilis facta
fuit ad cognoscendum, ideo dicit Hostiensis quod sit distinguendum
an maleficia perpetua precedant matrimonium an sequantur, Si precedunt
non tenet matrimonium, Si sequantur tunc tenet, quamvis aliqui dicunt et
7 male, quod c. Si per sortiarias non teneat, Sed ex parte viri possunt etiam
alia impedimenta provenire, ut defectus etatis, et iste purgatur cursu
cursu temporis, de c. quod sedem, ut nimia carnositas membri, que
vocatur elefancia, si tunc mulieri reperitur inhabilis, nam matrimonium
intendunt caret membro, et tunc planum est quod non, Si vero non caret
sed parvitate accusatur, Hostiensis dicit posse impediri matrimonium, non tamen
debet statim stari dicto impubere mulieris, que appetit lanceam ma-
iorem, Est aut aliud impedimentum quia aridus et est membrum siccum
et aridum, et tunc certe matrimonium non tenet In muliere etiam sunt
impedimenta, ut artatio nimia, et tunc debet adhiberi opus medicorum
si sine periculo corporis innovari potest, et tunc tenet matrimonium, Si aut pe-
nitus est inhabilis, et tunc non contrahit Sed si est mulier uni arta
et non alteri, est duplex sentencia Hostiensis et Innocentius, Innocentius dicit Si est
habilis uni et cognoscibilis ab uno et habilis alteri et sic restituen-
da est primo nisi religionem fuisset professa Sic certe si arta uni est
etiam arta et omnibus, Hostiensis plenius innuatur in ista materia
dicens, Et si est habilis uni, ut supra hoc est habilis alteri, et ideo
est matrimonium cum habili et non cum inhabili sed tenere primum sive Innocentius
sed qualiter ergo redditur habilis et cognoscibilis relicto primo re-
stituenda, quod placet nisi evidenter apparet quod primus esset impotens

7 cum muliere / Ex quo enim sanguis est cognoscibilis, patet quod non erat peccatum
impedimentum, etiam continuus fluxus corporis minuat. Et quod
dicit hic textus absque omni periculo expone id est absque morte secundum Innocentium. Vi-
debis dicit textus Si aliqua incognita a primo professa sit, potest vir pro-
remanere cum secunda distinguendo tamen, quale votum prima emisit
/ aut sollempne aut simplex. Et dico sollempne secundum Innocentium, puta in
manibus alicuius qui potuit religioni incorporare. Cum clerici vel
voventes c. insinuante. Si simplex pendente dubio, an sint arta
vel non, vel an sint uxor primi vel non, excusatur a fornicatione vel post
/ non, ex quo est reddita habilis. Et dixit hic Innocentius tria genera votorum
scilicet votum sollempne votum professionis et votum simplex. Et dicit
quod votum sollempne continentie et impedit et dirimit matrimonium
Cum clerici vel voventes c. insinuante, ubi loquitur de vovente con-
tinentiam, et non de professato aliquam religionem, alias male diceret ibi, quod in
domo sua propria remansisset sed, ut ibi dixi in domo propria id est olim sua.
Unde dicit quod votum professionis alicui religioni approbate est votum
sollempne, vel votum quod est sollempnisatum per sacri ordinis susceptionem
de voto c. unico li. vi. Alia autem vota et si impediunt matrimonia con-
trahenda non tamen dirimunt iam contracta, ut in dicto c. unico li. vi. Item dicit
textus hic solvuntur due questiones prima est utrum arctatorum membrum
sit idonea ad virum continendum, Si non est cognoscibilis non, in secunda
questione Si reddatur habilis an debeat restitui primo. Dicit Hostiensis et Innocentius
quod si illud factum est absque miraculo divino, per opus humanum quod non
fuit impeditum perpetuum, potest quod quod tenet matrimonium cum primo et sic primo
ex hiis colligitur quod etiam sepe fallit et fallit, vel quia munitur
opinioni de suma exceptione a nobis C. de ze. matri. lator et c. consangui-
neum quia Si quis non recto xi q. vel dum est illata, et c. et si lata
Glosa prima videtur per questionem an illius matronis est credendum. Et dicit
quod si sunt honeste et experte in hac arte debet eis credi. Extra
glo. dat, non minus iuvenes per carentia experientie, nec nimis antique
per defectum visus. Et dicit Hostiensis Quando volunt examinare ar-
tatorum mulieres faciant eam in aqua calida immorari, et tunc
inspiciantur per diversas mulieres medicas et alias, sic talis mulier
que est inspicienda sit sub fida custodia, ne possit apponi impedimentum
per medicamenta. Glosa secunda videtur per questionem, scilicet an istis mulieribus hoc
iuramentum remitti potest, et dicit quod non. Extra glo. dat iurabunt dicere
veritatem non secundum rem, sed secundum conscientiam et credulitatem suam
et hoc per peritum primum primo secundum de purga. Can. Constitutus, alias dicitur
quod obstaculo secundus loco iuramenti petitur. C. de app. Constitutus ii
Sed primo est tutius secundum Host. Glosa secunda obicit et solvit, Textus
dicit quod iste matrone in fide sua asserunt quod probant, quod eadem mulier nunquam
potuit esse mater. Queritur qualiter hoc probari potest cum sit
una negativa, scilicet quod nunquam potuit et Glosa dicit quod hec negativa
debet resolvi in affirmativam, scilicet quod hec mulier caret membro apto
ad carnalem copulam. Glosa super verbo miraculum divinum arguit
pro opinione dicentium c. per sortilegas non tenere. Cum dupliciter videlicet
subdens de maleficiis quod precedit hoc debet intelligi, videlicet hic
dicitur, quod impeditio illa non erat perpetua, quod per divinum miraculum,
/ etiam per opus humanum poterat removeri. Et hac glo. arguit
quod ubi maleficium et impedimentum quod fit per incantationes sit
perpetuum, quia potest penitus removeri per incantatorem. Extra
glo. dicit Goff. maleficium esse perpetuum in cibo vel in potu
dato, vel si maleficus incantator est mortuus, tunc si non est
aliquis qui tollat illud maleficium, vel maleficium destruere non
potest, et maxime si deleri non potest per medicinam et huiusmodi id est perpetuum

primas confessiones etc. hostien. dicit a principio presumitur maleficium
esse temporale, sed post lapsum et cohabitacionem triennii presumitur perpetuum
ex quo sollempnitatem seruant, de qua in c. extra de hostien. optabat quod
papa in hac materia faceret duas decretales, unam quod maleficiatus cum illa
tamen qua est maleficiatus non posset contrahere imperpetuum et si contrahat
non teneat Et quod ex quo moram per triennium simul traxissent nec se co-
miscere potuissent censeatur perpetuum esse maleficium seu perpetuum impedimentum
aliam decretalem optauit quod si non appareret utrum impedimentum pre-
cessisset vel secutum esset matrimonium presumeretur matrimonium precessisse et per consequens matrimonium
non teneret, Et sic certe voluit quod presumpcionem statueret quod esset presumpcio
matrimonii et de iure sit similem presumpcionem habetur, supra de spons. extra qui
tenuit ibi Sed sicut dici ad contra glossa in fine dicit secundum Jo. an. in dubio
presumitur impedimentum precessisse matrimonium ne remoueat istud impedimentum
cum tamen inter ipsos matrimonii effectum habere non possit de verborum significatione
abbatem, et de re iudicata abbate li. vi, quia potius est interpretacio
ut res valeat quam quod pereat, nec obstat supra de testi. licet ex quadam in
fine, quia id est verum quando matrimonium potest habere suum effectum scilicet contra
tam fornicacionis, vel bonum prolis quod hic non potest esse propter impoten-
ciam coeundi, quia iste est maleficiatus cum ista, et non cum alia
non potest fornicacionem euitare, ut certe cum ista plene peccare, et sic ma-
trimonium habet hic effectum Glossa super verbo per errorem Nota et nota
de duobus videlicet hic dicitur quod impedimentum erat temporale ex quo per opus huma-
num absque diuino miraculo fuit remotum, et sic sententia fuit per errorem la-
ta Et sic glossa infert quod propter errorem iudex excusatur et hic quis
unde surgit iste error dicit quod ex hoc quod manus et actus
abstractum fallitur, Glossa super verbo fornicario obicit et soluit, Remi
quit et soluit, videlicet hic dicitur nisi se fornicario mulier alio viro
miscuerit ut primus vir pretextu fornicacionis eius consorcium vellet
declinare, Sed contra glossa in fine ponit hanc opinionem tenere et
Jo. deridet eius quod quilibet insipiens intelliget absurditatem istarum
opinionum, per quam quis exponit corrupcionem et aliena uxor sit ab
alio concepta [illegible] quandam dicere, quod mulier non examinabitur per
sententiam restitucionem et examinacione carnalis copule, quia sit habilis
primo viro vel non, sed examinabitur per impotenciam utriusque viri, scilicet
primi et secundi, Si enim habet similia membra, et tunc si est cog-
noscibilis ab uno certe ab alio Et ideo statuit statim restitue primo
nisi honestior examinacio scilicet si primus pateretur defectum membri
vel si nimis habet membrum carnosum, ut excedit alia membra
puta quia patitur elephanciam, que dicitur quedam species lepre ad instar
elephantis, quod ab dicitur maius alijs animalibus, et tunc non fiet
restitucio Et sic certe intelligit textum videlicet unde dicit ouidius mali
inequales veniunt ad aratra iuuenci, Nam premitur magno iunge
minor [illegible], Et sic mulier cuiusque non est angusta sed non conuenit
ei suus par, et ipsa non conuenit suo pari, unde indiget uniuscuiusque
[illegible] et sic refert Jo. an. quod ita dicat Auicenna, hostien.
dicit quod primo facienda est restitucio cum quo morabitur per triennium
interdicto sibi, ne interim cum alio contrahat, et si interim potest cognosci
non redditur ad secundum, si non restituitur primo, et in quantum post ea primo cum
tamen impedimentum intelligitur perpetuum [illegible], Et si secundum contrahit
interim separabitur ab illa quam secundo duxerit, infra de ma-
ioritate [illegible] Glossa super verbo dubitabilis
articulus videlicet hic dicitur Si enim semper [illegible] permisit se conti-
nenciam seruaturum, et post ea [illegible] Electo [illegible] quando in
ille articulus est dubitabilis [illegible] quia fornicacionem in
isto [illegible] Sed quod qualis esset ille articulus dubitabilis Glossa dicit

glo. per errorem

glo. fornicario

glo. de [illegible]

Extra glo. alii exponunt secundum innocentium dubitabilis articulus scilicet an sua
sit revocanda vel non, alii exponunt an secundus maritus sit similiter
primo impotens an non, et sic non constat per aspectum corporis utriusque
viro, an sit apta primo vel secundo, alii autem exponunt dubitabilis ar-
ticulus et quidem dubitabile erat de iure an se esset separanda mulier
propter arctationem, et an postea futuram posset alii nubere si inveniret quem
eius seras reseraret, et ante tempus huius constitutionis de hoc dubitatur
et quod inceperit, ut erat ille articulus penitentiam determinatus, et ideo tunc
alii nullo modo ingredo fornicabantur, sed enim per etiam soluta communio vo
luerit potuit contrahere, cum editum de unibus sit prohibitorum, De de spo
sam apud Sed quia ecclesia communiter statuit scilicet quod contrahere non possit, et
ideo hodie fornicaretur secundum innocentium
LIIIIXX Si vir maleficiatus virginem potuit cognoscere uxorem
cum cohabitant per decennium virginis cum septima manu propinquorum hoc
iurantibus invicem separantur Et sunt due partes scilicet consultatio et visio
ibi quo circa Casus et Canstum veniens vir cum mulierem agente
ex una et ex eius virum partibus ex altera super sede nunc apostolica innocentii
commiserat Honorio iii adhuc in minoribus constituto Coram quo di-
cta mulier proposuit quod viii annis elapsis fuit dicto viro carnali
copulata, nisi quod ab eo non fuit cognita propter impotentiam ipsius vi-
ri unde petebat divortium inter se et ipsum celebrari Sed ex adverso
suscepit dictus vir et excipiendo proposuit quod licet ipsam virginem
cognovisset tamen se habere potentiam in alias mulieres asserebat sed
propter maleficium istam cognoscere non potuit Tandem mortuo innocentio pre-
motus fuit Honorius iii, coram quo ad papatum ista causa ventilabatur, qui
ipsam iudicibus quibusdam commisit decidendam, coram quibus dicta
mulier quam aliquamdiu litigabat, Tandem iudices timentes ne vir con-
fiteretur impotentiam in fraudem amatoris amatoris sibi bone opinionis
et fide dignis in opere nuptiali expertis, fecerunt dictam inspici
mulierem, que quidem matrone asserentes probabunt testium subiectio
annorum ipsarum, esse adhuc virginem, Mandavit etiam iudices per
presbyterum decimus parochia erat vir predictus inquiri utrum ipse aliquam
cognovisset, ut tamen ipsam inquisitorio constare potuit aliquam esse carnaliter
cognitam ab eodem, propter quod predicta mulier petebat iterum divortium
dicens quod mater esse volebat, et filios procreare, unde iudices istum
virum citaverunt, qui comparens dixit, quod paratus erat consilio ecclesie obe-
dire, iudices preceperunt eisdem viro et mulieri, ut primam de comm-
ixtione agerent, et sic forte volente deo virum consummarent Tandem venien-
tes ad iudices dicebant quod non potuerunt carnaliter commisceri, unde totius negoti-
um dno pape per suas litteras intimaverunt, petentes quid super hoc esset
agendum, papa consultus rescripsit quod si esset ita, et constiterit quod vel
infra octo annos predictos per septennium tamen in simul cohabitaverint ipsis
iurantibus simul cum septima manu propinquorum, quod non potuerunt
carnaliter commisceri, sententiam divortii ferrent fecerunt alias ferrent inter eos 7
Continebat legitime iudicibus proposuit scilicet ad divortium proclamando
octo annis non est vis in tempore secundum hostiensem & xx c. i. copulata et per va
de fruli rocinudi non erit cognitum dictum ex qua causa & de iudi
ditti fide dignis super c pxi proxima, quia ibi fieri potest & c pxio
institutor de quo & voto, c. i. li. vi. Nota per maleficium separatur
matrimonium, si infra triennium non potuit removeri, Nota non statur con-
fessioni coniugum contra matrimonium, quia timetur collusio, & de eo qui
cognovit consanguineam uxoris sue super eo, Nota Cuilibet in arte sua credendum
est igitur matronis fide dignis et expertis in opere nuptiarum
est credendum, Nota sacramentum unum est per eminentiam, primo
ratione sui auctoris, quia ipsius auctor est ipse deus, de quo de voto

et voti ver de p. c vno li vi, et xx vi di deinde opponitur, Scdo rone
loci quia in paradiso institutum est Tercio rone status, quia in statu
innocentie fuit institutum s. ante petm, et hoc tangit textus dum
et si forte placuit deo qui mrim est institutor et auctor, Quarto
rone cpis, quia in pncipio mudi Quinto rone significati, c de biga-
mis debitum, quia id qd est puultum gssiorum de sumi Et sicut vinc-
fidelis aie cum xpo, Unde dicit quod cum est consumatum carnali
copula, tunc unita et cognie sit vincl. q.. cum diuinitate in vtero
virginis de quo in dicto c de bigamis debitum, Sexto rone primlegii
quia opus quod alias esset petm p mrim excusatur a pcto s. hoste
et jo an, Et dixit hostien deum fuisse institutorem mrim ipo facto
et quia plus est factis demonstrare quia verbis dicere, ff de legi l de quibus
intentionem vero sui demostrare voluit p va ade presens, et dicens
hoc nunc os ex ossibus meis et caro mea de carne mea, Ex quibus
vbis que notantur circa hoc sacramentum et in quibus alt alti vir obli-
gatus, et primo innuitur vite sustentacio et eius subvencio cum dicitur
os ex ossibus meis, quia ossa carnes sustentant, 2o innuitur intima
dilectio, cum dicitur caro, Tercio innuitur religionis seu fidei confor-
mitas, cum dicitur de carne mea q. d. xpianus de gente vel fide sua
debz uxorem ducere, Quarto innuitur vinculi indissolubilitas, cum dicitur pter
hoc s. sacramentum matrimoniale qd est magnum et indissolubile ut pz
sup, Quinto innuitur phibitio duarum pnarum, scz patris et filie, matris et
filii, Cum dicitur relinquet homo patrem et matrem, Si enim contra-
hens hos relinquere iubetur, ergo cum eis contrahere phibetur, et de hoc not
hic jo an in no pg hostien, Nota si mulier petat diuorcium pter viri
impotentiam, non sufficit ut in libello exprimat impotentie causam vel suffi-
ficit dicere ad separacionem c. e. quod sedem, et c. de fidei dilecti, et idem
hostien xxxiii q. i c. ii, quia tunc totiens ius suum videtur deducere in iu-
dicium, Ex quo vi quod si succumbat, deinceps ut frigiditatem nec
maleficium potest allegare, et idem not jo an in no, Queritur vtrum ma-
leficium impediat mrim Quidam dicunt qd maleficium nil est in mundo
nec est, esset nisi ex opinionem hominum, quia naturales effectus quorum cause
sunt occulte maleficiis imputabant, Sed hoc est contra doctores et tex-
tum pape hic, Et ideo alii dicunt, qd p maleficia sit prestari impedimentum
copule carnali, scz nullum tale est pectum, et ideo non dirimit iam contractum
mrim, sed hoc est contra experiencia et iura, que per maleficium dirimunt
mrim, unde ideo qui nunquam pmam ei sed tamen, ut agent de co-
mrio, p quod dicit hostien et hic allegabat maleficium, quia impedimentum
naturale non tollitur p pmam regulariter, Accidentale vero pcessus
experto sit de pe et re cum infirmitas, ubi dicitur quod multis infir-
mitas corporis prouenit ex experto aie Et sic reprobatur opinio eorum
qui dicunt nullum maleficium esse pectum, Et dicunt c. Si p fornicariis
non tenere de qua opinione fuit ponit, de quo dixi sup c pxio
cum glo sup vo niualem ~~que incipit dicitur ..~~ Sed quare
diabolus habet maius posse sup actus generandi quam sup alios naturales
actus hominum, Respondent doctores Quod sit diabolo magis
est pmissa ptas sup serpentes quam sup alia animalia, in memoria
sui pcti, quia ipse p serpentem sepe hominem ledit et inficit, et ideo
serpentes qui magis liram homines p incantaciones capiuntur
sic et ... quia ille actus ut frequenter est viciosus, ideo illum
actum plus impedire pmittitur diabolus, a deo quam alium, et hoc
pz ex thobia ubi legitur quo diabolus asmodeus nomine inter-
fecit vii viros sare, Sed quare ille actus impeditur aliquando
respectu unius mulieris et non alterius, Respondet bo. ven., quod hoc est
ideo, quia sortilegus vel incantatrix ad hoc ... psone determinate

quero ppter maleficium impediat mrim

veniat cum impotentia tamen ... adeo ... et ...

impotentiam ... tamen esse ... determinatam ... ... fuerint

[illegible] q̄ dyabolus [illegible] [illegible] de frigi[dis] et male[ficiatis]
[illegible] ut [illegible] [illegible] abortum [illegible]
[illegible] viz di [illegible] [illegible] confessionem [illegible]

Dyabolum invocant, vel quia deus non permittit vere cum hiis personis
dyabolum impedire, et hic suam voluntatem. Quia occultum
dei iudicium hic latet, ut in uxore thobie. Sed quomodo dyabolus hic
facit impediendo et gnatinam. Re. quod non impedito intrinseco
ledendo organum. Sed impedito extrinseco impediendo usum et est
impedimentum artificiale non naturale. Ideo impedire potest vere frigidis
et non aliis vel tollendo excitationem prona eius per alia. Sed an sit
aliquod remedium contra maleficium, quia ut hic di[citur] coniuges qui non possunt
coniungi propter impedimentum maleficii, agant primam de peccatis. Et sic forte
deo placebit qui misericordia instituit, ut opus suum perficiat. Et huius
rationem tangit una glosa, quod talis defectus sine alia infirmitate [illegible]
[illegible] inlorius venit ex peccato animae. Queso quid si separato matrimonio
[illegible] habent decretum et sic contingit mulier cognoscat virum maleficiatum.
Re. reintegrabitur primum matrimonium, quia constat ecclesiam esse
deceptam, ut notatur in capitulo de sortilegiis xxxiii q. i in capitulo
glossa permittat. Item quia isti admandati iudicium debent simul
commorari et cohabitare per trienium et mixtim si possunt consummare.
Queso quando incipit currere id trienium. Dicitur quod incipit currere
a die facte penitentie, secundum hostiensem a die precepti iudicis. Tamen sunt
de illud pendere ex arbitrio iudicis, et iudici in hoc casu non licet
abreviare trienium ut dictum est [illegible] in [illegible] sufficiat
tunc cohabitare. Dicit Jo. de lig. quod non sunt debent continue cohabitare
et dare operam carnali copule. [illegible] loco et temporibus congruis, facit
de usu pallii c. i. et ideo dico [illegible] loco et temporibus congruis quia
non debet studere contra continuum omni tempore cohabitationis cum loco et
[illegible]. Sed quid si vir sit suspectus, quod faciat mulierem corrumpi
forte per magiam [illegible] hereditatem, quia multe vice hominibus
ad malum sunt [illegible] de [illegible] tollam, dic quod mulier
providebit de loco tuto et secreto in quo alius eam accedere non possit
nisi vir et non possit per alium corrumpi, facit de sponsalibus cum locum.
Quid si parte suspecta stat quod morari non vult cum alio. Re. quod debet
excommunicari, et tandem penam secularem constringi si nolunt
obedire, et de iudicio [illegible] non ab homine. Et idem fieret si cohabitet
et non attemptet. Jo. an. Sed quid si dicat quod ita abhorret, quod nec
in corde suo habeat quod temptet. Re. non credatur ei, quia sibi imputare
debuit a principio, et de arra et obligatione [illegible], nisi forsan esset
evidens [illegible] causa, utputa in hiis que notantur de coniugii leprosorum
c. ii. Item infine dicitur quod isti cum septima manu iurare debent quod
non potuerint commisceri. Queritur inquid sufficiunt duo testes dicere
[illegible] qui perhibent testimonium si non possunt habere plures, et si fama sit
super hoc. Dicit Jo. an. quod sic, xxxv q. vi [illegible] duo, et [illegible]
[illegible] et [illegible] dixit formam non mutandam, ut numerum ex quo hic
a iure est statutum, et hoc melius [illegible], ut scilicet habeant septem
propinqui, et si propinqui non possunt haberi habeant vicini. Quid si propter
[illegible] [illegible] non [illegible], puta per inimicos vel similia,
[illegible] dic pauciores sufficere [illegible] non. Glosa super [illegible] instituitur [illegible]
per [illegible] dat simile [illegible] cantor [illegible], deinde ponit per que verba
sunt instituta. Queritur [illegible] illa verba hoc unum [illegible] ex oppositis
[illegible]. Sed contra illa verba prolata sunt ab Adam. Gen. i. illa adiecto
crescite et multiplicamini, et ex glosa, quod illa verba dicta noe fuerunt et
filiis eius in [illegible] exodale. Gen. ix. licet eadem eciam verba
dicta fuerint [illegible] et filiis eius, fuit [illegible] similiter benedictio [illegible]
[illegible] quando [illegible] facta animalibus antequam mulier esset formata
sicut dicit hostiensis Gen. i ubi ante creationem hominis benedicendo
dicit crescite et multiplicamini et replete terram [illegible] et multiplicate

[illegible] vel [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

aquas maris per ea formavit adam et evam quibus ait crescite et
dixit [illegible] patet quod ista verba prolata celitus in signum benedictionis et consensus
eius [illegible] est dictum per illum uxorem ad justitiam [illegible]
[illegible] [illegible] restitutionis de quo [illegible] fuit institutum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ quare requirunt [illegible] matrimonio [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]

De matrimonio contracto contra interdictum ecclesie capitulo Rubrica

Post quam dictum est de impedimentis matrimonii, que impediunt et di-
rimunt nunc dicendum est de impedimento et interdicto ecclesie, quod contrahendum
impedit sed contractum non dirimit secundum Hostiensem, ut sic causa aliquando interdi-
ctum fit ex causa perpetua aliquando ex temporali et aliquando separat ad tempus
et aliquando perpetue, et quo ad hoc est simile impedimento de quo supra dictum
est, Decimalia Hostiensis xxx[illegible] non oportet [illegible] tribus capitulis sequentibus
Congruit rubrice de ferariis Capellanis de sponsalibus impuberum
ad dissolvendum de clandestina desponsatione Cum inhibitio, de sponsalibus duorum
Item, hec decretalis et capitulum sequentis possunt sic summari

Contrahere (matrimonium contra interdictum ecclesie vel judicis contrahentes [illegible]
hoc solum non dirimitur, imponitur tamen pena sic contrahentibus et
separantur donec cognoscatur causa interdicti, Et dividitur in duas partes
Primo ponitur facti narratio Secundo [illegible] ibi mandamus, prima adhuc
dividitur in duas partes, prima pars dicit desponsatio et mendosa con-
fessio, secunda contra interdictum ecclesie secunda pars desponsatio et appellatio ibi [illegible]

Casus ~~[illegible]~~ Episcopus consuluit dominum papam quod [illegible] quidam
iuravit sororem suam iam nubilem se daturum cuidam in uxorem, que
post ea munera et dona secundum consuetudinem illius terre suscepit, sponsusque
[illegible] [illegible] [illegible], tandem mortuo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
illi dare in uxorem et illi desponsaverat [illegible] secundum [illegible] se desponsare promisit
dicens se cognitam ab eo fuisse, Episcopus vero ei precepit ne illam eorum
nuberet, vel [illegible], illa vero spreto episcopi mandato cuidam alteri nupsit, Episcopus
vero ei ut ad domum viri [illegible] [illegible] ipsa autem ad sedem apostolicam
appellat Episcopus domino pape [illegible] [illegible], quare mandat dominus papa [illegible]
[illegible] si ita est [illegible] mulierem ad domum viri redire compellat
imposita ei pena condigna de [illegible] excessu, ne mandatum judicis
contempsisse videatur, et [illegible] in domo [illegible] [illegible] steterit [illegible]
7 ad [illegible] [illegible] [illegible] Nota quod [illegible] et [illegible] in [illegible]
rabilibus [illegible] [illegible] [illegible] Secundus in [illegible] secundum Jo. de [illegible]
[illegible] mandatum judicis contempti non debet [illegible] contemptor puniatur [illegible]
[illegible] Nota [illegible] pro sorore sponsalia contrahere, et hoc [illegible] si soror consentiat
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible], Nota matrimonium contractum contra interdictum ecclesie [illegible] separari
non debet et hoc [illegible] si causa interdicti fuit temporalis [illegible] [illegible] [illegible]
quia ibi [illegible] causa perpetua Nota appellantem remitti ad eundem
judicem [illegible] a quo appellat, Pro declaratione textus [illegible] [illegible]
Jo. de [illegible] quod hec sponsalia [illegible] [illegible] tamen [illegible] sponsi non [illegible]
ut oritur publice honestatis [illegible] dissolventis [illegible] sponsalia
quia honestas orta [illegible] impediret [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] per affinitatem [illegible] ut [illegible] per [illegible] [illegible] honestatem
ex primis [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] quod [illegible]
ista fuit [illegible] [illegible] [illegible] et munera et dona [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sponsalia de futuro transeat in matrimonium
de presenti Et [illegible] quod sit de desponsatione impuberum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non transeunt sponsalia in matrimonium [illegible] de presenti

Nec obstat dictum c. quia illud verum in sponsalibus de futuro puris
vel precatoriis, tamen quo ad ista loquitur de puris sed per defectum etatis conse-
cuntur fingiuntur de futuro, quia perfecta etate contingit signa et tactos
quibus bene consentit in matrimonium, quod contrahentes a principio intendebant
Et vero per ista de conditione, contrahantur sponsalia de futuro illa per am-
plexum vel oscula oscula non consentit in matrimonium, ut hic innuit licet
per nisum talis copule quod plus est, sed per copulam carnalem sentit
de despon. c. finali secundum Jo. An. hic. Sed nota textus iste facit hic re-
prehendi de superfluitate dona et munera. Et quod munus dicitur a dono
quia munus requiritur datur ex causa, donum sine causa, et hinc ex causa
ut ff. de v. sig. l. munus donum, secundum Jo. An. hic super glo. 2a. Unde tamen
glo. in versi. mediate fore tanquam expectatorem possunt conditi spolia
et dicit glo. quod sic ff. de spon. l. vlti. Sed quid si effectum tamen contingunt
dicit glo. quod non valent nisi ista post ea consentiret, sed fit ad hoc obli-
gatio ut ea inducat ut cum illo contrahat, ff. de v. obl. obligationem
cum illa stipulatione Extra glosam de hoc. Et vide infra de sponsalibus
impuberum c. vno li. vi. glo. peremptoria non declarando textum et tantum c.
Ex litteris Capitulum istud summatum est supra. Et habet duas partes
in prima narrat factum, in 2a ibi mandamus committit diffiniendum
puta post subdum, quia primo ponitur dispensatio inhibito sponsum
transgressum. Secunda ibi cum causa sub data, quia ponitur appellatio inhibito
et eius transgressio. Casus Cantuariensis archiepiscopus significavit
domino pape, quod quidam G. de Sancto Leodegario filiam nomine
A. absentientem cuidam R. nomine desponsavit. Et quia di-
ctus G. perpendit, quod ipse R. eam desponsavit filiam suam
voluit trahere ad secunda vota, ideo propter huiusmodi suspicionem accessit
ad archiepiscopum, ut de isto provideret. Archiepiscopus sub interminatione ana-
thematis prohibuit ne antequam de ipsa causa constaret aliquid
duceret in uxorem, sed ipse non obstante prohibitione quandam
aliam scilicet filiam eiusdem vero sibi sollempniter copulavit.
Sed cum dictus archiepiscopus vellet de primo matrimonio cognoscere
dicta mulier A. nomine ad Sedem apostolicam appellat, archiepiscopus
cuius appellationi deferens, precepit eidem mulieri A. sub pena
excommunicationis ne alium nuberet donec causa debitum sortiretur
effectum, ipsa autem de appellatione sua gessisse alium in virum
accepit Archiepiscopus vero hec pape significavit unde papa mandat
archiepiscopo, quod si constiterit quod nichil aliud impedit preter
sponsalia de futuro, quod vel contradictum R. et ipsam ut dicitur vir
venisse secundum matrimonium sublato appellationis obstaculo ecclesiastica
[illegible], quamvis contra interdictum ecclesie contrahere non debuerunt non tamen
propter hoc tamen sacramentum scilicet per interdictum dissolvi debet. alia tamen eis
iniungat penitentiam pro eo quod contra interdictum ecclesie contraxerunt.
Nota matrimonium superveniens sponsalibus dissolvit sponsalia de futuro
de spon. c. Sicut tibi teneri matrimonia pretenunt sponsum contra
interdictum ecclesie cum alia contracta, post sponsalia de futuro. Et licet
dolus cum dolo compensetur in decimo. Significasti illud tamen verum
in actu reparabili sed in formatione matrimonii, hic autem sponsalia
de futuro propter matrimonium contractum reparari non possunt. Et quod dixi, quod
valet matrimonium contractum post sponsalia de futuro, dicendum post alia
matrimonia que sunt nulla, ubi contra c. de spon. tamen in apostolica.
Sed quid si contra interdictum pape vel dicentis matrimonium et contrahat
[illegible], si constat aliqui sic interdicti, [illegible] Respondet quod
in hoc casu recurrendum est ad intentionem pape quia ex causa
probabili alias fecit facere inhabiles ad contrahendum. Quia sicut

gnalem super hoc pt face constitucionem, Cur et spalem, et lo-
calem et ... pnis mediate cauiumque iurisdicionis, ex quorum con-
ctu que scandalum iminet vel piculum eclie dei // glo quarta
not duo que pt iudex a quo appellatur, et vnum quod non pt. Et dt Jo
de lig, quod ista glo commune alle, et not primo glo, quod licet
iudex deferat appellacioni minorum nichil pt mitiare ne faciat
illud post quod appellatur, vel quod exco sequi, ex hoc est ordinarius
vt quibus deferat appellacioni appellantis per nuncium mediatum
adhuc pt mitiare militum et excommunicare comi fauentem, Extra
glosam dico, quod 1o dictum est spale per piculum animarum et per fauo-
rem iurisdictionis, de hoc innoc hic licet Jo an, Item not glo quod iudex
pt statuere terminum appellanti in quem psequatur suam appellacionem de
appella Sepe, Sed nunquid istud dictum est verum et vt quod no
p c Cum appellacionibus de appella li vi, quia ibi defendo
appellacionem erit famose ab diuat se a iurisdictione, et transfertur
in iudicem ad quem, igitur ipse non pt statuere terminum appellanti
Sz Jo an in dicto c tenet dictum istius glose, et dt ad c Cum
appellacionibus, quod id loquitur de principali facto ita quod iurisdictio
in principali transfertur et non alia. Et ista opinio etiam procedit
in delegato p c pnab de appella, et ista opinio glose contra
tene. Sed quid pone quod iudex non deferat appellacioni, nunquid
pt pfigere terminum appellanti ad psequendum appellacionem Jo de
lig. dt, quod quibusdam contraria sit quod sic, sz credit quod de iure non
possit, quia iudex esset sibi contrarius, quia reiicit appellacionem quod
non intendit ad eius psecucionem, prefigendo autem terminum ea
psequatur vi, et sic contrariaretur sibi, Sz si vis defendere contrariam
dic quod iudex non est sibi contrarius statuendo terminum Et iudex non inten-
dit vt appellans isto casu non psequatur appellacionem sz vt appellacio
sit deserta non psequendo. Sed pone, quod iudex detulit appellacioni
et terminum psignauit prefixit, qui autem non psecuta, sz deserta est appellacio
nunquid pt reassumere causam, et videtur quod non p c appellacionibus
li vi in textu vi quod lex in hoc casu fingit non appellatum fuisse
de lxiij nonnulla fuerit, quod etc huius fuit stilus in iudice
a quo dt Jo de lig, quod ordinarius qui est iurisdictionem recuperat
pt reassumere causam etiam apte volente, delegatus autem non
Sz pone quod iudex a quo appellatum est citat appellantem ad fidem
faciendam quod appellacio non sit deserta, ipse autem non comparet iudex
excommunicat ipsum ut ille appellat, nunquid vz processus dicit
Jo de lig Si citatur distincte ut veniat ad procedendum in
principali, quia appellacio est deserta, vel ad faciendum fidem quod
non sit deserta tunc artat citato, sz si simpr et absolute citat
vt faciet fidem quod non sit deserta non artat, Tercium dictum glo
e quod iudex a quo inuito appellante post quam appellacionem detulit de
causa cognoscere non pt, quia iam venisset causa ad superiorem
facit c. q. i. nota dechoc dictum est supra, Glosa sequens opponit
et soluit inferens quod hic fertur sententia excommunicacionis sub con-
dicione facit xxiiij q iii Si quis suadente Sed contra xi q iii
Euidenter Soluendo secundum glosam sententia excommunicacionis pt fieri sub con-
dicione ut in c Preterea de appellacionibus, alie vero sub con-
dicione fieri non debent, late hii tenent, Extra glosam de
hoc dicitur de sententia excommunicacionis Romana, § Caueat li vi

De m[at]ri[moni]o / [illegible]

Casus [illegible] aliquem [illegible] d[icit] q[uod] sunt i[n] gradu [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt [illegible] ne [illegible] [illegible] ipi [illegible] non
obstante [illegible] ecclesie [illegible] quod [illegible] pena [illegible]
[illegible] q[uod] [illegible] annis et [illegible]
litteras [illegible] non debeat et possit de [illegible] [illegible]
non [illegible] matrimonium ecclesie [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] matrimonium ecclesie que
sunt [illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] sunt [illegible] que [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] matrimonium ecclesie valeat / [illegible]
[illegible] aut [illegible] sunt [illegible] causa / [illegible]
[illegible] quia causa [illegible] est / [illegible]
[illegible] / aut [illegible] causa / [illegible] causa [illegible]
puta [illegible] [illegible] / [illegible] / [illegible]
[illegible] de [illegible] Capellanus / aut [illegible] que
[illegible] / [illegible] aut [illegible] aut [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] que [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] / aut [illegible]
[illegible] / [illegible] de [illegible]
[illegible] / et [illegible] ad [illegible] /
[illegible] de [illegible] / [illegible]
[illegible] que [illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] / [illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] causa [illegible] et [illegible]
[illegible] de causa [illegible] et de causa [illegible]

Qui filii sunt legitimi Rubrica [illegible]

[illegible] filii [illegible] matrimonium ecclesie [illegible]
[illegible] litteram [illegible]
[illegible] de [illegible] causa [illegible] filii [illegible] litteram
de [illegible]
[illegible]
[illegible] / [illegible] de
[illegible] de [illegible]

Conquestus [illegible] filius [illegible] et [illegible]
litteram [illegible]
[illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] / Casus [illegible]
/ [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] litteram
[illegible] / [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a quo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] mandato de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mandatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mandatum
[illegible] mandatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
Anno [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Glo sup v° [illegible] excipit de [illegible] petendo alle[illegible] y 2 [illegible] pluribus [illegible] Cum fili sunt legitimi
[illegible] legitimi [illegible] glo [illegible] qui [illegible] filii qui nat[i]
[illegible] natus [illegible] filius [illegible] Glo sup v° [illegible] legis [illegible]

Notat Jo[hannes] de lig[nano] q[uod] re[spec]tus reputatur natus ubi agitur de eius comodo insti de ingenuis ex h[oc] r[espo]n[s]io, et istud [dicit] glo in verbo quod isti parentes de quibus dicitur servata forma [concilii] in facie ecclesie et filii ante sententiam [nati] [censentur] legitimi, [illegible] Si post sententiam latam appellat[ur] et interim filii quaerantur, [numquid] isti legitimi dico quod sic, quia appellatio extinguit vel saltem suspendit pronunciationem de iure invalido veniens. Sed q[uid] a[de] [numquid] filii nati post excommunicationem putativi qui celati per parentes fuerint [illegible], sunt legitimi, si post ea [illegible] sequentur q[uod] parentes in facie ecclesie contraxerunt. Et dixit Bartho[lomeus] brixiensis q[uod] sic in [glo]sa [illegible] [illegible] allegando istam decretalem, et id Jo an[dreae] [illegible] Sed pone q[uod] aliquis conceptus tempore impedimenti [et] sublato impedimento nascitur, numquid iste est legitimus. De hoc dico [quod] [illegible] c. tanta, quod [utrum] quilibet natus de legitimo matrimonio sit legitimus videtur quod sic exceptis tribus casibus, primus in filiis [illegible], quia [illegible] [illegible] est legitimum matrimonium, filii tamen non sunt legitimi, quo ad ordines de ser[vis] non or[dinandis] c. ii [illegible] in commisso crimine lese maiestatis ab[illegible] [illegible] [illegible], ubi quos est matrimonium legitimum, et propter ea non dissolvitur, [illegible] c. [illegible] quis, facit de heret[icis] [illegible] tamen filii sunt illegitimi quo ad successionem. Tercius casus est in crimine heresis commisso non dissolvitur matrimonium, tamen filii quo ad successionem sunt illegitimi, quia excluduntur ab hereditate de heret[icis] c. finali li[bro] vi, et in [illegible] c. [illegible] glo [illegible] c. vide [illegible] in margine

Transmisse. Statuit [illegible] viri et mulieris qui negant aliquem filium suum nisi legitimis indiciis et probationibus [illegible] [illegible] Et est consultatio et [illegible], [illegible] tamen [illegible], ut c. [illegible] pars [illegible] [illegible] desponsatio et liberorum procreatio. Casus Quidam 7
[illegible] quendam puerum nutrivit a iuventute eo tempore quo habebat concubinam, quam post ea [illegible] concubinam sibi legitime desponsavit et filios ex ea suscepit, quibus post modum filiis legitime natis paternam hereditatem petentibus, predictus puer qui sic nutritus fuit se opposuit, dicens se esse filium eorum, quibus a [illegible] [illegible] [illegible] dicitur, predicti vero N. et uxor eius tamen super predictis fuissent requisiti, an vero prefatus iuvenis filius eorum legitimus aut spurius esset, ipsi negabant dicentes, q[uod] eum [illegible] [illegible] [illegible] et cum quaestio [illegible] mota esset coram archiepiscopo Rothomag[ensi], et ille iuvenis iuri stare non vellet, fuit vinculo excommunicationis astrictus. Et quia predictus iuvenis non probavit se filium, ut in possessione filiationis erat, quia [illegible] [illegible] eum spurium et illegitimum credebat, et etiam parentes dixerunt eum non esse filium eorum, quare prefatus archiepiscopus quesivit a papa an [illegible] dicentibus eum non esse [illegible] filium sit credendum. Super quo papa consultus videt, q[uod] [illegible] casu standum est verbo viri et mulieris nisi ille indiciis et testibus ostendit esse filium eorum [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] uxorem legitimam suam [illegible] et per hoc credebatur ille spurius. Cum [illegible] eum [illegible] 7
[illegible] an legitime [illegible] mortua [illegible] [illegible] illa vivente eam non desponsasset nec illi fidem dedisset ut [illegible] in mortem [illegible] [illegible] fuisset suam [illegible] filios legitimos, [illegible] [illegible] vivente legitima filios suscepisset [illegible] matrimonium legitimari non posset ut [illegible] c. tanta, quia [illegible] essent spurii in adulterio geniti ex soluto et soluta tamen [illegible] legitimarentur per [illegible] matrimonium ut [illegible] c. tanta quibus [illegible] filiis post desponsationem [illegible] [illegible] dicitur [illegible] propter causam quam [illegible] dixi [illegible] quia ille [illegible] cum illa concubinam ut [illegible] concubina tamen [illegible]

[illegible] glo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] filii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Glo ultra allegat [illegible]

124

legittima uxorem asserentis quem cui credendum est et quid sit iudi-
cibus inductis quia probat quod inter istum R. et primam uxorem quam abie-
cit non fuit iudicium non obstante aliquo impedimento unde non po-
terit suam legittimationem prosequi nec impedire. Nota credendum
parentibus quod aliquis non sit eorum filius nisi prouidum contra probe-
tur supra ab eodem titulo, et intellige credendum presumptione, ut in glossa alias
contra quod notatur infra de sententia excommunicationis in glossa magna ad finem
Nota quatuor sunt genera filiorum de quibus habetur xxxv qu. iii
liberorum in glossa super verbo liberi dicti sunt et de hiis notatur glossa ultima
in c. tanta et spurii non succedunt in hereditate paterna. Nota pro
negatione filiationis patrum putativorum inducitur presumptio
contra illum qui filium esse negat et si quis asserit filius
non ibi succedit cum aliis, si legitime probatur non esse filius, et per hec
expedita est glossa in Nota super filiatione statur verbis matris de
hiis qui sunt vel alieni sunt iuris l. filium non filiatio probabitur
indiciis, supra eodem de liberis titulo. Videtur quod iste fuit proximus re-
putatus spurius, et parentes negabant ipsum filium, et ideo ex
parte eius incumbebat probatio. Responsio quod ei qui dicit se esse filium de
iniungitur onus quod tales probationes sunt inter Responsio quod non sed sufficiunt
quod sunt probabiles, quod patet est quod alibi qui vir uxorem cognovit
et ita hoc numquam esse uteria probatio filiationis, ut l. ciuius
ff. de condicione et demonstratione, et l. filius, ff. qui sui vel alieni iuris sunt
et non probabit iste maritus inter parentes, et quod, illo durante natus
est ex illis scientibus utrisque. Ut quod istud plene habeatur,
dicendum est quod aliquando agitur de matrimonio probando, aliquando
de filiatione, Si de matrimonio, tunc potest probari vere, ut per instru-
menta ut testes, et presumptione, ut quia aliqui tractarunt se
ut maritos et uxorem. ff. de ritu nuptiarum l. ut liber. de hoc verbo
nota de restitutione spoliatorum ex parte, aliquando autem agitur
de filiatione probanda, et ista non potest probari vere ut dixi supra
Sed quid potest probari quod possessio filiationis Responsio quod pluribus modis
quod probabitur quod eos tales filium reputauit et quod iste talis
filius se immiscuit actibus ad filios pertinentibus, ut quia
adivit hereditatem, et similia fecit ut filius Item potest probari
opinio filiationis, ut quia sic fuit reputatus per viciniam. Quo
ad primum modum probandi sufficiunt omnibus, ut in l. filium ff. de condicione
et demonstrationibus, Sed quo ad secundum modum probandi sufficit
non facit nisi, sed ista quasi possessio sufficit omnibus probandi in actu.

Causarum supra eodem de lib.
Causam Illegittima est proles quam viro vivente uxor ex
adulterio suscepit sive cum ipso adultero sive cum viro moretur
et per glossam infra eodem in causam ponit casum et ponitur sic
Ffr. Quidam Contra Guidam habuit filiam agatham de quadam mulie-
re avellina, que avellina habebat alium virum scilicet allanum quo
alano mortuo iste R. duxit avellinam de qua prius habuit
agatham. Queritur utrumque agatha est legittima censenda.
Papa videt quod non, quia avellina ut eius non poterat tunc
eius esse uxor, ex quo alium tunc maritum habebat non fuisse
legittimam quia fuit in adulterio nata. Nota filia suscepta
ex secundo viro primo vivente illegittima est censenda, et dicitur
ex secundo viro etiam in domo mariti si de hoc constat, alias
contra de hiis qui sunt vel alieni iuris sunt l. filium. Et dixi
hoc viro vivente primo scilicet a quo non erat iudicio ecclesie
separata ut separationis causa suberat, alias contra de sponsalibus

Cum in aplica secundum hostien et jo an. Nota ex talis colligitur quod malicia parentum non filiis lev. di. ex toto in eronica vincit li. n. c. vel secundo ... quod malicia parentum non nocet bono filio, quo ad deum sed nocet in mundo quo ad penam temporalem ut quia filius illegitimus puniri temporaliter, quia non succedit in bonis parentum. Nota malicia parentum inducit presumptionem contra filium lvi di ... illegitimum sine dispensacione ad ordines non promoventur de hoc glo. ... de filiis presb. c. vel li. ... primo ... propagatia ordinis ... et obstestacionem primo ... Tercio propter augmentacionem pravam ... solet filius similis esse patri, et econtra filius malicia ... vi qi ... cum tamen nec bonitas filii excusat maliciam parentum lvi di. ... pro quo nota, quod ille qui natus ex iniquis patribus et est bonus et melior est illo qui natus est ex bonis patribus qui ... bonus exstitit. Racio est, quia magis admirabilis exstitit qui exemplar non habuit precedens et bonus est, quam ille qui habuit et bonus est, quia bona natura inclinat ad bonum, ex origine et complexione parentum in nata et innata ... vincere ... virtute, sed natus ex omnio malis non habet ... subsidium et de hoc ... ext. ... lvi di et glo. ... ibidem vo. nescio. Christus enim natus fuit de adulterinis coniunctionibus longinquis ... quia non omnes aspiciunt sue genologie usque ad ... fuerunt casti et sancti, sed aliqui excessus adulteri et homicide ut David qui genuit Salomonem ex ea que fuit urie. Et idem not. archi. lvi di. dominus noster, quod in genelogia salvatoris usque ad mariam virginem eius nulla sanctitatem mulierum describitur, sed ille describuntur quas scriptura sancta reprehendit, ideo ut ille qui pro peccatis venerat de peccatoribus natus omnia peccata deleret ... quia ... et solvit ponendo filium istius ... glo. quae ... de natura istius agathe agitur, utrum sit nata de legitimo matrimonio vel non, solucio ... est ideo, quia agebatur de successione hereditatis ... ex glo. ... hoc ideo, quia eciam post mortem potest agi de legitimitate per bona hereditaria in quibus debet esse successio, et de hoc ... sic tamen advertendum est secundum jo. de lig., quod ... alio ... casum ... agitur homo ... hereditarios ... infames ut illegitimos ... de pergenimis ... diffamari, et tunc ... plorabitur ... indicio ne infamentur in isto casu non pronunciabitur legitimus, sed mandabitur ne infamentur. Racio est quia si ... accusat ... tanquam illegitimum non possit petere ... pronunciare legitimum jo. de lig. ultima glo. supplet textum ex quibus iste rudolphus ... quod avellina ... vivens ... allani non potuit esse eius uxor ... post mortem allani ex quo eam cognovit ... quia plus est ... filium ut in glo.

Lator. Questio nativitatis opposita petenti hereditatem coram iudice seculari est ad ecclesiasticum iudicem remittenda et primo ponitur ... questio, 2o cause commissio ibi ideoque. Hostien dividebat in quatuor partes. Primo ponitur, quod nepos petebat dimidium ... avi sui a patruo suo, et patruus ... obiciebat ... illegitimum filium ... quod fuit appellatum ... ibi ... Tercia ... tamen ... alia ... questio de hereditate ... et ... hereditate ... petebat ... hereditate ... pcb ... condicione, quia ... probare ... de legitimo matrimonio natus ... hereditate ... de qua quorebatur

nisi possit dici sua [illegible] / et quia per sententiam tantum [illegible]
nulla [illegible] / et quia ipsa [illegible] ad [illegible] / ideo causa
quam [illegible] delata fuit ad [illegible] / [illegible] ab eo [illegible] fuit vel si [illegible]
appellatum [illegible] quod [illegible] causam [illegible] appellacionis [illegible]
/ et [illegible] causam [illegible] [illegible] [illegible]
infra [illegible] / [illegible] appellacionis [illegible]
/ [illegible] infra [illegible] / non [illegible] litteras [illegible]
quod [illegible] possit [illegible] ut [illegible] plenarie [illegible] / et non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] differat [illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] quam
[illegible] / [illegible] ad [illegible] / [illegible] non [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
ad [illegible] / [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] non [illegible] litteras [illegible] non [illegible] non [illegible]
a quo [illegible] iudex [illegible] de ipsa causa [illegible]
[illegible] ut [illegible] de [illegible]
[illegible] non [illegible] litteras. iudex [illegible] de ipsa causa
non [illegible] ad iudicium [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] in iudicio [illegible] quod [illegible]
non [illegible] de litteras [illegible] et non de [illegible]
non [illegible] / et [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] litteras / [illegible]
[illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] quod [illegible] dicitur
[illegible] et [illegible] et in [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] litteras
[illegible] de [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] ad [illegible] litteras [illegible] et
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] ad [illegible] quod non ad [illegible] non in [illegible]
et de [illegible] [illegible] de [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] litteras [illegible]
[illegible] [illegible] infra [illegible]
non [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] quod in [illegible]
de [illegible] non [illegible] infra [illegible]
[illegible] ut [illegible] in [illegible] glo. [illegible]
et [illegible]

[illegible]

glo. [illegible]

litteras glo.

[illegible]

Tanta vis est. Nota quod filii legitimantur per sequens matrimonium contractum. Summa vero non ponitur. Prima pars legitimat matrimonio in favorem prolis. 2a ponit modificacionem ibi Si autem. 3a pars addicionem ibi Si quis. Casus: *(margin: casus)*

Aliquis ex aliqua muliere filios suscepit, postea cum eadem contraxit. Queritur utrum tales filii qui sunt ante matrimonium nati debeant legitimi reputari. Papa dicit quod sic. Hoc verum nisi talis vivente uxore legitima aliam cognovit, et ex ea filios suscepit, licet eam postea duxerit. Tales nihilominus ut in adulterio geniti spurii sunt, et ab hereditate repellendi, maxime si in mortem prioris aliquid fuerit machinatum. Pro intellectu istius capituli nota: Si quis procreat filios ex muliere ante matrimonium que tunc poterat eius esse uxor, sequens matrimonium illos filios legitimat. Si autem pro tunc non poterat eius esse uxor, sequens matrimonium quo ad legitimationem filiorum prius generatorum nihil operatur. Racio diversitatis est ista, quia matrimonium legitimans trahitur ad tempus procreationis filiorum; sed si tunc non poterat esse uxor, nihil operatur matrimonium. *(margin: nota)* Et iste effectus istius capituli secundum Jo. de Lig. Sed pone quod tempus uxor legitima ipsa vivente aliam cognovit, concepit; moritur legitima, iste contraxit cum adultera, sed ante matrimonium contractum nascitur filius post mortem legitime: utrum est legitimus? Et dicit Jo. de Lig. quod sic. Racio est ista, quia in isto casu ponderatur tempus habile non inhabile, idem si natus sit post matrimonium contractum et fortius. Sed utrum si christianus procreat filios ex sarracena que baptisatur, et cum ipsa contrahit matrimonium, utrum filii ante geniti sint legitimi? Respondeo quod non, quia pro effectu matrimonii legitimans ad tempus quo illi non potuerunt contrahere, Jo. de Lig. Sed si quis cognovit consanguineam et procreant filios, deinde isti consanguinei contrahunt cum dispensacione, utrum filii prius geniti sint legitimi? Respondeo quod non propter racionem precedentem, licet tunc ponderari videatur dispensacionis. Sed quid si aliquis in mortis articulo contrahat cum illa ex qua filium naturalem habebat, vel contrahat sanus cum illa in mortis articulo existente, utrum proles prius suscepta est legitima? Videtur quod sic. Quidam dicunt contra per c. nuper et de con. liberorum. Sed Jo. An. dicit quod verius videtur quod sit matrimonium et legitima sit proles, et satis est quod sit spes prolis in casu convalescencie, item et sine tali spe prolis videtur esse matrimonium propter graciam solacium. Sed pone quod solutus ex soluta suscepit filium, iste contraxit cum alia, moritur illa uxor legitima ex qua etiam suscepit filium, postea cum prima contraxit, et sic legitimatur precedens filius per istud matrimonium. Et inde mouetur questio et consuetudine terre habetur quod primogenitus succedat in bonis patris, utrum iste legitimatus per sequens matrimonium succedat ut alias supra prius de le[gitimo]. Concludo dicit quod iste qui prius fuit legitimus tunc succedit, non legitimatus per sequens matrimonium, quia legitimacio sequens non preiudicat iuri prius quesito isti in primogenitura, et ista per c. quamvis de re. scrip. li. vi. Glossa prima allegat c. quod contra de sponsalibus ... utrum deinde ponit argumentum negative et solvit. Nota glossa ut in ca. Glossa 2a satis patet quod solvit contrarium secundum quod textus dicit. Si autem vir vivente uxore sua aliam cognovit, glossa declarat ut patet in ca. Dicit autem frater Card. quod in hoc quod glossa dicit ... non est verum; ... non tenet ut de c. esse. Glossa 3a arguit signat primum et tercium, tamen glossa arguit et signat contrarium. Arguit glossa quod licet vel veniat ad eum tamen ... Item arguit quod ab initio non ... tractum temporis convalescit. Et frater Card. dicit ad ista: Quia ad filios quod in ... actus sunt validi quo ad quid, sed ex adulterio nati sunt omnino inhabiles et indigni ad successionem. Dicit quod si ab initio potuit esse matrimonium legitime soboles per sequens ... ut hic scribitur.

(margin notes, left: casus; nota; glosa prima; glosa 2a; glosa 3a)

(margin notes, right: incestuosi; si ... prima ... in ... uxore suscepit filium ... ; ... dicit)

ab inicio non potuit esse iniurium ut regula non firmatur li. vi. glo.
vlt. ponit quod non dicunt alii filii legittimi et remittit quod ita ibi
solutum quod non dicunt alii intestatorum eius de rigore iuris, quod
aut dicit in fine in arto contrario [illegible] est de benignitate et fa-
vore ponit etiam multitudinem filiorum illegittimorum, nam quidam
dicuntur naturales qui de concubina in domo tenta est natus que quasi
loco uxoris tenetur. Nothus de adulterio natus a vocta gnia in fornicis
manser natus de [illegible] spurius quoniam inter quos illegitime natus
a spurcicia in contrahentibus dictus vel de illo natus cui non libere
[illegible] et quod dicit vulgo, i. quod nescitur quis est pater ut si publica mere-
trix in meretricio concipiat, illius vulgus est pater

Causam [illegible] [illegible]

casus

Perlatum. Si mulier per iudicium ecclesie separata a primo viro, illo vivente
contraxit cum secundo legittima est proles quam ex illo suscepit. Et primo
ponitur facti narracio, 2o commissio ibi idcirco. Casus Cunradus quidam uxorem
se ad partes Constantinopolitanas recepit, et ibi decem annos mansit
unde ipsa coram Conradi Episcopo cum querelam proposuit, quod eius
diucius expectare non posset, et allegavit inhonestatem inter se et ipsum
consanguinitatem in gradu prohibito. Episcopus mandat parentibus viri, ut ipsum ad
propria revocarent, cum ergo episcopus diucius expectasset, et elapso longi
temporis spacio vir non remearet ad propria, idem Episcopus audiens rumores multi
orbis inter eos sentenciam divorcii promulgavit, dans mulieri licenciam
contrahendi cum alio que existente ecclesie cum alio contraxit, et ex eo filios suscepit.
Tandem obiciebat, quod isti filii essent illegittimi. Ideo consultus fuit
papa Quid iuris. Respondit, quod si constiterit, quod Episcopus inter eos sentenciam promul-
gavit filios quos de alio viro ante Episcopi suscepit legittimos pro-
nunciaret ut per hanc occasionem ab hereditate excluderentur. Nota legittima
est proles illius qui ante ecclesie contraxit secundum abbatem hic. Nota ante mulier
excusare Item idem facit summa, secundum Jo. de lig. Nota cum procedatur contra
absentes debent moneri viri et parentes de. do. et contu. causam quia et c.
si et facit quod hic not. Innocentius, quia non est opus edicto peremptorio
in notitiam citati pervenire, quia citatus de columpnia ut de culpa
notatur sit, de hoc habetur xxiiii q. iii de illicita, sed in preposito peremptorium
ad ipsum virum pervenit, quia parentes ad eum miserunt, ut rediret
sed ipse ob audiunt ut venire voluit, et sic contumax fuit, et ideo
Episcopus nichil de contingentibus obmisit. Alias papa non commendasset
eum Jo. an. Nota si Episcopus vel ipsius officialis aut alius iudex ecclesiam
sententiam divorcii licet erroneam inter duas personas tulit, et alter sponsorum
coniugum secundum iudicium de licencia ecclesie seu eius de iudice contraxerit
proles ex secundo matrimonio est legittima reputatur, ut hic in fine, et hoc
verum erat, si postquam modo inveniatur ecclesia decepta, seu iudex per ecclesiam
deceptus per errorem sentenciam promulgasse, de fri. et malefi. c. fraternitatis
si, item hoc verum nisi coniuges sibi obicerentur fraudibus consensu, ut quia
corruperint testes vel iudice per pecunia, vel alias sciunt sentenciam iniqu-
itatem, facit de clan. de spon. cum inhibitio, et ibi c. referente sed hoc
non presumitur nisi probetur de presump. c. si hostien. et astren. infra.
Sed nunquid iste Episcopus bene processit Jo. an. postquam hostien. et ibi paulus
de Liazara dicunt eum bene processisse, et idem Goff., et de hoc glo. vel. dicit
et per hanc decretalem patet, quod si sentencia divorcii fuit ex falsa causa lata
si tamen mulier sit separata a viro cum alio mutuo contraxit, proles de secundo
matrimonio procreata est legittima, secundum paulum, hic pro intellectum
ipsius decretalis, petrus in su. et Vin. de hac dicit dicit quod ad hoc
ut filii sint legittimi qui medio postquam ea separatur per impetra, tria
requirunt primo quod parentes publice facie ecclesie contrahant secundum
forum c. cum inhibitio de clan. despon. 2o quod sine contradictione
ecclesie contrahant, quia si de matrimonio contradicatur, et ambo contrahentes
ignorarent vel alter, et matrimonium iusta de causa iudicatum, et non
obstante interdicto contraxerint, filii medio tempore suscepti illegittimi
erunt, ut in c. si inter a. supra eodem. Tercio quod alter vel ambo ignorarent
impedimentum quia licet publice et sine contradictione ecclesie contraxerint
si ambo sciunt perpetuum impedimentum filii illegittimi erunt, ut in
c. cum inhibitio § pari modo, sed si ambo impedimentum ignorant
licet postquam ea separantur legittimi erunt idem si alter tamen ut in no.
et in dicto c. cum inhibitio.

Quod nobis. Non firmatur per brevitatem hostiensis dicit quod
hec intendit filii geniti ex illicito matrimonio postquam ea per ecclesiam
approbato legittimi sunt heredes sed deinde per impedimentum cum

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

sepato, licz pq approbatom et sepatom nati debent legitimi reputari
et sm hoc illud vbm matrimonio iungendum est illi vo gnati ex, dicit
aut q alij intelligunt, prout iam dicta dicentes q no debet reputari legitimi
nisi gnati pq approbatom, et male, sm cn, qui remittit ad ea que
no s tum hic, dicit aut gnat q illi intelligunt gnati i nati et male
vnde xpus dr natus ex bta vgine, sed alij gnantur ex suis pribus
ut pz in genelogia salvatoris dicitur go gnati scz nati, ps thus
de clam desp[on] Cu nob, 2a ps existo casu. Casus fuit quidam
alicui coniunxit matrim clandestine et filios suscepunt, postea matrim
eorum ab ecclia fuit approbatum quritur nunquid filij eorum sint legitimi
an approbatom suscepti, et papa vndendo dt q sit filius et heres
quia si filius est et heres e et cusmisse Nota clandestina matri-
monia recepit ecclia si contrahentes ea voluit publicare et filij
inde suscepti legitimi censentur et ad susceptom hereditatis admit-
tuntur, et pa ps pz sup de clam despon Cu nob, 2a ps pz existo c.
Dico que sunt vo dubitandi Rs q ista, quia primo clandestine
matrim fuit contractum et ideo [sepa] ea reputur impeditum consangls
vel affinitatis filij essent illegitimi de clam despon Cum inhibitio
sz quia fuit ab ecclia approbatum, ideo excusantur ab illegittimitate
et sic scdm existo notabile, q no refert quo ad legittimatom
filiorum an legittime matrimonio vel clandestine matrimonio approbato
tn p ecclesiam filij sunt suscepti Et pro intellectu istius tali et
glosse sale aduertend hostien dicebat hic, quod filij concepti
ante approbatom matrim et nati pq, reputantur legitimi, faciunt hec
que notat c n C Jo an dt q decretalis intendit legitimare
filios de clandestino matrimonio genitos si pq gnatom eorum matri-
monium fuit ab ecclia approbatum, et illum intellectum jo de lig dt
esse vbm, quia talis approbatio purgat vicium clandestinitatis
et omne impedimentum surgens ex clandestinitate, et hoc vbm si contrahentes
ignorabant impedimentum Secus si scirent ut in dicto c Cum inhibitio

Respondente Si scientes int se pertinuit impedimentum, matrim
contraxerunt, illegittima est proles eorum Et primo ponit decisa consultatio
Secundo vnsio ibi Tibi, hostien dicebat quod hec facit ad in-
tellectum c, q hic querebatur de tribus primo an aliquis posset
contrahe cum consanguinea sponse qua non cognouit, et Rs q no
Secundo vtrum matrim sit contractum debeat separari, et Rs q sit
Tercio an filij nati ex tali matrimonio clandestine censentur
legitimi, et Rs quod no, Et prima glo ponit casum sententia hec
ponitur sic Quidam contraxit matrim cu quadam, mortua illa
tandem coniungit cu consanguinea sponse sicut modo querebat
nunquid proles suscepta est legitima Et papa vndendo dt q
no, quia matrim esse no potuit propter impedimentum justicie honestatis
publice, Et ideo filij eorum, quamuis nec pete dispensationem nec
premissionem [illegible], ut p crassam ignoranciam excusari [illegible] ad
paternam hereditatem admitti no debent Nota [illegible] honesta-
te iusticia impedit et dirimit matrim, et filij taliter suscepti sunt
illegitimi, secus si alumnd sit impedimentum tm impediens et no dirimens
quia illud no facit illos illegitimos, sicut esset votum simplex
de quo dici, qui clerici vel volentes c rursus Sed quero vtrum
hic casus tm locum hic descientibus impedimentum consanguinitatis
vel affinitatis in gradibus prohibitis vel [de] de aliis impedimentis
et vi q tm hic locum de impedimento consanguinitatis vel affinitatis ut
in c Cum inhibitio de clam despon Et quia pena igitur ze
stringenda Rs quod hic locum in quolibet impedimento legitimo
Prima eadem racio dz nos mouere que mouet papam

// conxerunt supradictis parentibus Vt qui non secundum hostiensem Quando si
aliquando conxerunt contra interdictum ecclesie scientes

de restp. sup. tribus in fine Sed nunquam tales filij quorum parentes
// scientes impedimentum / premissa tamen de primatione ecclesiastica de ma-
trimonio contrahendo nunquam si [illegible] ipsos post ea ex iusta causa
celebrati dimortim filij geniti sunt legittimi / Ut hostiensis / quod
quicumque contrahentes habuerunt bona fidem tamen sunt illegittimi
de hijs not. pe. infra. ti. de clam. despon. ca. quod pena v.
Nunquam idem in alio gen. Vlo penultima ponit duas litteras
Vlo ultima ponit tres casus in quibus filij legittimantur / et sic
modificat et ex ea nichil subditur

Per venit ad docendum prolem legittimam sufficit non p-
bare impedimentum matrimonij in facie ecclesie contracti / Et primo ponitur
libercius querela / secundo super ea datur iudex et super primatione
instruitur ibi mandamus / Casus [Quidam cum Curie vidue 7 Casus
post mortem patris ~~sed et~~ inhebantur eam ab hereditate re-
pelle / dicentes eam illegittimam et impeditum probare volunt
ipsa dixit quod pater eius et mater matrimonium legittime contraxerunt et quiete
simul permanserunt / sine aliqua reclamacione unde de hac questione
sunt pape Et ipse mandat iudicibus / quibus si est ita pronunciant
viduam legittimam ~~primerent~~ legittime ex bona fide in facie ecclesie 7
nullo contradicente nec ecclesia inhibente / § c. t. Quamvis aliquod impe-
subesset i. c. extenore Quod forte agitur hic supra c. t. i. et ij
dapatria. q. d. amolina non posset § c. c. xxi Si est ita si quod parentes
in facie ecclesie publice conxerunt ut in vita ut in morte ipsorum infra
quinquennium aliqua questio mota sit secundum hostiensem Nota ubi non con-
stat de matrimonio qui dicit esse matrimonium id probare tenetur secundum abbatem hic
licet non sit verisimile quod quis sit immemor sue salutis i. q. vij. Sanctimonialis
quia quilibet presumitur bonus nisi probetur malus / ut de scrutinio in uno
et de presumptione Dudum / Et hoc verum / nisi presumptiva aliud presumatur
xxx iij di. c. i. Nec obstat quod possessor probare non debet / ij q. vi in principio
quia absque matrimonio vel sponsalibus non est possessio / ut de rest. spolia-
torum / et c. ex parte Nota cognitio aliquam contraxerunt matrimonium in facie ecclesie
et simul manserunt tanquam vir et uxor / filij inde nati legittimi sunt
censendi / Nota quod in fine hic dicitur quod delegati illam vidua legitti-
mam indicent / supplet Jo. an. hic accusatore nichil excipiente repul-
so / Sed tamen que temporalia sunt ad agendum perpetua sunt ad exci-
piendum / ff de do. excep. l. pure. § si Voluit / illud verum est nisi
aliud obstet quod possit ~~imputare~~ imputare excipienti / qui potuit
excipiendo sua exceptionis preveniore / quod dicitur ut non de restp. / ut ante
Nota ex hac decreto li. quod exceptio que non venerat non est admitten-
da / promittitur hic tali Venio principalis et quando potest queri de
illegittimitate admissi / Circa hoc est distinguendum / Aut parentes illius
nullo vel clam contraxerunt ~~et tunc indistincte~~ / et tunc perpetuo potest
de hoc queri § c. causam ij. Nisi forte sit ita antiquum quod
conclusum non potest probari / et tunc puto sufficere probationem aliam
conjecturas / ut non supra c. lator / ut parentes eius de cuius illegittime
quaritur conxerunt publice et in facie ecclesie / et tunc si obiciens velit
probare mala fidem parentum quod scientes impedimentum contraxerunt et
tunc indistincte admittetur Cum hec duo compaciuntur contrahere
clandestine ignoraverunt vel in conspectu ecclesie scientes impedimentum
et mala fide ut de clam despon. Cum inhibito § Si quis; quibus
dolus presumitur hic bona fidem nisi mala probetur ff de proba. l.
Velocius § Cum dolo / et ut de suc. c. fi. Si autem quaeritur /
an post mortem parentum de mala fide eorum queri possit / tunc aut
unum sunt impetitur in vita parentum / sed post mortem eorum questio
non sint consumata / et tunc perpetuo de hoc queri potest Et sic potest

Bl' [illegible] [illegible] r appareat [illegible] t [illegible] [illegible] [illegible] appareat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] l. cl.
& [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] videtur fuit [illegible] [illegible] t [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] videtur [illegible] [illegible] Bl' appareat t [illegible] [illegible] [illegible]

intellegi l. finalis C. de statu defunctorum lege Iulius. Et C. si
reus vel actor mortuus fuit, et § c. transmisse, et hoc verum nisi su-
perior ex causa male presumpcionis tempus apponat certum ad pro-
bandum malam fidem, quo elapso extincti omnis via clamandi
§ e lator, et hoc quo ad heredem, Ita quo ad delictum procedit
tamen penitus morte extingui, ut probant iura predicta, et
ff. que sen. sine appel. rescindi l. penultima de hoc dixi § cod.
causam in fine. Si autem in vita penitus mencionem impetitus non
fuit, tunc adhuc infra quinquennium tunc heres potest impeti, et
de legittimitate impeti queri, post quinquennium non, et sic intelligitur
hec decretalis. Ar. C. de testa. defunctorum l. si non, videtur tamen ali-
quibus quod infra decennium opponi possit, de quibus s. eodem licet
sed illud non obstat quia ibi filium vertatur, et ita distinguit
hic hostien. Jo. an. Jo. de lig. laur.

Per tuas proles ex sponsa de futuro carnaliter cognita legitti-
ma est censenda, licet matrimonium in facie ecclesie non sit
contractum, vel sic. Statur dicto testium qui probant aliquem legittimum licet
fama contrarium habeat. Summa. Et in prima parte ponitur consultacio, in secunda
responsio ibi nos igitur. Casus. Quidam R. habebat quandam mulierem
concubinam secundum opinionem maiorum partis vicinie, de qua ipse filium
suscepit, postea ea dimissa accepit aliam in uxorem, et tandem
mortua secunda accepit terciam in uxorem, et illa concubina que fuit prima
eciam accepit alium in virum, tandem dictus R. in presencia multorum suo
iuramento suo, quod illam prius quam haberet pro concubina affidavit sibi in
uxorem prius quam eciam filium de ea suscepisset, postea eciam agit in extremis
cum quo cum prima suscepit legittimum filium appellans heredem in-
stituit. Et quia dubitabatur an esset legittimus, ideo causa fuit
commissa iudici, qui preter illud quod ex quadam decretali alexandri
[illegible] quod standum est verbo viri et uxoris, testes recepit a filio predicti
R. quibus probavit quod pater suus matrem suam affidasset antequam illum
suscepit ex ea. Modo iudex pronunciavit ipsum legittimum et heredem. Ille
processus delatus fuit ad papam, qui primo consideravit quod plus
est quod in veritate agitur quam quod simulate concipitur, licet enim
dictus R. videatur fuisse matrimonium negasse quod inter eos fuit celebratum
cum ad alia vota transivit. Tamen quia legittime probatum est ipsos fore
legittime coniunctos, sive illa desponsatio fuit de presenti ut per confessionem de
presenti legittimum vel per verba de presenti, sive per verba de futuro carnali copula
secuta, non obstantibus decretalibus alexandri que in casu dissimili
loquitur quod in medietatis probacionibus mediatorum legittime processisse videtur
et sentenciam eius auctoritate apostolica confirmat. Post. s. prolis suscepcionem
et matris abieccionem aliam. s. eciam processum ubi hic est secunda pars
viri confessio institucio et donacio. Cum autem fuisset, 2a pars in debitis
inquisicio et pronunciacio decretali § c. transmisso indicasti et bene
ut infra patet per verba de futuro § de spon. Sed non tamen hic non potuit
negare, 2 melius, secundum Jo. an. Nota filius natus ex sponsa carnaliter
cognita legittimus est secundum abb. licet matrimonium nunquam sit in facie ecclesie
publicatum. Et dic publicatum hoc verum nisi subsit impedimentum
ut l. con. de clam despon. c. fi. et § de pigno c. Referente. Nota
plus vero quod agitur in veritate quam quod simulate concipitur
ut hic in textu et § de pigno illo vos. Nota quod confessio prius in
ultima voluntate operatur effectum legittimacionis de quo patet hic
in glo. 2a. Videtur papa sentenciam iudicis huius confirmavit. Sed
contra iste iudex non mittebat verum per quod quo hic timatur ut patet
infra et ideo non valuit sua sentencia, ut § de [illegible] proben [illegible]
et c. dilectus. Quoniam iste iudex non mittebat confessionem viri et mulieris

reus

quod fuit ius allegandi, ut dicitur quod ius quod non determinatur
Salvo licet illi mutetur, tamen illud in forma non expressit, facit C.
de rescindenda ven. vel dic quod cum mutetur vere probatum testium
per quam quod confirmatur C. de rescindenda vendi. l. cum j et ij, secundum Jo. an. et
Jo. de lig. Et videtur quod iste firmavit iuramento, quod istam primam
mulierem affidaverat seu fidem de contrahendo ei dederat, et dicit
Jo. an. quod ista mulier hoc idem asserit, sed numquid hec affidatio
viri seu confessio sufficit. Et Jo. an. quod non, quia ipso facto gra-
vius fuit protestatus aliam ducendo in uxorem, ar. C. de electione c. cu-
mulier [illegible] Si autem non fieret preiudicium alii matrimonio, valet confessio, ut
sic eam pro uxore habet, ar. ff. ad legem aquiliam l. procedit finali
Et eodem modo hec confessio prodesset filiis si aliis filiis non fieret
preiudicium, nec obstat C. e. transmisse, quia ibi non dicitur quod reddebantur ex eo
si ducerent illam filiam, sed reddebantur quod ducebant illam non filiam
et per illam confessionem non fiebat aliis preiudicium, immo eis profuit
et sic potest dici quod ubi non fit preiudicium filiis post natorum, statur
confessioni parentum, ut ibi, ubi vero fit preiudicium non, ut hic, et ibi
pater mulieris duxit confessioni parentum, hic secus secundum Jmol. et
hostien. et Jo. an. et Jo. de lig. Cum sint hic Henricus boyt notabiliter
procedit filiatio distinguit aut queritur de filiatione carnali
aut quia utrumque [illegible]

[illegible]

Per venerabilem [illegible]

P[er] venerabilem [illegible] litteris in spiritualibus alienae jurisdictioni
[illegible] legitimare [illegible] legitimati
[illegible] in [illegible] succedere [illegible]
[illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] ubi [illegible]
[illegible] argumentum a [illegible] dispensare
[illegible] quoad spiritualia [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] petrus
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] legitimationis [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] spiritualem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] petitio
[illegible] [illegible]
de [illegible] legitimare [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] archiepiscopus [illegible] [illegible] legitimare [illegible]
legitimare quoad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ad actus spirituales [illegible]
[illegible] [illegible]
ad actus [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] legitimando [illegible]
[illegible] in spiritualibus in quibus [illegible]
auctoritatis et [illegible] legitimare [illegible]
[illegible] dispensare et legitimare in spiritua-
libus in quibus [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] a [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] ordinatio [illegible]
ordinationis [illegible]
[illegible] dispensare [illegible]
dispensare [illegible] ad actus spirituales
litteris fiet et sic ad actus spirituales [illegible] consecutive. Et
ideo dominus Tamen agno in similibus dispensatum pro quibus conscitur
in temporalibus dispensatum fateretur, quod hoc Romanus pontifex
potest facere in patrimonio beati petri, in quo papa et summi pontifices
exercent potestatem. Tunc ibi videbatur autem secundum quod aliquis
posset dubitare utrum illa petitio per archiepiscopum arelatensem pro parte
dicti viri nobilis porrecta esset iusta et ideo ad iustificandum ipsam
ponit aliud simile in quo ecclesia papa consimiliter dispensaverunt
[illegible], quod iste Archiepiscopus petendo legitimacionem filiorum illius nobi-
lis videbatur trahi in audacia postulandi Ex eo quod cum rex
francorum Johanna regina dimiserat, et ex alia preter modum
superinducta quendam filium et filiam susceperat quos legitimavit
[illegible] et a simili dicti filiis dicti nobilis et ex similitudine credebat
similiter per papam esse dispensandum. Unde tamen si [illegible] inspiciatur
non erant similes, sed omnino dissimiles inveniuntur. Nam rex francorum
a regina sua per Remensem episcopum sedis apostolice legatum fuit per
sententiam divorcii separatus, dictus vero nobilis non per sententiam aliquam
sed uxorem propria temeritate a se dimiserat, preterea rex francorum
[illegible] qua ad eum prohibuit de non contrahendo pervenit aliam [illegible]
suscepit ex qua filium et filiam suscepit, sed nobilis ille in [illegible]
[illegible] alia superinduxit. Preterea Rex francorum ad impediendum

[illegible] [illegible]

[illegible]

virum inter se et reginam suam obiecit affinitatem impedientem, coram
archiepiscopo Remensi et baronibus super affinitate induxit, per quos dictus ar-
chiepiscopus sententiam divortii promulgavit, cuius sententia revocata fuit, tamen
per iudiciarium ordinem non servatum, quare post restitutionem reginae, alii
iudices qui de causa diligentius cognoscerent fuerunt deputati, ipse
autem nobilis manifeste nihil uxori suae obiecit, quod divortium
induceret quo ad vinculum matrimoniale, licet forte obiecit posset adulterium
non tamen quo ad faciendum divortium vinculi coniugalis, ergo aliud in filiis
regis et nobilis, quia de filiis regis fuit dubium an essent legitimi vel
non, quia si verum probaret affinitatem tunc dictam reginam non fuisse
uxorem eius appareret, et per consequens aliam legitimam et filios legitimos posse
Item dissimilitudo alia probatur ibi Tum quia Rex ipse,
cum in temporalibus superiorem non recognoscit, ideo legitimationem suae
prolis sine alterius laesione potuit se subicere Romanae ecclesiae in quo
[illegible], quod per scriptum non tamquam pater cum filiis, sed tamquam princeps
cum subditis potuit dispensare, dictus vero nobilis alius noscitur
subiacere, et ideo sine praeiudicio aliorum huius legitimatio regis filiorum
fieri potuit, Unde suppeditantibus rationibus papa fecit gratiam Regi
Et quod hoc facere potuit papa auctoritatibus veteris et novi testamenti
probat, quod non solum sit dispensare in patrimonio beati petri, verum
etiam in aliis regionibus certis causis inspectis, Sancto petro deus
dedit temporalem iurisdictionem, licet quod alter alius velit praedicare, sed quia
deuteronomium est Si difficile et ambiguum apud te iudicium esse
perspexeris inter sanguinem et sanguinem, causam et causam lepram et le-
pram, et iudicum inter portas videris variari, venies ad sacerdotes
levitici generis et ad iudicem, qui fuit illo tempore, et indicabunt tibi
iudicii veritatem, et facies quaecumque dixerint, qui praesunt loco quem
elegerit dominus, sequeris eorum sententiam Qui autem superbierit nolens
obedire sacerdotis imperio, qui eo tempore ministrat domino deo tuo et decreto
iudicis morietur, Unde cum deuteronomium lex secunda interpretetur ideo quod ibi
statuitur, debet in novo testamento observari, cum sit figura novi
testamenti, quia novum testamentum est lex secunda Tunc exponit
dictam auctoritatem dicens, locus quem elegit deus ad iudicandum
dictas causas, est sedes apostolica Cum enim beatus petrus
Roma fugiens exiisset, volens eum deus ad locum martyrii
revocare interrogatus deus a beato petro, Domine quo vadis Venit deus
Vado roma iterum crucifigi, quod intelligens petrus, per se dictum pertinere
ad locum praedictum est reversus Demum quia dubitari posset, qui essent
sacerdotes levitici generis, ideo papa exponendo dicit Sacerdotes levitici
generis sunt Cardinales, qui fuerunt cardinales qui sibi iure levitico
in expeditione sacri officii existunt coadiutores, Sacerdos vero qui eis
praeest ille est, cui deus in persona beati petri dixit Quodcumque ligaveris
super terram erit ligatum et in caelis, scilicet eius vicarius papa, qui
est sacerdos in aeternum secundum ordinem melchisedech constitutus a deo iudex
vivorum et mortuorum Tunc ibi tria distinguit demum papa, et
exponit verba quae ponuntur in deuteronomio dicens quod per ista tria verba
designantur tria iudicia praedicta, scilicet sanguinem et sanguinem designatur
criminale et civile iudicium scilicet criminale civilis fori sive de homicidio
[illegible] est inter lepram et lepram per quod ecclesiasticum criminale non ut est
heresis et simonia, Medium autem est quod inter causam et causam
quod refertur ad utrumque forum, et sic per causam et causam in-
telligitur iudicium civile sive sit fori ecclesiastici sive secularis
In quibus iudiciis cum aliquid ambiguum vel difficile fuit, est
ad iudicium sedis apostolicae recurrendum Cuius sententiam qui super-
biens observare contempserit morietur scilicet per excommunicationem quasi

mortuus excluditur Tunc ibi paulus libr Tandem quod
plenitudinem potestatis papa habeat plenarie auctoritate pauli. ad Chor.
in dicentis nescitis quoniam angelos iudicabimus, quanto magis secularia
ultimo papa ex consideratione et aliorum personis repellit pe-
ticionem parte dicti nobilis pariter, dicens licet dictis filiis ante
dicti regis, de quibus an fuit lectum a principio dubitabatur dispensare
dispensandi, quia tamen lex mosayca, quam cuncta sobolem
ex adulterio coitu susceptam detestatur, quod dicit attestatur dicens
mansos et spurios usque ad decimam generacionem in ecclesia non intra-
re. Sunt hec simile canones eos illegitimos prohibent ad sacros ordines
promoveri, et leges omnes non tantum prohibent eos a successione
paterna Sed eciam negant eis alimenta) ideo papa peticionem dicti
nobilis non duxit annuendum Nota si mulier separata per sententiam
quo ad vinculum coniugale prolem susceptam ex postmodo erit legitima
si sententia valuit ex eo quod primum matrimonium non tenuit Nota clericus in
foro ecclesiastico potest esse pene layci simpliciter abbas, de postu. c. i. et infra
de privatis. lo. i. ti. hoi de hoc per Innoc. de obligatis ad racio-
cinia ante fi. et per arch. di. xxi q. iii Tirannus, facit infra de
symonia cum essent. Iste enim archiepiscopus arelatensis fuit primum comes
nobilis Nota papa non debet dispensare sine causa, quia homo est
et peccare potest sicut et alius, licet in isto iudicio antenne inductum
ix q. iii aliorum, de hoc de preben. et multa, et ita quando dispensat
quod causa subest scilicet utilitatis vel necessitatis vel prerogative. i q. vii. §. infra
secundum Jo. an. Nota hic actum amonitum in tua vene preter prele, quia
in naturale vinculum patrie potestatis, quod debet esse inviolabile solum
per spiritualem dignitatem, nullo forcius civile impeditur, quod
illegitimos a successione repellit, ut si renuncient quod esset for-
cius, ergo quod est debilius Et qui potest maius potest et minus, et quamvis
hoc sit regulare non tamen quod est verum, quia interdum potest quis dare
maius, et non minus, ut quando quis posset dare magnum equum
qui non posset dare capra modice extimacionis Instit. decimi
de pecca. si quis quo, secundum Jo. an. et Jo. de lig. post omnes Nota
tria sunt bona matrimonii scilicet proles fides et sacramentum de quibus
de cogn. spi. appo. c. ult. et tangit hic una glo. super verbo bonis
Nota cassatur sententia prolata ordine iuris non servato, facit de offi.
delegati venientem de hoc tangit glo. in verbo ~~servato quia hic~~
~~apparet~~ Nota obediendum est ei qui est in possessione alicuius dignitatis
per textum qui dicit et facies quecumque dixerint, qui presunt loco
quem elegerit dominus, et peccat quis propria auctoritate subtrahens se
ab eius obediencia, de maio. et obedien. inter quatuor et hic in textu
qui et Levi aut superbierit nolens obedire Nota quare spurii
et alii illegitimi puniuntur, quia secundum dictum dominum prohibentur
usque in decimam generacionem ingredi ecclesiam, Secundum canones prohi-
bentur promoveri ad ordines l. vi di. c. i. et de filiis presbiterorum
per totum, Sed secundum leges seculares repelluntur a successione
paterna, et alimenta corporalia eis denegantur C. de naturalibus
liberis in auten. ex complexu hic patet Nota quod sententia lata ab eo qui est quasi
in possessione iurisdictionis, tenet si in veritate dominus iurisdictionem
non habeat de hoc Innoc. de resti. spoliatorum in literis Item dispo-
sicionem nolui enim concedere manus et cum confessum
sed Sed tamen per decretalem felicis de torrena et dec. c. super eo, de
rap. et de c. Tyrus, lxxx di. extra. c. dispositione licet episcopum in
magna civitate se collocare, sed non in modica, ne vilescat
eius dignitas, hoc cum concedere manus eorum coerceri impune
nisi interdum ad honorem persone, ut in c. episcopus vel, nisi minus interdum

ad terrorem, ut in c. felicis, ubi conceditur corpus ipsi mortuo
in comicantibus cui sepultura denegatur ad aliorum terrorem.
Queritur utrum sit de mente pape, quod ipse possit cum quibuscumque
dispensare quo ad omnia. Et abbas hic tenet, quod non, utitur in sum-
mario eius et ibidem vide tene Innocentius quia temporalia et spiritualia
sunt diversa, et habent diversos iudices, nec unus iudex habet
se intromittere de pertinentibus ad alium, licet ad invicem debeant se
iuvare, xvi di. Cum ad verum. Sed quid de legitimato per episcopum
dicit Innocentius quod talis debet effugere fabricatum illegitime natum
q.d. quod nullus potest sibi abicere de iure illegitimum, quo ad actus
legitimos. s. quod possit esse iudex et testis in patria aut hereditate
succedendo, non intelligitur dispensatum per episcopum, quia dispensare
super hoc non potest, ut indicat. c. Lator, et ex isto notat Innocentius
quod legitimatus et restitutus fame cum quo dispensatum est, in quo-
cumque foro ecclesiastico vel civili potest omnia facere super quibus habent potesta-
tem qui legitimavit et dispensavit vel fame restituit, potest
enim in omni iudicio testimonium reddere, et ad civiles honores vocari
nisi sint talia que in aliis sunt preiudicium vigorata. Quia
legitimatus a bono principe vel civitate non obtinebit
ab intestato hereditaria bona nisi ea que non sunt subdita
legitimanti, sic enim preiudicaretur consanguineis defuncti vel fisco
qui debet succedere ab intestato. Et ex isto sequitur secundum Innocentium quod
legitimatus a iudice seculari non intelligitur ad ordines legitimatus
nec admittitur propter hoc ad ordines, quia promovere ad ordines
non est de iurisdictione laici. Sed si unus episcopus legitimat
aliquem talis in aliena diocesi potest promoveri, quia dispensare
in ordinibus cum illegitimis est de iurisdictione cuiuscumque episcopi.
Et quod illegitimus promoveatur non est in aliis preiudicium in aliis
aut in quibus non est necessaria legitimatio, fame restitutio, vel dispen-
satio, ut si servus dactus libertati vel obligatus nexibus eiusdem
absolvatur, certe si laicus hoc faciat, tamen redditur aptus ad ordines lxxi di.
c. i. et ii. et iiii., vero dubitabile est, quia in hiis non est aliquod delictum
et ideo in hiis non est necessaria dispensatio. Alii dicunt quod econtra
dispensare potest in hereditate, eo ipso quod dispensat in ordine. Sed
contra utramque opinionem videtur, quod non est iurisdictionis contenciosa, tamen
voluntariam potest exercere ff. de offi. presidis l. ii. Item aliqui
conceduntur per curiam et inducte que non conceduntur directe
de . xvi di. c. i. Et ita stat hic Innocentius, et sub casu ubi reponitur
in novella et de hoc vide in spe. delegato ad si vero secundum illud
quinto. Ex predictis vult Innocentius ut quod papa non habet potestatem dispensandi
ut legitimus succedat in bonis non sibi subiectis. Sed nunquid
comes pallatinus qui legitimandi habet potestatem ab imperatore possit
legitimare in terris ecclesie. Et patet ex predictis quod non, quia difficile
est aliquem facere heredem, qui heres non est. Quia nec pretor hoc facere
posset, institit de bo. poss. §. p. Quibus aut. Et difficilius est eum
qui erat heres removere ff. pro socio. Cum duobus. Sed legitimans
facit illum heredem qui heres non erat, et illum removet qui heres
erat. Sed Iacobus de Bel. determinat contrarium, quod comes pallatinus
possit legitimare in terris ecclesie. Ratio sua est ista, quia ista est iuris-
dictionis voluntarie que ubicumque exercetur, pro quo facit quod
legitur et notatur, de offi. deleg. Novit § c. finali. Sed tene
primam opinionem secundum Io. de Lig. que surgit ex verbis Innocentii, quia papa
in terris ecclesie habet plenam potestatem et plenissimam. Igitur non alius
nisi cui ipse concessit facit de iure mirando in de Romi. Queritur
ergo nunquid papa possit legitimare quo ad temporalia alienae iurisdictionis

dictum subiectos, Et vi de iucte pinoc q sit, quo ad actus legiti-
mos. s. quod possit esse iudex vl testis, etc ut dixi s. no aut q
succedat in hereditate patria tpali, quia hoc esset in preiudicium alterius
Et pisto facit hic textus Item quia de successione hereditaria no
mixtat, s. c. lator et c. causam -h. go ut quo ad illa dispensat
hodie quin vi q possit, quia solum est unicus vicarius dei, supra
ipse ipa habs utrumque gladium in sua ptate, ut in Extravaganti
Unam sanctam, go quo ad successionem in realibus pt legitimare
Circa hoc advertend, sm Jo de lig, quod nullus a papa venera
pt legitimare Et hoc ita pbat quia illi sunt veri legitimi qui
ex vero matrimonio sunt nati, s3 impator cu toto suo posse no pt
cum aliqd matrim dispensare, papa aut sic, go impator venera
no pt legitimare, quia qui no pt iustificare causam s. ipsum matrim
ipse no posset iustificare effectum s. plem ex matrimonio susceptam,
pterea ipa p sua constitutionem legitimos pt facere illegitimos qd
est factum odiosum, derog spuali Sup eo, go mlto forcius potest
legitimare illegitimos q est favorabile, fat de consang et affinit. No
dz sm hostien et facit de re iud odia libro vi Item matrimonia no
sunt de foro imperatoris de sib imp c fi, igi con ipa dispensare
no pt, quia cui denegat cause cognitio forcius dispensatio, fat
de ordi. cog. Tua Et ideo impator ex toto posse suo legitimare no
no pt, quia matrim regitur iure poli no iure fori, de sib imp c. i
et n. 63 bne pt habilitare ad bona sm hostien, no obstat lra Qualiter
quo dt, q rex francorum filios suos no tamq subditos possit
legitimare, quia si rex pt legitimare, forcius impator, quia dbs
exponere legitimare i. habilitare Sic similiter leges impiales legiti-
mant i. illegitimos, ac si essent legitimi ad honores hereditates, et
alios actus tpales ad utilitatem sed ista no est va legitimatio, et
et de hoc no est curandum, quia nec papa pp pt legitimare va legiti-
matione ex quo no pt in quolz matrio directe dispensare, nec tn adultio
ut hic dixi et i. spuali, potest tn tales quo ad spualia ac si essent
legitimi admittere sm host, et de hoc vide quod ipse not in fi c. tibi
Qualiter Sub s Salua rerum, et idem Jo an hic Et ideo concludit
hic host, et Jo de lig pg eum q aliquando quis nascitur s3 no ex ago
matrimonio consignato, et ita natu papa venera legitimare no potest
Quod ita pz, quia in matrimonio licitus est consensus, s3 papa no pt facere
quod consensus affuit cu tn nullus affuit, s3 bne pt fingere istum
consensum et fingere hic ac si natus esset de illo matrimonio, ut despon
r/ ib qui, et s. c. Tanta qa Kn nascitur quis de matrimonio consignato
puta quia contrahentes expresserunt consensum, tn ppr aliqua causam matrim
tales esse no pt Et tunc, aut id matrim est lege diuina pphibitum
Et tunc illud legitimare no pt, et p consequens nec pp venera legitimare
pt, aut id matrim est tantum lege canonica pphibitum, et tunc pt legitimare
matrim, et p cons plem ad successionem hereditaria ad omnia facit q
not Jo an c. Tanta, quia fingetur matrim contractum tpe nati-
vitatis quo contrahi debuit, ut ppa dixi nullo saltem quo ad hoc in
messem alienam immo in sua in matrim q est de sua messe ut
de suo foro, quia sacrum nuptiarum verbis quod iste dubius valet de quo
dixi in lra ex sup indulta procreant ple Et nunc Jo an qui in
duabus successive contraxit quae sit eius uxor. No c. Sic ex litteris
de spon dt si nil illud et prima non subeat impedimentum tn prima
et no tn sca, tunc pa est uxor, facit de spon cu in apta Sed
numquid ex isto pt esse casus in quo aliquis tn duabus mulieribus
una nocte possit habere plures filios legitimos, qui sibi succedent
in bonis Et q sic, ut si aliquis cognosceret sponsam de futuro, et
eam impregnaret et statim cognosceret alteram et ead etc impregnaret

qua secunda in facie ecclesie duxit, que ignorabat prima spon-
salia, fat. de cland. despon. c. iiij. in textu, vide et quod ipse fuit tali
dz quod paulus eccl. ut plenitudine ptatis pape exponet prime
ad corinth. scribens aut vij c. Anglos fac. dotes ij de cetera c. iiij
eximmito et sic nota quod papa potest omnibus, licet hostien. fateatur, adiectus
se in hoc solem faribus adiuvare, quia plenitudo non indiget
hij q. i. si omnia, hanc plenitudinem id hostien. probat hic nove
rombus, primo premittit, quod ecclesia est multitudo fidelium vel univer-
tas xpianorum, cuius duo lata dextrum clericorum ministrarum que ad
spiritualem vitam pertinet, et sinistrum s. laycorum tractantium
terrena terrene vite, Item dicit est ptas s. spiritualis cuius caput est
summus pontifex de maiori et obe solite Et secularis cuius
caput est imperator, fat. de etate et qualitate c. penultimo, spiritua-
lis aut prior est seculari in tribus, primo dignitate vel maioritate
quia spiritus seu anima maior seu dignior est corpore de pen.
ac c. iiij. infirmitas de translatione pla. inter corpalia, Secundo prior
est institutione, unde sacerdotium melchisedech precessit legem
scripta, de hoc C de gsti translato, de hoc ordinali exodi xxviij
Item per sacerdotem deo iubente ordinata fuit regalis potestas j
Regum viij, ubi dixit dominus ad Samuelem Audi vocem populi et
constitue super eos regem, Tercio ptate vel auctoritate, quia spiritualis
terrena instituit et iudicat ut hic in textu, et si spiritualis deviat
a iudice ecclesie iudicatur, quod de papa omnino verum est, excepta heresi xx
q. iij nemo, et c alienum et xl di. si papa, istis sic premissis hostiensis
ponit novem rationes per dicto nostri quod solus papa est dei vicarius et
inter illos quinta est fortissima, et est ista quia imperator non solum
subest pape sed etiam suo simplici sacerdoti, qui ipsum solvit et
ligat et iudicat de pe dicta vicemsimis scis ctam nullus
clerus quantuncumque maiorum utens clericali privilegio licet layco
subesse pt de foro gpe si diligenti igitur ipse est super impera-
torem et ipse solus dei vicarius alie rationes sunt perspicacissime
Quero quarto per intellectum istius textus tali, quis possit illegitimos
legittimare, et quos et in quibus, henricus boych dixit aut
quantum quis pt legittimare et vero et ipsa legittimatio quo ad
omnia integre et perfecte, ac si essent de legittimo matrimonio
nati, aut queritur quis pt illegittimos tanquam legittimos ad
actus legittimos admitte, In primo casu aut queritur de prin-
cipe aut de alio seculari seu prelato alio a papa, tale et istos
legittimare volente, et constat quod non pt, quia matrimonia iure poli
et non iure fori reguntur, ut C. dixi aut de papa et tunc
aut quis vtrum possit legittimare filium susceptum ex coniu-
ctione dampnata, ut infra de
... est accessoria matrimonio in quo non pt dispensare, facit
de re iud. accessorium cum ycoz, aut quis si pt filium legittimare
citra matrimonium, sed non in incesto dampnato, et inter istos super
omnia sed solum textu matrimonialiter coniugi, et tunc videtur quod sed per
non pt dispensare, sed opiniones larore vincit et tam, qui dicunt quod
papa non pt legittimare, quantum ad hereditatem paterna nisi in sua
iurisdictione temporali, et idem tenent bartho et inno et Rayn. s. in sua
sz hostien tenet p. s. rombus e c, ibi pri henricus credit verius
et tenemus per apostola bartholi hic in glo. fa. ibi sed contra ...
In secundo casu quis pt illegittimos ad actus legittimos admitte
refert aut queritur de papa aut de imperatore aut de ecclesiastica
aut seculari persona Si de papa tunc aut quis utrumque pt eos

admitte ad honores et ordines ecclesiasticos. Et videtur quod sic cum
distincte, de electione innotuit, de filiis presbiterorum c. ultimo
et penultimo. Aut honores seu dignitates vel hereditates seculares
et tunc aut pure, aut spirituales et ipse. Et dicit quod non, nisi quo ad personas
et res de sua iurisdictione temporali, et ita intellige quod not. [illegible] glo.
principio, et quod not. de iudic. Novit in prin., aut non simpliciter
[illegible] esse sed ex quodam [illegible], et tunc aut quo ad actus seculares puta
quod possit esse iudex et testis, et dicit quod sic. Aut quo ad successiones
seu ad hereditates temporales, et dicit quod non. Aut quo ad successiones suas
persone et res sunt de sua iurisdictione temporali secundum Vinc. et Laur. hoc
[illegible] Tan. et Innoc. Si queritur de imperatore dicit Host. quod non possit
legitimare in isto casu cum in [illegible] iure poli et iure fori regi-
tur, ut q. [illegible]. Et tunc aut colligitur sicut admitte ad honores seu
ordines ecclesiasticos, ar. de electione cum inferius et c. Massana cum
circa [illegible] intelligi de admissione in actibus temporalibus
et in bonis, non legitimatione secundum Hostien. Si queritur de alia ecclesia
vel seculari persona, tunc dicit Henr. quod non potest nisi quo ad istos
[illegible] et iura que sunt sue iurisdictionis, super quibus potest dis-
pensare, et hoc dicit per ea que not. per Innoc. in glo. que inci-
pit Sic etiam legitimationis [illegible] recitant supra secundum Hen. Boyk. Secun- glo
da glo. videtur per contrarium arguit quod non, ponit opinio Jo. [illegible]
[illegible] et subdit [illegible] opinionem, vult glo. querere an papa quo
ad successionem hereditariam possit legitimare, et respondet quod non
quia legitimare pertinet ad iurisdictionem voluntariam et non con-
tentiosam, ff. de offi. procons. l. ii. Item ad papam nichil spectat
de temporalibus, [illegible], et de iudic. Novit. Igitur quo ad succe-
ssionem in temporalibus legitimare non potest. Ad hoc dicit Joh. quod papa
non potest directe in temporalibus legitimare, sed indirecte per quandam
[illegible] scilicet quia legitimat aliquem quo ad spiritualia, per quod quo ad tempora-
lia. Sed glo. credit contrarium, scilicet quod papa non possit aliquem legitimare
quo ad successionem in temporalibus nisi sit de sua iurisdictione, quia
non potest mittere falcem in messem alienam, de iudic. Novit.
Concludant [illegible] quod papa possit ad honores seculares legitimare
sicut quod possit esse iudex vel testis sicut dixi supra per Innoc.
Contra glo. [illegible] de hoc x di. [illegible] c. Et ideo intellige opi-
nionem glose [illegible], in prole genita ex [illegible] non matrimoniali saltem
ex affectu vel [illegible], quia ex quo papa non potest facere vel supplere
matrimonialem [illegible] ubi non fuit, ergo nec [illegible] plene legitimare
potest nisi quo ad spiritualia, et hoc verum nisi locus esset
de temporali iurisdictione ecclesie, vel nisi eo tempore quo fungitur vice
imperii, quia tunc potest sicut imperator, de foro competenti licet
[illegible] pastoralis in fine. Si vero proles genita fuit ex
contractu matrimoniali, licet de facto tunc, tunc distinguere, quia aut
matrimonium esse non potest impediente lege divina tamen, ut quia uxo-
ratus [illegible] contraxit vel contraxit cum nepte, vel [illegible] similia
dico quod [illegible]. Si vero matrimonium esse non potest impediente lege consti-
tutionis, ut qui contraxit cum consanguinea vel affini [illegible] vel
contra publicam honestatem cum consanguinea sponse, subdi-
stinguere, quia aut papa utitur vero legitimationis, legitimans
[illegible] et plene et tunc quo ad utrumque forum fit proles le-
gittima [illegible] impedimentum a lege constitutum [illegible] papa tollere
potest, ut dixi in glo. [illegible] quod non possit imperator quo
ad spiritualia ut dixi supra. Aut [illegible] dispensatione
et tunc solum ad illa prohibita admittitur in quibus est dispensa-
tum, cum [illegible] sunt odiose, de filiis presbiter. c. i. in fi. li. vi. Nec
obstat si [illegible] in gradibus prohibitis lege divina papa

ex causa dispensare posse de restit. spoliatorum extra de in integrum resti. c. ex tenore in principio,
ubi de hoc, nam licet appellet illa eximit, non eximitur, nec mirum
quia plus in temporalibus potest quam in illis, facit quod no. de offi. dele. c.
exparte ibi in glo., et facit cle. de immunitate ecclesiarum c. cum
de quibus non generata ex coniugio constituti in sacris vel professi
quia cum illud lex canonica dampnat papa illam posset legittimare, ut
est dictum, nec dicas quod liber volens ex voto impedit contrahere
licet sub canonum censura dampnat, de hoc s. de cleri. coniuga.
c. cum olim. Et dixi supra c. ii in clem. vel vouerit ubi similis super
glo. v. sim. Jo. an. in novella. Nota rex francie superiorem
non recognoscit in temporalibus hoc intelligit glo. de facto, quia de
iure subest romano imperio, vii q. i in apibus. Et dicit host.
quod iste rex recognoscit imperatorem dominum in papalibus
lxiii di. adrianus et tamen sub papa, ut ex supra notatis. Sed quo
iure pecerant mortaliter reges francie anglie et hyspa-
nie hanc subiectionem non recognoscentes xi q. iii c. qui resistit. Et
iure quod hec subiectio o subditi potest prescribi. de hoc vide quod
legitur et no. de prescrip. c. cum ex officii. Et forte quia diu exigatur
potest excusari, sicut no. in simili de decimis c. cum omnibus, secundum
hostien. et Jo. an. Glosa super vo. principes not. quod rex quicunque non
facit aliquid tanquam rex, facit de electione c. ad illud ss. xviii. Et
ita rex iste in proposito est actor et iudex in proprio loco suo legittimando
filios vel cum eis dispensando, et licet forte hoc facere potest, melius
tamen esset si abstineret. Extra glo. et hostien. quod in
tali casu nullus hoc facere potest, nisi imperator, alii principes
dicendo, et qui de iure illud facere potest posset causam iuria-
lius faceret abstinendo et ad papam remittendo, non tamen tan-
tum ac vii q. i pontifex secundum hostien. et Jo. an. Hic glose
sunt textuales excepta ultima que obvit et ibidem pro
solutione remittit. Si coniugatus iuncte prima in facie ecclesie

Extenore. Hat cum secunda ignorante, legittima erit proles
earum, et sunt due partes. In prima inducitur consultatio, in secunda conclusio, et cum ibi ro. i prin. titulo / Casus. Quedam vidua nomine
petebat hereditatem quondam raymundi viri sui patris restitui a
[illegible] pupillo suo, [illegible] petivit eius [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] vide [illegible] hereditate
in facie ecclesie, quod [illegible]

Nota

glo. principes

cesset

Nota

[illegible] in esse [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] specialem quam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in facie ecclesie [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] publice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] clandestinum [illegible] [illegible] clandestinum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible]
clandestinum [illegible] [illegible] ecclesie aut [illegible] publice in
facie ecclesie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] in facie [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] quam in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] quam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in facie ecclesie [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Gaudemus. Et videtur quod contraxerat cum consanguinea sua in gradu prohibito ad fidem conversi ... [illegible]

[illegible]

Qui matrimonium accusare possunt. Rubrica

[illegible]

c. istud, et c. fi. super eo, ho. c. in litteris c. sexies c. exteriore et li. in tua c. licet ex quadam, de testi. cog. c. i et c. tertio, et c. preterea de eo qui cognovit consanguineam c. de illo, dicebat aut. Innoc.
sup. hac rubrica q. quilibet potest accusare usque ad plenam dilucidationem,
licet celebrandum non tamen quo ad thorum, ubi ho. adulteri(?) nisi
maritus, dicebat Host. eod. titu. in summa, quo ad accu-
sationem impeti. indiciis q. proveniunt solummodo ex effectu non ex primo ut
frigiditatis, actatoris vel maleficii non admittitur nisi coniuges, sed
in impedimento erroris similiter, sed etiam in primo casu similiter nisi
ubi illi qui sunt de consanguinitate coniugum presumuntur
scire hoc plus et plenius, sed consanguineis tacentibus non
admittuntur extranei hoc dixi, ut dixi in spe. c. ti. sup. vo.
Repellitur igitur, secundum extraneos presumuntur antiquiores
vel et maiores viciniae, xxxv q. vi c. i et ii et iii c. videtur
Item tam maritus quam uxor accusare possunt ii c. instus
dicis aut qui repelluntur ab accusatione vel qui ad eam
admittuntur et a testimonio repelluntur, et ad illud ad-
mittuntur dummodo alias sint idonei ad testimonium reddendum. Nota si fiat accusatio sup. fede(re) unionis, puta quia
dicitur inter coniuges consanguinitas vel aliquod impedimentum predictum
lite non contestata secundum si propter adulterium agatur ad thori separationem
S. ut. li. non contest. calo. c. et c. litem porro. Item in causa ma-
trimoniali idem pot. esse accusator et testis, xx v q. vi Si duo,
et c. episcopus in d. Synodo, et c. de parochia, unde quod dispensi
in spe. cum eodem ti. sup. vo. Iurans, et hoc verum videtur
de consanguinitate coniugum ut ibi et melius et appellatione c. i et sup. de
spon. c. in tua Nam licet esset consanguineus et iure pot. esse accu-
sator et testis infra eod. vi. S. de testi. super eo in fine, Sed si
si non agitur de consanguinitate sed de alio impedimento si an convixerit
cum eo, tunc licet quot sunt admittendi per. et iura ad testimonium
et accusationem, tamen in hoc casu si propter potentiam alicuius coniugum
habetur suspectum testium, repellitur a testimonio sed non
ab accusatione, S. de testi. sup. eo in summo, et id vi sic dicit primo
cum alia contraxisse, vel votum emisisse, vel de spirituali cognatione
na in his si suspectum est sit alicui testium repellatur illum
ac predicte declarat sup. eo in consanguinitate tamen speciale, quia magis
debet testium suspectum cum consanguineis summo in hoc vltio
honestum contrahat sic videtur ut ibi dicit

Relatum. Cum agitur de fede(re) unionis, reo absente
contumaciter, post sup. impedimento acceptis testibus dummodo
sint legittimi, et adducta eorum summa ferri, et sunt due ptes
in pa. consultatio in secunda ensio(?) ibi Relatum Casus
sic S. Quidam filius suus tradidit sponsam in uxorem cuidam
pisiensi cum pe aquod annos contigit, quod maritus ille
pro homicidio quod commisit de crudelitate timore mortis eva-
sit, post ea uxor eius intelexit esse impedimentum inter eos, quia pe-
illius puelle, dicebatur illum puerum tenuisse de sacro fonte
per quod accessit ad forum ordinarium, et petiit sententiam divortii
ferri, qui misit literas citatorias ad eum, ut addictam
veniret et ei hoc intimavit, an dum de hoc impedimento constat.
Et quia maritus requisitus per literas ordinarii inveniri non
potest, sed quinquennium erat transactum, ideo episcopus dubitat
an in causa possit testes recipere et sententiam ferre, ideo papam
consuluit, et papa rescribit, Si est manifestum quod asserit
sed quod pater puelle dictum iuvenem de sacro fonte levavit

Vltimum arguit [illegible] [illegible] [illegible] apparuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aboret [illegible] [illegible] apparuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] requisitus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] arguit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lite non contestata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dispensavit [illegible] [illegible]

Vel si no est manifestum, sed apparent legitimi accusatores
et testes. Cum dictus innenius sit diligenter requisitus testes
recipi possunt, et causa sine eius contumacia terminari, maxime cum et sic con-
summatum presumitur matrimonium. ut de spon. ad id per Gonradinum
et sic tunc per culpam sit absens potest litte non ita contestata
procedi, ut de litte non contesta. quoniam frequenter. Si autem legitime et sic ma-
trimonium erat separandum de cognatione spirituali c. i. apparent subtrendi
admittendi sunt. Nota marito absente ex causa legittima in
cuius absencia potest matrimonium accusari secundum abb. Et dicto marito
recens de sponso defuturo, de cuius causa absencie non distinguitur
an sit legittima vel illegittima, et sic non obstat de spon. de illis.
Nota si absente viro, legitimi accusatores et testes appareant
audiendi sunt, et admittendi, non tamen dicta testium sunt
audienda vel recipienda, antequam maritus, cum omni
diligencia, fuit requisitus, sed requisitione mariti diligen-
ter facta si inveniri non potest possunt testes recipi, et sententia
ferri, ut dicit textus in sua parte et dicit. Sed que sunt ro dubi-
tandi. Rl quod sunt ista, quia litte non contestata non proceditur
ad testium receptionem, nec ad prolationem diffinitive ut de litte
non contestata in rubrica et in nigro, Sed ro decidendi est natura
matrimonii, quia causa matrimonialis privilegiata est, quum ea
proceditur summarie et de plano sine litte contestatione de iudicibus
dispendiosam in s. elementina. Item racio decidendi est
contumacia ipsius impetiti seu rei, ut extra non contestata
quoniam frequenter porro. Et dicitur contumax si recepta citacione ve-
nire contempserit vel se maliciose occultat vel impedit ne
citacio ad ipsum perveniat, ut in dicto c. porro. Queritur hic
Jo. an. Quid si fiat pactum in matrimonio quod sponsus non debet
trahere moram in eo loco et in eadem domo. Rl quod pactum
est servandum, quia in tradicione cuiuslibet rei pactum potest apponi
ut de pactis l. i. simili forcius in tradicione mulieris. Et vide quod
supra hoc no. de spon. gemma. Et hoc verum nisi novus casus
emergat, per quem oporteat a pacto recedere, pro isto c. poni potest
exemplum et est huius ut de except. pastoralis et adde huius c. quod
dictum est supra Rubrica. quia Gonradinum pro isto erat commis-
sum, per quod ille in loco illo non potuit remanere. Queritur gro-
naliter. Qui sunt ad accusationem matrimonii admittendi. Rl
quod tres sunt casus, aut accusatur matrimonium per adulterium
tunc soli coniuges admittuntur, et non extranei. Ro huius est, quia
uxor tamen interest, xxxii q. iii Solent, reconciliari enim possunt si volunt
de penitentia d. i. c., aut accusatur quo ad vinculi dissolucionem, et per
parentes, tunc omnes admittuntur, preferuntur tamen proximi et consan-
guinei et proximi Ro huius, quia ex hoc infringitur publicum ut
esse, ne sit quieti coherent, aut accus accusatur per defectum
vel per frigiditatem maleficium vel simile, et tunc soli coniuges ad-
mittuntur Ro huius est, quia potest retinere propriam actam, si vult
ut sororem si non ut uxorem, et uxor virum frigidum ut fratrem
si non ut maritum defrigi consultationem xo delictum. Et hoc
colligitur ex dictis primo supra Rubrica et dicti supra Glo prima querit
et solvit Querit glo. de quo causis intelligitur quod dicitur in lege de duobus
Rema pluribus locutio duorum inmodo contenta est de re in pluribus Ex
glo Rl Jo an, quod non videt quare se glo in hoc fatigat,
de materia ista vide in reg. pluribus de reg. iur. li. vi Glo 2a
querit et solvit, videtis in textu dicitur, quod iste vir per homici-
dium quod commisit de civitate exivit Sed quero iniquitas in licet

incontinenti

eum sequi tenebatur et vir quod sit, xxiii q. v. unaquaeque, ubi dicitur quod
unaquaeque mulier sequatur virum suum, sive in vita sive in mor-
te, et xxxii q. ii. c. quibus [struck] Soluto mulier tenebatur eum sequi
nisi vir fiat vagabundus de hoc vide quod no. in dicto c. unaquaeque
et in c. c. quibus xxxii q. ii.

A nobis. Accusatio et testium in causa criminali publicari
et non per cedulas fieri debet, et dividitur in duas partes, in prima parte quae-
stio, in secunda conclusio ibi, ad hoc videlicet casus. Pone talem casum
aliquid potest contra aliquem accusari vel etiam testium super eo fieri conscriptu-
ram cartule vel non, et videndo dicit quod non quia talis conscriptio
nihil facit ad probationem nisi ad praesumptionem, et ideo per con-
scriptionem solam cartule sive ferri non potest nisi ad [struck] admittitur
suffragentur. Accusationem potius dicit de inscriptione quam
accusatione quia ad hoc debet dirigi accusatoris intentio ut testes
a principio secundum Jo. An. deprimentes sed hoc non sufficit alia lectura
ut intelligatur examinatio ac inibi testium, c. de testibus cum nos et c. pretereo
et c. licet. Nota conscriptionem sive praesentia non potest aliquis ma-
litiam accusare et etiam in causa criminali nullatenus audiuntur praesens
testium conscriptionem secundum abbatem. Ex isto trahitur videlicet quod testes
propria voce et non per cartulam deponere debent, de eo ubi testes et in lege
una ff. de re sive remota, quia iudex debet inspicere faciem testibus
si est rubea vel non, secundum hoc infra eam sunt. Et quod dixi
quod testium conscriptionem non auditur, hoc verum nisi testis fuit mutus
et alii testes desunt, tunc potius conscriptionem deponere, ar. c. de spon-
salium apud, fit in q. in fi. Servari. Quaero sic aliquid post-
ea et similia libelle accusatorii excluduntur. Respondeo quod non, debet
excludi accusatio data in praesentibus pro absentem, quia debet esse praesens
qui accusat et qui testificatur. Et ratio istius est, quia iudex
multa debet considerare in teste, mentem, trepidationem, vacillationem
et conditionem. Et si alius a iudice examinat testes ipse debet certificare
iudicem quanta illi sit fides adhibenda, pro quo facit quod not.
de teste causam, et de fide instrumento constitutum, vel per voce propria
non iurati, quia non testimoniis sed vocibus testibus est credendum
secundum hostiensem et Jo. An. Quaero aliquid est vera accusatio cum matrimonium
impetitur, pisto ad intentionem aut agitur ad separationem thori, tunc
non est proprie accusatio simpliciter. Si agatur ad dotem vel retentionem
nec etiam proprie est actio, sed sapit naturam mixtam, aut agitur ad
penae impositionem tunc est proprie accusatio quia tunc debet
sequi inscriptio ad talionem, de poena tunc, aut vinculi separationem
tunc non est accusatio secundum Jo. de lig. Glossa prima ponit duas
lecturas, videlicet hic dicitur utrum super accusatione unionis nihil
propria voce depositum debent per cartulam scripture admitti
extra glossam, sed quod dicit glossa accusatione potius de inscriptione
dicitur cum sit hoc mixta, c. de poena tunc, et ad hoc tendens ut
a principio cessatur, nec in unionibus continentis locus est accusationi
c. ex parte ... ad dissolvendum, quia quod non est accusari non potest
ut ibi, tamen dicit glossa quod de utroque potest intelligi. Glossa sequens
not. praesumptionem non probare nisi sit violenta. Conscriptio
namque cartule pro teste non facit probationem nisi continuam ad
ad praesumptionem ex [illegible] instat

cessus

ad admittendam

nota

potest

quod

[illegible]

quod

Glossa [illegible]

[illegible]

Videtur in causa ... super ... et contractu ... in coniugium et parentes ... [illegible]

[illegible]

Glo. ma. compescunt contrarium dupl. ... glo. dic. quod ... [illegible]
... , ... per consuetudinem ... [illegible] ... pro
... [illegible] ... ad finem ... [illegible]
... [illegible] ... sunt admisse
... contrarium glo. ... [illegible] ... concordat

Insuper in vite desponsata post ea sponte cognita contra mariti non
auditur. Et est huius divisio infra consultatio in secunda responsio. ibi in
hoc itaque casu per sancte clementiam contrat matrimonium cum quadam
puella minori in quo postea per plura tempora sine coactione cohabitavit et
pluribus carnaliter cognovit, deinde illa nunc proclamat ad divorcium
quia a principio propter minorem dissensit, quod causam plerique electionis probant
quia ante in hoc casu sit audienda, propterea dicit quod non ex quo ad statum
legittimam veniebat cum cognitionem sua non contradixit, et se carnaliter cognosci
permisit videtur in minori consensisse. Sicut enim cum consensum legitimum quam
in .xij. anno expectata potuit dissentire, sic per eam tempore legittimo accedente
semel tantum carnali copule consensit, super hoc sibi silencium indicit.
Contrarium et causam contradixit ut patet per sequentia. Nota si mulier veniens
fuit desponsata, tamen ex quo postea sepe fuit cognita vel semel in
carnalem copulam consensit, amplius matrimonium accusare non potest. Et
novum dico consensit. Ab contra de spon. impu. Continebatur, et c. de illis.
Quod dicitur accusare sub pretextu dissensus. Ab con. c. c. c. y. Item
novum quod ab initio non tenuit tractu temporis per rathihabitionem sequentem con-
valescit, faciunt ea que leguntur in vero ratihabitionis, de regulis iuris li. vi.
et sic patet quod ipso facto illud quod non valuit confirmatur, quia ista mulier autem
legittimum consensum quam expectata in xij. anno potuit dissentire, et sic
patet quod puero ignorante principium pubertatis sue erat prescripto ut extunc
reclamare non possit. Sed contra istud ultimum oppono, contra illud quam non
est intelligens non currit prescriptio, sed sic est pupillus qui est instantiam tam
ignorantie ignorat enim quid agit. C. de fal. mo. l. 1, quare ergo non
audietur ista puella contra ... reclamat. Solucio: specialiter est
in matrimonio propter pericula animarum vitanda et favorem matrimonii, ut habetur non
... et quia parentes de etate ... sunt, ac ... vide
Et parentes pro eis reclamare possunt de ... accedens, vel in aliquibus ... maior
reputatur et sic contra ... de reg. iur. ... Et in talibus
potius parentum negligencie quam sue taciturnitate imputatur, quia parentes
... sunt ... amorem filiorum suorum, quam ipsi, ... parentes debent
eis providere si vident ipsos dissentire ducendo eos ad episcopum vel officialem
Et ... filia venit coram nobis et reclamat contra sponsalia
que ... contraxit, nec possum eam inducere ad consentiendum et ita
... not. hic ... et ... ... an. Sed numquid si ista de qua dicit con.
cognita non fuisset, fuisset matrimonium presumptum vel non, dico quod sic, quia
potuit reclamare et non reclamavit ad veniente debito tempore. Sed tribus
diebus stetit post traductionem et adventum temporis, quod dicit ut c. de spon.
impu. de illis. Et ideo videtur potius contra dici, ex quo semel carnali
copule consensit. Et quod probabiliter consensisse, dicit ... quod sine probatione
alia presumitur consensisse ex quo tamen carnalem copulam violencia non
allegatur, de quo ... de spon. ... qui ... glo. secus si fuisset in ... cognita
ut ibi non ... Sed ... presumitur ratificando dicit ... quod ex duobus
... tempus et carnalis copule, sic c. de spon. ad id, quod licet unum
sufficeret, ut ibi not. Hostiensis. Glo. ultima arguit ratificando valeat sine valere
facit quod ab initio non valebat, quia ex quo ista in proposito carnali
copule consensit, tamen omnibus violencia precedens sublata videtur. et
... tenet c. de spon. impu. de illis de eo qui duxit in matrimonium
... contra glo. de hoc quod dicit glo. tractat hic Hostiensis et de hoc vide plenius.

Cum nec ar pes

S In regula cautionum de regl. iur. li. vi. Innocentius iiij. hab. ibi Jo. an.
Significante repellitur accusans matrimonium propter turpem questum
In supra posita pontifex scilicet narrare ut ibi comissio ibi. Cum igitur /Nasc. (casus)
Andream Martinus de Szamothuli / significavit domino pape / ipso duxisse
quandam .N. in uxorem / Eandem / nunc a pluribus mulieribus videns forte ma
trimonii nimis ardentem in amore filie sue / vel forte ipsa mulier ha
bebat illum virum odio / et ideo nolebat consentire / ut ab eo pe
cuniam extorqueret / et licet conatum suum non potuit adimplere / tunc petit
pecuniam ut ab accusatione desistat / Unde predictus Martinus de
Szamothuli petit sibi de remedio provideri / Sed dominus papa mandat
Iudicibus delegatis / si est ita quod mulier predicta calumpniose movit
accusationem istam ex quo maliciis hominum non indulgendum / eam ab
ab accusatione matrimonii repellant / ei perpetuum silentium imponendo.
Nota quod propter questum turpem talis est ab accusatione matrimonii re
pellenda secundum abb. Item nota / quod non maliciis hominum indulgendum
de reg. iur. Secundo Item non sunt audiendi / qui solum nocere intendunt
secundum Jo. de lig. Sed contra illud ultimum oppono de decre. ande. de grego
rio prebend. li. vi. Sed dic quod ille non facit tantum ut noceret / sed causa
ut sibi prodesset / quod prebenda vacans consequeretur ut Jo. de lig. Secundo
textus dicit si est ita / quod dicta mulier calumpniose movit hanc accu
sationem tunc repellatur ab accusatione Sed queritur quomodo constabit
de calumpnia / cum nemo presumitur calumpniosus vel dolosus nisi
probetur / Solutio quod istud probatur per testes cum quibus tractatum fuit
et quos corrumpere conabatur / vel procuratores per quos pecuniam postula
bat / vel quia publicatis attestationibus per quas nichil probavit / vult alios
testes producere / quia tunc non audiatur / quia presumitur calumpnia con
trariam / de dolo et contumacia finis secundum Jo. an. Sed nunquid hoc est
generale quod nullus admittatur ad accusationem si constat quod mala ducitur
intentione / dicit Jo. an. quod sic / vel forte illud quod hic dicitur de accusatione
locum habet in denunciatione / ubi denunciator debet esse sine crimine et qui
coniugibus matrimonium cum non accusatur per se nisi a coniuge / quia cognomo (?)
non est publicum crimen / tunc nulli admittuntur nisi illi quorum interest
Sed denunciatio est crimen in quo manet art. i. c. pre. / Et de despon
impu. ad dissolvendum secundum Inno. et Jo. an. Glo. i. ponit duos casus
in quibus auditur alii nocens et sibi non proficiens / primus casus est
C. de natu. libe. autentica licet / ubi dicitur extra glo. quod uxor supplebat nota
filiis naturalibus qui succedunt in duabus unciis et sibi non prodest quia ipsa
est excludi a successione Item per prima sita solemnis non prodest pe
nitenti quo ad deum et tamen nota sequitur sit quod non iteratur e. di.
quamvis Glo. ultima post dicto notabilia colligit art. sit contrarium cui
stare videtur dicit in clericis secundum fran. Zab. quod in matrimonio offertur gratia
ut notatur prima q. i. quicquid et pecunia que inrevenit in matrimonio pro
dote est propter onera matrimonii supportanda Sic ergo non datur pecunia
in matrimonio sed pro oneribus matrimonii portandis et licet in actu matrimoniali
non assit gratia conferentis in habitu vel in re communia et cetera
ad est tamen ut in illa actu compluries damnoche alias sit sine mortali
peccato in quantum dicit sacra / et ita talis gratia confert in matrimonio nisi ipse
ponit obicem ut in dicto c. communia
Cum in tua repellitur ab accusatione matrimonii qui denunciare
tempore tacuit et denunciationem probabiliter ignoraverit / vel iuret de no
vo didicisse quod obicit et quod non maliciose non apponat quem
dimissio / ratio super quo casus intimus per Sancte Thome et Seia
contraxerunt unum et alium consanguinitatis fuerunt banna in ecclesiis
proponi tempore denunciationis predicto banna edicebantur nullus apparuit
accusator Sed post contractu unum aliquis accuset ipsum qui

non est repellendus, quia ipse non est culpabilis, licet illos culpa de silencio cita ab accusatione sic removeret. ~~Se nd de primo~~

tempore denunciacionis tacuit, in quid accusacio eius sit audienda, re-
respondet distinguendo, an is qui accusat denunciacionis tempore loco
dioc. existebat, vel erat prius, sed denunciacio eius non poterat ad eius
pervenire noticiam, cessante iusta causa, ut puta, quia infirmus existens
frenesia laborabat, vel erat minoris etatis, in qua talia non comprehendere potuit,
vel alia iusta causa et tunc eius accusacio est admittenda. Aliqui enim in
dioc. existens presumitur venerat scivisse denunciacionem, tanquam suspectus
est repellendus, nisi primo firmavit iuramento, quod postea didicerit ea que obi-
cit, et ad hoc ex malicia non procedat, et in hoc casu etiam si didicisset
ab illis qui tempore denunciacionis siluerunt. Nota quod tempore denunciacionis
quis etiam in ingressu nichil dicit post contra electum non auditur, nisi denuncia-
cionem ignorasset probabiliter. Abb. con. 1 de elect. c. 2 li. vi^o. Item nota
quod terminus prefixus ante electionem volentibus ipsum accusare precludit viam
accusare volentibus electum post confirmationem ita quod postea non audiuntur.
Si autem electum non dum sit confirmatum audiuntur etiam lapso termino
etiam si in edicto sit hec clausula, ut postea termino non audientur, facit
de preben. Si tibi absenti li. vi^o, et hec vera nisi post modum per sententiam
fuit ei silencium impositum, quo casu etiam re integra non auditur.
Et de iuramento et ma... ... diffamari. Item nota quod non presumitur
quis ignorare quod publice factum est de po. pla. [illegible]

[illegible]

ar de esse personaliter, aut tenent alia de causa hec re-
pellet vel filium ab accusatione in hoc sed circa ad denunciationem
Glo. in Glo. argu. alleg. et facit, videmus quod secundum plures dicunt
constitutum in annis minoribus et quod denunciarum [illegible]
[illegible] sit in certa persona venerit ad debitam etatem [illegible]
Glo. repellendum [illegible] accusare [illegible] facit ut [illegible] Glo. in iii repel-
lendus [illegible] quod exigunt et facit, licet [illegible]
de aliquibus [illegible] consummari quod denunciationis [illegible]
ad [illegible] in ipsa [illegible] suspectus [illegible]
[illegible] ab accusatione repellendus. Glo. [illegible]
Glo. similis Glo. similis [illegible] de [illegible] salvat [illegible]
[illegible] et [illegible] et facit [illegible]
[illegible] tempus denunciationis [illegible] dederit
[illegible] denunciationis [illegible] ab accusatione
repelli [illegible] Glo. [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]

De divorciis rubrica

Visso qualiter matrimonia contrahuntur et accusantur videamus qualiter
dissolvuntur et ideo sequitur rubrica de divorciis, que quasi finis
est [illegible] quantum ad thorum, ubi probabit de materia habetur
xxviii q. i et ii, xxxii q. vi et q. vii per totum, et xxxiii q. ii, xxxv
q. vi a principio dic et duobus capitulis sequentibus, et q. ix per totum. Concordat
rubrice, de [illegible] c. ii et ultimo, de testi. albertus, de [illegible]
[illegible] vallis, et c. [illegible], de regulari veniens, et de exceptionibus [illegible]
[illegible] sit [illegible] an. Sed quid est divorcium dicit [illegible] in fine
c. ii in summo, quod est inter virum et uxorem legittime facta separatio, et
dicit legittime quia scriptum est quos deus coniunxit homo non separet
quod debet intelligi non separet scilicet violenter sine lege et absque ratione
Non enim homo separat quos pena dampnat quos reatus accusat quos
maleficium [illegible], xxxiii q. ii [illegible] deus etc. Et dicitur divorcium
a diversitate mencium, vel quia hii qui matrimonium distrahunt in diversas partes
[illegible] secundum [illegible] in summa. Et due sunt species divorcii
unum generale et aliud particulare. Generale est quo matrimonium ita separatur, quod
conjuges [illegible] absolvuntur a vinculo matrimonii veri vel putativi [illegible]
solvuntur in duobus casibus, primus est [illegible] inter quos
est verum matrimonium, licet non ratum ad fidem convertatur, alter [illegible], vel
non sine contumelia creatoris et cohabitare volenti [illegible], et de hoc
[illegible] ibidem in glo. super verbo contumelia. Secundus casus est inter
fideles, qui sumitur a gratia precedente [illegible] dilectione creatoris [illegible]
[illegible] unus coniugum vult transire ad religionem ante carnalem copulam
de quibus [illegible]. Sed vinculum matrimonii putativi dissolvitur per
multas causas, que impediunt et dirimunt matrimonium, ut per consanguinitatem
et affinitatem votum sollempne, et alia de quibus dictum est supra
Sed particulare divorcium [illegible] est [illegible], et dicitur parti-
culare per [illegible] debiti non reddendi quo ad thorum et mutuam
servitutem [illegible] quo ad effectum et vinculum maritale, quia matrimonium
[illegible] quo ad vinculum non dirimitur nisi per mortem [illegible]
de [illegible] alii distingwunt divorcium in perpetuum
et temporale, temporale quando et judex aliquos ad tempus separat, perpetuum est etc.
aut per [illegible], de [illegible] sit, aut [illegible]
[illegible] sequitur. Breve est et [illegible] non summatur [illegible] summari
Si qua mulier que mechatur in sui viri mortem, [illegible] mariti abs-
tinere [illegible] non debet, licet conatus non habuit effectum. Casus [illegible]
[illegible] mulier in mortem mariti sui conspirata est, et aliquos subordi-
navit qui debebant eum occidisse, ipse aut virum [illegible] subordinatus

[illegible]

se defendendo interfecit. Quero utrum ipse maritus mortua sua uxore vel
ipsa muliere contrahere poterit. Dicit papa, quod maritus post mortem eius con-
trahere potest, sed ipsa insidiatrix vite sui mariti non, sed penitentiam agendo sine spe
coniugii permanebit. Nota casum sumarium et quod dixi in casu post obitum ma-
riti hoc ideo quia ante eius obitum dissolvi non posset per machinationem
eius, facit infra de divor. gaudemus. Item nota quod non tenetur de homicidio
si se defendendo aliquem interfecit de homi. c. vno in clementina. Sed oppono
contra textum qui dicit post mortem uxoris de l. consensu l. de reptu. Et in autentica
de nup. § porro eadem in quibus legibus dicitur, quod per machinationem alterius
coniugum alter potest ab eo dimitti, et cum alio contrahere, soluto vinculo per
hanc causam potest dimitti et cum alio contrahere, sed inter canonem non, quia quos
deus coniunxit homo non separat. Et ideo alia supplemus post mortem alterius si
sit non glosasset hec decre. concordasset cum legibus, que per hanc
decretalem sunt correcte. Vincentius autem dicebat decretalem loqui, cum
mulier per viri adulterium per eum commissum insidiabatur viro, qui omni fame
viri per tenebatur in toto forcius vite ipsius, ff de adulteris l. si adulterium
sed tene primum secundum Jo. de lig. hic. Sed quere utrum vir tenetur cohabitare cum
uxore que sit insidiata vite sue ut potest refrenari. Et dico quod non, ex
quo nulla cautio potest mederi. Immo in isto casu potest reici et ei petenti re-
stitucionem viri obstabit exceptio C. de resti. spo. l. vlti. § si tamen quidam
vincit illa mulier non potest contrahere in c. pen. secundum Hostien. et Jo. an. hic prima
glo. notat, quod exceptio istud [struck through] non sunt directe voluntarium de quo hic
dicitur, tunc non impedit quominus ille vir post mortem uxoris insidiatricis
cum alia contrahere potest, quia homicidium non impedit unionem, nisi
in casibus in quibus glo. dat remissionem et de hoc vide xxx in q. n. § de
penitentibus. Et quod ibi notatur, Glo. n arguit a le minor vira signat vin
... et remittit, ...us solum ..., arguit glo. quod conatus sine effectu
punitur l. i. di. si quis cum ... Sed contra de spon. c. ultimo. Ex glo.
de hoc dic ut ibi notatur in ultima glo. Sed quid si talis mulier contraheret utrum
teneret unionem, dicit glo. quod sic extra glo. idem Hostien. tenet et que sunt
crimina dirimencia matrimonia vide s. Hostien. in summa de matrimoniis § carnaliter
impedimenta ubi sunt et alia et se et de spon. § finali vers. Item de ... [struck through]
Quesivit coniuges per alterius crimen non separantur, nisi spiritualiter vel car-
naliter fornicentur, et tunc durat unionem ... separati ... Et hic
tres partes secundum tria dicta, secundum ibi ... ibi in viris per si ... casus ...
... ego. Quero utrum mulier per furtum vel aliud crimen viri
possit petere separationem dimorcij, papa videtur quod non, nisi per spiritualem vel
carnalem fornicationem. Secundo quesitum fuit, an per infidelitatem viri
qui nititur ad infidelitatis errorem trahere uxorem suam, potest mulier a viro petere
separari. Et papa dicit quod sic, eo vivente eo alius ei nubere non licebit
nam licet separantur quo ad cohabitacionem, remanent tamen coniuges quo ad
vinculum. Tercio quesitum fuit, utrum ea que dicta sunt de mulieribus
habent locum etiam in viris, videtur quod sic. Nota quod infidelitatem et
adulterium, et non per aliud crimen coniuges sunt separandi. s. cum vnus alium
trahere vult ad infidelitatis errorem, secundum abba. hic. Et ista dicitur fornicatio
spiritualis quasi unus coniugum labitur in heresim, ut hic. Et licet dominus spe-
cialem solam fornicationis excepit, quia per eam solam dicit uxorem dimittendam
C. de spon. expte, tamen ibi locutus est generaliter non distinguendo de fornicatione
utriusque mathei xix, eum apostoli interpretati sunt hoc id intelligendo de spirituali
fornicatione xxx in q. i. ydolatria, et ff. c. et c. uxor. de consa. coniugatorum c.
ultimus. Circa materiam huius capituli dicunt aliqui doctores, quod spirituali
fornicatione non separatur unionem, nisi quo ad mutuam servitutem unde
tali non obstante quo ad solucionem debiti unius remanent obligati, et
moventur ex eo, quia dominus solam causam fornicationis excepit
generaliter, et constabit quod solum loquebatur de carnali fornicatione. Sed

ut dixi hostiensis dicit hanc opinionem erroneam, quia dominus indistincte
dixit non exprimendo carnalem vel spiritualem Mat. xix. Agitur indistin-
cte debet intelligi, de sponsalibus Clemens igitur et extra xxvii q. i uxor. Igitur coram
interpretandum standum est. Quam filii sunt legitimi per versus lex quia tamen
detestabiles nisi Item marthe § i. Et infideles favorem expedit sic
interpretari alias timendum esset quod infidelis conversus debiti solu-
tionem non curaret ad fidem venire, quia quando debito videt se fraudari
facilius veniret, ut potest colligi in c. dudum secundum hostiensem et Jo. an. hic in
novella. Idem prima notat, quod pro nullo crimine uxor potest dimittere virum vel
ego nisi propter fornicationem carnalem vel spiritualem, vel nisi machinetur
in eius mortem, ut supra c. xxi. de hoc dic ut ibi dixi per Jo. an. Item
trahit quod turpis condicio adiecta matrimonio habetur pro non adiecta
de hoc dictum est de condicionibus appositis c. primo et ultimo.

Pono viii. Non potest dimittere uxorem sine iudicio ecclesie, etiam propter no-
torium impedimentum hoc primo. Si fama defert impedimentum quamvis
etiam nemine opponente Episcopus potest de hoc inquirere secundum Joan. Et sic
[illegible] potest, ra. ibi. Preterea, Casus et quidam comes habens uxorem
suam Bertham absque iudicio ecclesie dimisit dicens eam esse cognatam
sue uxoris defuncte fuisse. Queritur an hoc facere potuit. Papa videtur quod
non quia si parentela esset probata et notaria fuisset tamen absque iudicio
ecclesie a sua uxore non debuit separari, quia papa mandat episcopo Ambia-
nensi comitem ad recipiendum uxorem suam que restitucionem petit di-
stricte compelli, quam si recipere nollet, eum et suam mandatam
vinculo excommunicationis astringat. Tandem fuit quesitum de aliqua
questione, quidam qui contraxit matrimonium cum quadam cognata sua, quod
matrimonium nullus accusator denunciat, sed sola fama impedimentum
defert, per quam dicit publicam puellam notariam esse uxorem
nisi essent in primo vel in secundo gradu. Tamen episcopus debet de hoc inquirere et
si fama defert impedimentum, illud matrimonium constante alias maturitate
ad libita dissolvat. Nota quod sine iudicio ecclesie vir non debet uxorem
suam dimittere etc. etiam si sit notorium impedimentum. Et sine accusacione
potest episcopus de impedimento matrimonii inquirere, secundum abbatem. Et dixi uxorem,
secus de sponsa de futuro alias contra decretum qui cognovit consanguineam
uxoris ptotum. Et quod dixi sit notorium, intellige alias quam primam, alias
con contra c. xxi c. i contra quam filii sunt legitimi plarum. Item nota quod
in notoriis servatur ordo iuris, de hoc in glossa prima secundum Jo. de lig. Item
spoliatus ante omnia est restituendus Jo. de lig. Item dicit textus
si parentela esset notoria, adhuc vir absque iudicio ecclesie uxorem suam
dimittere non potest. Sed numquid propter fornicationem vir potest eam dimittere
absque iudicio ecclesie. Et videtur quod sic, quia ex quo semel est cognitum
adeo permissum, ut c. de spon. expte, tunc non videtur ad aliud recurre-
dum, xxxii q. vii c. i. Dicit hic hostiensis quod verius est opinio, quod
propter fornicationem non licet viro relinquere uxorem nisi prius sententia fuit
lata super separatione, dicit tamen ipse quod quo ad debitum reddendum
iam est lata sententia a iudice maiori scilicet a deo, qui propter causam forni-
cationis iubet eam relinquere ubicumque est fornicatio vel fornicationis
violenta suspicio secundum Jo. xxxii q. i dixit, alias siccam sciente
cognosceret non reconciliatam permaneret, ut eadem causa et ratione
contra quam uxorem, et c. se, tamen ad aliam similitudinem mutua potest hoc fa-
cere, tamen non est tutum. Et ideo dicit angl. dubium hoc reinquisit non tamen
insistit xxxii q. vii c. i et ii. Et ideo propter hoc non est recurrendum
ad iudicem alium, primo quia semel cognitum est, ut dixi supra
Secundo, quia si contra hoc puniatur non valet sententia xxi di. inferior
Sed numquid quo ad thorum revertendum est ad iudicem recurrendum
propter fornicationem commissam. Et dico quod sic, quia de isto dominus

ypo. de ... ut est
inde ... publicam
notoriam esse ... ux.

Glo pe arguit all. tca dic in scrin adducit quaerit et silent Lex c. quum quid tra de qui spiritual
etiam nota fuit ..... vero sibi alii .... sed .... pe ... vellet glo ...

Dubia ... allegat
gradibus ...
sunt de ... silent

no loquitur, quia nec mbet nec pmittit in c. ex. plerumque. Sed pone
uxor relinquitur a viro per fornicacionem quod ad debitum et proximam
sententiam sine auctoritate ecclesie, nunc uxor venit ad iudicem ecclesie con-
querens se iniuste derelictam, quia dixit se nunquam commisisse for-
nicacionem nunquam audietur dico quod alia semper eam audiet, donec
ei de adulterio prius sit facta plena fides in c. ex. pte., quia ecclesia non
iudicat de occultis et de simonia. Ita igitur uterque virum probare adulterium
commissum, Sed pone quod in civitate ipsa commisit fornicacionem, et
negat et vir non potest dicere probare eam fornicatam fuisse dico tunc
vir aut reconciliabit eam sibi aut pacienter sustinebit sinam excom-
municationis, de sen. exco. inquisitionem, de hoc vide quod not. Hostien. in su.
v. Sed nunquid, et ita per omnia not. Hostien. in lectura et Jo. an. in novella
et Jo. de lig. per eos Sed ad claudendum intellectum ego possum ista mea
ad bonus quia ipsi per questiones notant, Item si fama sit de aliquibus
quod attinet eis in primo vel secundo gradu consanguinitatis, quia sunt
soror et frater, vel filii duorum fratrum, dic Jo. an. si ipsi hoc fatentur et iurant
potest sine calumpnia ecclesie eorum separari etiam si nulla alia probacio reperiatur
Et sit per intelligi, xxxv q. v. c. Duo, q. dic no. nos de de Sponsa impu-
bium attestacione, sed si sola fama sit de ulterioribus gradibus, de hoc potest
episcopus ex officio suo inquirere, et cogere illos qui vicinorum noverint ut
eum super hoc certificent xxxv q. vi. Episcopus imo qui sit lex impedi-
mentum de determinare, de cog. spi. sum Jo. an. ~~Sed peccato contra fidem que
spectant ad~~

Significasti. Repellitur uxor petens restitucionem mariti si notorie
fornicata est et maritus contemnit Et est qui dimisio
et secunda ubi consultatum Casus potest sancte. Quidam uxorem suam
pro eo quod sibi suggestum erat ipsam incestum cum quodam suo consangui-
neo commisisse absque iudicio et licencia ecclesie dimisit, propter quod iste fuit sina
excommunicacionis astrictus, ymmo erat videns severitatem, continentes non
vixat, sed sobolem de alio uno suscepit, mechatione se viro restitui suppli-
cavit, asserens se ab ipso iniuste repulsam, et eundem etiam ei occasionem ad
ulterandum per subtraccionem vectoris et carnalis copule prebuisse, iudex dubi-
tans quid esset faciendum consuluit papam qui consultus rendit, quod si notorium
esset ipsam mulierem, ante adulterium commisisse, tunc predictus vir ad eam
recipiendam in uxorem cogi non debet, et hoc est verum nisi constaret ipsum virum
cum alia medio tempore adultera fuisse, Nota non potest petere restitucionem quicumque
qui contemnendo non fuerit Tertio si ab eo iniuste fuit dimissus sed ab
et dic non fuerunt sciencia, secundus si ignoravit aliquam mulierem cognovisse
credens eam uxorem, alioquin con. xx iii q. ii. Et intellige sponte alioquin con
xxxii q. v. proposito, ubi dicitur de violencia que solet quandoque inponi ad forni-
cacionem inducendam, Et de hoc vide quod no. c. eo et q. ii. c. de pudicicia
a violento susceptore eripi non potest, Item nota quod non est de facili credendum
suggestionibus lxxx vi di. Si quid nec res incognita seu non dum probata
aliquem debet ad vindictam attendere, nec licet marito uxorem obstante causa
dimittere nisi aliud esset certum vel saltem violenta presumptio xxxii q. i
dixit, Et iste iniuste fuit excommunicatus secundum Hostien. et Jo. an. Sed quid fuit ex
dubitandi dic quia male separati fuerunt sine auctoritate ecclesie et ideo videri
possit tunc velle petendo restitucionem mariti non est repellenda ratio deci-
dendi est notorietas delicti, quia notorium erat mulierem commisisse adul-
terium Jo. de lig. Iudicum separatum per adulterium mulieris reintegratur si
vir postea fornicetur, Communis divisio ... ubi vide

Ex litteris

ptes formati Casus in textu. Quidam Episcopus intimat domino pape
quod quidam v. quandam duxerat in uxorem quam paulo post
convoluerit, eo quod idem v. dicebat sibi per violenciam et metum in uxorem
dotam, propter quod petebat sinaliter divorcium celebrari, et probaciones ad
mitti, que tamen admisse non fuerunt Tandem memoratus v. uxorem suam

de adulterio accusauit coram iudicem ordinarium, que mulier in iudicio compa-
rens cepit publice confiteri se memoratum crimen commisisse eo quod
vir suus et de vite necessariis providere noluisset. Cum autem iudex dilige-
cius a muliere inquireret an ad suggestionem alicuius tam turpe crimen
contra se proponeret, ipsa videns quod non, sed predictum crimen manife-
stius commisisse asserebat, per quod predictus dominus convocato capitulo
de consilio fratrum suorum tandem cum muliere predicta continenciam in-
cepit, ita quod caste vivunt ab invicem segregati. Sed hoc non
obstante prefatus vir furtive et clandestine cum alia sponsalia
et nupcias de facto iterare celebravit, quod audiens ordinarius an forma-
sit se here, diligenter inquisivit. Sed predictus vir rei seriem expli-
cans ad audienciam domini pape ~~apple~~ appellavit. Dominus autem papa
informatus ~~de veritate vult esse~~, mandavit iudici, quatenus si ita est
predictum virum ad uxorem redire compellat. Nota quod per sequente
fornicacionem coniugalem potest quis coniugem repellere, qui fuit fornicatus
secundum abbatem, et licet delictum unius non levet alterius, tamen enervat
ius alterius xxxii q. i. mortui in fine. Et quod dixi quod quis coniugem
potest repellere per sequentem fornicacionem, hoc verum nisi sit processus
aliquis contra delictum qui iungat cum finali. Et ideo hoc est verum coniugibus in eodem
statu manentibus, quia si post sacrum ordinem susceptum fornicaverit
secus est vel professionem, ut supra dixi, quod tenuit vide nomine homo
iuxta notata xxi di. c. i. Item nota per hanc decre. quod statur
confessioni mulieris, quando agitur ad separacionem viri quo ad thorum
secus quo ad vinculum coniugale de eo qui cognovit consanguineam uxoris sue
supra eo, et si hec confessio ex deliberacione provenit non potest postea
revocari ut erronea, facit supra in tercia causa c. vir. vide quod papa
in fine c. mandat quod prefatus vir ad uxorem suam redeat. Sed
contra supra c. proxi. in simili casu vir ad mulierem cogi non debet. Solucio
hic propter confessionem constabat de adulterio utriusque, et ideo uni-
tua stat compensacio, ut supra c. proxi. et sic non contra dicit si quis vendat
Sed quare faciebat hic promulgata, et quesitio pro viro et pro muliere in
hoc casu facit premissum matrimoniale quod nunquam fuit ruptum. Item
postea facit ius naturale aquo a quo vinculum matrimoniale firmitatem capit
instituit de iure naturali contra preceptum, quod stabile permanet et cetera sed
naturalia. Item iuridicum auctor ipsius, ut no. de fergi c. fi. Item incon-
tinencie periculum de eo qui cognovit consanguineam uxoris sue. Iordane apostoli preceptum
de coniugali corporum debito dicentis nolite vos fraudare invicem
quia quod exigitur est reddendum. Sed primo facit adulterium mulieris
per eam commissum. Sed deletur ista excepcio per adulterium viri supra
c. proxi. in fine. Item excepcio rei iudicate illa tamen in causa matrimoniali
non potest, unde nec sententia lata per adulterium transit in rem iudicatam
donec separata per adulterium ingressa sit monasterium et professa cum
ante professionem maritus sibi eam reconciliare possit, multum quod non
posset si transivisset in rem iudicatam, et ideo in proposito danda
fuit pro muliere sententia cum eius iura sunt pociora secundum hostiensem et io. an. et io. de
lig. post eos. Sed quero quare in proposito iudex admonebat ipsam
mulierem ne aliquid contra se faterentur, cumquid debebat hoc facere
de iure dicit. ab. forte iste iudex credebat sicut quidam legiste
asserunt, quod confessio super crimine facta non preiudicaret ei, nisi per-
severaret in ea, contrarium tamen est verum secundum canones, quia bene creditur
confitenti super criminibus, supra de electo. per inquisicionem, de confess. c. i.
et quod leges dicunt intelligendum de confessione dumtaxat per tormen-
tum corporis extorta, quia quidam sunt tante impaciencie, quod
pocius velint mentiri quam tormenta pati, et illa est ratio legis
ff. de questi. l. i. §. Si quis ultimo vers. dicit quod si quis mortem
mente

confitear maleficium non propterea est ei fides adhibenda sicut abbas dicit
Et circa hoc querit Henricus an confessio in iure facta dicitur preiu-
dicet confitenti Et distinguit aut persona confitens patitur vicium vel
defectum vicians vel viciantem ipsam confessionem, ut quia furio-
sus vel mente captus, de furio. ab intesta. cum dilectus, vel pu-
pillus ff de confess. l. certum, vel minor cuius confessio licet valeat ipso
iure tamen adversus eam restituitur, ut in dicta l. certum § permittitur, et
tunc preiudicat ut ibi, aut confitens est sane mentis et maior, et tunc
aut queritur de confessione extorta per tormenta et talis non preiudicat
nisi postea nulla vallata et sponte perseveret, de quo dicitur, ut no. 30 q. 1 c. in
glo super vo confessionis et Bernardus dicit Ubi non perseveret talis confessio, non
proderit sibi postea ea revocatio, 15 q. 5 presbiter Aut queritur de confessione
non extorta per tormenta, et tunc aut est facta coacta erronee vel
ignoranter, et talis dummodo de hoc legitime constat non preiudicat
[illegible]

et non [illegible] [illegible] [illegible] unus [illegible] in heresim, [illegible] [illegible] inter infideles
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infideles [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] fidei quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sed
[illegible] aliquis [illegible] [illegible] regulare est quod nullus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad alia vota [illegible] [illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alii [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alii [illegible] [illegible] [illegible]
in fide [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad fidem [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] infideli-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primo si non vult fideliter cohabitare
Secundo si vult ei cohabitare sed non sine blasphemia divini nominis Tercio
vel vult ei cohabitare sed non sine mortali, quia vult alium pertrahere ad infi-
delitatis errorem, et in hiis tribus casibus [illegible] ad fidem conversus pertra-
nsire, et inter infideles in hiis casibus solvitur matrimonium, Sed si unus fide-
lium labitur in heresim solvitur tamen mutue servitutis, et hoc est verum et eciam
tunc censetur lapsus in heresim cum confitetur heresim vel de heresi fuit
convictus, alias con[illegible] vi q i [illegible] [illegible], Item nota quod contumelia creatoris
solvitur ius matrimonii inter infideles quorum unus convertitur, et alter in
infidelitate relinquitur, Item nota matrimonium legitimum et non ratum est, quod
moribus alicuius gentis vel provincie contrahitur contra missionem tamen dei, ut matrimonium
infidelium de quo dicit augustinus non est matrimonium ratum quod sine deo est xxviii
q i [illegible] ita, matrimonium ratum est et non legitimum est quod inter fideles
absque tamen debita sollempnitate contrahitur Sed matrimonium ratum et legitimum est
quod inter fideles cum debita sollempnitate contrahitur Item nota quod matrimonium
inter infideles sit verum, non tamen est ratum sed inter fideles verum et ratum
est existit, quia sacramentum baptismi semel receptum non amittitur, sed
ratum efficitur coniugii sacramentum ut hic in textu, Et illa est ratio diversi-
tatis quare in matrimonio infidelium solvitur vinculum coniugale uno converso Sed in
matrimonio fidelium uno lapso in heresim solvitur ius mutue servitutis, quia
matrimonium fidelium est fundamentum sive suum fundamentum scilicet baptismi, quod
non amittitur et ideo tale matrimonium est ratum indissolubile, Sed pone
hic alter ex fidelibus labitur in heresim propter quam conversus [illegible] co-
gitur alter ad eum redire aliqui dicunt et tangit glossa ultima quod
indistincte cogitur redire, nisi velit religionem intrare, petrus de samp-
et iacobus de albe. dicebant, standum est decreto [illegible] de illa, an ille
esset separatus ab uxore per heresim iudicio ecclesie et ipse convertitur
indistincte compellitur redire, Si vero est separata iudicio ecclesie, et
tunc non cogetur. al. sic tene cum primo dicto vult glossa i, cum vis
[illegible] tenuit idem cum petro de sampsona ista est glossa [illegible], si non est
separata iudicio ecclesie et ipse convertitur indistincte compellitur redire
Si vero est separata iudicio ecclesie compellitur nisi velit religionem intrare
et [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] vult, Sed dicit aliquis unde procedit rati-
ficatio matrimonii infidelium, hunc solutio colligitur ex hiis, quia baptis-
mus receptus numquam perditur, propter caracterem in anima impressum Glo. vel

et iste ritum ratificat sacramentum coniugii ut ipsum inter coniuges per-
duret quamdiu vivunt, quia ultra vitam coniugium non est matrimonium, quamadmodum
ipsum sicut et alia corporalia dissolvit, de quibus infra c. penultimo et ultimo
Sed quid de hiis qui sunt heretici, sunt tamen baptisati licet ab hereticis per ea
consumunt matrimonium, utrumque quod est ratum matrimonium inter tales, Solutio, aut sunt
baptisati in forma ecclesie, et sic est ratum matrimonium inter tales contractum, facit
de hereticis decrevimus li. vi, aut non sunt simili forma et tunc tamquam infide-
lium omnino censentur, nec potuit ratum esse matrimonium, cum baptisari non
receperunt sacramentum secundum innocentium de sancta trinitate c. i § sacramentum de sacra
c. i et facit ad id quod scripsi de gradi ap c. fi. supra in glosa Sed quero an
regnitarit infidelis tenetur commorari infideli converso ad fidem quia aut
infidelis aut infidelis est saracenus paganus gentilis, aut est iudeus
Si paganus vel gentilis monet apostolus consulendo ut conversus fidelis
cohabitet infideli, quia posset melius lucrandum orario xxviii q. i § hiis
omnibus, et hoc intellige secundum forum canonistarum, nisi vellent sine contume-
lia cohabitare, aut est iudeus et tunc tali non est habitandum xxviii q. i iudei
Et ratio quia iudei habent leges et perfectas iuros, quibus una sunt et pati
animas simplicium fallere, sed gentiles hoc non habent xi q. iii ad mensam
Et ideo timetur ne iudeus subvertat christianum, et de hoc vide quod non hostil
in sua dignitate infide § quarta principium Et debes scire quod duplex est
infidelitas, ex qua quis dicitur infidelis, uno quia errat in fide sicut
hereticus talis infidelitas impedit matrimonium contrahendum sed non dirimit contractum
ut si catholicus contrahat cum heretica mulierem baptisata tamen matrimonium, alio modo
dicitur infidelis, carens fidei sacramento et baptismo, qui est ianua sacramen-
torum, et istud impedit et dirimit matrimonium xxviii q. i tunc ubi de hoc
glosa supra verbo relinquitur veritatem probat per quatuor concludens secure hereticus textus
dicit quod ille qui relinquitur ad secunda vota si voluerit potest transire Sed
quidem dicit textus quod relinquitur seu contemnitur et glosa deceo quod conversus solus
potest contrahere sine peccato, sed alter relinquens peccat contra legem divinam si contrahit
ex quo est vinculum uxorem Sed utrumque per solam contumeliam creatoris
solvitur tale matrimonium sine sententia ecclesie Et glosa quod sic Sed utrumque statim sol-
vitur matrimonium quam cito venit ad notitiam ipsius conversi quod alter ei non vult
cohabitare sine contumelia vel nisi pertrahat ipsum ad mortale Et dico
quod sic in c. proxima § ceteri aut Sed quid si infidelis per eam dicat quod nolunt
ei cohabitare licite et sine contumelia, et ita vult matrimonium prorsus et in
tractu ~~dissolvit~~ dissolvere dicit glosa quod conversus debet adhibere testes
in presentia quod illa infidelis non vult ei modo licite cohabitare Sed quid
si conversus ad fidem non dum contraxit, deinde illa convertatur utrumque
viro tenetur eam recipere dicit quod sic, et erit novum matrimonium in c. proxima
§ penultimo, Glosa sequens querit de tali questione quis plus peccat fidelis
apostotando vel infidelis in infidelitate manendo dicit quod plus peccat
fidelis appostotando, et dat rationem glosa supra verbo culpa potest concordari
Glosa vel ponit opinionem laurentii qui replicat, et ista glosa expedimus in margine

relinquitur glo

Glo sequens

Glo vel

Gaudemus. Pagani contrahentes in gradu prohibito lege canonica tamen
conversi ad fidem non separantur. Et si paganus plures uxores
habebat post fidem susceptam adherebit prime. Et si repudiata uxore prima cum
alia [illegible] si fornicata fuisset. Et sunt tres partes, sic tria principalia
dicta, 2a ibi, quia vero, 3a ibi qui autem. Et pars prima usque ibi qui filii sunt le-
gitimi. Gaudemus. Casus iste. Episcopus Tiberiadensis quesivit a domino papa
de pluribus. Et primo utrum pagani qui contraxerunt in 2o vel 3o gradu prohibito
lege canonica tamen post conversionem ad fidem possent insimul remanere vel
debeant ab invicem separari, super quo papa consultus respondit quod debent
simul remanere, quia sacramentum coniugii tam apud fideles quam infi-
deles verum existit, et hoc probat ex pro dictum apostoli dicentis: si quis frater
i. vir conversus ad fidem habet uxorem infidelem, que consentit habitare
cum fideli, non est ab eo dimittenda. Probat et alia ratione quia pagani
et infideles constitutionibus canonicis non arctantur et ideo licet contraxerint in
gradibus prohibitis lege canonica, tamen post conversionem suam non separabuntur
et maxime in favorem christiane fidei, sed ex eo magis ad fidem convertantur, ita
si secus esset viri timentes deserere proprias uxores a perceptione fidei retraherentur.
Probat et alia ratione quia sacramentum baptismatis super verbo sic crimina
scelera absolvit, non coniugia dissolvit. 2a pars quia vero sic. ~~Questio~~ questio
fuit pro scilicet utrum pagani qui secundum ritum ~~patrium~~ more duxit plures uxores
post conversionem suam cum omnibus remanebunt. Sed ab initio una costa in
unam feminam sit conversa, quod probat per scripturam dicentem quod propter hoc relinquet
homo patrem et matrem et adherebit uxori sue et erunt duo in carne una
et sic non dixit tres vel plures, sed duo puta vir et uxor, nec dicit ad-
herebit uxoribus sed uxori. Licet ulli p.s. exemplum contrarium in veteri testamento
ubi Jacob et alii plures patriarche habebant plures uxores, cum hoc non [illegible]
casti, ad quod papa respondet quod istud habuit locum ex divina revelatione
et permissione quod quidem permissio excusat quia apud sic Jacob a men-
dacio et Israelitas a furto et Samsonem ab homicidio et pro Abraham ab adulterio.
Sane quod autem paganus vel infidelis conversus ad fidem non possit plures uxores
habere probat papa testimonio veritatis dicentis quicunque dimiserit uxorem suam nisi ob
fornicationem et aliam duxerit mechatur. Si ergo dimissa uxore alia duci non potest
multo fortius ea retenta alia superduci non potest, quia si secus fit [illegible]
reprobandum. Et per hoc papa evidenter excludit pluralitatem in utroque
sexu contra matrimonii [illegible] cum vir et mulier [illegible] non indicantur.
Quia autem. 3a ratio fuit quesitum per scilicet utrum infidelis secundum ritum suum
repudiat uxorem [illegible] et post ea ad fidem convertitur et uxor [illegible] cum
sit quero an tale matrimonium [illegible] repudiata adhuc tenet, vincule.
Respondet papa quod non, quia tale repudium per evangelium est reprobandum
et ideo in tali casu tenetur cum repudiata remanere et habere cum qua post baptismum
habeat dimittere, nisi post conversionem ipsius ista repudiata nollet secum habitare
vel nisi vellet habitare cum ea non sine contumelia creatoris, vel ut ad mor-
tale peccatum pertraheret. Quo casu etc. si repudiata restitutionem repeteret licet
constaret de iniusta spoliatione restitutio tamen ei denegaretur, quod probat per apostolum
dicentem quod frater aut soror: vir aut uxor fidelis non est servituti infidelis
coniugis subiectus. Et ideo infert papa, quod si converso ad fidem uxor re-
pudiata post eum sequatur, antequam propter causas predictas vir legitimam ducat uxorem
eam recipere compellitur non obstante quod ipsa transisset ad 2a vota post repudium
nisi alias fuisset fornicata. Nota quod sacramentum matrimonii tam apud fideles
quam apud infideles verum existit, sed apud infideles non ratum sed apud fideles
sic facit [illegible] Item nota quod christianus habens uxorem infidelem
que vult habitare cum eo sine contumelia creatoris et non trahendo maritum
ad peccatum mortale non debet eam dimittere. Ratio est quia vir fidelis sanctificat mulierem
infidelem et econtra. De hoc est textus apostoli prima ad Corinthios vii. [illegible]
et ideo [illegible] non est dimittenda [illegible] quod est uxor legitima de [illegible]
parte [illegible] et ab [illegible] quod istud [illegible] quod vir [illegible] eam dimittere

Contrahentes pagani post baptismum [illegible] dimittet et adherebit repudiate [illegible] repudiata [illegible] fuisset

Utrum quis [illegible] ad quod [illegible] cum una [illegible] plures [illegible] alii [illegible] unquam [illegible] fidei [illegible] remanere

Item

Si volt xxviii q. i. nec dimissa pro tunc cum alio potest contrahere, nec ipse cum alia nisi
in casibus de quibus supra eodem dicitur aut. Item nota infideles constitucionibus canonicis
non artantur ex causa predicta sensui quod inter christianos contra constitucionibus ecclesie artatos dicitur
Glosa in racionem contrahendi inter eos est impedimentum. Et sic ab episcopis tales sunt separandi
vel alio iudice ecclesiastico non obstat auctoritas dicti quos deus coniunxit homo non separet quia
talis coniunctio non est coniuncti. De hoc notat de consanguinitate de infidelibus et est communiter
notabilis quo ad primam eius partem est ista, quia licet infideles sunt creatura
dei non tamen ecclesie, et ideo quamvis constitucio divina eos artat non tamen canonica et humana
mana. Et intellige infideles constitucionibus canonicis non artantur directe sed
si delinquunt indirecte compelluntur satisfacere de offensis per penas temporales
nota auctoritatem hic quod ad nos de hiis qui foris sunt, scilicet extra fidem ecclesie et
hoc intellige quo ad excommunicacionem suam, quia ecclesia in eos potestatem non habet
nullam, et originaliter auctoritas ad Chorinthios. Et quod dicit quo ad nos
quasi dicat nichil quo ad suam excommunicacionem in tales ferendam quo ad
fidem et spiritualem contrahere ii. q. i, multi. Item nota quod ad baptismum lavacri
crimina precedencia tollit sed coniugia non dissolvit, facit xxii de decimis. Nota
quod abiuracio recta sit, nature ex creacione iuris naturalis esse. Nota vera
copula tunc in unam feminam et non in plures fuit humanis in ad de sponsalibus
quod unus debet esse unus coniugibus, sic ut unus plures habeat uxores vel plures unum
habere debent. Et de costa fuit mulier formata, ut costa talis viri appareat
non de capite quia mulier precelleret dominam viri, nec de pede ne videretur eius ancilla
xxxiii q. v nec illud, fuit ii ante. Item nota qui similem cum aliis fuit cepit,
nunc vita similem tamen eos scire debet disciplinam, et ideo infideles quamvis
non potest plures uxores post conversionem retinere sed debet se christianis conformare.
Item nota propter fornicacionem licet viro dimittere uxorem etsi tamen sit dimissa
si vir fornicatus fuit racione. Item nota dimissa uxore in iudicio ecclesie, aliam
ducere non potest. Item nota quod vir et uxor quo ad pluralitatem coniugum et eciam
quo ad alia facienda ad obedienciam mutuam non inducuntur ad impia
quia sic non licet viro habere plures mulieres, ita nec uni mulieri plures viros.
Similiter illa que impediunt contrahendum matrimonium in illa eos ubi eum impediunt
diunt et que permittunt contrahere et reliqua. Item nota iudei solum
ritum suum repudiant uxores suas et tamen vitas contra reprobat et ideo quam-
vis moyses permisit non tamen excusantur. Item in nullo casu solvitur
vinculum inter fideles, sed inter infideles in aliis casibus ut patet in
textu. Item in istis casibus vir non est subiectus superstitute uxoris. Item
nota coniux prius ad fidem tenetur recipere alteram coniugem et ad hoc compellitur.
Item nota casum in quo vir non potest obire fornicacionem sed repudiat
si viuit, servus tamen si fornicetur. Item nota hoc casum in quo spoliatus ecclesie
iniuste non restituitur quia vis constat de iniusta spoliacione et istum casum glosa
super vero negetur vult quod hic dicitur quod infideles canonicis statutis non artantur. Sed
contra de iudeis l. ii et l. nequis, et l. iudei ubi dicitur quod infideles
subiaceant legibus imperatoris et constitucionibus canonicis. Solucio
secundum hostiensem quod infideles bene artantur si sunt iniuriosi christianis et foren-
ses si contumeliam inferant fidei vel alteri divino, quia tunc coguntur
satisfacere per penas indirecte sed per subtraccionem participacionis christianorum
et quoque sub imperio existunt legibus suarum tenentur, alias gladio feriuntur
de iudeis l. nemo iudeorum. Sed quod hic dicitur quod pagani coniuncti uxoribus
in ii et in iii gradu si convertuntur non debent separari ab eisdem. Sed contra
sed gradus videtur lege divina prohibitus de restitucione spoliatorum et
ideo si convertuntur ad fidem debent separari. Solucio secundum glosam est prohibi-
tus sed nullus exceptis quod hic pene sunt excepte quas enumerat glosa de quibus
hostiensis dabat versus extra glosam soror neptis matertera frater et uxor et patrui
coniux mater privigna noverca uxoris quod soror privigna nata utriusque
nurus soror patris coniugum lege vetantur. Et notant doctores in dictis
de gradibus quibus sunt gradus in linea inequali erat prohibitus sed in
linea equali

(Left margin:) Christiani ... in ... et ... subiecti et de ... per ... Et ... intellige quod ... qui foris sunt ... in ... sed ... de ... et ... sunt ... de ... et ...

Non [illegible] et ideo filii divorcii fieri contrahere potuerunt, sed si fuerunt filia fuit
non. Et sic intelligitur hoc quod dicitur de hoc gradu, quod persone que non erant prohibite
lege divina in veteri testamento quamvis ad fidem postea venientes in matrimonio permanent
contracto. Unde quod hic dicitur in littera, quod patriarche et alii viri iusti sic [illegible]
habuerunt simul plures excusantur ab adulterio per divinam revelacionem. Sed contra
videtur quod isti non poterant committere adulterium quia non dum erat data lex
mosaica que dampnaret adulterium. Et videtur quod obstet decretalis nam
contrariam. Solucio: licet lex mosaica non dum esset data tamen erat
lex naturalis que tunc valebat quod quilibet homo sue tantum alicui uxori
adhereret, et sic fuit ipsam esse adulterium nisi divina revelacio excusaret.
2a Sed dico ex qua lege naturali adulterium erat prohibitum, dico quod ex pacto [illegible]
dictis depost in paradiso Gen. ii et erunt duo in carne una. Sed queritur quod
contra illud quod dicitur in textu: Ad paganum conversum ad fidem qui plures
habuit uxores non tenebit omnes sed tantum primam si vivit. Sed quid si prima
sit mortua, et ipse vivat cum omnibus aliis contrahit et ipsas recipiunt,
numquid aliquam earum potest habere in uxorem et videtur quod nullam. Sed
eo quod duxerit in uxorem [illegible] Sed contra videtur [illegible]
videtur quod si prima [illegible] sequatur, quod cogendus sit [illegible]
consentire [illegible] talis dampnacio sit de iure canonico cui non subsunt
infideles, et hoc potissime in favorem fidei est dicendum [illegible]
Sed numquid si [illegible] uno et eodem momento contrahat cum pluribus
dicens ego consencio in vos omnes, et mulieres uno ore vel per procuratores
unde et nos [illegible], videtur quod sit uxor quia post [illegible] de [illegible]
[illegible] Sed dicendum quod cum neutra est uxorum, nec sponsa
cum aliqua illarum quia iste contractus est contra formam uxorum, et ideo [illegible]
et iste mulieres mutuo se impediunt [illegible] de [illegible] et ideo [illegible]
[illegible] copula non potest ratificare illud quod non est licitum [illegible]
[illegible] Et istud est verum secundum Joh. et si una sola ex illis sit apta
quia ipsa se obligantes mutuo [illegible] agunt contra [illegible]
[illegible] non est uxorum [illegible] Unde quod hic dicitur, quod olim
in veteri testamento vir poterat uxori adultere dare libellum repudii et ita
a se eam dimittere. Sed propter quas causas iste libellus poterat dari, dico
quod ex aliqua causa [illegible] evenit post contractum matrimonii et solum propter
tales causas quibus bonum prolis poterat aliqualiter impediri ut puta
quia mulier fuit sterilis vel aliqua fit [illegible] maculata, et hoc quo
ad corpus, vel quia mulier fuit malorum morum quia propter continuam
cohabitacionem prolis [illegible] ut plurimum sequuntur parentes mores malos
[illegible] Hebrei fuerunt durissimi cordis et ideo ne propter [illegible] occiderent uxores
suas, permisit Moyses divorcia fieri inter virum et mulierem, de quo causis
supra dictis et in libello conscriptis qui libellus repudii vocabatur
in quo dicebatur: res tuas tecum habeto, res tuas tecum age, de quo
[illegible] Et licet concessum erat
in lege quod detur talis libellus propter manus [illegible] ut
dixi, numquid tamen cum dare fuit in toto licitum secundum [illegible] Sed numquid
[illegible] auctoritate dabatur libellus repudii, dico quod non, sed oportebat
quod sacerdos esset [illegible] ad examinandum causam an causa iusta subesset.
Sed numquid quando fiebat sine divorcio, dico quod non [illegible] iudex
non debebat dicere permittimus ut uxorem tuam dimittas, sed poterat
dicere lex permittit quod eam dimittas, non tamen sine [illegible] et
sic esset [illegible] secunda in omnibus premissorum [illegible]
[illegible] et so an [illegible]. Unde quod dicitur in littera
quod si ad fidem conversum [illegible] sequatur, antequam
ille conversus ducat uxorem eam [illegible] compelleret. Sed contra [illegible]
[illegible] inter illos [illegible] quod non, alii [illegible]
[illegible] quod [illegible] non solvuntur [illegible] contra [illegible]

Divorcium fuit solis legis mosaice [illegible]

Nec inter infideles nisi ante ecclesie infideli ad se conversum vel cohitandum cum eo sine contumelia creatoris dies fuit assignata et sic est integri prima opinio. Si autem fuit assignata dies, et est elapsa, statim dissolvitur quo ad vinculum et sic potest integri, secunda opinio. Sed quid si dies sit elapsa et licentia cohabitandi cum eo data, numquid enim post ea veniens dicens se velle illam cohitare sine contumelia audietur vel dicens se velle fieri fidelem, dico quod quod si est res integra audietur ut hic. Si vero penitus compulsione de qua loquitur ista lex coniunxit cum alia tenenz uxorem hoc loco contractum, tunc iam solutum est prius vinculum, sicut quod non, de sponsa impuberi de illis. Et idem qui duxit in uxorem. c. 1. secundum Jo. an. Unde quod iudei non arctantur constitutionibus ecclesie.

Unde quero utrum iudei vel alii infideles subsunt legi vel per legem possunt corrigi vel distingui. Gentiles distinguunt aut queritur de lege divina et tali sine dubio subsunt. Domini enim est terra et plenitudo eius et facit quod vult, quod data est mihi omnis potestas etc. Aut queritur de lege canonica et tunc aut queritur an subsint ei quo ad penas spirituales. Et dico quod non. Et sic intelligitur illud apostoli quid ad nos qui foris sunt. i. ad Chor. v. Aut quo ad penas temporales, et dico quod sic quia si peccant possunt verberari vel corporaliter multari, de preceptis et ut patet per ibi quod non xxviii. q. i. c. sepe. Aut queritur de lege imperiali et sic tunc subsunt omnes gentes nationes que sunt, et nunc sunt sindere leges imperiales. C. de iud. l. ii aliasque gladio puniantur, immo ex quo lex humana prosequitur contrahentes contra legem divinam, in hoc de iudicio puniuntur per secularem iudicem sicut est in plurali uxorum vel si quis duxit personam lege divinam prohibitam, sicut C. de iud. de nup. iudeorum. Sed dico que est ratio diversitatis quare infideles directe subiaceant legi imperiali et non canonice, dico quod est ista quia imperialis lex respicit corpora et consistit in facto, quo possunt arceri tam fideles et infideles. Secunda autem canonica respicit animas et in iure consistit quo arcentur christiani et fideles, ut patet hic et supra de rebus ecclesie non alienandis. Si quis ex eo tamen quod infideles subiacent legi imperiali tunc ceteri subiacent legi canonice ~~[illegible]~~ sed dico quod imperator et lex imperialis subest canonice i. de iud. postulasti.

Gaudemus si uxor a viro lapso in heresim ipsa ante discedit ad eum redire compellatur sicut si per iudicium ecclesie fuat separata, ut est di. Si vero casus. p. S. vir a cuius mulieris habitaculo in heresim ipsa recedit ab eo, numquid a viro cum eo ad fidem catholicam cohabitare cogetur, ipsa tunc dicitur distinguendum aut ab eo recessit iudicio ecclesie aut sine iudicio ecclesie, si recessit sine iudicio ecclesie adhuc ut tedio affectus ad unitatem ecclesie reverteretur eo redeunte ad eum redire cogatur. Si autem iudicio ecclesie ab eo recessit non ad eum recessurum compellenda. Nota vir labente in heresim si mulier ipsa ante ab eo recedat ad ipsum cum eum redire compellitur. Secus si per iudicium ecclesie fuit ab eo separata. Unde quod dicitur in s. r. Con. quod opponunt S. r. pxa Ephesus ubi vir compellitur eam recipere cum eis fuit ab ea per sententiam separatus. Ad. So. quia per sententiam ipse commisit adulterium, unde sententia non debet sibi prodesse cum sibi fuerit contra eam. Iste autem hic per latam sententiam nichil fecerit contra sponsam vel dicitur quod in contrario nulla fuit sententia lata. Sed si latum fuit divortium ratione quod vir compellebat ad homicidium vel latrocinium et vel aliud morale ab heresi, dicunt quidam quod idem est quod in heresi, et dicit Jo. an. quod nullam vel vilem causam invenientes sic non sit ita in omnibus. Alii dicunt quod numquam talibus criminibus ferenda est sententia separationis perpetue sed tunc donec penituerit in heresi autem hic conceditur propter periculum anime et fidei, sed primum dictum plus placet immo. Sed numquid per absolutionem et per sententiam vir debet cogi redire ad uxorem. Et immo quod de iure rigore non quod semel diffinitum est non debet retractari. vi. q. iiii quod semel ex officio suo adulteram et per sententiam cogi redire ad adulteram. ac de iure mere canonis

Sed nunquid iudex in hoc casu facit contra sententiam, dico quod non, quia
sententia lata fuit talis, quia absolutus fuit ab impetitione mulieris
unde tunc in hoc casu facit contra sententiam si mulieri etiam penitenti
veniam fecit ipsius restituendo, alias vir per quo lata est sententia repetit
mulierem non facit contra sententiam, ymo esset iniquum si sententia prodesset ei
contra quem est lata. ff. de excep. rei iudicate. Cum de lucro. Et vero viro
accusante uxorem adulteram infertur sententia divortii tunc quia
accusans non potest absolvi licencius ut extra de eo qui cognovit secundum Innocentium et Jo. An. Sed
querunt hic doctores Que sit differentia inter carnalem et spiritualem
fornicationem, et dicunt in multis, quia carnalem sufficiat semel
commisisse ut fiat divortium, extra si sententia precedat sententiam xxxii q. i
dixit. In spirituali vero si precedat contemptu ad fidem seu sententia non
fertur sententia xxviii q. i non solum Item spiritualem fornicationem per
sententiam tenetur coniux remittere, carnalem non Item carnalibus mulier
inducit bigamiam, spiritualis non Item regulariter carnalis precedit
ex inquinatione divortium spiritualis non Item carnalem potest remittere alter
coniugum infidelium ut ambo, spiritualem non, et plures alias differentias
notatas in c. vult de conversione coniugatorum in novella. Sed hic Jo. An. ultra illas
ponit talem differentiam quia si propter spiritualem fornicationem coniux dimittat
coniugem, licet non sit lata sententia non cogitur etiam fidelem adherere infide-
li ar. xxviii q. i Si infidelis Sed in carnali in distinctione cogetur secundum
quosdam, de hoc nota supra e. porro reconciliato autem secundum ad fidem omnino coge-
tur adherere, ut hic et supra e. c. pr. i. in fi. Si autem per ecclesiam sit latum di-
vortium in spirituali, non cogitur vidit ad reconciliatum si volt ad re-
ligionem ingredi, alias cogitur, ut de conversione coniugatorum c. fi. In carnali secus cogitur
nisi fuit professa, quia ipsius ~~cum reconciliare~~ tradit illam ad mo-
nasterium de sententia peragendam, re autem integra et ante ipsius pro-
fessionem maritus eam educere potest, post eam non, de conversione coniugatorum. Cum
[illegible] ex parte tua quo requiritur duo requiruntur ad hoc ut sententia
divortii lata per adulterium mulieris transeat in rem iudicatam. primum quod sit
lata secundum quod mulier sit professa, nec primum tunc sufficit ut secundum vivo remanente
in seculo, et illa repetente nisi etiam ipse adulteratus esset, de conversione coniugatorum
veniens vel secundum dic quod sententia ista etiam ad virum per quo lata est transit
in rem iudicatam, nisi mulier appellat infra x dies Sed quo ad mulie-
rem contra quam lata est non transit, ff. de excep. rei iudicate, cum de lucro et
regulariter tunc excludit professionem et professionem regularem volunt de off.
de legati ~~cum fuit~~ Jo. An. Glo. prima dat similem, 2a glo. reddit rationem licet
ultra glo. sequitur que remittit et solvit et ipsa satis expedit in
ma. et 2a glo. de ei stante est Et alia ext. hoc vetus correctum
est per illud novum c. plus repetit illud intelligendum secundum distinctio-
nem Jo. An. de qua in c. proxime sequenti in glo. finali et vide dicit Fran. Zar.

Deus qui partes thema de vita et honestate cleri. deus qui. de pec.
et remiss. Deus qui et breviter pertinens dispensationem ecclesie in veteri novi-
ter conversis ut utantur matrimonio in relictis fratrum contracto secundum legem mosa-
icam secundum Jo. An. Casus in breviter Episcopus Livoniensis supplicat domino pape
ut dignetur dispensare cum gente Livonica de novo ad fidem
conversa quibus uti possent matrimoniis contractis cum relictis fratrum. Dominus vero
papa per publicam fidei christiane utilitatem, dispensat, ut pre-
dictis uxoribus in paganismo ante baptismum secundum legem mosaica
contractis utantur sic tamen quod conversi ad fidem ultimus sibi copulare tales non
deberent nisi per novitate fidei dispensat etiam contra gradus pro-
hibitos. xxxv q. iii quedam lex, et c. fi. supra et de qui filii sunt legitimi
c. vult et sciendum secundum legem mosaicam de uxore xxv et deutero-
nomium Si fratres morerentur sine sobole, frater ipsius erat premortui fratris
uxorem ducere, non ut sibi sed illi suscitaret sobolem, cuius cognomine

vocaretur qui inde nasceretur, quod si recusaret discalceatus uno pede con-
spui solebat in facie, et talis filius genitus ex fratre suo, erat filius lega-
lis premortui, carnalis tamen istius qui eum genuit, extra de ysmahel.
Sed istud fuit tantum in figura, eo quod unusquisque predicator evangelii ita
debet in ecclesia laborare, ut defuncto fratre id est christo suscitet semen et
quod suscitatum fuit eius nomen accipiat secundum quod dicit evangelium, et hoc colliga-
tur glo. fi. et c. vii. q. i. olim, Concludit ex materia huius tituli
xiiii impedimenta matrimonii et dirimenta versus Error conditio votum cognacio
crimen Cultus disparitas vis ordo ligamen honestas, Si sis affinis
et assimilis si forte coire nequibis, hec socianda vetant connubia
facta retractant Et integre si precedant. Error in persona, Condicio ut si
crederet se contrahere cum libera et illa esset serva, de coniugio servorum proposuit
votum solempne impedit et dirimit, simplex non, ut clerici vel
coniugati, qui clerici sunt, Cognatio triplex Carnalis que dirimit usque
ad quartum gradum inclusive Spiritualis ut compaternitas legalis ut per
adoptionem, ut supra suis titulis, Crimen triplex primum si quis aliquam polluit adul-
terio pollicens et fidem ei dedit, ut post mortem viri sui eam ducat in
uxorem, secundum si polluit et contraxit, de eo qui duxit quam polluit per ad
ulterium c. vi., tertium si machinatus est in mortem uxoris prioris cum effec-
tu ut habetur ad ulteriora de sponsis, ut fidelium, Cultus dis-
paritas, ut si unus sit iudeus vel paganus alter christianus xxviii q. i per
totum, Vis id est violentia illata contrahenti, quia in matrimonio requiritur
libertas, de spon. Cum locum, Ordo sacer clericus vel monachus et iste
ligamen id est vinculum prioris matrimonii, quia unus alligatus uni alteri contrahere
non potest nisi aliter reveletur a spiritu sancto ut de co. Honestatis publice
honestatis iustitia Nam sponsam fratris frater non potest habere, quia non est ho-
nestum de spon. Iuvenis Ceterum scilicet deficiens vel frigidus, qui contrahere
non potest, de spon. Sicut affinitas primi generis et quarti gradus, de consanguinitate et
co. Si vel coire non potest ut nequibis per impedimentum frigiditatis vel maleficii
vel artationis, de frigidis per totum — restituenda.

De donationibus inter virum et uxorem et dote post divortium

Nam facto divortio vir debet restituere dotem mulieri, et mulier viro
donationem propter nuptias, ideo post tractatum de divortiis sequitur de
hostilis constituat, mulieris ambit in durante matrimonio coniuges sibi invicem
donant aliqua bona mobilia vel immobilia, pure et sine omni conditione, de-
inde celebrato divortio de quo supra dictum est in proxima rubrica aliquibus morum
libus prebuit donatis et ideo dividitur de donationibus inter virum et uxorem
quo ad primam partem rubrice patet j. c. fi, et de dote post divortium restituenda
ad quod pertinet omnia alia ultra huius tituli. Coniugatis rubricis de consanguinitate
c. vo. de iure iurando. licet hic dicit de dictis decretis, Sed dico quid est dona-
tio dico quod est alicuius rei mobilis vel immobilis libere facta collatio nullo
iure cogente, et de ista donatione in prima parte rubrice Sed dos est dona-
tio quedam ex parte mulieris facta viro pro onere matrimonii sustentando. Sed
donatio propter nuptias est quod sponsus donat sponse j. c. et si vere, et hec do-
natio propter nuptias vocatur antipherna quasi contra dotem quam uxor dat viro
dare dotem vir autem donationem facere propter nuptias uxori viri tu similiter
in reliquo ut in j. co. de in imper. et c. r. plerumque.

Mulieres dicit 10 an quod istud capitulum planum est nec summatione nec di-
visione indigens, Casus ut talis per se quando coniungit matrimonium separari ita
quod ibi declaratum non vinculum fuisse, per legittimum impedimentum ut
puta propter consanguinitatem vel affinitatem tunc eo in quo in hoc dos est mulieri
restituenda, quia viro dedit pro onere matrimonii sustentando, Et papa quod sic
non solo soluto matrimonio ex causa licita dos reddatur ad uxorem et istud
non potest ponere presumam huius tali Sed oppono contra istud dictum
et c. r. de l. que rubrica de incestis imp. ubi dicitur quod matrimonium contrahitur in
gradu prohibito et aliquid pro dote habuit, nec datur totum fisco applica-
tur. Aut dicunt quod dos debet uxori restitui, Solutio Contra loquitur

Quando aliqui scienter contrahunt in gradu prohibito, hic autem qui ignoravit, et dicit iste, si vir et uxor, est et econtra, et si uxor, ubi licet stricte verbis alteri et subsit impetum, in utrumque restituit alter quod donavit. Soluto matrimonio illi reges et quibus dici mc. et si uxor, non reconquisivit superiorem et sic non erat sufficiens tum applicarent bona illa et [illegible] et hec dicit in ultima glo. prout sit expedita prima. Glo. prima querit de rebus et solvit videlicet hic dici, si matrimonium separetur ex aliqua iusta causa mulieri dotem viri restitui. Sed vir queritur glo. prima licet in plurali dicatur si vir non habeat integram dotem, dicit glo. solutum reddit pro reddit aliam re et ut patet in glo. ~~Soluto rogetur vir dotem restitue~~

Significavit. Soluto matrimonio rogetur vir dotem restitue et bona inde que quandoque obvenerunt et habet duas partes. Primo ponit duplicem querelam mulieris. Secunda causa commissionis, ibi: Ideo quod casus hic est de infortunia dam mulierem petronellam et quendam henricum virum fuit matrimonium contractum, tempore precedenti ex causa legitima fuit inter eos divortium sollempniter celebratum, quo celebrato mulier petebat sibi dotem restitui et alias res que de bonis quibus durante matrimonio obvenerunt, predictus vero henricus dotem ei reddere contradicit, quare ipsa mulier petivit sibi de remedio provideri, papa consultus mandat de cancellatorum et tales exponitur, constitutis sic est ut supra dictum est, et nil obstat mulieri quominus ad restitutionem dotis et dimissionem rerum durante matrimonio ~~adquisitarum et hec verum nisi aliud rationabile mulieri~~ ... obveniencium. Ecclesiastica districtione compellant. Nota divortio celebrato mulier repetit dotem et partem suam de rebus durante matrimonio adquisitis et hec verum nisi aliud rationabile mulieri non obsisterit, puta pactum vel consuetudo de non restituendo, ut supra e. c. ult. Superius adulterium quo ad mutuam servitutem sit factum divortium ut sinia lata aqua non est appellatum, ut tamen ea glo. Item non est textum, quia colore vero quod quando apparet impedimentum rationabile ubi non fuit ipse virum maritus mulieri sed colore vero habitus cum opinione. Si ignoraverunt ambo vel ambo ignoraverunt, filii geniti medio tempore sunt legitimi. Declaratum de sponsis c. ult. Sed qua actione petitur dos soluto matrimonio dicit Jo. de ligna quod actione ex stipulatu et de actio ex stipulatu pro dote, ut sic tamen de dotibus ut certum nomine dotis solutum causa matrimonii non propositum hic iure, quia lex fingit dotem stipulatam, que non est stipulata, hodie non est vis de nomine actionis propositum in iudicio, sed sufficit ut appareat intentio actoris de iudicii dilatatione. Sed quo fiet restitutio dotis facto divortio, dicunt aliqui aut dos consistit in bonis mobilibus aut immobilibus. Si mobilibus, tunc infra annum alie, re, si immobilibus statim debet, quia mobilia statim consistunt. Alii dicunt quod idem in mobilibus et in immobilibus, secundum Jo. de ligna hic. Sed numquid tenetur ad usuras ille qui est in mora. Dicit Jo. de ligna quod inde canonica non sed ad dampna et ad interesse tenetur. Sed numquid fructus dotis debent restitui. Dic quod intrinseci fructus restituentur extrinseci non, ut notat Jaco. de are. in lectura, et econtra C. de rei uxorie actione. Intrinsecos fructus intelligo ad heredem rei mobilis, ut sunt census hereditatis. Sed numquid quod mulier debet aliquid de bonis mariti de rate anno ad restitutionem dotis, glo. in dicto c. econtra dubitat. Sed petrus dicit quod si mulier eget statim debet dos restitui, quia ibi ratio non subest legis, non tamen fiet totalis restitutio sed alimenta mulier eget. Alii dicunt quod non statim restituatur sed alimentum de bonis mariti. Sed pone quod solutum matrimonium ex iusta causa numquid virum gravare debet beneficio dilationis annalis in restitutione dotis, dicunt aliqui quod non, sed statim restituatur, ratio est ista quia non fuit matrimonium quo non dos. Alii dicunt contrarium, quod iste debet annum si ignorans impetratur. Sed et

Hoc nota

c. fin.

Nota

Nota

dt

Et ista est verior secundum Jo. de lig[nano]. Sed nunquid mulier possit pete
fructus illorum annorum, videtur quod non, quia maritus habet dilatatorum a lege, ut in
dicto § ex contrario, ubi dicitur quod si vir non est sanctitatem zstare de dote
restituenda per annum statim debet restituere dotem de dictis fructibus
medii temporis, et hoc quod ibi approbatur. Sed nunquid libatur vir solue-
re dotem constante matrimonio, dicitur quod sic si ex causa utili faciet, ut in
l. i. C. de iure doti. Si autem ex causa voluntaria non libatur secundum Jo. de lig[nano]. hic
De prudentia, delegatus ad causam matrimonii sciferat sententiam divortii
promulgare debet dotem restitui. Et habet duas partes, primo ponit delegatorum
factum reprehensibile, Jn 2a illud emendari precipit, ibi quia igitur. Casus
intimus Causam matrimonialem vertentem inter hoc corona et in uliem
partem ex alia papa commisit quibusdam iudicibus terminandam ad petitionem
ipsius mulieris. Judices vero in causa cognoscentes invenerunt
eos contraxisse in gradu consanguinitatis et ob hoc sententiam divortii tulerunt.
Et quia de restituenda dote cognoscere noluerunt, ideo prefata mulier que-
sta fuit domino pape, petens sibi de remedio provideri oportuno, unde papa con-
advertens, quod commissa principaliter matrimonio, intelligitur commissa et acce-
ssorium, puta causa dotis, et ideo mandat iudicibus eisdem monitione
premissa cogant predictum, etc. ut predicte mulieri totam dotem iuxta
canonicas sanctiones restituere non moretur. Nota cum ecclesia dele-
gat causam matrimonii, potest intelligi causam dotis commisisse, quia dos acce-
dit matrimonio. Jtem cognoscens de principali et de accessorio cognoscere
potest, quia accessorium sequitur principale, de reg. iur. accessorium
li. vi. ff. de iure doti l. ii. Sed nunquid causa dotis principaliter spectat
ad iudicem ecclesiasticum, et videtur Jnno. dicere quod sic, quia papa principaliter committit
causam dotis, de quo ex titulo. Jtem defensio dotium principaliter spectat
ad ecclesiam, ut c. nuper. Sed nunquid ista opinio Jnno. est vera, dicit
Jo. de lig[nano]. quod non reperitur tantum in textu, quod sit vera, quia tunc spiritualiter
non pertinet ad ecclesiasticum, quia non est res spiritualis nec tunc miserabilium
personarum, quia ille non sunt casus de foro ecclesie, sed casu et negligentia
iudicis secularis, ut de foro competenti licet et c. ex tenore. et ideo non
principaliter spectat causa dotis ad ecclesiam, sed accessorie, ad c. ex litteris
de pig., dico quod ibi non fuit exceptum, quia si fuisset exceptum ecclesiasticus
non potuisset cognovisse de ista causa. Sed teneo opinionem Jnno. Sed
nunquid ecclesiasticus iudex potest revocare sententiam secularis iudicis latam super
dote, vel nunquid secularis potest revocare sententiam ecclesiastici latam super hereditate
/ si conventus taceat et nichil excipiat de foro, in c. quum pulsatus dico quod
non, et hoc verum nisi aliud obstat tunc secundum, ut not. de iudic. Ceterum
/ Sed nunquid matrimonium potest constitui sine dote vel dos sine matrimonio, dicit
Host. quicquid dicit, dicit Jnno. quod matrimonium bene sine dote, sed dos nunquam
sine matrimonio. Et ideo adhuc spectat cognitio matrimonii ad ipsum ecclesiasticum,
/ ita dotis, et hereditatis si de legitimitate fit questio, qui filii sunt legitimi,
per c. lator et c. ex tenore. Queritur quo posito quod iudex ecclesiasticus possit
cognoscere de dote vel hereditate, distinguit Hostiensis aut queritur de dote et
dicit quod sic tam accessorie si tunc principaliter cognoscit de matrimonio, et tunc
in eodem libello petere matrimonium separari et dotem restitui, ut hic et de
c. r. primo et ii et de quibusdam ser. posuit in fine quam eccl. principaliter ut hic et ut c.
per c. tuas, unde specialiter pertinet ad ecclesiam cognoscere de dotibus, quia ad eam
pertinet defensio dotium, ut c. nuper secundum Jnno. et Host. hic. Aut queritur
de hereditate, et tunc dicit Jnno. quod licet cognoscat de matrimonio non tamen de
hereditate, ut c. qui filii sunt legitimi causam que et c. lator, licet
possit cognoscere pertinere ut c. ex tenore incidentem matrimonium aliquid super hereditate
molestat, c. qui filii sint legitimi, c. i. Et est ro diversitatis inter dotem et
hereditatem, quia maior connexio inter dotem et matrimonium, quam inter
filios et hereditatem, cum dos non possit esse sine matrimonio, ut c. per vestras

filii aut[em] possunt esse sine hereditate et exheredari. Sed host[iensis] dicit q[uod] quicquid dicat immo bene est matrimo[nium] sine dote, licet no[n] e[contra] sed nec est considerãda tam[en] compa[rati]o quam facit sic alia, quo amittit sic eni[m] dos no[n] p[otes]t esse sine matrimo[nio] et ei accedit, sic nec a filio p[ro]posita ab intestato hereditatis petitio admitti d[ebet] nisi exstitit matrimo[nium] sunt procreatus, sed et si legittimus vel susceptus ex matrimo[nio] ergo heres ut p[ate]t in l[egitimo] ... et no[tatur] C. qui filii sint legittimi. c[apitulo] q[uod] nob[is] accedit. ergo petitio hered[i]tatis ad matrimo[nium], sic dos ergo aque spectat cognitio matrim[onii] et dotis et heredi[ta]tis de legittimatione ergo oriatur quod dici p[otes]t C. qui filii legitti[mi] c[apitulo] ij et c[apitulo] lator et c[apitulo] causa que ij s[ecundu]m Inno[centium] et Jo[hannem] an[dree] et henr[icum] ... idem est in p[ro]cur[ato]re dato ad cam matrimo[nii] q[uod] p[otes]t etia[m] tractare causam dotis, de hoc vide q[uod] no[tatur] de officio delegati c[apitulo] cum olim sup[ra]. Glo[sa] pa[tet] ... et solut[o] co[n]diet restitui dos s[ecundu]m vetera et nova iura ... glo[sa] qua actione agebat ... mulier p[ro]priã dote quia n[on]d[um] erat matrimo[nium] ergo n[ec] dos. ff. de iure dotium l. iiii. Glo[sa] dicit q[uod] aget condictione sine causa q[uia] causa no[n] fuit secuta, p[ro]pter quam dabatur dos sed q[uia] d[icit] dos restitui dicit. Glo[sa] q[uod] olim s[ecundu]m antiqua iura primo anno dabatur mulieri tercia pars in s[ecund]o tercia in tercio 3a pars dotis sed hodie statim de materia ... dixi in c[apitulo] p[ro]ximo

Plerumque. Continuatio no[n] summatur quia p[otes]t sic summari, Soluto matrimo[nio] p[ro]pter culpam mulieris, dos no[n] subiacet restitutio[ni] vel sic p[ro]pter fornicatio[n]em mulier p[er]dit dotem et donatio[n]em p[ro]pter nuptias. Casus in t[er]minis a qua mulier p[ro]pter fornicatio[n]em iudicio ecclesie vel p[ro]pria volu[n]tate a viro recessit nec viro reconciliata fuit, tandem ipsa petit dotem a marito p[ro]pter nuptias sibi restitui, queritur an possit, et p[a]p[a] iudex dicit q[uod] non. Nota q[uod] mulier p[ro]pter adulteriu[m] p[er]dit dote[m] q[ua]m alias debebat lucrari, et hoc verum q[ua]n[do] post adulteriu[m] no[n] fuit reconciliata. Si aut[em] reconciliata fuisset, omnis pena vide[tu]r remissa, ut notat[u]r in l[ite]ra. Sed nu[n]q[uid] heres mariti cont[ra] mulierem ab eo petentem dotem pos[sit] opponere adulteriu[m]. de hoc in spe[culo] ... ve[rsi]c[ulo] quid si mulier et ibi dicit q[uod] no[n] et idem p[ate]t ... quia ex quo maritus no[n] ... mores mulieris, no[n] d[ebet] audiri heres hoc face[re] volens. ff. so[luto] matri[monio] l. rei iudicate. ... Sed in quibus casibus maritus lucratur dotem et mulier donatio[n]em p[ro]pter nuptias. dico q[uod] principaliter in tribus ex pacto co[n]suetu[dine] et ex lege, ex pacto si paciscatur maritus de tota dote lucranda ... c[apitulo] ... Sane, ut ergo et ex co[n]suetudine ... ex lege q[uia] si mulier iu[dicio] ecclesie p[ro]pter fornicatio[n]em vel p[ro]p[ri]a auct[oritat]e a viro recessit, tunc ipsa amittit dotem, et donatio[n]em nisi a viro reconciliata fuit ut hic in isto ca[pitu]lo. Item quero vtrum fiat divorciu[m] quo ad separatio[n]em thori p[ro]pter fornicatio[n]em mulieris int[er] coniuges ... si post ea p[ro]bata co[n]sang[uinita]te vel ... p[ro]batur nullu[m] matrimo[nium] fuisse int[er] eos et separentur, debet mulier tanq[uam] no[n] co[m]misisset adulteriu[m] dotem recip[er]e possit. distinguit henr[icus] aut vir post sentencia[m] divorcii quo ad thorum sibi ea reconcilia[...] vult q[uo]d sibi licet, ut de iure iur[and]o c[apitulo] ... admonemus, et xxxij q[uestio] i c. ... dixit, et tunc petit dotem recip[er]e nisi post ea fornicet ut ... aut eam sibi no[n] reconciliavit et tunc no[n] p[otes]t pete[re] dotem sed vir habebit dotem et donatio[n]em p[ro]pter nuptias ... ma[trimonio] et au[tentica] ... de adulterio ... Inno[centius] et id[em] Bartho[lomeus] ... in ... que incipit mulier que ... in ... et ... est ... s[ecundu]m host[iensem] de quibus ... dicatur ... glo[sa] ... exponit ... et ... solvit ... dicit in textu quod mulier separata p[ro]pter fornicatio[n]em a viro dotem vel dotalicium ab eo repe[tere] no[n] p[otes]t. Expo[nit] ... dotalicium id est donatio[n]em p[ro]pter nuptias sed no[n] vide[tu]r bona expositio s[ecundu]m glo[sam], quia donatio p[ro]pter nuptias p[er]tinet ad virum et ad eum debet redire, sic dos ad mulierem, ut h[ic] ... vlti[mo] ...

Glo[sa] ij et s[ecundu]m Jo[hannem] an[dree]

Glo[sa] ... de ... causa ... p[ro]pter ... fuit ...

casus

au[tentica]

...

Glo[sa] p[er] ...

Item dicit glossa quod paraphernalia debentur uxori quae a marito non dotem instituit in domo viri a parte quod est nostri contraria quod est dotis

Nec mulier posset repetere dotalicium per lectum separationem / Solutio secundum glossam quod hic hoc potest intelligi quod mulier per lectum separationem recuperare donationem propter nuptias vel contrapartem ex parte sua alia solutio quod hic appellatur dotalicium res paraphernales ad quarum restitutionem maritus tenetur l. de pactis et quem. l. ult. et de bonis sine extra glossam, quod paraphernalia sunt quae mulier habet praeter dotem vel dotem / Et dicuntur a para quod est iuxta dotem et habet mulier privilegium in paraphernalibus sicut in dote, sicut enim uxor habet omnia bona mariti obligata tacite pro dote, sic etiam pro dote pro paraphernalibus mariti dotibus, ut in dicta l. ult. C. de pactis et quem / Glossa ultima ponit alle. p. et con. post opinionem tamen Iohannem Laurentius quam approbat. Ponit glossa quod sententia sit lata quo ad thori separationem propter fornicationem et amisit dotem ipsa mulier, deinde probat consanguinitatem inter eos, mulier repetit dotem tamquam non commiserit ~~incestum~~ adulterium, quia non possit in effectu et videtur quod sic quia ex sententia eventu patet quod non fuit matrimonium et sic nec adulterium, et igitur propter adulterium dotem perdere non debet quia etiam non fuit dos ex quo non fuit matrimonium, C. de q. di. a. causa. l. cum ex nova causa et ex nova sententia prima tollitur prima. Et titulus supra extra de re iudicata inter monasterium igitur / Sed in contrarium arguitur quod res iudicata pro veritate accipitur ff. de re iu. l. res iudicata et ex sententia ius factum est in partibus, de re iudicata Cum inter Item adulteria ~~fieri~~ et alia crimina secundum intentionem iudicantur. xv q. vi c. i / Super hoc dubitat tamen quod mulier ista dotem repetere potest, § Sed Laurentius dicit quod non est distinguendum, dicendo licet modo appareat quod non fuit matrimonium, tamen mulier punitur quod per intentionem suum opere subsecuto fecit de bigamia in per. et illud de ciuibus, ut per hoc rectius audacia delinquendi auferatur, quamvis pars opus sit benignior, sed non est ~~contra~~ ~~contendenda~~ contendenda propter periculum / Extra glossa id tenet Hostiensis quod hic Laurentius quod talis mulier dotem ~~et~~ nullatenus repetere potest, propter quatuor rationes primo quia obstat res iudicata a qua non fuit appellatum / Secundo quia non debet esse melior conditio delinquentibus quam non delinquentibus. Tertio quia in poenis de iure plus inspicitur animo quam veritas. Quarto quia mulier ad recuperandam dotem conaretur per falsos testes probare impedimentum et talibus est obviandum. § co. supra quanto

Sit hic necesse propter varias litteras de quibus dicitur non summa sequitur etc. an potest tamen sit summari / Soluto matrimonio mulier restituere debet illud quod recepit ab eo in donationem propter nuptias / Et promissa repletur causa mandati quarum prima consistit in facto relinquit in ~~iure~~ submittet mandatum causa causa est ibi sunt castra etc ad commodum / Casus in terminis Rex Legionum cum filia regis Castelle in gradu sibi attinente de facto contraxit et ~~vel~~ vel illud matrimonium non solveret ab ecclesia dedit sponsae quaedam castra in donationem propter nuptias / sub ista conditione, ut si ea aliqua occasione relinqueret ipsa unde ipsa castra teneret, ut saltem per enormem lesionem regni etiam cogetur in directe matrimonium sustinere / Sed puella ~~sponsa~~ elegit istam obligationem potius non tenere, quam tam inique copulam admittere dicens, quod nec dos nec donatio propter nuptias fieri poterat / Quare ipsa puella castra tenere non potest, ne cedat ei in commodum quod in eius poenam potius esset retorquendum / Quare papa mandat praelatis de quibus in suprascriptis ut praedictam puellam cogant per censuram ecclesiasticam ad restitutionem castrorum ~~Rex~~ regi Legionum / Nota quod si principale non tenet nec accessorium et ideo matrimonium esse non potest, nec dos nec donatio propter nuptias hic pacta contra bonos mores facta non valent. C. de pactis l. pacta et ideo pacta contra legem de non repetendo castra et sponsalibus vel modo ab appositum non tenet. Item nota quod veritate compta cedit opinio quod non debet alicui cedere in commodum quod in poenam eius est retorquendum / Quaerunt hic doctores quae sit poena contrahentis matrimonium a iure prohibitum hostiensis distinguit, aut quaeritur de poena dotis vel donationis propter nuptias

Glossa ultima

Tertia

Sexta casus

Casus

Nota

ut ibi de seruit. tenendo ... quia consensus probat ... matrimonium ... contra ... tenore

Aut alia pena pecuniaria aut de pena corporali. Si de pena dotis et
donationis propter nuptias, aut alia pena pecuniaria aut queritur de
sponsalibus tunc contractis tunc non est locus pene confiscationis
huiusmodi respectu dotis et donationis propter nuptias pro qua diceretur sine causa
ad hoc facit quod notat Jo. an. in c. Cle. eod. de consang. et aff. in glo. non
put. Aut queritur de ipsis nuptiis contractis, et tunc refert aut scientibus — scientibus
aut ignorantibus. Si scientibus tunc habet locum pena confiscationis
dotis et donationis propter nuptias, et qualiter [illegible] altera
ab altero date, C. de incestis nupt. l. qui contra et ita loquitur opinio Azo-
nis et sequacium, et hoc intelligit Hostiensis contra quo ad gradus iure
naturali gentium vel divino prohibitos secus quo ad gradus lege canonica
prohibitos. Si ab ignorantibus, tunc refert aut fuit ignorantia — ignorantibus
facti aut iuris, si iuris noverit ut locum habet pena confiscationis nisi
ubi contrarium inveniatur expressum, C. de iuris et facti ignorantia l. nec pas-
sim. Si facti aut fuit improbabilis et non excusat aut probabilis et
tunc similiter non excusat fuit perseveratum in errore iam incepto postquam
apparuit, et tunc similiter non excusat, et sic potest opinio Jo. intelligendo quod hoc
fuit error probabilis in facto, ut quia vicinus credebat cum eis fore dispensatum
cum non esset. Sed si queritur de pena corporali, tunc aut ille qui dicuntur puniendi
sciunt factum et ius aut ignorant utrumque aut alterum sciunt et alterum ignorant.
In primo casu puniuntur, in secundo non, ut s. dictum est. In 3o casu refert quid igno-
rant et quid sciunt. Nam si sciunt ius ignorant factum, et tunc idem
si error fuit iustus C. de incestis nupt. l. qui contra. Aut contra sciunt factum
sed ignorant ius, tunc refert aut queritur de adulterii pena et ab
ista vel mares vel femine excusantur in totum aut de pena in-
cestus, et tunc aut ignorant ius naturale aut gentium et tunc neuter ex-
cusatur in totum, sed cautela relevatur in parte, ut ff. de adult. si adul-
terium § incestum aut ignorant ius civile, tunc si sit masculus aut
est maior aut minor. Si est minor tunc ratione etatis excusatur. Si ma-
ior tunc aut dimittit eam et excusatur in totum, aut non dimittit et
punitur ut in dicta lege si adulterium § stuprum. Si est femina sem-
per ei ne teneatur pena corporali C. de incest. nup. auten. in [illegible]
Hostiensis. Vide quod papa dicit in fine lre, quod castra de quibus supra dicit
restitui volumus, circa hoc sunt opiniones diverse et diversi dicunt
Azo Hugo Jacobus Bul. dixerunt quod talia bona essent confiscanda
contra quos alle. glo. quando sciverunt contraxerunt impedimento subsistente
vel quia talia certe filiis redeunt. Placentinus dixit quod cum sponsus
sponsa sciret impedimentum nullatenus repetit id quod [illegible]
datum fuit et hoc dixit per tres leges alle. in principio glo. opinio
Jo. et Tancredus ponit glo. sed in hoc [illegible] dixit quod istud [illegible] factum pro
bono pacis, Hostiensis resistit [illegible] Hug. et per hoc [illegible] videtur
factum pacem assumente cum rege legionis [illegible] quia non
restituit castra rex castelle asserunt, quia si restituuntur pacta
non firmantur et filia contempnitur et vituperari videtur. Et si dicas
pacta fuit contra ius et si ob hoc moneatur rex castelle non tenetur [illegible]
quia in pari causa turpitudinis [illegible] et de reg. iur. l. in pari. li. VI.
et ideo Hostiensis dicit quod papa hic extra sententia approbat opinionem
Placentini, et ne obviaret [illegible] dixit papa non tam ab
turpem qui ob nullam causam et ne esset locus distinctioni
ignoranter dixit ne adversus ei reddat [illegible] denotans per hoc [illegible]
in dispensationibus [illegible] opinionem pape [illegible] est quod
qui filii sunt [illegible] et hoc intelligit in gradibus lege
prohibitis. Sed quo ad gradus iure gentium naturali sive divina lege
prohibitos stat [illegible] opinio Azonis, salvo quod ibi possit nulla
ignorantia pretendi ff. de adult. si adulterium § stuprum nisi forte

amone re[spo]ns[um]. C. eo. titu. xxi. Bandeam sed qui vult sponsus alter non
posset de iure fisci ut hic, fiscus tamen potest qui placuerit repetere, quod
licet ei pro beneplacito suo per indiciam quatuor. De appell. nona Tho. [illegible]
Sed pretextu dixit quod castra data sponsalitiorum nomine que in legem
pene data erant repetuntur, quia licet pena prohibe licuit
de spon. Bena si aut esset data nomine arrarum possent retineri
C. de spon. lege mulier, et hoc dum in spon. licitis, secus in illicitis
ultimo dixit bene aplicantur [illegible] fisco quia rex legionum fiscum
habebat sed hoc non placet hosti. quod phisicus dicit in quibus istud habebat et
istas opiniones omnes conclusit Jo. in distinccione hente et adver dicta
f. in ultima glo. Glo ultima arguit alle. pro et con. ponit tres opiniones quod lu[dovicus] volut
ultimo dat aliam solutionem preter istam glo concludo et quo isti scienter
erant in gradu prohibito quod quidquid datum est in dotem et donacionem
propter nuptias soluto matrimonio licite repetitur. Sed ad legem que con.
C. de incestu nup. ubi dicitur qui sciens contra constituciones principum
nuptias contrahit quidquid alteri datum est fisco aplicari
prima opinio solvens istud quoniam est quod si ignoranter contrahunt tunc
repetitur quod est datum, alias non est. C. soluto ma. Et quidem secunda
opinio est Joh. quod si aquisivit se esse consanguineos, sed credunt quod possent
licite contrahere matrimonium tunc competit repeticio si aut sciebant se non posse
contrahere non competit sed applicatur fisco, ut in l. incestas de incestu nup. Ter-
cia opinio est Lan. qui dixit quod papa rigore paris prouidit, ut castra
restituuntur sed dixi in ma. quod Hosti. non placet ista opinio. sed papa
extra sua approbat opinionem Florentini de qua dixi. si quod coram
sponsa fecit impetum in bonis repetit illud quod arrarum matrimonii datum
fuit ultimo dicit glo. quod hic non potuit hec bonorum pena confiscationis
quia isti reges de quibus hic dicitur in lra non recognoscunt superiorem unde
fisco applicari debet. Ex isto nota quod si veniunt bona confiscanda
per delictum commissum ab eo qui superiorem non cognoscit ille tenetur restituere
bona recepta in dotem illi a quo ea recepit.

Nuper. Usufructuarius rei sine consensu domini donans rem ipsam uxori
propter nuptias, non transfert in eam plus iuris quam ipse habebat, ideo in-
telligitur qui sub condicione admente habet rem in [illegible] hereditatem vel
feodum et dividitur in tres principales partes. In prima ponuntur [illegible] generales
In secunda partium solutiones. In quandam instructionem subiunctit
prima est ibi nobis autem in ubi illud ibi ex casus in termino quidam archidiaconus sancti
Andree de Scocia, quesivit a domino papa de tribus [illegible] prima utrum si ag-
ri terra seu possessio data fuit archidiacono non in hereditatem vel feudum sed ad usum
tantum ipsius ad vitam suam possidendam, et ipse terram predictam in dotem uxori
sue concessisset, utrum viro defuncto mulier prefata dotem bene potest
et videbatur quod sit, quia etiam dotes tenentur prolege viduarum postulasti
Secundo quesitum fuit, utrumque terra data archidiacono tamquam hereditas sive que
de uxore tertiam partem [illegible] in hereditatem vel feodum possit pars ipsius in dona-
cionem propter nuptias uxori concedi, que ad hoc ut marito decedente post
mortem sine prole tertiam illam dotem de iure habere possit. Super quo papa
consultus licite omnia consideravit, quod regula[riter] nullus plus iuris in
alium transferre potest quam ei cuius constat habere, et ideo terra predicto modo sibi usu-
fructuarium concessa [illegible] non potest ab usufructuario uxori relinqui ex quo non
licuit ei ipsam nisi ad tempora vite sue possidere et ideo terram illam habere
non potest nisi ille ad quem terra spectat, donacioni nouit consentire. Et per
illud etiam secunda quod consultacio est soluta, non obstante quod ex causa do-
tes viduarum sunt protegende et sic contra hoc favorabilem exhibere consuetudinem
iusticiam favor contrarius non est concedendus. Tercio quesitum fuit
que est differentia inter dotem et donacionem propter nuptias papa tradit, quod dos
est quod uxor dat viro propter nuptias, donacio vero quod vir facit sponse ut

Uxor propter nuptias [illegible] lectionis [illegible] Pro intellectu casus summarii nota differentiam inter usuarium et usufructuarium. Usuarius est qui habet usum alicuius rei vel aliquorum fructuum, rem tamen istam seu fructus istos distrahere non potest vel vendere. Exemplum ut si sum usuarius alicuius pomerii fructus ad usum meum capere possum sed eos non exportare vel vendere. Sed usufructuarius est qui habet usum alicuius rei vel aliquorum fructuum quam vel quos alienare potest salva rei substantia. Et sic si sum usufructuarius pomerii possum uti fructibus et eos vendere dummodo salvum maneat pomerium quia arbores evellere non possum, quia in hoc fieret preiudicium domino proprietarie. Et ideo casus summarius vult dicere quod talis usufructuarius qui habet usum fructuum alicuius rei ab aliquo, dum si donat illam rem uxori sue propter nuptias non transfert in uxorem, sed dominium transferre non potest, quia illud manet penes verum dominum et idem est de eo quod quis sub conditione invente et subconditione tali apposita, qua non completa res potest adimi vel recipi illi cui tradita est sub tali conditione. Exemplum ut si rex daret alicui castrum cum suis pertinentiis sub tali conditione vel modo, ut serviret sibi omni anno per unum mensem cum xxx hastis, quod si non faceret res rediretur ad regem, tunc vult dicere secunda pars summarii quod si talis dominus cui castrum sub tali conditione est datum det illud uxori sue propter nuptias, non plus nisi in talem transferret in eam quam ipse habuit. Et isto nota quod regula est quod nemo potest plus iuris in alium transferre quam ipse met habet et ad hoc allegat. Et ratio est ista quia nihil dat quod non habet [illegible] dubium de soluto. Ordinaria. Item non hic ff. de lege, quod feudum alienari potest. Sed tamen precedentibus non le(gitur) statim a principio de lege quia non est uterque ff. de usufructu, et ff. de acquirendo rerum dominio. Non est novum, ubi creditor pignus distrahit et in alium transfert cum dominium non habet. Solutio primum est regulae contraria sunt casualia, et dicitur ff. de lege quod nullus transfert plus iuris in alium quam ipse habet formaliter sed virtualiter sic istud contrarium tangit glossa, quia alie glosse similes sunt textuales. Circa hoc dicit Henricus Bohic. Queritur an quis plus iuris in alium transferre potest quam habet. Aut queritur de illo qui ~~transfert~~ transferre vult, transferre et transfert plus iuris in alium quam habet nomine suo et suo iure iuxta potestatem sibi ab homine vel iure concessa, et non potest, et sic loquitur contraria. Exemplum potest poni in vicario perpetuali durante officio et cessante. Sequitur aliud.

Pervestras marito vergente ad inopiam satisdatio pro dote peti potest. Sed [illegible] et per satisdationem intelligo cautionem fideiussoriam, quod illa proprie dicitur satisdatio vel pignoraticia vel ypothecaria, tamen hic videtur quod sufficit nuda cautio iuratoria. Casus dicitur. Henricus pauper contraxit cum quadam muliere forte filia magistri qui promiserat eidem Henrico dotem dare et quia sepius monitus dotem ei assignare noluit, ideo ipse Henricus tanquam miserabilis persona literas a sede apostolica ad archiepiscopum et archidiaconum Iamnensem impetravit coram quibus memoratus Henricus pauper petebat sibi dotem promissam restitui. Sed ex adverso magister R. conventus exceptionem proposuit quod uxorem repulerat et quod tacita veritate de pressione illorum literas impetravit, insuper excepit de re iudicata, quoniam alias dicte coram consulibus dicte civitatis super dicta dote fuisset conventus, qui pronunciaverunt dotem sibi non fore assignandam donec de dote futura prestaret cautionem. Quo audito iudices delegati preceperunt ut uxorem suam reciperet et de dote solvenda ydoneam ~~[illegible]~~ cautionem, sed cum ipse cautionem prestare non posset ad instantiam ipsius, tamen memorati iudices [illegible] [illegible]

Petentes sibi aliquam provideri, dominus noster papa an(te) omnia con-
sideravit quod tam corporis uxoris redditum, secundum quem erat modicum
dotis reddi debet, et ideo mandat dictis iudicibus quatenus dotem fac-
iat eidem assignari, sub ea quam posset cautionem prestare vel
saltem animi ea committat, ut de parte honeste vivere valeant
sustentari, ne occasione dotis detente uxor a viro dimissa
vel vir reatum incurrat. Nota quod cautio super dote solvenda pre-
stari debet a viro cum ad inopiam vergit, et hoc vir cum suspectus
est de dilapidatione et male utitur rebus suis. Item nota cum
conceditur maioribus in(con)ferentibus et minus concedi videtur et
hoc tollitur extra de ... Cum igitur. Nota quod impossibilium nulla est obli-
gatio, quia qui non posset prestare cautionem sufficientem prestet ea(m)
quam potest, ut hic, quia alias iste pauper heres fuisset compulsus
ad dandam sufficientem cautionem. Nota quod iste hic impe-
travit litteras ... de quo potuit impetrare iste hic cum for-
te reus erat laicus. Dicit Io(hannes) an(dreae) quod forte erat clericus, vel actor erat
pauper et miserabilis persona, que erat contra laicum coram delegato apostolico
litteras potest impetrare, lxxxvii d. ... et ... Nota quod iste recipie-
bat contra hic quod uxorem suam repulerat a se et litteras tacita ve-
ritate impetravit quia tacuit de sententia ... ut sequitur,
ergo videtur quod rescriptum non valuit de rescriptis super litteris. Hostiensis
dicit quod in totum apparet potuit vel saltem relaxatio fieri. Innocentius
dicit quod non fuit apertum nec fuit nunc mentionem facere de
priori sententia per quam reus absolvebatur petitor. Sed cum quoniam
et inficeri cautionem foret, nec obstabat sententia huic petitioni
... quod mrator dotis tractetur. Sed hoc non placet Hostiensi. Sed di-
cendum quod super ... et ideo dicit aliquos dixisse quod iste
iudices nullam receperunt ... si hic preveniunt ...
si mandatis ... quod ... iudicium expresse fuit
contra ... constitutionem. ~~...~~ fuit
sententia, de re iudicata ... et ideo de illa non fuit nunc mentionem
facere, vel voluit consulere dare cautionem ypotheca vel fideiusso-
res vel pignora, quod de notat ... illis ubi ypotheca, quod
forte erat impossibile pauperi. Et ideo non est sententia, quia impossibi-
lium non est obligatio, de re iudicata impossibile ... Item
hic dicitur quod vir tenetur onera matrimonii sustinere, sed quid
si vir sine dote duxit uxorem, nunquid tenetur eam alere ...
... et dico quod sic secundum suum statum
quia persona in ... pro uxore et dote intelligere recepisse ...
... quod non essent legitimi ... penultimo ... vi. Et debet
eam alere ut filiam. Primo ... nunquid vir mutua vel debita
in ... vel penas debitoris ... solvere de dote, et dicit ... quod
quod non ... mat... nec erit ad causas ... dare
... expensas nisi ... de ... glo. de ... ex parte
quia tenetur cogi ... dare expensas erit uxori non ... Sed
nunquid si vir est in banno vel excommunicatus ... de rebus dotali-
bus ... lxxx. vi. di. ... sol. mat.
si ... et non obstante banno vel excommunicatione ...
... de sen. excom. inter alia

Donatio Gregoriana est ... et fuit ... ibi
... Hostiensis ... quid et ... dona-
tio facta inter coniuges valeat vel non, et quid intelligatur
renovata vel ... sit reddenda dos, et donatio
per ... durante
... inter coniuges ... donantis ... equalis

Glo. in ... ad inopiam ... et ...

rei

... ...

... ...

... ...

...

Magni valoris. Et hoc facit ad istum finem ut eo plus
ab altero coniuge amaretur, et sic et ista donatio cui subsitus
est locupletior, et alter pauperior. Unde queritur an tales dona-
tiones constante matrimonio facte vel aliquatenus valide sint vel re-
scindende. Ad quod papa rendet, quod non nisi donatoris obitu confirmentur.
Sed pone quod unus coniugum donatio que fit inter coniuges constante
matrimonio potest aliquatenus revocari. Et videtur quod sic tacite vel expresse
sive per mortem eius qui donatum accepit, et vir donationem propter
nuptias. Et videtur papa quod sic nisi. Sed pone quod unus soluto
matrimonio potest mulier dotem suam repetere et vir donationem propter nup-
tias. Et videtur papa quod sic nisi consuetudine servus obtineat
vel pacto de lucranda dote et donatione propter nuptias, quod pactum
esse potest equale hinc inde, nisi consuetudine contrarium inductum
sit. Nota donatio inter virum et uxorem facta constante
matrimonio non tenet, nisi certis casibus, et hoc cum quis unus
ex ea fit locupletior et alter pauperior. Alias si non fit pau-
perior puta quia rem alienam donavit tenet donatio, et
prescribitur res donata ff. de usu. et l. si constitit. Item so-
luto matrimonio dos revertitur ad mulierem, et heredes eius et
donatio propter nuptias ad virum secundum leges, huic tamen legi derogat con-
suetudo et pactum ut patet hic in ea parte Item nota quod donatio
a principio invalida obitu donantis confirmatur. Item si pro dote libera-
tem et civitatem C. e. t. l. ult. versus. secundum Jo. an. hic in novella
Et quod quia fuit ratio dubitandi propter quam donationes videbantur vale-
re inter coniuges durante matrimonio. Solutio quia quilibet in re sua est
moderator et arbiter C. mandati l. in re mandata. Ratio in contrarium
decidendi ponitur in prima glo. ne coniuges mutuo in amore se invicem
spolient non attemperando donationibus. Hoc tamen fallit in donatio-
nibus principis in coniugem vel econverso. Et ideo scias quod si donatarius
consumpsit donatum in rem utilem locupletior factus videtur
et si mulier non tenetur heredes donatoris tenentur, licet consumpserit in rem
utilem. ff. ad legem falci. quod de bo. et ex donationibus secundum Innoc.
et Jo. an. Item dixi quod donatio a principio invalida obitu donatoris
confirmatur. Sed quid si ex licentia uxoris vir donans ingreditur
monasterium dici potest quod donatio non confirmatur, ratio est quia adhuc
durat matrimonium nisi per ingressum religionis religionis consecrationem
factum dissolutum, puta si esset ingressus ante carnalem co-
pulam. de conversi. coniuga. ex publico, et istud nisi impedito
non excipit a solutione sed accedit secundum Jo. an. Sed quid si heredes
et uxor simul ab eis repetente dotem volunt deducere expensas
factas a viro in defensione et exactione dotis. Queritur an possint
et dicit Hostiensis in summa. e. ti. § illud quod non possunt, ratio est ista aut
vir vicit aut succubuit. Si vicit et adversarius ei in sumptibus
condemnari debet ratione quod si culpa iudicis factum non
est actione contra iudicem. Si autem succubuit et in causa bona
fuit frustra petit quod impendit, si causa mala fuit sibi imputet
quia in utilem expendit C. de adminis. tutorum. Non est ignoran-
dum si mulier agit de dote contra heredes mariti, numquid illi pos-
sunt eam opponere adulterium. Et videtur quod sic, quia tunc post mortem
agitur de crimine propter bona C. de inofficioso testa. Si quis filius
et in modum exceptionis opponitur de crimine ff. de adulter. l. si.
Si publico Item quedam arma sunt ad agendum quedam
sufficit ad excipiendum, ff. de excep. l. pure. Dicit Jacobus quod non
competit exceptio ex quo maritus non persequitur dotem, nisi accusasset
de adulterio et prosequebatur se. In autentica ut lite. ma. et ami. § quia vero

Sed albertus ipsa dixit contrarium. Sed qua actione aget mulier pro dote
restituenda. Respondeo aut est data ex nunc aut a muliere aut a patre mulieris.
In primo casu repetit uxor actione ex stipulato, nisi ille extraneus
stati cum dotem dedit pactum facit de illa dote sibi restituenda.
In 2o casu si est data a muliere, tunc est idem s. quod mulier aget actione
ex stipulato et condempnabitur vir quantum facere potest l. rei uxorie
actio C. de rei uxo. act. l. una. In tercio casu si pater dedit constante matrimonio, tunc cuius est actio
sibi et filie que diu simul vivunt, si pater premoritur aget sola filia
ut in dicta lege una, et premortua filia solus pater aget. Ita notat
etiam hic Jo. an. Item hic dicitur quod soluto matrimonio dos veniret
ad uxorem et donacio propter nupcias ad virum. Sed quero quid
prodest mulieri ista donacio propter nupcias cum constante matrimonio
vir illam possideat et soluto matrimonio revertatur ad virum vel ad eius
heredes et ita nec constante matrimonio nec etiam eo dissoluto videtur prodesse
mulieri. Respondet ab. dicit quod adiuvat mulieri ista donacio si petitur
est fictum de hiis ratione dote et donacionis propter nupcias ut hic, quorum constante
quia mulier non potest renunciare nec ypotecare pro dote sua
quod habet in hiis donacionibus propter nupcias, nec vir alienare quod mulier
eius consensu C. de vell. l. Ante ubi dicitur quod etiam constante matrimonio
ius ypotecarum seu pignorum marito remitti posse expolitum ... est
est. Item quod ad hoc quia marito dissipante sua bona mulier potest
agere pro donacione propter nupcias sicut pro dote. tunc etiam agere debet ...
vendicare potest C. de iure d. l. vbi. Item quod quod vir adulterium committere
potest agere pro assignacione utriusque, ut non ... de hoc ut littera non constat
t. j. Glosa prima vult quod quatuor questionibus potest queri quare
donacio inter virum et uxorem est prohibita. Dicit glosa quod hoc est ideo
ne coniuges mutuo amore spolientur et ne alter in paupertatem
incidat et alter dicior fiet. Item ut possint filios educare et ideo
nulla est donacio vel inutilis tenet. Sed quid si non tenet. Dicit
glosa quod de iuris rigore tenet. tamen non est probabile talis donaciones
esse ratas ne delinquentes sint meliores conditionis quam non
delinquentes contra regulam iuris. ext. glosam. Dicit quod si etiam non esse
putativa uxor sed soluta concubina tenet donacio, nisi concubinarius
esset miles et potest coniuge donatori repeticio rei
donate vel utique redit inutilis esse. Si non donator vel utique
sint mediores non tenet, quia nullus fiscus repetit secundum speculatorem
et innocentio Jo. Sed quid si donacio excedat certum morem
coniungentes ... secundum novas leges et non fuit insinuata et
actitata vel in publica forma redacta. Dicit glosa quod valebit usque
ad certum modum aut ad legitima quantitatem, si donator permansit
in eadem voluntate usque ad mortem, C. eod. et ti. l. donacionis
que lex vult quod si donacio huius modi non excedat vel excedat et fuit
actis insinuata non est nisi coniux in ultima voluntate habent ex-
presse approbavit et ratificavit secundum Jo. an. Sed numquid inter
sponsum et sponsam tenet donacio. Dicit glosa quod sic ff. e. l. Jul.
ubique dicitur ex glosa quia matrimonia sunt contracti ante nupcias ideo
donacio facta nec consistat etiam si eadem die nupcie sunt
secute. Unde ergo quod donacio constante matrimonio non tenet. Sed quid
si dubitetur, an sit facta constante matrimonio ante vel post
et utrum a sponso vel a marito sit facta donacio. Dicit Jo. an.
quod si fiat in instrumento etiam presumitur ante nupcias facta. Si
vero non ... post nupcias et a marito. Sed secundum via presumitur

glo. 2a

In domo sponse seu mulieris sita et ante nuptias. Glo. ii exempli-
ficat quo donatoribus potest esse locupletior absque eo quod non donans
sit pauperior. Et extra ponit duos casus in quibus istud fallit
infra dt. usque ad finem. tamen potest fieri revocatio donationis. Vult glo.
dicere quod donatio ex qua fit alter ditior et alter pauperior non tenet
et exeo quod dicit ex quo alter locupletior et alter pauperior a contrario sensu
datur intelligi quod donatio teneat hijs cessantibus ut si maritus
sit institutus heres et repudiat hereditatem donationis causa
ut dicit uolunt ad ad uxorem que est sibi substituta hijs autem ces-
santibus tenet. et illud exemplificat quod dictum est unum ex-
ceptis casibus primus si emit inde unguenta. ff. et quod aut exceptio
etiam est etiam casum si vir dedit uxori pecuniam pro unguentis et
ipsa illam pecuniam soluit creditoribus et statim propria pecunia
emit unguenta. Item si vir pro unguentis ementis et lanceum de-
dit et ipsa lanceum retinet et propria pecunia unguenta emit. Idem
secundus casus est si in tempore sunt inter sit collata, sed ante illud
tempus res donata non efficitur donatoris. ff. e. l. si cum uxoris ultio
tertius est quod si vir quod dedit pecuniam pro redemptione eius dicta-
bat et tunc solum valet ad illam quo tamquam redemptio exposcebat
Sed ut sit revocatio donationis dicit quod in quantum tantum donat
pauperior et donatoribus ditior factus est. Glo. tertia exemplificat
quo tacite et quod ~~tacite~~ revocetur donatio adde ubi quod si si
moriantur et quod idem sit inter parentes et liberos quo ad donationem
sicut inter virum et uxorem. Sed quo in glosa quod tacite et quod
expresse fiat donationis revocatio dicit glosa quod tacita revocatio
fit per divortium nisi in divortio donationis donator voluit valere. C. e.
l. a marito. Item si prius decesserit ille qui liberalitatem accepit quam
ille qui obtulit, ut in lege a marito. Extra glo. dicit Item si ingredi-
atur religionem ante carnalem copulam, quia tunc per talem ingres-
sum censetur divortium. de con. conju. c. ex publico. Sed quid si prius
decedat donans non revocans donationem, dicit glo. quod confirmatur
donatio morte per silentium. C. e. t. l. donationis. Sed quid si moriantur
simul, puta naufragio, vel ruina dicit quod nec donatio ff. e. l. in his. status.
Si ambo, ubi dicitur, Si ambo coniuges capti simul videntur mortui
simul ab hostibus ille videtur subvixisse, qui redijt, et si neuter redijt, ha-
bet videntur. Expresse revocatur donatio, cum donator eam revocat.
Item si ea que donauit post eam pignori dedit vel alteri donauit
vel aliomodo ~~donat~~ alienauit. C. e. Si maritus. Sed numquid que
dicta sunt de donationibus inter virum et uxorem habent locum inter pa-
rentes et liberos in potestate constitutos. Et dicit glo. quod sic, quia una persona
intelliguntur, et idem ij. o. de lig. Et hoc verum nisi in casibus quos
notat hostiensis in summa huius ti. et generaliter in titulis ad finem. Glo. ul-
tima ponit differentiam et conuenientiam inter donationem propter nuptias et
dotem. Et dicit primo quia dos datur viro a muliere sed donatio datur
uxori a viro. Sed conueniunt quod inter eos debet esse equalitas hincinde
Item conueniunt quod debent redire ad mulierem et ad virum, nisi con-
tractus sit in contrarium, ut h. dicitur, vel nisi sit factum pactum de donatione vel
de dote lucranda, vel casu parte interueniente, et tale pactum debet esse
equale hincinde, et si non sit equale maior pars lucri ad minorem
debet reduci, ut in legibus allegatis in glo. Extra glo. dicit primo quod
si est factum pactum de lucranda dote et non de lucranda dona-
tione propter nuptias, pactum dotis trahitur ad donationem. C. de
dona. ante nup. l. ultima. ut sic maritus ex pacto lucratur dote
sit et uxor sic lucretur donationem licet illud non fuit expressum
Item dicit secundo quod non potest apponi pactum per quod fiat deterior conditio

Glo. ult.

Mulieribus volentibus iterum nubere, sive fiat in priās sive post ff de
partis dotalibus l. ij. Contra ad primum punctum glose, dic hoc de lega
ipp inter dotem et donationem propter nuptias hodie debet esse equalitas in
quoto et in quanto. C. de pactis conventis l. equalitas qui iure vis fuit
a quo sufficiebat equalitas in quota licet in quanto esset foret inequa-
litas in quanto hec est glosa donationis supra scripta etc.

De secundis nuptiis Rubrica

Visis de matrimonio in genere de secundo matrimonio est videndum secundum Goffredum. Dixit
Hostiensis facto divortio inter aliquos vel morte soluto primo matrimonio vult aliquis contra-
here, sed quia aliqui damnaverunt secundas nuptias contrarium, quod hereticum est, quia non damp-
namus digamos, nec si dici possit octogamos, secundum Augustinum xxxi q. i. aperiant. Jeroni-
mi fuit sed apparere potuit, Hostiensis dicit c. ubi secunda que fuerit sunt Augustini, leges vero
secundas nuptias imperiales usque ad annum viduitatis, contra apostolum interdicunt, dicamus de
secundis nuptiis licitis et non reprobandis, nec in preceptum nec a tempore c. i. et penultimo
et ultimo, et appellationes sunt, omnis ultimo includit facere ff. de mulieribus et pro pena constitu-
tio l. i. in primo, de modo hereticum, xxx q. i. quod vero talibus sequitur, c. ii q. ii [illegible] colligi-
tur q. vii c. a. in fine. Est autem dicta inter istum titulum, et titulum de sponsis [illegible] dicere
[illegible] patet, et h[o]c tres partes de secundis nuptiis et non benedicendis, c. i. et non contrahendis
post quia habeatur [illegible] de morte coniugis c. ii. non prebendis infra annum luctus
infra c. penultimo. Capellanum Communiter non [illegible] sunt similiter secunde
nuptie non benedicende hec vult c. i. Si vir aut mulier Casus. [illegible] aliquis contraxit
uxorem cum aliqua muliere, que alias in prioribus nuptiis fuit benedicta vel econtra, aliqua virgo
contraxit cum aliquo, [illegible] imperator sunt nuptiales benedicti, quas quidam presbyter fecerat
benedicere. Queritur an sit puniendus, et qua pena, papa vult quod talis est ab officio
et beneficio suspendendus et cum litteris ordinarii ad sedem destinandus. Nota quod secunde
nuptie non sunt benedicende, et eos puniri [illegible] qui tales benedicunt pena hic contenta.
Queritur utrum secunde nuptie sunt licite, dicendum quod sic, quia per mortem alterius
coniugum tollitur primi coniugii vinculum et impedimentum et ideo apostolus primo ad Cor.
vii concedit mulieri, quod mortuo viro eius cui vult nubat in domino. Cui concordant verba
Jeronimi xxxi q. i. aperiant. Sed quare tunc [illegible] dicuntur [illegible] nup-
tias detestantur [illegible], dicendum quod duplici ratione, primo propter defectum sacramenti quia
[illegible] impedimentum sacri ordinis, item propter signum incontinencie et ideo [illegible]
Ambrosii in [illegible] xliii ubi dicit quod bigamus [illegible] indiget [illegible] videtur
indigere propter signum incontinencie, xxxi q. i. Hac ratione. Queritur utrum secunde nuptie sunt honeste.
Videtur quod honestum capitur dupliciter simpliciter et absolute aut in comparatione ad aliud
primo [illegible] quod non est [illegible] honestum [illegible] omne [illegible] licitum est hone- ster
secundo [illegible] quod est laudabile et honore dignum, primo nuptie secunde sunt honeste
secundo non. Sed quare iste sacerdos punitur [illegible], quod videtur non [illegible] puniendus
dicit Hostiensis quod nisi [illegible] peccasset non [illegible], Hostiensis [illegible] quod non [illegible]
[illegible] ubi [illegible] suspenditur [illegible] sedem apostolicam [illegible] absoluta punietur
et ideo intelligit [illegible] de sacerdote qui sciens benedixit [illegible] secundas nuptias viri
[illegible] prima uxore legittima celebraras, [illegible] talibus nuptiis interesse [illegible] suspense
sub pena suspensionis ab officio [illegible] et ideo [illegible] benedicere et approbare quod
sedes apostolica reprobavit. Sed nunquid ab alio quam a papa iste potest absolvi [illegible]
extra [illegible] pro spiritualibus [illegible] pro pena [illegible] papae reser-
vatis [illegible] ab pone aliquis [illegible] contrahentibus recepisse alias benedictiones, nunquid
si contrahat cum aliquo non benedicto [illegible] benedictio [illegible] dicunt quod sic, simpliciter
alias non sunt nupta, [illegible] dicunt de viro [illegible] quod tota dicant benedictio
fundatur super mulierem ut [illegible] forma. Et ideo [illegible] mulier nunquam fuit benedicta
dabitur et benedictio quia [illegible] iterari, nec in muliere nec in viro cum
virginem benedictio tangat ut dixi supra. Sed si mulier [illegible] benedicta fuit [illegible] iterari
non videtur, et ita dicit [illegible] consuetudinem, [illegible] de [illegible] contrarium
[illegible] c. et c. vir aut [illegible] et [illegible] tenet Hostiensis, et [illegible] tenet. Dicendum si quis
contrahat cum [illegible] alias benedicta vel [illegible] alias benedicto [illegible] benedici non debet, ratio
est, quia ista benedictio est sacramentalis quod iterari non debet. [illegible] Et quidem
Item alia ratio, quod ista benedictio est utriusque coniugum [illegible] Et ideo [illegible]
ad [illegible] non est benedictio iteranda [illegible] non benedictum, quia
[illegible] non benedicta cum qua iungitur benedictio in coniunctione
corporis, per quam efficiuntur coniuges una caro, facit de [illegible] vel alia, quod
in dubiis. Sed nunquid [illegible] consuetudo in talibus, dicendum quod non [illegible]
cum esset [illegible] nisi papa [illegible] approbaret, facit quod non [illegible] spiritualis
c. i. Glosa prima [illegible] sed prima reprobat, unde quod secunde nuptie

Non sunt benedicende, prima ratio hanc est, quia secundum vere est fornicari xxxi q. i
hac ratione, et sicut fornicationes non sunt benedicende, ne ecclesia eis auctoritatem
prestare videatur, sic nec secunde contrahentes cum aliis sunt benedicendi, Sed illa ratio non habet hic locum
quia mulier prima veniente, Secunda vero quare benedici non debent est ad exportationem
continentie. Tercia ratio est quia sacramentum iterari non debet ut [illegible] vir dicit
ubi de hoc nota, extra [illegible] dicit Jo. an. quod ista benedictio est quoddam sacramentale ut
sacre [illegible] et sic quod loquitur non est sacramentum [illegible] nec est unum de septem sacramentis
de quibus dicitur de sacramentis non iterandis super rubrica dehyl [illegible] in novella
Dominus dubitans de morte coniugis nisi prius certificetur contrahere non debet, et
si contraxerit manens in dubio debitum reddat sed non exigat. Si vero post ea fuerit plenius
ut prima vivere dimittat secundam et revertatur ad primam, et sunt textus [illegible], secundum [illegible]
dicta, [illegible] ubi. Si vero tercia ibi quod si. Casus in textu p. s. [illegible] contingit quod
[illegible] christiani in captivitate sarracenorum detinentur, qui non [illegible] de obitu uxorum
cum aliis ibidem [illegible] contraxerunt, Quod a sanctitate vestra an possit papa [illegible] quod
amodo nullus ad secundas nuptias transeat donec ei constiterit, quod eius prior coniux a vita migravit,
Sed pro s. quod si aliquis cum istam prohibitionem dubitans de morte prioris
uxoris contraxerit an possit debitum exigere, dicit quod non, sed postulatum debitum non denegabit
Sed pro s. quod talis de qua mentio supra dicitur, si dubitans de morte prioris uxoris
transeat ad secunda vota, et post ea constat vivere priorem vivere, dicit quod debet dimittere
adulterii amplexus cum secunda, et ad priorem redire. Nota quod nullus debet contrahere secundas nuptias
quas antequam sit certus de morte coniugis prioris, et si fecerit [illegible] possit debitum exigere
quod [illegible] non dicit, et si constiterit prima vivere, priorem debet summam [illegible] pati quam
debitum reddere [illegible], ~~[illegible]~~ secundum abbatem, Item nota quod
papa hic loquitur [illegible] in captivitate sarracenorum posite [illegible]
[illegible] quod captivus sine [illegible] post matrimonium contrahere, de hoc non respondet cum
[illegible] et istud [illegible] eciam in captivus ab hostibus [illegible]
Unde quod dicere secundum istud [illegible] et casum in textu que possunt intelligi quod [illegible] existentes in
captivitate sarracenorum contrahebant dubitantes de morte uxoris si intelligantur
cum fidelibus ibi existentibus tunc bene stat et sanus intellectus. Si de infidelibus
non [illegible] quod aligena fidei non contrahitur [illegible] xxviii q. i [illegible] possent intelligi
dicere de mulieribus que viros suos a Sarracenis captivatos diu expectaverunt nec
potuerunt certificari de morte sponsorum et secundum istum intellectum casus possent poni
in casum, de sponsis in futura et intelligatur dicere ista de sponsa de presenti et coniuge
non de sponsa de futuro, quia si sponsus de futuro per longum tempus se absentat sponsa
cum alio potest contrahere et a sponsalibus sponsalibus resilire secundum de spon. de illis, et ibi de
hoc satis expositum ista dicere [illegible] et c. in futura de spon.
Vir autem [illegible] est textus [illegible] Casus in textu pater sancte vir vel mulier
transeat ad secundas nuptias per quas bigamia contrahitur, inquirit iste si nuptie sunt
benedicende, papa respondendo dicit ex quo alia vice benedicte sunt ut [illegible]
Cur talis benedictio vitari non debet. Nota vir et mulier ad bigamiam [illegible] ad secundas nuptias
non debent benedici, Et intellige ad bigamiam [illegible] ad secundas nuptias per quas bigamia contrahitur
secundum de biga. c. ii et [illegible] xxvi di. c. i Sed [illegible] in hoc casu si in vitacione benedictionis
respicienda est persona mulieris [illegible] quod illa faciat aliquid ad impediendum secundam
benedictionem, Dico quod non, sed [illegible] est ponderandum quod sola mulier est benedicta dico
quod non quia id est si ambo contrahentes essent prius benedicti, et [illegible] tamen quia
quicumque ex illis ad secunda vota transeat benedictio non iteratur, quia per racionem
[illegible] benedictio non benedicta, [illegible] alta aqua [illegible]
sanctificatur [illegible] in fidelis per mulierem fidelem [illegible] prima ad cheor. viii
xxviii q. i [illegible], et de hoc vide [illegible] in summa c. t. [illegible] an licitum sit. Si pone contrahit
aliquis cum virgine ante carnis copulam, separantur ex causa legittima, et tamen
sunt benedicti, nunquid si [illegible] contrahunt cum aliis prius benedicentur de
novo, dicit jo. de lig. quod ex quo [illegible] benedictionis est medium vel [illegible]
[illegible] conclusione [illegible] hec [illegible] est de [illegible]
nuptias non benedicende, et [illegible] ex quo medium est separatum ex causa legittima
tales contrahentes cum aliis sunt benedicendi. Item [illegible] ratione, quia prime nuptie

Nulle fuerunt, igitur non potant benedici ex de despon. impub. ad dissol-
vendum, et intencio prime benediccionis deficit/ et proprius effectus, arg. de off.
deleg. Cum super. de hoc vide quod not. pe. in su. c. tuo. quid si duo Sed quid
si duo ad bigamiam vel ad secundas nupcias transeant qui ad prius non fuerunt be-
nedicti, dicit Hostien. quod tales potant benedici ex quo alias benedicti non
sunt, quia non est prius in bigamia sed in benediccione sola, ut hic Auctor
qualiter vero vir vel mulier transiens ad secundas nupcias vel ulteriores debent bene-
dici dico quod duplex est benediccio nupcialis, una que fit in facie eccle-
sie quam matrimonium publicatur, et sine qua matrimonium dicitur clandestinum, xxx q. v
c. j. et iii, alia est specialior, que fit cum pallio cum nubentes supponuntur
et quibusdam oracionibus ad hoc factis benedicuntur, loquendo de prima
benediccione, tunc quotiencunque sunt alii benedicti, tociens contrahentes sunt
benedicendi. Sed loquendo de secunda, et tunc aut constat nobis alterum
corruptum, aut non primo casu non benedicuntur, xxxi q. i de his. Secundo
casu aut sunt prime nupcie quo ad utrumque, et tales debent benedici ut
hic et G. c. i agitarius ... aut sunt 2e nupcie aut ulteriores, et tunc aut tales
transeuntes ad secundas nupcias vel ulteriores sunt prius nupcialiter benedicti vel alter
eorum, et tunc non debent benedici ut hic alias sic

Super illa mulier nubens infra annum lugubrem infamiam non incurrit
hoc ut in seqq. Et dividitur in duas partes primo ponit questionem cum ... v...,
dicit ubi eandem/ casus iste talis quesitum fuit a domino Urbano tercio utrum mulier
posset sine infamia infra annum lugubrem alteri nubere, papa videndo con-
sideracione dictum apostoli prima ad Chor. vii, quod mulier viro mortuo soluta est a lege
viri sui ideo nubat in domino cui vult et quo voluit et ideo relinquo licenciam apostoli
per eam omnis infamia et iactura aboletur/ Nota quod mulier infra annum lugu-
brem contrahere potest sine infamia. Item nota casum in quo leges discrepant
a canonibus quia secundum leges mulier nubens infra tempus luctus incurrit in-
famiam secundum canones non sed sicut secundum leges a die mortis viri mulier tenebatur
assumere vestem lugubrem, et in ista tristicia perdurare, et ante ipsius lapsum
in nullo trahere sub pena infamie ff. de his qui not. infa. quid ergo Item
nota dictum apostoli ad quod studeo r. et sequitur allegatur quod mortuo viro mulier
est soluta a lege eius et ideo nubat in domino cui vult et habetur signanter
pa ad Chor. vii, quia melius nubere quam turpiter uri concupiscenciis et
carnalibus desideriis sed quare dicit nubat in domino dico ad denotandum
quod non nubat contra prohibicionem canonum, quia qui contra canones con-
trahit matrimonium non nubit in domino sed contra dominum quia contra eius
vitacionem, de quo non est consanguineum de infidelibus vel potest exponi in
domino .i. regulariter. xxvii q. i Sed vel in domino .i. sperando sentencie c...,
legaliter, et sine suspicione turpitudinis xxxi q. i et tales
potest nubere cui vult et quando vult, ita quod non oportet annum adimplere
post mortem mariti Et potest nubere cui vult .i. illi quem ipsa eligerit
quia non est cogenda ad aliquem eligendum, quia invite nupcie
malorum exitum consueverunt habere et hoc est contra ... moderni
temporis qui agunt viduas nubentes compellunt contrahere in ...
vel militibus de quo habetur simile C. qui dari tutores c. ulti.

Cum secundum Cumatarum est. Sed cum i. p. xxi premissa con-
ponit dictum et solvit obstaculum Casus est sic sancti mulier nubit
infra tempus luctus nunquid incurrit infamiam. papa videtur dicit
quod non. Et racio est quia nubendi datur potestas ab apostolo sibi concessa
cum mulier ~~...~~ mortuo viro ab eius lege est soluta, et sic nubendo cui
vult hic in domino potestatem/ Nam cum in hiis seculares leges non
dedignantur sacros canones imitari Nota quod mulier infra tempus lu-
ctus nubere potest sine omni pena secundum canones secus secundum le-
ges. Et dicit Inno.: distinguendum esse inter penas que infliguntur
a legibus mulieribus nubentibus propter quas debes scire quod que pene in-
fliguntur

A legibus civilibus inducentibus, prima quod si infra annum a die
mortis viri computandum aliis nupserit infames sunt.
Secunda pena est quia de suo proprio sponsio non potest secundo viro aliquid
in dotem dare, nec intestato relinquere ultra tertiam partem. Tertia
quia privatur omnibus derelictis a primo viro. Quarta quia cognatos vel
ceteros a consanguineo a tercio gradu non potest ex testamento capere.
C. de secundis nuptiis l. i. et ii. Alie pene infliguntur eisdem a legibus
quia nubunt secundo sive infra annum sive post, et sunt tres.
Prima quod secundo viro in causa dotis sive donacionis simplicis que
solet morte confirmari amplius nichil ultra dare potest vel re-
linquere in testato quam uni filiorum primi matrimonii, cui minor por-
tio data est vel relicta. C. e. l. hac edictali et quod ultra datur
secundo viro redit ad filios primi matrimonii. Secunda pena quod eciam
tenetur dare filiis primi matrimonii quicquid dedit primo viro. Tertia quia
omnia que habet iure sponsaliorum vel iure legati vel iure do-
nacionis causa mortis vel institucionis omnia ista perdit, sed
solo usufructu in sua vita reservata sibi. In autentica de nuptiis
§ si vero. Colla[tione] iiii. Modo videre nunc quod prime pene que infligun-
tur a legibus propterea quia mulieres contrahunt infra annum remonentur
per canones ut hic, et C. c. proxima. Secunde autem pene que infliguntur
[...] a legibus ex eo quia secundis alledit de proprio c. ultimo et est
ratio diversitatis quia in primis penis nulla versatur utilitas sed
sunt mere pene, quia ex infamia mulieris nichil utilitatis alicui
accrescit, et ideo de facili potuerunt per canones abrogari et tolli, sed
he pene non sunt pure pene sed in eis versatur utilitas filiorum
ex primo matrimonio susceptorum, namque in mulieribus recipiuntur [...]
cius applicantur. Et ideo tamen penas illas cum dampno filiorum
non curat auferre, sicut nec tollit penam illius que postquam re-
cepit tutelam filiorum non inventarium vel professionem nubit non reddita ra-
tione ~~C. ad tertullianum~~ dicitur omne matrem sive ab intestato sive
iure substitucionis si filius impubes moriatur denegandum volunt
successionem si ea ~~[...]~~ lectura liberorum tutela suscepta ad secundas
contra sanctitatem [...] nuptias aspiravit, antequam tutorem alium
ei fecit ordinari ei quod debetur racionibus tutele geste solverit et istud
est statutum iure et istud approbat hostiensis tali racione quia in primo casu
puniretur quod contrahit. In secundo casu si cum nubit recepta tutela
et non reddita racione punitur a lege quod non adimplet istud ante con-
tractum adimplere debebat ex legibus obligatoriis cum hiis concorde per
sine impedimento nuptiarum non facere. Quintum [...] uno con-
iugum mortuo statim liceat alteri nubere [...] non solum ratione ca-
nonis sed eciam racione legis statim post mortem contrahere potest mulier
autem que contrahit infra annum computandum a morte viri infamiam incurrit
secundum leges ut habetur, primo ne sanguis turbetur. Item ne de prole dubi-
tetur cuius sit. Item ne causa suspicionis sinistra viro secundo mulierem
obiceatur quia temerito contrahere festinat. Deinde hostiensis ponit racionem
hic de decidendi quare infamia tollatur per canones que inducitur
a legibus. Prima est infamia talis inducta contra suo iudice si ab im-
peratore qui non est iudex iudicii quia matrimonia non sunt de foro
imperiali sed ecclesiastico sicut [...] qui fi[lii] s[int] legittimi per venientem ~~Tercia quia lex~~
~~imperialis in hoc casu~~ Secunda quia si imperator est iudex in
ista causa apostolicus et apostolicus maiores sunt et eorum constitucionis potior
est tenenda [...] inferior. Tertia quia lex imperialis in hoc
casu est contraria legi divine iniusta et irracionabilis quia contrahere matrimonium
est res sancta et sanctitatem a deo institutum et ideo contrahentes
non debet non deo puniri, quia si imperator statuit quod recipiens

impera[tor] [...] contrahit [...] ad [...] matrimonii

Ordines vel audies missam daret decem florenos talis constitutio
esset contra deum sicut predens. Quarta ratio quia per talem legem
si firmaretur daretur occasio adulterii de mulieribus quia quando mulieres
sunt iuvenes et non potentes continere per longum tempus quarum mariti
decedunt. Quinta ratio sunt clementie huius decre. que loquitur de infa-
mia. Et ideo vult Hostiensis concludere post Innocentium quod omnis pena que im-
ponitur mulieri nubenti infra annum lugubrem a lege est sublata.
Alie vero pene imposite nubenti post annum non sunt sublate per
istas duas decre. nec per auctoritatem apostoli quia alle pene et ille leges
penales locum habent in aliis casibus quia loquitur de muliere liga-
ta consortio suo scilicet exempta tutele recepte et punitionis de super facte
hic autem loquitur videlicet de muliere soluta et libera. Amplius vero per mortem viri omnibus
debes tamen advertere quod Cynus ponit istam notam Hostiensis et suas rationes
in l. i. C. de secundis nuptiis et vide ibidem ad omnes rationes Hostiensis hic pos-
sitas dictis tamen suis non obstantibus tene quod supra conclusi. Sed quare
lex prohibet mulierem nubere et que fuit eius consideratio in hac parte. Dico
quod propter turbationem sanguinis quia posset esse quod mulier fuit pregnans et sic
destrueretur post ea cum esset proles dubium posset an secundi viri statim post mortem
primi defuncti. Sed quid dices de femina in qua sanguinis turbatio non timetur
ut puta post mortem viri statim vel constat virum mortuum per infinitum
vel longam absentiam infra integrum annum non devenisse tamen ea et
secundum vir ea exhibet se obedientem mulieri nolens expectare finem anni
si forte infra annum de alia sibi muliere providebit ut forte conditione vincit
tale similis sibi non creet. In isto casu et similibus post mulierem non debet
expectare lapsum anni quia prius incurrit. Item dico quod si aliqua
non probabiliter capi vel ad nuptias sibi non expedientes cogi timebat
facit quod isti tales nonnullis insinuationibus incidit in eum. Ioannes an glo-
sa incurrit penam legis et eius locus. Hostiensis dubitat an canon liberat
mulierem sic nubentem a pena legali. Primo dicit quod sic. Hostiensis ponit contra
contrariam vult glossa primo quod lex infligit penam infamie mulieri
infra tempus luctus nubenti et ratio huius est ne turbaretur sanguinis et
de prole dubitaretur. ff. de repu. l. contra. § Si vero. Secundo inquit canones
tamen mulierem liberant ab infamia, dicit glossa quod sic et non solum ab in-
famia sed etiam ab omni pena quam exprimit lex C. de nup. l. i. et ibi glossa in qua
lege propter infamiam mulier incurrit penam ut non possit ultra tertiam partem
bonorum nec in dotem dare nec in testamento relinquere. Item hereditates
legata fideicommissa donationes ~~ei~~ causa mortis non
capiat. Item perdit quicquid a priori viro sibi fuerat relictum. Di-
cebat tamen quidam quod propterea non evadit mulier illa pena quia prius
donationem factam ante nuptias ut in auctoritate de restitutionibus et de ea que
parit in x mense post mortem viri § ultimo quia ista mulier viri
sui ita velocitatem inhonestat ut appareat etiam eo vivente non caste vi-
xisse, etiam perdere debet quod quod ex liberalitate viri ad eam pervenit, ut
etiam quod ad hoc illam penam potuit tollere quia talis mul-
titudinem grandem videtur commisisse, arg. C. de dona. Proteus
nec hoc est contra apertum. Quid sit de hoc tenendum satis dixi in materia
et post Hostiensem et ubi vide et adde quod statim sequitur hic. Circa glossam
ultimam nota quod ubicumque leges recipiunt correctionem per canones
~~ex aqua causa~~ contrahentes nuptiam prohibent in his omnibus leges recipiunt
correctionem per canones et cum prohibent nuptiam infra luctus tempus propter
sanguinis turbationem de his que notavi in fa. l. liberorum, ut ne mala suspicio
conficeretur ex celeritate nubendi in auctoritate decrescit et de ea que parit
in xi mense § vir ulterius ut ne dubitetur de prole an sit primi vel secundi mariti

C de donat et repu. l gsse. ff vo Item in medio Cohemus inter tutorem et
pupillam per administratorem subvencionem, C de interdicto medio inter tutorem
et pupillam ptrum Item inter vectorem pruinie et pruinialem per tunicem
inssionis C Si vector per vin l una, In his omnibus leges corriguntur
per canones ut dicit ffra jb an Et de ista materia vide qui legitur et nota
Decreti opus nurra ct. t. j quia ibi ponit eadem auctas, que hic ponitur
s. quod leges non dedignantur sacros canones imitari, et quod Vitalem ubicumque
agitur de pcto ut de prescriptionibus t. fi vel de interpretacione fidei vel legis
dune vel dinersarum opinionum C. de sū trinit. le finali Et ubi deficit ius
civile in multis casibus et articulis, est ad ius canonicum recurrendum, cum
sit autoritabilius ut concordat de xi di Iuris nescriat, Et casus plures
videntur in quibus leges ~~ffimi canonis nota~~ defecerunt a canonibus
x di. fi in additione et in repeticione dn bal damini canonis nota ita
ii q vi do grab Nota quatuor dicuntur esse oculi, corporis sensualitatis
rationis et dune temptacionis, primus oculus ante peccatum et post fuit ~~aperty~~
apertus, Secundus ante peccatum non fuit clausus et post peccatum fuit apertus
dune, Tercius fuit in parte apertus et post clausus post peccatum sed ante
omnino apertus Quartus ante peccatum exterius apertus post peccatum in toto
clausus et dicuntur oculi quia ochi lumen fuit inse, ita notat arch de
xxx ii qu ne solo tc fines ~~t3~~

Et dicitur arbor quia habet similitudinem cum arbore [illegible] quia sicut in arbore [illegible] fructus quatuor [illegible] ~~fructus~~ [illegible] fructus [illegible] et frondes sic in ista [illegible] collaterales [illegible] et sicut arbor [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] et collaterales frondes [illegible] [illegible] collaterales [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] collaterales frondes que ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in collateralibus sunt [illegible] fructus [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] ad intellectum arboris ut sunt [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] collateralis ad aliam ut frondes sunt collaterales [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] collaterales [illegible] [illegible] collaterales frondes [illegible] [illegible] [illegible] fuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

155

Circa lecturam arborum diversi olim diversimode tenentibus Johannes de deo Hispanus super alias lecture apud arbores nonnullas assumens per suas metricas regulas apud multos omnino approbatas fuit usus. Sed propter multitudinem regularum et earum abstrusitatem aliquibus [illegible] ignotum aliquibus ignotum ignorantiam reliquit. Attendens igitur ego Jo. An. inter decretorum doctores minimus et indignus multarum arborum [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible] [illegible] consanguinitatis et affinitatis [illegible] [illegible] nota, et [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] notissima, antiquorum scripta revolvens. Et [illegible] [illegible] [illegible] compilavi, primo quantum ad [illegible] arborum. Ad quid sint [illegible] arboris [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible]. Tertio ad quid in volumine decretalium [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] fuerat in decretis. Prime questionis [illegible] supra [illegible] patet [illegible], probatur [illegible] ad [illegible] alia [illegible] [illegible] de grad. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fide [illegible] [illegible] per aures [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] narrationem graduum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] libro [illegible]. [illegible] possunt [illegible] et [illegible] [illegible] adolescentes [illegible] [illegible] [illegible] adipisci [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] melius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] an [illegible] sit pregnans ff. de ven. insp. l. i. in pr. [illegible] [illegible] in [illegible] an [illegible] sit [illegible] de [illegible] [illegible] an acta de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ff. de [illegible] l. [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible]. Ad secundum dico quod arbor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consanguineus [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]. Ad tertium dico quod [illegible] in decretis de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuit [illegible] arborum [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] fuit

Left margin:

[illegible] [illegible] [illegible] arbor [illegible] [illegible] [illegible] in arbore [illegible]

ad primum

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

de [illegible] [illegible]

ad primum [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Right margin:

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de grad. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] q r c n et vel, et quia in detestabilibus [illegible] tractatus est in hoc volumine ubi sunt [illegible]. Circa [illegible] quia nemo [illegible] in [illegible] [illegible] sexto [illegible] [illegible] lecto [illegible] de [illegible] [illegible] quia antiqui canones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] antiquam arborem deinde [illegible] formam etc.

Deinde ad arborem consanguinitatis specialiter descendamus et primo quid quod sit consanguinitas, [illegible] dicitur, quid linea, quid gradus [illegible], [illegible] quare arbor [illegible] et quare [illegible] et [illegible] regulas per quas gradus cognoscuntur [illegible] ponemus quasdam [illegible] questiones.

Ad primum dicitur quod consanguinitas est attinentia personarum [illegible] quia [illegible] descendit ab alia vel ambe ab eadem. Vel est vinculum personarum ab eodem stipite descendentium carnali propagatione contractum, quod patet [illegible]. Dicitur autem consanguinitas quasi sanguinis unitas a [illegible] et sanguine quia de [illegible] descendit [illegible] et quo ad [illegible] distinctio[illegible] sunt consanguinei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod est expressum de [illegible] per [illegible] et [illegible]. Linea vero est collectio personarum ab eodem stipite descendentium, gradus continens et numeros distinguens, [illegible] [illegible] ascendentium, descendentium et collateralium [illegible] [illegible] de grad. [illegible] et [illegible] juris consultus.

Gradus est quedam habitudo distantium personarum qua cognoscitur quota agnationis vel cognationis distantia due persone inter se [illegible]. [illegible] gradus ad [illegible] gradum [illegible] [illegible] gradum de [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] Gradus.

[illegible] arbor [illegible] vide collateralis [illegible] descendentium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] collaterales [illegible] [illegible] [illegible] descendentes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in equalibus et in inequalibus

[illegible] alle [illegible] non [illegible] quae [illegible] gradu quanto distat a quo stipite [illegible] alt. p[illegible] linea
& [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible]

156

Similiter cum duo distant equaliter a quo stipite ut duo fratres respectu patris [illegible] et si [illegible] pater et filii [illegible] inaequales duo inaequaliter distant a quo stipite [illegible] unus distat [illegible] gradu et alter quanto [illegible] linea inaequaliter [illegible] [illegible] linea inaequalis [illegible] unus [illegible] stipes ad alium [illegible] linea ascendentium et descendentium [illegible] inaequalitates [illegible] abavus [illegible] gradu et [illegible] distat [illegible] et [illegible] distat ab

domino. deinde descendentium domini collateralium
ascende super cellulam vacuam que remansit
ideo vacua quia non potuit proprium nomen habe-
re sicut alie cellule. propterea quia [illegible] nominantur
per comparationem [illegible] quia cum proponimus
aliquam cellulam nominare quia dicimus filius
patris. frater fratris. patruus filii et sic de singulis.
Et cum alii ponant [illegible], alii [illegible],
alii [illegible]. Nos autem nomine [illegible] non vo-
lumus eam [illegible]. Et sic debes quod [illegible]
cellule singule ascendentium et descenden-
tium [illegible] debent per ordinem ut a latere
dextro cellularum illarum ponentur nomina mascu-
lina ut abavus [illegible], et a latere sinistro nomina
mulierum ut abavia [illegible], quia [illegible] a late-
re dextro descenditur a masculinis et [illegible]. Super
cellulam vacuam est cellula continens pater et
mater et habet unum punctum rubeum et unum nigrum.
Super illam est cellula avus avia continens
duo puncta rubea et duo nigra. Super
illam est cellula proavus proavia continens
tria puncta rubea et tria nigra. Super
illam abavus abavia et habet quatuor puncta
rubea et quatuor nigra. Descendendo sub
cellula vacua habes filium et filiam et unum
punctum rubeum et alium nigrum. Sub illa
habes nepotem et neptem et duo puncta ru-
bea et duo nigra. Sub illa pronepotem et pro-
neptem et tria puncta rubea et tria nigra.
Sub illa abnepotem et abneptem quatuor
puncta rubea et quatuor nigra. Quantum
ad collaterales [illegible] sic debes quod [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible]
ad cellulam vacuam et puncta rubea de-
notant [illegible] [illegible]
[illegible] nigra [illegible] [illegible]
[illegible] in superiori [illegible] in
[illegible] ut [illegible] intelligo [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible] quod ad [illegible]
[illegible] in [illegible] quod [illegible]
[illegible] Et cum [illegible] sit [illegible]

[illegible] a quo stipite [illegible] quia
nepos [illegible] in collateralibus [illegible] Et quando
et filio [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] filio. quia [illegible]
distat [illegible] ab [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] linea [illegible] [illegible]
[illegible] a stipite sit descendens ad aliam [illegible]
[illegible] a quo stipite ascendens et descendens
[illegible] in linea collaterali
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] filium [illegible]
[illegible] ad [illegible] linea [illegible]
[illegible] descendentium a stipite in aliam
[illegible] ad [illegible] filium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] et [illegible] a [illegible]
[illegible] filius [illegible]
descendentium ad [illegible] et filium [illegible]
nepotem [illegible] sit [illegible]

[illegible]

[illegible] in [illegible] lex nunc est canone de [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ut [illegible] videlicet [illegible]
[illegible] in computatione ascenden-
tium et descendentium [illegible] [illegible]
quia in eis [illegible] [illegible] addere [illegible]
gradum [illegible] [illegible]
ad inveniendum [illegible] gradus inter eos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Quot sunt [illegible] de quibus [illegible] computatio
[illegible] una de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a
p. utraque computatione et [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] p. ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quaerere
gradus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] p. ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] computatione [illegible] et [illegible] [illegible] gradus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in arbore [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quaerere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. et [illegible] [illegible]
ascendentibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in arbore [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ascendentibus et descendentibus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
gradum, et [illegible] [illegible] in [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
inter ascendentes et descendentes [illegible]
[illegible] [illegible]. et [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] gradum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~
~~[illegible] [illegible]~~ [illegible] [illegible] adam ad hunc [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ad collaterales transeamus et de fratre et sorore
et causa brevitatis prosequendo solum plenum media
arboris ad modum capelle qua intellecta reliqua
intelliguntur quod per se patet. dicamus ergo de fratre
et de descendentibus sub collateralibus fratris, est fratris
filius filia, ex illa fratris nepos neptis, ex illa
fratris pronepos proneptis, modo frater patruus est cum
patruo in primo gradu secundum canones in secundo
secundum leges. Eius filius in secundo secundum cano
nes. in tertio secundum leges. Eius nepos in
tertio secundum canones in quarto secundum leges
Eius pronepos comparatus patruo in quarto secundum
canones in quinto secundum leges etc. Dicitur esse utrumque
punctuatim. Et isti sunt collaterales ad patruum
et unus de collateralibus patris scilicet frater. sequitur compar
atio quintus septimum de auo. Ex eo patruus amita
ex illa sunt patrueles et amitini. soror pa
truelis et amitina. ex illa sequitur consobrini
filius filia ex illa sequitur consobrinus nepos ne
ptis. patruus est patruo in secundo gradu sunt
patrueles etiam in secundo filius in tertio nepos
in quarto secundum canones, secundum leges autem patruus
est in tertio sunt patrueles in quarto filius in quinto
nepos in sexto. Et sic dicitur esse utrumque punctua
tim. postea fac septimum de auo et inde filium
patruum magnum et amitam magnam auum
et auiam et auunculum magnum et materteram
magnam illos non prosequimur. ex collateralibus patrui
magni procedit propatruus proamita, ex illa
consobrinus filius filia. ex illa consobrini nepos neptis
Et quo sic constat distat a patre quasi non
fieri septimum in tertio gradu ergo a patruo ma
gno in tertio et a propatruo tertio et a filio
tertio et a nepote qui est linea equalitatis
quarto secundum canones, secundum leges vero
patruus distat a patruo magno quarto
et a propatruo quinto et a filio sexto et a
nepote septimo. Et sic dicitur esse utrumque punctuatim
Modo fac alia utrum septimum cum libris filiis

sed patruus proamita, parentelo (pars de) qui proponit de collaterali patrui amita collateralis ... filius filia ... hic nepos neptis ... ille hic pronepos proneptis. Isti omnes sunt in ... in quarto gradu, quia ... distat a stipite in quarto gradu secundum leges [illegible] patruus distat a ... in quarto gradu filius ... nepos septimo pronepos octavo et sic ... utriusque ... tertio

Nunc videndum est quibus regulis gradus collateralium cognoscantur ... circa quod ... ne regulas collateralium in linea equali ...

Quoto gradu quisque eorum distat a communi stipite tanto distant inter se ut ... attinent et hoc secundum canones ... ponere ... fratres ... stipitem in ... et pronepotes patrui ... illi sunt in linea equali ... distat a stipite quarto gradu ... quarto gradu distabunt secundum ... et sic dicimus regulam collateralium in linea equali secundum leges

Quoto gradu quisque eorum distat a communi stipite tanto duplicato distant inter se et ... attinent ... videndum ... [illegible] ... predicti ... nepos patrui distant quarto gradu in ... secundum leges ... octavo et ... ista ... quia secundum leges in collateralibus quelibet persona facit gradum ... duo fratres faciunt duos gradus secundum leges secundum canones ... due persone faciunt unum gradum ... in collaterali ... in primo gradu secundum canones ... secundum leges ... computacio legalis ... ad aliud ... sive ... secundum leges ... in equali linea collaterali sive linea ... sive disparis ... et ... dispar ...

... quam alii secundum canones et alii secundum leges ... [illegible]

alia ... linea ... equalis ... omnes ... distant ... gradu

[illegible]

[illegible]

Gradus vide in linea pares numerum secundo vel quarto dispares numerum primo vel tertio. In prima linea fratres gradus in secunda consobrinos in tertia sobrinos in quarta [illegible] quod idem est secundum [illegible] [illegible] quia in equali linea dispares numerum [illegible] disparem gradum quia in prima primum in tertia tertium in quinta quintum et sic de singulis

Nunc restat videre de collateralibus in linea inequali circa quas traduntur tales regule

Regula collateralium in linea inequali secundum canones: Quoto gradu remotior distat a communi stipite toto distant inter se. Exemplum ponendo abavum [illegible] patrem [illegible] et filius fratris sunt in linea inequali [illegible] a remotiori scilicet a patre qui distat a stipite primo gradu [illegible] et a filio fratris [illegible] in descendentibus usque ad lineam equalitatis et hoc est quod dicimus persona addita persone usque ad lineam equalitatis non crescit gradus quia frater filius eius nepos et pronepos omnes distant primo gradu a patre. Secundum alios secundum leges [illegible] secundum quas [illegible] regulas tradimus

~~[illegible]~~ regula collateralium

Regula collateralium in linea inequali in legibus: Quot sunt persone stipite dempto tot sunt gradus unde pater a stipite distat primo gradu a fratre distat secundo a filio tertio a nepote quarto et sic quotque persone fuerint gradus

¶ Videtur [illegible] quod [illegible] aliquis de arbore distat [illegible] a [illegible] scilicet ab abavo ab [illegible] scilicet ab abnepote ab extremis collateralium ab omnibus [illegible] gradu a mediis [illegible] ~~[illegible]~~ ~~abavum~~ quod falsum patet quia [illegible] nullo [illegible] sed [illegible] extremis in collateralibus

[illegible] [illegible] secundum [illegible] abavus distat a [illegible] gradu [illegible] [illegible] descendit [illegible] [illegible] sicut [illegible] in [illegible] usque ad [illegible] fratrem [illegible] filius fratris et [illegible] sicut [illegible] [illegible] in [illegible] gradu scilicet ab abavo [illegible] [illegible] [illegible] quia sunt filii [illegible] [illegible] sunt [illegible] gradu [illegible] scilicet abavus [illegible] distat a filio fratris [illegible] gradu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] aliquorum [illegible] quod [illegible] distat a fratre [illegible] gradu [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] in quo gradu secundum canones quam abavus a [illegible] distat [illegible] addita persona fratri [illegible] gradus [illegible] [illegible] [illegible] in 3° gradu et pauper [illegible] fratribus [illegible] in [illegible] gradu [illegible] [illegible] distant a fratre tres gradus [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] gradus scilicet [illegible] distant [illegible] gradu [illegible] [illegible] [illegible] 23

[illegible] [illegible] [illegible] qui sunt in linea [illegible] aut collaterali sive in [illegible] [illegible] sive in utraque [illegible] distare [illegible] [illegible] gradu [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et filii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] distantibus [illegible] [illegible] ut filii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

vt puta si nepos patrui vel pronepos fratris
[illegible] filiam [illegible] cum [illegible] et licet
[illegible] in quarto gradu remaneat consangwini-
tatis quia ad nos succedunt. preterea cum
que per nos possint procreari tollere po-
[illegible] natura simul [illegible] in
precepto/ Sed cum debeamus per quartum dicunt
doctores quod abavus parentes et avos sue
bigamie dicuntur quod si non essent bigami
non possent filii eorum contrahere cum [illegible] fratris
si de [illegible] non valemus quia cum non
[illegible] de aliis collateralibus duplicibus
quod proinde non essent bigamie [illegible] singulas
[illegible] ac si in qualibet collaterali haberemus
qualiter per [illegible] ac si dicerem patruus et
[illegible] eius parentis et matris/ [illegible] duplic-
tatis [illegible] sunt vt [illegible] de [illegible] in
[illegible] non vt eos [illegible] denotaret
Sciendum est quod in collateralibus equalis
linee [illegible] per illam regulam affirmando
et negando [illegible] et [illegible] consequentia
in equali linea. ergo possumus accipere filiam
[illegible] in ergo [illegible] Et negatiue ergo
non possumus accipere filiam [illegible] quia [illegible] linea
affirmatiua procedit in equali linea [illegible]
negatiua [illegible] vel [illegible] Sed in linea
inequali illud non procedit affirmando vel
negando. quia si vnus est in quarto et
alter in tertio vel [illegible] qui est in tertio
vel [illegible] possit contrahere cum filia eius
qui est in quarto sed non ergo [illegible] patrui
filius et nepos [illegible] cum filia [illegible]
[illegible]
[illegible] quod in collateralibus quorum vnus
est in quinto gradu a [illegible] alter [illegible]
puta filia [illegible] et patruus [illegible]

// Ergo non sequitur in hac linea inequalitatis
ergo [illegible] et [illegible] patruus [illegible]
[illegible] ergo [illegible] non possum
ducere filiam [illegible] patrui [illegible]
[illegible] quia [illegible] filia [illegible]
[illegible] ergo non possum [illegible] ducere [illegible] [illegible]
filia [illegible] erat in [illegible] gradu
~~filia patrui~~ et patruus [illegible]
ducere [illegible] quia filia [illegible] non [illegible]
[illegible] quia est [illegible] equalis
filia [illegible] quia est [illegible]
linea vltra [illegible] equalitatis

[illegible] et filius
[illegible] patrui
[illegible]
in linea equali
[illegible]
[illegible]
[illegible] in quarto
[illegible]
filia [illegible]
patrui filia
[illegible] in [illegible]
[illegible]
[illegible]
filia [illegible]
et filia [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible]

Possunt adiungere [illegible] dixit Christus [illegible] uo et [illegible]
[illegible] dilectus et [illegible] linea recta et in
[illegible] consanguinitatis [illegible] quod in quo de in
quinto et in primo quod [illegible] argumenta
michi probare [illegible] scilicet quod pater et filius una pa-
reniunt [illegible] et aliis [illegible]
Sicut ego [illegible] cum stipite [illegible]
[illegible] stipes [illegible] facit [illegible] directa
[illegible] recta [illegible] fratres videntur ponere per stipite
[illegible] quod [illegible]
possunt [illegible] vel [illegible]
et [illegible] quod probant [illegible]
[illegible] vel [illegible] dicit descenden-
tium ab [illegible] patruus [illegible]
[illegible] descendit a stipite. Item aut [illegible]
[illegible] descendentium et ascen-
dentium aut collateralium. [illegible]
[illegible] filia [illegible] de-
scendisse a patruo [illegible] collateralis [illegible]
collateralibus. [illegible] est [illegible]
quinto quod [illegible] collatera-
lis [illegible] non [illegible]

Nepos dicitur quasi natus post filium
[illegible]
Item avus [illegible]
Item proavus [illegible]
abavus [illegible]
pronepos quasi natus porro id est [illegible]
post filium, abnepos [illegible]
[illegible] et [illegible] in arbore
[illegible]

Et [illegible] arbor [illegible] arborem
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] arboris [illegible]
[illegible]

Avus mei ~~patris~~ germanus michi propatruus est ego illi filius aut filia
patris mei pater michi avus est ego illi nepos aut neptis
patris mei avus michi proavus est ego illi pronepos aut proneptis
patris mei proavus michi abavus est ego illi abnepos aut abneptis
patris mei abavus michi atavus est ego illi adnepos aut adneptis
patris mei atavus michi tritavus est ego illi trinepos aut trineptis
patris mei frater michi patruus est ego illi fratris filius aut filia aut nepos
patris mei patruus michi patruus magnus est ego illi fratris filius aut filia nepos aut neptis
patris mei patruus magnus michi propatruus est ego patrui magni filius aut filia in secundo [illegible]
patris mei soror michi amita est ego illi fratris filius aut filia
avi mei soror michi amita magna est ego illi nepos aut neptis
proavi mei soror michi proamita est ego illi neptis aut nepos
abavi mei soror michi abamita est ego illi pronepos aut proneptis
Matris mee frater michi avunculus est ego illi sororis filius aut filia aut [illegible]
Avie mee frater michi avunculus magnus est ego illi nepos aut neptis
Proavie mee frater michi proavunculus est ego illi nepos aut neptis
Matris mee soror michi matertera est [illegible]
~~[illegible]~~ Avie mee soror michi matertera magna est
Proavie mee soror michi promatertera est neptis ut in arbore

Ad arborem affinitatis circa cuius materiam sic [illegible]
Et primo videndum est quid sit affinitas et unde
dicatur quo ipsius causa insurgat et quibus compu-
tandum. Deinde arborem formandam ponemus [illegible]
gradus [illegible] et quaestiones [illegible]. Est autem affinitas
personarum propinquitas ex coitu proveniens omni
carens parentela. Hec secundum canones. Sed secundum
leges est propinquitas ex nuptiis proveniens le-
gitimis. Et requiritur secundum leges quod legitime
sint nuptie non interdicte ut [illegible] affinitas
ff. de grad. l. non facile § [illegible]. Et dicitur affinitas
quasi duorum ad unum fines ventus, eo quod due
cognationes diverse per nuptias secundum leges vel
per coitum secundum canones copulantur, et altera
ad alterius fines accedit ut [illegible] affines
Sed quod per fornicationem et incestuosum coitum [illegible]
canonistis. Dicitur affinitas [illegible] quod requirit
[illegible] destructio et [illegible] Sed conside-
rant leges [illegible] hereditates et tutelas [illegible]
[illegible] et ne cogatur quis adversus affinem
testimonium dicere ff. de [illegible] in
[illegible] et ff. de test. l. [illegible] in [illegible]
in criminali [illegible] lege Iulia. Sed canones
quo ad [illegible] prohibenda consideraverunt omnem
coniunctionem que consurgit ex copula carnali.
Et est videndum secundum hoc [illegible] attinere
consanguinitatis et affinitatis ut si quis cognoscit
[illegible] suam omnes consanguinei utriusque
sunt affines utriusque. Dicitur autem quod affinitas
est [illegible] impedimentum quod perdurat etiam [illegible]
[illegible] qua [illegible]
[illegible] autem affinitas ex pollutione
[illegible] que fit [illegible] prudentis
[illegible] et addit quod [illegible]
[illegible]. Et insurgit affinitas ex coitu
[illegible] publica honestate [illegible] sive
et publica honestas [illegible] sive affinitas ut
[illegible]
[illegible] impedimentum est publice honestatis
et affinitatis. Si [illegible] non sponsa [illegible]

affinitas d[icitur]

Item

[illegible]

[illegible] affinitas [illegible]

[illegible] affinitas [illegible]

est affinitas sola [illegible] licet vigeat
ubi sola publice honestatis. Et hoc verum quia
si ecclesia [illegible] via papa dispensationem
contrahere cum consanguinea sua in quarto gradu vel ulte-
riori et etiam dispensat quod possit contrahere cum ea
non obstante quod illa sit affinis in illo gradu
per hanc dispensationem aliquis contrahere non potest,
quia licet sublatum sit impedimentum affinitatis
non tamen est sublatum impedimentum publice honestatis
/ Debet ergo fieri expressio quod possit contrahere cum ea non
obstante impedimento publice honestatis. Sed si
papa dispensavit contrahere cum sua in quarto gradu
vel ulteriori et non obstante quod est illa affinis
in quarto gradu ipso iure est dispensatio tamen
[illegible] et hec nimis [illegible] petit

Secundum genus affinitatis oritur per hoc quod persona
addita persone per carnis copulam mutat genus [illegible]
sed non gradum, ipsa enim persona que est mihi
in secundo gradu consanguinitatis coniuncta
mihi fit illa est mihi in secundo gradu affinis,
et primo generis, Si alius tamen cognoscit illam
attinet mihi in secundo genere affinitatis et in secundo
gradu. Et si ille aliam mihi cognoscat
illa mihi attinet in tertio genere affinitatis et in
secundo gradu / Sed quia solum primum genus
hodie [illegible] prohibitorum. Et quia hec persona
[illegible] dicit [illegible] et affinitas non dicitur in glossa super
[illegible] in ii et tercio genere [illegible] non impedit / ergo
si persona mihi consanguinea cognoscat sola
persona aliam carnali copula persona illa
cognita est mihi affinis in primo genere affinitatis
Sed si persona cognita attinet mihi in primo
genere affinitatis carnali copula alteri commiscetur,
ille mihi attinet secundo genere affinitatis. Et affinis
mihi secundo genere aliqua cognoscat illa est
mihi affinis in tercio genere sed in eodem gradu,
Est igitur videndum de gradibus etiam quod affi-
nitatis non est hodie prohibitorum nisi in primo
genere et in illo usque ad quartum gradum
Sed affinitatis non est suus specialis computa-
cionis modus sed computantur gradus affinitatis

[Right margin:] [illegible] et illa que [illegible] sublata sunt [illegible] precedentem

[Left margin:] [illegible] persone addita persone per carnis copulam [illegible] mutat genus [illegible] sed non gradum [illegible] in consanguinitatis [illegible] gradu [illegible] [illegible] alius [illegible] [illegible] consanguineus sed non [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] illa in [illegible] [illegible] [illegible] mutat [illegible] genus sed [illegible] gradum. [illegible] gradibus [illegible] genus [illegible] gradum. [illegible] in [illegible] gradu et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gradu [illegible] [illegible] consanguineum

[illegible]

2m gradum consanguinitatis sic quod consanguineus
tuus computatur [illegible] sic quoto gradu
affinis attinet tibi [illegible] illa [illegible] quoto gradu
est illi consanguineus tibi [illegible] regulas quas
tradidi in prima arbore et quoto gradu est [illegible]
tibi consanguineus [illegible] illa est tibi affinis
et hoc in primo genere affinitatis

Hec forma arboris et in medio arboris sunt
quatuor cellule, in prima superiori ponitur [illegible]
gradus in 1a [illegible], in 2a [illegible], in ultima [illegible]
gradus, et de hiis quatuor [illegible] que remanent
in medio [illegible] sibi que [illegible]
attinentium [illegible] affinis [illegible] de singulis
ad primum dicitur quod sufficit ut [illegible] qui affines
[illegible] consanguinitatis et quod ab utroque [illegible]
viri et femine [illegible] affinitatis, ad secundum dicitur
attinentia non sufficit [illegible] ut illa [illegible]
[illegible] gradum ad consanguinitatem et affinitatem [illegible]
[illegible] sunt in primo gradu
consanguinitatis [illegible] in primo gradu
affinitatis [illegible], a latere dextro dicte linee
ponitur alia linea quatuor cellulas continens
in quarum prima [illegible] in secunda [illegible] filius
in tertia [illegible] nepos, in quarta [illegible] pronepos, ad
dextram [illegible] ponitur alia linea continens alias
quatuor cellulas in quarum prima [illegible] uxor
[illegible] relicta, in secunda uxor filii [illegible]
in tertia uxor nepotis [illegible], in quarta uxor pro-
nepotis [illegible], a latere sinistro sunt alie quatuor
cellule in quarum prima ponitur [illegible] in secunda
[illegible] filia, tertia [illegible] neptis, quarta [illegible]
proneptis, ad dextram [illegible] sunt alie quatuor
quarum prima vir [illegible] relictus [illegible]
filie [illegible], tertia vir neptis [illegible], quarta vir
proneptis [illegible], ponuntur due alie cellu-
le una a dextro latere continens relictum
relicte [illegible] a sinistro alia continens relicte
relictum [illegible] ponunt ad de-
[illegible] et ad [illegible] affinitatis

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Item affinitas representatur in arbore per quasdam lineas reflexas que sursum ducuntur ab una collaterali ad aliam et primo [illegible] a collaterali fratris. sunt in collaterali vel sororis et sunt in primo genere. Similiter a collaterali a collaterali [illegible] linee [illegible] in collaterali [illegible] in quo [illegible] primum genus [illegible] vel sororis [illegible] in primo genere [illegible] ad [illegible] [illegible] fratris alium relicta ad collateralem vel sororis, [illegible] [illegible] [illegible] secundum genus [illegible] linee a collaterali relictis relicta fratris ad collateralem vel sororis. [illegible] [illegible] in [illegible] genere [illegible] in [illegible] genere, [illegible] tertium genus [illegible] linee [illegible] relicta relicta fratris ad collateralem relicte relicta sororis [illegible] tertium genus [illegible] que [illegible] primum genus per lineas

que hodie prohibicionem nostri temporis. Ad hoc autem habentur due linee reflexe, quarum una oritur in collaterali fratris et terminatur in collaterali viri sororis, in qua stabit primum genus affinitatis. Item alia linea reflexa que oritur in collaterali sororis et finit in collaterali uxoris fratris, in qua est stabit. [illegible] hec quod quam in collaterali fratris [illegible] ponitur alia relicta quod non ponitur in aliis collateralibus inferioribus eiusdem linee. Et dicitur hec [illegible] per collateralem que per [illegible] ad dextram illius quod decretum si habent uxorem mortuo fratre [illegible] relicta [illegible] alia [illegible] mortuo [illegible] relicta a relicta fratris [illegible] [illegible] [illegible] petit [illegible] in [illegible] [illegible] gradu. Hodie [illegible] [illegible] ad collateralem viri sororis.

Ad representandum autem [illegible] affinitatis et consanguinitatis formam arboris [illegible] [illegible] [illegible] habent [illegible] [illegible]

Per carnalem copulam viri et mulieris inter consanguineos mulieris et virum, et inter consanguineos viri et mulierem contrahitur affinitas primi generis et eiusdem gradus cum quo est consanguinitas etc.

Unde dicitur in regula per carnalem copulam viri et mulieris, et non viri et uxoris, [illegible] [illegible] que in [illegible] dicitur quod affinitas [illegible] [illegible] nisi consanguineos [illegible] [illegible] inter consanguineos mulieris et virum et consanguineos viri et mulierem, eadem [illegible] [illegible] inter virum et mulierem non contrahitur affinitas, sed ipsi sunt affinitatis causa. Item inter consanguineos viri et consanguineos mulieris nulla est affinitas, ut duo fratres contrahunt cum duabus sororibus, pater et filius cum matre et filia. Sed est affinitas inter consanguineos viri et ipsam mulierem [illegible] [illegible] [illegible] primum genus quarum [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affinitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consanguineus [illegible] [illegible] affinis [illegible] [illegible] [illegible]

Similiter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affinis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affinis [illegible] consanguineus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affinis [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affinis in primo genere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affinis [illegible] consanguineus [illegible] [illegible] [illegible] in alio [illegible]

in superioribus patuit // et eius gradus eius
est consanguineus, vide hoc in arbore. Nam si
et soror sunt in primo gradu consanguinitatis, mari-
tus sororis est sibi in secundo gradu consanguinitatis
primo gradu affinitatis et sic uxor fratris sororis,
filia sororis est sibi in secundo gradu consanguinitatis,
maritus eius in secundo gradu affinitatis et sic de
aliis in reliquis. Ex hoc patet propositio secunda
attinet sibi et omnibus descendentibus qui sunt
in arbore eodem gradu affinitatis et hoc ideo quia
eodem gradu consanguinitatis attinet similiter ipsi. Tertia
propositio tamen sunt in arbore, eadem docet, si
propositus fuerit contractus filius excedit ille lineam
equalitatis et sic attinet quoad [illegible] ratione
paritatis in proxima arbore etc.

1 mutat genus attinet mutat non et attinet mutat mutat gradum mutat nec mutat genus nec gradum

Post hoc videndum est quomodo istud potest non per con-
sanguinitatem et in primo affinitatis, quia filius qui pro-
creatus est illi affinitati, ita mutat filius vicinus
mutat genus attingere quod ego sum et affinitatis
et ipse consanguineus, mutat nec illi attinet similiter
mutat gradum, sed mutat nec mutat genus
nec gradum. Tertium sic ego et tu sumus affines
per copulam uxoris quia ego contraxi cum
consanguinea tua, si ex dicta consanguinea tua
filius procreatus ille est tibi consanguineus non affinis.
Secundo sic ego meliorem contraxi tecum et alia
mulier filius procreatus ille nec est tibi consanguineus
nec affinis. Si vero tu consanguineus uxoris
mee procreasset filium filius ille non mutat
genus attinentie quia tu prius eras mihi affinis

tu filius mutat genus et vir eius contra consanguinitatem in primo secundo et tu in primo et vir in primo genere

et ipse affinis. Sed si tu et uxor mea eramus
in equali linea, vel in inequali, et tu eras
in tertio gradu puta quia tu eras in tertio
ipsa in secundo vel in primo, tunc ipse filius
mutat gradum quia tu prius eras mihi in tertio
gradu affinitatis sed ipse in quarto. Si vero tu et

affinis (?) quarto

uxor mea eramus consanguinei in inequali

licita sed uxor est [illegible] ut quia ipsa in tercio
et illa in 2o. tunc filius suus non videtur generis
nec conditionis quia illa non affinis et ipse affinis
in tercio gradu et ipse tercio

Item licet quod ego [illegible] non puniri [illegible] ego et illa sunt
affines ergo non possum accipere filiam illam
ego per illam licitam quia si habeo consanguineam
meam in uxorem illi habeo possum contrahere cum filia mea
quam habeo ex uxore alia quia affinitas non
contrahitur inter consanguineos viri et consanguineos
mulieris sed inter virum et consanguineos mulieris
et mulierem et consanguineos viri ut dicit et patet
de consanguinitate et affinitate capitulo super quibus. Sed ego licet
possum contrahere cum filia illa nisi si illa
contradicit conditionem ut quia esset in [illegible] et [illegible]
similiter quod dicitur super primum in articulo circa
finem

Tunc queritur an affinitas inter ascendentes et
descendentes contrahat perpetuam prohibitionem an solum
tendatur usque ad quartum gradum et si tenemus
opinionem [illegible] de qua dictum est in articulo precedenti
circa medium dicemus quod usque ad quartum gradum
Si tenemus contrariam opinionem dicemus quod prohibitio est
perpetua de eo [illegible] quod ita debet se abstinere
a consanguineis uxoris ut propriis de consanguinitate et
affinitate [illegible] quia in de [illegible] et equalitate
Si igitur inter consanguineos ascendentes et descen-
dentes prohibitio extenditur in infinitum ergo et
inter affines ad idem potest dici nuptias contrahere [illegible]
Et dicit lex quod licet affines ascendentes et
descendentes [illegible] loco patrum et liberorum
ff. de gradibus [illegible] in infinitum. Ergo non
possunt formari questiones de affinibus quorum
[illegible] in primo articulo ut in consanguinitate
dictum est super proxima articulo in fine

An autem licet [illegible] filiabus [illegible] in uxores
duas cognatas sed uxores duorum fratrum et an
generaliter [illegible] in gradu prohibito [illegible] promisso [illegible]

[illegible] quam [illegible] affinitatis in [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] quia inter con- sanguineos et [illegible] affines [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Possent autem hic ponere [illegible] c. [illegible]
ultimo quitur ad ultimam arborem [illegible]
[illegible] consanguinitatis / et affinitatis [illegible]
[illegible] p[illegible] [illegible] cum [illegible] germana, et quare [illegible] sunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] alium [illegible] [illegible] potest [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] in consanguineis
et [illegible] in collateralibus non [illegible] [illegible]
hic sunt a [illegible] [illegible] [illegible] in filiis
et nepotibus [illegible] hic sunt [illegible]
[illegible] nepotibus [illegible] [illegible] [illegible]
sunt [illegible] fere [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] et de [illegible]
gaudemus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] consanguineos et affines [illegible]
[illegible] [illegible] in septimo gradu. [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] aliis [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] quando [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] gradu equalis
[illegible] collateralibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et pat et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] amen.

Iure naturali — primo in [illegible] / [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] / et adhibet [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Consanguinitas impedit matrimonium [illegible]
Iure divino — [illegible] in gradu / in [illegible] descendentium et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Iure ecclesie in [illegible] gradu [illegible]

mater
noverca
nata
soror
neptis
amita
matertera
uxor patrui
uxor fratris
privigna
filia privigne
soror uxoris

[illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible]

Versus:
Nata, soror, neptis, matertera, fratris et uxor,
Et patrui coniux, mater, privigna, noverca,
Uxoris soror, privigni nata, [illegible]
Atque soror patris coniungi lege vetantur.

Margin: [illegible] / [illegible] / [illegible] / [illegible] et [illegible] / [illegible] [illegible]

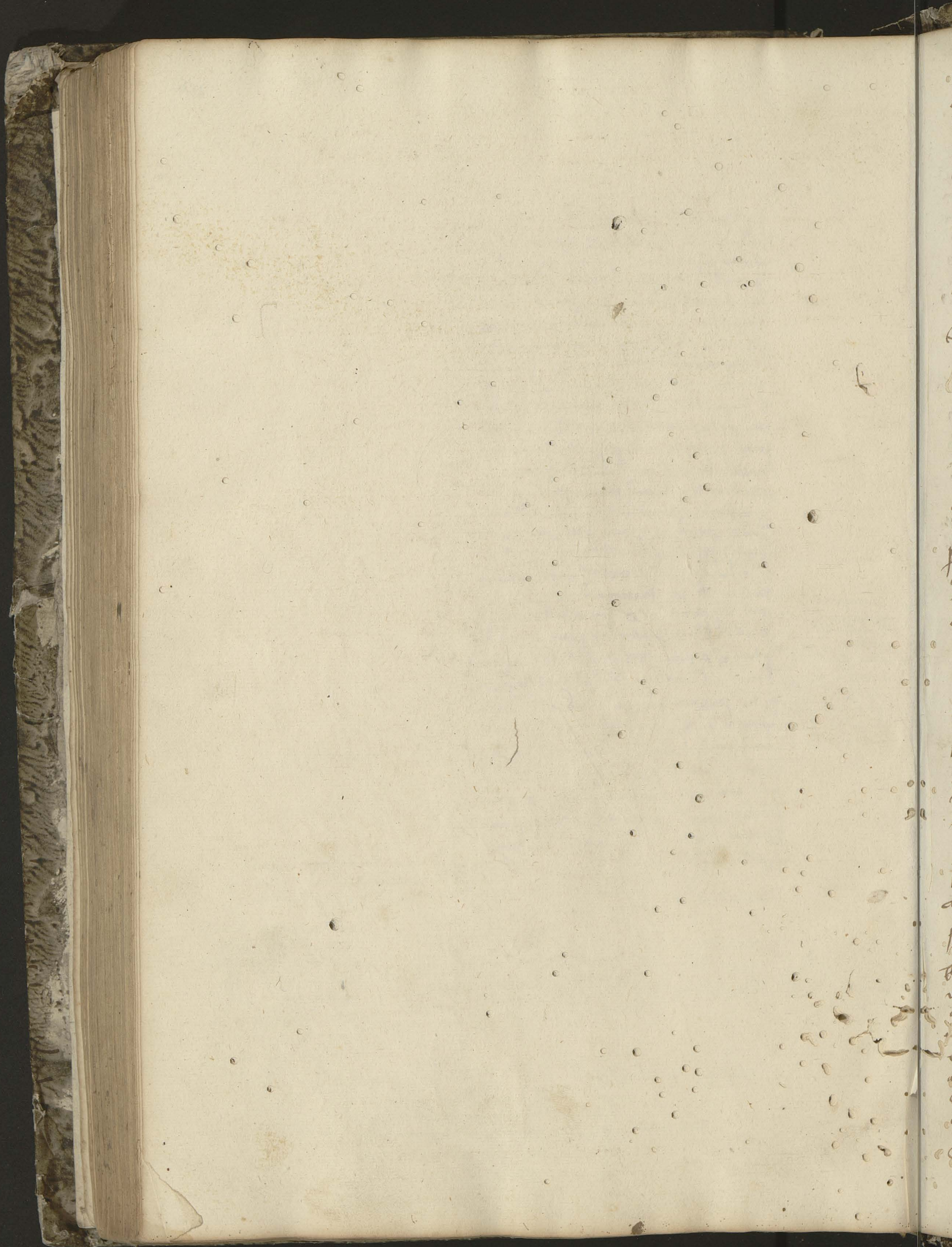

De peculio cl[ericorum] et ultimis [illegible]

An clerici fructus beneficiorum suorum faciant suos ita quod possint libere de eis disponere [illegible]

[illegible]

an non sit illa dispensatio [illegible] quia ad aliud, sed tamen tantum de acquisitis
per clericum tamen medio [illegible] acquisita. Sed quoad plurimum dispensando de
fructibus nulla est dubitatio quia recipiunt dicti fructus vel sub censu, pro hac
[illegible] [illegible] de testa[illegible] per clericum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] certe [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] certe per clericum acquisita de [illegible] testari non [illegible] [illegible] [illegible] fallit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] certe [illegible] de [illegible] certe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de certis [illegible] [illegible] fallit [illegible] quaestio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clericus
testari possit de bonis per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
mobilia et immobilia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fallit in [illegible] [illegible] quia clericus [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] clericus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fallit
a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] certe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] certe [illegible] [illegible] de [illegible] testari [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clericus est [illegible] fructus [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] possunt [illegible] dispensatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] illa [illegible] in [illegible] [illegible] de [illegible] est [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quia de dispensacione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] testari de fructibus per [illegible] [illegible] [illegible] et in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] quia valde est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clericus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] beneficiis [illegible] [illegible]
non possit in [illegible] [illegible] [illegible] de fructibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] beneficiis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

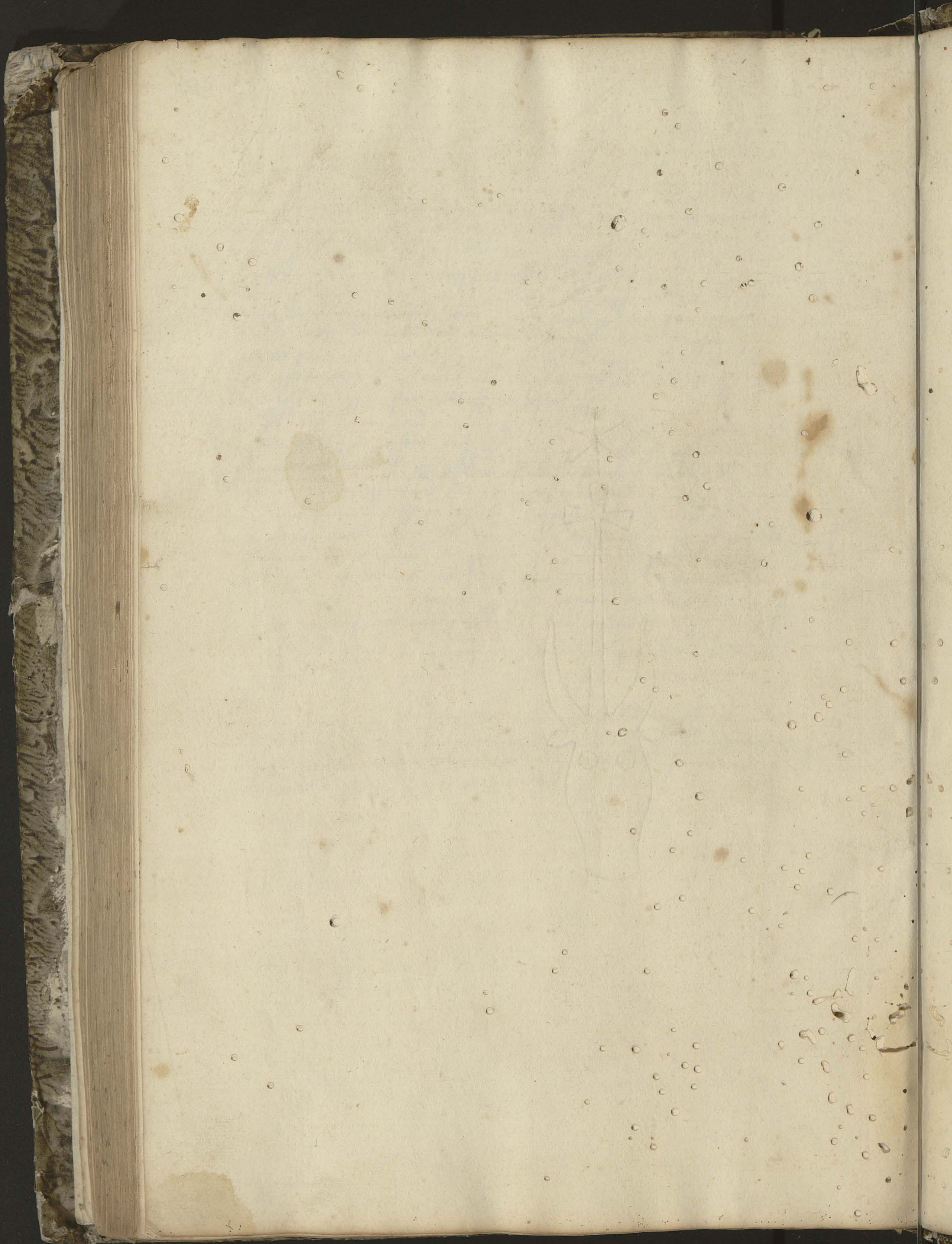

Materia tractare intendimus de consanguinitate et de eius gra-
dibus et de arboris consanguinitatis expositione. Ad cuius evi-
denciam pleniorem videndum est primo et primo videtur quid sit
consanguinitas et unde dicitur. Quid sit linea consanguinitatis et
quot sint linee. Quid sit gradus et qualiter computentur et usque
ad quem gradum prohibeatur unio. Consanguinitas est vinculum
personarum ab eodem stipite descendencium carnali propagatione
contractum. Stipitem autem dico illam personam a qua aliqui du-
xerunt originem. Sicut Adam fuit stipes Cayn et Abel fi-
liorum eius qui ab eis processerunt. Dicitur autem consanguinitas
a communi sanguine quasi eundem sanguinem sanguinem habentes et de
uno sanguine procedentes. Item linea est ordinata collectio per-
sonarum consanguinitate coniunctarum ab eodem stipite descendencium
diversos gradus continens et eos ab unitate stipitis secundum numeros
distinguens. Linearum tres sunt species Ascendentes descendentes
et transversales sicut triplex est diversitas consanguineorum vel
propinquorum. Linea ascendencium est que continet illos a quibus
originem traximus sicut pater mater avus avia et sic
deinceps. Descendencium est illa que continet illos qui du-
xerunt originem a nobis sicut filius filia nepos neptis
et deinceps. Transversalium sive a latere veniencium est illa
que continet illos qui non a nobis duxerunt originem nec
nos ab ipsis ut est frater et soror et eorum progenies xxxv
q. v. primo gradu etc. Et nota quod due linee descendentes
unam faciunt transversalem ut patet in hac. Filii duorum fra-
trum nec etiam duo fratres attinent sibi in linea transver-
sali et quilibet eorum recta linea descendit ab avo eorum
qui est communis stipes a quo traxerunt originem etc.
Gradus est quedam habitudo sive distancia personarum
ad invicem facta collatione ad eundem parentem qua co-
gnoscitur quota generacionis distancia due persone inter se dif-
ferant. Qualiter gradus computentur infra dicetur. Prohibetur
unio hodie usque ad quartum gradum Extra de consanguinitate
Non debet. His premissis ad lectionem arboris sit attenden-
dum est. Hic modo legas arborem. Primo consilias eam. 2°
legas regulas tam Canonicas quam legales. Et tercium
artificio invenias gradus tam canonicos quam legales
in qualibet linea. Tercio querere de quibusdam dubitabili-
bus ut sic tractatio anno lectio nostra sit completa. Primo tamen
quam ad hec ita descendas pro notabili. Quare arbor fuit in-
venta. Solucionem habes Insti. de gra. cognacionum § Agna-
cionis ubi dicitur Et veritas magis oculata fide quam per aures
animis hominum infigitur. Et Oratius in epistolis libro prima
Quo teneam nodo mutantem Prothea vultus. Protheus dicitur etc.
Segnius irritant animum demissa per aures
Est autem autentica scriptura arboris ut
xxxv q. v. Ad sedem circa fi. Item in medio arboris
debet poni quedam cellula que dicitur truncus xxxv. q. v. Certe
es. Hec cellula debet esse vacua. Nam in ea tam ascendentes
quam descendentes quam etiam transversales exceptis hiis qui

qui terminantur per genitivum respectu cuius nomina sortiuntur ut patet
in figura arboris. Item terminus respectu diversorum diversa
debet habere nomina et sic uno nomine non potest designari.
Nec omnia nomina que respectu diversorum sortitur poterant
in una cellula comprehendi. Unde Otto(?) cardinalis in capitulo (?) prima
prima. Uno tenetam modo continentem prothea vultus, v.
Protheus dicitur a poetis esse deus marinus qui in varias
figuras se transmittat. Dicitur etiam habere varias figuras
propter aque mobilitatem etc. Item terminus non potest
contrahere cum aliquo qui in arbore ponitur. Illi tamen qui sunt
ex una parte possunt contrahere cum illis qui sunt ex altera
exceptis hiis qui ponuntur in locis inferioribus. Sed inter se
qui sunt ex una parte non possunt contrahere exceptis ab
nepote termini et fratre cum sua posteritate cum sit eis in
quinto gradu. Item nota quod non ponitur in arbore tota consan-
guinitas termini. Nam terminus habet quatuor avos. Avum
et aviam paternos. Avum et aviam maternos. Octo pro-
avos et xvi abavos et sic semper duplicatur ascenden-
do. Item licet hodie quatuor sint distincti gradus, dico tamen
quod consanguinitas adhuc extenditur ultra hos gradus quia civilis
ratio non potest naturalia iura tollere ff. de capite minutis l. eos.
Non obstat xxxv q. v. Ad sedem. Quod enim dicit ibi textus sic
quod ultra hos gradus non est consanguinitas intellige quantum
ad impedimentum coniugii. Tamen si quis cognoscat consan-
guineam suam in v gradu non committit incestum quia per ea
constitucione ecclesie quantum a iure dicitur quis committere incestum.
Unde ipsa consanguinitas ex sui natura non est impedimen-
tum coniugii sed sola constitucio impedit xxxv q. prima
Dum igitur. Item licet arctati sint gradus quantum ad
coniugium, non tamen ad quantum ad successionem quia usque ad
x gradum legalem fit successio xxxv q. v. Ad sedem.
Dum enim post istos gradus ad decimum gradum succedatur
ergo est ibi consanguinitas xxxv q. iii c. i. Item nota quod
avus et avia et alii superiores non sunt vir vel uxor
sicut mater et pater, quia tunc pater et mater essent fratres
nisi dicas avum et aviam bigamos fuisse, puta avus
genuit patrem ex alia et avia matrem ex alio et sic
de aliis ascendentibus etc. Arborem consanguinitatis hoc modo
describas: protende a vertice prothei sursum lineam ascen-
dentem continentem quatuor cellulas. In quarum prima ponitur
pater et mater. In secunda avus et avia. In tercia proavus
proavia. In quarta proavus(?) abavus abavia. Aliter describit
lineam descendentem a protheo continentem quatuor cellulas
in quarum prima ponitur filius filia. In secunda nepos
neptis. In tercia pronepos proneptis. In quarta abnepos
abneptis. Restat videre de lineis transversalibus quarum
due oriuntur ex protheo et ex quolibet suo superiori oritur una
tam ex patre quam ex matre. Ab inferiori nulla oritur
quia omnes qui ab inferioribus descendunt recta linea de-
scendunt a protheo. Pone ergo tamen iuxta protheum quem
inter quemlibet superiorem fratrem et sororem designamus eos

illis nominibus relativis quibus referunt ad prothesim. Deinde
singulis eorum designa filios et nepotes usque ad quintum gradum
respectu prothesi et sic includas consanguinitatem prothesi usque
ad quintum gradum / et quod sufficiet medietas arboris ad do//
ctrinam tradendam. ut fieret ad modum corpilli. sed alia medi//
etas sunt posita ad decorem. nec ut sciant nomina consanguinitatis
tam ex parte masculini quam feminei sexus // Nunc assignat
computationem gradum / primo canonicam et legalem in linea
ascendenti et descendenti quia eadem est / Secundo canonicam in
linea transversali / Tertio legalem / Gradus est quedam habitudo
sive distantia personarum adinvicem facta collatione ad communem
parentem in linea ascendenti et descendenti conveniunt gradus
tam canonici quam legales. iuxta hanc regulam quot sunt generati//
ones, in linea ascendenti et descendenti // Unaquaque persona
adiecta superiori vel inferiori gradum adicit. ut xxxv q. v:
ad sedem / Sic protheus non facit gradum. sed est terminus /
et est pater in linea descendenti. In ascendenti filius / a pro//
theo ergo distat filius primo gradu. Nepos in 2°, et usque ad ab//
nepotem, qui distat in quinto / Similiter in superiori linea. pater
distat primo gradu a protheo / avus 2°. et usque ad abavum qui
distat quarto // Et nota quod gradus legales designant nigris punctis
in inferiori parte cuiuslibet cellule. Canonici vero rubeis etiam
superiori parte ad designandam excellenciam canonici et scientie
ad legalem // Item persone que distant equaliter a communi
3 parente dicuntur esse eiusdem gradus et facere gradum / Nunc inequaliter
distantes dicuntur distare gradu. ut xxxv q. v: Porro. et c. parentele.
Canonicam computationem in linea transversali facias per istam re//
gulam. Quoto gradu quis distat ab aliquo superiori eodem di//
stat a quolibet descendenti ab eo per aliam lineam usque ad
lineam equalitatis, propterea pro una persona gradus opponit.
hanc regulam habes de consanguinitate et affinitate: Ex dilecto / Unde
primus ergo secundum predictam regulam a superiori cellula. sic abavus
distat a termino quinto gradu. ergo patruus qui descendit ab a//
vo per aliam lineam similiter quinto / patrui filius, similiter quinto
et de aliis: Quod autem sic probo / propatruus et proavus sunt
duo fratres: ergo sunt in primo gradu. xxxv. q. v. ad sedem,
ergo avus filius proavi distat ii: a patruo: pater iii. termini
iiii / Similiter filius patrui distat quarto a termino. probatio /
filius patrui et avus sunt duo nepotes. ergo in secundo
gradu. quia sunt filii duorum fratrum. qui sunt in primo, ergo pater
distat a filio patrui iii / terminus quinto / Similiter nepos
patrui distat iiii a termino / probatio / Nepos propatrui
et pater sunt pronepotes. ergo sunt in iii gradu. quia sunt filii
duorum nepotum qui sunt in 2° gradu / ergo terminus distat quarto /
Similiter pronepos patrui est in quinto gradu cum termino, et sic
linea equalitatis que continet omnes personas equaliter cum eo
descendentes / probatio / Sunt duo abnepotes. ergo sunt in iiii gradu
quia sunt filii duorum pronepotum. qui sunt in iii / Item ascen//
de ad proavum. ipse distat a termino iiii iiii gradu. ergo patruus
magnus qui descendit ab eo per aliam lineam. similiter iii. ergo
sobrinus, filius eius frater est in iiii° et in linea equali.
Deinde pro una persona adiciatur gradus / In probatione
ista procede ut prius / quia patruus magnus et avus sunt duo

fratres ergo in primo gradu, ergo pater distat cum tenuerit in a pa-
truo magno, et ita de aliis hec probacio colligitur. xxxv. q. v.
Ad sedem, Sequitur de legali computacione in linea trans-
versali, que fit iuxta hanc regulam, Quot persone commutantur
hinc inde a communi stipite descendentes preter ipsum stipitem,
toto gradu distant vltime persone. De quarum distancia queritur
Verbi gratia Si vna persona de qua queritur distat a communi stipite
per quatuor et alia per duos. Iste persone cum ipso stipite sunt
vij. ergo remoto communi parente vj remanebunt toto gradu
distat inter se, scilicet vj et sic patet quod legales etc. Sic
sunt recolligende regule prius tradite, vt facilius possit
haberi doctrina, Prima regula est talis, linea est ordinata col-
lectio personarum consanguinitate coniunctarum diuersos gradus
continens et eos ab vnitate distinguens continuit secundum
leges et canones. In linea ascendenti et descendenti
quelibet persona adiuncta superiori vel inferiori gradum
adicit. xxxv. q. v. Ad sedem, Gradus est quedam habitudo
vel distancia personarum facta adinvicem collacione ad com-
munem parentem, qua cognoscitur quota generacionis
distancia due persone inter se differunt, Quoto gradu distat
quis ab aliquo superiori, toto distat a quolibet descendenti ab
eo per aliam lineam vsque ad lineam equalitatis. Postea
pro numero personarum gradus opponitur. Extra de consan. et affi.
c. dilectus etc. Quot persone commutantur hinc inde et in
linea ascendenti et collaterali, a communi parente descendentes
preter ipsum stipitem toto gradu distant vltime persone de quarum
distancia queritur et ita exponitur secundum leges. secundum canones
exponitur hinc in linea descendenti, Si vis constituere arbo-
rem in manum potes hoc modo, Singulos digitos habeas
districtos per quatuor articulos, Cum ergo vis quoto gradu
inveniuntur aliqui distant, numera articulos duorum digitorum
collateralium. Medio superiorem partem medii digiti habeas
pro stipite siue communi parente et procede secundum has regulas
Si vis scire quoto gradu vna persona distat ab alia in
linea ascendenti vel descendenti, numera omnes personas
et vna detracta quot persone remanent. quoto gradu
distant, Si vis scire quoto gradu distat vna persona ab alia
in linea transversali secundum canones. vide si equaliter descen-
dunt et quot persone sunt ab vna ad communem stipitem to-
to gradu distant inter se si inequaliter quoto gradu di-
stat remocior persona a communi parente toto distant inter se
et hoc habetur. Extra de consan. et affi. in decre. nona
vir qui a stipite etc. Sequitur videre de quibusdam
dubitabilibus et nota quod non valet hec argumentacio.
P. et M. consanguinei. P. potest accipere in vxorem fi-
liam M. ergo et M. filiam P. Vnde propatruus et tenuen-
tes sunt consanguinei. propatruus potest ducere filiam tenuenti
quia est sibi in quinto gradu. Non tamen tenuens potest
ducere filiam propatrui, quia est sibi in quarto. sed hoc
ideo quia filius tenuenti adicit gradum respectu propatrui
cum sit sub linea equali. sed filia propatrui non
adicit gradum respectu tenuenti cum sit super lineam equalitatis

Item non quod licet patruus et eiusdem pronepos in eodem gradu
attineant tritaneo tamen maior consanguinitas est inter tritaneum et pa-
truum quam inter tritaneum et pronepotem propatrui. extra de consanguinitate
et affinitate. c. dilectus etc. Item quare protheneus distet ab abavo quinto
gradu et non distet a patruo v. cum persona addita persone
per carnis propagationem adiciat gradum. Ad hoc dicunt quod propter
predictam rationem deberet distare v. sed propter aliam rationem dicunt distare
tercio. sed quia est in eodem gradu cum proavo qui distet iiij°
et propter repugnantiam istarum rationum electa sunt media via
ut distaret iiij° etc. Item pro avos. Item proavus et patruus sunt
in eodem gradu. videtur quod quoto gradu distat proavus a tritaneo
eodem debet distare patruus et econtra. Ad hoc dicas quod illi dicuntur
esse in eodem gradu respectu primi parentis communis scilicet parvi
abavi a quo descendunt equaliter non respectu prothei cuius
respectu uno gradu plus distinguitur propatruus quam proavus.
Item pone quod duo volunt contrahere quorum alter distat a communi
parente iij alter iiij gradu. alius v. poterunt contrahere
videtur quod non. arg. extra de consanguinitate et affinitate. c. dilectio.
Sed certum verum est cum hodie de iure communi permittuntur contrahere
in v. gradu. et isti distant in v. gradu. illa vero decretalis
loquitur in dispensatione in qua strictius est procedendum etc.
Item utrum committitur incestus cum consanguinea in v. gradu.
Et quod non. quia constitutiones videntur committi incestus xxx.
q. j. Cum igitur. constitutione autem ecclesie non committebatur in-
cestus olim ultra vij gradus. ar. xxxv q. v. Ad sedem.
v. ille quorum. ergo eadem ratione non committitur hodie ultra
quartum gradum. Quasdam alias omitto. vel quia non sunt
dubie vel quia non utiles etc. Affinitas est proximitas
personarum ex carnali commixtione proveniens omni
carens parentela. ex carnali commixtione. Ideo dico quia
contrahitur tam per legittimam quam fornicariam coitum. xxxv. q.
iij. Nec eam. et de eo qui cognovit consanguineam uxoris sue
Discretionem. et c. c. cum fraternitatis. et dicuntur affines
quasi aliis fines tendentes etc. Circa arborem affinitatis
tenere modum vel ordinem servabimus. Primo componemus
eam. Secundo ostendemus qualiter genus affinitatis invenia-
tur. tercio qualiter computentur gradus affinitatis. In medio
arboris ponitur quedam linea continens quatuor gradus
sine nominibus personarum. et ponitur ideo in medio ut
ostendat gradus affinitatis in utroque latere arboris compu-
tando. Item in utroque latere istius linee ponitur una linea
consanguinitatis continens similiter quatuor cellulas. quod
fit duplici de causa. Prima ut ostendatur quod omnis affini-
tas licet oriatur a consanguinitate. Secunda ut ostendatur gradus affini-
tatis esse computandos ex parte consanguinitatis tantum et non
ex parte appositoris. Item quia tam per mares quam per feminas
contrahitur affinitas ideo ex una parte describitur linea con-
tinens fratrem cum sua successione usque ad quatuor
gradus. iuxta lineam fratris ponitur alia linea continens
similiter quatuor cellulas. In quarum prima ponitur fratris
uxor. In secunda uxor filii fratris. In tercia uxor neptis

D. affinitate

fratrum. In quarta uxor pronepotis fratris. et sic appellatur uxor que
olim appellabatur relicta. Ad designandum quod per istarum copulam
debent esse secundum genus affinitatis. Item ex alio latere iuxta
lineam sororis describe aliam lineam cum quatuor cellulis
sponsorum. In prima ponatur vir sororis. In secunda vir filie sororis.
In tercia vir neptis sororis. In quarta vir proneptis sororis.
et sic habes quinque lineas. quarum quelibet continet quatuor
cellulas. Ad ostendendum non extendi ultra quartum gradum
consanguinitatis vel affinitatis. Item ex utraque parte ponitur
una cellula tantum ad dextram. Genus affinitatis invenitur
iuxta hanc regulam. persona addita persone per carnis commixtionem
facit genus affinitatis et non gradum. Exemplum. Frater ducit
uxorem cum qua commiscetur carnaliter per hanc carnalem copulam.
oritur primum genus affinitatis inter uxorem fratris et sororem
fratris. que est ex alio latere. Item da uxorem istis tribus
qui descendunt ex fratre quibus carnaliter coniunguntur per istas
copulas oritur primum genus affinitatis inter eos et sororem fratris.
Et ideo quidam habent quandam imaginem super cellulas sororis
tenentem in manu quandam lineam usque ad uxorem fratris
quasi dicat. Soror venite ad me omnes qui estis in illa linea. quia
estis mihi affines in primo genere. Eodem modo ex alia parte
arboris. Soror nubit viro cum quo coniungitur carnaliter per hanc
carnis copulam oritur primum genus affinitatis inter virum sororis
et fratrem sororis. et ita de aliis. Unde quidam habent
aliam imaginem super cellulam fratris tenentem in manu quan-
dam lineam protensam ad lineam viri uxoris. quasi dicat frater.
Venite etc. ut supra. Ad hoc habetis duas lineas reflexas quarum
una oritur in cellula sororis et est scriptum in utraque primum
genus affinitatis. Alia oritur in cellula viri sororis et terminatur
in cellulam fratris. et est scriptum in utraque primum genus affinitatis.
Secundo genere et tercio inveniendo non insisto. quia hodie sublata sunt.
Unde si quas alias lineas vel cellulas habes super varie sunt
missa ad dextram. Gradus invenies per hanc regulam. Persona
addita persone per carnis propagationem mutat gradum. Exemplum. Frater
ducit uxorem. Illa est affinis sororis fratris in primo genere.
et in eodem gradu. In quo frater est consanguineus scilicet in primo.
quia cum sint carnis propagatio non est mutatus gradus. Adde
sorori personam per carnis propagationem scilicet filium. Iste mutat
gradum. ergo attinebit uxori fratris in secundo gradu generis non
mutato. quia in primo est cum illud non contingat per carnis
propagationem. scilicet neptem. Illa similiter mutat gradum. et non genus
ergo erit in tercio gradu generis non mutato. Adde alium scilicet pro-
neptem. Illa similiter mutat gradum et non genus. ergo erit
uxori fratris quarto gradu. et sic generis affinitatis. Eodem modo
computabis gradus ex alio latere. quia vir sororis est affinis
fratri et sue successioni in primo genere. et in diversis gradibus
ut supra. Et nota quod hec regula sicut diximus in consanguinitate
non habet locum in superioribus respectu inferiorum. sed econverso
sicut nec in linea transversali. Unde uxor pronepotis fratris
distat a fratre tercio gradu. quia tercio distat vir eius a

filio fratris / Secundo quia thoro . et a Nepote primo a sorore
fratris distat iiij a filia sororis iiij a Nepote sororis . iiij a pr//
Nepote non distat . sed est cum ea in quinto gradu . et in linea
equalitatis / habebis duas regulas de numero et affinitate
et gradum / reg. Mutat nupta genus sed generata gradum /
In summa breuis meditum stricti arboris / Omnes consanguinei
vxoris sunt affines viro in primo genere affinitatis . et in eodem
gradu in quo sunt consanguinei vxori et econtra / Omnes consanguinei
viri sunt affines vxori in primo genere affinitatis et in eodem
gradu in quo sunt consanguinei viro / Consanguinei vero viri et
consanguinei vxoris inter se non sunt affines / Item omnes ma//
riti consanguinearum mearum mihi sunt affines in primo genere
affinitatis et in eodem gradu . in quo vxores eorum mihi sunt
consanguinee / Idem per omnia intelligas de vxoribus consanguineorum
meorum . hec omnia probantur xxx q. iij . Equaliter . extra de con//
sang. et affini . Non debet . et xxxv q. v . Porro autem
patet per hoc quod vxores duorum fratrum vel aliorum consanguineorum
non sunt affines . quia olim attinebit sibi attinebant in ijo
genere affinitatis . quod hodie est sublatum / Vnde ergo vtroque mor//
tuis maritis eorum . alius possit ambas dicte in vxores suc//
cessiue . et dici quod non / Non quia impediat affinitas cum
nulla sit . sed propter honestatis iusticiam que ibi erat olim xxxv
q. Porro . Nec est reuocata per constitutionem . nisi illa publice
honestatis iusticia que oritur ex hiis nuptiis . ergo remanet
Quod enim non mutat quare stare prohibet . ff. de testi. l.
Sancimus . vel melius dicas quod nulla publica honestas
impedit . nisi que oritur ex sponsalibus de futuro . ut extra
de spon. Ad audiam . quia illa habet causam a diuina
lege / Illud vero capitulum Porro loquitur de primo genere affinitatis
et de publica honestate que oritur ex spon. de futuro . sicut
aperte innuunt finis eiusdem capituli . Porro &c &c &c

Circa lecturam arboris di//
versis olim diversum

modum tenentibus . Iohannes de deo hispanus post illos
lecture huius arboris nouum modum assumens per suas met//
tas regulas ipsius intellectum aperire fuit nisus et propter
multitudinem regularum / suam obscuritatem / Aliquibus notum
ignotum aliis ignotum ignorans reddidit &c Attendens
igitur ego Iohannes . An . inter doctorum doctores minimus et
indignus . inventorem arboris fuisse et eo . ut hiis quibus non
Consanguinitatis et affinitatis ignotum nota . et hiis quibus
notum notior ex occulorum inspectione notissima fiet / Anti//
quorum scripta revolui . et prout expedire accidi compilavi /
Primo quero ad vtramque arborem / Ad quid compilata fuerit
inventio arboris // Secundo an sit autentica // Tertio ad quid
in volumine decretalium repitur cum decretis que olim fuit
in decretis / Prime questionis ex superius dictis patuit solutio /
Probatio etiam ad oculum alias aliam vincat Insti. de gradibus

[Marginal note, left:] xviij regulas dabat in arbore consanguinitatis et xviij in arbore affinitatis &c

[Marginal note, right:] et

[Marginal note, right:] et non dicas in capitulum [illegible] sed in [illegible] repertum in volumine decretalium [illegible] quod non stat [illegible] arbore [illegible]

agnationis / ubi dicit. Sed cum virtus oculata fide certius per aures
la nimis hominum insigit, ideo post narrationem graduum duximus eciam
eos presenti libro inscribi, quatenus possint ex ambobus et oculorum
inspectione adolescentes perfectissimam graduum doctrinam adipisci,
xxi. q. i. Per aliqua / Ex ostensione facti quedam melius
percipiunt, clericorum / De dona. apud c. fi. / Hinc est quod
agrorum messis subicitur oculis xvi. q. i. iii / Inter memoratos
presertim indicante. de sen. excom. c. iii / et ventris inspectio. An
mulier sit pregnans ff. de ventre inspi. l. i in prin. / Corporum
inspectione investigata, an mulier sit virgo. de probatio.
proposuisti, an arta. de frigi. fraternitatis, vel aliter impedita
c. i. extra lxvi / Iniurie. An sit atrox extimatur ff. de iniur.
l. ii / Et littere papales an sint vere vel false. de crimine falsi.
licet etc. Ad 2m dic quod arbor autentica est quod patet ex
canonibus Isidori et Alexandri 37. q. 7. c. ii. et ultimo.
Ad sedem etc. Ad tertium dic quod quia in decretis de consan-
guinitate et affinitate tractatur utile fuit ibi arborem ponere,
xxxv. q. v. c. ii. et ultimo, et quia in decretalibus est
de eisdem tractatus, etiam in hoc volumine utile fuit repetere, et eo
maxime quia nemini venit in dubium. id satis est validum
satisque famosum. quod repetita lectio probat. de emenda.
instr. co. l. una. Item quia ex eo antiqui canones circa
materiam istam multum erant incorrecti, unde expediens fuit
secundum statum novorum iurium dictam antiquam arborem decidere
novam quam formari etc. Demum ad arborem consanguinitatis
specialiter descendamus, et primo queritur quid sit consanguinitas
vel dicatur, quid linea, quid gradus. Secundo queritur quomodo
arbor formetur et quare sic pingatur, et inferemus regulas
per quas gradus cognoscimus. Demum ponemus quedam notabilia et
quasdam questiones etc. Ad primum dic quod consanguinitas est atti-
nencia personarum ex eo proveniens: quia una descendit ab al-
tera vel ambe ab eadem / vel est vinculum personarum ab eodem
stipite descendentium carnali propagatione contractum. quod satis
est idem. Dicitur autem consanguinitas quasi sanguinis unitas
a con et sangwine, quia de communi sanguine descendunt etc.
Et quo ad probationem coniugii non distinguo: an tales sint con-
sanguinei producti ex uxorio coitu an ex fornicario. quod est
expressum supra de proba. Per tuas etc. Linea vero est collectio
personarum ab eodem stipite descendentium gradus continens et
numeros distinguens, et est linea graduum ascendentium et de-
scendentium et collateralium, ut infra patebit et ff. de gra. l. i.
et l. Iuris consultus etc. Gradus est distantia quedam habi-
tudo distantium personarum qua cognoscitur quota agnationis
vel cognationis distantia due persone inter se differunt, et dicuntur
gradus ad similitudinem graduum scalarum vel locorum proclivium,
quia ita gradiamur ascendendo et descendendo de proximo ad
in proximum. ff. de gradi. l. Iuris consultus § Gradus etc.
2a pars. Qualiter sic arbor, primo vide cellulas ascendentium, deinde
descendentium, demum collateralium / Ascende super cellulam va-
cuam, que remansit ideo vacua, quia ideo potuit proximum

Nomen habe͂, cum alie cellule, exceptis hiis que nominantur
p̱ genitivo, sumat nome ab ipa, quo enim possemus illam cellu/
lam nominare quam dicimus filium patris, fratrem fris. patrem
filii. etc de singulis, Et cum alii vocant Joachim, alii ptheim,
alii tancius, Nos aut nomine Bedelli ?? vocemus eum petra/
um etc Et scire debes qd competent ille cellule medie ascen/
dencium et descendencium. dividentur directe p̱ medium, ut a late/
re dextro cellularum illarum ponentur nomina. Marium. ut abavus
proavus etc A latere sinistro nomina mulierum. ut abavia proa/
via, quia positi a latere dextro descendunt a maribus et
econverso, Sup cellulam vacuam, est cellula continens pat
et mat, et hz unum punctum rubeum. et unum nigrum Supra
illam est cellula, avus avia. continens duo rubea et duo
nigra, Sup illam est cellula proavus pavia. continens tria
rubea et tria nigra. Sup illam abavus. et abavia, et hz
quatuor rubea et quatuor nigra puncta, Descendendo sub cel/
lula vacua hes filium et filiam, et hz unum punctum rubeum et
aliud nigrum, Sub illa habes Nepotem et neptem. et duo puncta
rubea et duo nigra. Sub illa pronepotem et pneptem, et tria
puncta rubea. et tria nigra, Sub illa abnepotem et abneptem:
quatuor puncta rubea et quatuor nigra etc Ancium ad colla/
terales distamus Scire debes qd punctorum numeracio est numeracio
graduum, sito respectivo ad cellulam vacuam, et puncta ru/
bea denotant computacionem secundum Jus canonicum, puncta nigra
secundum Jus civile // Ponitur aut computacio canonica in
superiori parte civilis in inferiori. ut debuit intelligi excellencia
Juris canonici ad civile, et maxime quo ad hunc casum,
quo instruimur in matrimoniis, que licite contrahi put, Nota me,
Et cum matrimonium sit sacrum civile in eo sequitur lex minorem
canonem. sup de re Nup: c. penultimo et ult etc Vides
aut ex punctacione predicta. qd in computacione ascendencium
et descendencium concordat utrumque Jus. quia in eis semper
psona addita psone p̱ carnis propagacionem gradum addit etc
Adinveniendos aut gradus inter eos secundum utrumque Jus tol/
le hanc negram regulam etc de quarum consimilte quitur

Quot sunt persone de quibus queritur
de pitatis intermediis una dempta tot
sunt gradus inter eas Si igitur vis scire quid di/
stet abavus a petro. utroque
computando et intermediis quot sunt psone, Demas unam. quatuor
mo reperies quot. et sic quatuor gradus // Si velles videre
quid distet abavus petri ab abnepote. invenies ibi ix personas
computato petro. et consequitur octo gradus, Scias aut qd iste. P.
hic hz totam suam consanguinitatem in arbore, Scis enim qd quilibet
hz duos parentes, quatuor avos. octo proavos, sedecim
abavos. et semper ascendentes duplicantur, Un impossibile fuisset
tot ?? arbore psonas in arbore scribe // Queritur aut. an inter
ascendentes et descendentes prohibeo copule coniugalis extre/
dat quartum gradum. et dixit Hoff: in summa de consanguinitate,

Regula ascendencium
et descendencium

¶ Item quintum quod non, ut dictum, Non debet quis generaliter aliquando comuniter computantes / Inter ascendentes et descendentes in infinitum esse prohibitum / Ad secundum de quinto gradu dicitur in collateralibus locum habere / Ad hoc xxxv q. iii. progeniem et duobus capitulis sequentibus / in quibus dicitur quod olim non solum usque ad septimum gradum sed etiam quousque in infinitum erat noticia parentele extendebatur prohibito / Ex quo ergo certum est alteram descendentem alteri ascendenti perdurat prohibito / Ad idem Insti. de nuptiis / § i. et ff. de ritu nup. l. nuptiae in et hoc verum puto etc. Ad collaterales transferamus / et da fratrem et sororem / et causa breuitatis prosequendo solum partem mediam arboris ad modum vexilli / qua intellecta reliqua intelliguntur quod per se patet / Dicitur de fratre et descendentibus / Sub cellula fratris est cellula fratris filius filia / Ex illa fratris nepos neptis / Ex illa fratris pronepos proneptis / Frater Petri est tunc Petri in primo gradu secundum canones / secundo secundum leges / Filius nepos filius secundo secundum canones / tertio secundum leges / Filius nepos tertio per canones / quarto per leges. Fratris pronepos est ipsi Petri quarto per canones quinto per leges / et debet esse computatus / quod isti sunt collaterales ad Petrum / Et nunc de cellula patris facimus stipitem / et fiat stipitem de avo ex eo patruus amita. Ex illa fratris patruelis et amitinus: soror patruelis et amitina / Ex illa horum filius filia / Ex illa horum nepos neptis. Patruus est Petri in 2° gradu fratris patruelis etiam in secundo / filius in iii° nepos in iiii° secundum canones / per leges autem patruus est in iii°, frater patruelis in iiii°, filius in quinto, nepos in vi°. et debent esse utrique puncta // postea fiat proavum stipite / et habet filios patruum magnum / amitam magnam / avum et aviam / avunculum etc. illos non prosequimur ex cellula patrui magni / propior sobrinus sobrina propior / Ex illa horum filius filia / Ex illa eorundem nepos neptis / Et quia Petrus distat a proavo quem nunc feci stipitem tertio gradu / ergo a patruo tertio et a propior sobrino tertio. et a filio tertio / et a nepote qui exit lineam equalitatis iiii°, distat secundum leges distat a patruo, quinto a propior sobrino / quinto a filio / vi° a nepote, septimo / et debet esse utrique punctatus / Modo fiat abavum stipite cum hiis filiis. s. pro patruo pro amita pro avo et pro avunculo / non prosequor prosequor / Ex cellula patrui oritur cellula / horum filius filia / Ex illa horum nepos neptis / Ex illa horum pronepos proneptis / Isti omnes sunt cum Petro in iiii° gradu quia Petrus distat a stipite iiii° gradu / Ex alia linea nullus exit lineam equalitatis / ergo omnes hi ab eo distant quinto secundum leges propatruus distat quinto. filius vi°, nepos septimo pronepos octavo / et sic debet esse utrique punctatio etc.

Nunc videndum quibus gradibus regulis gradus istorum
collateralium cognoscuntur. Collateralium equalis linee v(idelicet)
trado regulam // Regula collateralium in linea equali etc.
**Quoto gradu quilibet eorum distat a com-
muni stipite toto distant inter se vel sibi
attinent** hoc secundum Canones. Exemplum po-
ne cum faciis abavum stipitem in petro, et pronepote
propatrui. Nam illi sunt in linea equali quilibet
distat a stipite quarto gradu. ergo et inter se quarto etc. etc.
Secundum leges vero aliter est. et sic dicimus regulam
collateralium in linea equali secundum leges etc.
**Quoto gradu eorum quilibet distat a
communi stipite toto duplicata distat
inter se vel sibi attinent** Vides ergo ex supius
dictis. et ex punctatione quod predicti p(etrus) et pronepos patrui
distant octo, et insurgit ista diversitas quia secundum
leges in collateralibus queque persona facit gradum etc.
Vn duo fratres faciunt duos gradus, sed secundum Canones due
persone faciunt gradum unum. ut patet in cellula fratris, frater
petri cum petro est in primo gradu secundum Canones, secundo
per leges, Sed computatio eorum ob aliud fit secundum iura,
xxxv. q. v. c. 2. Bene ergo dicitur secundum Can: quod in equali
linea collateralium sive linea sit paris numeri sive dispa-
ris non est reperire disparem gradum, vide linea patrui
numeri 2a vel iiijta, disparis numeri prima vel tria, In prima
linea secundus gradus. In 2a quartus. In tria sextus in iiijta
octavus, quod non est secundum Canones, quia in equali
linea disparis numeri habemus disparem gradum, quia in
prima primum, in tria tertium: in quinta quintum etc. de singulis
Nunc restat videre de collateralibus in linea inequali
tria quoque traditur talis regula, Regula collatera-
lium in linea inequali secundum Canones etc. etc.
**Quoto gradu quilibet eorum distat sti-
pite a communi toto distant inter se
vel sibi attinent** Exemplum faciendo abavum
sunt in linea inequali, stipitem. p. et filius propatrui
scilicet a. p. sed computemus ergo a remotiori
filio propatrui iiijo, petrus distat a stipite iiijo, ergo et a-
lineam equalitatis, Et idem in descendentibus usque ad
addita persone usque ad lineam equalitatis. non crescit
gradus, quia propatruus filius nepos et pronepos omnes
distant quarto a p. Sed aliter secundum leges, secundum quas talem re-
gulam tradimus // Regula collateralium in linea inequali secundum leges
Quot sunt persone stipite dempto tot sunt gradus

Unde p a stipite distat iiij°. a propatruo distat q̄nto. a filio vj°,
a nepote septimo et c quelibet psona facit gdum. Vides
ex supradictis q petrus non potest ↄhere cum aliquo de arbo-
re. Distat em a sūmo. s ab abavo. ab īmo. s ab nepote.
ab extremis collateralium ab omnibus citra quarto gradu.
A mediis citiori. p quod satis patet q cum nullo ↄhere
potest. Sed si extremus in collateralibus ut quia pnepos
propatrui vel pronepos fratris filiam posset p cu illa ↄhe
Licet ↄhatur in q̄nto gdu. remanet tn consanguinitas
prohito em que p ius positum processerat tolli potuit. sed
nālia sunt īmutabilia. v. di in pncipio et c Scire debes
q quidam dicunt doctores q abavus proavus et avus sunt bi-
gami. dicentes q si non essent bigami n possent non
possent filii eorum coniungi cu essent fres. sed de hoc non
multum. quia eadem rone esset dicendu de aliis cellulis
duplicibus q psone ipsorum essent bigame. Unde fin-
gimus perinde acsi in qualibet duplici cellula haberemus
quatuor psonas acsi dicet propatruus et uxor pris amita
et maritus. Unde duplicacio fuit posita ut nomina demonstraret
in utroque sexu. Non ut eos coniuges denotaret et c. Scien-
dum est eciam q in collateralibus equalis linee bone
sequitur ista regula affirmando et negando. ego et tu
sumus consanguinei equali linea. ego possum accipere
filiam tuam. go tu meam. et negative Ego n possum
accipe tuam. go nec tu meam. Affirmativa procedit in
equali linea quarti gdus. Negativa in tercio vel citiori
Sed in linea inequali illud n procedit affirmando
nec negando. quia si unus in quarto alt in tercio.
vel citiori. qui est in tercio vel citiori pt ↄhere cum
filia eius qui est in iiijto. et econverso non. Unde patru-
us et filius. et nepos ↄhere pnt cum filia petri.
sed n eo. et c Deinde quero. An collateralis quorum
unus est in q̄nto. alt in pmo. puta filia propatrui
p et propatruus possint adinvicem ↄhere. Dixit Ostiensis q
non. et hoc notatur sup. ex dilecto. et c. Cum. et in summa
huius ti. de consanguinitate. § Nunc in q̄nto et primo.
quod p sua ara nititur probare. sic. s pat et filius una
psona censentur. ff de impuberum. et aliis substitucionibus
l. ult. Sicut go non ↄhit cum stipite. sic nec cu stipitis
filio. Bene facit de eccetalis pdicta Cum. ubi fres videntur
poni pro stipite. Contrarium tamen vero quod colligit ex glo.
quam posuit sup e c. ultimo. et Ray. et Io. de dor. et hoc
est verissimum. quod pbant vba regule tradite sup e c
ultimo. Dicit ibi Dum descendencium gs eorum. sed
dictum est q patruus descendat a stipite. Preterea omni
dices q est int eos prohito descendencium et ascendencium.
aut collateralium. De pmo patet negando. quia dictum est
filiam petri n descendisse a propatruo. est go prohito

Descendencium et ascendencium / aut collateralium / De primo patet
negando / quia certum est filiam petri non descendisse de propatruo:
Est ergo prohibitio collateralium / sed certum est quod isti distant quinto / quid
igitur impediet hos collaterales contrahere non video etc. etc.

Nunc circa affinitatis et eius materiam transcurramus et primo videndum

est quid sit affinitas et unde dicatur. Quis ipsius genera instigant
et gradus computentur / Demum arborem formemus / Ponemus
postea quedam notabilia et quasdam questiones / Est autem affini-
tas personarum proximitas ex coitu proveniens omni carens
parentela hec secundum Canones Sed secundum leges / Est proximitas
ex nuptiis proveniens: et requiritur secundum leges quod legitime sint
nuptie non interdicte ut colligitur affinitas ff. de gradibus. No-
stri libri. Sciendum / et dicitur affinitas eo quod due cognationes
diverse per nuptias secundum leges. vel per coitum secundum nos copulantur
et alter ad alterius cognationis finem accedit. ut in eadem l. §.
Affines / Sed quod per fornicarium et incestuosum coitum secundum leges
non contrahitur affinitas / patet de eo qui cognovit consanguineam uxoris
sue / Districtum et c. penultimo xxxv. q. iii. / Nec tamen leges
consideratio legis fuit circa hereditates et tutelas. et ne cogatur
adversus affinem testimonium dicere ff. de g. Juris consultus. et ff.
de testi. l. iiii. et iiii q. iii. §. / Item in civili §. Item
Iulia. // Sed Canon qui ad nuptiam / prohibenda consideravit
unionem carnis que insurgit ex copula / et est hic videre
secundum hoc / quod prout consanguinitatis attinencia consanguinitatis et affini-
ut si quis cognoscat ~~cognoscat~~ cognoscat consanguineam suam omnes
consanguinei utriusque sunt affines utrique etc. Sciendum autem
quod affinitas est perpetuum impedimentum. quod perdurat etiam
mortua ea persona quia mediante contrahitur xxx v. q. Ex-
tra ordinala que fit extra claustra pudoris. et non intra
xxx v. q. iii. Extraordinala / Adde quod notatur ibi / Et in-
surgit affinitas ex coitu. Interdum cum publica honestate
interdum sine / Et publica honestas interdum affinitate Si
cognosco uxorem vel sponsam hic est impedimentum publice
honestatis et affinitatis / Si cognosco non sponsam hic affini-
tas sola / Si sponsam nondum cognovi ibi sola publica ho-
nestas / hoc dico quia si mortua uxore tua vis contrahere
de dispensatione ecclesie cum consanguinea sua / et ecclesia dispenset
quod possis cum illa contrahere non obstante quod sit ~~tibi~~ in affinis tibi
gradu. per hanc dispensationem adhuc contrahere non potes / quod licet
sublatum est impedimentum affinitatis / sublatum non est impedimentum
publice honestatis / Debes ergo facere exprimi quod posses cum tali
contrahere non obstante impedimento publice honestatis. pro eo quod desponsasti
consanguineam suam in iiii gradu, et non obstante quod est tibi
affinis in iiii gradu. pro eo quod dictam desponsatam carnaliter cognovisti,
et tunc unionem procedere poterit etc. Terminus affinitatis co-
gnoscitur per hanc regulam etc. Sequitur aliud dictum

Persona addita persone per carnis copulam mutat genus sed non gradum.

Isto modo. Si ille qui est michi secundo gradu consanguinitatis cognoscat mulierem. Illa est michi 2o gradu affinitatis et primo genere. Si alius illam cognoscat. ille michi attinet secundo genere et 2o gradu. et si ille aliam mulierem cognoscat. Illa attinet michi tercio genere et 2o gradu affinitatis. Sed quia solum primum genus habet hodie prohibicionem. et quia hic plene est reddidi supra de consanguinitate et affinitate. Non debet, circa hec non insisto. quod si persona michi consanguinea coniugat sibi aliam personam carnali copula persona coniuncta est michi affinis primo genere. si attinens michi primo genere affinitatis carnali copula se alteri commisceat. Ille attinet michi secundo genere. Si affinis in secundo genere aliquam cognoscat. Illa est affinis michi tercio genere. sed eodem gradu etc. Est igitur de gradibus. Certum est quod affinitas non habet hodie prohibicionem nisi in primo genere et in illo usque ad quartum gradum. Sed affinitas non habet suam specialem computacionem graduum. sed computantur gradus affinitatis secundum gradus consanguinitatis. Si ergo consanguineus tuus cognoscat mulierem. si vis scire quoto gradu affinitatis attinet tibi mulier illa. vide quoto gradu est tibi ille consanguineus secundum regulas quas tradidi in proxima arbore. et quoto gradu ille est tibi consanguineus toto mulier illa est tibi affinis. et semper in primo genere etc. Nunc formemus arborem et in medio arboris sunt quatuor cellule. et in prima superiori ponitur primus gradus. In 2a secundus gradus. In tercia tercius gradus. In iiiita quartus gradus. et de hiis primo queritur. Quare ponant in medio fratres et sorores. 2o quare non exprimat attinenciam. 3o primus gradus affinitatis etc. de singulis. Ad primum dic hic fuisse. ut detur intelligi quod affinitas oritur ex consanguinitate. et quod ab utroque sexu virili et feminino affinitas contrahitur etc. Ad secundum dic attinenciam non fuisse expressum. ut illa computacio graduum ad sanguinitatem et affinitatem referat. Unde frater et soror sunt in primo gradu consanguinitatis. frater et vir sororis in primo gradu affinitatis. et de ceteris. Deinde a latere dextro dicte linee ponitur alia linea quatuor cellulas continens In quarum prima scribitur frater. In secunda fratris filius. In tercia fratris nepos. In quarta fratris pronepos. Ad dorsum huius alia linea continens alias quatuor cellulas. In quarum prima scribitur uxor fratris olim relicta. In secunda uxor filii fratris. In tercia uxor fratris nepotis. In quarta uxor pronepotis fratris. A latere sinistro sunt alie quatuor. quarum prima soror. 2a sororis filia. tercia sororis neptis. iiiita sororis proneptis. Ad dorsum harum alie quatuor. prima vir sororis olim relictus. 2a vir filie sororis. tercia vir neptis sororis. quarta vir proneptis sororis. Ponuntur eciam due cellule. Una ex dextro latere continens. Relictus relicte fratris. et a sinistro relicta relicti sororis. que secundum omnes ponitur ad decorem et ad decorandum.

Genera affinitatis que hodie prohibitam non sunt, adhuc habes
duas lineas reflexas, quarum una oritur in cellula fratris et ter-
minatur in cellula viri sororis in qua scribitur primum genus affinitatis etc.
Item alia linea reflexa que oritur in cellula sororis et finit
in cellula uxoris fratris in qua idem scribitur etc. Circa hoc que-
ro Quare in cellula fratris uxoris ponitur olim relicta quod
non ponitur in aliis cellulis superioribus eiusdem linee etc. et dic
hoc factum fuisse propter cellulam que ponitur solum ad dorsum in
qua dicitur frater habuit uxorem. Mortuo fratre uxor ab eo relicta
contraxit cum alio, et illa demum mortua. Iste relictus a relicta
fratris vult contrahere cum sorore, nunquid potest, olim non poterat, quia
erat sibi in secundo genere et primo gradu, hodie potest. Item fit
repetitum quo ad cellulam viri sororis. Ad cognoscendum
autem gradus affinitatis et genus tam ex forma arboris quam
ex premissis dictis, tolle solum regulam magistralem etc. Aliud

Per carnalem copulam viri et mulieris inter consanguineos mulieris et virum et consanguineos viri et mulierem contrahitur affinitas primi generis et eius gradus cuius est consanguinitas etc.

Quare dicitur in regula per carnalem copulam viri et mulieris
et non viri et uxoris, collige ex hiis que in principio dixi,
quia affinitas fit et provenit inter consanguineos, qui non possunt
se ducere ut Inter consanguineos mulieris et virum, et consan-
guineos viri et mulierem, ideo dixi quia inter virum et mulierem
non contrahitur affinitas sed ipsi sunt affinitatis causa. Item inter
consanguineos viri et consanguineos mulieris nulla est affinitas
Unde duo fratres contrahunt cum duabus sororibus, pater et filius cum
matre et filia, Sed est affinitas inter consanguineos viri et ipsam
mulierem supra de consanguinitate, Quod super hiis primi generis
Quare dixi etiam ex superioribus patuit, et eius gradus cuius
est consanguinitas videre hoc in arbore, Nam frater et soror sunt
in primo gradu consanguinitatis, maritus sororis est frater fratri
in primo gradu affinitatis, et sic uxor fratris sorori, filia sororis
est fratri in 2o gradu consanguinitatis, maritus eius in secundo
gradu affinitatis et ego, etc. in reliquis, Unde vir proneptis
sororis attinet fratri et omnibus ascendentibus, qui sunt in
arbore quarto gradu affinitatis, et hoc ideo quia toto gradu consanguinitatis
attinet predictis ipsa proneptis, Que sit in arbore. Ideo dixi
si proneptis sororis habet filium, excedit ille lineam collateralis,
nec attinet quarto secundum regulas traditas in proxima arbore etc.
Post hoc nondum, quia istud precise non sequitur, Ego et tu sumus
affines, ergo et filius, quia pro tanto est tibi affinis, Nam interdum
filius meus mutat genus attinentie, quia ego sum tibi affinis
et ipse consanguineus, interdum nihil tibi attinet, interdum mutat
gradum, Sed interdum nec mutat genus nec gradum, Si ego
et tu sumus affines propter appositum mei, quia ego contraxi cum

Consanguinea tua si ex dicta consanguinea filium procreo. Ille
est tibi consanguineus non affinis. Sed si ego maritus consan-
guinee tue ex alia muliere filium procreo, Ille nec est tibi
consanguineus nec affinis. Si vero tu consanguineus uxoris
mee procrees filium, filius, Ille non mutat genus attinentie
quia tu pater es michi affinis: et ipse affinis. Sed si tu et uxor
mea eratis in equali linea vel inequali et tu eras in
remotior: puta quia eratis in tercio gradu in equali linea
vel inequali, sed tu eras remotior, quia tu eras in tercio,
ipsa in secundo vel in primo, tunc ipse filius mutat gradum
quia tu pater es michi in tercio gradu affinitatis. sed ipse
in quarto. Si vero tu et uxor mea eratis consanguinei in ine-
quali linea sed uxor erat remotior. ut quia ipsa in tercio
et tu in secundo. tunc filius tuus nec mutet genus nec gradum
quia tu michi affinis et ipse affinis in tercio gradu. et perpetuo.
Item sciendum quod etiam istud non sequitur. Ego et tu sumus af-
fines ergo non possum accipere filiam tuam. ergo nec tu mater
Quia si tenerem consanguineam tuam in uxorem. tu bene pos-
ses contrahere cum filia mea quam habeo ex muliere alia.
quia affinitas non contrahitur inter consanguineos viri et con-
sanguineos mulieris. sed inter virum et consanguineos muli-
eris et mulierem et consanguineos viri ut dixi. et probatur
supra de consanguinitate et affinitate. Quod super hiis. Sed ego
non possem contrahere cum filia tua, nisi forsan illa exce-
deret gradum. ut quia esset in quinto. et est simile quod dixi
supra proxima in arbore circa finem. Nunc queritur. An
affinitas inter ascendentes et descendentes habeat perpetuam
prohibitionem, An extendatur tantum usque ad quartum gradum. et si
tenemus opinionem Hostiensis de qua dixi supra in arbore pro-
xima circa medium. dicemus quod usque ad quartum gradum
tantum, sed tenendo contrariam opinionem. dicemus quod extensio
sit perpetua prohibitio. Dicit enim textus ibi quod ita debemus
abstinere a consanguineis uxoris ut propriis supra de consan.
et affin. c. i. xxxv. q. iii. De propinquis et c. Equaliter
Si igitur inter consanguineos ascendentes et descendentes pro-
hibitio extenditur in infinitum. ergo et inter affines. Ad idem Insti.
de nup. §. Affinitatis. et dicit lex quod tales affines a-
scendentes et descendentes habentur loco parentum et liberorum
ff. de gradi. Non facile. §. iii in fi. et Eodem modo posset
formari questio de affinibus. quorum unus in primo. alter in quinto
Sicut in consanguineis dixi supra proxima arbore in fine.
An autem liceat diversis temporibus habere in uxores duas sorores
seu uxores duorum fratrum. et an coniuncti olim in gradu
prohibito hodie permisso simul manere possint. De hoc vide
non supra eodem. Non debet et In ultimo queritur ad utramque
arborem. An prohibitio consanguineorum et affinium contra-
hendorum procedat ex prohibitione divina. an ex humana.
et quare facta sint hec prohibitio. Sciatis breviter quod olim
propter necessitatem poterat frater contrahere cum sorore consanguinei

cum consanguineis · ut tunc in collateralibus non esset prohibicio
hoc fuit a principio generis humani in filiis et nepotibus Ade
hoc fuit etiam post diluuium in nepotibus Noe / In leuitico
vero fuit prohibite fere xii personae · quas vide notas · supra
de restitutione · litteris · et de divor · Gaudemus / Demum
ius positiuum canonicum prohibuit consanguineos et affines
primi generis coniungi in septimo gradu / que prohibitio postea
usque ad quartum gradum est restricta supra c · Non debet / cum
certis quibusdam aliis prohibitionibus · ut ibi patet / Reuo-
catio vero fuit ex causa que ibi ponitur · et supra de resti · litz
c quadam / per quod patet quod prohibitio est partim de iure di-
uino · partim de positiuo / Unde in secundo gradu equalis
linee collaterales contrahere possunt iure diuino sed non
positiuo / Racio vero prohibitionis ponitur · xxxv · q · i · § · i · et
c primo · consuluit enim propter caritatem ampliandam / Nam si
contraherem cum sorore / idem esset et pater et socer socer-
que / Si alium quis habeo patrem et alium socerum · multiplex
quis caritas protendit · In qua fideles vniversi et preci-
pue studentes continuo proficiunt per gratiam eius · qui
est benedictus in secula seculorum Amen amen

Patris cum filia
Matris cum filio

Iuris natu[rali]

Consanguinitas
· impedit unionem
Ex dictamine

Iuris diuini

In primo gradu descen[dencium]
et hoc in toto sive xx f
Leuitici xviii et xx

Iuris canonici · In iiii^to gradu · et s[upra]

Sec[undum] · n[aturalem] · ius · relinquet
homo patrem et ma-
trem et adherebit
uxori sue · et erunt
duo in carne una
xxxv · q · i ·
fraternitatis

Mater — glo xxxv · q · i ·
Nouerca — ad consanguineas
Soror — glo super leuitico
Neptis — 22 c · prophibitur
Amita — Nota hic duas
Matertera — personas excludi
uxor — eius a coniugio
patrui — scilicet ut nec filius
Uxor — matri nec filie
fratris — patri copularetur
priuignum — sub lege vero concipit
filium priuignae — per duodecim etc.
Sororem
uxoris

2 sunt: Nata, soror, Neptis, matertera, fratris et uxor
Et patrui coniunx, mater, priuigna, Nouerca
Uxoris quoque soror, priuigni nata, consobrina
Atque soror patris / coniungi lege vetantur etc.

Christi nomine nomen invocans ad honorem ipsius et veneren

dissimi patris mei domini Bartolomei archidiaconi qui divinam paternitatem imitatus de me quasi nichilo fecit aliquid de vase despecto vas in honorem, et ad utilitatem mei meorumque scolarium et aliorum studencium in utroque iure, Ego Iohannes Andree inter decretorum doctores summam brevissimam super quarto libro decretalium compilavi subtilia nec nova non dicens, sed breviter antiquitus scripta commemorans que omnia ipsi patri approbanda vel reprobanda in totum vel in partem subiicio. Et primo videamus summarie hic que in se

Compilator quia supra satis tractavit de hiis que pertinent ad clericos In hac quarta huius voluminis parte tractat de sacramento coniugii quod pertinet ad laicos, ponit igitur primo rubricam de sponsalibus et matrimoniis, premittit de sponsalibus quia solent sponsalia precedere matrimonium. De sponsalibus videamus, Et primo quid sint sponsalia, Secundo unde dicantur, Tercio qualiter contrahantur, Quarto in qua etate, Quinto quis sponsaliorum effectus, Sexto an sponsi compellantur ad matrimonium contrahendum, Septimo in quibus casibus dissolvantur etc.

Sponsalia proprie sunt de futuro, et dicuntur futurarum nuptiarum promissio xxx q. i. c. Nostrates. ff. e. l. i.

Dicuntur autem a spondeo spondes, quia olim veteribus in more erat stipulari et spondere sibi uxores ff. e. l. secundo.

Contrahuntur ipsa sponsalia de futuro pluribus modis, primo per verba ut hic accipiam te etc. i. e. ut et de spon. de illis. Secundo cum iurato i. c. i. l. ii., et talia inter minores transeunt sponsalia in nupcias per adventum pubertatis cum cohabitatione etiam sine copula, ut ibi. Quod non accidit in aliis ut de spon. c. ultimo. de matri. c. ii. Item per dationem arrarum pecunie vel alicuius rei ut de spon. l. arris. Item per solam arrarum vel anuli immissionem de de spon. impu. c. ultimo. xxvii q. ii. Si quis desponsaverit. Item per iuramentum i. e. de eis c. ii. et capitulo de illis etc.

Contrahuntur inter septennes sponsalia, et minores ante septennium non contrahunt sponsalia ut de de spon. impu. litteras. et c. si. et ideo ex eis non oritur publice honestatis iusticia. Et requiritur quod uterque sit maior de de spon. impu. ad dissolvendam nisi essent proximi etati et malicia supplet etatem. Non contraxissent etiam si adsint iuxta eundem Andream etc.

Effectus sponsaliorum est quod inducunt publice honestatis iusticiam impedientem et dirimentem matrimonium i. e. sponsam et iuxta plene dictum etc. et aliud etc.

Compelluntur sponsi ad matrimonium contrahendum si sint maiores et iuramentum i. e. ex litteris. Secundo nisi deterius sequatur quia sunt prius copulandi i. e. requisivit. et quod dixi quod compellantur intellige etc. in eadem statum tantum, nam si alter eorum fuisset vel est statim dicam, Sed qui fornicavit alteri et vult religionem ingredi dat assensum ut fiat. et ante carnalem copulam religionem intret i. e. Commissum, Si autem ambo sunt minores pubertate, maiores tamen septennio ad pubertatem venit secundum dicere potest, et in eo casu uno altero est maior et alter minor. Minor qui primo venit ad adultam

etatem tenet contrahere minorem et cum ipse ad adultam etatem
pervenit potest matrimonium approbare vel reprobare. de despon. impub. de
illis, nisi carnalis commixtio intervenit, ut ibi. et c. ti. ex nob
et credentes [illegible] dicenti nisi ipsa mulier per aspectum corporis [illegible]
appareret c. ti. continebat, sed illud [illegible] contractor maior
[illegible] matrimonium quod semper habet [illegible] sponsalia illa
[illegible] fuerant de futuro [illegible] dicitur vel desponsatur capitulum,

Dissoluuntur sponsalia de futuro in multis casibus, primo
per ingressum religionis quod obtinet etiam in
sponsalibus de presenti [illegible] [illegible] [illegible] publico, et tunc [illegible]
[illegible] temporis ordinationum ut ibi [illegible], secundo per susceptionem
sacri ordinis xxvij q. ij. [illegible] quod [illegible] [illegible] sponsalibus
de presenti [illegible] et [illegible] [illegible] xxvij q. ij. de sponsalium de
[illegible] [illegible] parte ij, et dixi de [illegible] et [illegible]
c. j. [illegible], tercio cum mutuo se absolvunt absolute, [illegible] c. secundo,
glo. [illegible] ibi [illegible] illud fiat dispensative, sed male, quarto cum
alter recedit ad longinquam regionem [illegible] ad eamdem copulam
[illegible] c. de illis, quinto cum alter incurrit lepram vel aliam magnam defor-
mitatem corporis de [illegible] c. ultimo de [illegible]
formitatem [illegible] non dissolvit matrimonium vel lepra vel sponsalia
de presenti, immo tenetur infirmo sanus debitum reddere. de [illegible] lepro-
c. j. [illegible] sexto si supervenit affinitas de eo qui cognovit consan-
guineam [illegible] septimo si forma [illegible] impedimentum [illegible]
affinitatem [illegible] [illegible] ij, [illegible] dicit [illegible] [illegible]
[illegible] ut ibi [illegible], octavo [illegible] fornicatur carnaliter de
[illegible] nono cum fornicatur sponsalia [illegible] q. j.
[illegible] c. de illis, decimo [illegible] sponsalia de pre-
[illegible] de despon. duorum c. j. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sponsalia de futuro non [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] quod intelligo [illegible] non cognovit [illegible]
[illegible] vult [illegible] quod [illegible] de despon. impub. de illis, duodecimo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quo [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] et [illegible] c. [illegible] dilecta,
cum supervenit cognatio spiritualis vel legalis [illegible] [illegible] tredecimo
qui [illegible] cognatio spiritualis [illegible] [illegible] adoptio [illegible]
[illegible] veniens j. et c. [illegible] et de [illegible]
intelligo [illegible] in sponsalibus que tenent de [illegible], [illegible] et omnia in-
dissolubi[illegible], sicut [illegible] casus in quibus non tenet [illegible] [illegible]
vel matrimonium. de quibus [illegible] [illegible] [illegible] sponsalia

Visa de prima parte rubrice scilicet de spon. [illegible] [illegible] capitulum,
est videndum, primo igitur secunda parte scilicet matrimonio
secundo [illegible], tercio a quo [illegible] ubi et quibus [illegible] fuerit
institutum, quarto que fuit [illegible] matrimonii [illegible], quinto qua etate
et quo [illegible], sexto quot et que sint impedimenta matrimonii, septimo
qui admittantur ad matrimonium [illegible], octavo quot et que sint
[illegible] bona [illegible]

Matrimonium sic describitur. Matrimonium est maris et femine
coniunctio individuam vite con-
suetudinem retinens, xxvij q. ij. c. j.
divini humani [illegible] ff. de ritu nupt. libro primo [illegible]

Dicitur autem matrimonium a matre [illegible] matris [illegible]
[illegible] dicitur a [illegible] quia plus [illegible] [illegible]
[illegible] nam [illegible] [illegible] onerosa in partu dolorosa in lactando [illegible]
est laboriosa [illegible] est labor [illegible] de [illegible] [illegible] capitulo [illegible]

Constitutum autem fuit a deo [illegible] [illegible] in paradiso
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicta [illegible] [illegible]
ossibus meis et caro de carne mea. propter hoc homo relinquet
patrem et matrem [illegible] de bigamis. [illegible] de [illegible]
alij dicunt et [illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible] c. ultimo

p illa verba excitate et multiplicand sed sed secundum intentionis est quod verba illa
dicta sunt Noe et filiis eius cum primo crearentur, et de hoc p. vo. xxxij q. i impudice

Contrahitur

per consensum verborum coniungendorum, Tamen instituti
bonis matrimonii fuit ante peccatum sed receptio sobolis
post peccatum vitatio fornicationis xxxij q. ij § hostem, hoc enim decem
sane intellige et dic sicut not. c. q. iij. finem. ita dicit arch. in p. c.
in glo. fuit de bigamia aliud capitulum vide licet Contrahitur matrimonium

Contrahitur

aut matrimonium per consensum verborum coniungendorum xxvij
q. ij sufficiat. hoc consensum penitus, licet honeste
faciat filius patris voluntatem sequendo de despon. impub. c. secundo
Iungitur p sponsalia contracta a parentibus obligetur filius et in publica
honestas dicitur. dic ut c. t. c. unic. li. vjo, et quod de fatuis contrahentibus
pro sponsalibus ibi vero in fine, nec dicitur, vim contrahit sim in initio do
et ibi, licet etiam videtur p vir recipit probem a patre de proprio
si desit consensus et altera parte vero est matrimonium. i. c. tuam, que in foro
penali loquitur et sic eam intelligit ho. et dns ro. nec solemnitates
sunt j. c. ti. c. j, petat hi ingratitudo qui dimittit illas, p quas ecclesia
tedit in ecclesia de contr. sim dess et dia. ut dixi de clandesti. despon.
c. vltimo, verba aut sunt necessaria quo ad ecclesiam. i. c. tue, quod intellige
lige ut ad de quod fractum c. vltimo in vltima glo. et hoc in hiis
qui loqui possunt, secus in hiis qui loqui non possunt j. c. Cum ap. Et
si verba a contrahentibus prolata essent obscura, recurrit ad mentem sponsorum
intelligentiam j. c. Ex litteris, impuberes quod intelligo a prudentia capitis
i. qui contrahere iam possunt Et dato quod contrahere non possunt contrahere tamen tunc
post eo annos tenet matrimonium ut hic sed sicut ij glo. sicut et ho. quod
explicat dnus ro. j. de despon. impub. c. iij. que puberes quod ob
venire solet in xiiijo anno. in femina in xijo, Si in sit puberes
licet hic etate minores tenet matrimonium c. ti. de illis ij, nec etiam est
honeste impuberes iungi et forte p bona pacis c. ti. c. ij, Contrahi et
dicitur matrimonium publice vel clandestine et ut desit p bo. nam qui dicit
matrimonium fuisse contractum hic, probare debet si alius negat, si utereque asserit constare
sufficit. si alia parte matrimonium aut non, in c. ij statim allegato et pr
de eo qui cognovit si eo non impedit j. de cland. de despon. c. j. extra,
dicit banna poni in ecclesia, ut qui sunt impedimenta sufficienti tempore
apponat et tunc licet postea appareat impedimentum soboles in divortium
concepta legitima est j. quod si sint li. c. ij et c. platum. et c. prevenit
et si p eos in clandestinum dato contracto conatio appareat accusatores. non
audiuntur. in instanti tenent ignorantiam. j. q. inter ut pr. c. vltimo,
Si aut clandestine contrahat et postea appareat impedimentum soboles c. vltima
c. ti. resolute. Si matrimonium aut clandestine contrahatur postea fuit publicatum
intelligi de filiis natis post publicationem et approbationem, ut dicit ro. dicit. quod et est
appareat impedimentum. c. t. quod nobis videtur est illud plus, si ambo
patres scientes impedimentum publice contrahant. secus si alter ignorat c. ti.
et ut impediat blanda coniunctio. nullius dicitur si p malicia opponere, hoc
omnia hec de clandestina despon. c. vltimo, Contrahitur aut matrimonium
p verba ad hoc apta. accipio te in meam
x. j. Item si dico promitto quod ab hac hora j. c. Si inter. de spon. duorum
ex pre et econverso infra eodem titulo xx parte iiij et ix

Impedimenta

matrimonii que hic etiam continue sunt
vel ponitur xxxij hic . Error
Error. conditio votum. cognatio crimen. cultus disparitas. vis. ordo.
ligamen honestas. Si sit affinis, vel si coire nequibit, hec socianda
vetant connubia facta retractant. hec de singulis autem ordine
videamus. et primo de errore. Error sciendum est quod error saltem
persone et sine qua non cum consistitur de hoc impedimento dirimit. error
cum est aliud p alio putare. xxij q. ij, in quibus et error excludit
consensum ff. de iud. omnium. Si error enim, cum ergo contrahat matrimonium solo
consensu, licet dein est super. vi. est error vero est consensus. ergo nec
matrimonium. Sciendum est aut quod quadruplex est error. s. persone conditionis
fortune et qualitatis, persone et iste hic dirimit matrimonium. ut si
credam contraho cum bea. contraham cum maria, conditionis et iste etiam

dirimit unionem si sit deterioris. hic ponit duos casus quod contrahit cum serva
et contrahat cum libera. talis error non dirimit. ut hic. in c. ultimo statim
allegato secundum casum [illegible] ut si liber contrahat cum serva quam credebat liberam
nisi forte postquam scivit verbo vel facto consensit [illegible] ab hac [illegible] separo
licitum est [illegible] contrahere. hic dicit de coniugio servorum c. ultimo et secundo
liberum aut [illegible] et liba [illegible] natura est. de nat. c. li. [illegible]
servo et defendi [illegible] libertates [illegible], ut ibi de consuetudine [illegible]
posset [illegible] de coniugio servorum [illegible] reforme
et qualitate [illegible] non dirimunt ut si credam contrahere cum regine vel dom
te contraham cum paupere vel corrupta [illegible] et dic ut [illegible]
[illegible] de errore [illegible] per [illegible]
[illegible] sub hoc verbo [illegible]
[illegible] statim [illegible] si licita [illegible] apposita sunt in
[illegible] unionem [illegible] sunt [illegible]
per subsequentem per unum consensum de presenti vel per carnalem copulam [illegible]
[illegible] et c. super eo [illegible] impossibiles sunt vel illicita
[illegible] pro non adiecta [illegible] et [illegible]
est [illegible] unionem [illegible] c. [illegible] votum simplex est
sollempne dirimit unionem, simplex autem impedit sed non dirimit
[illegible] et c. [illegible] Dicitur autem sollempne et efficax quo ad dir-
imendum unionem vel per susceptionem sacri ordinis vel per professionem expressam
[illegible] de religione [illegible] de voto c. [illegible] Cognatio
hic triplex est scilicet spiritualis carnalis et legalis. primo de spirituali tangitur de cogni-
[illegible] et [illegible] Est autem cognatio spiritualis attinentia pro-
veniens [illegible] datione vel ad id detentione. Et est sciendum quod si quis
contrahat [illegible] dirimitur unionem de cognatione spirituali [illegible] et c. [illegible]
et hic [illegible] affinitas possit unionem [illegible] ibi [illegible] esset scripta sive
ignorantie sive sciente unionem non separatur [illegible] Imponit [illegible]
[illegible] c. [illegible] et [illegible] si [illegible]
levent [illegible] de sacro fonte [illegible] parentibus infantis [illegible]
[illegible] Si autem filius [illegible] de sacro fonte [illegible] filius
sit [illegible] levanti [illegible] constitutionem [illegible]
[illegible] unionem [illegible]
[illegible] carnis [illegible] precedentem
[illegible] de [illegible] et [illegible] quod
[illegible] dirimit intelligas de illa que contrahitur per baptismum
vel confirmationem [illegible] Compaternitas autem [illegible] im-
pedit sed non dirimit [illegible] et c. [illegible]
[illegible] impediens vel dirimens [illegible] ultimo in fine [illegible]
[illegible] et filii [illegible] si [illegible]
vel alterum devenerit est ad affinitatem [illegible] et scientes [illegible]
[illegible] et [illegible] dimittur [illegible] et c. super eo [illegible]
[illegible] Si autem per [illegible] ad affinitatem est [illegible] non dirimit
[illegible] cum [illegible] et c. super eo, et [illegible] quod sicut com-
[illegible] levante [illegible] levatus [illegible] sic inter baptisatum
baptisantem et eius patres [illegible]
[illegible] spiritualis impedit et dirimit unionem [illegible] quibus
baptisandus et [illegible] levante [illegible] unionem [illegible] inter baptisatum et baptisantem
[illegible] levantes et patres levati et [illegible]
et baptisantem baptisatum et filios baptisantis [illegible] Item inter baptisatum
baptisantis [illegible] baptisantem et patres baptisati [illegible] Item inter
confirmatum et levantem confirmatum et filios levantis [illegible] confirmatum et [illegible]
levantem [illegible] patres et confirmati et [illegible] levantem [illegible]
[illegible] Item et inter confirmatum et confirmatum [illegible]
et filios confirmati [illegible] confirmatum et [illegible] confirmantem [illegible]
et patres confirmati [illegible] Et per patres [illegible] patrem et matrem [illegible]
[illegible] matrimonium [illegible] et c. [illegible] Et [illegible]
[illegible] debent levare in baptismo vel confirmatione [illegible]
[illegible] ad [illegible] c. ultimo [illegible]
[illegible] et ibidem per dominum [illegible] cardinalem
et in [illegible] cognatio legalis que est proximitas [illegible] adop-
[illegible] carnali non contrahit cum sorore adoptiva durante adoptione [illegible]
[illegible] infinita [illegible] contrahit de cognatione [illegible]
[illegible] est [illegible] adoptantem et adoptatum etiam soluta

adoptive ff. de ritu nuptiarum adoptivus, et primo vero, Cognatio carnalis in quarto gradu et consanguinitatis vel affinitatis vel aliorum dirimit matrimonium, de consanguinitate et affinitate non debet, in quinto autem vel ulteriori licite contrahitur ut ibi sed sufficiat quod unus contrahentium extra quartum gradum excedat, licet alter sit in quarto, vel ulteriori extra vi. qui et c. quod dilectio, et hoc de iure, quia hodie dispensatur. dispenset quarto, maxime si consuetudo hoc approbat extra ti. dilectio, extra ti. Nima(?) causa, et si optineat dispensatio intelligas per papam, quia inferior non posset sa fex. non hoc nisi papa per eundem intelligetur ut ibi de ... infideles secundum legem suam contingat in gradu prohibito per ecclesiam non separantur post baptismum extra ti. de infidelibus. et de divor. Gaudemus in fine et filii eorum legitimi sunt, qui filii sunt legitimi c. ultimo de crimine ... tamen impedit unionem sed non dirimit, de eo qui cognovit consanguineam uxoris sue, idem in machinatore in mortem coniugis vel sententia effectum de divor. c. idem in aliis casibus qui non ... de penitentibus et de pe. et remis. c. ... hoc quia ... alias impedit unionem. de divor. c. i. Crimen autem coniugium ... dirimit nisi in casibus tribus si cum quis adulterae dat fidem adulterio vivente sua legitima uxore, de eo qui duxit c. ii. alias non si vero adulterium cum sua si non commisset unionem cum prima, secundo cum ... de ... ad mortem defuncte, in his tribus casibus dirimit adulterium in effectu ... per totum. de eo qui duxit per totum et intelligas hoc etiam si primo separata est ab eo quo ad thorum ... extra ti. Gesturum, in ... tertio casu sponsalia contrahere ... ignorante in mortua legitima de delicto si ... Item aplicat de eo qui duxit c. i. et c. ... penitentiam in tres causas posset dici ... sufficit machinatio homicidii in effectum etiam sine adulterio. Quod ... fides data vel unionem de facto non sufficiant sine adulterio quod ... de conuiso ... de divor ... et facit ... de eo qui duxit uxorem eo,

Cultus disparitas vis si christianus contrahat

cum gentili pagana vel iudea ... q. i. ... et c. ... et hec disparitas superveniens etiam unionem ... dirime in casu ... in alter infidelibus conversis ad fidem, alio volente sibi cohabitare vel non sine contumelia creatoris, vel ut pertrahat eum ad mortale peccatum ... petit enim infidelitate remanserat conversus ... cohabitat qui in divor. ... et c. Gaudemus ... de ad ... quia unionem fidelium ... infidelium ... sed ... quia in supradicto casu dissolvitur ut ibi, coniugium remansit unionem separavit ... si ... redeat ille ad fidem ... exponem si ab eo esset ... separata quo ad thorum et illa vellet unionem religionem ingredi. de conversione coniugatorum c. ultimo de divor. de illa ... in fine ... pagani qui secundum legem suam cum pluribus uxoribus ... ad fidem plures ... quia solam ... repudiatam ... et si repudiata illa ... alio non potest sibi fornicationem obicere ... fornicatur c. ti. Gaudemus, ... matrimonium divine cum ... et ... quia ... servo qui ... servo laborat et ... c. Dilectus ... quia ... de sponsalibus quia ... debet ... de ... et ... et ... si ... de ... maiores ... sint violencia ... qui posset cadere in ... sive maior sunt sive minor ... de despon. impu. de illis ... et c. ... et c. si sua culpa ... in ... et ... in ...

consensit tacite vel expresse, i. e. ad id quod, et in predicta dec. de illis, et non consensit etiam semel tantum in carnalem copulam, quia ut [illegible] si aut talis fuit vel metus qui non debet cadere in constantem [illegible] virum, i. e. [illegible] et probatur hec de eo qui duxit c. i. 2o. Ordo sacer, quia ordo impedit et dirimit matrimonium, qui [illegible] vel non c. primo et 2o, [illegible] ut ibi et [illegible] di. Ligatio per ligamen, [illegible] est uxori [illegible] non tenet matrimonium, et hic est [illegible] sponsalia de presenti [illegible] in eis interfuisset iuramentum sive non [illegible] per sequencia sponsalia de presenti etiam cum carnali copula de [illegible] ~~[illegible] sunt de futuro~~ [illegible] nec valet [illegible] c. i. [illegible] c. ultimo, sicut nec [illegible] gradum in [illegible] in gradu prohibito de consan. et affinitate, non [illegible] et [illegible] qui [illegible] cum alia desponsata per verba de presenti gravius [illegible] impone. De spon. [illegible] c. ij, sive fuit de futuro [illegible] modum carnali copula quia [illegible] in matrimonium i. e. ut qui [illegible] si fuit solus conatus sine copula, i. e. c. ultimo. Ligamen autem [illegible] de futuro non dirimit sequens matrimonium, ut [illegible] dixi [illegible] istud autem ligamen statim morte coniugum sublatum est, unde si mulier statim mortuo viro nubat alii, tenet matrimonium, nec incurrit legalem infamiam. De secundis nupti. c. p. et ultimo. Si vir est absens, non debet nubere [illegible] certificata sit de morte ipsius viri, i. e. in presencia et de [illegible] nupti. c. [illegible], et si [illegible] reddat [illegible] ligat. Si [illegible] constat de morte [illegible] viri prioris, statim recedat a 2o, ut ibi et [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] sunt nuptias vel ulteriores [illegible] non est, nam [illegible] septem [illegible] damnavit, ut [illegible] [illegible] benedicendi non sunt que [illegible] semel sunt benedicti [illegible] benedictio iterari. De secundis nupti. c. [illegible] et [illegible], et qui benedixerit ab officio et beneficio est suspensus, ut ibi. Publice honestatis. Publice honestatis iusticia dirimit matrimonium, ut [illegible] sponsam [illegible] de despon. impub. [illegible] et c. accessit, et c. [illegible] qui [illegible] sunt [illegible] [illegible] aut honestas est [illegible] [illegible] de futuro aliquis de consanguinitate sponse non accipiat in uxorem, et ideo ut ibi insurgit illa publica honestas [illegible] sponsalibus que sunt nulla [illegible] consanguineos i. e. ad [illegible], et hic [illegible] sponsalia non sunt [illegible] racione consensus, puta inter minores septennio, et [illegible] et [illegible] i. e. c. [illegible], et dirimit etiam honestas matrimonium [illegible] non aut [illegible] ut ibi. [illegible] hodie remota est illa publica honestas que [illegible] olim propter soboles suscepta [illegible] nupti[illegible] copula [illegible] cognationi [illegible] viri [illegible] de consanguinitate et affinitate non debet [illegible]

Si sis affinis

affinitas est quedam personarum propinquitas [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in primo [illegible] unde in 2o et [illegible] [illegible] hodie licite [illegible] de consang. et affi. [illegible] non debet [illegible] [illegible] contrahi [illegible] [illegible] [illegible] et non ultra, ut ibi. [illegible] Dispensavit [illegible] de [illegible] c. [illegible] in primo gradu affinitatis, ut de [illegible] quod [illegible] legem [illegible] [illegible] relictis [illegible] vel [illegible] sobolem suscitarent. [illegible] [illegible] sunt affines et consanguinei [illegible] consanguinei viri non et alii consanguinei mei [illegible] cum consanguineis uxoris mee, unde frater meus frater de consang. et affi. [illegible] [illegible] consanguineis uxoris [illegible] [illegible] a con[illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] intelligas [illegible] de affi. sponsalia de futuro. De eo qui cognovit consang. uxo. sue c. i. et c. discretionem [illegible] et c. ultimo, [illegible] debent tales coniuges ad continenciam si possunt [illegible] reddit c. i. [illegible] et c. [illegible] [illegible] affinitas etiam [illegible] qui dicunt affinitatem [illegible] matrimonium ad [illegible] ut ibi, nec ad [illegible] [illegible] eodem titulo [illegible] [illegible] c. i. [illegible] impedit [illegible] et ab illa [illegible] uxore abstinere [illegible] i. e. [illegible] sponsalia de futuro [illegible] affinitas [illegible] supra [illegible]

Vel si coire nequit scire debes quod frigiditas

primo vel secundo in viro vel arctatio in muliere precedens matrimonium
tollit et dirimit si probari potest de frigi. et male. c. j et ij et iiij. possunt
tamen tales ad invicem remanere quoniam non sit vir et uxor tamquam fr-
ater et soror. c. ti. c. iiij et v. et si aliqua vero signa frigiditatis non
apparerent cohabitent simul per triennium. tunc deinde si cum septima manu
iurare voluerint quod semper opera dantes non potuerint coire separ-
abuntur. et qui non erat frigidus licite contrahit cum alia. si vero de frigi-
ditate cum alia contraxit restaurabuntur priora sponsalia conubia c. ti.
laudabilem vel idem in maleficiato simili ad cohabitationem et
iurandum c. ti. c. ultimo. sed in arctatione dicunt quod eadem non sit hoc
matrimonium contraxit quia potest esse per talem mulierem cum alio et
non cum alia. xxxiij q. j. si per sortiarias vel. Et non quod si propter
arctationem mulieris separatur matrimonium, et postea sine gravi
periculo reddatur apta viro cum appareat etiam deceptam ecclesiam
habita matrimonium c. ti. fraternitatem vel In hiis istis xxvij casibus vel
minus xxvij secundum ea que supra dixi impediunt et dirimunt
matrimonium, sunt autem quedam que impediunt sed non dirimunt
ut tempus feriarum. de quo habes xxxiij q. iiij. nec deus. et
de fer. c. penultimo. et interdictum ecclesie. de ma. contra interdictum ec-
clesie totum, imponitur tamen pena illud frangenti. ut ibi vel
propter fornicationem tamen spiritualem vel carnalem bene separatur matrimonium,
separati de divor. c. ij. sed propter aliud crimen, nec vir uxo-
rem nec uxor virum potest dimittere ut ibi vel Et non quod adulterium non
obstat petenti restitutionem. et adulterans fit compensatio c. ti. ex conquesti.
etiam si post separationem propter adulterium alterius factum alter fornicet contra
titulo ... littere de ... capitulum aliud

Item de supradictis impedimentis matrimonii impetitur. littere
debent esse accusatores et testes, unde
repellitur qui propter turpem questum questionem matrimonii accusat. qui in mora acc-
usationis significavit et in simile causa et sumarum prodit. licet non
ad receptionem et diffinitionem ... qui in ma. at post c. j. et qui filii
sunt legi. plurimum consensu aut plures matrimonium accusare non potest,
vel contra ipsum testificari. qui in ma. acc. post c. ij. vel Et ad probandum
consanguinitatem et affinitatem admittuntur parentes et consanguinei. porius quam
alii. quia presumuntur melius scire seriant genealogiam c. ti. solet, Et
etiam non a parentibus et accusatoribus fama videlicet deferente
impedimentum potest ecclesie inquirere. et si impedimentum non repertum
matrimonium separet. de divor. porro vel Absque iudicio tamen ecclesie
quamvis non potest dimittere coniugem. et si parentela sit notoria. et si
dimiserit statim fit restitutio ut ibi sic de spon. capitulum

Bona matrimonii sunt tria scilicet fides
fides sacramentum et proles, fides, quia nullum adulterium est supra dixi
sacramentum quia nullum divortium, proles que est coniugium initia
non debet. xxxij q. ij. Omne itaque de condi. appo. capitulo ultimo,
Si peccet in primo bono. et fiat divortium sine separatio propter adulterium
uxoris perdit ipsa dotem non fuit reconciliata viro. sed propter
adulterium perdit ipse donationem propter nuptias. non sic de reconciliatione
uxoris de donatione iure plurimum vel sed per aliquod ... secundum
preter consanguinitatis. si ignoranter contraxit recuperat mulier dotem
et retinet sua bona. et vir donationem propter nuptias c. ti. ex c. j. ij et
iiij. vel si sciens perdit alter quod alter scit. et aplicabit fisco
si propter bonum patris alter statuatur. si quis retempet. quod. c. ti. tollo
et si sciente, ... si alteri ... tunc causa matrimonii
que committenda est solum pertinens personam et statum. de ... j.
et dote c. ti. c. iiij vel Sicut ... seniores decebat ... ca-
sibus in dotibus et donationibus propter nuptias non sic transigit
quod propter hoc alii gravamen, ... data est ... possunt
ad tempus. vel sub ... causa ...

De donacione propter nuptias cum dote de [illegible] loquendo nihil plus iure transferat
ita transferri in [illegible] quam ipsa [illegible] nisi is ad quem res pertinet consen-
tiret c. Nuper, de donationibus propter nuptias [illegible] dat dotem viro, vir autem sponse
donat propter nuptias. ut ibi [illegible]. Et sciatis quod qui exigit ad ma-
trimonium [illegible] de suo debet quam pater de dote [illegible] plu-
rimus si sit pauper [illegible] c. ti. Per [illegible] sciendum est
etiam quod donatio fit inter virum et uxorem durante matrimonio. et qua-
libet [illegible] pauper [illegible] factus est, non tenet, tamen confirmatur
morte donatoris. [illegible] donatorio. et [illegible]. Si
aliter [illegible] revertetur [illegible] soluto matrimonio
dos ad mulierem, donatio ad virum redit. nisi aliud de consuetudine
[illegible] quod tamen temporale sit [illegible] c. ti. [illegible] ultimo de detra-
ctio [illegible] prolis sciatis quod [illegible] est [illegible] partum,
quod legitimat filium precedentem. Qui filii sint legitimi c. j. et hic pro-
est. si conceptus [illegible] tempore [illegible] erat [illegible] ita quod
potuit esse [illegible] c. ti. [illegible] c. ti. [illegible] Et tales fi-
lii propter legitimari dicuntur sicut [illegible] quos [illegible] legitimat quod potest
quo ad spiritualia et temporalia [illegible] sibi [illegible] obtinet potentiam
c. ti. [illegible] Et sciatis quod licet aliqua [illegible] concubina. si
probat [illegible] c. titulo. [illegible] Et si [illegible]
de [illegible] et [illegible] de illegitimatione. tractabitur de hac [illegible]
[illegible] audire c. ti. lator et c. [illegible] Si parentes
negent et aliquis filium [illegible] nisi [illegible] probetur
c. ti. Transmisse. [illegible] est [illegible] prohibitorum [illegible] ultimo sciendum
est quod [illegible] de sponsalibus [illegible] permissorum est [illegible] prohi-
bitorum [illegible] hoc est quod quilibet [illegible] pro-
hibetur [illegible] et [illegible]
[illegible] est [illegible] xxxv q. j. Non est [illegible] c.
[illegible] Et breviter pro summa quarti libri dixisse suffi-
ciat. [illegible] in [illegible] dictum [illegible] similiter
[illegible] quia ad [illegible] non
faciunt [illegible] in [illegible] et [illegible] c. ij et
quarto. [illegible] ad secundam partem [illegible] et [illegible] ad
[illegible] propositum [illegible] quod [illegible] Dominus
Johannes Andree summus decretorum doctor [illegible]

~~Item pro camera~~ [illegible]

~~[illegible] ad altare sancti Thome [illegible]~~
~~[illegible]~~
Ante pendium ad altare sancti Thome [illegible]
Item I camera [illegible]
Item I tela flanca et alba et [illegible] duobus [illegible]
Item I sabed [illegible]

[illegible] verum [illegible] Julii [illegible] alte
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] apud [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
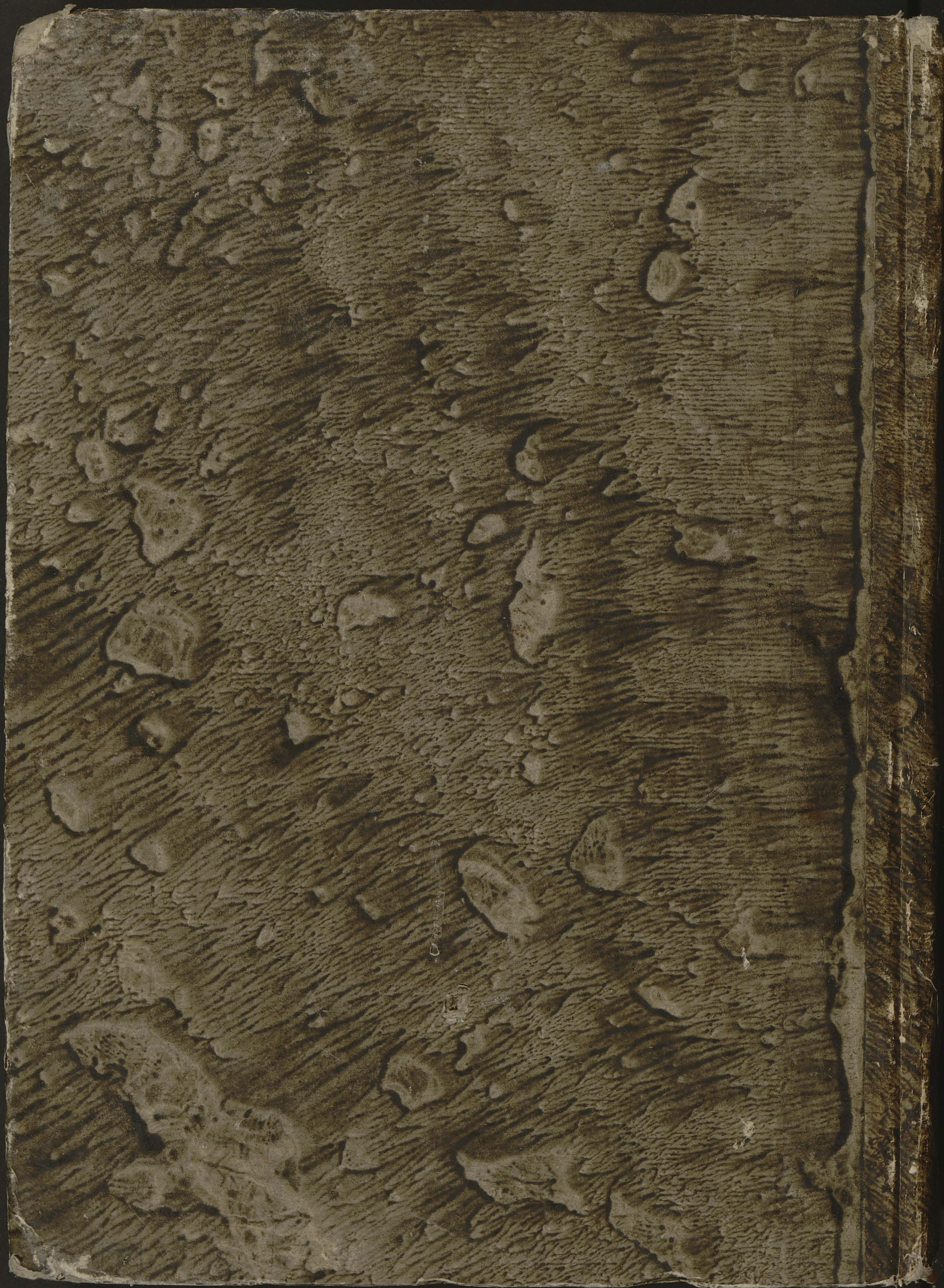
IV